

ს ა მ რ ე წ ვ ე ლ ო ს ა კ უ თ რ ე ბ ა

საპატენტო სამართალი

ქართული სასამართლო პრაქტიკა

გამომცემლობა
„სტამბა ქართული ფილმი“

თბილისი
2007

შემდგენელი – სანდრო ჯორბენაძე

© სანდრო ჯორბენაძე, 2007

ISBN 99940-67-14-1

შემდგენელისაგან 6

გ. ხოშტარია – სს „დამბლერ-კრაიზლერის“ წინააღმდეგ – პატენტით დაკეულ სასარგებლო მოდელზე – „ექტომანქანის უკუხედვის სარკე, ხინათლის წყაროთი“ – განსაკუთრებული უფლებების დარღვევის თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 10 ივლისის განჩინება 7
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 2 თებერვლის განჩინება 9
- გ. ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2001 წლის 12 მარტის განჩინება 11
- დ. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 25 თებერვლის გადაწყვეტილება 13
- ე. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 17 ივლისის განჩინება 18

ზ. ბაბუნაშვილი – სს „ინგირის ჩაის ფაბრიკის“ წინააღმდეგ – პატენტით დაკეული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის თანხის დაკისრების თაობაზე

- ა. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 27 ნოემბრის განჩინება 23
- ბ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 30 იანვრის განჩინება 24
- გ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 22 აპრილის გადაწყვეტილება 26
- დ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 13 ნოემბრის განჩინება 28

ი. ზერიღონაშვილი – სს „საქტრანსგაზმრეწვის“ წინააღმდეგ – რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენებისათვის ანაზღაურების გადახდის თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება 32
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 28 მაისის განჩინება 35

ზ. ბაბუნაშვილი – სს „საამოს“ წინააღმდეგ – პატენტით დაკეული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის თანხის დაკისრების თაობაზე

- ა. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინება 41
- ბ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 1999 წლის 16 დეკემბრის განჩინება 46
- გ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 27 ივნისის გადაწყვეტილება 48
- დ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 20 ივლისის განჩინება 50
- ე. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილება 54
- ვ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 11 იანვრის განჩინება 70
- ზ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 11 იანვრის განჩინება 72
- თ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 21 ივნისის განჩინება 74
- ი. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 29 ნოემბრის განჩინება 76
- კ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინება 78
- ლ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 22 მაისის განჩინება 81
- მ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2003 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება 83
- ნ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2003 წლის 8 თებერვლის განჩინება 86
- ო. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2003 წლის 8 თებერვლის განჩინება 88
- პ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2004 წლის 24 მარტის განჩინება 89

შპს „მეტეხი-93“ – სსიპ „საქპატენტის“, სს „ელექტროავტომატიკის“ და ფიზიკური პირების წინააღმდეგ – პატენტით დაცულ სასარგებლო მოდელზე განსაკუთრებული უფლების დარღვევის შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურების თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 22 მარტის განჩინება 93
- ბ. ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2001 წლის 3 აპრილის განჩინება . . . 95
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 5 აპრილის განჩინება 96

ზ. ბაბუნაშვილი – შპს „მარტინ ბაუერი თბილისის“ წინააღმდეგ – პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის თანხის დაკისრების თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 5 ივნისის გადაწყვეტილება 100
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 7 თებერვლის განჩინება 102

დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი – სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს წინააღმდეგ – საავტორო პონორარის ანაზღაურება

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 20 თებერვლის განჩინება 107
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 30 მარტის განჩინება 109

ზ. ბაბუნაშვილი – შპს „ოზურგეთის სმკ“-ის წინააღმდეგ – პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის ჯარიმის დაკისრებისა და გამოგონების გამოყენების აკრძალვის თაობაზე

- ა. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 22 აპრილის განჩინება 111
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 4 დეკემბრის განჩინება 113

თ. შარაშენიძე – ო. არსენიძისა და ნ. აბელაშვილის წინააღმდეგ – სასარგებლო მოდელით უკანონო სარგებლობის აკრძალვისა და მიყენებული ზიანის ანაზღაურების თაობაზე

- ა. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 18 ნოემბრის განჩინება 116
- ბ. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება 120
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 27 ნოემბრის განჩინება 122

სასარჩელო განცხადების წარმოებაში მიღება

- საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 29 მაისის განჩინება 125

6. სადაღაშვილი – სსიპ „საქპატენტის“ და უ. თამარაშვილის წინააღმდეგ – სამრეწველო ნიმუშის პატენტების გაუქმების თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 23 მაისის გადაწყვეტილება 129
- ბ. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 2 ოქტომბრის განჩინება 130
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2000 წლის 19 დეკემბრის განჩინება 132

ა. თავართქილაძე – სსიპ „საქპატენტის“ წინააღმდეგ –

გამოგონებაზე პატენტის გაცემის თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 1999 წლის 3 დეკემბრის გადაწყვეტილება . . .134
- ბ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2000 წლის 20 მარტის გადაწყვეტილება .136

შპს „კომუნყოფსერვისცენტრის“ კერძო საჩივარი –

პატენტის გამოყენებით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების თაობაზე

- საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2000 წლის 19 ოქტომბრის განჩინება '42

სს „ლალიძე“ – სსიპ „საქპატენტის“ წინააღმდეგ –

სამრეწველო ნიმუშზე გაცემული პატენტის ბათილობის თაობაზე

- ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2003 წლის
22 სექტემბრის გადაწყვეტილება144

**ზ. ბაბუნაშვილი – საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის
სამინისტროსა და სსიპ „საქპატენტის“ წინააღმდეგ – გამოგონებაზე პატენტის**

გაცემისა და მასთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელების თაობაზე

- ა. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 14 ნოემბრის განჩინება147
- ბ. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილება . .148
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 27 ივლისის გადაწყვეტილება .151
- დ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 2 აპრილის განჩინება158
- ე. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 12 თებერვლის განჩინება161
- ვ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2003 წლის 28 ნოემბრის განჩინება164

**სსიპ „საქპატენტი“ – საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს
წინააღმდეგ – „საქპატენტის“ საქმიანობის იურიდიულ მომსახურებად და**

დღგ-ით განკუთვნილ დაუბეგრავ ოპერაციად მიჩნევის თაობაზე

- ა. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2000 წლის 24 ოქტომბრის განჩინება . . .171
- ბ. თბილისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 31 იანვრის გადაწყვეტილება176
- გ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 10 აგვისტოს გადაწყვეტილება 183

საქართველოს საპატენტო კანონი :95

შემდგენილობა

წინააღმდეგარე კრებული მესამე წიგნია ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში ქართული სასამართლოების მიერ განხილული საქმეებისა.

პირველ წიგნში თავმოყრილი იყო სასამართლო დაეები საავტორო სამართლის სფეროში (2005წ.).

მეორეში (2006 წ.) – დაეები დაკავშირებული სასაქონლო ნიშნებთან, არაკეთილსინდისიერ კონკურენციასთან და საფირმო სახელწოდებებთან.

მესამე წიგნი ბოლიანად საპატენტო სამართლის დაეებს ეძღვნება.

სასამართლო პრაქტიკა ძირითადად 1999-2003 წლებს მოიცავს.

მსოფლიოში ერთ-ერთ რთულ საკითხად აღიარებულია ინტელექტუალური სამართლის კატეგორიის დაეების კანონიერ და სამართლიან გადაწყვეტაში ქართულმა სასამართლომ თავისი წვლილი შეიტანა.

მე შეგნებულად ავარიდე თავი სასამართლო გადაწყვეტილებების სამართლებრივ ანალიზს, რადგან საშუალება მიმეცა იურისტებისათვის, იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის არ ყოფილიყვნენ შეზღუდული და დამოუკიდებლად ემსჯელათ და შეეფასებინათ მართლმსაჯულების საქმიანობა.

ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში საქმეთა დეტალური შესწავლისას, ნათლად ჩანს ესა თუ ის ხარკეზი, ერთეულ მოსამართლეთა დაბალი განსწავლულობა, რაც პირდაპირ აისახება სასამართლო გადაწყვეტილებებზე, რომლის გამოსწორება შემდგომში ზედა ინსტანციის სასამართლოებს უწევს.

სასამართლო პრაქტიკამ გამოაჩინა ადვოკატთა უკოდინრობაც ამ სფეროში. თუ ზოგიერთი მოსამართლე აშკარად ცდილობს საპროცესო კანონმდებლობით დაამთავროს საქმე, ადვოკატთა ნაწილის მიერ ისეთი მოთხოვნებია წაყენებული, რომლის დაკმაყოფილება შეუძლებელია, თუმცა არსებობდა სხვა მოთხოვნების წაყენების საშუალება, რომლითაც მისი დაცვის ქვეშ მყოფ პირს საქმის მოგების შანსი გაეზრდებოდა.

აქვე უნდა ითქვას იმის შესახებ, რომ 1999 წლიდან 2004 წლამდე აშკარად ამაღლდა მოსამართლეთა დონე, რაც შემდგომი წლების სასამართლო გადაწყვეტილებებშიც აისახა.

ვიმედოვნებ, რომ მათი გამოქვეყნების საშუალება მომავალშიც მომეცება.

სანდრო (წ) ჯორბენაძე

პატენტით დაცულ სასარგებლო მოდელზე — „ავტომატური უკუხედავ
სარკე, სინათლის შუქრობით“ — განსაკუთრებული უზღვევების დარღვევა



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
ს ა ქ ა რ ე ლ ო ს ს ა ხ ე ლ ი თ

№02/51

10 ივლისი, 2000 წ. ქ თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯია
მებრძვი შემადგენლობით: მ. ჩანტლაძე (თავმჯდომარე),
მ. ჯიყაშვილი,
დ. თოდრაძე

მკველას მდივნობით

განიხილა საქმე გ.ზომბარაიას სარჩელის გამო მოასხუზე ს/ს „დაიმლერ-კრაისლერი“-
მოსართ საპატენტო უფლებების დაცვისა და მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურე-
ბის შესახებ. სასამართლო კოლეჯიამ

გ ა მ ო ა რ კ ე ი ა :

1997 წლის 15 მაისს მოსარჩელის გ.ზომბარაიას სახელზე „საქატენტის“ მიერ რეგ-
ისტრირებული იქნა პატენტი №253 სასარგებლო მოდელზე „ავტომატური უკუხედავის სარკე
სინათლის წყაროთი“. როგორც მოსარჩელისათვის გახდა ცნობილი, „მერსედეს-ბენც-ავ“-ის
უკანასკნელი მოდლების (E და S კლასის ავტომობილებზე, ძირითადი საბაზო აღჭურვილო-
ბის სახით უკუხედავის სარკის კონსტრუქციაში ინტეგრირებულია მოხვევის მარჯვენა
შუქყარი, სარკის აღნიშნული კონსტრუქცია გ.ზომბარაიას განმარტებით, მთლიანად იმორჩებს
მის სახელზე რეგისტრირებულ პატენტს, რომლის სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს გან-
საზღვრავს სასარგებლო მოდელის იჯარბულა. აღნიშნული ავტომობილების რეალიზაციას
საქართველოში ახორციელებს ს/ს „დაიმლერ-კრაისლერი“.

მოსარჩელეს ბიძისა, რომ მოასხუის მიერ „მერსედეს-ბენც-ავ“-ს ავტომობილების სამო-
ქალაქო ბრუნვაში ჩართით, ირაცეა მისი პატენტით მინიჭებული განსაკუთრებული უფლე-
ბები სასარგებლო მოდელზე და მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისათვის საქართველოს „სა-
პატენტო კანონის“ 48-ე მუხლის შესაბამისად, მოასხუეს უნდა აეკრძალოს აღნიშნული ტი-
პის ავტომობილების ჩართვა სამოქალაქო ბრუნვაში და სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხ-
ლის თანხმად, მასვე უნდა დაეკისროს მოსარჩელისათვის მართლსაწინააღმდეგო ქმედებდან
გამომდინარე მატერიალური ზიანის ანაზღაურება 35000 ლარის ოდენობით.

აღნიშნულ სამოქალაქო დავაში ს/ს „დაიმლერ-კრაისლერი“ მოასხუედ ჩვეთი 2000
წლის 10 ივლისის განჩინებით. მანამდე მოსარჩელის თავდაპირველ მოასხუეს წარმოადგენ-
და შპს „აკა“, რომელსაც მოსარჩელე მიიჩნევდა ს/ს „დაიმლერ-კრაისლერის“ გენერალურ
წარმომადგენლად საქართველოში თავდაპირველმა მოასხუემ არასათანადო მოასხუედ ცნო-
ბის საკითხი შესახებების წარმოდგენისთანავე დააყენა, მაგრამ 2000 წლის 24 მაისს მო-
სამზადებელ სხდომაზე სასამართლომ არ დააკუთფილა შპს „აკა“ შუამდგომლობა იმ ეტა-
ზე საქმარის მტკიცებულებათა წარმოდგენლობის გამო და თავდაპირველ მოასხუეს და-
ვულა დამატებითი მტკიცებულებების წარმოდგენა.

2000 წლის 10 ივლისს სასამართლოს მთავარ სხდომაზე კოლეგია მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მას „აქა“ არ წარმოადგენს სათანადო მოპასუხეს და სსკ-ს 85-ე მუხლის შესაბამისად, თავდაპირველი, არასთანადო მოპასუხე შეცვალა სათანადო მოპასუხით, კერძოდ სს „ლაიბლერ-კრაისლერით“.

საქმეში არსებული მტკიცებულებების შესწავლისა და მხარეთა ზეპირი ახსნა-განმარტებების მოსმენის შემდეგ სასამართლომ დაადგინა, რომ მოპასუხე სს „ლაიბლერ-კრაისლერს“ საქართველოში არ გააჩნია რეზიდენცია ან ჩვეულებრივი ადგილსამყოფელი „საერთაშორისო კრძოლ სამართლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის თანახმად. საქართველოს სასამართლოებს აქვთ საერთაშორისო კომპეტენცია, თუ მოპასუხეს საქართველოში აქვს საცხოვრებელი ადგილი, რეზიდენცია ან ჩვეულებრივი ადგილსამყოფელი.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო კოლეგიას მიანია, რომ რამდენადაც სს „ლაიბლერ-კრაისლერს“ საქართველოში არ გააჩნია რეზიდენცია ან ადგილსამყოფელი, სასამართლოს არ გააჩნია მოცემულ საქმეზე საერთაშორისო კომპეტენცია.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით კონკრეტულად არ არის განსაზღვრული ის საპროცესო მოქმედება, რომელიც უნდა შეასრულოს სასამართლომ იმ შემთხვევაში, როდესაც იგი დაადგენს, რომ მის წარმოებაში არსებულ საქმეზე არ გააჩნია საერთაშორისო კომპეტენცია.

კოლეგიას მიანია, რომ ამ შემთხვევაში გამოყენებული უნდა იქნეს სსკ-ს მე-7 მუხლი, რომლის თანახმად: თუ არ არსებობს სადავო ურთიერთობის მომწესრიგებელი კანონი, სასამართლო იყენებს კანონს, რომელიც აწესრიგებს მსგავს ურთიერთობებს (კანონის ანალოგია).

ამ შემთხვევაში სასამართლოს მიანია, რომ გამოყენებული უნდა იქნეს სსკ-ს 272-ე მუხლის „ა“ პუნქტი, რომლის მიხედვით „საქმე არ უნდა იქნეს განხილული სასამართლოში იმის გამო, რომ კანონის თანახმად, მისი განხილვა სხვა უწყების კომპეტენციაში შედის“.

სასამართლო კოლეგიამ იმსჯელა ზემოთაღნიშნულის შესახებ და ჩათვალა, რომ მოცემული სამოქალაქო საქმე არ უნდა იქნეს განხილული სასამართლოში იმის გამო, რომ „საერთაშორისო კრძოლ სამართლის შესახებ“ კანონის მე-8 მუხლის შესაბამისად, მას ამ საქმეზე საერთაშორისო კომპეტენცია არ გააჩნია.

ამდენად, კოლეგიამ მიიჩნია, რომ სსკ-ს 272-ე მუხლის „ა“ პუნქტის თანახმად საქმის წარმოება უნდა შეწყდეს.

სასამართლომ იხელმძღვანელა რა „საერთაშორისო კრძოლ სამართლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლით, სსკ-ს მე-7, 272-ე მუხლის „ა“ პუნქტით, 284-ე, 285-ე, 274-ე, 414-ე, 416-ე მუხლებით.

და ა დ გ ი ნ ა :

შეწყდეს საქმის წარმოება სამოქალაქო საქმეზე გივი ზომტარიას სარჩელისა გამო მოპასუხე სს „ლაიბლერ-კრაისლერის“ მძიმართ სასატენტო უფლებების დაცვისა და მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურების შესახებ.

განმარტება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სოლქო სასამართლოში მხარეებისათვის მისი გადაცემიდან 12 დღის განმავლობაში კრძოლ საჩივრით.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთო

№ 3/კ629

2 თებერვალი, 2001 წ., ქობოლისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტების საქმეთა პალატა

შემაღვრელობა: მ. წიჭაძე (თავმჯდომარე),
რ. ნალიჩანი (მომხსენებელი),
მ. გოგიშვილი

სხდომის მდიანი: ე. ხაჩიძე

საკასაციო სარჩურის შემომტანი პირი: გ. ხომტარია

გასაჩივრებული განჩინება: ობოლისის სოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტების საქმეთა პალატის 2000 წლის 10 ივლისის განჩინებები.

შპარყები: მისარჩელე – გივი ხომტარია; წარმომადგენელი – ა. ჯერანაძე, დ. ბიძოლური.

მომასუხე – შპს „აკა“ ღირეკტორი – დ. მკლავიშვილი; წარმომადგენელი – დ. ჯერეხელიძე

ღვთის საგანი: სასატენტო უფლების დაცვა და ზიანის ანაზღაურება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1997 წლის 15 მაისს „სატატენტის“ მიერ გივი ხომტარიას სახელზე რეგისტრირებული იქნა პატენტი №253 სასარგებლო მოდელზე „აეტრომანქანის უკუხელის სარკე სინათლის წყაროთი“.

2000 წლის 23 მარტს გივი ხომტარიამ სარჩელი აღძრა სასამართლოში მომასუხე შპს „აკა“-ს მიმართ და მოითხოვა სასატენტო უფლების დაცვა და ზიანის ანაზღაურება გ. ხომტარიას სარჩელის საფუძველად მოუთხოვდა, რომ სს „აიპლერ-კრაისლერის“ მიერ წარმოებული „მერსედეს-ბენციის“ ავტომობილებზე გამოყენებული სარკე იმეორებს მის სახელზე რეგისტრირებულ სასარგებლო მოდელის №253 პატენტის ფორმულას. შპს „აკა“ არის „აიპლერ-კრაისლერის“ წარმომადგენელი საქართველოში და მათ მიერ ხლებულა ამ ავტომობილების ჩართვა სამოქალაქო ბრუნვაში, რის გამოც ირდებოდა მისი სასატენტო უფლებები.

მომასუხე შპს „აკა“-ს ღირეკტორმა თავი არ ცნო სათანადო მომასუხედ, ამხიანა. შესასუხეში და მოსამზადებელ სხლამზე დაადასტურა, რომ შპს „აკა“ არის სს „აიპლერ-კრაისლერის“ გენერალური წარმომადგენელი და მათ მიერ წარმოებული ავტომობილების რეალიზატორი. სასამართლოს მთავარ სხლამზე საქმის განხილვისას მომასუხემ მოუთხოვა „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის 11.1. მუხლზე და განმარტა, რომ შპს „აკა“ წარმოადგენს საავტოო წარმომადგენელს, იგი არ ეწევა სადავო ავტომობილების სამოქალაქო ბრუნვამ ჩართვას, გაყიდვას, გასაყიდად შეთავაზებას, იმპორტირებას და შენახვას. იგი ეწევა მხოლოდ საშუამავლო საქმიანობას, ხელს უწყობს კლიენტების მიხილვის გზით გარეგნობის დადგენას, სარეკლამო საქმიანობას. მომასუხემ მოითხოვა შპს „აკას“ ცნობა არასათანადო მომასუხედ.

ობოლისის სოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯამ 2000 წლის 10 ივლისის საიქო ფორმით მიღებული განჩინებით შპს „აკა“ ცნო არასათანადო მომასუხედ, იმავე დღეს მიღებული განჩინებებით სს „აიპლერ-კრაისლერი“ ჩართო მომასუხედ და შეწყვიტა საქმის წარმოება იმ საფუძველით, რომ სასამართლოს არ გააჩნდა

მოცემულ საქმეზე საერთაშორისო კომპეტენცია.

სასამართლომ გამოიყენა საერთაშორისო კერძო სამართლის შესახებ კანონის მეორე მუხლი და დადგინდა, რომ სს „დაიმლერ-კრაისლერს“ საქართველოში არ გააჩნია რეზიდენცია ან ადგილსამყოფელი.

სასამართლომ გამოიყენა „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის III.1. მუხლი და მიუთითა, რომ შს „აია“ არ არის სს „დაიმლერ-კრაისლერის“ სავაჭრო წარმომადგენელი, რადგან შს „აია“ არ ღებს გარიგებებს სს „დაიმლერ-კრაისლერის“ სახელითა და ხარჯით. შს „აია“ ახორციელებს მხოლოდ საშუაშელო საქმიანობას, კლიენტურის მიზიდვისა და ინფორმაციის შეგროვებისას გასამრეჯლოს იღებს საშუაშელო საქმიანობისათვის მხოლოდ გარიგების სრული განხორციელების შემდეგ.

სასამართლომ ასევე, „აია“ არ მიიჩნია დამოუკიდებელ მოვაჭრედ და არც კომისიონერად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ დაასტურებულად არ ცნო შს „აიას“ მიერ სამოქალაქო ბრუნვაში პატენტით დატული ობიექტის ჩართვის ფაქტი და მიუთითა, რომ სასამართლო მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნებოდა უფლებამოსილი განეხილა საქმე, თუ მოსარჩელე საქმეში მოახსუბედ ჩართა კონკრეტულ მყიდველს, რომელმაც განახორციელა პატენტით დატული ობიექტით აღჭურვილი ავტომანქანების იმპორტირება საქართველოში და შესაბამისად, ჩართვა სამოქალაქო ბრუნვაში საქართველოს ტერიტორიაზე.

გივი ხოშტარია კერძო საჩივრით მიმართა საოლქო სასამართლოს და მიითხოვა თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 10 ივლისის განჩინებების გაუქმება.

კერძო საჩივრის ავტორის მოსაზრებით სასამართლომ არასწორად განმარტა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლი; სასამართლომ, ასევე, არასწორად განმარტა ტერმინი „სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართვა“ და სასამართლომ არ გამოიყენა ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციის ინტელექტუალურ საკუთრებაზე ვაჭრობის თანამხედველი უფლებების შესახებ ხელშეკრულების 28-ე მუხლი.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ გ. ხოშტარიას კერძო საჩივარი არ დააკმაყოფილა და კერძო საჩივარი საქმის მასალებთან ერთად გადმოუგზავნა უზენაეს სასამართლოს.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატა გაეცნო საქმის მასალებს, მოისმინა მხარეთა აჩხნა-განმარტებანი და თვლის, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 10 ივლისის განჩინებები ამ საქმეზე უნდა გაუქმდეს და საქმე განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

პალატა იზიარებს საჩივრის ავტორის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ სასამართლომ არასწორად განმარტა „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის III.1. მუხლი, რომლის თანახმად, სავაჭრო წარმომადგენლად ან კანონის მიხედვით მიიჩნევა პირი, რომელიც საქონლის, უფლებებისა და მომსახურების რეალური უფლებების მუშაგელობის ან ღებს გარიგებებს სხვა საწარმოს სახელითა და ხარჯით ისე, რომ თვითონ არ არის დასაქმებული ამ საწარმოში.

აღნიშნული მუხლის თანახმად, სავაჭრო წარმომადგენელი არა მხოლოდ ღებს გარიგებებს სხვა საწარმოს სახელითა და ხარჯით, როგორც ეს განმარტა სასამართლომ, არამედ სავაჭრო წარმომადგენლის საქმიანობის სავანს, ასევე, შეადგენს საქონლის რეალური უფლებების მუშაგელობა კლიენტსა და საწარმოს შორის, უფრო ზუსტად ხელს უწყობს კლიენტსა და საწარმოს შორის საქმიან ურთიერთობების დამყარებას, რისთვისაც იღებს პროცენტს.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლომ დადგინდა, რომ შს „აია“ მუშაგელობის, იზიდავს კლიენტურას, აგროვებს ინფორმაციას, იღებს გასამრეჯლოს გარიგების განხორციელების შემდეგ და რადგან, უშუალოდ არ ღებს გარიგებას მყიდველთან, შს „აია“ არ ჩაივლია სს „დაიმლერ-კრაისლერის“ სავაჭრო წარმომადგენლად.

საქართველოს სასამართლო კანონის 48-ე მუხლის თანახმად, პატენტებზე და აქვს განსა-

ეთარებულ უფლება თავისი შეხედულებისამებრ გამოიყენოს გამოვიწესა, სასარგებლო მოდელი, სამრეწველო ნიმუში, დაამზადოს პატენტით დაყული პროფექტი, წართოს ობიექტი სამოქალაქო ბრუნვაში, მისი გამოყენებით მიიღოს შემოსავალი, ან არსაღოს აღნიშნული ქველებები.

ვაქრობის მსოფლიო ორგანიზაციის (რომლის წევრიც არის საქართველო 1999 წლის ოქტომბრიდან) ინტელექტუალურ საკუთრებაზე ვაქრობის თანმსიკედრი უწყობების შესახებ ხელშეკრულების 28-ე მუხლის თანახმად, პატენტმფლობელს აქვს განსაკუთრებული უფლება აუკრძალოს შესახებ პირებს, რომელთაც მფლობელის ნებართვა არ გააჩნიათ, განახორციელონ შემდეგი ქმედებები: ა) პროდუქტის შექმნა, გამოყენება, გასაყვად შეთავაზება, ან გაყვად ან იმპორტი ამ მიზნებისათვის.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, გასაყვად შეთავაზება, რაც გულისხმობს რეკლამას, ითვლება განსაკუთრებული უფლების დარღვევად.

მოცულ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დადგერილია და შპს „აქა“-ს წარმომადგენელი ადვანტურებს, რომ შპს „აქა“ ეწყვა სარეკლამო საქმიანობას, შპს „აქას“ სალონიში ავტომანქანა დგას საილუსტრაციოდ და თუ ერთი წლის განსივლოასში არ მოხდება შეთავაზება იგზავნება სხვა ქვეყანაში.

ამდენად, პალატა თვლის, რომ შპს „აქა“ ახორციელებს სადყო ობიექტით აღკუერილი ავტომანქანების გასაყვად შეთავაზებას საქართველოში, რის გამოც პალატას მიაჩნია, რომ შპს „აქა“ არის სათანადო მოპასუხე.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ იხილმბღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

დ ა ა დ ვ ა ნ ა :

გაუქმდეს ამ საქმეზე თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 10 ივლისის სხდომაზე საოქმო ფორმით მიღებული განჩინება შპს „აქას“ არასათანადო მოპასუხედ ცნობის შესახებ; 2000 წლის 10 ივლისის განჩინებები საქმეში სათანადო მოპასუხედ სს „დიომლერ-კრასილერის“ ჩამბის და საქმის წარმოებით შეწყვეტის შესახებ, ასევე, 2000 წლის 4 აგვისტოს განჩინება და საქმე განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შესაბამის კოდექსის.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



განჩინება
საქართველოს სახელით

№2/321

12 მარტი, 2001წ., ქობილისი

ვაქ. საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლე ა. კახნიკიამ
გულენტის მღვიანობით

განვიხილე მოსამზადებელ სხდომაზე სს „დიომლერ-კრასილერის“ წარმომადგენლის გ. კაციტვილის სარჩელი მოპასუხის ვივი ხომტარიას მომართ შესამე პირთან „საქსატენტთან“ სასარგებლო მოდელზე „ავტომანქანის უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთ“ „საქსატენ-

ტის" მიერ 1997 წელს გაცემული №253 სასაქონლო სიგელის გაუქმების შესახებ.

გ ა მ ო ე ა რ კ ე ი ე :

1997 წელს „საქსატენტის“ მიერ გაცემული იქნა სასატენტო სიგელი სასარგებლო მოდელზე „ავტომანქანის უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთი“ პატენტი №253. პრიორიტეტი 19.09.1995წ. პატენტი გამოქვეყნდა 15.05.97წ. ბიულეტენში №7. პატენტმფლობელია - გივი ხოსტარია სს „დაიბლერკრისლერის“ მიერ წარმოებული მანქანა „მერსედეს-ბენცი“ შემოტანილია საქართველოში და როგორც ირკვევა, მათ წარმოებულ გაყიდვას ექნება და შეიძლება შეექმნას დაბრკოლება მომავალში, რადგან ეს ავტომანქანები აღჭურვილია უკუხედვის სარკით, რომელიც ანალოგიურია სასარგებლო მოდელის პატენტით დაცული უკუხედვის სარკისა. აღნიშნული პატენტი საქსატენტზე გასცა 1992 წელს დამტკიცებული გამოგონების შესახებ დებულების მიხედვით, რომელიც არ ითვალისწინებს საქსატენტის მიერ სიახლის ექსპერტიზის ჩატარებას. შესაბამისად ამისა შესაძლებელია, რომ გაცემულ პატენტს სიახლე არ გააჩნდეს, რაც იმას ნიშნავს, რომ „დაიბლერკრისლერს“ აქვს უფლება მოითხოვოს გაცემული პატენტის გაუქმება.

საქართველოს პატენტის არის საკუთრების ობიექტი და არა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. ეს ფაქტი ცალსახად არის დაფიქსირებული დებულებით გამოგონების შესახებ მე-11 მუხლში. სამოქალაქო კოდექსის 1100-ე მუხლში, რომელია თანახმადაც მოქმედი პატენტი ყოველ-გაყიდვის ან სხვაგვარად განხილვის საგანია.

პატენტი სამოქალაქო კოდექსში პირდაპირ მოაქვთნა საკუთრებას, რადგან იგი მოათავსა IV წიგნის „ინტელექტუალური საკუთრება“ ნაწილში „სამრეწველო საკუთრება“. ამით კოდექსმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ პატენტი საკუთრებაა და რომ ის ეკრძო სამართლის ურთიერთობათა ობიექტია.

სამოქალაქო კოდექსის არანაირად არ ეხება ადმინისტრაციული სამართლის ობიექტებს, რომლებიც სამოქალაქო ბრუნვის ობიექტების რიცხვს ვერაზიარად ვერ მიეკუთვნება. აღნიშნულის გამო ჩვენს შემთხვევაში ხაზზევა სამოქალაქო დავა, რომელიც ეხება ობიექტზე საკუთრების გაუქმება-გაბათილებას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ნათელია, რომ საქმე გვაქვს ინტელექტუალური საკუთრებით ურთიერთობიდან წარმოშობილ დავებში საქართველოს სსკ-ს მე-14 მუხლის „ბ“ პუნქტის თანახმად საოლქო სასამართლოს პირველი ინსტანციით განჯადი საქმეები, ე.ი. ეს საქმე არის ქიბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა კოლეგიის განსჯადი და მისი რაიონული სასამართლოს მიერ განხილვა კანონით დაუშვებელია. ეს საქმე რაიონული სასამართლოს განსჯადი იქნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ „საქსატენტის“ მიერ გაცემული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გაიცემოდა კანონით დადგენილი პრაიდურების დარღვევით.

„უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთი“ საქართველოს სამოქალაქო სასარკესო კოდექსის მე-14, მე-15, 284-ე და 285-ე მუხლებში.

დ ა ე ა დ მ ნ ე ე :

1. ხს. „დაიბლერკრისლერი“-ს წარმომადგენლის ვერნერ კრემერის სარჩელი მომასუხის გვი „ხოსტარიას მიმართ შესაძე პირთან „საქსატენტთან“ სასარგებლო მოდელზე ავტომანქანის უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთი“ „საქსატენტის“ მიერ 1997 წელს გაცემული №253 სასატენტო სიგელის გაუქმების შესახებ განსჯადობის მიხედვით განსახლველად გადავზავნოს ქიბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა კოლეგიას.

2. განჩინება გასაჩივრების არ ექვემდებარება.



გ ა ლ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/ა-37-2002

25 თებერვალი, 2002 წ., თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგია

შეზადგენლობა: შ. ჩანტლაძე (თავმჯდომარე),

ქ. დევლაძე (მომხსენებელი),

მ. ჯიყაშვილი

ხზომის მდივანი: ხ. სურამელაშვილი

მოსარჩელე: ს.ს. „დაიბლერკრაისლერი“; წარმომადგენელი - გ. ციციშვილი

მომასწავლებელი: გივი ხომტარია; წარმომადგენლები - ა. კერესაძე, დ. ლიბიჯიანი

შესამე პირი დამოუკიდებელი სასარჩელო მოთხოვნის გარეშე: „საკატეტრო“; წარმო-

მადგენლები - დ. ძაქუაშვილი, ზ. ნუფარიძე, ი. ლიასაძე

დავის საგანი: საკატეტრო სიგელის გაუქმება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1997 წელს „საკატეტროს“ მიერ გაცემული იქნა სასატეტრო სიგელი №253 სასარგებლო მოდელზე „ავტომანქანის უკუხედვის სარკე, სინათლის წყაროთი“ პრიორიტეტი 19.09.1995 წლიდან; პატენტის გაუქმის შესახებ მოღებულ გადაწყვეტილება გამოქვეყნდა 15.05.97წ. ბიულეტენში №7, პატენტმოპოვებელი - გივი ხომტარია.

ს.ს. „დაიბლერკრაისლერის“ მიერ წარმოებული და საქართველოში გასაყიდად შეტანილი „მერსედეს-ბენცი“-ს მარკის ავტომანქანები აღჭურვილია ისეთი უკუხედვის სარკით, რომელიც ანალოგიურია №253 პატენტით დაცული უკუხედვის სარკისა. ეს გარემოება კი ხელს უშლის ს.ს. „დაიბლერკრაისლერის“ „მერსედეს-ბენცის“ მარკის ავტომანქანების წარმატებით გაყიდვას.

№253 პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის პატენტუნარიობა (სიახლის კრიტერიუმის არ ქონა) დასტურდება იმით, რომ სასარგებლო მოდელის პრიორიტეტამდე 1995 წ. 19 სექტემბრამდე უკვე დიდი ხნის წინ ცნობილი იყო №253 პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის იდენტური უკუხედვის სარკეები, კერძოდ, 1951 წელს გამოქვეყნებული იყო გერმანიის №816060 პატენტი „უკუხედვის სარკე გარეაღ დასამაგრებლად“; 1986 წელს გამოქვეყნებული იყო გაერთიანებული სამეფოს პატენტი №2161440A „კომბინირებული სარკე“; 1991 წელს გამოქვეყნებული იყო გერმანიის სასარგებლო მოდელი №691101029.2 „სატრანსპორტო საშუალების უკანახედვის სარკე სასინგალიზაციო მოწყობილობით“. სამივე ეს ინფორმაცია ცალ-ცალკე აღებული აბათილებს საქართველოს №253 პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის სიახლეს.

სიახლის დადგენა ან გაბათილება ხდება მხოლოდ ერთ ობიექტთან შედარებით; გაერთიანებული სამეფოს №2161440A პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის ფორმულის არსებითი ნიშნების და საქართველოს №253 პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის ფორმულის არსებითი ნიშნების შედარებისას დადგინდა, რომ ქართული სასარგებლო მოდელის ფორმულის ყველა არსებითი ნიშანი ცნობილია გაერთიანებული სამეფოს საკატეტრო განაცხადიდან; კერძოდ, გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულა: „ავტომანქანის უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთი, რომელიც შეიცავს კორპუსს, სამაგრ კვანძს, განსხვავდება იმით,

რამ სინათლის წყარო განლაგებულია კორპუსში სარკისაგან და დაკარულია ოპტიკურ-სელექტორული ხუფით". ამ ფორმულიდან გამომდინარე სასარგებლო მოდელის არსებითი ნიშნებია: 1. სარკე უკუხედვის, 2. სინათლის წყარო, განლაგებული კორპუსში სარკის უკან, 3. კორპუსი, 4. სამაგრა კვანძი, 5. ოპტიკურ-სელექტორული ხუფი, ყველა ეს არსებითი ნიშანი მოცემულია გაერთიანებული საბჭოეთის საპატენტო განცხადებაშიც, რაც იმას ნიშნავს, რომ ქართული სასარგებლო მოდელის სახელე არ აქვს არც არა არის პატენტუნარიანი.

მოსამრედე იახოვის გაუქმებული იქნეს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ქრთონული ცენტრის „საქპატენტი“-ს მიერ გაცემული №253 პატენტი, ამ პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღიდან.

მოსახუე ვიყო ხომტარამ წარმოდგენილ წერილებით შესავეებელმა ხარველი არ ცნო და განსრტა, რამ პატენტზე, როგორც ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტზე დამკვი დოკუმენტის გაცემის ან გაუქმების შესახებ საკითხები განვიკუთრება ადმინისტრაციულ სასართლებრივ სერიის და იგი განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სასრუესო კოდექსით დადგენილი წესების მიხევიით, ეინაიდან პატენტი არის საჯარო სამართლის ორნდოული პირის „საქპატენტის“ მიერ კანონის შესაბამისად გაცემული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც ადასტურებს ავტორობას ან ანივეტს პატენტის მფლობელს განსაკუთრებულ უფლებას.

საქმის არსებობად განხილვისას მოასახუემ აგრეთვე მოითხოვა მისი, როგორც არასათადგო მოსახუების შეკვლა სათანადო მასახუებით, ცერმოდ „საქპატენტო“.

მოასახუე მხარეე სასარგებლო მოდელის პატენტუნარიანობასთან დაკევირებით სასამართლოში წარმოდგინა შემდეგი ვანსარტებები: №253 პატენტით დაკული სასარგებლო მოდელი წარმოდგენს კონკრეტულად გაუბგროსებულ მრეწობლობას, სასარგებლო მოდელის ფორმულაში მოცემული ხუფი ელემენტის თუ კვანძის არსებობა არ არის საქმარის სახლის კრიტერიუმის არარსებობის შესახებ დასკვნისათვის, რადგან ამ ცნობილი ელემენტების კონკრეტული გამოყენების თავისებურება და მათ შარის კონსტრუქციული და ფუნქციონალური კევირების თავისებურება ქმნის №253 სასარგებლო მოდელის სახლეს, პატენტუნარიანობას, ცერმოდ: მას დასახული ამოცანის გადასაწყვეტად, გაერთიანებული საბჭოეთის საპატენტო განაცხადისაგან განსხეველებით არ სკირდება „საქეალური ვევირები“ /გაუქმტარი ზღულე და ღონხები, რათა მარჯვენი და მარცხნიე მობრუნების დროს მდლოს არ შეეშალოს ხელი თავისი ნათებით, №253 პატენტის სასარგებლო მოდელის კონსტრუქცია იმდენად ამარტივეს ადნიშნული მიზნის მოწვევას, რომ პრაქტიკულად არსებული სარკეების კონსტრუქციისა და დიზარის შეუცვლელად ყველა ავტომანქანის სარკის უკან ნაწილში შეიძლება ჩამატებელი იქნეს საკირო კონსტრუქციის სინათლის წყარო დამატებით გამართული ელემენტების გარეშე.

გრმანის ფედერაციული რესპუბლიკის გამოვანების №0816060 პატენტის და სასარგებლო მოდელის №09101029 პატენტის ანალიზის წარმოდგენისას მოასახუემ განმარტა, რომ №253 პატენტით დაკულია კონკრეტული კონსტრუქციული გადაწყვეტა.

გრმანის ფედერაციული რესპუბლიკის პატენტის №0816060 საპატენტო ფორმულიდან ირკვევა, რომ ამ პატენტის მიზანია ის, რომ მნათი სინათლის წყაროს გამოსხივება ნანდეს, როგორც სარკის წინა მხრიდან, ასევე სარკის უკან მხრიდან, №253 პატენტის ერთერთი კონსტრუქციული თავისებურება იმაში მდგომარეობს, რომ მნათი წყაროს გამოსხივება ერეცელდება მხოლოდ შემეხვედრი სტრანსპორტო საშუალების მიმარსულებით და არ ერეცელდება მოძრაობის მიმართულების საპირისპირო მხარეს, რაც მდლოლს აძლევს საშუალებას აღიქვას და შეაფასოს ის მოვლენები, რაც ხდება მის უკან.

გრმანის ფედერაციული რესპუბლიკის სასარგებლო მოდელის №09101029 პატენტით დაკული მოდელი აღქვრვილია სინათლისათვის „გამჭირვალე მოსახსნელი ხუფებით“. გ. ხომტარას სინათლისათვის გამოყენებული აქვს არა გამჭირვალე ხუფი, არამედ „ოპტიკურ-სელექტორული ხუფი“, რომელშიც არეკლისათვის გამოიყენება კატალოტი, რომელიც ინტეგრირებულია ნათურებთან და ერთიანობაში წარმოდგენს №253 პატენტის ფორმულაში აღნიშნულ სინათლის წყაროს.

მოასუხე მხარის განმარტებით, მხოლოდ №253 პატენტის კონსტრუქციული ვარიანტი იძლევა განსხვავებულ ეფექტს დაპირისპირებულ პატენტთან შედარებით, ოპტიკურ-სელექტორული ხუვის და სინათლის ისეთი წყაროს მეშვეობით, რომელიც ექტიური და პასიური გამოსხივების უზარაო შედეგად ხელს უწყობს საეკოლოგიურ სიტუაციის თავიდან აცილებას, ამის გამო გ. ხომტარიას მიღელი მინერული უნდა იქნეს კონსტრუქციულად ახალი მოდელი.

მოასუხე მხარემ აგრეთვე განმარტა, რომ №253 საპატენტო მოდელის ერთ-ერთი არსებითი ნიშანია კატაფორის, ანუ ოპტიკური რეფლექტორის არსებობა, რომელიც უზრუნველყოფს ახალი ტექნიკური შედეგის (ავტომატიზაციის მაქსიმალური უსაფრთხოების განზრახვას დასატენობით სიგნალიზაციით) მიღწევას 1995 წლის 19 სექტემბერს „საქსატენტში“ განაცხადთან ერთად წარდგენილ სასარგებლო მოდელის ფორმულის პირველ ვარიანტში გამოზომილების გ. ხომტარიას მიერ დასასკლებული იყო ოპტიკური რეფლექტორი, როგორც ერთ-ერთი არსებითი ნიშანი, ფორმალურ მთხოვნათა ექსპერტიზის დროს „საქსატენტ“-ს ექსპერტის მოთხოვნით პირვანდელი ფორმულა ავტორთან შეთანხმებით შეცვლილი იქნა ახალი რედაქციით, კერძოდ ოპტიკური რეფლექტორი შეცვლილი იქნა სინათლის წყაროთი, რითაც გაერთიანდა სასარგებლო მოდელის დაცვის ფარგლები.

მოასუხე განმარტავს, რომ დაპირისპირებული პატენტების აღწერილობის და ფორმულის ანალიზიდან არ ჩანს მათში ისეთი არსებითი ნიშნის არსებობა, როგორცაა ოპტიკური რეფლექტორია, ხოლო, თუ №253 სასარგებლო მოდელის ფორმულა დარღვივდა პირვანდელი რედაქციით ფორმულაში ოპტიკური რეფლექტორის, როგორც ერთ-ერთი არსებითი ნიშნის შემადგენლობით, მოსარჩელეს არანაირი საფუძველი არ ექნებოდა მოუთხოვა პატენტის გაუქმება, რადგან დაკმაყოფილებული ექნებოდა სასარგებლო მოდელის სახელის კრიტერიუმი.

შესაშვს კარის „საქსატენტ“-ის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ გ. ხომტარიას „საქსატენტში“ წარდგენილი განაცხადი სასარგებლო მოდელზე პატენტის მოსაღებად განხილული და გადაწყვეტილი იყო საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული დებულებით „გამოიკრების შესახებ“, რომლის 76-ე მუხლის მიხედვით პატენტის ვაცემა სასარგებლო მოდელზე ხდება სახელისა და პრაქტიკული სარგებლობის ექსპერტიზის ჩატარებულად. გ. ხომტარიას განაცხადსაზე „საქსატენტის“ მიერ ჩატარდა ექსპერტიზის მოთხოვნების შესაბამისად. მხოლოდ ფორმალური ნიშნების მიხედვით, მხოლოდ „საქსატენტში“ შემოსული განაცხადების გათვალისწინებით. გ. ხომტარიას პატენტის დაპირისპირებულ პატენტთან შედარებით ანალიზის შედეგად თვლის, რომ წარმოდგენილი ინფორმაცია და პატენტით დაცული ობიექტი შეიცავს არსებითი ნიშნების ერთი და იგივე ერთობლიობას:

სასამართლოს მიერ დანიშნულმა ექსპერტებმა №253 პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროებიდან: გერმანიის პატენტი №16060 1949 წლის, გერმანიის პატენტის №910102952 1991 წლის, გაერთიანებული სამეფოს პატენტი №2160440 1985 წლის, შედარების საუბუქებზე სასამართლოს მიხეცა დასცნა იმის შესახებ, რომ №253 პატენტით დაცული გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულაში წარმოდგენილი არსებითი ნიშნების ერთობლიობა არ აკმაყოფილებს სახელის კრიტერიუმს.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგიამ შეისწავლა საქმეში არსებული მტკიცებულებები, მოისმინა მხარეთა ბეჭირი განმარტებები, შეათვალა წარმოდგენილი საჩივლის საბარტოლებრივი საფუძვლები, მიიჩნია, რომ ს.ს. „დაიბლმარკაისლერის“ საჩივლი საუბუქლირია და ის უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. დადგენილია, რომ 1997 წელს „საქსატენტის“ მიერ ვაცეული იქნა სასატენტო სიგელი №253, სასარგებლო მოდელზე „ავტომატიზაციის უწყვეტის სარკე სინათლის წყაროთი“, პატენტმფლობელი გივი ხომტარია, პრიორიტეტი 19.09.1995 წლიდან.

სასარგებლო მოდელზე პატენტის მიღებასთან დაკავშირებული უზიიერობები №253 პატენტის ვაცემის პერიოდისათვის რეგულირდებოდა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრ-

რთა „კინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული დებულებით „გამოგონების შესახებ“ ამ დებულების 74-ე მუხლით დადგენილია, რომ „პატენტი გაცივს სასარგებლო მოდელზე, რომელიც განგეოვანება მოწყობილობათა, ნივთიერებათა და სერვისების გაუზიარებლად და რომელსაც ახასიათებს სიახლე და სარგებლობა გამოგონებისას“.

„სიახლე“ დაბულების მე-3 მუხლის მიხედვით ითვლება ის, რაც არ არის ცნობილი ტექნიკის არსებული ღრისათვის; ტექნიკის არსებულ დონეზე გეოგონების მე-5 მუხლი განმარტავს ყოველივე იმას, რაც ცნობილი გახდა ფართო წრისათვის წერილობითი ან ზეპირი აღწერის, ან საჯარო გამოცემის ან სხვა გზით, პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღამდე. დებულება „გამოგონების შესახებ“ არ ავალდებულებდა „საკატენტს“ სასარგებლო მოდელზე პატენტის გაყვებისა დაფიქრება სასარგებლო მოდელის პატენტუნარიანობა სიახლისა და სარგებლობის თვალსაზრისით. გამოდინარე იქიდან, რომ დებულების 76-ე მუხლით დადგენილია: პატენტის გაყვმა სასარგებლო მოდელზე ხდება სიახლისა და პრაქტიკული სარგებლობის კონსერვაციის ჩატარებლად.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ „საკატენტის“ მიერ გ. ზომტარას სასარგებლო მოდელზე პატენტი №253 გაცემული იქნა „გამოგონების შესახებ“ დებულების მოთხოვნათა შესაბამისად: გ. ზომტარას განაცხადის ფორმალური ნიშნების შემოწმებისა და „საკატენტის“ შესული განცხადებების გათვალისწინებით.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ „გამოგონების შესახებ“ დებულებიდან გამოდინარე №253 პატენტი დატული სასარგებლო მოდელის პატენტუნარიანობის თაობაზე ს.ხ. „დაიშლერკრაისლერის“ მიერ აღძრულ დავაში, მოელი მასუხისძებლობა სიდაყო პატენტით დატული სასარგებლო მოდელის სიახლეზე ეკისრება პატენტშულობელ გივი ზომტარას; მასზე გადადის მტკიცების ტვირთი იმ გარემოებისა, რომ მის სასარგებლო მოდელი არის პატენტუნარიანი, კერძოდ აქამოყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს „გამოგონების შესახებ“ დებულების მე-3 და მე-4 მუხლებით განსაზღვრული პირობების ფარგლებში.

„გამოგონების შესახებ“ დებულების 42-ე მუხლის მიხედვით გამოგონების საგანს განსაზღვრავს გამოგონების ფორმულა; „სასარგებლო მოდელზე განაცხადის გაფორმებისა და წარადგენის წესის“ 3.13 პუნქტის მიხედვით, „სასარგებლო მოდელის ფორმულაში მოცემული უნდა იყოს სასარგებლო მოდელის მოკლე დასახითება, რომელიც გამოხატავს მის არს და უმსაზურება ობიექტის საპატენტო დაცვის ფარგლებს დადგინას“. ამევი წესების 3.131 პუნქტით გამოგონების ფორმულაში მოცემული უნდა იყოს საეარაულო ტექნიკური შედეგის მისაღწევად საშაროსი არსებითი ნიშნების ერთობლიობა.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ ვინაიდან №253 პატენტით დატული სასარგებლო მოდელის ფორმულა: „აგტომანქანის უკუნელების სარკე სინათლის წყაროთი, რომელიც შუიკავს კორპუსის, სამაგრი კეანძის, განსხვავდება იმით, რომ სინათლის წყარო განლაგებულია კორპუსში სარკის უკან და დაფარულია ოპტიკურ-ხელექტორული ხუფით“. №253 პატენტით დატული სასარგებლო მოდელის საპატენტო დაცვის ფარგლებში მოცემულია შემდეგი არსებითი ნიშნები: 1. სარკე უკანახედვის, 2. სინათლის წყარო, განლაგებული კორპუსში სარკის უკან, 3. კორპუსი, 4. სამაგრი კეანძი, 5. ოპტიკურ-ხელექტორული ხუფი და შესაბამისად, ამ სასარგებლო მოდელის სიახლე უნდა დადგინდეს მის ფორმულაში მოცემული არსებითი ნიშნების ერთობლიობის სახელით დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროს ფორმულის არსებითი ნიშნებთან მიმართებაში.

სასამართლო კოლეგია გ. ზომტარას სასარგებლო მოდელის ფორმულის არსებითი ნიშნების, დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროების ფორმულების არსებითი ნიშნებთან შედარებით, მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ №253 პატენტით დატული გ. ზომტარას სასარგებლო მოდელი არ არის პატენტუნარიანი, კერძოდ არ აქამოყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს, ვინაიდან ამ სასარგებლო მოდელის ფორმულის ყველა არსებითი ნიშნის ერთობლიობა ცნობილია დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროების ფორმულებიდან. გერმანიის პატენტი №816060-დან 1951 წლის, გერმანიის პატენტი №9101029-დან 1991 წლის, გაერთიანებული სამეფოს პატენტი №2161440-დან 1985 წლის.

სასამართლო კოლეგია ამ დასკვნამდე მივიდა საქმეში არსებული მტკიცებულების:

ექსპერტის დასკვნის, მესამე პირის, მოსარჩელე და მოასუსტე მხარეების წარმოდგენილს განმარტების ერთობლიობაში შეფასების შედეგად.

სასამართლო კოლეგია იზარებს მოასუსტე მხარის პოზიციას იმის შესახებ, რომ ცნობილი არსებითი ნიშნების კონსტრუქციულად ახალი ურთიერთკავშირით შეიძლება შეიქმნას პატენტუნარიანი ტექნიკური გაუმჯობესება. მაგრამ თვლის, რომ ცნობილი ნიშნების ახალი კონსტრუქციის სასატენტო დაცვის ფარგლებში მოქცევისათვის აუცილებელია სასარგებლო მოდელის ფორმულის განმარტებულ ნაწილში ცნობილი არსებითი ნიშნების იმ კონსტრუქციულად ახალ ურთიერთგანლაგებაზე მითითება, რომელიც იწვევს ახალ ტექნიკურად გაუმჯობესებულ შედეგს.

სასამართლო კოლეგია არ იზარებს მოასუსტე მხარის პოზიციას იმის თაობაზე, რომ გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელით ახალი, უცნობი ეფექტი მიიღწევა რა ცნობილი ნიშნების ახალი კონსტრუქციული და ფუნქციონალური კავშირების თავისებურების ხარჯზე, ის აქამოფილებს სიახლის კრიტერიუმს, ვინაიდან ამ სასარგებლო მოდელის სიახლე, ცნობილი არსებითი ნიშნების ახალი ურთიერთკავშირების ხარჯზე, არ გამოძინარეობს სასარგებლო მოდელის ფორმულიდან. პირიქით, მასში არსებითი ნიშნები წარმოდგენილია ზოგადი სახით. მათი კონსტრუქციულად სპეციფიკური ურთიერთკავშირის თავისებურების და ამ თავისებურებების ხარჯზე განსხვავებული ეფექტების მითითების გარეშე.

გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულის მიხედვით მოდელის განმარტებული ურთიერთკავშირის ნიშნება: სინათლის წყარო, განლაგებული კორპუსში, სარკის უკან, როგორც მოასუსტე მხარე განმარტავს სავარაუდო, ახალი ტექნიკური შედეგის მიღწევის უზრუნველყოფს არა ფორმულის განმარტებულ ნაწილში ჩამოყალიბებული ნიშნების ზემო აღნიშნული განსხვავებული ურთიერთკავშირი, არამედ სინათლის ისეთი წყარო, როგორც „კატაფორტი“ შემუშავებით აქვს, როგორც აქტიური, ისე პასიური გამოსხივების უნარი; მოასუსტისე განმარტებით სწორედ ეს ნიშანი „კატაფორტი“ განსხვავებს გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელს ყველა დაპირისპირებული მოდელისაგან და ამ ნიშნის გარეშე მის მოდელს სიახლე არ გააჩნია.

როგორც გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულიდან ჩანს განმარტების მიერ დასახული სავარაუდო ტექნიკური შედეგის მიღწევად საქმარის არსებითი ნიშანთა ერთობლიობაში „კატაფორტი“ შესული არ არის; განსხვავებული აქტიური და პასიური გამოსხივების უნარის მქონე სინათლის წყაროზე მითითებას სასარგებლო მოდელის ფორმულა არ შეიცავს, მასში ნიშანი, სინათლის წყარო, ზოგადად არის წარმოდგენილი, რის გამოც ამ ფორმულის სასატენტო დაცვის ფარგლებში მოქცეულია ნებისმიერი სინათლის წყარო, მათ შორის აქტიური და პასიური გამოსხივების უნარის არმქონეც; ასევე დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროების ფორმულებშიც არსებითი ნიშანი, სინათლის წყარო, მოქცეულია ზოგადად.

სასამართლო კოლეგიის აზრით, არსებითი ნიშანი: „სინათლის წყარო“, ასეთი ზოგადი ფორმულირებით სიახლის კრიტერიუმის განმარტებული ვერ იქნება. ვერც გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელისათვის და ვერც დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროებისათვის.

სასამართლო კოლეგია არ იზარებს მოასუსტე მხარის პოზიციას იმის შესახებ, რომ ვინაიდან გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის აღწერილობაში მითითებულია იმ არსებითი ნიშნის, კატაფორტის შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს განსხვავებული ტექნიკური ეფექტის მიღწევას და განსხვავებს მას დაპირისპირებული მოდელისაგან, გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელი არის პატენტუნარიანი, ვინაიდან სასარგებლო მოდელის სიახლე დგინდება მხოლოდ სასარგებლო მოდელის ფორმულაში მოცემული იმ არსებითი ნიშნების ერთობლიობით, რომლებიც განმარტების აზრით საქმარისა სავარაუდო ტექნიკური შედეგის მიღწევად.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ ვინაიდან ნიშანი „კატაფორტი“ გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულაში არსებითი ნიშნად შესული არ არის, ის არ არის მოქცეული ამ მოდელზე გაცემული №253 პატენტის სასატენტო დაცვის ფარგლებში და შესაბამისად, ვერ იქნება №253 პატენტით დაცული გ. ხომტარიას სასარგებლო მოდელის სიახლის კრიტერიუმის განმარტებული.

სასამართლო კოლეგია ზემოთ აღნიშნული გარემოებიდან გამომდინარე დადგენილად

თელის, რომ №253 პატენტით დატული სასარგებლო მოდელი არ არის პატენტუნარიანი. ვინაიდან ის არ აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს.

„გაზოფორების შესახებ“ დებულების 61-ე მუხლის მიხედვით, პატენტი უქმნება, თუკი დადგინდა, რომ პატენტის საგანი არ არის პატენტუნარიანი, 67-ე მუხლით კი პატენტის სრულ ან ნაწილობრივ ბათილობას უარსაკეთით ძალა აქვს პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღიდან.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 243-ე, 249-ე, 395-ე, 397-ე, 176-ე, 45-ე მუხლებით. გადაწყვიტა:

ხ ა რ ე ზ ი ლ უ ც ი თ ნ ა წ ი ლ ი :

1. ს.ს. „დაიმილერკრაისლერი“ სარჩელი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტი“ მიერ გაუქმული №253 საპატენტო სიგელი სასარგებლო მოდელზე „ავტომანქანის უკუხედვის სარკე სინათლის წყაროთი“. ამ პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღიდან;
3. დეკლარაციის ს.ს. „დაიმილერკრაისლერს“ ექსპერტის მიერ გაწეული სამუშაოს ღირებულების ანაზღაურება, 500 ლარის ოდენობით, ექსპერტის ლისარა ამირეჯანიშვილის სასარგებლოდ;
4. გადაწყვეტილების გასაჩივრება შეიძლება საკასაციო წესით საქართველოს უზენაეს სასამართლოში თბილისის საოლქო სასამართლოს მეშვეობით ერთი თვის განმავლობაში. მხარეთა თვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასარების დღიდან.



გ ა ნ წ ი ბ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ 3/633-02

17 ივლისი, 2002 წ. ქობულისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა პალატა

შესაღწერა: მუხან წიქვაძე (თავმჯდომარე),
ლალი გორელაშვილი (მომხსენებელი),
როზა ნადირიანი

კასატორი: გივი ხომტარია (მოსასუხე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 ოქტომბრის გადაწყვეტილება

კასატორის თხოვნა: გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელზე უარის თქმა

მოწინააღმდეგე მხარე: სს „დაიმილერკრაისლერი“ (მოსარჩელე); წარმომადგენელი - გ. ციციშვილი

ხარჯელის საგანი: სასატენტო ხიჯელის გაუქმება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

სს „დაიმილერკრაისლერის“ წარმომადგენელმა გურამ ციციშვილმა სარჩელი აღძრა გივი ხომტარიას და მესამე პირი - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ წინააღმდეგ და მოითხოვა სასატენტო სიგელის გაუქმება მოხარვე-

ღემ სარჩელის საყურეღად მოუოათა, რომ 1997 წელს საქატენტის მერ, გაყეული იქა საატენტო სივლი სასარგებლო მოღელზე „აეტომანქანის უუხედვის სარკე, სინათლის წყაროთ“ აატენტო №253, პრიორიტეტი 19.09.1995წ. აატენტის გაყევის შესახებ მოღერული გაღაწეეტილება გამოქვეღდა 15.05.97წ. ბოღლერეში №7, აატენტრებულღდ არის გიო, ხოშტარია, მოსარჩელემ განმარტა, რომ ს.ს. „დიღმღერკრახისღერის“ მერ წარბოებულა მანქანა „მერსედეს ბენცი“ შებოტანბილი იქა საქართველიში და როგორც ირკვევა მბო წარმტებულ გაყოღას შეიღლება შეეჭწნას დაბრკოლება მომავღლში, ვინაღდან ეს აეტომანქანებო აღქუერვიღია უუხედვის სარკოთ, რომელიც სასარგებლო მოღელის აატენტბოთ დაყეული უუხედვის სარკის ანაღოვიერია. აღნიშნული აატენტო გაყეული იქა „საქატენტის“ მერ 1992 წელს დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ“ დებულეღის მიხედვით, რომელიც არ ითვღლისწინანების საქატენტის მერ სიხღლის ექსპერტბის ჩატარებას. მოსარჩელის აბრბოთ გაყეულ აატენტს სიხღდ არ განნია, რაც მიუბოებს იბზე, რომ „დიღმღერკრახისღერის“ უღლება აქეს ბოთბოეოს სასამაროღოსგან გაყეული აატენტის გაყეუბს, რომლის საყოშეღლიცა „გამოგონების შესახებ“ დებულეღის 66-ე მუხღლის „ბ“ ქვეპუნტბო, 67-ე მუხღლი, 75-ე მუხღლი, აგრეევე საქართვეღოს საატენტო კანონის 57-ე მუხღლის ბირველი პუნტბის „ა“ ქვეპუნტბო და 58-ე მუხღლი.

მოსარჩელემ მიუბოთა, რომ №253 აატენტბოთ დაყეული სასარგებლო მოღელის სიხღდ არ დაბტერღება იბ ვიქბოთაც, რომ სასარგებლო მოღელის პრიორიტეტბღდ ანუ 19.09.95წ. ლიღი სბოთ აბრე დაატენტებული იყო სასარგებლო მოღელის დენერერი სარკეებო, კრბოღდ, 1951 წელს გამოქვეღებული იყო ვერბანბის №816060 აატენტო „უკანახედვის სარკე გარღდან დასამგარებღდ“, 1986 წელს გამოქვეღებული იყო გაერთბანბული სამეფოს საატენტო განაცხადი №2161440A „კომბინირებული სარკე“, 1991 წელს - ვერბანბის სასარგებლო მოღელი №691010292 „სატრანსპორტო საშუაღების უკანახედვის სარკე სასივღღლი-ბსაციო მოწყობბობბოთ.

მოსარჩელემ მიუბოთა, რომ აღნიშნული ინფორმაცია ცალ-ცალკე აბბოიღებს საქაროვეღოს სასარგებლო მოღელის სიხღდს, მაგრამ იბო საქბოროდ მიბრწევის სასარგებლო მოღელის სბოთ და დეტალურ ანღლის გაერთბანბული სამეფოს №2161440A განაცხადბან შედარებბოთ, რადგან სიხღლის დაღებნა ან გამბბოიღება ხღდება მბოღოდ ერთ ბბოექტბთან შედარებბოთ. სასარგებლო მოღელის ფორმულა: „აეტომანქანების უუხედვის სარკე სინათლის წყაროთ, რომელიც შეყოვეს კორპუსს, სამგარ კვანბს, განსხეუღება იბბოთ, რომ სინათლის წყარო განღღაღებულა კორპუსში სარკის უკან და დაფარულა ბბტიკურ-სელექტბორული ხუფბოთ“. ამ ფორმულიდან გამბბინბრე სასარგებლო მოღელის არსებბოთ ნიშნბია: 1) სარკე უკანახედვის; 2) სინათლის წყარო, განღღაღებული კორპუსში სარკის უკან; 3) კორპუსი; 4) სამგარი კვანბი; 5) ბბტიკურ-სელექტბორული ხუფი. გაერთბანბული სამეფოს საატენტო განაცხადბთან №2161440A შედარებბოთ დგინბდება, რომ სიხღბი 1 „უუხედვის სარკე“ ცნობიღია საატენტო ფორმულის ბარველი მუხღლის მე-2 წინაღღებბიდან და აღწერბობბიდან; სიხღბი 2 - „სინათლის წყარო განღღაღებულ კორპუსში სარკის უკან“ ცნობიღია საატენტო ფორმულის 1 მუხღლის მე-13, მე-10 წინაღღებბიდან, სღდაც აღწერბობბოთ როგორც სინათლის წყაროს განღღაღება კორპუსში, ისე მბბოთ დანიშნულება - მბბბბოიღების რევენება, ხუფბოსის გაფრბოხღება და სხვა. ეს ნიშანი, აგრეევე, ცნობიღია აღწერბობბიდან და ნახაზბიდან (ფგ. 3 პოზიცია 10); ნიშანი 3- „კორპუსი“ ცნობიღია საატენტო ფორმულის 1 პუნტბიდან, აღწერბობბიდან, ნახაზბიდან (ფგ. 1, 2, 3, პოზიცია 4); ნიშანი 5- „ბბტიკურ-სელექტბორული ხუფი“ ცნობიღია გამოგონების ფორმულის 1 პუნტბიდან, აღწერბობბიდან და ნახაზბიდან (ფგ. 2, პოზიციებ 5, 7, 8). მოსარჩელემ მიუბოთა, რომ ანღლიდან ნაბოღდ ჩანს, რომ ქართული სასარგებლო მოღელის ყვეღა არსებბოთ ნიშანი ცნობიღია გაერთბანბული სამეფოს საატენტო განაცხადბიდან, რაც იბს ნიშანეს, რომ ქართულ აატენტს სიხღდ არა აქეს, ანუ სასარგებლო მოღელი „გამოგონების შესახებ“ დებულეღის 66-ე მუხღლის „ბ“ ქვეპუნტბის, საქართვეღოს საატენტო კანონის 57-ე მუხღლის 1 პუნტბის „ა“ ქვეპუნტბის მიხედვით არ არის აატენტუნარბანი.

აღნიშნულიდან გამბბინბრე, მოსარჩელემ ბოთბბოვა საქართვეღოს ინტელექტუალური

საკუორების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიერ გაცემული №253 პატენტის გაუქმება ამ პატენტზე განაცხადის შეტანის დღიდან.

მაქსიმე მხარე - გივი ხომბარიაძე სარჩელი არ სცნო და მოითხოვა მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

შესაძებ. პირს „საქსატენტის“ წარმომადგენელმა განმარტა, რომ გ. ხომბარიას „საქსატენტში“ წარმომადგენელი განაცხადი სასარგებლო მოდელზე პატენტის მისაღებად განხილული და გადაწყვეტილი იყო საქართველოს რესპუბლიკის მინისტროს კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ“ დებულების მიხედვით, რომლის 76-ე მუხლით პატენტის გაცემა სასარგებლო მოდელზე ხდება სახელისა და პრაქტიკული საკვლედიანობის ექსპერტიზის ჩატარებულად. გ. ხომბარიას განცხადებაზე „საქსატენტის“ მიერ ჩატარდა ექსპერტიზა დებულების მოთხოვნის შესაბამისად. მხოლოდ ფორმალური ნიშნების მიხედვით და „საქსატენტში“ შეოსული განცხადების გათვალისწინებით. შესაძებ პირს „საქსატენტის“ წარმომადგენელმა გ. ხომბარიას პატენტის დაპირისპირებულ პატენტთან შედარებით ანალიზის შედეგად მიუთითა, რომ წარმომადგენელი ინფორმაცია და პატენტით დაკლებული ობიექტი შეუცავს არსებითი ნიშნების ერთი და იგივე ერთობლიობას.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 თებერვლის გადაწყვეტილებით ს.ს. „დაიმღერე, კრისტიანის“ სარჩელი დაკმაყოფილდა. გაუქმდა საქართველოს ინტელექტუალური საკუორების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიერ გაცემული №253 სასატენტო სიგელი სასარგებლო მოდელზე. „ავტომანქანის უკუსუდის სარკე სინაოლის წყაროთი“. ამ პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღიდან. სასამართლო კოლეგიამ საქმეში არსებული მტკიცებულებით, საქართველოს ინტელექტუალური საკუორების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ გამოგონებას და სამწარმოო ნიშნების დეპარტამენტის 2001 წლის 25 დეკემბრის ექსპერტის დასკვნის, შესაძებ პირის, მოსარჩელე და მოასუზე მხარეების წარმომადგენლების განმარტებების ერთობლიობაში შეუახების შედეგად, გ. ხომბარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულის არსებითი ნიშნების დაპირისპირებული საინფორმაციო წყაროების ფორმულების არსებითი ნიშნებთან შედარების შედეგად მივიდა დასკვნამდე, რომ №253 პატენტით დაკლებული გ. ხომბარიას სასარგებლო მოდელი არ არის პატენტუნარიანი, იქროდ არ აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს, ვინაიდან ამ სასარგებლო მოდელის ფორმულის ყველა არსებითი ნიშნი ერთობლიობა, ცნობილია დაპირისპირებულ საინფორმაციო წყაროების ფორმულებიდან: 1951 წელს გერმანიაში გაცემული №816060 პატენტიდან, 1991 წლის გერმანიის №9101029 პატენტიდან და გაერთიანებულ სამეფოს 1985 წლის №2161440A პატენტიდან.

სასამართლო კოლეგიამ ამასთან გაიზიარა მოასუზე მხარის პოზიცია იმის შესახებ, რომ ცნობილი არსებითი ნიშნების კონსტრუქციულად ახალი ურთიერთკავშირით შეიძლება შეიქმნას პატენტუნარიანი ტექნიკური გაუზომებისა, მაგრამ ამასთანავე ცნობილი ნიშნების ახალი კონსტრუქციის სასატენტო დაცვის ფარგლებში მოქვეყნისათვის აუცილებელია სასარგებლო მოდელის ფორმულის განმასხვავებელ ნაწილში ცნობილი არსებითი ნიშნების იმ კონსტრუქციულად ახალი ურთიერთგანაღვაზაზე მითითება, რომელიც იწვევს ახალ ტექნიკურად გაუზომებელ შედეგს.

გარდა აღნიშნულისა, სასამართლო კოლეგიამ არ გაიზიარა გ. ხომბარიას პოზიცია იმის შესახებ, რომ ვინაიდან მისი სასარგებლო მოდელის აღწერილობაში მითითებული იმ არსებითი ნიშნის „კატაფორტის“ შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს განსხვავებულ ტექნიკური ეფექტის მიღწევას და განსხვავებას მის დაპირისპირებულ მოდელისაგან, გ. ხომბარიას სასარგებლო მოდელი არის პატენტუნარიანი, ვინაიდან სასარგებლო მოდელის სიახლე დგინდება მხოლოდ სასარგებლო მოდელის ფორმულში მცემულ იმ არსებითი ნიშნების ერთობლიობით, რომლებიც განმცხადებლის აზრით საქმარისა სავარაუდო ტექნიკური შედეგის მისაღწევად. ამასთან სასამართლო კოლეგიამ განმარტა, რომ ვინაიდან ნიშანი „კატაფორტო“ გ. ხომბარიას სასარგებლო მოდელის ფორმულაში არსებითი ნიშნად შესული არ არის, ის არ შეიძლება მოქცეულ იქნეს ამ მოდელზე გაცემული №253 პატენტის სასატენტო დაც-

ვის ფარგლებში და შესაბამისად, ვერ იქნება აღნიშნული პატენტით დაცული გ.ხამტარიას სასარგებლო მოდელის ხიხლის კრატეროების განსახლებიერელი.

სასამართლომ გადაწყვეტილების სამართლებრივ საფუძვლად მიუთითა „გამოგონების შესახებ“ დებულების 66-ე, 67-ე მუხლები.

გივი ხიმტარიამ სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილება გაასაჩივრა საქსაცხო წესით. კასტორმა მიუთითა, რომ მოცემული დეკა განხილული უნდა ყოფილიყო ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის მიერ, კონკრეტულად დეკა წარმოქმნილია იმ სამართლებრივ ურთიერთობათა და დაკავშირებით, რამელიც ეხება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე ფიზიკურა პირის მიერ შესრულებული უფლებების გაუქმებას. ამისთანავე №253 პატენტი გაუქმდა იყო 1997 წელს და მისი გაუქმის და მისი მოქმედებას გარე-მოხმანი განხილული უნდა იქნეს იმ დროს მოქმედი ნორმატიული აქტების. ანუ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის №302 დადგენილებით დასტოვებულია „გამოგონების შესახებ“ დებულების შესახებ, ხოლო მისი გაუქმების გარემოებები განხილული უნდა იქნეს მხოლოდ და მხოლოდ ამჟამად მოქმედი „საქართველოს საპატენტო კანონის“ მოთხოვნათა მიხედვით. ამდენად, კასტორი თვლის, რომ სასამართლოს კოლეგიის გადაწყვეტილება პატენტის გაუქმების შესახებ დაუსაბუთებელია, კონკრეტულად უკანონოა მხოლოდ „გამოგონების შესახებ“ დებულებას, რომელიც დღისითის უკვე გაუქმებულია.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კასტორამ მოითხოვა თბილისის სოცდემო სასამართლოს 2002 წლის 25 თებერვლის გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით ციციციშვილის სასარგებლო მოთხოვნაზე უარის თქმა.

ს ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატა გაეცნო საქმის მასალებს, მოისმინა მხარეთა ახსნა-განმარტებანი და თვლის, რომ საქსაცხო საწიური უსაფუძვლოა შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქსაცხო სასამართლო ვერ გაიზარებს კასტორის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ მოცემული დეკა უნდა განხილიყო ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის, მიუთითებს, რომ როგორც „გამოგონების შესახებ“ დებულებით (მე-11 მუხლი), ისე საქართველოს საპატენტო კანონით (მე-3 მუხლი) პატენტი დასტურებს ავტორობას და პრიორიტეტებს. ანიჭებს პატენტმფლობელს განსაკუთრებულ უფლებას გამოგონებაზე სამოქალაქო კონკრეტული 1100-ე მუხლით პატენტი წარმოადგენს სამრეწველო საკუთრებას. პატენტი რომ სამრეწველო საკუთრებაა და არა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, აღნიშნულია ასევე 1883 წლის 20 მარტის „სამრეწველო საკუთრების დაცვის პრობის კონვენციის“ პირველი მუხლით, რომლის მიხედვითაც სამრეწველო საკუთრების დაცვის ობიექტებია პატენტები, სასარგებლო მოდელები, სამრეწველო ნიმუშები და არაკეთილსინდისიური კონსტრუქციის აღკვეთა. მის დეკლარაციას კანონი ზუსტად არ იძლევა, მაგრამ პატენტის სამართლებრივი ბუნებადან გამომდინარე, იგი არის სახელმწიფო უწყების – „საპატენტის“ მიერ განაცხადის საფუძველზე გაუქმებული დოკუმენტი, რომელიც აღწერს გამოგონებას და ქმნის სამართლებრივ მდგომარეობას, რომლის დროსაც დასატრეტებელი გამოგონებით ნორმალურად სარგებლობა (დამზადება, გამოყენება, გაყიდვა ან იმპორტი) შესაძლებელია მხოლოდ პატენტმფლობელის ნებართვით. პატენტმფლობელს უფლება აქვს თავისი შეხედულებისამებრ განკარგოს პატენტით დაცული ობიექტი მის გამოყენებაზე. ამდენად, პატენტი გამოგონების დამცავი დოკუმენტია და არა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რადგან სახელმწიფოს შეუძლია მხოლოდ საპატენტო უფლებების მინიჭება და ის არ უზრუნველყოფს მათ ავტომატურ დაცვას. სასამართლოში საქმის ადვოკა (ჩვეულებრივ სამოქალაქო კანონმდებლობის შესაბამისად) პატენტმფლობელის უფლებათა სრულყოფილ დარღვევის გამო შეუძლია მხოლოდ პატენტმფლობელს თავისი შეხედულებისამებრ (საქართველოს საპატენტო კანონის 64-ე, 70-ე მუხლები).

საქსაცხო სასამართლო ვერ გაიზარებს კასტორის მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ მოსარჩელი ათხოვდა პატენტის ბათილობას, რადგან მოცემულ საქმეში დავის საგანს წარმოადგენს პატენტის გაუქმება, რაც სასამართლოს მიერ დასაყიდებული იქნა. „გამოგონ-

ნების შესახებ“ დებულების 66-ე მუხლით პატერტი უქმდება, თუკი დადგინდა, რომ პატერტის საგანი არ არის პატენტუნარიანი.

საკასაციო სასამართლოს ასევე ვერ გაიზიარებს კასატორის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ სასამართლომ გამოაყენა კანონი, რომელიც არ უნდა გამოყენებინა – „გამოგონების შესახებ“ დებულება, რადგან იგი უკვე გაუქმებულია. პალატა მიუთითებს, რომ საოლქო სასამართლომ სწორად გამოიყენა „გამოგონების შესახებ“ დებულების ნორმები, რადგან საქ-პატერტის მიერ 1997 წელს გაცემული №253 საპატენტო სიგელი ამ დებულების საფუძველზე იყო გაცემული და იგი სწორედ ამ ნორმატიული აქტის მოთხოვნებს არ აკმაყოფილებდა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო საჩივარს უარი უნდა ეთქვას დაკმაყოფილებაზე, რადგან კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

გივი ხომტარიას საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.

უცვლელად დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 თებერვლის გადაწყვეტილება.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**პატენტით დაცული გამოგონების უნებართვოდ
გამოყენებისათვის თანხის დაკისრება**



**განმეცხე
საქართველოს სახელით**

№2/28

27 ნოემბერი, 2000წ., ქ.ქუთაისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ რ.სულწაძის, გ.გოციროძის, შიშველიშვილის შეზღვევლობით რ.სულწაძის თავებდომარეობით დლოლიძის მღიწობით

განიხილა სამეცნიერო-კლექციითი ფორმა „აბუნაშვილის იდეას“ სარჩელი ზუგდიდის სს „აღის ფაბრიკის“ მიმართ 1998 და 1999 წლებში გამოგონებების გამოყენების საავტორო უფლებას 7700 აშშ დოლარის მომასხვისათვის დაკისრების შესახებ

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მხარეებმა წარმოადგინეს მათ შორის 2000 წლის 24 ნოემბერს დადებული შეთანხმების აქტი, რის საფუძველზეც მოთხოვეს საქმის წარმოების შეწყვეტა, როგორც აღნიშნული დოკუმენტთან ირკვევა მხარეებმა გამოხატეს ნება რათა მათ შორის არსებული სამართლებრივი დიაგნოზით ურთიერთდათმობის შედეგად გადაწყვეს და მორიგდნენ შემდეგზე:

1. მომასხვე კისრულობს ვალდებულებას გამოგონებების გამოყენების, საავტორო უფლებასა და პატენტების გამოყენების ნებართვის დაკანონების სახით 2000 წლის 10 დეკემბრამდე გადაუხადოს მოსარჩელეს 1000 ლარი.
2. მომასხვე კისრულობს ვალდებულებას 2000 წლის დეკემბრიდან 2001 წლის 30 მაისამდე ეტაპობრივად გადაუხადოს მოსარჩელეს 7000 აშშ დოლარი შემდეგი განაწილებებით: №6, №7 და №10 თითოეულ საგადასახადო მოთხოვნაზე 500 აშშ დოლარი ან მისი ექვივალენტი ლარი, №13, №15, №19 და №35 თითოეული საგადასახადო მოთხოვნაზე 1000 აშშ დოლარი ან მისი ექვივალენტი ლარი და №36 საგადასახადო მოთხოვნაზე 1500 აშშ დოლარი ან მისი ექვივალენტი ლარი.
3. მოსარჩელე კისრულობს ვალდებულებას დაეკაყოფილოს მომასხვის მოთხოვნა 05.03.1993 წლის №3-93/2012 ხელშეკრულების გაუქმებისა და №1184510, №1237151, №1494899 და №1556623 პატენტების უსასყიდლოდ და უუადოდ თავისუფლად გამოყენების შესახებ, ბათილად ცნოს ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში შეტანილი 10.07.2000წ. №82 საჩივარი მომასხვეზე 14000 ლარის პირვასამტეხლოს დაკისრების შესახებ, დაეკაყოფილებულად ცნოს ქუთაისის საოლქო სასამართლოში შეტანილი 11.09.2000წ. სარჩელი 7700 აშშ დოლარის დაკისრების შესახებ და განაღდებულად ჩათვალოს აღნიშნული №6, №7, №10, №13, №15, №19, №35 და №36 საგადასახადო მოთხოვნები ცხრილი №1, №2, №3, №4 და №5 საფუძველზე.
4. იმ შემთხვევაში თუ მომასხვე 2000 წლის 10 დეკემბრამდე ვერ გადაიხდის 1000 ლარს, იგი ვალდებულებას კისრულობს 2001 წლის 30 ივლისამდე გადაუხადოს მოსარჩელეს ნაწილ-

ნაწილ 7700 აშშ დოლარი ან მისი ეკვივალენტი ღარი (სასარჩელო მოთხოვნის ოდენობა).

5. იმ შემთხვევაში თუ მოასახე 2001 წლის 30 მაისამდე სრულად ვერ გადაიხდის 10.07.99 წლის №2/346-99 გადაწყვეტილებაში მითითებულ თანხას 7000 აშშ დოლარს ან მის ეკვივალენტ ღარს, იგი კისრულობს ვალდებულებას 2001 წლის ბოლომდე ნაწილ-ნაწილ გადაუხადოს მოსარჩელეს 10.07.2000 წლის №82 აღნიშნულ საჩივარში ნაჩვენები პირგასამტეხლო 14000 ღარი და ამასთან პირნაოლად და ნებაყოფლობით შეასრულოს 1993 წლის 5 მარტის №3-93/2012 ხელშეკრულებით სახელმწიფო საწარმოს ზუვდიდის №1 ჩაის ფაბრიკის მიერ ნაკისრი ვალდებულებები, როგორც ამ საწარმოს უწყებებშია ნაცემ.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სსკ-ს 272-ე, 273-ე, 284-ე, 285-ე მუხლებით

და ა დ გ ი ნ ა :

1. დამტკიცდეს მხარეთა მორიგება, რის საფუძველზეც შეწყვედეს საქმის წარმოება ზ.წაბუნაშვილის ხარჯილის გამო ზუვდიდის სს „ჩაის ფაბრიკის“ მიმართ 7700 აშშ დოლარის დაკისრების შესახებ.

2. ამ განჩინებაზე შეიძლება კერძო საჩივრის შეტანა 12 დღის განმავლობაში მისი მხარისათვის გადაცემის მომერტიდან.

3. დაცვისროს მოასახეხს ბაის - 189 ღარის გადახდა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ.



გ ა ნ ი ნ ბ ა საქართველოს სახელით

№2ა-8-2001

30 იანვარი, 2001წ., ქობულხი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ რ.სულწაძის, გ.გოცინაძის, ლ.თედორაძის შემადგენლობით რ.სულწაძის თავმჯდომარეობით დღიულის მღიუნობით

განიხილა მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზურაბ ბაბუნაშვილის შემადგომლობა მასსა და მოასახეხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის დირექტორ გაფუაქიხის შორის გაფორმებული შეთანხმების აქტის საფუძველზე მორიგების დამტკიცების შესახებ

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

სამეცნიერო კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელმა ზაბუნაშვილმა აღძრა სარჩელო ქუთაისის საოლქო სასამართლოში მოასახეხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის მიმართ საავტორო უფლების 22000 ღარის დაკისრების მოთხოვნით, იმაზე მითითებით, რომ მხარეებს შორის დადებული №1-91/92 ხელშეკრულების საფუძველზე, მოასახეხე ვალდებული იყო 2000 წლის მარტამდე მისთვის გადაეხადა 1997-1999 წლებში გამოშვებული პროდუქტის თითოღირებულების 3%, რაც შეადგენს 22000 ღარს, მაგრამ მოასახეხის მიერ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ეს ვალდებულება შესრულებული არ ყოფილა.

2001 წლის 29 იანვარს მოსარჩელე ზაბუნაშვილმა სასამართლოს წარმოდგინა შუამდგომლობა მორიგების დამტკიცების შესახებ და მხარეთა შორის 2000 წლის 28 დეკემბერს დადებული შეთანხმების აქტი, რომელშიც აღნიშნულია, რომ ქუთაისის საოლქო სასამართლოში აღძრულ სარჩელთან დაკავშირებით, მოასსუბე მხარე პრობას დებს, რომ სარჩელში დაფიქსირებულ 22000 ლარიდან, მოსარჩელეს 2001 წლის 1 ოქტომბრამდე ხელზე გადაუხადოს 1000 აშშ დოლარი, ან მისი ეკვივალენტი ლარებში. აქედან სარჩელში და 01.06.92 წლის დანერგვის აქტში №1 და №2 მითითებული გამოფირებების 1997 წელს გამოყენებისათვის - 400, 1998 წელს გამოყენებისათვის - 300 და 1999 წელს გამოყენებისათვის - 300 აშშ დოლარი ან მისი ეკვივალენტი ლარებში. პატენტები №1184510, №1237151, №1494899 და №1556623 გამოყენების ნებართვის დაკანონების სახით, ამასთან 2001 წლის 31 დეკემბრამდე ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული 20.08.99 წლის №2/37 საქმეზე გამოტანილი გადაწყვეტილების, ზუგდიდის აგრობანკში მოსარჩელის მიერ 07.11.95 წლის №12, 21.11.96 წლის №26 და 24.11.97 წლის №30 შეტანილი საგადასახადო მოთხოვნებისა და ცხრილი №1, №2 და №3 საფუძველზე მოსარჩელეს ეტაპობრივად გადაუხდის 4000 აშშ დოლარს ან მის ეკვივალენტ ლარს.

მოსარჩელე მხარე თავის მხრივ ვალდებულებას იღებს დააკმაყოფილოს მოასსუბე მხარის ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 20 აგვისტოს №2/37 გადაწყვეტილების მოთხოვნები ხელშეკრულების (№1-91/92) გაუქმებისათვის. ზემოთ მითითებულ პატენტების უსასყიდლოდ და უკაოდ თავისუფლად გამოყენების შესახებ, ბათილად ცნოს ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში შეტანილი 2000 წლის 10 ივლისის №83 სარჩარი, 20.08.99 წლის სასამართლოს გადაწყვეტილების დათქმულ დროში შეესრულებლობისათვის პრეკამპტებლის 10000 ლარის გადახდის შესახებ, დაკმაყოფილებულად ჩაითვალოს ქუთაისის საოლქო სასამართლოში შეტანილი 2000 წლის 11 სექტემბრის სასარჩელო განცხადება 22000 ლარის დაკისრების შესახებ და განაღდებულად ჩაითვალოს №12, №26 და №30 საგადასახადო მოთხოვნები. შეთანხმების აქტი ხელმოწერილი და ბეჭედდასმულია მოსარჩელე სამკინორო-კვლეებით ფორმა „ზაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზაბუნაშვილისა და მოასსუბე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომპანტის დირექტორის - გ. აუაქიძის მიერ.

სასამართლო კოლეჯი გაეცნო წარმოდგენილ შეთანხმების აქტს, ასევე ზაბუნაშვილის შუამდგომლობას მორიგების დამტკიცების თაობაზე და თვლის, რომ იგი უნდა დაკმაყოფილდეს და საქმის წარმოება შეწყდეს დისპოზიციურობის პრინციპის შესაბამისად და თანახმად სსკ-ს 272-ე მუხლის „დ“ პუნქტისა, სადაც პირდაპირ არის მითითებული, რომ სასამართლო, მხარეთა განცხადებით ან თავისი ინიციატივით შეწყვეტს საქმის წარმოებას, თუ მხარეები მორიგდებიან.

სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს, განუმარტოს მხარეებს, რომ ისინი ვალდებულნი არიან დაიცან და შეასრულონ მორიგების აქტით განსაზღვრული პირობები, წინააღმდეგ შემთხვევაში განიზნება კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ შეიძლება იძულებით აღსრულდეს. სსკ-ს 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად სასამართლო ხარჯების ოდენობა განასაზღვრება, თუ მხარეები მორიგდებიან, ამავე კოდექსის 54-ე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, თუ მხარეებმა მორიგების დროს თითონა გათვალისწინეს სასამართლო ხარჯების განაწილების წესი, სასამართლო ამ საკითხს წივეტს მათი შეთანხმების შესაბამისად.

მოცემულ შემთხვევაში კი, რადგან მხარეთა შეთანხმების აქტით არ არის განსაზღვრული სასამართლო ხარჯების გადახდის წესი, ამასთან, სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ზაბუნაშვილი, როგორც მოსარჩელე საავტორო, გამოგონებისა და საპრინციპული საკუთრებდან წარმომადგომლ დაევაზე, გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან თანახმად „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტისა, ამიტომ სახელმწიფო ბაჟი უნდა გადახდეს მოასსუბე მხარეს.

სასამართლო კოლეჯამ იხელმძღვანელა სსკ-ს მე-2, 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, 272-ე მუხლის „დ“ პუნქტით, 273-ე და 274-ე მუხლებით.

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1) შეწყვეს სამოქალაქო საქმის წარმოება სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელისძღვანელის ზაბუნაშვილის სარჩელისა გამო მოასუსხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის მიმართ საეტეორო ჯილდოს 22000 ლარის დაკისრების შესახებ.

2) დაკმაყოფილდეს ზაბუნაშვილის შესადგომლობა და დასტკიცდეს მხარეთა შორის მორიგება, რომლის საუქუქელზე:

მოასუსხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის დირექტორი გაუფაქიძე კისრულობს ვალდებულებას, ზაბუნაშვილის გადაუხადოს 2001 წლის 1 ოქტომბრამდე 1000 აშშ დოლარი ან შესაბამისი კურსით ლარებში, 2002 წლის 31 იანვრამდე 4000 აშშ დოლარი, ან შესაბამისად ლარი.

მოსარჩელე - ზაბუნაშვილი თანახმაა მოასუსხის მიერ პატენტების უსასყიდლოდ და უკაოდ გამოუენებისა. ვალდებულაა უარი თქვას პირგასამტეხლოს სახით დარჩენილი 10000 ლარის მოთხოვნაზე.

3) განემარტოს მხარეებს, რომ სასამართლოხათვის ხელშეორედ მიმართუა დაეაზე ამკე მხარეებს, ამკე საგარზე და ამკე საფუქელით, არ შეიძლება.

4) გადახდეს მოასუსხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატს სახელმწიფო ბატი 62,5 აშშ დოლარის ოდენობით, ეროვნულ ვალუტაში.

5) განინტაზე შეიძლება კრძო საჩივრის შეტანა ამკე სასამართლოში მხარეთათვის მისი გადაცემოდან 12 დღის ვადაში.



გ ა დ ა ნ ე ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
ს ა ქ ა რ თ ე ვ ლ ო ს ს ა ხ ე ლ ი თ

22 აპრილი 2002 წ., ქუქუთაისი

ქუქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო კოლეკიამ შემდეგი შესადგენლობით: რ.ხულწაბე (თავმჯდომარე),

- გვოცირაძე,
- ლათუღრაძე
- რამზანაძის მღიენობით

მოსარჩელეების: მალხაზ და მათა ბაბუნაშვილების წარმომადგენლის ზაბუნაშვილის მოსარჩელის: ზაბუნაშვილის მონაწილეობით

განიხილა ზურაბ, მალხაზ და მათა ბაბუნაშვილების სასარჩელო განცხადება სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის“ მიმართ თანხის დაკისრების შესახებ.

ა დ ნ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ზურაბ, მალხაზ და მათა ბაბუნაშვილებმა სარჩელით მიმართეს ქუქუთაისის საოლქო სასამართლოს და მოასუსხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატისაგან“ მოითხოვეს თანხის ანაზღაურება, კრძოდა:

ზურაბ ბაბუნაშვილმა მოასუსხისაგან მოითხოვა ხაყეტორო ჯილდოს 8400 აშშ დოლარის შესაბამისი ლარის დაუყოენებლიე ანაზღაურება, მალხაზ ბაბუნაშვილმა მოასუსხ-

ისგან მოიხზოვა №1494899 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის 2500 აშშ დოლარის შესაბამისი ღირის დაუყოვნებლივ ანაზღაურება, მათა ბაბუნაშვილმა მოასუხისაგან მოიხზოვა №1184510 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის 2000 აშშ დოლარის შესაბამისი ღირის დაუყოვნებლივ ანაზღაურება.

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდა მოასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“, რომელსაც შეტყობინება გაცვზანა კანონით დადგენილი წესით.

მთავარ სხდომაზე გამოცხადდა მოსარჩელი ზბაბუნაშვილი, რომელიც ისჯაროულად მოსარჩლეების მალხაზ და მათა ბაბუნაშვილების წარმომადგენელია.

ზბაბუნაშვილი ხასამართლოს წინაშე შეამდგომლობს დაუისწრებელი გადასწვეტილების გამოტანის შესახებ.

ს ა მ ო ტ ე ვ ა ო ი ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდა მოასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“, რომელსაც შეტყობინება მთავარი სხდომის დანიშნის შესახებ გაცვზანა კანონით დადგენილი წესით. მისი გამოუცხადებლობის მიზეზი კი სასამართლოსათვის უცნობაა მოსარჩელემ იშუამდგომლა სასამართლოს წინაშე დაუისწრებელი გადასწვეტილების გამოტანისა და მისი სარჩლოს დაქმყოფილების შესახებ.

სასამართლომ სსკ-ს 230-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად სარჩელიში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები დამტკიცებულად ჩათვალა.

სსკ-ს 230-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნათა შესაბამისად სასამართლომ სამართლებრივი თავალსაზრისით შეაფასა სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები და თვლის, რომ ეს გარემოებები აშარლენ და ასახულებენ იურიდიულად მოსარჩელის მოთხოვნას.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ო ი ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სსკ-ს 230-ე, 237-ე, 268-ე მუხლებით

გ ა ლ ა წ ყ ე ბ ი ტ ა :

1. ზურაბ ბაბუნაშვილის, მათა ბაბუნაშვილის და მალხაზ ბაბუნაშვილის სარჩელი დაქმყოფილეს.

2. მოასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“ გადასახდელად დაეკონსროს ზურაბ ბაბუნაშვილის სახარგებლოდ საეტორო ვილდოს 8400 აშშ დოლარის გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ღირის შესაბამისი კურსით.

3. მოასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“ გადასახდელად დაეკონსროს მალხაზ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ №1494899 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის 2500 აშშ დოლარის გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ღირის შესაბამისი კურსით.

4. მოასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“ გადასახდელად დაეკონსროს მათა ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ №1184510 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის 2000 აშშ დოლარის გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ღირის შესაბამისი კურსით.

5. გადასწვეტილება გადაეცეს დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.

6. მოასუხეს სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“ დაეკონსროს ხახელშეიფო ბაჟის გადახდა 161,25 აშშ დოლარის ოდენობით, გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ღირის შესაბამისი კურსით.

7. გადასწვეტილება შეიძლება გასარჩილეს ამავე სასამართლოში გადასწვეტილების ასლის ჩაბარებიდან 10 დღის განმავლობაში. ამ ვადის გასვლის შემდეგ დაუისწრებელი გადასწვეტილება შედის კანონურ ძალაში და იგი აღარ შეიძლება გასარჩილეს.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

ნას-404-1060-03 13 ნოემბერი, 2003 წ., ქობულისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა პალატა

შემაღველობა: მათა ახალაძე (თაგუჯლომარე, მოშხენებელი),
ქუთუაძე ვახტანგ,
თენგიზ კობახიძე

საქმის განხილვის ფორმა: ზუსიტი მოხმარების გარეშე

კრძოლი საჩივრის ავტორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე: სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატი“ (მოპასუხე)

გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სასწარმეო საქმეთა სააპელაციო კოლეგიის 2003 წლის 16 ივნისისა და 2003 წლის 13 ავისტოს განჩინებები

დავის საგანი: საავტორო უფლების გადახდები და საავტორო უფლების გადახდის დაგვიანებისათვის ჯარიმის დაკისრება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 30 იანვრის განჩინებით შეწყდა სამოქალაქო საქმის წარმოება სამეცნიერო კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდის“ ხელმძღვანელის, ზაბუნაშვილის, სარჩელის გამო მოპასუხე „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის“ მიმართ საავტორო უფლების 22000 ლარის დაკისრების შესახებ. დაკმაყოფილდა ზაბუნაშვილის შუამდგომლობა და დამტკიცდა მხარეთა შორის მორიგება.

ამვე კოლეგიის 2002 წლის 20 თებერვლის განჩინებით ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 30 იანვრის განჩინება გადაეცა დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2002 წლის 22 აპრილის დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით მოპასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატს“ ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ გადასახდელად დაეკისრა საავტორო უფლების 8400 აშშ დოლარის, გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ლარის შესაბამისი კურსით; მოპასუხე სს „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატს“ მალაზ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ გადასახდელად დაეკისრა №1494899 პატენტით დატული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის 2500 აშშ დოლარის გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის ლარის შესაბამისი კურსით. კომბინატს მათა ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ დაეკისრა 2000 აშშ დოლარის გადახდა გადასწვეტილების აღსრულების დროისათვის და გადასწვეტილება გადაეცა დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად;

კომბინატის მიერ გადასწვეტილებები არ აღსრულდა. 2003 წლის 11 ივნისის ზურაბ ბაბუნაშვილმა სასარჩელო განცხადებით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მოპასუხე, სააქციო საზოგადოება „ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის“ მიმართ და მოითხოვა: მოპასუხისათვის №1494899, №1184510 და №1237151 პატენტით დატული გამოგონე-

ბის 2002 წელს გამოყენების სავეტროო ჯილდოს 2100 აშშ დოლარის ან მისი ეკვივალენტი ლარის დაუყოვნებლივ გადახდა, ასევე 2002 წლის 22 აპრილის დაუსრულებელი გადაწვევ- ტილებით დაკისრებული 8400 აშშ დოლარის 2002 წლის 1 მარტიდან 2003 წლის 1 ივნისამდე და 2100 აშშ დოლარის სავეტროო ჯილდოს 2003 წლის 1 მარტიდან 2003 წლის 1 ივნისამდე ვადულავლობისათვის 80220 აშშ-დოლარის დაუყოვნებლივ გადახდა;

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწესარმყო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 16 ივნისის განჩინებით ზურაბ ბაბუნაშვილის უარი თქვა სს „ინვეროს ჩაის“ მიმართ .ატტენტებით დაკული გამოგონების გამოყენებისათვის თანხის დაკისრების შესახებ სარჩლის წარმოებაში მიღებაზე. მოსარჩელეს დაუბრუნდა სარჩელი და თანდართული დოკუმენტატი.

კოლეგიამ განჩინება დააყუანა შემდეგ მოტივებზე:

როგორც მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილი მითითების სასარჩლო განცხადებაში იმავე მხარეების შორის, იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლით, დაეაზე უკვე არსებობს სასამართლოს გადაწყვეტილება და განიხილება მხარეთა შორის დამტკიცების შესახებ, ხოლო რაც შეეხება ამ გადაწყვეტილებებით დაკისრებული თანხების გადახდას, სასამართლოს მიერ მიღებული აქტების აღსრულების წესსა და პირობებს აწესრიგებს საქართველოს კანონი „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“.

გადაწყვეტილების აღსრულებლობით გამოწვეული ზიანი არ წარმოადგენს ინტელექტუალურ საკუთრებათა ურთიერთობიდან წარმოშობილ დაეას, ხოლო სარჩლის ფასი, 80220 აშშ დოლარი, არ ვარკეთენება საოლქო სასამართლოს განსჯად საქმეთა კატეგორიას. კოლეგიამ მითითა, რომ მოსარჩელეს შეუძლია იმართათ მოასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით რაონულ სასამართლოს.

ზურაბ ბაბუნაშვილმა კრძო სარჩელი შეიტანა საოლქო სასამართლოს კოლეგიის განჩინებაზე და მოითხოვა მისი გაუქმება შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასარჩლო განცხადებით დაეის სავანია ატტენტებით დაკული გამოგონებების მოასუხის მიერ 2002 წლის გამოყენების სავეტროო ჯილდოს, 2100 აშშ დოლარის, დაუყოვნებლივ გადახდა. „გამოგონების შესახებ“ კანონის 32-ე მუხლის შესაბამისად, ატტენტებით დაკული გამოგონებების გამოძეგნებული ვალდებულია ატტენტით დაკული გამოგონების ავტორს ატტენტის მოქმედების მიულ პერიოდში ყოველწლიურად თითოეულ გამოგონებაზე მიმდებარე წლის 1 მარტამდე ვადაუხადოს სავეტროო ჯილდოს სახით ამ გამოგონებით მიღებული ეკონომიური ეფექტის არანაკლებ 15%, ამ გამოშეებული პროდუქციის თვითღირებულების არანაკლები 2%.

კრძო სარჩლის ავტორი თვლის, რომ ვასანიერებული განჩინება წინა რიცხვითაა გამოტანლი, კინაღდან ნაბარდა განჩინების გამოტანლიდან 20 და სასარჩლო განცხადების შეტანლიდან 25 დღის შემდეგ;

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწესარმყო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 24 ივლისის განჩინებით კრძო სარჩლის ავტორს, სარჩლის ხარვეზის შესავსებად, კრძოდ, სახელმწიფო ბატის, დაეის სავნის ღირებულების 1,5%-ის გადასახდელად 2703 წლის 12 აგვისტომდე მთეა ვადა.

ზურაბ ბაბუნაშვილმა ხარვეზის შესავსებად განსაზღვრულ ვადაში განცხადებით მიმართა სასამართლოს და მითითა, რომ უკანონოა საოლქო სასამართლოს კოლეგიის როგორც 2003 წლის 16 ივნისის, ისე 2003 წლის 24 ივლისის განჩინებები, კინაღდან მის მიერ წარდგენლი სასარჩლო განცხადების დაეის სავანი ინტელექტუალური საკუთრებითი ურთიერთობიდან წარმოშობილ დაეას ვანეკოუნება, არ ექვემდებარება ბატის გადახდას და, შესაბამისად, არ არის რაონული სასამართლოს განსჯადი. „სახელმწიფო ბატის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ბატის გადახდისაგან თავისუფლებიან მოსარჩელენი – სარჩლებზე, რომლებიც გამოდინარეობენ სავეტროო, ავრეთე, აღმონების, გამოგონებების უფლებებიდან, კინაღდან სასარჩლო განცხადებაში მითითებული დაეის სავნები გამოდინარეობს ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებიდან, ხოლო სავეტროო ჯილდოს მიღების უფლება და ამ სავეტროო ჯილდოს კანონით დანიშნულ დროში ვადაუხდელია წარმოშობილია გამოგონების უფლებებიდან.

კერძო საწივარი ითვლება დაკმაყოფილებულად, კერძოდ კანონით განსაზღვრულ 5 დღის ვადაში არ გადაგზავნილა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში;

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 13 აგვისტოს განჩინებით ზურაბ ბაბუნაშვილის კერძო საწივარი მიჩნეულ იქნა დაუმტკიცებლად და გადაეცემა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სააქლადიო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ხარვეზის შესვენების განჩინებით მიცემულ ვადაში ზურაბ ბაბუნაშვილმა არ შეაქსო ხარვეზი, არ გადაიხდა სახელმწიფო ბაჟი და ამიტომ მისი კერძო საწივარი დაუმტკიცებელია.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

ჯალატამ განიხილა საქმის მასალები, კერძო საწივარი და თელის, რომ იგი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ ზუვდილის რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტილებით სს „ინგირის ჩაის“ ბ. ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ დაეკისრა პატენტებით დატვილი გამოგონებების გამოყენებისათვის საავტორო ჯილდოს 2900 აშშ დოლარის გადახდა და თანხის გადახდის შემდეგ მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულება ჩაითვალა გაუქმებულად.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 30 იანვრის განჩინებით მხარეებს შორის დამტკიცებული მორიგების თანხმად, მოასუსხეს დაეკისრა ზურაბ, მათა და მალხაზ ბაბუნაშვილების სასარგებლოდ 4000 აშშ დოლარის გადახდა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 22 აპრილის დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით სს „ინგირის ჩაის“ დაეკისრა მოსარჩელის სასარგებლოდ 8400 აშშ დოლარის გადახდა;

ზურაბ ბაბუნაშვილმა ახალი სარჩელით მოითხოვა მოასუსხეს სს „ინგირის ჩაისათვის“ მის სასარგებლოდ №1494899, №1184510 და №1237151 პატენტებით დატვილი გამოგონების 2002 წელს გამოყენებისათვის საავტორო ჯილდოს, 2100 აშშ დოლარის, ან მისი ეკვივალენტი ლარის, ასევე გადაწყვეტილებათა აღუსრულებლობით გამოწვეული ზიანის, კერძოდ ჯარიმის (2002 წლის 1 მარტიდან 2003 წლის 1 ივნისამდე გადაუხდელობისათვის) 80220 აშშ დოლარის, დაუყოვნებლივ დაკისრება.

ჯალატა იზიარებს კერძო საწივრის ავტორის მოსაზრებას, რომ მის სასარჩელო მოთხოვნებზე სასამართლო გადაწყვეტილება არ არსებობს. სასამართლოს არ უშეჯელა ზემოთმოთხუთებული პატენტების 2002 წლის გამოყენებისათვის საავტორო ჯილდოს მოასუსხისათვის დაკისრებაზე. ბუნებრივია, 2002 წლის იანვარსა და აპრილში მიღებულ გადაწყვეტილებებში ვერც იმსჯელებდა პატენტებით დატვილი გამოგონებების წლის ბოლომდე გამოყენების ჯილდოს დაკისრების თაობაზე. შესაბამისად, სასამართლოს არ განუხილავს ზემოთ მოყვანილი სასამართლო გადაწყვეტილებათა აღუსრულებლობით მიყენებული ზიანის საკითხი;

ჯალატა თვლის, რომ სააქლადიო სასამართლომ სწორად მოუთითა მოსარჩელეს, რომ გადაწყვეტილებათა აღუსრულებლობით გამოწვეული ზიანი არ წარმოადგენს ინტელექტუალურ საკუთრებათა ურთიერთობიდან წარმოშობილ დავას და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-13, მე-14 მუხლების შესაბამისად, მისი განხილვა უწყებრივად რაიონულ სასამართლოებს განეკუთვნება;

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, მოსამართლე არ მიიღებს სარჩელს თუ საქმე ამ სასამართლოს განსჯადი არ არის.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააქლადიო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯის უწყებამოსილი იყო, სასამართლო გადაწყვეტილებათა აღუსრულებლობით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების შესახებ მოთხოვნის ნაწილში სარჩელის მიღებაზე ჟიქვა უარი;

სააქლადიო სასამართლოს უნდა განეხილა სარჩელი 2002 წელს მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი გამოგონებების გამოყენებისათვის ჯილდოს დაკისრების შესახებ, აღნიშნულ

მოთხოვნაზე ზურაბ ბაბუნაშვილს არ უნდა დაკისრებოდა სახელმწიფო ბაჟი, ვინაიდან „სახელმწიფო ბაჟის“ შესახებ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მოსარჩელე თვისუფლებიდან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან იმ სარჩელებზე, რომლებიც გამოდინარეობს საეკონომიკური, აგრეთვე, აღმოჩენის გამოვლინის, რაციონალიზაციის წინადადებებისა და სამრეწველო ნიჟურების უფლებებიდან;

საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ზაბუნაშვილის კრძოლვითი საჩივარი ნაწილობრივ სავსებით უკმაყოფილოა. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2003 წლის 16 ივნისის განჩინება გადაწყვეტილებათა აღუსრულებლობით მიყენებული ზიანის, თარაზზე სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ უნდა დარჩეს უკმაყოფილო, ხოლო 2002 წლის განმარტებაში პატენტებით დაცული გამოგონებების გამოყენებისათვის მოასახეზე თანხის დაკისრების შესახებ სარჩელზე უარის თქმის ნაწილში განჩინება უნდა გაუქმდეს;

საკასაციო სასამართლომ საკასაციო პალატის მითითებების შესაბამისად, უნდა გადაწყვიტოს სარჩელის წარმოებაში მიღების საკითხი.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს 2003 წლის 13 აგვისტოს განჩინება, რომლითაც დაუშვებლად იქნა მიჩნეული ზაბუნაშვილის კრძოლვითი საჩივარი სახელმწიფო ბაჟის, დავის საგნის 1,5%-ის გადაუხდელობის გამო, ნაწილობრივ უკანონო და დაუსაბუთებელია. გამოგონებების გამოყენებისათვის ჯილდოს დაკისრების მოთხოვნიდან გამომდინარე, ბაჟის გადახდების მოთხოვნის ნაწილში, ხოლო საკასაციო ფურცელში აღნიშნული 8400 აშშ დოლარის 2002 წლის 1 მარტიდან 2003 წლის 1 ივნისამდე გადაუხდელობის თაობაზე სარჩელზე უარის თქმის შესახებ კრძოლვითი საჩივრის დაუშვებლად მიჩნევის ნაწილში ბაჟის გადაუხდელობის გამო განჩინება უნდა დარჩეს უცვლელი;

ს ა რ ე ზ ო ლ ე უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ზურაბ ბაბუნაშვილის კრძოლვითი საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;

გაუქმდეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2003 წლის 16 ივნისისა და 13 აგვისტოს განჩინებები – პატენტებით დაცული გამოგონებების 2002 წლის გამოყენებისათვის ჯილდოს 2100 აშშ დოლარისა და ამ ჯილდოს გადაუხდელობისათვის მოასახეისათვის თანხის დაკისრების მოთხოვნის ნაწილში, სარჩელზე უარის თქმისა და ამ ნაწილში ბაჟის გადაუხდელობის გამო, კრძოლვითი საჩივრის დაუშვებლად ცნობის თაობაზე, დანარჩენი ნაწილში გასაჩივრებელი განჩინებები დარჩეს უცვლელი;

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

რაციონალიზატორული წინადადების
გამოყენებისასიხის ანაზღაურების გადახდა



გ ა დ ა წ მ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/ა-109 5 დეკემბერი, 2002წ.კ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯია
შემადგენლობა: მაღონა ღობრაძე (თავმჯდომარე და მომხსენებელი),

მარინა ვეიკაშვილი,
გიორგი გულუდანი

სხდომის მდივანი: ნ. ბარხელაური

მოსარჩელე: ილია ხეროდინაშვილი; წარმომადგენელი - თამაზ რუხაძე

მომასხუბე: სს „საქტრანსგაზპროექტი“; წარმომადგენელი - გულნარა გოგინავა, ბესარიონ
ჯაში, სულიკო ცინცაძე

დავის საგანი: სახელმწიფოებო ვალდებულებათა შესრულება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ილია ხეროდინაშვილმა ხარველით მომართა სასამართლოს მოასხუბე სს „საქტრანსგაზპროექტი“ მიმართ 30.480.000 ლარის დაკისრების თაობაზე.

სარჩელის საფუძველად მოსარჩელემ მოითითა შემდეგი გარემოებები:

მოსარჩელე არის ავტორი რაციონალიზატორული წინადადებისა „მწიხნედა გახსადენის გაყენის ხერხი იზოლაციისა და ელექტროქიმიური დაცვის გარეშე“, რაც დასტურდება 1985 წლის 5 თებერვლის №86 მოწმობით და დეპარტამენტ „საქგაზის“ მიერ 1996 წლის 20 სექტემბერს გატყუილი ცნობით. ამავე რაციონალიზატორული წინადადების დანერგვის ხელშეწყობით ავტორი არის ბაზევა ლობჯანიძე.

1996 წლის 16 აგვისტოს მოსარჩელესა და დეპარტამენტ „საქგაზს“ შორის დაიდო ხელშეკრულება (სალიცენზიო შეთანხმება) რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შესახებ. რომლითაც „საქგაზმა“ იცისრა ვალდებულია რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების სანაცვლოდ ავტორისათვის გადაეხადა წინადადების გამოყენების შედეგად მიღებული ეკონომიური ეფექტის 40%, გადაეხდა უნდა მომხდარიყო 1996 წლიდან 4-5 წლის განმავლობაში, ყოველწლიურად, ყოველი მომდევნო წლის დამთავრებულან სამი თვის ვადაში. ნაკისრი ვალდებულებები არც მოითითებულ ვადებში შესრულებულა არც სალიცენზიო შეთანხმების ვადის ბოლოს ანუ 2001 წლის 16 აგვისტომდე.

მოსარჩელე მოითითებს: იმის გამო, რომ სათხოპენერგეტიკის მინისტრის 1996 წლის 11 ნოემბრის №48 ბრძანების მიხედვით დეპარტამენტ „საქგაზისა“ და სს „ტრანსგაზის“ ბაზაზე შტოქნა სახელმწიფო კომპანია „საქტრანსგაზპროექტი“, რომელიც ამავე ბრძანებით წარმოადგენს „საქგაზის“ სამართალმკვიდრეს, ხოლო შემდგომში საქართველოს ქონების მართვის საინსტროს 1997 წლის 24 ოქტომბრის №1-3/648 ბრძანების საფუძველზე იგი ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოების სახით, ამდენად „საქგაზის“ მიერ სალიცენზიო შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულება „საქგაზის“ სამართალმკვიდრემ „საქტრანსგაზპროექტმა“ უნდა შეასრულოს.

1987-1995 წლებში რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შედეგად მიღებუ-

ლი ეკონომიკური ეფექტი შეადგენს 76.200.000 ლარს და მოსარჩელე ობიექს ამ თანხის 40%-ს 30 480.000 ლარის ოდენობით მოახსენებენ დაკისრებას.

მოახსენებენ წერილობით შესაგებულში სარჩელი არ სცნო და ჩოუთითა, რომ საეკტორო მონუმენტის გაკეთების პერიოდში - 1985 წელს, რაციონალიზატორული წინადადების გაკეთების სათიხები რეკლამენტრებოდა საბჭოთა კავშირის მინისტროს საბჭოს 1973 წლის 21 აგვისტოს №584 დადგენილებით ამტკიცებული დებულებით „აღმარების, გათვინებისა და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ“.

ამ დებულების 119-ე და 120-ე პუნქტების თანახმად სარჩელის მოთხოვნას არაკეთარი კავშირი არ აქვს დებულებასთან, რადგან საეკტორო ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრებოდა წინადადების გამოყენების პირველ წელს მიღებული ეკონომიის მიხედვით, მაგრამ არა უმეტეს 5.000 მანეთისა, ხოლო მისი გამოყენების მეორე წელს თუ ეკონომიკური ეფექტი გაიზარდა, კვლავ იზრდება საეკტორო ანაზღაურება ოდნე 5.000 მანეთამდე. მოთხოვნის, რომ 1985-87 წლებში, როცა საეკტორო ანაზღაურება უნდა მომხდარიყო, „საქტრანსვაზმ-რევე“ „საქტრანსვაზმ“ დამოუკიდებელ ორგანიზაციას წარმოადგენდა.

მოახსენებენ მოუთხოვს ასევე, რომ აღნიშნული დებულების მიხედვით ეკონომიკური ეფექტის განმარტება რეკლამენტრებოდა რაციონალიზატორული წინადადების პირველი ორი წლით და არა მისი გამოყენების მთელი დროით. ამასთან მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი რაციონალიზატორული წინადადების №86 საეკტორო მონუმენტის სათიხად უნდა ჩაითვალოს, რადგან აღნიშნული დებულების 72-ე პუნქტის თანახმად, თუ რაციონალიზატორული წინადადების ავტორი ასევე საწარმოს ხელმძღვანელი, მოავარი ორგანიზაციის და მათი მოადგილეები იყო, გადაწყვეტილებას რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ ზედაგომ ორგანიზაციის ხელმძღვანელი იღებს და ამდენად დესტრუქტორული „საქტრანსვაზმ“ ხელმძღვანელს უუღლება არ აქონდა დესტრუქტორული წინადადების შესახებ ხელმოწერისა.

მოახსენებენ ასევე მოუთხოვს, რომ საეკტორო ანაზღაურების მოთხოვნა ხანდახან უნდა და მის ვადა დაწესებულია 3 წელი რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების დღიდან და ეკონომიკური ეფექტის წარმოდგენილი ანგარიში არ ეფუძნება დამატებულ დოკუმენტებს და მეტორად განსხვავდება იმ პერიოდისათვის მოქმედი პრეცედენტებისა და შეფასების ეტიანი ნორმებისაგან.

ს ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სამართლო კოლეჯიამ შეამოწმა სარჩელის ფაქტორები და სამართლებრივი საკითხები, სსს-ს 105-ე მუხლის შესაბამისად შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები და მიანია, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოსარჩელე ილია ხეროდინაშვილი არის ავტორი რაციონალიზატორული წინადადებისა „მინიხედა ვახსაღების გაყვანის ხერხი იზოლაციისა და ელექტროქიმიური დაცვის გარეშე“ რაციონალიზატორული წინადადების ავტორიას მონუმენტის გაკეთებია 1985 წელს. 1996 წლის 16 აგვისტოს მოსარჩელეს და დესტრუქტორული „საქტრანსვაზმ“ შირის დიდო სალიცენზია შეთანხმება რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენებაზე.

სამოქალაქო კოლეჯის 15073 მუხლის თანახმად სამოქალაქო კოლეჯის ამოქმედების გამო ძალადაკარგული ნორმატიული აქტების საფუძველზე წარმომადგენელი ურთიერთობების მიმართ გამოყენება ეს ნორმატიული აქტები, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ურთიერთობის მონაწილეებს სურთ ერთმანეთს შირის ურთიერთობა ამ კოლეჯით მოაწესრიგონ. მსარჩელე ასეთი სურვილი არ გამოუთქვამს, ამდენად, საქმის გადაწყვეტილისას სასამართლო კოლეჯია იყენებს საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964წ.) ნორმებს, ამ კოდექსის 535-ე მუხლის მეორე წინადადების თანახმად „რაციონალიზატორული წინადადების ავტორის აქვს გასარჩელოზე უუღლება წინადადების დანერგვის შედეგად მიღებული ეკონომიისა ა. სხვა დადებით ეფექტის მიხედვით შესაბამისად დებულებისა, აღნიშვნების, გამოყენებისა და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ“.

ამვე კოდექსის 538-ე მუხლის მეორე აზრით რაციონალიზატორული წინადადების...

ვის გასამრავლოს ოდენობის განგარიშების წესის და გაცემის ვადის საკითხზე დავიკ გადაწყდება ზემოთ მითითებული დებულების შესაბამისად.

დებულება აღმოჩენების გამოგონებისა და რეკონალიზატორული წინადადების შესახებ დამტკიცებულია ყოფილი სსრკ-ს მინისტროს საბჭოს 1973 წლის 21 აგვისტოს დადგენილებით და მოქმედებდა მთელ სსრკ-ს ტერიტორიაზე და მათ შორის საქართველოშიც.

აღნიშნული დებულებით 15წ-ე მუხლის თანახმად დაკვებზე რაციონალიზატორული წინადადების დაწერვისა და გამოყენებისათვის ეასამრავლოს გაცემის თაობაზე ურეკლდება სამოქალაქო კანონმდებლობით გათვალისწინებული 3 წლიანი ხანდაზმულობის ვადა, რომელიც ათთვლება იმ მომენტიდან, როცა ავტორს ეცნობა მისი რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შესახებ.

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ რაციონალიზატორული წინადადება გამოიყენებოდა 1987 წლიდან. დადგენილია ასევე, რომ მისი გამოყენების შესახებ მოსარჩელისათვის ცნობილი იყო თაოდანვე 1987 წლიდან, რასაც თავადვე ადასტურებს სასარჩელო განცხადებაში და სალიცენზიო შეთანხმებაში.

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედაქციით) 75 მუხლით ხერით ვადა უფლების დაცვისა და იმ პირის სარჩელით, რომლის უფლებაც დარღვეულია განისაზმრება სამი წლით.

ამვე კოდექსის 79 მუხლით სასარჩელო ხანდაზმულობა სასამართლოს მიერ გამოყენებული უნდა იქნეს მხარეთა განცხადების დამოკიდებულად. ხოლო 84-ე მუხლის თანახმად, სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადის ვასვლა სარჩელის წარდგენამდე არის სარჩელზე უარის თქმის საუფუველი.

ამდენად სასამართლო კოლეგიას სარჩელი ხანდაზმულად უსაუფუველოდ მიანიწა. ამდენად სასამართლო მოთხოვნა ხანდაზმულია და მას უარი უნდა ეთქვას.

რადგან დღეის მდგომარეობით სს „საქტრანსგაზმრეწე“ წარმოადგენს ყოფილ დეპარტამენტ „საქგაზის“ სამართალმშეკიდრეს სალიცენზიო შეთანხმების 3.1 მუხლით ნაკისრი დეპარტამენტ „საქგაზის“ ვალდებულება რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შუდვეად მიღებული ეკონომიკური უფექტის 40%-ის ანაზღაურების შესახებ.

საქართველოს საბობმ ენერგეტიკის მინისტრის 1996 წლის 11 ნოემბრის №48 ბრძანებით ყოფილ დეპარტამენტ „საქგაზის“ და ყოფილი „ტრანსგაზის“ ბაზაზე შეიქმნა სახელმწიფო კომპანია „საქტრანსგაზმრეწე“ (ამგამად მოასიუხე სს „საქტრანსგაზმრეწე“), რომელიც წარმოადგენდა „საქგაზის“ და „ტრანსგაზის“ სამართალმშეკიდრეს.

ამვე ბრძანების 4-ე მუხლში მითითებულია შუდვეი: საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს ეთხოვა ქალაქებსა და რაიონებში ვანლაგებული დეპარტამენტ „საქგაზის“ დაქვემდებარებული მხოლოდ ადგილობრივი ვაზის მურენობის საექსპლოატაციო სწარმოებთ, რომლებიც ეკერ არ არიან აქცენტირებული ვადასცეს მმართვლობის ადგილობრივ ორგანოებს საკუთრებაში მათი უმოკლეს ვადაში აქციონირების ვათვალისწინებით.

ამდენად, სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ საბობმ ენერგეტიკის მინისტრის აღნიშნული ბრძანებით მე-4 მუხლში მითითებული ქალაქებსა და რაიონებში ვანლაგებული ყოფილ დეპარტამენტ „საქგაზის“ დაქვემდებარებული ადგილობრივი ვაზის მურენობის სწარმოები ვადაუკათ ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებს და არა სს „საქტრანსგაზმრეწეს“.

მოსარჩელის რაციონალიზატორული წინადადება ეხება სოფლების, დაბებისა და კატარა ქალაქების ვაზმმარავების თანამდგომრე მალალეუფექტური პროგრესულ ტექნოლოგიებს, ვანსაკუთრებით საქართველოს მთავრობანი ადგილებისათვის და ასეთი სისტემები საქმეში წარმოდგენილი ცნობის თანახმად დანერგილია საქართველოს 142 სოფლის ტიპის დასახლებულ პუნქტებში, რომლებიც საბობმ ენერგეტიკის მინისტრის ბრძანების თანახმად ვადაუკათ მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებს საკუთრებაში. ამდენად სასამართლო კოლეგიას მიანიწა, რომ აღნიშნული ვარემოების ვათვალისწინებით სს „საქტრანსგაზმრეწე“ კასუხეს ვერ ავებს „საქგაზის“ მიერ სალიცენზიო შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების ვამო.

ვარდა ამისა, სასამართლო კოლეგიას სალიცენზიო შეთანხმების 3.2 პუნქტი კანონსწინ-

ნაადმდეგოდ მიანიხ და აქედან გამომდინარე სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964წ.) 48-ე მუხლის თანახმად ლითონის, რადგან იგი არ შეესაბამება სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964წ.) 75 მუხლის მოთხოვნებს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 247-ე, 248-ე, 257-ე, 395-ე, 397-ე მუხლებით.

გ ა ღ ა წ ყ ე ბ ა :

1. ილია ხეროდინაშვილის სარჩელს საიქიო საზოგადოება „საქტრანსგაზმრეწვის“ მიმართ 30.480.000 ლარის გადახდევინების თაობაზე უარი ეთქვას დაკმაყოფილებაზე.
2. გადაწყვეტილება შიოსილება გასარიერდეს დახაზუიებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის საბარბოდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, თბილისის საოლქო სასამართლოს მეშვეობით.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№ 3კ-473-03

28 მაისი, 2003 წ., ქობოლისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატა

შემაღვენლობა: მიხეილ ვოგიშვილი (თავმჯდომარე),
შურამნ წიტეაბე (მომხსენებელი),
ლადო გორელაშვილი

ხზლობის მღვიანი: ლელა სანიკიძე

კასატორი: ილია ხეროდინაშვილი (მოსარჩელე), წარმომადგენელი - თ. რუსაბე
გასარიერებული განჩინება: თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და
გაკოტრების საქმეთა სააქელაციო პალატის 2002 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება
კასატორის მოთხოვნა: გასარიერებული გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის ხელახალი
განხილვისათვის დაბრუნება

მოწინააღმდეგე მხარე :სს „საქტრანსგაზმრეწვი“ (მომასხუბე), წარმომადგენელი - ბ.
ჯამბი, გ. ვოგინავა

დავის ხაგანი: რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების გამო სააკოტორო გასამ-
რჯელის მიღება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

2002 წლის 14 თებერვალს ილია ხეროდინაშვილმა სს „საქტრანსგაზმრეწვის“ წი-
ნაადმდეგ სარჩელით მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს.

მოსარჩელემ მოუთხოვა, რომ იგი აეტორია რაციონალიზატორული წინადადებისა „მიწის-

ზელ გახსადნების გაყვანის ხერხი იზოლაციისა და ელექტროზომიური დაცვის გარეშე", რის შესახებაც გაანთა სათანადო მოწმობა №86 ვაცეპული 1985 წლის 5 თებერვალს. ეს გარემოება ასევე დადასტურებულია დეპარტამენტ „საქეპის“ მიერ 1996 წლის 20 სექტემბერს ვაცეპული ცნობით.

რაციონალიზატორული წინადადება ფართოდ დაინტერესებულ შერეობაში პერიოდის განმავლობაში სერვოში.

1996 წლის 16 აგვისტოს ერთი მხრივ ილია ხეროდინაშვილს, ბაჩუა ლობჯანიძეს (რაციონალიზატორული წინადადების დანერგვის თანავეტორი) და მეორე მხრივ, დეპარტამენტ „საქეპის“ შორის გაფორმდა ხელშეკრულება (სალიცენზიო შეთანხმება) რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შესახებ.

ამ ხელშეკრულების 3.1 მუხლის შესაბამისად დეპარტამენტმა „საქეპსმა“ ვალდებულია იყოსრა ზემოთ მითითებული წინადადების გამოყენების სანაცვლოდ ავტორებისათვის გადაუხადა წინადადების შედეგად მიღებული ეკონომიკური ეფექტის 40%. შეთანხმების 3.2 და 3.3 მუხლების შესაბამისად, ლიცენზიანტი იღებდა ვალდებულებას 1996 წლიდან 4-5 წლის განმავლობაში გადაეხადა ავტორებისათვის განკუთვნილი თანხა, ყოველწლიურად ყოველი მომდევნო წლის დამთავრებიდან 3 თვის განმავლობაში. ეს ვალდებულება დღემდე არ შესრულებულა.

1996 წლის 11 ნოემბერს საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის №48 ბრძანების მიხედვით დეპარტამენტ „საქეპის“ ბაზაზე შეიქმნა სახაზინო საწარმო – სახელმწიფო კომპანია „საქტრანსგაზპროექტი“, ხოლო საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს 1997 წლის 24 ოქტომბრის №1-3/648 ბრძანების საფუძველზე, სახაზინო საწარმო „საქტრანსგაზპროექტმა“ შეიკვალა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა და ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად. საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის 1996 წლის 11 ნოემბრის №48 ბრძანების შესაბამისად სს „საქტრანსგაზპროექტი“ დეპარტამენტ „საქეპის“ სამართალმემკვიდრეა.

1987 წლიდან 1995 წლამდე რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შედეგად მიღებული ეკონომიკური ეფექტი შეადგენს 76 200 000 ლარს, რაც დადასტურებულია სს „საქტრანსგაზპროექტის“ 1999 წლის 28 მაისის ანგარიშით.

აქედან გამომდინარე, მოსაჩივრო მითითება მის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის 30480000 ლარის გადასახდელად დაკისრება.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და თავის შესაგებელში მიუთითა, რომ რაციონალიზატორულ წინადადებაზე საავტორო №86 მოწმობა ვაცეპული 1985 წლის თებერვალში. ამ პერიოდში რაციონალიზატორული წინადადების საკითხები რეგულირდებოდა „აღმოჩენის, გამოგონებისა და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ“ საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1978 წლის 21 აგვისტოს №584 დადგენილებით დამტკიცებული დებულებით. დებულების №119 პუნქტის თანახმად ანაზღაურება რაციონალიზატორულ წინადადებაზე უნდა ვაცეპოს იმ საწარმომ, ორგანიზაციამ, დაწესებულებამ, სამინისტრომ, უწყებამ, რომელმაც ავტორზე ვაცეპა რაციონალიზატორული წინადადების მოწმობა. ამ დებულების №120 პუნქტის თანახმად, რაციონალიზატორულ წინადადებაზე საავტორო ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრება წინადადების გამოყენების პირველ წელს მიღებული ეკონომიის მიხედვით, მაგრამ არ უნდა აღემატებოდეს 5000 მანეთს. ამავე დებულების №122 პუნქტის შესაბამისად, თუ რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების მეორე წელს ეკონომიკური ეფექტი გაიზარდა, საავტორო ანაზღაურება ვაცეპა გაიზარდება არაუმეტეს 5000 მანეთამდე და დამატებითი საავტორო ანაზღაურება ვაცეპა წინადადების გამოყენებიდან მეორე წლის განმავლობაში შემდეგ ორი თვის განმავლობაში.

დებულების №72 პუნქტის შესაბამისად, თუ რაციონალიზატორული წინადადების ავტორია საწარმოს, ორგანიზაციის, დაწესებულების ხელმძღვანელი, მთავარი ინჟინერი და მათი მოადგილეები, გადაწყვეტილებას რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ დებულებას ზემდგომი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დეპარტამენტ „საქეპის“ ხელმძღვანელს არ უქონდა უფლება დეპარტამენტის მოადგილის წინადადებაზე

გადაწვეტილების მიღებისა და საეკონომიკური უწყებების გაყვინისა, რომ გამოეყო რაციონალიზატორული წინადადება ბაილია. გარდა ამისა, საეკონომიკური ანაზღაურება მისი ხანდაზმულობის გამო დაუშვებელია დებულების 108-ე პუნქტითაც. საეკონომიკური ანაზღაურების გადახდის უკიდურესად დაწესებულია 3 წელი და ეს უკიდურესად ანგარიშება რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების დღიდან.

შეასახელოს არასწორად მიანიშნებს განსაკუთრებით სახით ხელშეწყობის შესახებ წინადადების დანერგვის შედეგად მიღებული ეკონომიკური ეფექტის 40%-ის განსაზღვრა. მაშინ, როცა დებულების თანახმად ეს თანხა არ შეიძლება აღემატებოდეს 10000 მანეთს. ამასთან, მომასხელოს არასწორად მიანიშნებს ეკონომიკური ეფექტის განგარიშებაც. მის ასევე მიანიშნებს, რომ მომასხელოს ასახელებლობა არ უნდა დაეცისროს „საქეაზის“ მიერ ნაკისრ ვალდებულებებზე.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაეკისოფილდა.

სასამართლომ დადგინდად მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის შესახებ, რომ მოსარჩელე არის ავტორი რაციონალიზატორული წინადადებისა „მინისხედა ვახსადენების გამოყენების ხერხი იზოლაციისა და იდეტროზინური დაცვის გარეშე“. რაციონალიზატორული წინადადების ავტორობის მოწმობა გაეკუბელა 1985 წელს. 1996 წლის 16 აგვისტოს მოსარჩელესა და დეპარტამენტ „საქეაზის“ შორის დაიდო სალიცენზიო შეთანხმება რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენებაზე.

საოლქო სასამართლომ მიუთითა, რომ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედაქცია) 538-ე მუხლის შესახებ, წინადადების დანერგვის შედეგად მიღებული ეკონომიის ან სხვა დანებობი ეფექტის მიხედვით რაციონალიზატორული წინადადების ავტორს აქვს განსაკუთრებული მიღების უფლება აღმოჩენების, გამოჩენისა და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ დებულების შესახებ.

დებულების 158-ე მუხლის თანახმად ვრცელდება სამოქალაქო კანონმდებლობით გათვალისწინებული 3-წლიანი ხანდაზმულობის უკიდურესად ათუჯლება იმ მომენტიდან, როცა ავტორს ეცნობა მისი რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შესახებ.

საოლქო სასამართლომ მიუთითა, რომ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედაქცია) 75-ე, 79-ე და 84-ე მუხლების შესახებ სარჩელი ხანდაზმული იყო, ვინაიდან რაციონალიზატორული წინადადება 1987 წლიდან 1995 წლამდე პერიოდს მოეკუბელა.

საოლქო სასამართლომ ასევე მიუთითა, რომ საქართველოს საბიზნეს-რეგისტრის მინისტრის 1996 წლის 11 ნოემბრის №48 ბრძანებით ყოველ დეპარტამენტ „საქეაზის“ და ყოველ „ტრანსგაზის“ ბაზაზე შეიქმნა სახელმწიფო კომპანია „საქტრანსგაზრეწვი“ (ამჟამად მომასხელოს „საქტრანსგაზრეწვი“), რომელიც „ტრანსგაზის“ სამართლებრივი უკიდურესად, მაგრამ ამჟამად ბრძანების მე-4 მუხლის შესახებ საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს შემეკობით ქალაქებსა და რაიონებში განლაგებული დეპარტამენტ „საქეაზის“ დაქვემდებარებული ადგილობრივი გაზის მუდგუნობის საექსპლოატაციო საწარმოები, გადაეცა მმართველობის ადგილობრივი ორგანოებს ვინაიდან მოსარჩელის რაციონალიზატორული წინადადება ეხება სოფლების, დასახლებისა და კატარა ქალაქების გაზომარაგების თანამდგროვე, მაღალეფექტური პროგრესული ტექნოლოგიებს. განსაკუთრებით საქართველოს მთავრობის ადგილებში და ასეთი სისტემები, საქმეში წარმოდგენილი ცნობების თანახმად, დანერგულია სოფლის ტიპის 142 დასახლებულ პუნქტში, კოლეგიამ მიიჩნია, რომ სს „საქტრანსგაზრეწვი“ მასხელოს ეერ აგებდა სარჩელზე, ვინაიდან ეს ობიექტები საკუთრებაში გადაცემული ქონდათ ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებს.

საოლქო სასამართლომ სალიცენზიო შეთანხმების 3.2 პუნქტი კანონსწინააღმდეგოდ და სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედაქცია) 48-ე და 75-ე მუხლების საფუძველზე ბათილად მიიჩნია.

2003 წლის 14 თებერვალს ილია ხერვინაშვილმა საკასაციო ხარით მიმართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

კასატორმა მოითხოვა განსაზღვრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის ხელახალი

განხილვისათვის დაბრუნება შეიძლება საფუძვლით:

კასტორის მოსაზრებით, მოცემული სამართლებრივი ურთიერთობის მოსაწესრიგებლად საოლქო სასამართლოს არ უნდა გამოვეყნებინა ძველი სამოქალაქო კოდექსის ნორმები ენაიდან ხელშეკრულების შესაბამისად გადახდა უნდა მომხდარიყო 2001 წლის 16 აგვისტომდე და 1996 წელს დადებული ხელშეკრულება დღესაც ძალაშია, ენაიდან იგი დადებულია განხილვისათვის ვადა.

კასტორის ასევე უსაფუძვლოდ მაინც სასამართლოს მოხაზრება მინისტრის 1996 წლის 11 ნოემბრის ბრძანების მე-4 მუხლის შესაბამისად მოპასუხის კასუსისმგებლობის გამოცხადების თაობაზე, ენაიდან მოთხოვნა შეეხება 1996 წლის 11 ნოემბრისდ კერძოდ და არა მის შემდგომ კერძოდ.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლო საკასაციო საჩივრის ფარგლებში გაეცნო საქმის მასალებს მოისმინა მხარეთა განმარტებანი და მაინცა, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაემაოთილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმეში წარმოდგენილი რაციონალიზატორული წინადადების მოწმობის შესაბამისად რომელიც გაეცხუა ორგანიზაციის ხელმძღვანელ ბლობაძის მიერ 1985 წლის თებერვალში, ილია ხეროდინაშვილი ითვლება „გახსადების მიწისზედა გაყვანილობის ხერხე ინოვაციისა და ელექტრონიკური კოროზიის დაკვის გარეშე“ რაციონალიზატორული წინადადების ავტორად.

რაციონალიზატორული წინადადების აღმოჩენების და გამოგონების შესახებ ურთიერთობები რეგულირდებოდა სსრკს მინისტრთა საბჭოს 1973 წლის 21 აგვისტოს №584 დადგენილებით, რომლის 72-ე მუხლის მეორე აბზაცის შესაბამისად გადაწყვეტილება რაციონალიზატორული წინადადების ცნობის შესახებ, თუ რაციონალიზატორული წინადადება წარდგენილია ორგანიზაციის ხელმძღვანელის, მისი მოადგილის, მთავარი ინჟინრის, მთავარი ინჟინრის მოადგილის მიერ საშუალო ადგილის მიხედვით, მიიღება ზემდგომი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის მიერ.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ი. ხეროდინაშვილი რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ მოწმობის მიღების დროს მუშაობდა დეპარტამენტ „საქვანის“ თავმჯდომარის მოადგილედ. აქედან გამომდინარე, მის უშუალო ხელმძღვანელს, დეპარტამენტ „საქვანის“ თავმჯდომარე ბ. ლობაძისეს უფლება არ ჰქონდა ი. ხეროდინაშვილის რაციონალიზატორულ წინადადებაზე გაეცა მოწმობა. ამ სახის მოწმობის გაცემის უფლება ხეროდინაშვილის რაციონალიზატორულ წინადადებასთან დაკავშირებით შეუძლო გაეცა მხოლოდ ზემდგომ ორგანიზაციის ხელმძღვანელს და არა დეპარტამენტ „საქვანის“ თავმჯდომარეს. ანუ მითითებული მოწმობა გაეცხუა არა იმ პირის მიერ, ვისაც დებულების შესაბამისად გააჩნდა უფლება ამ სახის მოწმობის გაცემისა.

დებულების 75-ე მუხლის პირველი აბზაცის შესაბამისად, წინადადების რაციონალიზატორულად მიჩნევის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ მის ავტორზე გაიცემა მოწმობა რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ, რაც წარმოადგენს წინადადების რაციონალიზატორულად მიჩნევის, წარდგენის დროის და ავტორობის დამდასტურებელ საბუთს.

ამვე დებულების 76-ე მუხლის პირველი აბზაცის შესაბამისად, ავტორის უფლება დაუქმებულია მოწმობაზე და მოქმედებს იმ ორგანიზაციის ან საწარმოს ფარგლებში, რომელმაც გასცა ეს მოწმობა. თუ კი მოწმობა გაეცხუა საბინისტროს მიერ, მაშინ მისი მოქმედება ვრცელდება ამ საბინისტროზე დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებზეც.

რაგორც აღინიშნა, საქმეში წარმოდგენილი მოწმობა რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ გაეცხუა არა იმ პირის მიერ, ვისაც მოცემულ შემთხვევაში ჰქონდა ამ სახის მოწმობის ი. ხეროდინაშვილზე გაცემის უფლება, რითაც დარღვეულია დებულების 72-ე მუხლის მეორე აბზაცის მოთხოვნები, მაგრამ გარდა ამისა წარმოდგენილ მოწმობაზე დასმულია ბეჭედი, რომელიც კიდევ უფრო ეჭვის ქვეშ აყენებს ამ მოწმობის ნამდვილობას.

რაციონალიზატორული წინადადების მოწმობაზე დასმულ ბეჭედზე იკითხება „საქეპის დესრატემენტი“ და ბეჭდის შუალედში გამოხატულია შიოქიძისი ვარსკვლავი - დამოუკიდებელ საქართველოს სიმბოლო. იმის გათვალისწინებით, რომ ილია ხეროდინაშვილზე გაკეთებულ №88 მოწმობა დათარიღებულია 1985 წლის თებერვლით. (ცხადია, იგი არ შეიძლება დადამოწმებული იქნას, რომელიც დასმული აქვს მოწმობას. ვინაიდან 1985 წლისათვის ჯერ კიდევ საქართველო კავშირი არსებობდა და ამ სახის მოწმობაზე დამოუკიდებელი საქართველოს სიმბოლოანი ბეჭდის დასმა თავისთავად შეუძლებელი იყო, ვინაიდან ბეჭედზე გამოსახული სიმბოლო მოქმედებაში 1991 წლის 9 აპრილიდან საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღების შემდეგ.

ღებულების 120-ე მუხლის შესაბამისად რაციონალიზატორული წინადადებაზე ანაზღაურება გაიცემა პირველ წელს მიღებული ეკონომიკის გათვალისწინებით, რაც არ უნდა აღემატებოდეს 5000 მანეთს. ამავე ღებულების 122-ე მუხლის შესაბამისად, თუ მეორე წელს თუ კი რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების მოკლებობა იზრდება, მოიძებნა დამატებითი ანაზღაურების გაიცემა კიდევ 5000 მანეთის ოდენობით, მაგრამ 123-ე მუხლის შესაბამისად მაღალი ეფექტის შემთხვევაში ანაზღაურების თანხა არ შეიძლება აჭარბებდეს საერთო ჯამში 15000 მანეთს.

როგორც პირველ, ისე მეორე შემთხვევაში, ამ ღებულების 121-ე მუხლის და 122-ე მუხლის პირველი აბზაცის შესაბამისად ანაზღაურება გაიცემა რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების წლის დამთავრებიდან 2 თვის ვადაში, ანუ ამ ნორმის შესაბამისად რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენებაზე ანაზღაურების მოთხოვნა დასაშვებია მხოლოდ იმ წლის განმავლობაში გამოყენების შემთხვევაში, ისევე არა უტეტეს 10000 მანეთისა (მაღალი ეფექტურობის შემთხვევაში არაუტეტეს 15000 მანეთისა) და ამ ანაზღაურების მოთხოვნის ვადა იწყება წლის დამთავრებიდან 2 თვის ვადაში, ვინაიდან ორგანიზაცია ვალდებულია ამ ვადაში ნებაყოფლობით მოახდინოს ანაზღაურება.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, ანაზღაურება მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილია 1987-1995 წლებში მიღებულ ეფექტებთან დაკავშირებით, მაშინ, როცა ანაზღაურების მოთხოვნა მოსარჩელეს კანონის შესაბამისად შეეძლო რაციონალიზატორული წინადადების მხოლოდ 1987 და 1988 წლებში გამოყენების გამო, ისევე იმ შემთხვევაში, თუ კი არ იქნებოდა გასული ხანდაზმობის ვადა. ამასთან, რაციონალიზატორული წინადადების დამადასტურებელი მოწმობა ნამდვილი იქნებოდა. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე მოითხოვს რაციონალიზატორული წინადადების დანერგვის გამო არა მხოლოდ 1987-1988 წლების, არამედ 1987-1995 წლების ანაზღაურებასაც, თანაც ეკონომიკური ეფექტის 40%-ის ოდენობით, რაც ღებულებით დაუმტკიცებია და ამავე დროს ხანდაზმულობა, ვინაიდან სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (1964 წლის რედაქცია) 538-ე მუხლის ასევე, რაციონალიზატორული წინადადების, გამოგონების და აღმოჩენის თაობაზე ანაზღაურების გადახდის შესახებ ინსტრუქციის მე-10 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მეორე აბზაცის და ღებულების 158-ე მუხლის შესაბამისად რაციონალიზატორული წინადადების თაობაზე ანაზღაურების ვადაც 3 წელია. შესაბამისად, საეკონომიკური ანაზღაურების ხანდაზმულობის ვადაც 3 წელია.

აქედან გამომდინარე, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ი. ხეროდინაშვილის რაციონალიზატორული წინადადება დანერგილ იქნა 1987-95 წლებში მის მოთხოვნის უფლება პე.ი.ო. დულად წარმოემობოდა ყოველი მომდევნო წლის დამთავრებიდან 2 თვის შემდეგ და სარჩელის წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა ასევე პერიოდულად გაევიდა სამი წლის გასვლის შემდეგ, ანუ უკანასკნელ 1995 წელზე ანაზღაურების მოთხოვნის ვადა გავიდოდა 1999 წლის 1 მარტს, მოცემულ შემთხვევაში სარჩელი შეტანილია 2002 წლის 13 თებერვალს ანუ ვადის დარღვევით.

ალსანძვარა ის ვარაუბობს, რომ საქმეში წარმოდგენილი სალიცენზიო შეთანხმება დათარიღებულია 1996 წლის 16 აგვისტოთი და სალიცენზიო შეთანხმება გაფორმებულია 1987-1995 წლებში ლიცენზიარის წინადადების გამოყენების შემდეგ მიღებული ეკონომიკური ეფექტის ანაზღაურების შესახებ. თითო ამ დოკუმენტის შინაარსიდან ირკვევა, რომ თუ ი.

ბერლინაშვილის რაციონალიზატორული წინადადება ორგანიზაციამ გამოიყენა 1987-1995 წლებში, მაშინ ამ პერიოდში რაციონალიზატორული წინადადება გამოიყენებოდა სალიცენზიო შეთანხმების გარეშე და რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების შესახებ შეთანხმება განხორციელდა რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენებლად 9 წლის შემდეგ. რაც იმზე მეტყველებს, რომ რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების თაობაზე და მისგან გამოწვეული ეფექტის შესაბამისად ანაზღაურების შესახებ მხარეებს შორის არანაირი შეთანხმება არ ყოფილა და არც რაციონალიზატორული წინადადების გამოყენების თუ ამ წინადადების გამოყენების შედეგად მიღებული ეკონომიკური ეფექტის შესაბამისად ანაზღაურების ვალდებულების შესახებ რაიმე უფლებამოსილებები ქვინათ მხარეებს ერთმანეთის წინაშე, ანუ ეს შეთანხმება 1996 წლის 16 აგვისტომდე არ ავალდებულებდა მხარეებს გამოყენებით რაციონალიზატორული წინადადება და ამ წინადადების გამოყენების გამო მიუთხოვით ანაზღაურება, ანუ არ არსებობდა ზღაპერული, რომლის დარღვევის შემთხვევაში მხარეებს წარმოემოძოდათ გადახდის მოთხოვნის უფლება, ანდა გადახდის ვალდებულება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი სალიცენზიო შეთანხმებით, ლიცენზიარი არის მულობელი რაციონალიზატორული წინადადებისა „მისისზედა გახსნალების გაყვანის ხერხი იზოლაციისა და ელექტრონიზირი დაცვის გარეშე“, რომლის ახალი დასახელება „სოფლების, დაბებისა და კატარა ქალაქების გაზომარაგების თანამდროვე მაღალეფექტური პროგრესული ტექნოლოგიები - სისტემები განსაკუთრებით საქართველოს მთავარიან ადგილებისათვის“. ამ სალიცენზიო შეთანხმების შესაბამისად შეცვლილია წინადადების არსი. ასეთი გარემოება დებულების 70-ე მუხლის შესაბამისად ითვლება ახალი წინადადების შეტანად. ახალი წინადადების დანერგვისთან დაკავშირებით ანაზღაურების თაობაზე პრეტენზიები წინადადების ავტორს შეიძლება გააჩნდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გააჩნია საამისო ახალი მოწმობა, რაც მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელეს არ გააჩნია იმ წინადადებასთან დაკავშირებით, რომელიც სალიცენზიო შეთანხმების საგანს წარმოადგენდა.

გარდა ამისა, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ რაციონალიზატორული წინადადების, გამოგონების და აღმოჩენების შესახებ 1973 წლის 21 აგვისტოს დებულებამ ძალა დაკარგა საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ და ამ დებულების საფუძველზე 1996 წელს სალიცენზიო შეთანხმების დადება, ასევე სალიცენზიო შეთანხმების დადება ისეთ საგანზე, რომელზეც არ არსებობს სალიცენზიო მოწმობა, შეუძლებელი იყო.

საკასაციო სასამართლოს მიანია, რომ ხაოლქო სასამართლომ სამოქალაქო კოდექსის 75-ე, 79-ე მუხლების საფუძველზე სარჩელი სწორად მოიწინა ხანდაზმულად, ხოლო ამავე კოდექსის 48-ე და 75-ე მუხლების საფუძველზე სალიცენზიო შეთანხმების 3.2 პუნქტი ბათილად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ილია ბერლინაშვილის საკასაციო საჩივარი არ დაეკმაყოფილდეს.

უცვლელად დარჩეს თბილისის ხაოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

აატენტიმ დატული ბაშოშონეზის უნებარტომოვ
ბაშოშენეზისატის თანხის დაქისრება



ბ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/8 26 ნოემბერი, 1999წ., ქუქუთისი

ქუთუთისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯიმ შეზღვევი შემადგენლობით: შ. ღობრაძე (თავმჯდომარე), გვოცოირობე, რსულუწაძე

რებზინიბის მღინიბით

განიხილა მსოაშზადებელ სხდომაზე მოსარჩელე სამეცნიერო-კლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ სარჩელი მოასუსზე ქწყალტუბოს რაისა და ეთერზეუთის გაღამაშევებელი სს „საამო“ შიმართ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის შესახებ და მოასუსხის შევებებული სარჩელი ხელშეკრულების გაუქმების თაობაზე. სასამართლო კოლეჯიმ

გ ა მ ო ა რ კ ე ი ა :

მოსარჩელე სამეცნიერო-კლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზბაბუნაშვილის მიერ შწლის 17 ნოემბერს წარმოდგენილი იქნა წეროლობითი შეამდგომლობა. რომლის განხილების მიზნით მხარეთა მონაწილეობით კოლეჯის შწლის 18 ნოემბრის განინებით მოწვეული იქნა მოსამზადებელი სხდომა. მოსამზადებელ სხდომაზე მოსარჩელე ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა მოხსნა შეამდგომლობა საქმის წარმოების განახლების შესახებ იმ მოტივით, რომ მის ჩაბარდა კოლეჯის 1999 წლის 11 ნოემბრის განინება საქმეზე წარმოების განახლების შესახებ, რაც შეამდგომლობის აღკრის მომენტში მისთვის ცნობილი არ იყო. დანარჩენ ნაწილში კი მხარი დაუქირა შეამდგომლობაში დაყენებულ მოთხოვნას, ასევე დანატებთ აღძრა შეამდგომლობები და მოითხოვა მათი დაკმაყოფილება.

ქრომდ მოსარჩელემ მოითხოვა:

1) მოასუსზე მხარის მიერ წარმოდგენილი შესავებლისა და შევებებული სარჩელის საგამოძიებო ორგანოებისათვის გადაცემა იმ მოტივით, რომ მათში მოასუსზე მხარის მიერ მოითხოვბია კონკრეტულ დანაშაულზე, ქრომდ, ზბაბუნაშვილის მიერ ჩადენილ მოტყუებასა და მის მიერ მოასუსხის შექლდომაში შევებანაზე, რაც მოსარჩელის აზრით სისხლის სამართლის დანაშაულია და საქმეზე ქვეშარიტების დადგენის მიზნით აუცილებლად თელის საგამოძიებო ორგანომ სისხლის სამართლის საქმე აღძრას კონკრეტული დანაშაუის შიმართ.

2) მოსარჩელე მხარემ ასევე გააკეთა განცხადება მოასუსხის შესავებელზე თანდართული 1994 წლის 5 იულიის აქტის სიყალბის შესახებ, იმ მოტივით, რომ აქტის შედგენის დროისათვის სააქტო საზოგადოება „საამო“, რომლის ბეჭდითაც არის დამტკიცებული აქტი, ჯერ კიდევ არ არსებობდა. იმ დროისათვის ფუნქციონირებდა წყალტუბოს რაის №2 ფაბრიკა. ამასთან ხსენებულ აქტს თან არ ახლავს პრესანება კობისის გამოყოფის შესახებ. მოსარჩელესთან შეთანხმებული პროგრამა და შეთოლიკა, სქემა, როლის მიხედვითაც ჩატარდა საყ-

დელი და საკონტროლო საზის შედარებითი ცდები და აქტში მითითებული ციფრობრივი მონაცემები არ შეესაბამება სინამდვილეს, რაც მოსარჩელის აზრით მითითებს 1994 წლის 5 ივლისის აქტის სოციალზე და თანახმად სსკ-ს 137-ე მუხლისა მითხოვა მითითებული აქტის საგამოძიებო ორგანოზე გადაცემა.

3) მოსარჩელე მხარემ აღწერა ასევე შუამდგომლობა საქართველოს სუბტროპიკული მურწნობის ინსტიტუტის მიერ 1999 წლის 10 სექტემბრის შუადგინილი საქსპერტო გამოცდის აქტის, თანდართული ცხრილებით, პროგრამითა და მეთოდით საგამოძიებო ორგანოებზე გადაცემის შესახებ იმ მოტივით, რომ იგი უკარნოა, ყალბია და წინასწარი განზრახვით არის შედგენილი, რადგან ვიდრე კოლექციის 1999 წლის 12 აგვისტოს განჩინებაზე მოსარჩელის კერძო საჩივრის განხილვის შედეგი არ იქნებოდა ცნობილი საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეცნიერო და გეოგრაფიის საქმეთა პალატიდან, კოლექციის გასაჩივრებელი განჩინება ექსპერტიზის დანიშნვის შესახებ ძალაში არ იყო შესული და ამდენად ექსპერტიზა განხილვის ძალაში შესულამდე არ უნდა ჩატარებულიყო. მოსარჩელე მხარემ ასევე მითითა, რომ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით მიღებული „გამოკონების შესახებ“ დებულებისა და 1999 წლის 5 თებერვლის საქართველოს საპატენტო კანონის თანახმად, ლაბორატორიის შესახებ დასკვნის მიტების უფლება აქვს მხოლოდ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქსპერტს“. რის გამოც მოსარჩელის აზრით საქართველოს სუბტროპიკული მურწნობის სახელმწიფო ინსტიტუტი არ იყო უფლებამოსილი ექსპერტიზის ჩატარებაზე და მთ უარი უნდა გაეცხადებინათ სსკ-ს 168-ე მუხლის საუბეველზე. გარდა ამისა, მოსარჩელის აზრით ექსპერტიზა ჩატარებულია არასწორ მეთოდითა და პროგრამით, მისი ჩატარების დროს არ არის გათვალისწინებული საქმეში არსებული მასალები, ხოლო ექსპერტიზის აქტზე თანდართულ ცხრილებში შეტანილი მონაცემები გაყალბებულია. ამ და წერილობით შუამდგომლობაში მითითებული სხვა მიზეზების გათვალისწინებით, მოსარჩელე მხარემ მითხოვა ექსპერტიზის აქტისა და მასზე თანდართული დოკუმენტაციის საგამოძიებო ორგანოებზე გადაცემა.

4) მოსარჩელე მხარემ სხდომაზე წარმოადგინა მის მიერ ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში შეტანილი სასარჩელო განცხადების ასლი თანდართული დოკუმენტაციასთან ერთად. მოასხუზე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის მიმართ ჯილდოს 6657 ლარისა და ჯარიმის 45976 ლარის გადახდევინების შესახებ და ამავე საქმეზე ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტილება №2/37, ასევე 1998 წლის 6.06-ის №180 მიმართვის ასლი იბერეთის მხარის ეკონომიკის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ბ. ხ.ჯაფარიას სახელზე და პატენტმფლობელების ზ.ბაბუნაშვილის, მ.ბაბუნაშვილის, გ.ბაბუნაშვილის, დ.სარაგას განცხადების ასლი მოასხუზე სს „საამოს“ დირექტორის დ.ღენტიის სახელზე და მითხოვა მის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტების სასამართლოს მიერ მტკიცებულებად მიღება იმ მოტივით, რომ ხელშეკრულების პირობები და ამ ხელშეკრულების თანახმად შესრულებული სამუშაო ზუგდიდის ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატთან და სს „საამოსთან“ ერთნაირია. ასევე ერთი და იგივე შინაარსი აქვს სასარჩელო მითხოვნებსა და მოსარჩელის აზრით ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილებაც ამ საქმეზე სასამართლო კოლევამ მტკიცებულებად უნდა მიიღოს და გაითვალისწინოს მის მიერ გადაწყვეტილების გამოტანისას.

5) მოსარჩელე მხარემ დააყენა შუამდგომლობა იმის შესახებ, რომ შეეცებულ სარჩელში, ხელშეკრულების გაუქმების თაობაზე, მოსარჩელე წყალტუბოს ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელი სს „საამო“ ცნობილი იქნეს არასათანადო მოსარჩელედ იმ მოტივით, რომ მოსარჩელეს ზ.ბაბუნაშვილის ხელშეკრულება მისთან კი არ დაუდევს, არამედ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასთან და ამდენად მისი აზრით სააქციო საზოგადოება „საამოს“ ხელშეკრულების გაუქმების უფლების მითხოვნა არა აქვს.

6) მოსარჩელე მხარემ ასევე დააყენა შუამდგომლობა მის მიერ წარმოდგენილი სარჩელის, სს „საამოს“ მიმართ ცალკე წარმოებად გამოყოფისა და შეეცებულ სარჩელისაგან დამოუკიდებლად განხილვის შესახებ.

7) ასევე მოხარულე მხარე იმუაღვებდა - სასამართლო კოლეგიას მიუცა დავალება მოასუხე მხარისათვის რათა მას წარმოედგინა ბრძანება 1994 წლის 5 ივლისის აქტზე ხელმოწერი კომისიის გამოყოფის შესახებ და დამტკიცებელი საცდელი სამაზო ზაზისა და საკონტროლო ზაზების ტექნოლოგიური სქემა, რომელიც წარედგინა საინფორო ტექნიკურ ექსპერტიზას.

მაასუხე მხარის წარმომადგენლებმა იკავებულაშვილმა მხარი არ დაუქირა მოსარჩელის მიერ აღძრულ შუამდგომლობებს და განმარტა შედეგი:

1994 წლის 5 ივლისის აქტი ყალიბი არ არის, მისი ნამდვილობის დადასტურება შესაძლებელია აქტის აღწერის წარმოდგენით, რომელიც მოასუხე ორგანიზაციამ იჩაზესა და სასამართლო კოლეგიას წარედგინება მოსარჩელის მიერ დასახლებულ სხვა დოკუმენტებთან ერთად. აქტის ნამდვილობის დადასტურება შესაძლებელია ასევე მასზე ხელმოწერა პაროა დაცობითაც. ასევე განმარტა, რომ მოასუხის შესაგებელი და შეგებებული სარჩელი კონფეს ბრძანებას სისხლის სამართლის დანაშაულში არ ისახავს მიზნად და არ დაყოფიხმა მოსარჩელის შუამდგომლობას შესაგებლის, შეგებებული სარჩელისა და საინფორო-ტექნიკური ექსპერტიზის აქტის საგამობიხო ორგანოებზე ვადაცემის შესახებ იმ მოტივით, რომ შეგებებული სარჩელის წარედგინა მოასუხის უფლებამ, რომელიც კოლეგიამ მიიღო, ხოლო სუქმის არსებობად განხილვის შემდეგ კი სასამართლო კოლეგია მიიჩნევს - უსაფუძვლო მოთხოვნას არ დაიცაყოფილებს. ასევე, მოასუხის წარმომადგენლის განმარტებით ექსპერტიზის დასტენა სასამართლოსათვის საგადადებელი არ არის და მას წინასწარ დადგენილი ძალა არა აქვს.

მოსარჩელის შუამდგომლობასთან დაკავშირებით სააქციო საზოგადოება „საამოს“ არასათანადო მოსარჩელად ცნობის შესახებ, მოასუხის წარმომადგენლებმა განმარტა, რომ სს „საამო“ წარმოადგენს წყაღებულის №2 ჩაის ფაბრიკის სამართალშემკვიდრეს. ამდენად, მას შეეძებელი სარჩელის მოთხოვნის უფლება გააჩნია.

მაასუხის წარმომადგენლებმა მხარი არ დაუქირა მოსარჩელის შუამდგომლობას ზედადღის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილების და სხვა დოკუმენტების მტკიცებულებად მიღების შესახებ იმ მოტივით, რომ აღნიშნულ გადაწყვეტილებას არავითარი კავშირი არა აქვს კოლეგიამ განსახილველ სარჩელთან. თანაც გადაწყვეტილების შინაარსიდან გამომდინარე სასამართლო არ შესულა სარჩელის არსებით განხილვაში, რადგან მხარეები მოიწოდნენ.

თავის მხრივ მოასუხე მხარის წარმომადგენლებმა მოითხოვა მოსარჩელე მხარეს დაევალოს იმ დოკუმენტების წარმოდგენა, რომლებიც მათ მიერ დასახლებული იყო მ/წლის 12 აგვისტოს სხდომაზე და დაფიქსირებულია სასამართლო სხდომის ოქვში.

მაასუხე ორგანიზაციის სს „საამოს“ დირექტორმა დ. ელენტიამ მხარი დაუქირა მისი წარმომადგენლის მოსარჩეობას.

სასამართლო კოლეგიამ მოუხმინა რა მოსარჩელის მიერ აღძრულ შუამდგომლობებს, მოასუხის წარმომადგენლის განმარტებებს შუამდგომლობებთან დაკავშირებით, მივიდა შედეგ დასტენადე.

სსკ-ს 103-ე მუხლის მე-2 ნაწილისა და 203-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის თანახმად თუ მხარეებმა ვერ შეძლეს მტკიცებულებათა უშუალოდ მიღება და სასამართლოში წარედგინა მხარეთა თხოვნით და შუამდგომლობით სასამართლოს შეუძელია თვითონ გამოითხოვის ისინი სხვადასხვა დაწესებულებიდან თუ მოქალაქეებისგან.

აღნიშნული მუხლების შესაბამისად, სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ უნდა დაკმაყოფილდეს მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობა და მოასუხე მხარეს დაევალოს წარმომადგენლის ბრძანება 1994 წლის 5 ივლისის აქტზე ხელმოწერი კომისიის გამოყოფის შესახებ და დამტკიცებელი საცდელი სამაზო ზაზისა და საკონტროლო ხეზების ტექნოლოგიური სქემა, რომელიც წარედგინა საინფორო ტექნიკურ ექსპერტიზას.

სასამართლო კოლეგიას მიაჩნია, რომ იმავე სსკ-ს 103-ე მუხლის 2 ნაწილისა და 203-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად უნდა გადაწყდეს მოასუხე მხარის წარმომადგენლის მოთხოვნა და მოსარჩელე მხარეს დაევალოს იმ მტკიცებულებათა წარმოდგენა, რაც დაფიქსირებულია კოლეგიის 12 აგვისტოს სხდომის ოქვში.

კერძოდ: №606 (1227151), №116 (1556623), №118451, №1494899 თავისი აღწერალებ-

ბით და მათი მოქმედების დროიდან პატენტებზე ყოველწლიური გადასახადების დამატებით დადგენილი დოკუმენტები, ასევე მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკური დოკუმენტაცია მუშა ნახაზები და სამწესობო ნახაზები.

რაც შეეხება მოსარჩელე მხარის სხვა შუამდგომლობებს, სასამართლო კოლეგიას მიანიჩნია, რომ მათ დაქმნაზე უარი უნდა ეთქვას.

სასამართლო კოლეგია ვერ დაეთანხმა მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობას საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზის აქტისა და მასზე თანდართული დოკუმენტების საგამოძიებო ორგანოებზე გადაცემის შესახებ იმ გარემოებათა გამო, რომ სსკ-ს 172-ე მუხლის შესაბამისად ექსპერტიზის დასკვნა სასამართლოსათვის საკუთრივ არ არის და მისი შეუასება ხდება 105-ე მუხლით დადგენილი წესით. ხოლო 105-ე მუხლის მიხედვით სასამართლოსათვის არავითარი მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აუთსებს მტკიცებულებებს, თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა უზაყრებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის წინშენილობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მითითებული ნორმის მოთხოვნათა მიხედვით სასამართლო კოლეგიას არსებობდა საქმე სასამართლო სხდომაზე არ განუხილავს და მტკიცებულებანი ყოველმხრივ და სრულად არ გამოუკვლეოდა და ამდენად ვერ ვერ შეუფასებს და დასკვნას იმ მტკიცებულებათა შესახებ, რომლის გადაცემასაც მოთხოვნს მოსარჩელე მხარე საგამოძიებო ორგანოებზე, ვერ გააკეთებს და ამდენად ვერ დაქმნაზე უარს შუამდგომლობას საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზის აქტისა და მოასხუების შესაგებლისა და შეგებული სარჩელის საგამოძიებო ორგანოებზე გადაცემის შესახებ.

სასამართლო კოლეგია ვერ გაითიარებს ასევე მოსარჩელის მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ კოლეგიის 1999 წლის 12 აგვისტოს განჩინების ძალაში შესვლამდე საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზა არ უნდა ჩატარებულიყო იმ გარემოების გამო, რომ სსკ-ს 418-ე მუხლის თანახმად კურობი სარჩელის შეტანა არ შეაჩერებს იმ საპროცესო მოქმედების შესრულებას, რომელიც სასამართლოს გასაჩივრებელი განჩინებით იყო გათვალისწინებული. ამასთან გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ექსპერტიზის დანიშნვის განჩინება საპროცესო კანონმდებლობის თანახმად ცალკე არ სარჩირდება.

სასამართლო კოლეგია ვერ გაითიარებს მოსარჩელის შუამდგომლობას მის მიერ ზუგდიდის რაიონის სასამართლოში შეტანილი სასარჩელო განცხადების ასლის, მასზე თანდართული დოკუმენტაციის, მოასხუებ ინვირის ჩაის აგროსამრეწველო კომპინატის მიმართ ჯილდოს 6657 ლარისა და ჯარიმის 45976 ლარის გადახდვინების შესახებ და ამავე საქმეზე ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 20 აგვისტოს №2/37 გადაწყვეტილების მტკიცებულებად მიღებისა და მისი გადაწყვეტილების გამოტანისას გათვალისწინების შესახებ.

სსკ-ს 104-ე მუხლის მიხედვით სასამართლო არ მიიღებს მტკიცებულებებს, რომლებსაც საქმისათვის წინშენილობა არა აქვს. სასამართლო კოლეგიას კი მიანიჩნია, რომ ზუგდიდის რაიონის სასამართლოს გადაწყვეტილებას ზამუნაშვილის სარჩელისა გამო ინვირის ჩაის აგროსამრეწველო კომპინატის მიმართ, კოლეგიის წარმომადგომარსებელ არსებულ საქმესთან არანაირი კავშირი და წინშენილობა არა აქვთ. ამასთან არც სსკ-ს 106-ე მუხლით გათვალისწინებულ ისეთ ფაქტს წარმოადგენენ, რომლებიც დადგენილია ერთ სამოქალაქო საქმეზე სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით, თუ სხვა სამოქალაქო საქმეების განხილვისას იგივე მხარეები მონაწილეობენ. ამდენად, მოსარჩელე მხარის მოთხოვნას ზემოთ აღნიშნულ დოკუმენტთან მტკიცებულებად მიღების შესახებ უარი უნდა ეთქვას.

რაც შეეხება მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილ 6.06.98წ. №180 მიმართვის ასლის იმერეთის სამხარეო ეკონომიკის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ზქაჯაიას სახელზე და პატენტებლობების ზამუნაშვილის, მამუნაშვილის და დ.სარაიას განცხადების ასლის სს „სამპოს“ დირექტორის დ.ღვინტის სახელზე, ისინი დაკავშირებულია განსახილველ სარჩელთან. საქმისათვის წინშენილობა აქვთ და სასამართლო კოლეგიას მიანიჩნია, რომ მიღებული უნდა იქნეს მტკიცებულებად.

სასამართლო კოლეჯი ვერ გაიზარებს ასევე. მოსარჩელის შუამდგომლობას სააქციო საზოგადოება „საამოს“ არასათანადო მოსარჩელედ ცნობის შესახებ შეგებულ სარჩელის მიხედვით, ვინაიდან თელის, რომ სსკ-ს 84-ე და 188-ე მუხლების თანახმად შეგებულ სარჩელით მოთხოვნის უფლება აქვს, რაც დასტურდება თვით მოსარჩელის მიერ აღძრული სარჩელით სააქციო საზოგადოება „საამოს“ მიმართ ხელშეკრულებით ნაოსნო ვალდებულებების შესრულებაზე, ხოლო შეგებულ სარჩელის აღძვრის უფლება სსკ-ს 188-ე მუხლის თანახმად აქვს მოპასუხეს. მოცემულ შემთხვევაში სააქციო საზოგადოება „საამოს“ მოსარჩელის მოტივებს იმის შესახებ, რომ მან ხელშეკრულება წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასთან გააფორმა და არა სააქციო საზოგადოება „საამოსთან“ და ამიტომ არა აქვს ამ უკანასკნელს მის მიმართ სარჩელის აღძვრისა და მოთხოვნის უფლება სასამართლო კოლეჯი ვერ დაეთანხმება, რადგან სააქციო საზოგადოება „საამოს“ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის სამართალმემკვიდრეა. რასაც თვით მოსარჩელეც ეთანხმება. ამდენად ზემოთ აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით სასამართლო კოლეჯი ვერ დააკმაყოფილებს მოსარჩელე მხარის მოთხოვნას შეგებულ სარჩელის მიხედვით სააქციო საზოგადოება „საამოს“ არასათანადო მოსარჩელედ ცნობის შესახებ.

სასამართლო კოლეჯი ვერ გაიზარებს ასევე მოსარჩელის შუამდგომლობას მის მიერ წარმოდგენილი სარჩელისა და შეგებულ სარჩელის ცალ-ცალკე წარმუხად გაყოფისა და პირვანდელი სარჩელის დამოუკიდებლად განხილვის შესახებ მოთხოვნის უსაფუძვლობის გამო, იმ გარემოებების გათვალისწინებით, რომ სასამართლო კოლეჯამ შეგებულ სარჩელი მიიღო სსკ-ს 189-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ პუნქტის მოთხოვნათა დაცვით. როცა შეგებულ სარჩელის დაკმაყოფილება მილიანად ან ნაწილობრივ გამოიციცხვას პირვანდელი სარჩელის დაკმაყოფილების შესაძლებლობას, ამასთან სასამართლო კოლეჯი ითვალისწინებს იმ გარემოებასაც, რომ პირვანდელი და შეგებულ სარჩელის ერთად განხილვის შედეგად დაეა უფრო სწრაფად და სწორად გადაწყდება, ხოლო თუ სასამართლო საქმის არსებითად განხილვის შედეგად მივა იმ დასკვნამდე, რომ გადაწყვეტილების გამოსატანად მოზადებულა ერთ-ერთი პირვანდელი ან შეგებულ სარჩელი, იმსჯელებს სსკ-ს 245-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, ნაწილობრივ გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ.

სასამართლო კოლეჯი ვერ გაითვალისწინა ყველაზე ზემოთ აღნიშნული, იხელმძღვანელა სსკ-ს 84-ე, 103-ე, 106-ე, 137-ე, 172-ე, 188-ე, 203-ე, 284-ე და 285-ე მუხლებით, ასევე 414-ე მუხლით

და ა დ გ ო ნ ა :

1. დაკმაყოფილდეს მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობა და მოპასუხე წყალტუბოს ჩაის და ეთერზეთების გადამამუშავებელ სს „საამოს“ დაეკლოს წარმოდგენილი ბრძანება 1994 წლის 5 ივლისის აქტზე ხელმოწერილი კომისიის გამოყოფის შესახებ და დამტკიცებული საკუთრივი საბაზო ზეზისა და საკონტროლო ზეზების ტექნოლოგიური სქემა, რომელიც წარედგინა საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზას.
2. დაკმაყოფილდეს მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობა და მიღებული იქნეს მტკიცებულება მის მიერ წარმოდგენილი 06.06.98წ. №180 მიმართვის ასლი იმერეთის მხარის ეკონომიკის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ბ-ნ ზეკუაიას სახელზე და პატენტულობების ზამბუნაშვილის, გაბუნაშვილის, შაბუნაშვილის და დსკარეას განცხადების ასლი მოპასუხე სს „საამოს“ დირექტორის დღენტიის სახელზე.
3. უარი ეთქვას მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობებს მოპასუხის შესაგებლის, შეგებულ სარჩელის, 1994 წლის 5 ივლისის აქტისა და საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზის დასკვნის საგამოძიებო ორგანოებზე გადაცემის შესახებ უსაფუძვლობის გამო.
4. უარი ეთქვას მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობას ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში წარდგენილი სასარჩელი განცხადების ასლისა და თანდართული დოკუმენტაციის, მოპასუხე ინგირის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის მიმართ ჯილოდის 6657 ლარისა და ჯარიმის 45976 ლარის გადახდევინების შესახებ და ასევე საქმეზე ზუგდიდის რაიონული

სასამართლოს 1999 წლის 20 აგვისტოს №2/37 ვადაწყვეტილების მტკიცებულებად მიღების შესახებ.

5. უარი ეთქვას მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობას შეგუებულ სარჩელში სააქციო საზოგადოება „საპროს“ არასათანადო მოსარჩელედ ცნობის შესახებ.

6. უარი ეთქვას მოსარჩელის შუამდგომლობას მის მიერ წარმოდგენილი სარჩელის სვედებზელი სარჩელისაგან ცალკე წარმოებად გამოყოფისა და დამოუკიდებლად განხილვის შესახებ.

7. დაკმაყოფილდეს მოსასახე სს „საპროს“ წარმომადგენლის შუამდგომლობა და მოსარჩელე მხარეს დაევალოს შემდეგი ღონისძიებების წარმოადგენა:

ატერტები №606 (122 7151), №116 (1556623), №118451 და №1494899 თავის აღწერილობებით და მათი მოქმედების დროიდან ატერტებზე ყოველწლიური გადასახადების დამადასტურებელი ღონისძიებები, ახვეე მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკური ღონისძიებები აქვან ნახაზები და სამუშაო ნახაზები.

განჩინება ცალკე არ ხაზიერდება.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№2/8

16 დეკემბერი, 1999წ., ქუთაისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ შემდეგი შუამდგენლობით: **მღობრაძე (თაყვალმარე), გგოცირობე, რსულწაძე**

განიხილა საქართველოს გამოშვონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების ქუთაისის საქალაქო ორგანიზაციის თაყვალმარის ლეუჭავას კერძო საჩივარი და სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზურაბ ბაბუნაშვილის საჩივარი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინებაზე საქმეში მოსარჩელის მხარეზე მესამე პირად დაშვებაზე და მოსარჩელის მიერ აღძრული ზოგიერთი შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ.

სასამართლო კოლეგიამ

გ ა მ თ ა რ კ ვ ი ა :

მოცემული სამოქალაქო საქმის მოსამზადებელ სხდომაზე 1999წ. 25 ნოემბერს სასამართლო კოლეგიამ მიიღო ორი განჩინება, საქართველოს გამოშვონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების ქუთაისის საქალაქო ორგანიზაციის თაყვალმარის ლეუჭავას საქმეში მესამე პირად, მოსარჩელის მხარეზე ჩართვის შესახებ შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმისა და მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზურაბ ბაბუნაშვილის მიერ აღძრული ზოგიერთი შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ.

ამ განჩინებების გაუქმების მოთხოვნით, 1999 წლის 7 დეკემბერს ქუთაისის საოლქო სასამართლოში ლეუჭავაძე შემოიტანა კერძო საჩივარი, ხოლო ზაბუნაშვილმა საჩივარი, რომელიც სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიას განსხილველად დაენერა იმავე

წლის 15 დეკემბერს.

კერძო საჩივრის ავტორი ლ. კუკუა კოლეგიის 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინებას უსაფუძვლოდ მიიჩნევს იმ ვარაუდების გამო, რომ საქართველოს გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოება და ქუთაისის საქალაქო ორგანიზაცია შეიქმნა 1997 წელს და მას ს.კ-ს 45-ე მუხლის საუბრეებზე როგორც არაოფიციალურ პირს უფლება აქვს სასამართლოში ამ სასამართლოს გარე ურთიერთობებში წარმოდგენილი იქნეს მოსარჩელედ ან მოპასუხედ თავისი წევრებით ან საპროცესო უფლებამოსილი პირებით. აღნიშნულის საუბრეებზე ორგანიზაციის წევრებმა თავისი უფლებამოსილების შესრულება მიანდეს ორგანიზაციის თავმჯდომარეს ლ. კუკუას და დამატებით წარმოადგინა საქართველოს გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების თავმჯდომარის მიერ გაცემული ცნობა № 21 24.11.99 წ. იმის ქუთაისის საოლქო სასამართლოში მონაწილეობის უფლებამოსილების შესახებ, გამოგონებებთან დაკავშირებულ საქმეების განხილვაში გამოგონებლის ინტერესების დაცვების სახით.

სასამართლო კოლეგიას ლ. კუკუას კერძო საჩივარი მიანიჭა დაუსაბუთებლად და იგი არ უნდა დაეკავშირებინა შეზღვევი ვარაუდების გამო:

ლ. კუკუას მიერ წარმოდგენილი არცერთი დოკუმენტიდან არ სჩანს რომ საქართველოს გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოება და ამ საზოგადოების ქუთაისის საქალაქო საბჭო წარმოადგენენ არარეგისტრირებულ კავშირს, რომელზედაც გავრცელება კერძო საჩივრის ავტორის მიერ მოითხოვული ს.კ-ს 45-ე მუხლის მოთხოვნები. გარდა ამისა, თითო საჩივრის ავტორმა 1999 წლის 26 ნოემბრის სასამართლოს მოსარჩელედ სხდომაზე მითითა, რომ საქართველოს გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოება წარმოადგენს ოფიციალურ პირს, ხოლო ამ საზოგადოების ფილიალი ქუთაისის საქალაქო საბჭო და ს.კ-ს 28-ე მუხლის მოთხოვნებიდან გამომდინარე სასამართლო კოლეგიამ უარი უთხრა მას საქმეში მოსარჩელის მხარეზე შესაბამისად ჩართვის შესახებ, რაც შეუძლებს ლ. კუკუას მიერ დამატებით წარმოდგენილ ცნობას, ვერც იგი ვერ იქნება კოლეგიის 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინების გაუქმების საუბრეები, რადგან ს.კ-ს 96-ე მუხლის 1 ნაწილის შესაბამისად წარმომადგენლობის უფლებამოსილება უნდა ჩამოყალიბდეს კანონის შესაბამისად გათვრეულ მინდობილობაში წარმოდგენილი ცნობა სასამართლო კოლეგიის აზრით არ აკმაყოფილებს მოითხოვულ საპროცესო ნორმის მოთხოვნებს. მასში არ არის მოითხოვული კონკრეტულად რა საქმეზე აქვს მის წარმომადგენს უფლებამოსილება, ამასთან ცნობის მიხედვით ლ. კუკუას უფლებამოსილება შემოსაყარაგლება მხოლოდ გამოგონებლის ინტერესების დაცვით, წარმომადგენელი ცნობაში არ არის მოითხოვული საქართველოს გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების მთხოვნა, საქმეში შესაბამისად ჩართვის შესახებ, ასევე იმ ვარაუდებზე, თუ სასამართლო დადასტურებულას ამ საქმეზე შემდგომში რა გავლენის მოხდება შეუძლება მის უფლებებსა და მოვალეობებზე მოსარჩელის მიმართ, რაც ს.კ-ს 89-ე მუხლის შესაბამისად შეიძლება განმარტოვდეს საქმეში მოსარჩელის მხარეზე შესაბამისად ჩამოსა საფუძველი.

ზემოთ აღნიშნული ვარაუდების გათვალისწინებით სასამართლო კოლეგიას ლ. კუკუას კერძო საჩივარი, კოლეგიის 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინების გაუქმების მოთხოვნით, რომლითაც მას უარი ეთქვა შესაბამისად ჩართვაზე დაუსაბუთებლად მიანიჭა და ვერ დაეკავშირებინა.

რაც შეეხება მოსარჩელე ზაბუნაშვილის საჩივარს სასამართლო კოლეგიის აზრით, ს.კ-ს 414-ე მუხლის 1 ნაწილის მოთხოვნებიდან გამომდინარე არ არის დასაშვები, რადგან იმ საკითხებზე, რომლის შესახებაც მიღებულია კოლეგიის 1999 წლის 26 ნოემბრის განჩინება, რომლითაც საჩივრის ავტორის უარი ეთქვა მის მიერ აღძრული ზოგიერთი შუამდგომლობის დამკმაყოფილებაზე, კერძო საჩივრის შეტანა არ შეიძლება. ამდენად ზაბუნაშვილის საჩივარი სასამართლო კოლეგიას დაუშვებლად მიანიჭა და ვერ დაეკავშირებინა. ამასთან, საჩივარში ავტორი მოითხოვს მისი აზრით სხვა მნიშვნელოვან დარღვევებზე, რასაც ვისაჩივრებულ განჩინებასთან კავშირი არა აქვს და კოლეგია მათზე ვერ იმსჯელებს.

ზემოთ აღნიშნულის გათვალისწინებით სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა ს.კ-ს 414-ე მუხლის 1 ნაწილით და 417-ე მუხლით

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. უარი ეთქვას ლ.ეუჭავას კერძო საჩივარს დაკმაყოფილებაზე დაუსაბუთებლობის გამო.
 2. უარი ეთქვას სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელს ზაბუნაშვილს საჩივრის დაკმაყოფილებაზე მისი დაუშვებლობის გამო.
3. ვადაგვზავნოს ლ.ეუჭავას კერძო საჩივარი და ზაბუნაშვილის საჩივარი საქმესთან ერთად საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეცნიერო და ეკოტერების საქმეთა პალატას 5 დღის ვადაში ამ განჩინების გამოტანის დღიდან.



გ ა დ ა წ მ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/2

27 ივნისი, 2000წ., ქუთაისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეცნიერო საქმეთა კოლეგიამ შემდეგი შემადგენლობით: შ.ღობრაძე (თავმჯდომარე), გ.გოციოძე, რ.ხულწაძე

რ ა ბ ზ ა ნ ა ბ ი დ ი ს მ დ ი ე ნ ო ბ ი თ

მომასხუხე წყალტუბოს ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელი სააქციო საზოგადოება „საამოს“ დირექტორის დავით ელენტის მისი წარმომადგენლის ადვოკატ ილია ვაგულაშვილის მონაწილეობით

განხილა სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ სარჩელი მომასხუხე წყალტუბოს ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელი სააქციო საზოგადოება „საამოსთან“ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის შესახებ და მომასხუხე სააქციო საზოგადოება „საამოს“ შეგებებული სარჩელი მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ მიმართ ხელშეკრულების გაუქმების შესახებ.

მოსარჩელე სარჩელით მოითხოვს მომასხუხისაგან 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულებას, კერძოდ, შესრულებული სამუშაოს ღირებულების 4557,48 ლარისა და ჯარიმის 45814,67 ლარის ოდენობით გადახდას ან მათი ტოლფასი ღირებულების შუა პროცენტით ანაზღაურებას.

მომასხუხე მხარე შესაგებელში უარს აცხადებს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე და შეგებებული სარჩელით ითხოვს მოსარჩელესთან დადებული 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულების გაუქმებას, ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო.

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე გამოცხადებულს მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელმა ზაბუნაშვილმა, რომელიც იმავდროულად მოცემულ საქმეში შეგებებული სარჩელის მიხედვით წარმოადგენდა მომასხუხესაც, საქმის არსებითი განხილვის დაწყებამდე, მას შემდეგ რაც სასამართლო კოლეგიამ განჩინებით არ დააკმაყოფილა მისი შუამდგომლობა განსჯადობის მიხედვით საქმის წყალტუბოს რაიონულ სასამართლოში გადაგზავნის შესახებ, უარი განაცხადა საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე იმ მოტივით, რომ აღიარებდა კოლეგიის განჩინების გასაჩივრებას კერძო საჩივრით. მუხუხედავად იმისა, რომ განჩინების გამოცხადებისთანავე მხარეებს განუშარტათ განჩინების გასაჩივრების წესის შესახებ, რაზეც ასევე მითითებულია განჩინების სარეზოლუციო ნაწილშიც, სასამართლო კოლეგიამ, მოხარული მხარეს დამატებით კვლავ განუშარტა

განჩინების გასაჩივრების წესით და ასევე იმ შედეგების შესახებ, რაც შეიძლება მოყოლოდა მის უარს საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე, თანახმადაა სსკ-ს 229-ე, 230-ე და 232-ე მუხლებისა, მაგრამ მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „აბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელმა ზაბუნაშვილმა კატეგორიული უარი განაცხადა საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე და დატოვა სასამართლო სხდომის დარბაზი.

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე გამოცხადებულმა მოპასუხე საქციელსა საზოგადოება „საამოს“ დირექტორმა დ. ელენტიამ და მისმა წარმომადგენელმა ი. გაგულაშვილმა, იმ მოტივით, რომ სსკ-ს 232-ე მუხლის თანახმად სასამართლო სხდომაზე გამოცხადებული მხარე, რამდენიმე უარს აცხადებს საქმის განხილვაში მონაწილეობაზე ითვლება გამოუცხადებლად. იშუამდგომლეს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ მოსარჩელის გამოუცხადებლობის გამო სსკ-ს 229-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ, ხოლო სსკ-ს 230-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად მოპასუხის გამოუცხადებლობის გამო შევსებული სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ, ვინაიდან თვლიან, რომ მათ შევსებულ სარჩელში მითითებული გარემოებები იურიდიულად ამართლებს შევსებული სარჩელის მითხოვას.

სსკ-ს 232-ე მუხლის თანახმად გამოუცხადებლად ითვლება მხარე, რომელიც თუქცა სასამართლო სხდომაზე ღანიშულ დროს გამოცხადდა, მაგრამ უარს ასხობს საქმის განხილვაში მონაწილეობაზე იმ მუხლის მოთხოვნიდან გამომდინარე, მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „აბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელი ზაბუნაშვილი, რამდენიმე იშუამდგომლედ მოპასუხის შევსებული სარჩელის მიხედვით მოცულ საქმეში წარმოადგინდა მოპასუხესაც ითვლება გამოუცხადებლად, რადგან მან საქმის არსებითად განხილვის დაწყებამდე მისი შუამდგომლობის დაკმაყოფილებაზე კოლეგიის განჩინებით უარის თქმის შეუძღვამ, უარი განაცხადა საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე.

სსკ-ს 229-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად თუ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდა მოსარჩელე, რომელსაც გაეგზავნა შეტყობინება 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით მოპასუხის შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლოს შეუძლია გამოტანის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ, ხოლო იმავე კოდექსის 230-ე მუხლის თანახმად, თუ მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდა მოპასუხე, რომელსაც გაეგზავნა შეტყობინება ამ კოდექსის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით და მოსარჩელე შუამდგომლობის დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანაზე, მაშინ სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები დამტკიცებულად ითვლება ოღონდ ერთი პირობით, თუ ეს დამტკიცებულად მიჩნეული გარემოებები იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მითხოვას, წინააღმდეგ შემთხვევაში სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარი უნდა ეთქვას.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სსკ-ს 229-ე მუხლის 1-ლ ნაწილით, 230-ე, 232-ე, 234-ე, 235-ე, 236-ე, 237-ე მუხლებით სსკ-ს და

გ ა დ ა წ მ ე ბ ა :

უარი ეთქვას მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „აბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელს ზაბუნაშვილს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე.

დაკმაყოფილდეს წყალტუბოს სასაქციო საზოგადოება „საამოს“ შევსებული სარჩელი და გაუქმდეს 1994 წლის 4 აპრილს მხარეებს შორის დადებული №5-1994-2014 ხელშეკრულება.

ამ გადაწყვეტილების ასლი გაეგზავნოს სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა „აბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელს ზაბუნაშვილს 5 დღის ვადაში მისი გამოტანის დღიდან, განმარტოს მასე, რომ სსკ-ს 236-ე და 237-ე მუხლების თანახმად მას შეუძლია შემოიტანოს გადაწყვეტილების გამოშტან სასამართლოში სარჩელი ამ გადაწყვეტილების გადასინჯვისა და საქმის განხილვის შესახებ 10 დღის ვადაში გადაწყვეტილების ასლის ჩაბარების დღიდან. ამ ვადის გასვლის შემდეგ დაუსწრებელი გადაწყვეტილება შედის ავტომატურ ძალაში.



განინება
საქართველოს სახელით

№2/2

20 იელისი, 2000წ., ქობოლისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო სამეთა კოლეგიამ მღობრადის, გგოცირობის, რსულწადის შემადგენლობით მ. ლობრადის თავმჯდომარეობით

განხილდა სამეცნიერო-კლექციითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ საჩივარი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 იენისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების, 20.11.97წ. №182 სასარჩელო განცხადებაზე საქმის წარმოების შეჩერებისა და მოასსუის 12.07.99 წლის №18 შეგებულ სარჩელზე საქმის წარმოების შეწყვეტის მოთხოვნით. სასამართლო კოლეგიამ

გ ა მ ო ა რ კ ე ი ა :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ 2000წ. 27 იენისის დანიშნული იყო საქმის ზეირო განხილვა მთავარ სხდომაზე სამეცნიერო-კლექციითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ სარჩელისა გამო მოასსუე სს „საამოსთან“ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის შესახებ და მოასსუის შეგებული სარჩელისა გამო ხელშეკრულების გაუქმების შესახებ.

სასამართლო სხდომაზე გამოცხადებულმა მოსარჩელე სამეცნიერო-კლექციითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელმა ზაბუნაშვილმა, რომელიც იმადრულად მოცემულ საქმეში შეგებული სარჩელის მიხედვით წარმოდგენდა მოასსუესსაც, საქმის არსებითად განხილების დაწყებამდე მას შემდეგ რაც სასამართლო კოლეგიამ განჩინებით არ დააკმაყოფილა მისი შუამდგომლობა განსჯადობის მიხედვით საქმის წყალტუმბოს რაიონულ სასამართლოში გადაგზავნის შესახებ, უარი განაცხადა საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე იმ მოტივით, რომ აღირუბდა კოლეგიის განჩინების გასაჩივრებას კერძო საჩივრით. სასამართლო კოლეგიამ ზაბუნაშვილს დამტებით განუმარტა განჩინების გასაჩივრების წესი და ასევე იმ შედეგების შესახებ, რაც შეიძლება მოკყოლოდა მის უარს საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე თანახმად სსკ-ს 229-ე, 230-ე და 232-ე მუხლებისა. მუხუდეად ამისა ზაბუნაშვილმა კატეგორიული უარი განაცხადა საქმის განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე და დატოვა სასამართლო სხდომის დარბაზი.

სასამართლო კოლეგიამ სსკ-ს 232-ე მუხლის მოთხოვნების გათვალისწინებით და მოასსუე სს „საამოს“ წარმომადგენლის შუამდგომლობის ბაფუძველზე გამოიტარა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება მოსარჩელისათვის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმისა და მოასსუის შეგებული სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ.

სასამართლო კოლეგიის 2000 წლის 27 იენისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სსკ-ს 235-ე მუხლით გათვალისწინებულ 5 დღიან ვადაში 2000 წლის 29 იენისის ჩაბარდა სამეცნიერო-კლექციითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელს ზაბუნაშვილს, რომელმაც 2000 წლის 7 იელისის საჩივრით მომართა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოიტარ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს შემდეგი მოთხოვნებით:

ა) გაეუმღეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 27 იენისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება „უარი თოქვას მოსარჩელე მხარეს სამეცნიერო-კლექციითი ფირმა „ბაბუნაშ-

ვილის იდეას" ხელმძღვანელს ზაბუნაშვილს სარჩელი, დაეკუთვნება" – ნაწილში.

ბ) გამორჩენილი იქნეს განჩინება მოსარჩელე სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „ზაბუნაშვილის იდეას“ 1997 წლის 20 ნოემბრის სასარჩელო განცხადებაზე საქმის წარმოების დროებით შეჩერებაზე იმ ვადით, რა დროც დასჭირდება უზენაეს სასამართლოს მისი 04.07.2000 წლის №80 კრძო საჩივარზე ასუსხის გაცემას.

გ) გაუქმდეს 27.06.2000 წლის გადაწყვეტილება „დაეკუთვნოდეს წყალტუბოს საჯიქო საზოგადოება „საამოს“ შეკვებულ სარჩელი და გაუქმდეს 1994 წლის 4 აპრილის მხარეებს შორის დადებული №5-1994/2014 ხელშეკრულება“ – ნაწილში.

დ) გამორჩენილი იქნეს განჩინება მოასუსხის წყალტუბოს საჯიქო საზოგადოება „საამოს“ 12.07.99წ. შეკვებულ სარჩელზე, ქუთაისის საოლქო სასამართლოში საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ.

სასამართლო კოლეგიამ 2000 წ. 14 ივლისის განჩინებით სს.კ-ს 239-ე მუხლის შესაბამისად დასაშვებად მიიჩნია ზაბუნაშვილის საჩივარი და აღნიშნა საქმის ხელახალი განხილვა.

ზაბუნაშვილი თავის საჩივარში მოითხოვს, რომ სასამართლო კოლეგიის 2 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება კანონსაწინააღმდეგო, უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელია, სტილდება კოლეგიის უფლებამოსილების ფარგლებს და გამორჩინოს სს.კ-ს მე-2, მე-1, მე-2, 23-ე, 177-ე, 178-ე, 179-ე, 189-ე, 207-229-ე, 230-ე, 272-ე, 273-ე და 279-ე მუხლების მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, რადგან მის მიერ №182 სასარჩელო განცხადება 1997 წლის 21 ნოემბერსაა შეტანილი წყალტუბოს რაიონულ სასამართლოში და აღენად ქუთაისის საოლქო სასამართლოსთვის ამ განცხადების განხილვის უფლება მოსარჩელეს არ მიუცია. თანხმად სს.კ-ს მე-2 და მე-20 მუხლებსა. აქედან გამომდინარე, მოსარჩელის ზუსტსაზუსტოების იზრთ იგი იურიდიულად წარმოადგენდა არა მოსარჩელეს, არამედ დარბაზში მყოფ დანტერესებულ პირს, ხოლო დარბაზში მყოფ მოქალაქეს უფლება აქვს მოსამართლის ნებართვის გარეშე დატყუოს სასამართლო სხდომა ან დარჩეს. ამდენად, ზაბუნაშვილის მიაჩნია, რომ მის როგორც მოსარჩელეს 2000 წლის 27 ივნისის სასამართლოს სხდომა არ დაუტოვებია და სასამართლო კოლეგიამ მოსარჩელისა და წყალტუბოს სასამართლოს უფლებების განზრახ მოთხოვნის ერთი მოსარჩელეს ჩამართვა ქონებრივი უფლება ხელშეკრულების შესრულებული საჩუქარების ღირებულების მიუღებლობით. მისივე აზრით, სასამართლო კოლეგიას ასევე არ ქონდა უფლება მოასუსხის შეკვებულ სარჩელზე დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღებისა. ამ შეკვებულ სარჩელში მოითხოვული მოასუსხის დაუსწრებლად, რადგან ქუთაისის საოლქო სასამართლოში შეკვებულ სარჩელის წარმომადგენელი წყალტუბოს საჯიქო საზოგადოება „საამოს“, საქართველოს მუქარმეთა კანონით შექმნილი არასახელმწიფო კრზო საწარმოა, რომელსაც №5-1994/2014 ხელშეკრულება არ დაუღია და ვერც დადებდა, რადგან შექმნილია 1995 წელს. ამდენად, სს „საამოს“ არ წარმოადგენს მოითხოვული ხელშეკრულების დამდებ მხარეს, არც უფლებამოსილება აქვს მიღებული სახელმწიფოსაგან საკონიხი დაუფლოს სახელმწიფო საწარმოს მიერ დადებული ხელშეკრულების გაუქმებაზე. ამასთან საჩივრის ავტორის აზრით რადგან ხელშეკრულების 4.1 მუხლის პირობა ითვალისწინებს ხელშეკრულების გაუქმების ან მისი პირობების შეცვლის შემთხვევაში კაპიტის გადაწყვეტას არბიტრაჟის მიერ, დადგენილი წესის მიხედვით, სასამართლო კოლეგიამ არა განსჯადობით 230-ე მუხლის მეორე პუნქტის და 272-ე მუხლის „ა“ და „ვ“ პუნქტების დარღვევით გამოიტანა გადაწყვეტილება, რის გამოც მიაჩნია, რომ მილიანად უნდა გაუქმდეს 2000 წლის 27 ივნისის გადაწყვეტილება. საჩივრის ავტორის აზრით, მის როგორც შეკვებულ სარჩელში მოითხოვულ მოასუსხეს სასამართლოს იზრთიდი სხდომა არ დაუტოვებია და ვერც დატოვებდა, რადგან ამ სხდომის ჩატარების შესახებ 207-ე მუხლის საუფუძვლოზე მოასუსხე სასამართლო უწყებთ არ იყო გაფრთხილებული და ამასთან მან 27 ივნისის სხდომაზე გამოკვეთილად სასამართლო კოლეგიის გასაგებად განაცხადა, რომ „მოსარჩელე მხარე ტოვებს სასამართლო პროცესს“ და ერთი სიტყვაც არ უთქვამს მოასუსხე ტოვებს სასამართლო პროცესსო. ამასთან ზაბუნაშვილს მიაჩნია, რომ სასამართლო სხდომა შეკვებულ სარჩელის განხილვისათვის მომზადებული არ იყო ისე როგორც ამას მოითხოვს სს.კ-ს 189-ე, 203-ე.

205-ე, 207-ე, 208-ე და 209-ე მუხლების მოთხოვნები. სასამართლო კოლეგიის მიერ არ იყო ოფიციალური პასუხი გაცემული შევსებული სარჩელის მოპასუხის შესაგებებზე, რომელიც ეხებოდა შევსებულ სარჩელში სარჩელის ფასის მოუითხოვლობას, სახელმწიფო ბაჟის გადაუხდელობის და სასამართლო კოლეგიის მიერ იმის სსკ-ს 178-ე მუხლის „თ“ ნაწილის და 179-ე მუხლის დარღვევით 16.07.99 წლის განჩინებით მიღებას, ასევე არ იყო პასუხი გაცემული შევსებულ სარჩელზე მოპასუხის შესაგებებში დაყენებულ შეანღვრობაში მისი წარმომადგენლის არასათანადო მოსარჩელედ ცნობის შესახებ საჩივროს ავტორის ზამუნაშვილის საჩივარში მის მიერ მოითხოვულ არეზონტებზე დაყრდნობით ზოითხოვს სასამართლო კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებას, მის სასარჩელო განცხადებაზე საქმის წარმოების დროებით შეწყვეტას და მოპასუხე ხს „საპროს“ შევსებულ სარჩელზე წარმოების შეწყვეტას.

საჩივრის ზემოთ განხილვისას ზამუნაშვილმა მოლიანად დაუქირა მხარი მის მიერ წარმოდგენილი საჩივრის მოტივებს და მოითხოვა მისი დაქმაყოფილება.

მოპასუხე სააქციო საზოგადოება „საპროს“ წარმომადგენელმა ილია გაგულაშვილმა უარი განაცხადა საჩივრის დაქმაყოფილებაზე და განმარტა, რომ ზამუნაშვილის საჩივარში მოითხოვნილი მოტივები და გარემოებები ეწინააღმდეგება ერთმანეთს და ფაქტობრივად სცილდება დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე წარმოსადგენი საჩივრის აუცილებელ სამოტივაციო ვარაუდებს. საჩივარში მოითხოვულია განსჯადობის საკითხების საუქსელისაზიდა. რასაც სასამართლო კოლეგიამ უკვე პასუხი გასცა თავისი 27 ივნისის განჩინებით, ასევე სხვა ისეთი საკითხები, რაც ამ ეტაპზე სასამართლო კოლეგიის განხილვის საკითხი არ უნდა გახდეს, ვინაიდან ჯერ უნდა შემოწმდეს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გადასინჯვის და საქმის განახლების საუქსელი. სსკ-ს 241-ე და 233-ე მუხლების შესაბამისად. მოპასუხის წარმომადგენლის ი.გაგულაშვილის აზრით ავტორი საჩივარში არ უთითებს სსკ-ს 233-ე მუხლის პირველ ნაწილში ჩამოთვლილ არცერთ გარემოებას, ასევე არ დაუსახილვებია ამავე კოდექსის 241-ე მუხლის შესაბამისად რაიმე საპატიო მიზეზი. ამდენად, ი.გაგულაშვილის აზრით ზამუნაშვილს უარი უნდა ეთქვას საჩივრის ყველა მოთხოვნაზე.

სასამართლო კოლეგია გაეცნო საქმის მასალებს, საჩივრის საუქსელებს და თვლის, რომ ზამუნაშვილის საჩივარი მოცემულ საქმეზე სასამართლო კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების მოთხოვნით არ უნდა იქნეს დაქმაყოფილებული შემდეგ გარემოებათა გამო:

სსკ-ს 241-ე მუხლის თანახმად დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და საქმის წარმოება უნდა განახლდეს თუ არსებობს ამავე კოდექსის 233-ე მუხლით გათვალისწინებული საუქსელები. ან თუ მხარის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სხვა საპატიო მიზეზით, რომლის შესახებაც მას არ შეეძლო თავის დროზე ეცნობებინა სასამართლოსათვის.

სასამართლო კოლეგია ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ ზამუნაშვილმა 2000 წლის 27 ივნისის სხდომაზე სხდომის დატოვების მიზეზად მიუთითა, რომ აპირებდა კოლეგიის 27 ივნისის განჩინების კერძო საჩივრით გასაჩივრებას, რადგან მიანდა, რომ მას სარჩელი ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში არ შემოუტანია და გამოძინდნარე აქედან ამ სასამართლოს არ აქონდა უფლება მოსარჩელის გარეშე არსებითად განეხილა საქმე.

სხვა რაიმე ექსტრეტულ გარემოებაზე სასამართლო სხდომის დატოვებამდე ზამუნაშვილს არ მოუითხოვია, ასევე არ მიუთითებია მას საჩივარში და საჩივრის ზემოთ განხილვისას მოცემულ განმარტებაში სსკ-ს 233-ე და 241-ე მუხლებით გათვალისწინებულ არცერთ იმ გარემოებაზე, რაც დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გადასინჯვისა და საქმის განახლების საუქსელი შეიძლება გამხდარიყო. მის მიერ საჩივარში მოითხოვნილი ყველა გარემოება შეეხებოდა სარჩელის არაგანსჯადობით განხილვის დაუშვებლობას ქუთაისის საოლქო სასამართლოში, რაზეც უკვე სასამართლო კოლეგიამ დამაჯერებლად გასცა პასუხი თავის 2000 წლის 27 ივნისის განჩინებაში და განმარტებით იგივე საკითხზე მსჯელობას მიზანშეწონილად მიიჩნევს, ამასთან გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ სსკ-ს 404-ე მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით პირველი ინსტანციის სასამართლოს ტერიტორიულ და

საგნობრე განსჯადობას საკასაციო სასამართლო შემოწმებს მიხედვით მოასახეის მოთხოვნით, ხოლო იმავე კოლეგიის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად არღაპირადი სასამართლო შეიძლება განსჯადი გახდეს მოასახეის თანხმობის შემთხვევაში.

რაც შეეხება მხოლოდ კოლეგიის მიერ დასტურებული კითხვის პასუხად წამოწმების განმარტებას, სსკ-ის 233-ე მუხლის დ. პუნქტის თანახმად მისი სარჩელის და შეტყუებული სარჩელის აღძრობის წინაპირობების არარსებობის შესახებ ამ შიკოვით, რომ მას სარჩელით ქუთაისის საოლქო სასამართლოსათვის არ მიუძღრათ, ხოლო მოასახეის შეტყუებული სარჩელი ხელშეკრულების გაუქმების მოთხოვნით, ხელშეკრულებასევე პირობების თანახმად არბიტრაჟის და არა სასამართლო განსჯადია, სასამართლო კოლეგია ვერ დაეკანხება, რადგან მოცემულ საქმეზე არ არსებობს სარჩელის და შეტყუებული სარჩელის აღძრობის წინაპირობის რაიმე ღამბრკოლებელი გარემოება, რადგან სარჩელი და შეტყუებული სარჩელი სასამართლო უწყების ქვეშედაა, ქუთაისის საოლქო და სსკ სასამართლოს წარმომადგენლებს არ იმყოფება საქმე დაეახე იმავე მხარეებს შორის იმავე საქმეზე და იმავე საფეხედა, მხარეებს არ აქვთ დადებული ხელშეკრულება, რომ მათ შორის დაეა გადასწყვეტად ვადაეცეს კრძო არბიტრაჟს. საქმე საოლქო სასამართლოს განსჯადია (რასეე პასუხი გაეცა კოლეგიის 27 ივნისის განჩინებაში). სარჩელი შეტანილია ქვეშედაში შორის მიერ და არა აქვს ადგილი დანტერესებული შორის ხხელით განჩინების შეტანას იმ შორის შიკ, რომეეც არა აქვს არა აქვს უულებამოსილება საქმის წარმომადგე. საფეხედას მოედაედა წამოწმების მოსახრება, რომ შეტყუებული სარჩელი ხელშეკრულების პირობის მიხედვით არბიტრაჟის ქვეშედაა და რომ კრძო არბიტრაჟი ცულის სახელმეყო არბიტრაჟს, რადგან დღესათვის საარბიტრაჟო სასამართლო, რომეეც განიხილა დაეცეს იქონილ შორებს შორის და რომეეცე მითითებულია სწორეე ხელშეკრულებში, აღარ არსებობს და ადრე ამ რეგანოს ქვეშედაა დაეცეს 1997 წლის 25 ნოემბრის შექვეე განიხილავერ საერთო სასამართლები სსკ-ის დადებული განსჯადობის წესის მიხედვით.

საჩივრის ავტორმა ვერ მითითა ვერც იმ სასატიო გარემოებებზე, რაც ახსნიდა მის შიკ სასამართლო ხხმის დატოვებას. უფრო მეტიც, კოლეგია ამ კითხვის პასუხად განმარტა, რომ მას სასატიო არაფერი ქარადა, რადგან მისი სარჩელი არ იხილებოდა და მის იერ ხხმობის მიტოვებე სამართლმად შიწნა.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ წამოწმების საჩივარი უსაფეხელია და ამეგად ძღამი უნდა დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმეარბო საქმეთა კოლეგიის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება მოცემულ საქმეზე, რადგან არ არსებობს მისი გაუქმების არცერთი საფეხელი, რაც გათვალისწინებულია სსკ-ის 241-ე მუხლით.

შემაღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანედა სსკ-ის 233-ე, 240-ე მუხლის მე-2 ნაწილით, 241-ე მუხლით

დ ა ა დ ვ ი ნ ა :

1. არ დამკყოფილეს სამეწიერო-კლევიით ფირმა „წამოწმების იდას“ ხელმძღვანელის წამოწმების საჩივარი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმეარბო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების, 20.11.97 წლის №182 სასარბლო განცხადებაზე საქმის წარმომების შექრებისა და მოასახეის 12.07.99წ. შეტყუებულ სარჩელზე საქმის წარმომების შეწყვეტის შესახებ.
2. ძღამი დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმეარბო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება.
3. განჩინება შეიძლება გასარბრებს საქრთველის უუნება სასამართლოში ეროი თვის ვადაში დასახუთებული გადაწყვეტილების უშუალოდ სასამართლოში მხარეათვის ჩაარების მომენტიდან ან მათთვის სსკ-ის 70-78-ე მუხლების შესაძამისად ვადაეზენის დროდან.

გაცემით და საქართველოს რესპუბლიკაში საპატენტო საქმიანობას, რადგან ხელშეწყობდა საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა და ტექნიკის სამინისტრო, ამ სამინისტროს უნდა გამოეცა, ხოლო მასში შემავალ „საქპატენტს“ უნდა მიეცა მისთვის ადმინისტრაციული აქტები – საპატენტო სივლილი გამოგონებაზე და პატენტი, ამიტომ დღეისათვის საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ეაქრობის სამინისტრო არის სათანადო მოასხუხე;

2. სარჩელში მითითებულ ცვლა საპატენტო სივლილს ზღვს აწერს „საქპატენტის“ თაყვანდობარ ე. გაზრთა. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს ან სახელმწიფოსაგან დეფენდირებული უფლების საუფუძველზე ყრბო პირის მოქმედებასა და გადაწყვეტილებაზე მასუხისმგებელია სახელმწიფო, რაც ადასტურებს სარჩელში მითითებული მოასხუხის – ეკონომიკის სამინისტროს სათანადო მოასხუხედ აღიარებას.

3. სასამართლო კოლეჯის სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლის შესამამისად არ ვანუხილავ საპროცესო უფლებამონაცვლებიბის საკითხი და უფლებამონაცვლეობის საკითხის გასარკვევად 279-ე მუხლის თანახმად არ შეუძრება საქმის წარმოება. არს გამოც გადაწყვეტილებაში მითითებული საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობის და ეაქრობის სამინისტრო ფიქტიური მოასხუხეა, ისევე როგორც საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, ვინაიდან მათ შემხებლობა არ ქონიათ საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურ „საქპატენტთან“ და არც საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტთან“.

4. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულების საუფუძველზე საყარო სამართლის იურიდიული პირია და უფლება არა აქვს მის შემხმადე არსებულ სახელმწიფო სამსახურის საქმიანობაზე გამოვიდეს სასამართლოში სათანადო მოასხუხედ.

5. ვინაიდან საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს შემადგენლობაში იყო ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, ადასტურებული ხელისუფლების სტრუქტურის და კომპანობის შესახებ კანონის 43-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს ეკონომიკის მინისტრი ვალდებული იყო კასტორისათვის გაეცა ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტები - პატენტები და საპატენტო სივლილები, რაც დამატებით ადასტურებს საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო სათანადო მოასხუხეობას.

6. იბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული ხამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეჯამ საქმე განიხილა განხეჯადობის წესების დარღვევით და უსწოროდ გამოიყენა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-1 მუხლის „ბ“ პუნქტი, ვინაიდან სადაყო საპატენტო სივლილი გამოგონებაზე და პატენტი არ წარმოადგენს საბოთრობო დანესებულების მიერ გაცემულ ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტებს და კოლეჯა საპროცესო კოდექსის მე-5, 26-ე მუხლების საუფუძველზე ვალდებული იყო საქმე განხეჯადობით გადაეხუნენა ვაცე-სამართლის რაიონულ სასამართლოში, რასაც ადასტურებს ასევე სასამართლოს კოლეჯის მიერ ანალოგიურ დეცემბერ 2001 წლის 25 იანვარს გამოტანილი განჩინება.

7. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-10 მუხლის 1-11 ნაწილების საუფუძველზე კასტორი საოლქო სასამართლოს კოლეჯის გადაწყვეტილებას, ასევე, ასაჩივრებს სახელმწიფო მათის 420 ლარის დაკისრების ნაწილშიც, ვინაიდან მიანია, რომ დეცემბერი აქვს სასამართლომდე ადმინისტრაციული საჩივრის წარდგენის წესი.

8. კასტორი, ასევე თხოვის მის მიერ სასამართლოს კოლეჯის 2001 წლის 21 თებერვლის სხდომის ოქმზე წარდგენილ შენიშვნების განხილვასაც, რაც სასამართლო კოლეჯის 2001 წლის 9 მარტის განჩინებით ვანუხილველად დარჩა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 291-ე მუხლით ვათვალისწინებული ვადის დარღვევით წარდგენის გამო.

მიწინააღმდეგე მხარე – საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობის და ეაქრობის სამინ-

ადების შეტანის დადგან. ამიტომ მოსარჩელეთა მიერ სადავოდ გამოცხადი ზეპირი აღნიშნული პატენტების, როგორც გამოგონების დამკვეთი დოკუმენტის მისაჩი, მოქმედების ვადა განსაზღვრულია 20 წლით, რადგან მათზე მოუხდევად იმისა, რომ პატენტები გაცემულა სსრ კავშირის მიერ, მოქმედებს საქართველოს სასაქონლო კანონი. აქვე აღინიშნავია, რომ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების 34-ე მუხლისა და ამ დადგენილების საუბრებელზე მოცხადი დებულების „გამოგონების შესახებ“ 85-ე, 86-ე მუხლების თანახმად სსრ კავშირში გაცემული პატენტის მოქმედება ვრცელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, ამავე მუხლების საუბრებელზე ვრცელდება აღნიშნული სსრ კავშირის კანონის 32-ე მუხლი პატენტით დაკავშირებული გამოგონების ავტორზე საავტორო ვილდოს გადაცემის წესი, სოლო აღნიშნული საზოგადოებრივი სამართლის კოდექსის 532-ე და 534-ე მუხლებით განსაზღვრულია პატენტმფლობელისა და პატენტით დაკული გამოგონების ავტორის საავტორო უფლებები.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ერთმანეთისაგან უნდა გამოიჯიშოს გამოგონების ავტორისა და პატენტმფლობელის უფლებები, რომელიც დადგენილი იყო სსრ კავშირის არსებობის დროს, იმ უფლებებისაგან, რომელიც დადგენილი იქნა შუბდგომ და მათ შორის საქართველოს სასაქონლო კანონით. პრინციპული სხვაობა იმაში მდგომარეობს, რომ საავტორო მოწმობით და სარჩელში მითითებული №606(1237151) და №116(1556623) საპატენტო სიგელით დაკული გამოგონების განკარგვის უფლება სსრ კავშირის არსებობის პერიოდში გაანდა მხოლოდ სახელმწიფოს, რაც ნიშნავს, რომ სახელმწიფო დაწესებულებას შეეძლო საავტორო მოწმობის დაკული გამოგონებით ესარგებლა უსასყიდლოდ და შუროფარგულიყო მხოლოდ საავტორო ვილდოს გადახდით. საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის მიერ 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით და ამ დადგენილებით დამტკიცებული დებულებით „გამოგონების შესახებ“ გამოგონების ავტორს და „საავტორო მოწმობით“ დაკული გამოგონების ვადა-ავტენტებზე, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის პატენტის მისაღებად (დადგენილების მე-3 მუხლი) ასევე სსრ კავშირის პატენტის მისაღებად გამოგონების ავტორს მიეცა უფლება, პატენტით დაკული გამოგონების განკარგვის შესახებ, რაც თავის მხრივ შუბდგომ იმისა სეს და საქართველოს სასაქონლო კანონში, რომლის თანახმადაც პატენტით დაკული გამოგონების განკარგვა შეიძლება მხოლოდ პატენტმფლობელის თანხმობით, რაც გამოგონების გამოყენების შესახებ ლიცენზიის გაცემაში გამოიხატება.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ზემოაღნიშნული პატენტებით დაკული გამოგონების, სამეწარმეო საქმიანობისათვის გამოყენების უფლება სს „საამოს“ კანონით დადგენილი წესით არა აქვს მიღებული, რაც შუბდგვი გარემოებით დასტურდება:

შხარეუბი სადავოდ არ სლიან და სასამართლო განხილვით დადგენილია, რომ პატენტით დაკული გამოგონებები წყალტუბოს ჩაის №2 ფაბრიკაში დანერგული იქნა 1984-87 წლებში სახელმწიფოს მითითების შესაბამისად, წყალტუბოს ჩაის №2 ფაბრიკა 1996 წლიდან, წყალტუბოს ჩაის №2 ფაბრიკის პრივატიზაციის შუბდგვად ჩამოყალიბდა სააკციო საზოგადოება „საამო“, რომელიც მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, სასამართლომეცილდრეა წყალტუბოს ჩაის ფაბრიკის.

სასამართლოს მიზანშეწონილად მიიჩნია მითითოს, რომ სააკციო საზოგადოება „საამო“ მოუხდევად იმისა, რომ სასამართლომეცილდრეა №2 ფაბრიკის, არ წარმოადგენს პირს, რომელსაც წინათსარგებლობის უფლება გაანია. ე.ი. მოუხდევად იმისა, რომ წყალტუბოს ჩაის ფაბრიკაში დანერგული იყო და იყენებდნენ პატენტით დაკული გამოგონებას, სს „საამოს“ არ აქვს უფლება პატენტმფლობელის ნებართვის გარეშე გამოიყენოს იგი, რადგან წყალტუბოს ჩაის ფაბრიკა პატენტით დაკული გამოგონებას იყენებდა 1991 წლის 1 ივლისამდე, სხველმწიფოს ნებართვით, როგორც სახელმწიფო დაწესებულებად საქართველოს საშოქლაქო სამართლის კოდექსის 533-ე მუხლის საუბრებელზე, რადგან მხოლოდ სახელმწიფოს შეეძლო განკარგვა საავტორო მოწმობით დაკული გამოგონება 1991 წლის 1 ივლისამდე, მაგრამ მას შუბდგვ, რაც პატენტმფლობელი გახდა გამოგონების ავტორი ან ავტორის თანხმობით სხვა პირი, პატენტმფლობელია ერთადერთი პირი, ვისი ნებართვაც საქიროა პატენტის მოქმედების ვადაში მის გამოყენებაზე.

სს „სამპოს“ უნდა შეესრულებინა ატენტივობის და გამოგონების ავტორის მოთხოვნა მისი გამოგონების გამოყენებაზე ნებართვის მიღების შესახებ, რაც მან არ გააკეთა მიუხედავად იმისა, რომ ატენტივობელი აერთიხილებდა სასარჩელო წესით მისი უფლების სასამართლოში დაცვის შესახებ.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ატენტივობით №1184510, №1494899, №1237151, №1156623 დაცული გამოგონების უნებართვო გამოყენებისათვის სასარჩელო ხანდაზმულობის დრო არ არის გამოწვეული შემდეგ ვარაუდითაა გამო:

წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ და მისმა სამართალმემკვიდრემ აღნიშნული ატენტივობით დაცული გამოგონების დანერგვა და გამოყენება დაიწვეს 1985 წლიდან, მაგრამ მხოლოდ 1991 წლიდან (სსსს „გამოგონებათა შესახებ“ კანონის საფუძველზე) მიუცათ უფლება გამოგონების ავტორსა და მისი ნებართვით ატენტივობელს, თავისი შეხედულებისამებრ განეკარგათ ატენტივობით დაცული გამოგონება, ე.ი. სახელმწიფოს ექსკლუზიური უფლება ატენტივობელს შესახებ კონკრეტულ პირზე გადაეცადა. ამასთანავე, რადგან წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკა სარგებლობდა წინათსარგებლობის უპირატესი უფლებით, არც ზ.ბაბუნაშვილს, როგორც ავტორს და არც ატენტივობელს არ შეეძლოთ რაღაც პრეტენზია განეცხადებინათ. ამდენად ხანდაზმულობის ვადა წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის მიმართ მოთხოვნის შესახებ ატენტივობით დაცულ გამოგონებაზე არ არსებობდა. მას შემდეგ, რაც წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკა საქართველოს ქრების მართვ საბინისტროს წყალტუბოს სამმართველოს მიერ 1995 წელს გარდაიქმნა ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელ სააქციო საზოგადოება „წყალტუბოდ“, ხოლო 1996 წელს მოხდა მითითებული საწარმოს პრივატიზაცია და შეიქმნა სს „სამპო“. მოსარჩელეს გაუზნდა უფლებამოსილება ატენტივობით დაცული მისი გამოგონების უნებართვო გამოყენებისათვის სასარჩელო წარმოებით სასამართლოს შემწევობით დაცვა ითვის უფლება.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელებსათვის, როგორც ატენტივობელსათვის, ისე გამოგონების ავტორისათვის ხანდაზმულობის ვადის ათეულა მათი დარღვეულ უფლებათა აღდგენისათვის უნდა დაიწყოს იმ დროიდან, როცა სახელმწიფოს საწარმო ჩაის №2 ფაბრიკამ და შემდეგ სახელმწიფოს 100% წილით დაფუძნებულმა წყალტუბოს ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელმა სააქციო საზოგადოებამ შეწყვიტა ფუნქციონირება, როგორც ატენტივობით დაცული გამოგონების წინათსარგებლობით უფლების მქონე პირმა და ხანდაზმულობის ათეულა უნდა დაიწყოს ამ საზოგადოების ქრების წვლით აუქციონზე გაყიდვის შემდეგ სააქციო საზოგადოება „სამპოს“ რეგისტრაციის მომენტდან, ე.ი. 1996 წლის 2 დეკემბრიდან. ამ დროიდან სს „სამპოს“ ესაჭიროება ატენტივობელის ნებართვა გამოგონების გამოყენების შესახებ, რადგან საქართველოს საატენტივობით კანონის 55-ე მუხლის თანახმად, საწარმიდან სხვა საწარმოს წინათმელობის უფლება შენდგომი სარგებლობის უფლებით გადაეცემა იმ შემთხვევაში, თუ წინათმოსარგებელ გამოგონებით სარგებლობდა იმ პერიოდში, როცა ატენტივობელობა შეწყვეტილი იყო ატენტივის ძალის დაკარგვის გამო. რადგან განსახილველ შემთხვევაში ატენტივობელობა შეწყვეტილი არ ყოფილა, წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასა და ჩაისა და ეთერზეთების წყალტუბოს სააქციო საზოგადოებასთან წინათსარგებლობის უფლება არ გადადის სს „სამპოზე“ და მას არ აქვს შემდგომი სარგებლობის უფლება.

ამიტომ სს „სამპოს“ ესაჭიროება ატენტივობელის ნებართვა გამოგონების სამეწარმეო საქმიანობისათვის გამოსაყენებლად.

ამდენად მოსარჩელეს ხანდაზმულობის ვადა ატენტივობით დაცული გამოგონების უკანონოდ გამოყენებას და ამ გამოყენებით მიყენებული ზიანის მოთხოვნის შესახებ არ გაუშვია. ხანდაზმულობის ვადა ამ შემთხვევაში შეადგენს 3 წელს (როგორც საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის ისე საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით). ეს ვადა ათეულა 1996 წლის 2 დეკემბრიდან. აღნიშნული ვადის დინება სს-ის 138-ე მუხლის თანახმად შეწყვეტილად უნდა ჩათვალოს იმ მომენტდან, როცა მოსარჩელებმა სს „სამპოს“ მიმართეს მოთხოვნით, ნებაყოფლობით გადაეხადა თანხა ატენტივობით დაცული გამოგონების უნებართვო გამოყენებისათვის, რაც დასტურდება სს „სამპოსისათვის“ ზ.ბაბუნაშვილის მიერ 1998 წლის

12 აპრილს გაგზავნილი წერილის მოთხოვნით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელეს ზარღაზმულობის ვადა არ გაეშემა.

სასამართლოს მნიშვნელოვნად მიიჩნია მხარეთა ყურადღება გაასხვილოს მოპასუხის განმარტებაზე, რომლის მიხედვითაც საქართველოს სასატენტო კანონის 54-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ პატენტფლობელის მიერ გადაუხდელია წლიური სფა-სურა, ეს იწვევს პატენტის მოქმედების შეწყვეტას. სასამართლო მიიჩნევს, რომ იმ შემთხვევაშიც კი თუ პატენტფლობელს არ გადაუხდია წლიური გადასახადი, ეს მართალია საფუძველია პატენტის მოქმედების შეწყვეტისა, მაგრამ პატენტის მოქმედების შეწყვეტისათვის არსებობს საქართველოს სასატენტო კანონით დადგენილი წესი, ცრიმოდ ამ კანონის 41-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, „საქსატენტი“ გამოგონების რეგისტრაციას ახდენს სამრეწველო საკუთრების რეესტრში, რომლის მორაჯებზეც ხელმისაწვდომია სფაის-მიერი პირისათვის. იმ შემთხვევაში, თუ პატენტის მფლობელი არ გადაიხდის პატენტფლობლობისათვის დაწესებულ წლიურ სფასურს, „საქსატენტი“ მიერ შესაძინად საჭიროა ცვლილებების შეტანა სამრეწველო საკუთრების რეესტრში. სასამართლოს მიჩნია, რომ მხოლოდ რეესტრში შეტანილი მითითება პატენტის მოქმედების გაუქმების შესახებ არის სავალდებულო და მხოლოდ ეს მითითება აძლევს მესამე პირს უფლებას 54-ე მუხლის დადგენილი წესით უსასიყლოდ ისარგებლოს პატენტით იმ დროსაც, როცა მისი მოქმედება შეწყვეტილია და ამ პატენტის მოქმედებას კანონი დადგენილი წესით აღადგინს შესაძლებელა სხვა შემთხვევაში ივარაუდება პატენტის მოქმედების შეზღუდვა.

კონკრეტულად №1184510, №1494899, №1237151, №1156623 პატენტები რეგისტრირებულია სსრ კავშირის გამოგონებების სახელმწიფო რეესტრში 1991 წლის 13 ნოემბერს, ხოლო №606(1237151) და №116(1156623) რეგისტრირებულია საქართველოს სამრეწველო საკუთრების სახელმწიფო რეესტრში 1996 წლის 12 დეკემბერს და 1995 წლის 27 თებერვალს საქართველოს რესპუბლიკის 16.03.92 წლის დებულების „გამოგონების შესახებ“ 22-ე და 57-ე მუხლების საფუძველზე, რომლის შეცვლის უფლება 05.02.99 წლის „საქართველოს სასატენტო კანონით“ მოქმედ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტი“ ხელმძღვანელობას არ გააჩნია, ამავე კანონის 41-ე მუხლის საფუძველზე, კონკრეტულად ამ მუხლის საფუძველზე მას მონიჭებული აქვს უფლება აწარმოოს სამრეწველო საკუთრების რეესტრში შეტანა ან ცვლილებების შეტანა მხოლოდ „საქართველოს სასატენტო კანონის“ საფუძველზე გაკეთებულ პატენტებზე.

ამდენად საქმეზე არ ყოფილა წარმოდგენილი რაიმე მტკიცებულება, რომელიც საკმარისაა საზოგადოების მიერ სადავოდ გამხდარი პატენტებით დატული გამოგონებების გამოყენებასთან დაკავშირებით მითითებდეს, რომ პატენტფლობლობის უფლება შეზღუდული არ გაუქმებული იყო, რაც სასამართლოს აძლევს საფუძველს მიუთითოს, რომ პატენტი №1184510, №1494899, №1237151, №1156623-ით დატულ გამოგონებაზე პატენტფლობლობა შეწყვეტილი არ ყოფილა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, პატენტფლობელის მათა ბაზენაშვილს, ზურაბ ბაზენაშვილს, მალხაზ ბაზენაშვილს და დარეჯან სარაგას საქართველოს სასატენტო კანონის 46-ე მუხლის საფუძველზე ზურაბ ბაზენაშვილს, როგორც ავტორს გამოგონების შესახებ დებულების 56-ე და 86-ე მუხლების და „გამოგონების შესახებ“ სსრ კავშირის კანონის 32-ე მუხლის საფუძველზე აქვთ განსაკუთრებული უფლება თავიანთი შეხედულებისამებრ გამოიყენონ გამოგონება, დაამზადონ პატენტით დატული გამოგონება, ჩართონ იგი სამოქალაქო ბრუნვაში, მისი გამოყენებისათვის მილიანად შეასრულონ ან აკრძალონ აღნიშნული მოქმედება და მოსთხოვონ პატენტების უნეტარყოფილ გამოყენებებს მიყენებული მატერიალური და მორალური ზარალის გადახდა მაშინაც კი, თუ გადახდის მოთხოვნის ვადა გაშვებული აქვთ. კონკრეტულად „გამოგონების შესახებ“ დებულების 83-ე მუხლის თანახმად სს „საპაოს“ მიმართ ზანღაზმულობის ვადა არ ვრცელდება.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ზემოთ აღნიშნული გარემოებები საქმეში გაერთიანებულ ყველა სარჩელზე თანაბრად ვრცელდება, მაგრამ თითოეული სარჩელის არგუმენტებს განიხი-

ილავს ცალკოდ:

მოსარჩელე ბაბუნაშვილი სარჩელს შეჰდევ არგუმენტებზე დაყრდნობით ასახულებს:

1987 წელს საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომბინატის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკის დამხარისხებულ სააქროში დაინერგა, ემოციურული იქნა და დაესაყ მომასხუბე იყენებს №1184510 პატენტით დატული გამოგონებას „მაიხის ჩაის ნახველ-ეფაბრიკატის დამხარისხებულ დანადგარი“, რომლის ავტორია ზურაბ ვალაქტრონის ძე ბაბუნაშვილი, ხოლო პატენტმფლობელი მოსარჩელე მათა ზურაბის ასელი ბაბუნაშვილი, რომელმაც ეს უფლება მოიპოვა 1991 წლის სსრკ-ს უმაღლესი საბჭოს 1991 წლის 31 მაისის დადგენილების „სსრკ-ში გამოგონების შესახებ“ სსრ კავშირის კანონის შემოღების შესახებ მე-3 მუხლის საფუძველზე 2004 წლის 8 აპრილამდე, ხოლო ზურაბ ბაბუნაშვილმა ავტორობის უფლება უდავოდ მოიპოვა 1983 წლის 8 აპრილიდან, მუდმივად სსრ კავშირის 1973 წლის კანონის „აღმოჩენების, გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების შესახებ“ საფუძველზე.

აღნიშნული №1184510 პატენტით დატული გამოგონების მომასხუბის ჩაის ფაბრიკის დამხარისხებულ სააქროში დანერგვისა და გამოყენების ფაქტს, ადასტურებს მომასხუბის 20.09.1988 წლის შესაგებელი მისზე დართული 20.01.1988 წლის №582 ბრძანება 15.04.1988 წლის №2 საგადასახლო უწყისი, წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის დირექტორის დ.ჯენტის მიერ 20.01.1988 წელს დამტკიცებული წლიური ეკონომიკური უწყების ანგარიში.

მომასხუბის წარმომადგენლის დავით ჯენტის 20.06.2001 წელს სასამართლოს პროცესზე ზეპირი განცხადებით 1995 წლის მარტის თიდან „საქართველოს სსრკ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკა“ გარდაიქმნა არასახელმწიფო კრძო საწარმოდ ჩაისა და თიერზეთების გადამამუშავებელი სააქრო საზოგადოება „საამო“-დ, ხოლო ეს უკანასკნელი წყალტუბოს სასამართლოს 02.12.1996 წლის №59/5-10 დადგენილებით, გარდაიქმნა სს „საამო“-დ, რასაც ადასტურებს მომასხუბის მიერ პროცესზე წარმომადგენელი სასამართლოს დადგენილება და წესდების დედები და საქმეში არსებული ასლები.

თანახმად აღნიშნული 31.05.1991 წლის სსრკ-ს დადგენილების მე-4 მუხლისა, 1991 წლის პირველი ივლისიდან 1995 წლის მარტამდე, საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკას მიღებული ქვიზნდა უფლება №1184510 პატენტის უსასიფოდოდ გამოყენებისა, ვინაიდან ამ სახელმწიფო საწარმომ 1987 წლიდან დაიწყო მისი გამოყენება, როგორც სახელმწიფო საწარმო სახელმწიფოს-აგან მიღებული ქვიზნდა ეს უფლება, ვინაიდან №1184510 საავტორო მოწმობით დატული გამოგონებაზე 1991 წლის 01 ივლისამდე, აღნიშნული მუხლის საფუძველზე განსაკუთრებულ უფლებას ფლობდა სახელმწიფო - სსრ კავშირი. ამასთან, დადგენილების მე-4 მუხლით აღნიშნული წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკა ვალდებული იყო 1991 წლის 1 ივლისიდან - 1995 წლის მარტამდე №1184510 გამოგონების ავტორის ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის გადაეხდა ამ წლებში მიღებული მოგების 2% ან გამოშვებული პროდუქციის თიეთიორიბულების არა ნაკლები 2%-სა.

მოსარჩელეს მანანია, რომ რადგან მომასხუბის მიერ 1995 წლიდან დღემდე №1184510 პატენტით დატული გამოგონების „მაიხის ჩაის ნახველ-ეფაბრიკატის დამხარისხებელი დანადგარი“ უნებართვოდ გამოიყენება, რადგან არ არსებობს პატენტმფლობელის წერილობითი ნებართვა ან ლიცენზია.

სსრ კავშირის მიერ გაცემული პატენტების გაუქმების ან ძალადაკარგულად გამოცხადების უფლება აქვს მხოლოდ სსრ კავშირის სამართალმეციდერეს, რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო საპატენტო უწყებას 23.04.1992 წლის №3517-ს რუსეთის ფედერაციის საპატენტო კანონის 29-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით, თანახმად რუსეთის ფედერაციის უმაღლესი საბჭოს დადგენილების 23.09.1992 წ. №2518-1 მე-3 მუხლით.

№1184510 პატენტი მათა ბაბუნაშვილმა მიიღო 1991 წელს, რომელსაც იძლეოდნენ მას შეჰდევ თუ წინასწარ გადაიხდიდა პატენტის შენახვის პირველი წლის ბაგს, რაც ადასტურებს

მას, რომ მას იმავე წელს გადახდილი ჰქონდა №1184510 პატენტის 08.04.1991 წლიდან 08.04.1992 წლამდე, ხოლო მეორე წლის გადახდილი აქვს 29.01.1992 წელს, რაშიველიც მოიცავს 08.04.1992-08.04.1993 წლებს.

ამასთან, პატენტი - ბავის გადაუხდელობის გამო ძალას კარგავს მას შემდეგ, როცა შესაბამისი უწყება გაუქმებს პატენტის სახელმწიფო რეესტრში ჩანაწერებს და ამის შესახებ ოფიციალურ ცნობას გამოაქვეყნებს ოფიციალურ ბულეტენში, რაც ადასტურებს მას, რომ „საქპატენტის“ მიერ გამოგზავნილი მასუხი, კიდევაც რომ არ ყოფილიყო ძალაში აღნიშნული კანონით, მომასხეხეს და სასამართლოს მტკიცებულებად არ გამოადგება. მინამ, ვიდრე საქმეში არ იქნება წარმოდგენილი ოფიციალური სახუთი პატენტის გამოცემა ორგანოს მიერ ბავის გადაუხდელობის გამო ძალადაკარგულად გამოცხადებზე ოარილის ჩვენებით.

მოსარჩელე მოითხოვს დაცოსროს მომასხეხეს №1184510 პატენტით დაეული გამოგონების უნებართვად გამოცენებისათვის მათა ზურაბის ასული ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ ვარიონა 5000 ლარის გადახდა, ხოლო გამოგონების ავტორის ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ, საავტორო ვილიონს 5474 ლარის გადახდა, ავტორის მომასხეხეს №1184510 პატენტის შემდგომი გამოცენება.

მომასხეხე არ ეთანხმება სარჩელის მოთხოვნას და მოითითებს, რომ მოსარჩელე მათა ბაბუნაშვილის და ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი სს „სამპო“-ის მომართ უსაფუძვლად და მას უარი უნდა ეთქვას დამკვეთობებზე შემდეგ გარემოებათა გამო:

ზაბუნაშვილის ე.წ. გამოგონება „აბიხის ჩანს ნახევარფაბრიკატის დანადგარი“ (საავტორო მოწმობა №1184510) დანერვილია წყალტუბოს №2 ჩანს ფაბრიკაში 1985 წელს, რასაც მოწმობის მომასხეხის მიერ ფაბრიკის არქივში მოძიებული დოკუმენტი.

1988 წლის 20 იანვრის ბრძანების მიხედვით გამოგონების გამოცენების შესახებ წლის 1987 წლის შედეგების, ეკონომიური ეფექტიდან გამოდინარე დებულების შესაბამისად ავტორის ზურაბ ბაბუნაშვილზე გაეცემა საავტორო ვილიონი 4036 მანეთი, სადაც კანონმდებლობის შესაბამისად გადასახადების სახით ხელ დავკავდა 389 მანეთი და 68 კაბიკო. ხელზე გაიკა 3646 მანეთი და 12 კაბიკო, რასაც ადასტურებს საგადასახადო უწყისზე ბევის მოწერით ზაბუნაშვილი.

აქედან გამოდინარე სავარუდა, რომ თუ 1987 წელი გამოგონების გამოცენების შესახებ წელია, გამოგონება დანერვილი უნდა იყოს 1985 წლიდან.

ამდენად, მომასხეხეს მიანიჩა, რომ პატენტმულობელს მათა ბაბუნაშვილს და ზაბუნაშვილს პატენტით სარგებლობაზე ანაზღაურების პრეტენზიით უნდა მიუძღროთ ფაბრიკის ადმინისტრაციისათვის ან აღებრათ სარჩელი არა უგვიანეს 1989 წლისა.

თანხმად „აღმორენებზე, გამოგონებებზე და რაციონალიზატორულ წინადადებებზე“ უფლების დაცვის სსრ კემპირის და მოკემპირე რესპუბლიკების სამოქალაქო კანონმდებლობის საფუძვლების მე-16 მუხლის შესაბამისად, გასამრჯელოს გადახდეინებაზე მოქმედებს საშულიანი ხანდაზმულობის ვადა, ვადა გამოითვლება ავტორისათვის მისი გამოგონების ან რაციონალიზატორული წინადადებების გამოცენების დაცვების შესახებ შეტკომონების დღიდან“. მომასხეხე მოითითებს, რომ მოსარჩელეს გაშვებული აქვს სასარჩელი ხანდაზმულობის ვადა.

სასამართლო მოისინა მხარეთა განმარტებანი. შვისწავლა საქმის მასალები, მიანიჩა, რომ სარჩელი უნდა დამკვეთობდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასამართლო მიინეეს, რომ №1184510 პატენტით დაეული გამოგონების „აბიხის ჩანს ნახევარფაბრიკატის დამზარისხეული დანადგარის“ სს „სამპოში“ დანერვიის და გამოცენების ფაქტი, დასტურდება წყალტუბოს №2 ჩანს ფაბრიკის 20.01.88 წლის №52 ბრძანების ამონაწერით, რომლითაც გამოგონების ავტორზე, ზაბუნაშვილზე, 1988 წლის 15 აპრილს, სსრკ-ს 21.08.1973 წლის დებულების „აღმორენების, გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების შესახებ“ 113-ე მუხლის საფუძველზე, გაეცემა იქნა გამოგონების გამოცენების მე-3 წლის საავტორო ვილიონი.

სასამართლო ვერ გაიზარებს მოითითებს სასარჩელი ხანდაზმულობის ვადის ვასვლის შესახებ შემდეგ გარემოებათა გამო: 1991 წლის 31 მაისის სსრკ კანონი „გამოგონების შესახებ“

და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს 31.05.1991 წლის დადგენილების, მე-3 მუხლის საუბუქველზე ზაბუნაშვილის მიზნით უფლება №1184510 საავტორო, მოწმობით დაცულ გამოგონებაზე 1992 წლის 1 ივლისამდე მიღო პატენტი, რომლის მიღების უფლება მისიგან მიიღო: მათა ბაბუნაშვილს, რომელიც 1991 წლის 1 ივლისიდან ითვლება №1184510 საავტორო მოწმობით დაცული გამოგონების „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დამზარისხებელი დანადგარის“ პატენტბეღოლად. აღნიშნული სახელმწიფოს 1991 წლის 1 ივლისიდან ჩამოკრთა №1184510 საავტორო მოწმობით დაცული გამოგონების განკარგვისა და გამოყენების უფლება, პატენტბეღოლელი მათა ბაბუნაშვილის ოფიციალური ნებართვის გარეშე, ამიტომ მოასახეს აღნიშნული პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის, 31.05.1991 წლის სსრკ-ს კანონის „გამოგონების შესახებ“ 32-ე მუხლის საუბუქველზე კალდებულ იყო ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის გადაეხადა 1991 წლიდან ყოველწლიურად საავტორო ვალიდ არანაკლებ პატენტით მიღებული მოცემის 1,5%-ს ან გამოშვებული პროდუქციის თითოობრივების არა ნაკლებ 2%-ს, ან 1994 წლის 4 აპრილის ზაბუნაშვილსა და სს „საპოს“ შპრის დადებული №5-1994/2004 ხელშეკრულების საფუძველზე გამოშვებული პროდუქციის თითოობრივების არა ნაკლები 1%-სა 2004 წლამდე, რადგან აღნიშნული ხელშეკრულებით წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ 1994 წლიდან მოსარგელე მათა ბაბუნაშვილისაგან, საბეწონირო-კლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეა“-ს პასუხისმგებლობით, მიიღო №1184510 პატენტით დაცული გამოგონების 1994 წლამდე გამოყენების უფლება. ამდენად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ №1184510 პატენტით დაცული გამოგონების ხანდაზმულობის მიტევი გამოყენებული ვერ იქნება მოასახის მიერ მითითებული 21.08.1973 წლის დებულება „აღმოჩენების, გამოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ“ – პატენტით დაცული გამოგონების მიმართ, გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ „საქართველოს საპატენტო კანონი“, რადგან ამ კანონს აქვს უპიკვეთი ძალა „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 78-ე მუხლის თანახმად ამ კანონის ამოქცევაამდე გაკეული პატენტები უთანადედება ამ კანონის მიხედვით გაკეულ პატენტებს.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ უსაფუძვლოა მოასახის მითითება იმის შესახებ, რომ „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 54-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად პატენტბეღოლობის მიერ გადახდის გავაზღვრობა იწყებს პატენტის მოქმედების შეწყვეტას, ხოლო მოსარგელეს ბათის სადახლის ქეთიარი არ წარმოუდგენია, მაგრამ მისი პატენტის მფლობელობა შეწყვეტილია, რადგან პატენტის მოქმედება ამ კანონის საფუძველზე შეწყვეტილად ითვლება მას შემდეგ, როცა პატენტის გამომცემი სახელმწიფო დაწესებულება გამოსცემს შესაბამის: აქტს პატენტის მოქმედების დროებით შეჩერების ან ბათილად ცნობის შესახებ, რომელსაც აქვეყნებს ოფიციალურ ბიულეტენში, რაც წარმოადგენს იურიდიულ საფუძველს პატენტის მოქმედების შეწყვეტისათვის. პატენტის ძალაში შენარჩუნებისათვის გადახდის ქეთიარი კი არ წარმოადგენს პატენტის მოქმედების შეწყვეტის საფუძველს, არამედ უფლებამოსილი ორგანოს განკარგულებას მის გამოყენებაზე, რომელიც ოფიციალურ ბიულეტენშია გამოქვეყნებული და ცნობს პატენტის მოქმედებას დროებით შეჩერებულად ან შეწყვეტილად. სასამართლოს მიერ შედგენილი ადგილზე დათვლიერების ოქმით დასტურდება, რომ მოსარგელის მიერ მითითებული დანადგარები ნამდვილად არის განთავსებული სს „საპოს“ სააქტივებში, უკრძალ ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დაზარისხების ხაზის „ბაბუნაშვილი ზე.“ სთბი 08-00.00.00.00.00 ს/6 „ტექნოლოგიური სექსამი და ამ სექსამში შემაჯალი მანქანადანადგარების დამზარისხებელ სააქტივში ფაქტორი განლაგება. ამას დასტურებს №1556623 პატენტით დაცული გამოგონების „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის შრობის, შენახვისა და დაზარისხების ხაზის“ ტექნოლოგიურ სექსამში შემაჯალი მანქანებისა და მოწყობილობების და მათი უწყვეტად ერომანეთთან კავშირი. მოასახის დამზარისხებელ სააქტივში 2001 წლის 15 თებერვლის მდგომარეობით ფაქტორად განთავსებულ მანქანებთან და მოწყობილობებთან აღნიშნულ სექსებთან და 28.04.1999 წლის ფტი 08.00.00.00.00.00 სააქტივობო ნახაზის მიხედვით დამზადებული „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დაზარისხების ხაზი“, №1556623 პატენტი დამზადებული „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დაზარისხების ხაზი“ ხელშეკრულების №5-1994/2014 ხელმოწერილად, სექსამ ფტი 08-00.00.00.00.00 ს/6 და 28.04.1994

წლის №5-1994-2014 აქტი შეიკავს ერთმანეთთან დაკავშირებულ დოკუმენტებს განხილვის ნახევარფაქტობის გამოძიება ტრანსპორტიორებს №1237151, №4813101, №1184510 და №149899 პატენტებით დაკულ გამოგონებებს „ჩაის მჭრელ-მტებ მოწყობილობას“, „დახარისხებულ მანქანას“, „ბათის ჩაის ნახევარფაქტობის დამხარისხებელ დანადგარს“ და „ბათის ჩაის ნახევარფაქტობის დამხარისხების საბო ბაზნაშვილი“, რომელიც თავის მხრივ შეიკავს №11205871 და №1264892 სსრ კავშირის საავტორო მოწყობებით დაკულ გამოგონებებს „ჩაის დამხარისხებელ მოწყობილობას“ და „ბათის ჩაის ნახევარფაქტობის დამხარისხების საბო“, რომლის ავტორებია ხარებაე ლენგი და ბაზნაშვილი ზურაბი, რომლებსაც სსრ კავშირის 31.05.1991წ. კანონის „სსრკ-ში გამოგონების შესახებ“ სურებებზე მოპასუხისაგან რეგორც აღნიშნული პატენტების უნებართვო გამოყენებლიდან პოთენით. საავტორო ვილი 1995-2000 წლებში გამოყენებული პროდუქციის შედეგად მიღებული მოგების არა ნაკლები 15%-სა ან გამოყენებული პროდუქციის თვითღირებულების არა ნაკლებ 2%-სა.

ამასთანავე, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილების მე-4 მუხლის თანახმად ფიზიკური და იურიდიული პირების სახეობზე გაცემული ყოფილი სსრ კავშირის პატენტების მოქმედება ურცელდება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. თუ პატენტებულობის წინასწარ, 1992 წლის 1 იანვრამდე აქვს გადახდილი ბატი პატენტის ძალაში შენარჩუნებისათვის და იმ ვილით, რომელსაც ითვალისწინება ბოლო გადახდა, რაც №1184510 სსრკ-ს პატენტის მიკლებილს ბატი ბაზნაშვილს გადახდილი აქვს პატენტის მიღების შემდეგ 1993 წლის 8 აპრილამდე რასაც აღასტურებს №1184510 პატენტის 13.11.1991 წლის სახელმწიფო რეგისტრში გატარება და პატენტის მის ხელთ არსებობა და 03.01.1992 წლის №8524/02 ქუთათის სასამართლოში წარდგენილი ქსურასელი (№1184510 პატენტის ქსურასელზე გამოხატული), რაც დასტურია იმისა, რომ №1184510 სსრ კავშირის მიერ გაცემული პატენტი 1991 წლის 1 ივლისიდან 2004 წლის 8 აპრილამდე ძალაშია და მოქმედებს არა მარტო საქართველოს ტერიტორიაზე.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ უსაფუძვლაა მოპასუხის მითითება კუთამიკის სამინისტროს ინტელექტუალური საკუთრების ცენტრის „საქსატენტის“ 19.07.2000 წლის №175-05-228 წერილზე, ვერ ერთი ამ წერილით №1184510 პატენტი არასწორადა მიჩნეული საავტორო მოწყობად და მეორე, წერილით არასწორადა აღნიშნული, რომ „რაც შეეხება თქვენს მიერ მითითებულ დამკვეთ ლიკენებებს №1184510, №1494899, ისინი წარმოადგენენ საბჭოთა კავშირის მიერ გაცემულ საავტორო მოწყობებს, რომლებზედაც განაცხადი „საქსატენტში“ არ შემოსულა, მაშინ, როდესაც №1184510 და №1494899 დამკვეთ ლიკენებები სსრკ-ს მიერ გაცემული პატენტებია, რომელთა მოქმედება, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ურცელდება და ურცელდება საქართველოს ტერიტორიაზე. აქედან გამომდინარე და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილების მე-4 მუხლისა, ამ დადგენილებით მიღებული დებულების „გამოგონების შესახებ“ 85-ე და 86-ე მუხლებით, საქართველოს სასატენტო კანონის 25-ე მუხლის შესაბამისად №1184510 პატენტი 1991 წლის 1 ივლისიდან 2001 წლის 8 აპრილამდე ძალაშია.

სასამართლო იზარებს მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი განაგარიშების სტქმის სს „საბაში“ მიერ გამოყენებული პროდუქციის შესაბამისად საავტორო ვილიოსა და პატენტებულობისათვის გამოგონების უნებართვო გამოყენებისათვის თანხის გადახდის შესახებ, კერძოდ, ფაქტობაში გამოშვებული იქნა ბატი ბათის ჩაი შემდეგი ოდენობით:

1/1994წ. - 112038 კგ., 2/1995 წ. - 79530 კგ., 3/1996 წ. - არ გამოუშვა, 4/1997 წ. - არ გამოუშვა, 5/1997 - არ გამოუშვა. სულ გამოუშვა - 191568 კგ. აქედან გაკიდა 1-1994წ. - 40484 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 1 ლარი; და 37 თეთრი, სულ 55463 ლარის (8651 კგ. დატყეულია, საჭმის იძიებს წყალტობის შს განყოფილება), სულ 11852 ლარის, 2/1995 წ. - 1125 კგ. გაიცა ზაბნაშვილიზე, სულ 1367 ლარის, 3/1996 წ. - 9737 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 80 თეთრი, სულ 7790 ლარის, 4/1997 წ. - 33888 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 54 თეთრი, სულ 18305 ლარის, 5/1998 წ. - 59277 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 92 თეთრი, სულ 54535 ლარის, 6/1999 წ. - 36840 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 90 თეთრი, სულ 33156 ლარის, აღნიშნულიდან გამომდინარე სულ

1994-1995 წლებში მოასხუხეს გამოშვებული აქვს 191568 კვ. შავი ზაიხის ჩაის პროდუქცია. რომლის საერთო ღირებულებაა (55463+11852+1367+7790+18305+54535+33156=182462) 182462 ლარი, რომელიც ეკვივალენტურია 140360 აშშ დოლარის, ხოლო სარჩელის შემოტანისას 1994-95 წლებში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულება ეკვივალენტურია 273702 ლარის (140360 დოლარი X 1,95 ლარზე), საიდანაც სააგრო შუადგენს 5474 ლარს, ხოლო პატენტმფლობელისათვის მპაბუნაშვილისათვის გადასახდელი თანხა 5000 ლარს.

ზემოთ აღნიშნული გარემოებები უფლებას აძლევს სასამართლოს დააკმაყოფილოს სარჩელის მოთხოვნები.

2. მოსარჩელე მალხაზ ბაბუნაშვილი სარჩელს შუამდგვ არგუმენტებზე დაყრდნობით ასახულებს:

1988 წელს საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკის დამხარისხებელ სამაქროში დაინერგა და გამოყენებულა №1494899 პატენტით დატული გამოგონება „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დახარისხების სახი ბაბუნაშვილი“, რომლის პატენტმფლობელი 1991 წლის 1 ივლისიდან არის მალხაზ ბაბუნაშვილი. ხოლო აქტორი 1987 წლის 24 ივლისიდან ზურაბ ბაბუნაშვილი. აღნიშნული №1494899 გამოგონება „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დახარისხების სახი ბაბუნაშვილი“ მოასხუხეს 1995 წლის მარტის თვიდან გამოყენებული აქვს და დღესაც იყენებს უნებართვოდ. №1494899 პატენტზე მალხაზ ბაბუნაშვილს უფლება გააჩნია 1991 წლის 1 ივლისიდან 2008 წლის 24 ივლისამდე, თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილების მე-4 მუხლისა და ამ დადგენილებით მიღებული დებულებით გამოგონების შესახებ 86-ე მუხლის საფუძველზე.

მოსარჩელის მოთხოვნა, რომ სსრკ კავშირის უმაღლესი საბჭოს 31.05.1991 წლის დადგენილებისას სსრკ-ში „გამოგონების შესახებ“ მე-4 მუხლის თანახმად, 1991 წლის 1 ივლისიდან 1995 წლის მარტამდე საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკას, როგორც სახელმწიფო საწარმოს, მიღებული ქვინდა №1494899 პატენტით დატული გამოგონების გამოყენების წინათ სარგებლობის უფლება, მოასხუხეს კი, როგორც სააკციო საზოგადოებას, ამის უფლება არ ქვინდა, კონაიდან იგი დაფიქსირდა 1995 წლის მარტის თვიდან, აღნიშნული დროიდან „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 59-ე მუხლით პატენტმფლობელისაგან მიღებული არა აქვს გამოგონების გამოყენების უფლება ლიცენზიის სახით.

მოსარჩელე მოითხოვს დაეის საგნის №1494899 პატენტით დატული გამოგონების 1995 წლის მარტის თვიდან მოასხუხის მიერ უნებართვოდ გამოყენებით მიყენებული მატერიალური და მორალური ზარალის ანაზღაურებას.

მოასხუხე არ ეთანხმება სარჩელს და მოითითებს, რომ სასარჩელო განცხადებაში მოყვანილი არგუმენტები ჰორდაპირ კავშირშია ადრე განხილული საქმე №2/8 სადაც მოსარჩელე მოითხოვს მასსა და წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკისაგან (სამართალმემკვიდრე სააკციო საზოგადოება „სამპო“) 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულების საფუძველზე გამოყენებული პატენტების სარგებლობის უფლებისათვის თანხის გადახდის შესახებ უარი თქვა.

რაც შეეხება წინამდებარე სარჩელს და მასში მოითითებულ მოთხოვნებს, მოასხუხე სრულიად უსაფუძვლოდ მიიჩნევს და მის დაკმაყოფილებაზე უარი უნდა ითქვას შუამდგვ გარემოებათა გამო:

მოასხუხე არ ეთანხმება ზაბუნაშვილის განმარტებას იმის შესახებ, რომ თითქოს 1991 წლის 1 ივლისიდან იღებდა უნებართვოდ იყენებდა №1494899 პატენტით დატულ გამოგონებას და რაც თითქოს დახტურდება 1994 წლის შედგენილი №5-94/2014 ხელშეკრულებაზე დართული ურთიერთშეთანხმების სტყმით. ფაქტიურად აღნიშნული სტყმა (ნახაზი) საპირისპიროს ამტკიცებს და მასში არსად არ არის აღნიშნული №1494899 პატენტით აღწერილი მოწყობილობის გამოყენება.

№1494899 პატენტით გამოგონებული მოწყობილობის აღწერილობა და ნახაზები სრულიად განსხვავებულია ზემოთ აღნიშნული ურთიერთშეთანხმებულ ნახაზებთან და არსებულ

ხრამდელესთან, რომელიც გამოიყენება დღესაც ხაყეთი საზოგადოება „სამა“-ში.

ზემოთ აღნიშნული სქემს (ნახაზი), რომელიც მოსარჩელე მხარეს წარმოადგენილი აქვს სარჩელზე დანართი №3 სახით შედგენილია 1994 წლის 4 აპრილს, რომლის თანახმად მხარეებს შორის დადებული №5-94/2014 ხელშეკრულება, უნდა შეცვლილიყო №2 სქემის შესაბამისად თუმცა ხელშეკრულება არ ავალბებს მომსახურების არსებულ №3 დანართის სქემის მიხედვით მოწოდების აუტანს და დემონტაჟს. ზემოთ აღნიშნული ხელშეკრულება შედგომში სასამართლო დავის საგანი გახდა და რაზედაც იმსჯელა ქუთაისის საოლქო სასამართლომ და შემდგომში უზენაესმა სასამართლომ, რომელთა გადაწყვეტილების თანახმად ზ.აბუნაშვილის სარჩელი დაკმაყოფილებულ არ იქნა.

მოსახსენებ მიიჩნევს, რომ ზაბუნაშვილის №1494899 პატენტზე დაკარგული აქვს უფლება თუ არ წარმოადგენს პატენტზელობაზე ყოველწლიური გადასახადის გადახდის ქვითარის დადგენს. აგრეთვე მას გაშვებული აქვს სარჩელი ხანდაზმულობის ვადა - 3 წელი.

სასამართლომ შეისწავლა სარჩელი და თანდართული მასალები, მიიჩნევს, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოსახსენებს მიერ მოყვანილი არგუმენტები არ წარმოადგენს ისეთ მტკიცებულებებს, რომელთა საფუძველზედაც სასამართლომ შეძლოს უსაფუძვლობის მოტივით უარი უთხრას მოსარჩელეს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე, რაც გამოიძიარეობს შემდეგი მტკიცებულებებზე:

სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს, რომ ის „სამაში“ დანერგულია უნებართვოდ №1494899 პატენტით დაცული გამოგონება, რაც შემდეგი გარემოებებით დასტურდება: 04.04.1994 წელს მხარეთა შორის დაიდო №5-1994/2014 ხელშეკრულება, რომელსაც დაერთო №1494899 პატენტის სქემა, „აღიხის ჩაბნევა ფაბრიკის დახარისხებით“ სახით - „ბაბუნაშვილი“ №1494899 პატენტით დაცული გამოგონების დანერგვის შესახებ. ხელშეკრულება ხელმოწერილია წყალტუბოს ზონის №2 ჩაბნევის ფაბრიკის დირექტორის დ.ჯინტისა და სამუკონიერო-კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეა“-ს ხელმძღვანელის ზაბუნაშვილის მიერ. 1994 წლის 4 აპრილს №5 ხელშეკრულების საფუძველზე მხარეთა შორის შედგა მიღება-ჩაბარების აქტი, რომელიც ხელმოწერილია დ.ბეკვლასხელია დ.ჯინტისა და ზაბუნაშვილის მიერ, დაფიქსირებულია პატენტის №1494899 სქემის პოზიციები 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 და 24-ის მიხედვით დამზადებული „აღიხის ჩაბნევა ფაბრიკის დახარისხების ხაზი ბაბუნაშვილი“-ს წყალტუბოს №2 ჩაბნევის ფაბრიკის დამხარისხებულ სააქტოში დანერგვა.

№1494899 სსრკ პატენტის მფლობელს მალხაზ ბაბუნაშვილს გადახდილი აქვს ბათი პატენტის მიღების შემდეგ 1993 წლის 24 ივლისამდე, რასაც ადასტურებს №1494899 პატენტის 13.11.1991 წლის სახელმწიფო რეგისტრში გატარება და 03.01.1992 წლის №8524/02 ქვითარის სასამართლოში წარდგენილი ასლი, რაც ნიშნავს, რომ №1494899 სსრკ კავშირის მიერ გაცემული პატენტი 1991 წლის 1 ივლისიდან 2008 წლის 14 ივლისამდე ძალაშია და მოქმედებს საქართველოს ტერიტორიაზე.

უსაფუძვლად მოსახსენებს მოითხოვს სარჩელის ხანდაზმულობის ვადის გაშვების შესახებ დებულების „აღმოჩენების, გამოგონების და რაციონალიზატორული წინადადების შესახებ“ საფუძველზე, რადგან №1494899 პატენტი გაცემულია 1991 წელს მალხაზ ბაბუნაშვილზე, ხოლო №1494899 მოწმობა ამ პატენტის ავტორზე ზურაბ ბაბუნაშვილზე სსრკ კავშირის კანონისა სსრკ-ში „გამოგონების შესახებ“ 31.05.1991 სსრკ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილების მე-3 მუხლის საფუძველზე, რომლითაც წყალტუბოს №2 ჩაბნევის ფაბრიკა, როგორც სახელმწიფო საწარმო, წინათ სარგებლობის უფლებით, კანონიერად იყენებდა №1494899 პატენტით დაცულ გამოგონებას უსასიყლოდ. მანამ ვიდრე არ მოხდა აღნიშნული ფაბრიკის განსახელმწიფოება - ექიმო საწარმოდ წყალტუბოს ჩაბნევა და ეთერზეთების გადამამუშავებელი სააქტო საზოგადოება „სამა“-დ გარდაიქმნა 1995 წლიდან, ხოლო 1996 წლიდან ის „სამა“-დ გარდაიქმნა, რომელმაც თავისი 12.06.1999 წლის №18 შესავებელი სარჩელით და შემდეგ 27.06.2000 წლის დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით აღიარა და გამოამყარა №1494899 პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენების ფაქტი, რომლის

საუკველზედაც მოსარჩევებს კანონით დადგენილ დროში 02.05.2000 წელს შეიტანეს სარჩელი ქუთაისის საოლქო სასამართლოში.

უსაუფელთა მოპასუხის არგუმენტები №1494899 პატენტის ძალის დაკარგვაზე, რომელიც დაფუძნებულია საოლქო სასამართლოს 03.07.2000 წლის №1786-2 მოთხოვნაზე საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს ინტელექტუალური საკუთრების ცენტრის „საქ-პატენტის“ 19.07.2000 წლის №175-05-228 წერილზე, რადგან აღნიშნული წერილი დასაწესშივე ბათილია, უნაიდან ამ წერილით №1494899 პატენტი მიწნეულია სააქტორო მოწმობად, რადგან წერილში აღნიშნულია, რომ „რაც შეეხება თქვენს მიერ მიითხოვულ დამ-ცავ ღირებულებებს №1184510, №1494899, ისინი წარმოადგენენ საბჭოთა კავშირის მიერ გაცემულ სააქტორო მოწმობებს, რომლებზედაც განაცხადი „საქპატენტში“ არ შეიშალა“. მაშინ, როდესაც №1184510 და №1494899 დამცავი ღირებულებები სსრკ-ის მიერ გაცემული პატენტებია, რომელთა მოქმედება, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვრცელდებოდა და ვრცელდება საქართველოს ტერიტორიაზე. აქედან გამომდინარე და საქართველოს რესპუბ-ლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილების მე-4 მუხლისა, ამ დადგენილებით მიღებული დებულების „გამოგონების შესახებ“ 85-ე და 86-ე მუხლებით, სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 532-ე, 534-ე მუხლებითა და საქართველოს კონსტიტუცი-ის საუკველზე №1494899 პატენტი 1991 წლის 1 ივლისიდან 2008 წლის 24 ივლისამდე ძალაშია, მოქმედებს და იმოქმედებს მანამ, ვიდრე ზემოთ აღნიშნული ერთადერთი გამოგონების არაპატენტუნარიანობის მოტივით გააუქმებს რუსეთის ფედერაციის სააპატენტო უწყება და ამის შესახებ ცნობას არ გამოაქვეყნებს თავის ოფიციალურ ბულეტენში.

სასამართლო იზიარებს მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი განცხადებების სქემას სს „სამსო“ მიერ გამოშვებული პრიოდუქციის შესახებ სააქტორო ვიდეოსა და პატენტბეჭდვებისათვის გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის თანხის გადახდის შესახებ, ექვობოდ, ფაბრიკაში გამოშვებული იქნა შავი ბაიხის ჩაი შემდეგი ოდენობით:

1/1994წ. - 112038 კგ., 2/1995 წ. - 79530 კგ., 3/1996 წ. - არ გამოუშვა, 4/1997 წ. - არ გამოუშვა, 5/1997 - არ გამოუშვა, სულ გამოუშვა - 191568 კგ. აქედან გაიყიდა 1-1994წ. - 40484 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 1 ლარი და 37 თეთრი, სულ 55463 ლარის (8651 კგ. დატყვევულია, საცემი იძიებს წყალტუბოს შს განყოფილება), სულ 11852 ლარის, 2/1995 წ. - 1125 კგ. გაიყიდა ზ.ბაბუნაშვილზე, სულ 1367 ლარის, 3/1996 წ. - 9737 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 80 თეთრი, სულ 7790 ლარის, 4/1997 წ. - 33888 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 54 თეთრი, სულ 18305 ლარის, 5/1998 წ. - 59277 კგ., მაქსი-მალური გასაყიდი ფასი 92 თეთრი, სულ 54535 ლარის, 6/1999 წ. - 36840 კგ., მაქსი-მალური გასაყიდი ფასი 90 თეთრი, სულ 33156 ლარის, აღნიშნულიდან გამომდინარე სულ 1994-1995 წლებში მოპასუხეს გამოშვებული აქვს 191568 კგ. შავი ბაიხის ჩაი პროდუქ-ცია, რომლის საერთო ღირებულებაა (55463+11852+1367+7790+18305+54535+ 33156=182462) 182462 ლარი, რომელიც ეკვივალენტურა 140360 აშშ დოლარის, ხოლო სარჩელის შემოტანისას 1994-95 წლებში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულება ეკვივალენტურა 273702 ლარის (140360 დოლარი X 1,95 ლარზე), საიდანაც სააქტორო შეადგენს 5474 ლარს, ხოლო პატენტბეჭდვებისათვის შ.ბაბუნაშვილისათვის გადასახდელი თანხა 5000 ლარს.

ზემოთ აღნიშნული გარემოებები უფლებას აძლევს სასამართლოს დააკმაყოფილოს სარჩელის მოთხოვნები.

3. მოსარჩელე დ.სარაგას სარჩელს შემდეგ არგუმენტებზე დაყრდნობით ასახულებს:

1987 წლიდან საქართველოს სსრკ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალ-ტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკის დამხარისხებულ საამქროში დაინერჯა და დღემდე გამოყენებულია №1237151 პატენტით დაკავშირებული გამოგონება, „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილი-ბა“, რომლის პატენტის მფლობელი 1991 წლის 1 ივლისიდან არის დარეჯან სარაგა, ხოლო გამოგონების ავტორი, 1984 წლის 23 ივლისიდან ზურაბ ბაბუნაშვილი.

მოპასუხე აღნიშნული პატენტით დაკავშირებულ გამოგონებას უნებართვოდ იყენებდა 1995 წლი-დან დღემდე. თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.12.92 წლის

№302 დადგენილების მე-3 მუხლითა და ამ დადგენილებით მიღებული დებულების გამოვრების შესახებ 82-86-ე მუხლებით, №606(1237151) საატენტო სიგელით და №1237151 პატენტით დატული გამოგონებისა, ამისათვის კი მოსახლეობა აღნიშნული კანონების საფუძველზე მოსარჩლეებს უნდა აუნაზღაუროს მიყენებული მატერიალური და მორალური ზარალი 1995 წლის მარტისა და სარჩელის შეტანამდე.

სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან მოსარჩელები განთავისუფლებული არიან. ე.წ. და №1237151 პატენტის მფლობელს წინასწარ გადახდილი აქვს 1991 წლის 23 ივლისიდან 1993 წლის 23 ივლისამდე პატენტის ბაჟი, ხოლო 1998 წლის 23 ივლისამდე №606 (1237151) საატენტო სიგელის ძალაში შენარჩუნების სახელმწიფო ბაჟი, რასაც დასტურებს №1237151 პატენტზე დართული ქვითარი და საქმეში შემოსული „საქატენტის“ ცნობა.

მოსახლე სს „საამბო“ წარმომადგენელი არ თანახმაა სარჩელს და მიუთითებს:

საბჭოთა კავშირის არსებობის დროს სოციალისტური ცხოვრების წესის პირობებში რაიმე გამოგონების დანერგვა წარმოებაში ხდებოდა ზემდგომ ორგანოს „საქართველოს ჩი“-სა და წყალტუბის ჩაის ფაბრიკების საწარმოო გაერთიანების მიერ შედგენილი გეგმით, სახელმწიფო დაფინანსების შუამდგომლობის ქვეშ, როგორც საყოველთაო იყო ცალკეული წარმოებისათვის. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ავტორს ზაბუნაშვილს და პატენტმფლობელს დასაბრუნებელი სათანადო გასაძირგელი მიღებული აქვს და ამ კუთხით სადავო მამრველ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასთან არ უნდა ექონებოდ.

მოუხედავად ამისა, მოსარჩელე მხარე უნდა წარმოადგინოს სასამართლოში პატენტმფლობელობაზე ყოველწლიური გადახდის ქვითარი (დღიანი) ვინაიდან საქართველოს საატენტო კანონის 54-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად: „პატენტმფლობელის მიერ საფასურის გადახედვლობა იწვევს პატენტის მოქმედების შეწყვეტას“.

მოსარჩელე მხარეს წარმომადგენელი აქვს ცარიელ ფურცელზე დარტყმული შტამში, გაურკვეველი ხელმოწერით, 1997 წლის ჩათვლით, რის შესახებ არის გადახდილი საბუთი მითითებული არ არის. აქედან გამომდინარე, სასამართლო კოლეჯამ უნდა გაითვალისწინოს, რომ აღნიშნული საბუთი მტკიცებულებად არ გამოდგება. თუ აღნიშნული შტამში №1237151 პატენტს ეხება, მაინც ძალადაკარგულია მისი მფლობელობის უფლება შემდეგ გარემოებათა გამო: ა) მოსარჩელე მხარე ზაბუნაშვილი ამტკიცებს, რომ მოსახლე მხარე წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკა 1991 წლის 1 ივლისიდან უნებართვოდ იყენებდა №1237151 პატენტით მითითებულ „ჩაის მჭრელ მოწყობილობას“. ფაქტურად აღნიშნულ მოწყობილობას წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკა იყენებდა ჯერ კიდევ 1985 წლიდან, რაც მოსარჩელე მხარის ზაბუნაშვილისათვის კარგადაა ცნობილი და მისი გამოყენება და დანერგვა მის პირად ინტერესებში შედიოდა. ფაბრიკის არქივში მოძიებული მასალებით ირკვევა, რომ საატენტო მოწმობა №1184510 საფუძველზე „მაიხის ჩაის ნახვევარფაბრიკატის დამზარისხეხილი დანადგარის“ დანერგვისათვის ავტორს ზაბუნაშვილს გამოეჩინა დანერგვის შესაბამისი წლის შედეგების მიხედვით, მიღებული აქვს ჯილდო დებულების თანახმად 4036 მანეთი, ხოლო სარჩელი აღნიშნული პატენტით №1237151 „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილობა“ ერთ-ერთი აუცილებელი შემადგენელი ნაწილია „მაიხის ჩაის ნახვევარფაბრიკატის დამზარისხეხილი მანქანის“ და იგი ცალკე არ გამოიყენება.

თანხმად „აღმორჩენებზე, გამოგონებებზე და რაციონალიზატორულ წინადადებებზე უფლებების დაცვა“, მუხლი 158 მიუთითებს: „სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების საბოქალაქო კანონმდებლობის საფუძველებს მე-16 მუხლის შესაბამისად გასაძირგელის გადახედვინება ავტორისათვის მისი გამოგონების ან რაციონალური წინადადების გამოყენების დაწყების შესახებ შეტყობინების დღიდან“, ხოლო იმ გარემოებას, რომ მას გასაძირგელი №606 (1237151) პატენტის დანერგვაზე და გამოყენებაზე 1989 წლიდან არ მოუღია ჩვეის მიერ წარმოდგენილი 1988 წლის 15 აპრილს შედგენილი დოკუმენტითაც დასტურდება და თუ უნებართვოდ გამოიყენებოდა მისი დატული პატენტით წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკაში მას კარგად უნდა სციდნოდა და თანახმად მამრველი კანონმდებლობისა, სასამართლოსათვის უნდა მიემართა არა უგვიანეს 1992 წლისა.

ამრიგად, მოსარჩელეს გასმეხული აქვს სასარჩელი ხანდაზმულობის ვადა „აღმორჩენებზე“.

ვაზოგონებზე და რაციონალიზატორულ წინადადებებზე უფლების დაცვა“ მუხლი 146 მოითხოვს: „სასატენტო ვაზოგონებზე შეიძლება სადავო გახდეს და მიჩნეული იქნეს გაუქმებული მფლობელად ან ნაწილობრივ: პუნქტი 2“. ვაზოგონების ავტორის (თანავტორების) პატენტში არასწორად მითითების გამო – ნებისმიერ დროს პატენტის გაყენის დღიდან“.

აღნიშნულ შემთხვევაში საავტორო მოწმობა №1237151-ის ავტორად მიჩნეულია ზურაბ ბაბუნაშვილი, ხოლო მის ქართულ ვარიანტში, №606 (1237151) ვაზოგონებზე მიჩნეულია პატენტმფლობელი დ.სარაია, რაც საუბედოლო იქნის, რომ პატენტი მიჩნეული იქნეს მფლობელად გაუქმებულად.

ამასთან ერთად თუ დავუშვებთ, რომ „სასატენტო“ მიღებული №175-05-228 19.07.2000 წერილის შესაბამისად მას გადასილი აქვს პატენტის ძალაში შინაარსობრივად მჭიდროდ დაკავშირებული ნაგებობების საფუძვლები, პატენტის ძალაში შინაარსობრივად დასაბუთებული აქვს 1998 წელს (საქართველოს საპატენტო კანონი მუხლი 54).

სასამართლომ შეისწავლა სარჩელი და თანდართული მასალები, მიიჩნევს, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

№1237151 პატენტის უნებართვოდ გამოყენებას ადასტურებს შემდეგი გარემოებები: წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკაში სახელმწიფოს ბრძანებით 1985 წლიდან აღინერგა და გამოყენებული იქნა №1237151 საავტორო მოწმობით დატყუი ვაზოგონება „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილობა“, რომლის ავტორია ზურაბ ბაბუნაშვილი. აღნიშნულის დანერგვა და გამოყენება განხორციელდა სსრ კავშირის 21.08.1973 წელს დებულების „აღმოჩენების, ვაზოგონებებისა და რაციონალიზატორული წინადადებების“ და საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის (მუხლები 532-535) საფუძველზე და ავტორზე საავტორო უფლების გაქმნა მოხდა მითითებულ სამართლებრივ საფუძველზე, ვინაიდან აღნიშნული კოდექსის 533-ე მუხლით საავტორო იმპორტით დატყუი ვაზოგონებზე განსაკუთრებულ უფლებას ფლობდა სსრ კავშირი, როგორც სახელმწიფო, რომელიც კისრულობდა უზრუნველყოფის განხორციელებისათვის მისი დანერგვის მიზანშეწონილობის გათვალისწინებით. სახელმწიფოს განსაკუთრებული უფლება ვაზოგონებზე მოქმედებს თხოვნიერად წლის განმავლობაში განაცხადის შეტანის დღიდან. ვაზოგონებებს, რომელსაც საავტორო მოწმობა მიეცა მისი გამოგონების გამოყენების შემთხვევაში აქვს განსაკუთრებული უფლება ვაზოგონების შედეგად მიღებული ეკონომიის ან სხვა დადებითი ეფექტის მიხედვით, ამასთან კოდექსის 534-ე მუხლის მე-2 პუნქტით დადგინდა, რომ ორგანიზაციას, რომელმაც ვაზოგონების მიერ განაცხადის შეტანამდე და მისგან დამოუკიდებლად გამოიყენა ვაზოგონება სსრ კავშირის ფარგლებში ანდა ამისათვის აუცილებელი მთელი საშუალონი გასწავა, რეზა უფლებად ელავაც უსაყიდლოდ გამოიყენოს ეს ვაზოგონება.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოასუსხს 1996 წლიდან უნებართვოდ აქვს გამოყენებული №1237151 პატენტით დატყუი ვაზოგონება „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილობა“, ვინაიდან აღნიშნული პატენტის მფლობელი დ.სარაია გახდა 1991 წლიდან, რაცა შესაძლებლობა მიეცა სახელმწიფოსგან დამოუკიდებლად განეკარგა იგი.

სასამართლო ვერ გაიზარებს მოასუსხის მითითებას, რომ „დ.სარაიას სათანადო გასამრეჯლო მიღებული აქვს და ამ კონთით სადავო მაშინდელ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასთან არ უნდა ჰქონდეს“, ვინაიდან დ.სარაია №1237151 ვაზოგონებით დატყუი პატენტის მფლობელი გახდა 1991 წლის 1 ივლისიდან, იგი წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკიდან სათანადო გასამრეჯლოს ვერ მიიღებდა, მას სადავო აქვს 04.04.1994 წლის №5-1994/2014 წელს შეკრულებით ნაკისრი №1237151 პატენტით დატყუი ვაზოგონების გამოყენების 1994 ხელდასმული ვაქტუი წესის საფუძველზე, რომელიც 1995 წლიდან, როგორც მისი სამართალმემკვიდრე, მოასუსხს უნდა გადაეხადა 2005 წლამდე.

უსაუბედოლოა პუნქტის მითითება №1237151 პატენტის გაუქმებულად მიჩნევის შესახებ, იმის გამო, რომ „სასატენტის“ მიერ გატყუილი №606(1237151) სასატენტო სიგელში ავტორად და პატენტმფლობელად ჩაწერილია დ.სარაია. თანახმად დებულების „ვაზოგონების შესახებ“ (მუხლი 65) საქართველოს რესპუბლიკის პატენტი აღნიშნული მიზეზით არ უქმდება, მოთმეტეს, რომ ამის შესახებ №1237151 პატენტით დატყუი ვაზოგონების ნაბეჭდი

აეტორის ზურაბ ბაბუნაშვილის იმის შესახებ პრეტენზია არ გამოუთქვამს, უფრო მეტიც აღნიშნული კანონით აეტორის უფლება განიზიარა საქართველოს რესპუბლიკის პატენტზე არ უწყვეროს თავისი ვეარი. ასევე სარჩელი აღიარებულია მოპასუხის მიმართ სსრ კავშირის მიერ გაცემული №12.37151 პატენტით დაკულ გამოგონებაზე, რომლის პატენტმფლობელია დარეჯან სარაია და აეტორი ზურაბ ბაბუნაშვილი, რაც აღნიშნულია №12.37151 პატენტის გარეკლავზე და ჩანართში.

სახსმართლო იზიარებს მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი განაგარიშების სტუმს სს „საამოს“ მიერ გამოშვებული პროდუქციის შესაბამისად საავტორო ვილიდოსა და პატენტმფლობელობისათვის გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის თანხის გადახდის შესახებ, კერძოდ, ფაბრიკაში გამოშვებული იქნა შავი ბაიხის ჩაი შემდეგი ოდენობით:

1/1994წ. - 112038 კგ., 2/1995 წ. - 79530 კგ., 3/1996 წ. - არ გამოუშვა, 4/1997 წ. - არ გამოუშვა, 5/1997 - არ გამოუშვა. სულ გამოუშვა - 191568 კგ. აქედან გაიყიდა 1-1994წ. - 40484 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 1 ლარი და 37 თეთრი, სულ 55463 ლარის (8651 კგ. დატყუებულია, საქმეს იძიებს წყალტუბოს შს განყოფილება), სულ 11852 ლარის, 2/1995 წ. - 1125 კგ. გაიყიდა შაბუნაშვილებზე, სულ 1367 ლარის, 3/1996 წ. - 9737 კგ., მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 80 თეთრი, სულ 7790 ლარის, 4/1997 წ. - 33888 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 54 თეთრი, სულ 18305 ლარის, 5/1998 წ. - 59277 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 92 თეთრი, სულ 54535 ლარის, 6/1999 წ. - 36840 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 90 თეთრი, სულ 33156 ლარის, აღნიშნულიდან გამომდინარე სულ 1994-1995 წლებში მოპასუხეს გამოშვებული აქვს 191568 კგ. შავი ბაიხის ჩაის პროდუქტია, რომლის საერთო ღირებულებაა $(55463+11852+1367+7790+18305+54535+33156+182462)$ 192462 ლარი, რომელიც კვეთალენტურია 140360 აშშ დოლარის, ხოლო სარჩელის შემოტანისას 1994-95 წლებში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულება კვეთალენტურია - 73702 ლარის (140360 დოლარი X 1.95 ლარზე), საიდანაც საავტორო პონორარი შეადგენს 5474 ლარს, ხოლო პატენტმფლობელისათვის დ.სარავასათვის გადახდილი თანხა 3000 ლარს.

ზემოთ აღნიშნული გარემოებები იძლევა სარჩელის დატყუოვების საფუძველს.

4. მოსარჩელე თავის სარჩელში მოთხოვნას შემდეგ არგუმენტებზე დაყრდნობით მოუთხოვს:

მოსარჩელე მოითხოვს დაეცისროს მოპასუხეს №116 (1556623) გამოგონების უნებართვოდ გამოყენება „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის შრომის, შენახვისა და დახარისხების ხაზი“-ს, რომელიც დაკულია 1991 წლის 1 ივლისიდან სსრ კავშირის მიერ გაცემული პატენტით №1556623, საავტორო ვილიდოს 5474 ლარისა და პატენტის უნებართვოდ გამოყენებისათვის გარიშის - 3000 ლარის გადახდა და პატენტის შესვლით გამოყენების აკრძალვა შემდეგ გარემოებათა გამო:

1991 წლიდან სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკის დახარისხებულ საამქროში დანერგა და გამოყენებულია №1556623 პატენტით დაკული გამოგონება „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის შრომის, შენახვისა და დახარისხების ხაზი“, რომლის პატენტმფლობელია აეტორი არის 28.09.1987 და 1991 წლის 1 ივლისიდან, ზურაბ ბაბუნაშვილი. აღნიშნული გამოგონების დანერგვის ფაქტი დასტურდება მოპასუხის 20.09.2000 წლის №17/5 შესავლით. ფბი 08-00.00.00.00.00 სს. სააშყრობო ნახაზით და სახსმართლო კოლეგიის მოპასუხის ჩაის ფაბრიკაში 15.02.2001 წლის დათვალეობების ოქმით.

აღნიშნული №116 (1556623) „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის შრომის, შენახვისა და დახარისხების ხაზი“, გამოგონება, მოპასუხეს გამოყენებული აქვს 1995 წლის მარტის თვიდან და დღესაც იყენებს უნებართვოდ, ვინაიდან ამ თვიდან ფუნქციონირებს მოპასუხე, როგორც კერძო საწარმო - წყალტუბოს ჩაისა და უფრუბების გადამამუშავებელი სააქციო საზოგადოება „საამო“, ხოლო 01.12.1996 წლის №59/5-10 წყალტუბოს რაიონული სასამართლოს დადგენილებით იგი გარდაიქმნა და ფუნქციონირებს 1996 წლის 2 დეკემბრიდან კერძო საწარმოს, სს „საამოს“-ს ტიტულით.

თანახმად სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს 31.05.1991 წლის დადგენილების სსრ

კემპში გამოვიჩვენებთ შესახებ. მე-4 მუხლისა, 1991 წლის 1 ივლისიდან, 1995 წლის მარტამდე, საქართველოს სსრ სახელმწიფო აეროსამრეწველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკას, როგორც სახელმწიფო საწარმოს მიღებული ქსონდა №1556623 პატენტით დატული გამოვიჩვენებთ გამოყენების უფლება წინასწარგებლობის უფლება, მომასუხეს კი აღნიშნული უფლება საქმეში წარმოდგენილი მასალებიდან გამოვინარე, მიღებული არა აქვს და არ ქონდა აღნიშნული გამოვიჩვენებთ უნებართვოდ გამოყენების უფლება 1995 წლის მარტის თვიდან, რასაც ადასტურებს საქართველოს სსრ სამოქალაქო სასამართლის კოდექსის 535-ე მუხლით დადგენილი და არც სსრ კემპის სახელმწიფოსაგან, მომასუხეს არ გაანწიო აღნიშნული გამოვიჩვენებთ გამოყენების ოფიციალური ნებართვა.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგინების მე-4 მუხლის საფუძველზე №116 (1556623) საპატენტო სიგელის და №1556623 პატენტის მფლობელი 1992 წლის 1 იანვრიდან განათვისუფლებული ბაგის გადახდისაგან, ხოლო ამ დადგინებით მიღებული დებულების 83-ე მუხლის საფუძველზე „არაკეთილსინდისიერი მომასუხის მომართ, სარჩელის წარდგენაზე სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა არ ვრცელდება, ამასთან ამავე დებულების 86-ე მუხლით „თუ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით (შეთანხმებით) დადგენილია ამ დებულებისაგან განსხვავებული წესი, მაშინ მოქმედებს საერთაშორისო ხელშეკრულებით (შეთანხმებით) განსაზღვრული წესები“.

ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელე მოითხოვს დაეკისროს მომასუხეს №1556623 პატენტით დატული გამოვიჩვენებთ უნებართვოდ გამოყენებისათვის ზურაბ ბაზუნაშვილის სასარგებლოდ ჯარიმა 3000 ლარის, საეტირარო ჯილდოს 5474 ლარის გადახდა, აკრძალოს №1556623 პატენტის გამოყენება.

მომასუხე კი თანხმდება მოსარჩელის მოთხოვნის შემდეგ გარეშობათა გამო:

მოსარჩელე მხარე ზაბუნაშვილი აღნიშნავს, რომ მომასუხე მხარე წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკა (შემდგომში სასაქონლო საზოგადოება „საამო“) 1994 წლიდან უნებართვოდ იყენებდა №116 (1556623) პატენტით დატული გამოვიჩვენებთ, რის დამდასტურებლადაც მოყვას დან.პ ბაიბის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დახარისხების საზოგადოება №2 ფაბრიკაში ხელშეკრულების №5-94/2014 ხელმოწერისას ნახაზი რომლის ხისწორების შემდგომში მოდავე მხარეები ადასტურებენ ხელმოწერით და ბეჭდით. წარმოდგენილი დოკუმენტი საპროსამართლო აბტკიცებს, რომ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის პატენტში №116 (1556623) მითითებული მოწყობილობას არ იყენებს.

№1556623 პატენტით გამოვიჩვენებული მოწყობილობის აღწერილობა და ნახაზები სრულიად განსხვავებულია ზემოთ აღნიშნული ურთიერთშეთანხმების ნახაზებთან და არსებულ სინამდვილესთან, რომელიც გამოვიჩვენებთ დღესაც სს „საამოში“, რომლის გარეშეა სრულიად ადვილია და ნებისმიერ საკეთილსინდისის შეუძლია დაამტკიცოს. ხელშეკრულება №5-94-2014 დადებულია ამაჟამად მოდავე მხარეებს შორის 1994 წლის 4 აპრილს და მასთან დაკავშირებული ურთიერთშეთანხმებული დახარისხების სქემა (ნახაზი) გაკეთებულია 1994 წელს, რომლისაგანაც ბტკიცებს რომ ფაბრიკაში არსებული დახარისხების სქემა მოქმედებდა 1994 წლამდე, რომელსაც არაუთარო საერთო არ აქვს პატენტში №116 (1556623)-ით აღწერილ მოწყობილობასთან არც არასოდეს გამოვიჩვენებულა.

ამასთან ერთად მოსარჩელეს ზაბუნაშვილს №116 (1556623) პატენტზე დაკარგული აქვს უფლება თუ არ წარმოადგენს პატენტმფლობელმაზე ყოველწლიური გადასახადის ქვითარს. მას წარმოდგენილი აქვს ქვითარის ასლი გადახდილი 29.11.1992 წლის შვირთა წლის №1556624-ზე თუ №1556614-ზე, რომელიც გადასწორებულია და არა №1556623-ზე.

როგორც ქვითარის სალექო სასამართლოს წერილის საფუძველზე საქსატენტოდან მიღებული წერილობითი მასუხის №175-05-228 19.07.2000წ. თანახმად ირკვევა, მოსარჩელეს №116 პატენტის შეითხე-მეცხრე წლების ძალაში შენარჩუნებისათვის ათვლის თარიღი 28.09.1987 წ. გადახდილი აქვს 350 კუპონი (თუმცა მოსარჩელეს ამის დამდასტურებელი ქვითარაც არ გაანწიო) პატენტმფლობელობის უფლება გასული აქვს 1996 წლის 28.09 რიცხვში.

აგრეთვე, გაშვებული აქვს სარჩელის ხარდამოულობის ვადა 3 წელი „დამჩრეჭებზე, გამოგონებებზე და რაციონალიზატორულ წინადადებებზე უფლების დაცვის“ 158-ე პუნქტით. ამრიგად, ზემოაღნიშნულ მტკიცებულებათა საფუძველზე, ზაბუნაშვილის სარჩელი საქციო საზოგადოება „საამოს“-ს მომართ უსაფუძვლოა და დაკმაყოფილებული არ უნდა იქნეს. ამასთან, თანახმად სსკ-ს 55-ე მუხლისა, მასვე უნდა დაეცისროს სასამართლო ხარჯების ანაზღაურება.

სასამართლომ შეისწავლა სარჩელი და თანდართული საბუთები, მიიჩნევს, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი გარემოებათა გამო:

სასამართლო, ადგილზე დათვლიერების შედეგად მიიჩნევს, რომ ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის დახარისხების ხაზის ტექნოლოგიური სქემა დასტურდება მანქანა-დანადგარების სამაქროში ფაქტობრივი განლაგებით და არსებით. №1556623 პატენტით დატყუილი გამოგონების „ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის შრობის მერახვისა და დახარისხების ხაზის“-ს ტექნოლოგიურ სქემაში შემავალი მანქანებისა და მოწყობილობების რა მათი უწყვეტად ერთმანეთთან კავშირით. სარჩელში მითითებული №1556623 პატენტი „ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის დახარისხების ხაზი“ შეიცავს ერომანეთთან დაკავშირებულ ლექსიდან გამომართ ნახევარუბრიკატის გამომართ ტრანსპორტირების №1237151, №483101, №1184510 და №149899 პატენტებით დატყუილი გამოგონების აჩაის მტყუილ-მტყუი მოწყობილობისა, „დამხარისხებელ მანქანას“, „ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის დამხარისხებელ დანადგარს“ და „ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის დახარისხების ხაზი ბაბუნაშვილის“, რომელც თავის მხრივ შეიცავს №1205871 და №1264892 სსრ კავშირის საეცტორო მოწყობებით დატყუილი გამოგონების „ჩაის დამხარისხებელ მოწყობილობას“ და „ბაიხის ჩაის ნახევარუბრიკატის დახარისხების ხაზის“, რომლის ავტორებია ზარუსაეა ლენვი და ბაბუნაშვილი ზურაისი, რომლებსაც სსრ კავშირის 31.05.1991წ. კანონის „სსრ კავშირში გამოგონების შესახებ“ საფუძველზე მოასუსხისაგან, როგორც აღნიშნული პატენტების უნებართვო გამოყენების-აგან, ეკუთვნით საეცტორო ჯილდო 1995-2000 წლებში გამოშვებული პროდუქციის შედეგად მიღებულ მოგების არა ნაკლები 15%-ისა ან გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულების არა ნაკლებ 2%-ისა.

სასამართლო იზარებს მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი განგარიშების სქემას სს „საამოს“ მიერ გამოშვებული პროდუქციის შესაბამისად საეცტორო ჯილდოსა და პატენტმფლობელობისათვის გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის თანხის გადახდის შესახებ, კერძოდ, ფაბრიკაში გამოშვებული იქნა შავი ბაიხის ჩაი შემდეგი ოდენობით: 1/1994წ. - 112038 კგ., 2/1995 წ. - 79530 კგ., 3/1996 წ. - არ გამოუშვა, 4/1997 წ. - არ გამოუშვა, 5/1997 - არ გამოუშვა. სულ გამოუშვა - 191568 კგ. აქედან გაიყიდა 1-1994წ. - 40484 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 1 ლარი და 37 თეთრი, სულ 55463 ლარის (8651 კგ. დატყუილია, საქმეს იძიებს წყალტუბოს შს განყოფილება), სულ 11852 ლარის, 2/1995 წ. - 1125 კგ. გაიყიდა ზაბუნაშვილზე, სულ 1367 ლარის, 3/1996 წ. - 9737 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 80 თეთრი, სულ 7790 ლარის, 4/1997 წ. - 33888 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 54 თეთრი, სულ 18305 ლარის, 5/1998 წ. - 59277 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 92 თეთრი, სულ 54535 ლარის, 6/1999 წ. - 36840 კგ. მაქსიმალური გასაყიდი ფასი 90 თეთრი, სულ 33156 ლარის. აღნიშნულიდან გამომდინარე სულ 1994-1995 წლებში მოასუსხეს გამოშვებული აქვს 191568 კგ. შავი ბაიხის ჩაის პროდუქტია, რომლის საერთო ღირებულებაა (55463+11852+1367+7790+18305+54535+33156=182462) 182462 ლარი. რომელიც ეკვივალენტურია 140360 აშშ დოლარის, ხოლო პარჩელის შემოტანისას 1994-95 წლებში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულება ეკვივალენტურია 273702 ლარის (140360 დოლარი X 1,95 ლარზე), სადნაეც საეცტორო პონორარი შედეგენს 5474 ლარს, ხოლო პატენტმფლობელ ზაბუნაშვილისათვის გადახდილი თანხა 3000 ლარს.

ზემოთ აღნიშნული გარემოებები უფლებს აძლევს სასამართლოს დააკმაყოფილოს სარჩელის მოთხოვნები.

კოლეგამ იხელმძღვანელა საქართველოს სასატენტო კანონის 54-ე, 78-ე მუხლებით, საქართველოს სსრე სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 532-ე, 534-ე მუხლებით, სკ-ს 1507-

ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს მინისტროს კაბინეტის 1992 წლის 13 მარტის №302 დადგენილებით და ამ დადგენილებით. დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ“ დებულებით, სსკ-ს 247-ე, 248-ე, 249-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ე ი ტ ა :

1. დაკმაყოფილდეს პატენტმფლობელის მია ბაბუნაშვილის სარჩელი და მის სასარგებლოდ მოასსუხეს, სს „საამოს“ №1184510 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის გადასახდელად დაეკისროს 5000 ლარი.
2. დაკმაყოფილდეს პატენტმფლობელის მალხაზ ბაბუნაშვილის სარჩელი და მის სასარგებლოდ მოასსუხეს - სს „საამოს“ №1494899 პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის გადასახდელად დაეკისროს 5000 ლარი.
3. დაკმაყოფილდეს პატენტმფლობელის დარეჯარ სარაეა სარჩელი და მის სასარგებლოდ მოასსუხეს - სს „საამოს“ №606 (1237151) პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის გადასახდელად დაეკისროს 3000 ლარი.
4. დაკმაყოფილდეს პატენტმფლობელის ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი. ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ მოასსუხეს - სს „საამოს“ №116 (1156623) პატენტით დაკული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის გადასახდელად დაეკისროს 3000 ლარი.
5. დაკმაყოფილდეს ზურაბ ბაბუნაშვილის, როგორც №1184510, №1494899, №1237151, №115623 პატენტებით დაკული გამოგონების ავტორის სარჩელი სს „საამოს“ გადასახდელად დაეკისროს ამავე პუნქტში მოითხოვული პატენტით დაკული თითოეული გამოგონების გამოყენებისათვის ზარაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ 5474 ლარი. სულ ოთხივე გამოგონებით სარგებლობისათვის 21896 ლარი.
6. ცალკე წარმოებულ გამოყენების ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი №1505 პატენტით დაკული გამოგონების აკრძალვასა და ზანის 10000 ლარის ანაზღაურები შესახებ.
7. სს „საამოს“ გადასდეს სახელმწიფო ბატი 997,40 ლარი.
8. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასარებიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს უზენაეს სასამართლოში ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მეშვეობით.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

№ 3/1236-01

11 იანვარი, 2002 წ., ქობილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა პალატა

შეპაღვენლობა: ბეიან ზომშაშვილი (თავმჯდომარე),
ქეთევან გაბელავა (მომხსენებელი),
თენგიზ კობახიძე

კრძო საწიფრის ავტორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

მომწინააღმდეგე მხარე: სს „საამოს“ (მოასსუხე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა სააპელაციო პალატის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განჩინება

გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, საქმე- წარმუ და გაცორტების საქმეთა სააელაციო პალატის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განინნება.

ღეთის საგანი: ახლად აღმორჩილ გარემოესათა გამო საქმის წარმოების განახლება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 27 ივნისის დუნსწრკული გადაწყვეტილებით დაქმყოფილდა წყალტუბოს სს „საამოს“ შვეტებული სარჩილი. ო. კ. მ. და ს. ს. „საამოს“ და საჩეკნიერო კლევით ფირმს „შაბუნაშვილის ოცას“ შირის 1994 წლის 4 აპრილის დაღებული ხელშეკრულება.

ზურამ შაბუნაშვილმა განცხადებით შიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ახლად აღმორჩილ გარემოესათა გამო გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის წარმოების განახლების შესახებ. ახლად აღმორჩილ გარემოებად შაბუნაშვილი, შირინგეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილებას, რომლის ოანახსლ იგი არ წარმოადგენს პირს, რომელსაც „წინასარგებლობის“ უფლება გააჩნია იბუხუდაეად იმისა, რომ სს „საშვირის №2 რის ფაბრიკის“ სამართალშემკლერა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საწეწარმუ საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განინნებით განცხადება. ახლად აღმორჩილ გარემოესათა გამო, საქმის წარმოების განახლების შესახებ დარსა გაუნხილველი. კოლეგიამ განინნება გასოცკანა შემდეგი მოტივით. შირინა, რომ შაბუნაშვილის მიერ განცხადესამ შირითებული ვარკსოება არ წარმოადგენს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 423-ე მუხლით გათეალისწინებულ გარემოებებს, რომლის საფუძველზეც დასაშეება გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის წარმოების განახლება, რადგან აღნიშნული გარემოების შესახებ ცნობილი რომ ყოფილიყო საქმის განსხილველი სასამართლოსათვის, არ გამოაწევედა შაბუნაშვილისათვის ხელსაყრელი გადაწყვეტილების გამოტანას.

საოლქო სასამართლოს კოლეგიის განინნებაზე კერძო საჩევიარო შუიტანა შაბუნაშვილმა, რომლითაც შირითბოვა განინნების გაუქმება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საწეწარმუ საქმეთა კოლეგიის პალატის 2001 წლის 22 ნოემბრის განინნებით კერძო საჩევიარო არ დაქმყოფილდა და იგი საქმის მასალებთან ერთად გადმოგზავნა უხენაეს სასამართლოში.

ს ა მ ო ტ ი ე ა ც ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

პალატა გაეცნო საქმის მასალებს, შეამონმა კერძო საჩევიარის საფუძელანობა და თელის, რომ იგი უნდა დაქმყოფილდეს. გაუქმდეს გასაჩივრებელი განინნება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შემდეგ გარემოესათა გამო:

ახლად აღმორჩილ გარემოესათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების დასაშეების შეპონშეების სასამართლო განსაზღვრავს, განცხადება შეტანილია თუ არა კანონით დაღენილ ვადაში განსცხადებულმა შიმართა თუ არა გადაწყვეტილების გამოტან სასამართლოს და სხვ.

საოლქო სასამართლომ ფაქტობრივად განიხილა შაბუნაშვილის განცხადება, იმსეულია განცხადებამ შირითებული გარემოება წარმოადგენდა თუ არა ახლად აღმორჩილს და შირინა, რომ არ არსებობდა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 423-ე მუხლით გათეალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის წარმოების განახლების საფუძველი. აღნიშნულიდან გამოდინარე, საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მიერ განცხადების განცხილველად დატოვება უსაფუძელია, რის გამოც პალატას შირინა, რომ განჩრება უნდა გაუქმდეს და საქმე ხელახალი განხილვისათვის უნდა დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

საქმის ხელახალი განხილვისას სასამართლომ უნდა იმსჯელოს, დასაშვებია თუ არა განცხადება და შემდეგ შეაფასოს, არის თუ არა საფუძველი საქმის წარმოების განახლებისა.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 413-ე, 420-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ზურაბ ბაბუნაშვილის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.

გაუქმდეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განჩინება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№3კ/1225-01

11 იანვარი, 2002 წ. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბეჟან ხიშნიაშვილი (თავმჯდომარე),
ქეთევან გაბელაია (მომხსენებელი),
თენგიზ კობახიძე

განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე
კერძო საჩივრის ავტორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)
მოწინააღმდეგე მხარე: სს „საამო“ (მოპასუხე)

გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 29 ნოემბრის განჩინება.

დავის საგანი: გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა პატენტმფლობელ ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი და №116 (1156623) პატენტით დაცული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის სს „საამო“ მის სასარგებლოდ დაეკისრა 3000 ლარი.

ზურაბ ბაბუნაშვილმა განცხადებით მოითხოვა აღნიშნული გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად გადაცემა იმ საფუძველზე, რომ აღსრულების გადადების შემთხვევაში მოპასუხე ორგანიზაციამ შეიძლება საბანკო ანგარიშებზე რიცხული თანხები გახარჯოს, გაუკეთოს პროდუქციას რეალიზაცია და შეასრულოს სხვა ისეთი ოპერაციები, რომლებიც მას გადახდისუნარიან გასდის.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001

წლის 13 ნოემბრის განჩინებით დაუყოვნებლივ აღსრულების შესახებ განცხადება არ დაკმაყოფილდა. სასამართლომ მიიჩნია, რომ ზ. ბაბუნაშვილს არ წარმოუდგინა განცხადებაში აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები. რის გამოც აღნიშნულ შემთხვევაში არ არსებობს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 268-ე მუხლით გათვალისწინებული განსაკუთრებული გარემოება და შესაძამისად, არ არსებობს გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად გადაცემის საფუძველი.

აღნიშნულ განჩინებაზე კერძო საჩივარი შეიტანა ზურაბ ბაბუნაშვილმა, როგორცაც მოითხოვა განჩინების გაუქმება იმ საფუძველით, რომ დაუყოვნებლივ აღსრულების საკითხის განხილვისას სასამართლო სხდომას არ ესწრებოდა მოწინააღმდეგე მხარის წარმომადგენელი.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწესარბეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 29 ნოემბრის განჩინებით კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და იგი განასახილველად გამოიგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

პალატამ შეისწავლა საქმის მასალები, კერძო საჩივრის შინაარსი და თვლის, რომ იგი არ უნდა დაკმაყოფილდეს. უცვლელად უნდა დარჩეს გასაჩივრებული განჩინება შესდევ გარემოებათა გამო:

კერძო საჩივრის ავტორს განჩინების გაუქმების საფუძველად იმანია ის ფაქტი, რომ გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულების საკითხის განხილვისას სასამართლო სხდომას არ ესწრებოდა მოწინააღმდეგე მხარის სს „საამოს“ წარმომადგენელი. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 13 ნოემბრის სასამართლო სხდომის ოქსიდან ირკვევა, რომ სხდომას ესწრებოდა სს „საამოს“ დირექტორი დ. ულენტი და მისი წარმომადგენელი თ. მესხი. დ. ულენტი სს „საამოს“ წარმომადგენელად გამოდიოდა საქმის არსებითი განხილვის დროსაც. საკასაციო პალატა იზიარებს საოლქო სასამართლო კოლეგიის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ განჩინების გაუქმების საფუძველი ვერ ვახდება თ. მესხზე არასწორად გაქმეული მინდობილია, რადგან გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულების საკითხის განხილვა შესაძლებელი იქნებოდა მხარეთა გამოუცხადებლობის შემთხვევაშიც.

პალატა ასევე იზიარებს საოლქო სასამართლო კოლეგიის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ ზ. ბაბუნაშვილმა კერძო საჩივარი მტკიცებულებით ვერ დაადასტურა განცხადებაში მოყვანილი ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებიც აღსრულების გადადების შემთხვევაში შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას. ამგვარად არარსებობს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 268-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულების საფუძველი.

გასაჩივრებული განჩინება კანონიერია და არ არსებობს საფუძველი განჩინების გაუქმებისა.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 418-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

თ. ბაბუნაშვილის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.

დარჩეს უცვლელად თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწესარბეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 12 ნოემბრის განჩინება.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება. საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს. უცვლელი დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამწესარბეო და გაკოტრების საქმეთა სააპელაციო პალატის 2001 წლის 2 ივნისის გადაწყვეტილება.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ 3/აღ-65-კ.ს.-01 21 ივნისი, 2002 წ., ქ.თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შეპაღვენობა: ბლარი მებრეველი (თავმჯდომარე),
ნუგზარ სხირტლაძე (მოპასუვნებელი),
მაია ეპაძე

კერძო საწიროს აქტორი: წყალტუბოს ს.ს. „საამოს“ გერმალური დირექტორი დედენტო მოწინააღმდეგე მხარე: ზურაბ ბაბუნაშვილი
გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განჩინება.

დავის საგანი: საქმის წარმოების განახლება.

ა დ ვ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

სამუცნიერო კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელმა ზ.ბაბუნაშვილმა სასარჩელო განცხადებით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მოპასუხე ქ.წყალტუბოს სოფლის მუერნობისა და ხურსათის სამმართველოს მიმართ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომბინატის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკაში მისი გამოვინების - „აგურა ჩაის მიღების საზი „ზურაბ ბაბუნაშვილის“ დანერგვის სამუშაოების სიყასურის 10000 აშშ დოლარის დაკისრების შესახებ.

ზ.ბაბუნაშვილმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოში ასევე ადრმა სარჩელო წყალტუბოს ს.ს. „საამოს“ მიმართ 24.03.99წ. №1505 საატენტო სიველით დაცული გამოგონების „აგურა ჩაის მიღების საზი „ზურაბ ბაბუნაშვილის“ გამოყენების აკრძალვისა და ვარიმის 10000 ლარის მოპასუხისათვის დაკისრების შესახებ.

2001 წლის 14 სექტემბერს მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილმა განცხადებით მიმართა სასამართლოს აღნიშნული ორი საქმის ერთ წარმოებად გაერთიანების შესახებ.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 14 სექტემბრის განჩინებით ზ. ბაბუნაშვილის განცხადება დაკმაყოფილდა და საქმეები მისი სარჩელის გამო წყალტუბოს ს.ს. „საამოს“ და წყალტუბოს სოფლის მუერნობისა და ხურსათის სამმართველოს მიმართ გაერთიანდა ერთ წარმოებად.

16.10.01წ. ზ. ბაბუნაშვილმა განცხადებით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს და მოითხოვა საქმის წარმოების შეჩერება იმ მოტივით, რომ ქობილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს წარმოებაში მისი სარჩელი ინტელექტუალური საკუთრების ცენტრ „საქსატენტთან“ მის მიერ 12.01.96წ. შეტანილ №002336 განცხადებაზე (აგურა ჩაის მიღების საზი „ზურაბ ბაბუნაშვილი“) პატენტის გაცემლობით მოსთვის მიყენებული მატერიალური და მორალური ზარალის ანაზღაურების თაობაზე, აღნიშნული საქმე მოსარჩელის განმარტებით უშუალო კავშირშია სასამართლო კოლეგიის წარმოებაში არსებულ საქმესთან, კერძოდ №1505 საატენტო სიველითან.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 19.10.2001წ. განჩინებით ზ.ბაბუნაშვილის განცხადება დაკმაყოფილდა და

შეურდა ადმინისტრაციული საქმის წარმოება ზაბუნაშვილის სარჩელისა და წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს და წყალტუბოს ს.ს. „სამოს“ ბაზარში №1505 საპატენტო სიგელით დაცული გამოგონების „აგურა“ ჩაის მოყვრის ხაზი ზაბუნაშვილის გამოგონების აკრძალვისა და ჯარიმის გადასახადის დაკისრების შესახებ თბილისის ე.ე.საბურთალოს რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილების კაპიტული ძალაში შესვლამდე.

აღნიშნული განჩინება კრძო საჩივრით გაასაჩივრა ს.ს. „სამოს“ გენერალურმა იურიდიულმა დეპარტამენტმა და მოითითა, რომ საოლქო სასამართლოს წარმოებაში არსებული საქმე არაერთარ კავშირში არ არის თბილისის ე.ე.საბურთალოს რაიონულ სასამართლოში არსებულ საქმესთან. ამასთან სასამართლომ აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით არ ჩაატარა საინფორმაციო-ტექნიკური ექსპერტიზა, რომლითაც დადასტურებული იქნებოდა, რომ მოსარჩელის მიერ დაპატენტებული დანადგარი თავისი ტექნიკური მონაცემებით არ შეესაბამება ს.ს. „სამოსში“ არსებულ დანადგარებთან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, კრძო საჩივრის აკრძალვა მოითხოვა სასამართლო კოლეგიის 19.10.01წ. განჩინების გაუქმება და საქმის წარმოების განახლება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 05.11.01წ. განჩინებით კრძო საჩივარი არ დატყვევდა და საქმის მასალებთან ერთად გადაიგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

ს ა მ ო ტ ე ა ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა საქმის მასალებს გაეცნობით მიიღო დასკვნამდე, რომ კრძო საჩივარი უნდა დატყვევდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო პალატა სარჩელის ელემენტების ანალიზის შედეგად თვლის, რომ სახეზეა განსხვავებული სარჩელები, საქმეები ერომანეთისაგან განსხვავდებიან სარჩელის საგნით, კერძოდ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს წარმოებაში არსებული სარჩელით ზაბუნაშვილი მოითხოვს წყალტუბოს ს.ს. „სამოსთან“ №1505 საპატენტო სიგელით დაცული გამოგონების „აგურა“ ჩაის მოყვრის ხაზი „ზ. ზაბუნაშვილის“ გამოგონების აკრძალვისა, ს.ს. „სამოსათვის“ ჯარიმის – 10000 ლარის ოდენობით დაკისრებას და წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოსაგან იგივე №1505 საპატენტო სიგელით დაცული აღნიშნული გამოგონების დანერგვის ხაზუმოებისათვის 10000 აშშ დოლარის ანაზღაურებას. ქობილისის ე.ე.საბურთალოს რაიონულ სასამართლოს წარმოებაში არსებული საქმის საგანს წარმოადგენს პატენტის გაუცქელობით ზ. ზაბუნაშვილზე მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურება. ასევე განსხვავდებიან ამ ორი საქმის მხარეები, პირველ შემთხვევაში მოსარჩელე არის ზაბუნაშვილი, მოპასუხეები – ს.ს. „სამოს“ და წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველო, ხოლო მეორე შემთხვევაში მოსარჩელე კვლავ ზაბუნაშვილი, ხოლო მოპასუხე – საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ თბილისის ე.ე.საბურთალოს რაიონულ სასამართლოში არსებული საქმის გადაწყვეტის გარეშე შესაძლებელია მოცემული საქმის გადაწყვეტა, შესაბამისად არ არსებობს საქმის შერეების საფუძველი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის I მუხლის მეორე ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 279-ე, 285-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. წყალტუბოს ს.ს. „საამო“ გენ. ღირეჭორის დ. ქვინტის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს. გაუქმდეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 19.10.01წ. განჩინება და საქმე განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე კოლეგიას.

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ წ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელთ

№3გ/ად-52-კ.ს-02

29 ნოემბერი, 2002 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემაღვენლობა: ბადრი შეტრეველი (თამბუკლოშარე),

მაია ვაჩაძე (მოშხსენებელი),

ნუგზარ სხირტლაძე

გამხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე

კერძო საჩივრის ავტორი (მოსარჩელე): ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კლექციით ფორმა ბაბუნაშვილის იდეა“-ს ხელმძღვანელი ზურაბ ბაბუნაშვილი

მოწინააღმდეგე შპარე (მოპასუხე): 1. საქციო საზოგადოება „საამო“, გენერალური დირექტორი დავით ქვინტი; 2. საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო

მესამე პირი: ქუთაისის საოლქო საგადასახადო ინსპექცია

გასაჩივრებელი განჩინება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 ივნისის განჩინება.

დავის საგანი: შევსებული ხარჯლის წარმოებაში მიღებაზე უარის თქმა და განჩინებაში დაშვებული გრამატიკული შეცდომების გასწორება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

2002 წლის 16 აპრილს ინდივიდუალური საწარმო სამეცნიერო-კლექციით ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელმძღვანელმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა სასარჩელო განცხადებით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს და მოპასუხეებზე – საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველოსა და საქციო საზოგადოება „საამოზე“ 1994 წლის 10 ოქტომბრიდან 2002 წლის 15 აპრილამდე სამეცნიერო კლექციით ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეის“ სასარგებლოდ გამოგონების დანერგვის საფასურის 21 285 ა.შ.შ. დოლარის, საეტროო ზედამხედველობის შრომის საფასურის 27 957 ა.შ.შ. დოლარის, საეტროო ჯილდოს 3 190 ა.შ.შ. დოლარის და ჯარიმის სახით 83 897 ა.შ.შ. დოლარის სოლიდარულად გადახდის დაკისრება მოითხოვა.

მოპასუხე საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველომ სარჩელი არ ცნო და მისი, როგორც არასათანადო მოპასუხის მიმართ, საქმის წარმოების შეწყვეტა მოითხოვა.

2002 წლის 24 ივნისის მოახსუბე სს „სამპო“-ს დირექტორმა დავით ჯენებმა განცხადებით მიმართა საოლქო სასამართლოს და ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კლდეით“ ფორმა ბაზუნაშვილის იდეის“. მდებარე ქ. ქუთაისი, ვრეცის ქუჩა №28-ში რაცხულ ურავე ქონებაზე, აღნიშნული ფორმის საბანკო ანგარიშზე №5609650 და ქ. ქუთაისში, ვრეცის ქ. №28-ში მდებარე ზურაბ ბაზუნაშვილის ურავე ქონების ცილები ყადაღის დაღვსა მოითხოვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიამ 2002 წლის 24 ივნისის განჩინებით სს „სამპოს“ დირექტორს – დავით ჯენებს სარჩელის უზრუნველყოფაზე უარი უთხრა.

2002 წლის 25 ივნისის მოსამზადებელ სხდომაზე მოახსუბე სს „სამპოს“ დირექტორმა დავით ჯენებმა შეგებულ სარჩელი წარადგინა სასამართლოში, რომლითაც მოსარჩელე ზურაბ ბაზუნაშვილისგან მორალური ზიანის სახით 10 000 ლარის ანაზღაურება მოითხოვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 ივნისის განჩინებით მოახსუბე სს „სამპოს“ გენერალურ დირექტორს შეგებულ სარჩელის წარმუხაში მიღებაზე უარი ეთქვა უსაყუკლომის იამო.

ინდივიდუალური საწარმოს „სამეცნიერო კლდეით“ ფორმა ბაზუნაშვილის იდეის“-ს ხელმძღვანელმა ზურაბ ბაზუნაშვილმა კერძო საწარმო წარადგინა სასამართლოში და მიუთითა, რომ 2002 წლის 25 ივნისის შეგებულ სარჩელის წარმუხაში მიღებაზე უარის თქმის განჩინებაში დაშვებული იყო შეზღვევი შეცდომები: არასწორადა ნახსენები „ინდივიდუალური საწარმო სამეცნიერო კლდეით“ ფორმა ბაზუნაშვილის იდეა“ და მის ადვოლს უნდა იკავებდეს „სამეცნიერო კლდეით“ ფორმა ბაზუნაშვილის იდეა“, ასევე განჩინებაში მკაცრილი სს „სამპო“ უნდა შეცლილიყო სიტყვებით: „წყალტუბოს ჩაისა და ეთერზეთების გადამამუშავებელი სააქციო საზოგადოება „სამპო“.

კერძო საწარმოს ავტორა ასევე მიუთითებდა, რომ განჩინება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის ნორმათა დარღვევით იქნა გამოტანილი. კრძოლ, არასწორად იყო გამოყენებული სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 187-ე, 284-ე და 286-ე მუხლები და აღნიშნული შეცდომების გასწორება მოითხოვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 15 ივლისის განჩინებით ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კლდეით“ ფორმა ბაზუნაშვილის იდეის“-ს ხელმძღვანელის ზურაბ ბაზუნაშვილის კერძო საწარმო ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 ივნისის განჩინებაზე არ დაქმყოფილდა და საქმის მასალებთან ერთად საქართველოს უზენაეს სასამართლოს გადმოგზავნა.

ს ა მ პ ტ ე ა ც ი ა ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლო გაეცნო წარმოდგენილ კერძო საწარმოს და მიიჩნევს, რომ იგი არ უნდა დაქმყოფილდეს და ძალაში უნდა დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 25 ივნისისა და 15 ივლისის განჩინებები შეზღვევი გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 187-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს კერძო საწარმოთ შვე კოდექსის 189-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად კი შეგებულ სარჩელი სარჩელის წარდგინების შესახებ არსებული წესების დაცვით შეიტანება. აქედან, სასამართლო მიიჩნევს, რომ საოლქო სასამართლომ გასაჩივრებული განჩინებების მიღებისას მართებულად გამოიყენა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 187-ე, 189-ე, 414-ე და 420-ე მუხლები.

საკასაციო სასამართლო მხარის ყურადღებას მიუქცევს იმ გარემოებას, რომ ზურაბ ბაზუნაშვილს კერძო საწარმოთ გასაჩივრებული აქვს არა შეგებულ სარჩელის წარმუხაში მიღებაზე უარის თქმის განჩინება, არამედ სასამართლო განჩინებაში არსებული გრასტიკული შეცდომები, რომლებზეც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 260-ე მუხლის თანახმად, შეიტანება განცხადება და არა კერძო საწარმო, საყურადღებოა, რომ დღეისათვის მოთხოვნილი

შეჯამების სასამართლოს მიერ უკვე გამოხსორებულა. ამასთან, ნიშანდობლივია ის გარემოება, რომ ზურაბ ბაბუნაშვილი სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 414-ე მუხლით გათვალისწინებულ მხარეს ან დანტრეხებულ პირს არ წარმოადგენს, რადგან შეგუებული სარჩელის წარმოებაში მატებაზე სასამართლომ უარი უთხრა მოპასუხე სს „საამოს“.

საკასაციო სასამართლო მხარეთა ერთადღებას მიჰყვება იმ გარემოებას, რომ ამ ეტაპზე საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი იმსჯელოს, რამდენად კანონიერად ეთქვა სს „საამოს“. შეგუებული სარჩელის მიღებაზე უარი და შეგუებული სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე უსაფუძვლობის მოტყუით უარის თქმა მოქმედი კანონმდებლობით დაიშვებოდა თუ არა, რადგან შეგუებული სარჩელის აქტორს, სს „საამოს“ დირექტორს, აღიშრული განჩინება არ გაუსაჩივრებია და იგი საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის საგანი ვერ გახდება.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ც ი ი ნ ა წ ი ლ ა :

საკასაციო სასამართლომ იხელიშვებენა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე და 420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ ვ ა ნ ა :

1. ინდივიდუალური მეწარმე სამეცნიერო კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეის“, ხელმძღვანელის ზურაბ ბაბუნაშვილის კერძო საჩივარი არ დაეკმაყოფილებს;
2. უკვე აღად დარჩეს თბილისის საჯარო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 25 ივნისისა და 15 ივლისის განჩინებები;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება ხაზოლითა და არ საჩივრდება.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს ხსებით

№ 3კ-1112-01

30 დეკემბერი, 2002 წ., ქობოლის

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატა

შემაღვერობა: ქუთაისი გაბელაია (თაყაიშვილი),
თენგიზ კობახიძე (მომხსენებელი),
მაია ხუბუანიშვილი

განხილვის ფორმა: ზესიერი მოსმენის გარეშე

კასატორი: სს „საამოს“ გენერალური დირექტორი დედენტო

მოწინააღმდეგე მხარე: ზურაბ ბაბუნაშვილი, მაია ბაბუნაშვილი, მალხაზ ბაბუნაშვილი და დარეჯან სარაჯა

გასაჩივრებელი სასამართლოს გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის ნაწილობრივი გადაწყვეტილება

კასატორის მოთხოვნა: გასაჩივრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება.

დავის საგანი: კატენტი დაცული გამოგონებებით უკანარი სარგებლობით მიყენებული ზიანის ანაზღაურება, საკატორი პონორარის გადახდა.

გამომგონებელმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა ხარკულით მოძრავა ქუთაისის სოფელი სასამართლოს მოსახლეობის სს „საამოს“ მიმართ №1505 გამოგონების გამოცემის აკრძალვის და ჯარიმის სახით -შეასრულებზე 10 000 ლარის დაკისრების შესახებ.

სასამართლოში სარჩელი შეიტანა პატენტობელობაზე მათ ბაბუნაშვილს. მოსარჩელემ მოითხოვა, რომ სახელმწიფო საწარმომ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულებით მიღებული №1184510 პატენტით დაყვლი გამოგონების 2014 წლამდე გამოყენების უფლება, იმ პირობით, რომ ყოველწლიურად გადაიხდოდა პატენტის გამოყენების საფასურს. აღნიშნული პირობის შეუსრულებლობის გამო წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის უფლებამონაცვლე მოსახლეობის სს „საამოს“ ვახდა პატენტის უნებართვოდ გამოყენებულ. მათ ბაბუნაშვილმა მოსახლეობისაგან მოითხოვა პატენტის უნებართვოდ გამოყენებით მიყენებული ზიანის - 5 000 ლარის ანაზღაურება. გამოგონების ავტორი - ზურაბ ბაბუნაშვილისთვის საავტორო ჯილდოს 5 474 ლარის გადახდა და პატენტით დაყვლი გამოგონების გამოყენების აკრძალვა.

№1494899 პატენტის მფლობელმა მალხაზ ბაბუნაშვილმა და გამოგონების ავტორმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელით მოითხოვეს მოსახლეობზე პატენტის უნებართვოდ გამოყენებისათვის 5 000 ლარის და საავტორო ჯილდოს სახით პატენტით დაყვლი გამოგონების გამოყენების პერიოდში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულების 2%-ის - 5 474 ლარის დაკისრება და გამოგონების გამოყენების აკრძალვა.

დარეყვან სარავებ სს „საამოს“ მიმართ აღძრულ სარჩელში მოითხოვა, რომ სახელმწიფო საწარმომ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ 1994 წლის 4 აპრილის გაფორმებული ხელშეკრულებით სამცხრეთი კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის იდეასგან“ მიღებული №606 (1237151) პატენტით დაყვლი გამოგონების 2004 წლამდე გამოყენების უფლება. ყოველწლიურად შესაბამისი საფასურის გადახდის პირობით წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკისა და მისი უფლებამონაცვლე სს „საამოს“ მიერ აღნიშნული პირობის შეუსრულებლობის გამო მოსახლეობის ვახდა გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებული. მოსარჩელემ მოითხოვა, რომ მოსახლეობის აკრძალვის №606 (1237151) და №1237151 პატენტებით დაყვლი გამოგონების გამოყენება. მასვე დაეკისროს პატენტის მფლობელის სასარგებლოდ 3 000 ლარის გამოგონების ავტორის ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ საავტორო ჯილდოს 5 474 ლარის გადახდა.

გამომგონებელმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა სასარჩელი განცხადებით მოითხოვა რომ მოსახლეობის სს „საამოს“ № 116 (1556623) პატენტის უნებართვოდ გამოყენებისთვის დაეკისროს ჯარიმა 3 000 ლარი, აკრძალოს სალიცენზიო ხელშეკრულების გაფორმებამდე პატენტის გამოყენება, გადახდეს საავტორო ჯილდოს სახით პატენტის გამოყენების პერიოდში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულების 2% - 5 474 ლარი.

მოსახლეობის სასარჩელი მოთხოვნები არ ცნო, და განმარტა, რომ პატენტით დაყვლი გამოგონებების აღწერილობები და სქემა სრულიად განსხვავდება 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულების საფუძველზე გამოყენებული მიწყობილობებისაგან.

ქუთაისის სოფელი სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ 1999 წლის 17 ოქტომბრის განჩინებით დაკმაყოფილა სს „საამოს“ დირექტორის დ.გუბიტის შუამდგომლობა აღნიშნული საქმეთა გაერთიანების და ერთ წარმოებად განხილვის შესახებ.

ქუთაისის სოფელი სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის ნაწილობრივი გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილა მოსარჩელეების მოთხოვნები. სს „საამოს“ პატენტით დაყვლი გამოგონებათა უნებართვოდ გამოყენებისათვის პატენტმფლობელების: მათ ბაბუნაშვილის, მალხაზ ბაბუნაშვილის და ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ დაეკისრა 5000-5000 ლარის, ხოლო დარეყვან სარავას სასარგებლოდ - 3000 ლარის გადახდა. №1184510, №1494899, №606(1237151) და №166(115623) პატენტებით დაყვლი გამოგონებათა ავტორის უნებართვის გარეშე გამოყენებისათვის მოსახლეობის ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ გადასახდელად დაეკისრა 21896 ლარი.

თავდა წარმოებად გამოიყო ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი №1505 პატენტით დაყვლი

გამოგონების გამოცემების აკრძალვისა და 10000 ლარის ოდენობის ზიანის ანაზღაურების შესახებ.

სს "სამოს" გენერალური დირექტორი დავით ელენტი საკასაციო საჩივრით ითხოვს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს კოლეგიის გადაწყვეტილების გაუქმებას, შემდეგი საფუძვლებით:

სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოტანისას უნდა გათვალისწინებინა, რომ ფორმა „ბაზენაშვილის ოდას“ და სს „სამოს“ შორის 1994 წელს დადებული ხელშეკრულება ბათილად არის ცნობილი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწესამეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით, რის შედეგადაც მხარეებს შორის შეწყდა ყოველგვარი სამართლებრივი ურთიერთობა; გადაწყვეტილებაში მათითებული თითოეული გამოგონების სამრეწველო ხაზით დანერგული ნიმუშის მიმართ არ ჩატარებულა ტექნიკურ-სარეზონანსო ექსპერტიზა; არასწორადაა გამოყენებული საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის №302 დადგენილება, რადგან საქართველოს სასატენტო კანონის 77-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად აღნიშნული კანონის ამოქმედებასთან ერთად ძალადაკარგულად ჩაითვალა ამ დადგენილებით დამტკიცებული დებულება.

ხ ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ა :

ძალაში ვაეცნო საქმის მასალებს, საკასაციო საჩივრის საფუძვლებს და თვლი, რომ გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და ხელახალი განხილვისათვის უნდა დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შემდეგ გარეუბრათა გამო:

წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის პროვატიზების შედეგად ჩამოყალიბდა სს „სამოს“, როგორც 1996 წლის 2 დეკემბერს გატარდა რეგისტრაციაში.

ზურაბ ბაზენაშვილის პატენტით დაყული გამოგონებები წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკაში დანერგა 1984-1987 წლებში. 1984 წელს წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის დამსახრისებულ საამქროში დანერგულ იქნა №118 4510 პატენტით დაყული გამოგონება – ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დამსახრისებელი დანადგარი ამ გამოგონების ავტორია ზურაბ ბაზენაშვილი, ხოლო პატენტმფლობელი – მისი ბაზენაშვილი. გამოგონების გამოყენების შესახებ წლის შედეგების კონომიური ექსპერტიზის გამოდინარე 1987 წელს ზურაბ ბაზენაშვილზე გაიყა საეკონომიკური ჯილდო 4.036 მანეთი.

№1237151 პატენტით დაყული „ჩაის მჭრელბეჭები მოწყობილობას“ წყალტუბოს ჩაის ფაბრიკაში იყენებდნენ ჯერ კიდევ 1985 წლიდან, როგორც „ბაიხის ჩაის ნახევარ ფაბრიკატის დამსახრისებელი მანქანის“ ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილს.

1994 წლის 4 აპრილს მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულების შესაბამისად დამტკიცებული სტუმბო არ უნდა ყოფილიყო გამოყენებული №149 4899 პატენტით დაყული გამოგონება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 162-ე მუხლის თანახმად თუ საქმის განხილვისათან დაკავშირებით წამოიჭრა ისეთი საკითხი, რომლის განმარტებაც სპეციალურ ცოდნას მოითხოვს, სასამართლომ მხარეთა თხოვნით ან თავისი ინიციატივით შეუძლია დანიშნოს ექსპერტიზა.

მიცემულ საქმეზე მხარეებს პატენტით დაყული ზაბენაშვილის გამოგონებათა გამოყენებასთან დაკავშირებით მიცემული აქტით ურთიერთსაწინააღმდეგო განმარტებები. მიუხედავად ამისა სასამართლომ საჭიროდ არ ჩათვალა ექსპერტიზის დანიშვნა.

საქართველოს სასატენტო კანონის 51-ე მუხლის თანახმად პატენტმფლობელის მიერ წლიური საფასურის გადაუხდელობა იწვევს პატენტის მოქმედების შეწყვეტას. სასამართლოს მიერ არ არის დადგენილი პატენტმფლობელებს ქიონდათ თუ არა გადახდილი პატენტმფლობელის საფასური.

საქართველოს სასატენტო კანონის 53-ე მუხლის შესაბამისად თუ რომელიმე პირი კეთილსინდისიერად სარგებლობდა გამოგონებით, სასარგებლო მოდელით ან სამრეწველო ნიმუშით ან განახორციელა მოსამზადებელი სამუშაოები, მისი გამოყენებისათვის მას უფლე-

ბა აქვს ირდივიდუალურად გამოიყენოს იგი პატენტის მოქმედების მოუხედავად. ამჟამად კანონის 55-ე მუხლის შესაბამისად ნებისმიერ პირს, რომელმაც საქართველოს ტერიტორიაზე პატენტის ძალის დაკარგვის დღიდან მის აღდგენამდე კეთილსინდისიერად გამოიყენა გამოგონება, უფლება აქვს განაგრძოს მისი გამოყენება მეწარმეობისათვის. ამ უფლების გადაცემა დასაშვებია მხოლოდ საწარმოთან ერთად (შემდგომი სარგებლობის უფლება).

კომპეტენტური უწყების - „საქპატენტის“ სპეციალისტთა მეშვეობით არ არის ვაშორ-კვეული სს „საამოს“ ქვიზა თუ არა პატენტით დაცული გამოგონებების პატენტსელობის ნების გარეშე გამოყენების უფლება. სასამართლო კოლეგიის მოსახრება იმის თაობაზე, რომ ს/ს „საამოს“ რეგისტრაციის მოიერტიდან 1996 წლის 2 დეკემბრიდან გამოგონების გამოყენებაზე ესპირობოდა პატენტსელობის ნებართვა, არ ემარება მტკიცებულტებს.

მოასუხეზე დაკოსრებული თანხის განგარიშებისას სასამართლო დაეცინო 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულებას. მაშინ როდესაც ეს ხელშეკრულება გაუქმებულია სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით.

ნაწილობრივი გადაწყვეტილების გამოსატანად არ არსებობდა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 245-ე მუხლით გათვალისწინებული პირობები. თხოვნით ამგვარი გადაწყვეტილების მოღების შესახებ მხარეებს სასამართლოსათვის არ მოემართათ.

სასამართლო ვერ მიიღებს ახალ გადაწყვეტილებას, რადგან მტკიცებულებები საქიროებს დამატებით შემოწმებას.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ე ი ო ნ ა წ ი ლ ე :

პალატამ იხელობქვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

საქიო საზოგადოება „საამოს“ გენერალური დირექტორი დ. ჯენტის საკასციო საჩივარი დაქმყოფილდეს.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის ნაწილობრივი გადაწყვეტილება გაუქმდეს და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

№ ას-53-754-03 22 მაისი, 2003 წ., ქობოლისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატა

შემაღვენლობა: მათა ახლამე (თავმჯდომარე),
ნურუ კვანტალიანი (მომხსენებელი),
თენგიზ კობახიძე

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე
კერძო საჩივრის ავტორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე შხარე; სს „საამო“ (მოასუხე)

გასაჩივრებელი განჩინება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა სააპელაციო პალატის 2002 წლის 16 მაისის განჩინება კრძო საჩივრის მოთხოვნა; სააღსრულებო ფურცლის გაცემა.

საჩივრის საგანი: აქტენტით დაკული გამოვინებებით უკანონო სარგებლობით მიყენებულ ზიანის ანაზღაურება და სააგტორო პონორარის გადახდა.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა კოლეჯის მიერ 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილებით ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა ზურაბ, მალხაზ ბაბუნაშვილების და დარეჯან სარაგას სარჩელი მოასუხე სს „საამო-ს“ მიმართ თანხის დაკისრების შესახებ. იმავე სასამართლოს 2001 წლის 13 და 29 ნოემბრის განჩინებებით მოსარჩეულებს უარი ეთქვათ გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულების შესახებ მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატის 2002 წლის 11 იანვრის განჩინებით ზ. ბაბუნაშვილის კრძო საჩივრის მოთხოვნები გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულების შესახებ არ დაკმაყოფილდა, მაგრამ განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი შეცდომით იქნა შედგენილი, რაც იმავე წლის 15 თებერვლის განჩინებით გასწორებულ იქნა და უცვლელად დარჩა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 13 და 29 ნოემბრის განჩინებები.

2002 წლის 30 დეკემბერს საკასაციო პალატამ განიხილა სს „საამოს“ დირექტორის დ. ჟენტიის საკასაციო საჩივარი. გაუქმდა მოცემულ საქმეზე გამოტანილი საოლქო სასამართლოს 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაბრუნდა იმავე სასამართლოში, ხოლო ზ. ბაბუნაშვილის დამატებითი საკასაციო საჩივარი ამავე გადაწყვეტილებაზე უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატის 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით, როგორც დაუმუშაველი, დარჩა განუხილველი.

2003 წლის 23 აპრილს ზ. ბაბუნაშვილმა განცხადებით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს და მოითხოვა 2001 წლის 6 ივლისის გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსრულებას მიზნით სააღსრულებო ფურცლის გაცემა, რაზეც 2003 წლის 29 აპრილის მოსამართლის ოფიციალური წერილით ეთქვა უარი მითითებული მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძვლის არარსებობის გამო.

2003 წლის 6 მაისს ზ. ბაბუნაშვილმა წარმოადგინა კრძო საჩივარი, რომლითაც კვლავ მოითხოვა სააღსრულებო ფურცლის გაცემა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა პალატის 2003 წლის 16 მაისის განჩინებით პალატამ მიიჩნია, რომ საჩივარი არის დაუმუშაველი სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 414-ე მუხლის თანახმად.

ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე, კერძო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუმუშავლად და საქმის მასალებთან ერთად გაეზავენა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ განიხილა საქმის მასალები, კრძო საჩივრის საფუძვლები და თვლის, რომ კრძო საჩივარი დაუმუშაველია შემდეგ გარემოებათა გამო:

დადგენილია, რომ 2003 წლის 6 მაისს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა პალატას კრძო საჩივრით მიმართა ზ. ბაბუნაშვილმა, სადაც ის ასაჩივრებდა ამავე სასამართლოს მოსამართლე გეგეკორძის მიერ გაცემულ წერილს ზ. ბაბუნაშვილის 2003 წლის 23 აპრილის განცხადებაში ჩამოყალიბებულ მოთხოვნათა უსაფუძვლობის შესახებ.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 414-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, კერძო საჩივრის შეტანა შეიძლება სასამართლოს მიერ გამოტანილ განჩინებაზე, მხოლოდ .მ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში. კერძო საჩივრის შეტანას მხარის გარეგნულუბის სასასუხოდ გაცემულ მოსამართლის წერილზე თ სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს.

ამრიგად, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას შიამნია, რომ ზაბუნაშვილის კერძო საჩივარი არ აკმაყოფილებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის ნორმის მოთხოვნას და ქუთაისის ხალქო სასამართლოს 2002 წლის 16 მაისის განჩინებით მას მართებულად უთქვია უარი დაკმაყოფილებაზე.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 414-ე, 417-ე მუხლებით და

დ ა ა დ ვ ი ნ ა :

ზურაბ ზაბუნაშვილის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
უცვლელად დარჩეს მოცემულ საქმეზე ქუთაისის ხალქო სასამართლოს სამოქალაქო სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა სააპელაციო პალატის 2002 წლის 16 მაისის განჩინება განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



**გ ა დ ა წ ე ვ ე ბ ტ ე ლ ბ ა
ს ა ქ ა რ თ ე ლ ო ს ს ა ხ ლ ი თ**

№3/ა-1 16 ივნისი, 2003 წ., ქუთაისი

ქუთაისის ხალქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო კოლეგია

შემდეგი შემადგენლობით: რ.სულწაბე (თავმჯდომარე),
მ.შაისურაძე,
გ.გოცორიძე

რ.აბზანაძის მდივნობით
მოსარჩელის „სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა ზაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზაბუნაშვილის მონაწილეობით

განხილია „სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა ზაბუნაშვილის იდეას“ ხელმძღვანელის ზაბუნაშვილის სასარჩელო განცხადება წყალტუბოს რაიონის სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს მიმართ №10-1995/2015 ხელშეკრულების მე-6 მუხლიდან გამომდინარე სამუშაოს შესრულებისათვის 10000 აშშ დოლარის ანაზღაურების შესახებ.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ო ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის ხალქო სასამართლოს 2001 წლის 14 სექტემბრის განჩინებით ზაბუნაშვილის სარჩელები წყალტუბოს სს „სამოსა“ და წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და

სურსათის სამმართველოს მიმართ გაერთიანდა ერთწარმოვად ერთად განხილვისათვის.

სასამართლო კოლეგიის 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით, სარჩელები ისევ გამოყო ცალ-ცალკე წარმოებად, რადგან მოცემული სარჩელების ერთად განსილვა არ ნათქვამა მიზანშეწონილად, კერძოდ ზაბუნაშვილის მოთხოვნები არ იყო ერთგვაროვანი და სამართლებრივად ერთმანეთთან დაკავშირებული. ზაბუნაშვილი წყალტუბოს სს „საამო“ მიმართ მოითხოვდა №1505 საანგრიტო სივლით, დატული გამოვინების „აგურა ჩაის მიძლები ხაზი ზაბუნაშვილის“ გამოყენების აკრძალვას და სს „საამოსაჲს“ გარიბის - 10000 ლარის ოდენობით დაკისრებას, სოლო წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს მიმართ მოითხოვდა №1505 საანგრიტო სივლით დატული გამოვინების დანერგვის სპეციალური სივლით 10000 აშშ დოლარის ანაზღაურებას, რომელსაც სხვადასხვა სამართლებრივი საფუძველი აქვდა.

მოსარჩელე ზაბუნაშვილი მოპასუხე - წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს მიმართ მოითხოვს სამეცნიერო კვლევითი ფორმა „ზაბუნაშვილის ოცნა“ და ფორმა „ღანჩუთის“ შირის დადებული №10-1995-2015 ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შეუსრულებლობით წარმოშობილი ვალდებულებისათვის 10000 აშშ დოლარის ანაზღაურებას.

მოპასუხე სარჩელთან დაკავშირებით წარმოადგინა შესაგებელი, რომლითაც არ დაეთანხმე სარჩელს და მოითხოვა უსაუბრობის გამო მის დამკვეთობაზე უარის თქმა.

სასამართლოს მოქარ სხდომაზე ორჯერ არასაბათილო არ გამოცხადდა მოპასუხე მხარე, რის საფუძველზეც ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26¹ მუხლის თანახმად სასამართლო უფლებასივლია მოპასუხე მხარის მონაწილეობის გარეშე გამოიტანოს გადაწყვეტილება.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლომ მოისინა შიარქოა განმარტებები, შვისწავლა საქმის მასალები, დადგინდა მოსწევს შემდეგ გარემოებებს:

1. წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს 2002 წლის 17 მარტის წერილით დაინდებდა, რომ წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველო, წყალტუბოს აგროსამრეწველო გაერთიანების საპროდუქტობაზე, იმავე წერილის საფუძველზე სასამართლო დადგინდად მიიჩნევს, რომ სს „საამო“, რომელიც №2 ჩაის ფაბრიკის ბაზაზე შეიქმნა, არასოდეს ყოფილა აგროსამრეწველო გაერთიანების დაქვემდებარებაში, №2 ჩაის ფაბრიკა „ჩაისუბტროპიაის“ დაქვემდებარებაში იყო.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს 2003 წლის 17 თებერვლის წერილის საფუძველზე სასამართლო დადგინდად მიიჩნევს, რომ გამოვინების ფხი 120000000000 „აგურა ჩაის მიძლები ხაზი - ზაბუნაშვილის“ როგორც დანაზღაურის მფლობელი არ არის სამინისტრო და მას რაიმე პრეტენზია ამ დანაზღაურის საკუთრებასთან დაკავშირებით არ გააჩნია.

3. წყალტუბოს საჯარო საზოგადოება „საამო“ დირექტორის 2003 წლის 28 მარტის წერილის საფუძველზე სასამართლო დადგინდად მიიჩნევს, რომ გამოვინება ფხი 120000000000 „აგურა ჩაის ხაზი - ზაბუნაშვილი“, როგორც გამოვინება საწარმოში არ დანერვილა და ბალანსზე არასოდეს ყოფილა აყვანილი.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ზაბუნაშვილის სარჩელი არ უნდა დაკვეთილდეს შესაგებ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სს-ს 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეობა შირის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დოლექტის), უსაუბრობის გამოდგარების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძველზედა.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე მოითხოვს წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და

სურსათის სამმართველოს გადასახდელად დაეკისროს 10000 აშშ დოლარი. ამ ვალდებულების წარმოშობის საფუძველად კი მიუთითებს ხელშეკრულების №10-1995/2015-ის მე-6 პუნქტს. აღნიშნული ხელშეკრულება დაიწყო სამეცნიერო კვლევითი ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეა“-სა და ფორმა „ღამანსეთ“-ს შორის და ამ ხელშეკრულებაში საერთოდ არ ფიგურირებს, არც წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველო და არც სს „საამო“ ან №2 ჩაის ფაბრიკა, ხოლო არც შეეხება ხელშეკრულების მე-6 პუნქტს, იგი განსაზღვრავს ფორმა „ბაბუნაშვილის იდეას“ და ფორმა „ღამანსეთს“ შორის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საბუთაობის ღირებულების ანაზღაურებას 45000 აშშ დოლარის ოდენობით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლო მიიჩნევს, რომ მასწარელების მოთხოვნა წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს №10-1995/2015 ხელშეკრულების საფუძველზე არაა დაკისრების შესახებ მოთხოვნა უსაფუძვლოა.

მართალია, საქმის მასალებით დადგენილია, რომ სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო, წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველო და არც სს „საამო“ რაიმე პრეტენზიას არ აცხადებენ ფბი 120000000000 გამოგირების აგურა ჩაის ხაზის რეაბილიტაციაზე“ დასადავარის საკუთრებაზე ან ბალანსოშეღობა, კლიმატზე, მცერა ომ შესახებ, თუ აღნიშნული გამოგირების საფუძველზე დამზადებული დანადგარი №2 ჩაის ფაბრიკის და შეკვამ სს „საამო“ ბალანსზე იქნებოდა აღრიცხული – წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს არც ერთ შესახებ, არც წარმოიშობა ვალდებულება აღნიშნული დანადგარის შექმნისა და დამონტაჟებისათვის ზაბუნაშვილისათვის რაიმე თანხის გადახდაზე, რადგან №2 ჩაის ფაბრიკა, ხოლო შეკვამ მის ბაზაზე შექმნილი სს „საამო“ ყოველთვის წარმოადგენდა იურადიულ პირს, ხოლო იურიდიული პირი სამოქალაქო სამართლებრივ ურთიერთობაში თვითონ წარმოადგენდა ვალდებულების შესრულებისათვის პასუხისმგებელ პირს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ წყალტუბოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს არც კანონით გათვალისწინებული ვალდებულება წარმოშობა ზაბუნაშვილის წინაშე რაიმე თანხის გადახდასთან დაკავშირებით.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგიამ იხილეს დანაშაულისა ს.ს 317-ე მუხლით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, სს.ს 247-ე, 249-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ვ ე ბ ა :

1. „სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა ბაბუნაშვილის იდეა“ ხელშეკრულების ზაბუნაშვილის სასარჩელო ვანცხადება წყალტუბოს რაიონის სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოს მხარით №10-1995/2015 ხელშეკრულების მე-6 მუხლიდან გამომდინარე საბუთაობის შესრულებისათვის 10000 აშშ დოლარის ანაზღაურების შესახებ არ დაეკისვოფილდეს უსაფუძვლობის გამო.

2. გადაწყვეტილება შეიძლება საკასაციო წესით გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში (თბილისი, მ.შუბლაძეშვილების ქ. №32) დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემიდან ერთი თვის ვადაში ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მეშვეობით.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/23

8 ოქტომბერი, 2003წ., ქუთაისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამენარბუო საქმეთა სასამართლო კოლეჯიამ

შემდეგი იუსტიციის სახელით: გვოციონე (თავმჯდომარე),
რ.სულწაძე,
მ.მაისურაძე

ეგიპტულაშვილის მდინობით

განიხილა ზურაბ, მალხაზ, მათა ბაბუნაშვილების და დარეჯან სარაევას ხარველი მოასხეუ სს „საამოს“ მიმართ პატენტით დატული გამოგონებების უკანონო ხარგებლობით მიყენებული ზიანის ანაზღაურებისა და საავტორო პონორარის გადახდის შესახებ.

გ ა მ ო ა რ კ ე ვ ი ა :

გამოგონებელსა ზურაბ ბაბუნაშვილსა სარჩელით მიმართა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მოასხეუ სს „საამოს“ მიმართ №1505 გამოგონების გამოყენების აკრძალვისა და ჯარიმის ხაზით მოასხეუზე 10000 ლარის დაკისრების შესახებ.

სასამართლოში სარჩელი შეიტანა პატენტმფლობელმა მათა ბაბუნაშვილმა. მოსარჩელემ მიუთითა, რომ სახელმწიფო საწარმომ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულებით მიიღო №1184510 პატენტით დატული გამოგონების 2014 წლამდე გამოყენების უფლება, იმ პირობით, რომ ყოველწლიურად გადაიხდიდა პატენტის გამოყენების საფასურს. აღნიშნული პირობის შეუსრულებლობის გამო წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის უფლებამონაცვლე მოასხეუ სს „საამო“ გახდა პატენტის უნებართოდ გამოყენებელი. მათა ბაბუნაშვილმა მოასხეუნიანგან მოითხოვა პატენტის უნებართოდ გამოყენებით მიყენებული ზიანის 5000 ლარის ანაზღაურება, გამოგონების ავტორი - ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის საავტორო ჯილდოს 5474 ლარის გადახდა და პატენტით დატული გამოგონების გამოყენების აკრძალვა.

№1494899 პატენტის მფლობელმა მალხაზ ბაბუნაშვილმა და გამოგონების ავტორმა ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელით მოითხოვეს მოასხეუზე პატენტის უნებართოდ გამოყენებისათვის 5000 ლარისა და საავტორო ჯილდოს ხაზით პატენტით დატული გამოგონების გამოყენების პერიოდში გამოშვებული პროდუქციის თვითღირებულების 2%-ის - 5474 ლარის დაკისრება და გამოგონების გამოყენების აკრძალვა.

დარეჯან სარაევამ სს „საამოს“ მიმართ აღარულ სარჩელში მიუთითა, რომ სახელმწიფო საწარმომ წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკამ 1994 წლის 4 აპრილს გაფორმებული ხელშეკრულებით სამეცნიერო კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის ოდესისაგან“ მიიღო №606 (1237151) პატენტით დატული გამოგონების 2004 წლამდე გამოყენების უფლება ყოველწლიურად შესაბამისი საფასურის გადახდის პირობით წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკასა და მისი უფლებამონაცვლე სს „საამოს“ მიერ აღნიშნული პირობის შეუსრულებლობის გამო მოასხეუზე გახდა გამოგონების უნებართოდ გამოყენებელი. მოსარჩელემ მოითხოვა, რომ მოასხეუეს აკრძალოს №606 (1237151) და №1237151 პატენტებით დატული გამოგონების გამოყენება. მასვე დაეკისროს პატენტის მფლობელის სასარგებლოდ 3000 ლარის, გამოგონების ავტორის ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარგებლოდ საავტორო ჯილდოს 5474 ლარის გადახდა.

გამოვრჩენილებმა ზურაბ ბაქურაშვილმა სასარჩელო განცხადებით მოითხოვა, რამ მოასხუებ ხს „საამოს“ №16 (1556623) პატენტის უნებართვოდ გამოყენებისათვის დაეკისროს ჯარიმა 3000 ლარი, აკრძალოს ხელშეკრულების გაფორმებაზე პატენტის გამოყენება. გადახდეს საავტორო ჯილდოს სახით პატენტის გამოყენების პერიოდში გამოშვებული პროდუქციის თვისებრივების 2% – 5474 ლარი.

მოასხუებმ სასარჩელო მოთხოვნები არ ცნო და განმარტა, რომ პატენტით დაცული გამოგონებების აღწერილობები და სქეს სრულიად განსხვავდება 1994 წლის 4 აპრილის ხელშეკრულების საფუძველზე გამოყენებული მოწყობილობებისაგან.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 1999 წლის 17 ოქტომბრის განჩინებით დაკმაყოფილდა ხს „საამოს“ დირექტორის დ.დ.ტყეშელაშვილის შეადგომლობა აღნიშნულ საქმეთა გაერთიანებისა და ერთ წარმოებად გასწავლის შესახებ.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის ნაწილობრივი გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა მოსარჩელების მოთხოვნები. ხს „საამოს“ პატენტით დაცულ გამოგონებათა უნებართვოდ გამოყენებისათვის პატენტზელოცისათვის; მათა ბაქურაშვილის, მალხაზ ბაბუნაშვილისა და ზურაბ ბაქურაშვილის სასარგებლოდ დაეკისრა 5000-5000 ლარის, ხოლო დარეჯან სარაჯიას სასარგებლოდ – 3000 ლარის გადახდა. №1184510, №1494899, №606 (12.17151) და №166 (155623) პატენტით დაცულ გამოგონებათა ავტორის ნებართვის გარეშე გამოყენებისათვის მ.ას-იქეს დაეკისრა ბაქურაშვილის სასარგებლოდ 3000 ლარის ანაზღაურება.

საქართველოს უჩუგაშვილის სასამართლოს 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით ხს „საამოს“ გენერალური დირექტორის სასახაძო საწინააღმდეგო დამატებით დაეკისრა ხს „საამოს“ სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 6 ივლისის ნაწილობრივი გადაწყვეტილება გაუქმდა და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოში საქმის განხილვისას პროცესზე, რომელიც დაიწყო იყო 2003 წლის 8 ოქტომბერს 14 საათზე, არ გამოცხადდნენ მხარეები; მოსარჩელები – ზ. ბაქურაშვილი, მ. ბაბუნაშვილი, მ. ბაბუნაშვილი და მ.ას-იქე – ხს „საამოს“ წარმომადგენელი.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ მხარეებს სხდომის დღის შესახებ უცნობა ხს.ი.ს. 70-78-ე მუხლების მოთხოვნათა დაცვით, კერძოდ, სასამართლოს მიერ გაგზავნილი უწყების ჩაბარებაზე მოსარჩელებს, ასევე მოსარჩელების მათა და მალხაზ ბაბუნაშვილებისა და დარეჯან სარაჯიას წარმომადგენლებსა ზ. ბაბუნაშვილმა უარი განაცხადა. ასეთ შემთხვევაში ხს.ი.ს. 75-ე მუხლის თანახმად უწყება ჩაბარებულად ითვლება.

ასევე კანონით დადგენილი წესით ფოსტის მეშვეობით გაგზავნა სასამართლო შეტყობინება მოასხუებ ხს „საამოს“.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 231-ე მუხლის თანახმად თუ სასამართლო სხდომაზე არ გამოცხადდა არცერთი მხარე, რომლებსაც გაგზავნილი შეტყობინება 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით, სასამართლო გამოიტანს განჩინებას სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ, რასაც უკავშირდება 276-ე და 278-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგები.

ასევე, ზურაბ, მალხაზ, მათა ბაბუნაშვილებისა და დარეჯან სარაჯიას სარჩელი მოასხუებ ხს „საამოს“ მიმართ პატენტებით დაცული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურებისა და საავტორო პირობების დაცვების შესახებ უნდა დარჩეს განუხილველი. სასამართლო კოლეგიამ იხილმსწავნა რა ხს.ი.ს. 70-78-ე, 231-ე, 276-278-ე მუხლებით

და ა დ გ ი ნ ა :

ზურაბ, მალხაზ და მათა ბაბუნაშვილების, დარეჯან სარაჯიას სარჩელი მოასხუებ ხს „საამოს“ მიმართ №1184510 პატენტით დაცული გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებისათვის მათა ბაბუნაშვილზე მიყენებული ზიანის 5000 ლარისა და საავტორო ჯილდოს ზ.ბაბ-ი.ს.

ულის სასარგებლოდ 5474 ლარის დაკისრების, №1474899 პატენტის გამოყენებით მაღს-
ახ ბაჰუნაშვილზე მიყენებული ზიანის 5000 ლარის, სააქტიურო ვიდეოს ზაბუნაშვი-
ლისათვის 5474 ლარის დაკისრების (№1237151) პატენტით დაკული გამოგონებისათვის
დსარკასათვის მიყენებული ზიანის 3000 ლარისა და ზაბუნაშვილის სასარგებლოდ საა-
ქტიურო ვიდეოს 5474 ლარის დაკისრების შესახებ, დარჩენი განუხილველი.

ვანებარტოთ მხარეებს, რომ იმ გარემოებათა აღმოჩენის შემთხვევაში, რომლებიც
საუძველად დაეო სარჩლის განუხილველად დატოვებს, დანტრესებულ პირს უფლება
აქვს კლდე მიმართოს სასამართლოს საერთო წესის დაკით.

ამ განჩინებაზე შეიძლება კერძო საჩივრის შემოტანა მისი გადაყენიდან 12 დღის
განმელობაში.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

2/ა-19

8 ოქტომბერი, 2003 წ. ქუთაისი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა სასამართლო
კოლეგია

შეხვეტი შემადგენლობით: გ.გოცირიძე (თავმჯდომარე),
მ.მოსურაძე,
რ.სულწაბე

ეგენშველაშვილის მდინებით

განიხილა „სსრკ გამოგონებელი“ ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი წყალტუბოს სააქტიუ-
რო ზოვადობა „საამოს“ მიმართ №12.00000000 გეგმითა და №1505 საპატენტო სიგელით
დაკული გამოგონების აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილის“ უნებართვოდ
გამოგონებისათვის 10000 ლარის დაკისრების შესახებ.

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

„სსრკ გამოგონებელმა“ ზაბუნაშვილმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოში აღძრა
სარჩელი წყალტუბოს სს „საამოს“ მიმართ №1505 გამოგონების გამოყენების აკრძალვისა
და ჯარიმის სახით 10000 ლარის გადახდის შესახებ.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის მიერ
2003 წლის 17 იანვარს გამოტანილი იქნა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, რომლითაც
ზაბუნაშვილის სარჩელი დაკმაყოფილდა. იმავე კოლეგიის 2003 წლის 5 მაისის განჩინებით
აღნიშნული დაუსწრებელი გადაწყვეტილება მოასხუებ სს „საამოს“ დირექტორის საჩივრის
საუძველზე გაუქმდა და დაიწყო საქმის არსებითი განხილვა.

სასამართლო სხდომაზე, რომელიც დანიშნული იყო მ/წლის 8 ოქტომბერს 11 საათზე,
არ გამოცხადდა მოსარჩელე „სსრკ გამოგონებელი“ ზაბუნაშვილი, რომელსაც უწყება
გაეზუნა კანონით დადგენილი წესით, მ/წლის 3 ოქტომბერს, რომლის ჩაბარებაზეც
მოსარჩელემ უარი განაცხადა, რის შესახებაც სათანადო აღნიშვნა გააკეთა დამტარებელმა.

სსკ-ს 75-ე მუხლის თანახმად თუ აღრესატმა უარი განაცხადა უწყების მიღებაზე, მისი
მიმტანი სათანადო აღნიშვნას აკეთებს უწყებაზე. რომელიც სასამართლოს უბრუნდება. ასეთ
შემთხვევაში უწყება ჩაბარებულად ითვლება და სასამართლოს შეუძლია განიხილოს საქმე.

შესაამისად, სასამართლო კოლეგია მიიჩნევს, რომ ზღაპრბაშვილს სასამართლო უწყისა გაეუჩინეს და ჩაბარდა სსკ-ს 70-78-ე მუხლების მოთხოვნათა დაცვით.

სასამართლო სხდომაზე არ გამოცხადდა ასევე მოპაუხე სს „სამოს“ წარმომადგენელი, რომელსაც სასამართლო სხდომას დღის შესახებ ეცნობა კანონით დადგენილი წესით.

სსკ-ს 231-ე მუხლის თანახმად, სასამართლო სხდომაზე არ გამოცხადდება იყვე კრაი მხარე, რომლებსაც გავგზავნათ შეტყობინება 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით. სასამართლო გამოიტანს განჩინებას სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ, რასაც უკავშირდება 276-ე და 278-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგები.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სსკ-ს 70-78-ე, 231-ე, 276-ე და 278-ე მუხლებით.

და ა დ გ ი ნ ა :

„სსრკ გამომგონებელი“ ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩული მოპასუხე წყალტუბოს სს „სამოს“ მიმართ ჩრები 12.00000000 ვეგშითა და 111505 ხასტრეტო სიგულით დაცული გამოგონების „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილის“ უნებართვოდ გამოყენებისათვის 10000 ლარის დაკისრების შესახებ დარჩეს განუხილველი.

განემარტოს მხარეებს, რომ იმ ვარემოებათა აღმოფხვრის შესახებ, რომლებიც საუბრედად დედო სარჩელის განუხილველად დატოვებას, დამტერეისებულ პირს უყლიება აქეს კელავ მიმართოს სასამართლოს საერთო წესის დაცვით.

ამ განჩინებაზე შეიძლება კერძო საჩივრის შეტანა 12 დღის განსვლობაში მისი მხარისათვის გადაცემის მომენტოდან.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელთ

№33-401-524-კ-03

24 თორი, 2004 წ.. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბესიკ კობერიძე (თავმჯდომარე),
მაია ეარაძე (მომხსენებელი),
გიორგი ქაჯაია

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე კასტორი (მოსარჩელე): ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კლდეითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდოს“ ხელმძღვანელი ზურაბ ბაბუნაშვილი

მომწინააღმდეგე მხარე (მოპასუხეები): სააქციო საზოგადოება „სამა“, საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამპროველო (ამჟამად, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ეკურობის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო) მესამე პირი: ქუთაისის საოლქო საგადასახადო ინსპექცია

გასარჩევრებული გადაწყვეტლები: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეჯის 2003 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტლები.

დავის საგანი: თანხის ანაზღაურება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

2002 წლის 16 აპრილს ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კლდეითი ფირმა

ბაუნაშვილის იდეის“ ხელმძღვანელმა და „სსრკ გამოშვებულმა“ ზურაბ ბაუნაშვილმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოში მოასწესეს: საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველოსა და საქაქო საზოგადოება „საამოს“ მომართ სარჩელი აღიარა და მოასხეუბებისაგან 1994 წლის 10 ოქტომბრიდან 2002 წლის 15 აპრილამდე გაუნაღდებელი სავადასახლო დაეაქლის. „სამეცნიერო-კლევითი ფორმა ბაუნაშვილის იდეის“ სასარგებლოდ გამოგონების დანერგვის საფასურის – 2128,5 აშშ დოლარის, საეცტორო ზღაძმუდეულობის საფასურის – 279,57 აშშ დოლარის, საეცტორო ჯილდოს – 3 190 აშშ დოლარისა და ჯარიბის – 83 897 აშშ დოლარის სოლოდარულად გადახდის დაქსრება მოითხოვა.

მოსარჩელემ სარჩელის დაქმყოფილების საეუქელად შემდეგ გარემოებებზე მოითთა:

მოსარჩელე აღნიშნავდა, რომ საქართველოს სსრ აგროსაძრეველო კომიტეტის წყალტუბოს ზონის №2 ჩაის ფაბრიკის დამზარისხებულ საამქროში დაქსრვა №1237151 და №1184510 პატენტებით დაეული მისი გამოგონების გამოყენება. №5-1994წ/2014 ხელმეცრულების თანახმად, დამკეთი (ჩაის ფაბრიკა) ვალდებული იყო, 1994 წლის 1 სექტემბრამდე მისთვის 3 ტონა შაეი ბაიბის ჩაის შუა პროდუქტთა ან შესახაბისი ღირებულება გადაეცა, რაც ჩაის ფაბრიკის ღირეცტორის მიერ არ შესრულდა. ამავე ხელმეცრულებით ზონის ოდენობა ყოველ ვადაგაცოლუბულ დღეზე შესრულებული საეუქისა ღირებულების 1%-ის ოდენობით განისაღლერა.

მოსარჩელე მოითთებდა, რომ წყალტუბოს ზონის გამეცობის 1994 წლის 25 ნოემბრის №204 დადექსლუბით, საქართველოს რესხუბლიტის მინისტრთა კაბინეტის 1993 წლის 14 აპრილის №288 დადექსილებითა და საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველოს 1994 წლის 8 ნოემბრის №32 ბრძანებით წყალტუბოს №2 ჩაის ფაბრიკის ბაზზე და ტრეისი საქაქო საზოგადოება „საამო“ დაუქსნდა.

მოასხეუბ საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველომ სარჩელი არ ცნო იმ საეუქელით, რომ იგი არასათანადო მოასიუბე იყო, უნაიდან №2 ჩაის ფაბრიკის სამართალმეცტორეს სხ „საამო“ წარმადგერდა. ამასთან, საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო თთადან ამ საზოგადოების დამუქსებელი იყო, მერამ შემდეგ სხ „საამოს“ აქეათა პაეტი წლოეანი აუქციონის წესით მოღონად ვაეყდა და სახელმწიფოს მის ხაწუღებო კაეცტლში წლიო აღარ ქეონდა.

მოასხეუბ სხ „საამოს“ ღირეცტორმა დავით ეღენტმა სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ 1994 წლის 5 აპრილს სხ „საამოს“ და „სამეცნიერო-კლევითი ფორმა ბაუნაშვილის იდეის“ ხელმძღვანელს „სსრკ გამოშვებულს“ და „აქენტმელობელი“ – ზურაბ ბაუნაშვილს – შორის დადექსილა №5-1994/2014 ხელმეცრულება სადაეო გახდა და თთადაიეველად ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 27 ივნისის ვადაწეცტოლებით, შემდეგ კი საქართველოს უხუნესი სასამართლოს 2000 წლის 22 დეკემბრის განჩინებით ზურაბ ბაუნაშვილის მოთხოვნა თანხის ან შუა პროდუქციის ანაღლურების თათბზე არ დაქმყოფილდა და სადაეო ხელმეცრულება ბათილად იქნა ცნობილი.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადასახლო საქეთა კოლეგიის 2002 წლის 7 მაისის განჩინებით საქემბი მესამე პირად ქუთაისის საოლქო სავადასახლო ინსექეცია ჩაება.

2002 წლის 24 ივნისს მოასხეუბ სხ „საამოს“ ღირეცტორმა დავით ეღენტმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ვანცხადებით მიმართა და შეეებებული სარჩელის აძეცრამდე ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კლევითი ფორმა ბაუნაშვილის იდეის“ უსრად ქონებასა და საბანკო ანგარიშებზე ვადალის დაღება მოითხოვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადასახლო საქეთა კოლეგიის 2002 წლის 24 ივნისის განჩინებით სხ „საამოს“ ღირეცტორის – დავით ეღეტის – ვანცხადება არ დაქმყოფილდა.

2002 წლის 25 ივნისს სხ „საამოს“ ღირეცტორმა დავით ეღენტმა სასამართლოში შეეებებული სარჩელი წარადგინა და მოსარჩელე ზურაბ ბაუნაშვილისაგან მორალური ზთა-

ნის სახით 10 000 ლარის ანაზღაურება მოითხოვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატის 2002 წლის 25 ივნისის განჩინებით სს „საამოს“ დირექტორს შეეცვალა სარჩელის წარმომადგომლობებზე უარი ეთქვა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტილებით ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელშეკრულებას „სსრკ გამოგონებების“ ზურგს ბაბუნაშვილის სარჩელი უსაფუძვლოდის ვინაი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლო კოლეგიამ გადაწყვეტილება შედგენ კარგობისკენ დააყენა:

სასამართლომ მიუთითა, რომ „შეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 51-ე მუხლის შესაბამისად, სააქციო საზოგადოების ასსუბსმგებლობა კრედიტორების წინაშე ძირელი მისი ქონებით შემოიფარგლებოდა. თაიდან სს „საამოს“ დამკვეთებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყაღებობის სასამართლო წარმადგენდა. შესდგომ აქციონა მთელი კაეტი ნულოვან აუქციონზე იქნა გაყიდული და მის სააქციო საზოგადოება „საამოს“ ხაწეადებო კაიტილში წილი აღარ აქანდა. ადგენდა ზურგს ბაბუნაშვილის მოთხოვნა სამინისტროს მიმართ თანხის დაკისრების ან შხა პროდუქციის ანაზღაურების შესახებ უსაფუძვლო იყო. ამისთან. მოსარჩელესა და მოასსუბს მართის ხელშეკრულება. რომელიც შესასრულებელ ვალდებულებას წარსამოსდა. არ დადებულა.

სასამართლომ ჩათვალა, რომ მოსარჩელე - ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელშეკრულებას - ზურგს ბაბუნაშვილსა და მოასსუბს - სს „საამოს“ შორის უკვე არსებობდა სასამართლოს კანონიერ ძალაშე შესული გადაწყვეტილება, რომელიც გამოტანილი იყო დაეაზე იმავე შხარებს შორის. იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლებით. კრძობდა. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს საბოქალაქო და სასაწარმო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის გადაწყვეტილება. რომლითაც „სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელშეკრულების. სტრუქტურული შხარას ზურგს ბაბუნაშვილის სარჩელი სს „საამოსთან“ თანხის ან შხა პროდუქციის ანაზღაურების შესახებ არ დაკმაყოფილდა და ბაიილდა იქნა ცნობილი შხარეთა შორის დადებული №5-1994/2014 ხელშეკრულება. აღნიშნული გადაწყვეტილება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს საბოქალაქო. სამეწარმო და გაკოტრების საქმეთა პალატის 2000 წლის 22 დეკემბრის განჩინებით უკელუად იქნა დატოკებული.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატის 2003 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტილება ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელშეკრულებას „სსრკ გამოგონებების“ ზურგს ბაბუნაშვილს იმავე საფუძვლებით საკასაციო წესით გაასაწარმა და გასარჩებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით მისი სასარჩელი მოთხოვნის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კარგვრობის საქმეთა პალატა გაეცნო საქმის მასალებს. შეაიწმამ გასარჩებული გადაწყვეტილების კანონიერება და დასაბუთებულობა. წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და თელის. რომ კასატორის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს. უკელუად უნდა დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 20 აგვისტოს გადაწყვეტილება შეეცვლა გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო იზარებს სასამართლო კოლეგიის მოსაზრებას. რომ მოსარჩელე ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელშეკრულებული. „სსრკ გამოგონებების“ ზურგს გალაქტიონის ძე ბაბუნაშვილი და „სტრუქტურული ბაბუნაშვილი“ ერთი და იგივე ფიზიკური პარია. აღნიშნულს დასტურებს ის გარემოება. რომ სასარჩელი მოთხოვნა თანხის გადახდებების შესახებ ერთი და იგივე

ფიზიკური პირის - ზურაბ ბაბუნაშვილის - სასარგებლოდ არის მიმართული.

საკასაციო პალატა საქმის მასალებზე დაერწმუნათ დადგინოდად მიიჩნევს იმ ფაქტს, რომ მომასხეხე სს „საამო“ წყალტუბოს გამკეთების 1994 წლის №204 გადაწყვეტილების საფუძველზე წყალტუბოს №2 ნაოს ფაბრიკის ბაზაზე დაეუნდა და მის სამართალ-მეცადრეად წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო ეთანხმება საოლქო სასამართლოს და თვლის, რომ „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 51-ე მუხლის თანახმად, საოლქო საზოგადოების მასუხისმგებლობა კრედიტორების წინაშე მთელი მისი ქონებით შეზღუდვად ვარდება. სს „საამოს“ დამფუძნებლის თვის დროზე საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო (ამჟამად, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ენერჯეტიკის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო) წარმოადგენდა, შემდგომ აქციათა მთელი პაკეტი ნულიდან აუქციონზე იქნა გაყიდული და მას საოლქო საზოგადოების საწესდებო კაპიტალში წილი აღარ ჰქონდა. ამდენად, არც ადრე და არც ახლა საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო (ამჟამად, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ენერჯეტიკის სამინისტროს წყალტუბოს სამმართველო) საზოგადოების ვალდებულებებზე მასხეხე არ ავებდა, რის გამოც მოსარჩელის მოთხოვნა მის მიმართ უსაფუძვლოა.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო საქმის მასალებიდან გამოზინდარე, მიუთითებს, რომ მოსარჩელესა და მომასხეხე სს „საამოს“ მიმართ უკვე არსებობს სასამართლოს მიერ გამოტანილი კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება, კერძოდ, ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 27 ივნისის გადაწყვეტილება, რომლითაც ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო-კვლევითი ფორმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელმძღვანელის, სსრკ გამაზიერებლის, პეტრეჭმელოშვილის ზურაბ ბაბუნაშვილის - საჩქელი სს „საამოსთან“ თანხის ან შუა პრადექციის ანაზღაურების შესახებ არ დაესყოფილდა და მხარეებს შორის დადებული 1994 წლის 4 აპრილის №5-1994/2014 ხელშეკრულებას ბათილად იქნა ცნობილი. აღნიშნული გადაწყვეტილება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, საქმეწარმეო და გაკორტების საქმეთა პალატის მიერ უკველილად იქნა დატოვებული.

ამდენად, საკასაციო პალატა იზიარებს სასამართლო კოლეგიის მოსაზრებას, რომ მოსარჩელესა და მომასხეხე სს „საამოს“ შორის უკვე სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება არსებობს, რომელიც გამოტანილია დაეაზე იმავე მხარეებს შორის იმავე საგანზე და იმავე საფუძველებით.

საკასაციო სასამართლო, ამასთან კასატორის ყურადღებას მოაქცევს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილსა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის თანახმადაც საოლქო სასამართლოს კოლეგიის ან პალატის მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები საეაღდებულა საკასაციო სასამართლოსათვის, რადგან კასატორის მიერ წამოყენებული არ არის დამატებითი და დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ე ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ე ნ ა :

1. ინდივიდუალური საწარმო „სამეცნიერო კვლევითი ფორმა ბაბუნაშვილის იდეის“ ხელმძღვანელის ზურაბ ბაბუნაშვილის საკასაციო საჩივარი არ დაესყოფილდეს;
2. უკველილად დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საეადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 20 ავგისტის გადაწყვეტილება;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განიზნება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**პატენტით დაცულ ხასარაგებლო მოძღვრეი განსაკუთრებული უძლეობის
დარღვევის უძღვად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება**



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№33/59

22 მარტი, 2000წ., ქობილისი

ქობილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეჯიამ

შედეგი შესაღვერლოით: **ტ.ზამზახიძე (თაბუჯღმარე),
ითორია,
იღვეამული**

ს.კახულაშვილის მღიერობით

განიხილა საქმის მასალები მოსარჩელის შპს „მეტეხი-93“-ის და თანამოსარჩელე ორგანიზაციის საშეცნიერო-საწარმო გაერთიანება „ანალიზხელსაწყო“-ს სარჩელის განო პირველი მოასუნის საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატრ.ჩიტის“, მეორე მოასუნის სააკო „საზოგადოება „ელექტროავტომატის“ (ატენტმულობელი), მესამე მოასუნის ატენტის ავტორების, ფიზიკური პირების ალექსანდრე ჯაფარიძის, გიორგი ლაღიძის, გივი დავიღოვის, კახა ლევაყას, მურთაზ ჩიქინიას მიმართ.

მოსარჩელე და თანამოსარჩელე ითხოვენ: ა) გაუქმდეს „საქსატენტის“ მიერ 1997 წლის 15 აპრილს გაცემული №332 ატენტი, აგრეთვე აღნიშნული ატენტით დაცული საარაგებლო მოძღვრე ავტორობის უფლება; ბ) „საქსატენტის“ მიერ 1997 წლის 15 აპრილს გაცემული №332 სასატენტო სიყელისა და ატენტმულობელის გაუქმებას.

საქმეში არსებული დოკუმენტების საუძველზე სასამართლომ დაღვენილად ცნო შედეგი.

ქობილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 20 მარტს სარჩული მომართ შეზღუდული ასუნისმგებლობის საზოგადოება „მეტეხი-93“-მა და საშეცნიერო-საწარმო გაერთიანება „ანალიზხელსაწყო“ პირველი მოასუნის საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტის“, მეორე მოასუნის სააკო „საზოგადოება „ელექტროავტომატის“; მესამე მოასუნის ატენტის ავტორების, ფიზიკური პირების ალექსანდრე ჯაფარიძის; გიორგი ლაღიძის, გივი დავიღოვის, კახა ლევაყას, მურთაზ ჩიქინიას მიმართ ატენტის ავტორობის და ატენტმულობელის გაუქმების შესახებ.

სასამართლის ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეჯის 2000 წლის 21 მარტის განმარტებით სარჩელი წარმოებაში იქნა მიღებული, როგორც განსჯადი სასამართლო, ვინაიდან საქართველოს საშეცნიერო-საწარმო კოლეჯის მე-14 მუხლის „ბ“ პუნქტი არ ვწინააღმდეგებოდა საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კოლეჯის მე-9 მუხლს.

საქმის მომზადების სტადიაზე, საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კოლეჯის მე-9 მუხლში 2000 წლის 24 თებერვალს შეტანილი იქნა ცვლილებები და „ბ“ პუნქტის თანახმად საოლქო სასამართლოები პირველი ინსტანციის წესით განიხილავენ სარჩელს „საქართველოს საშეცნიერო დაწვეუბლების, პრეზიდენტის განკებლობაში შესული სახელმწიფო საკუენვები დაწვეუბლების, სხვა უძღვესი სახელმწიფო ორგანოს სულმ-

ღენძის, აგრეთვე მხარეში საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების თაობაზე”.

ამდენად, საოლქო სასამართლოს პირველი ინსტანციით განსჯადი გახდა ისეთი საქვეყნებო დაწესებულების ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების თაობაზე აღიარული სარჩელები, რომლებიც პრეზიდენტის გამგებლობაშია საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 30 აპრილის №210 ბრძანებულებით დაბტკიცებული საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს დებულების მე-8 თავის „ე“ პუნქტის შესაბამისად ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ ეკონომიკის სამინისტროს საქვეყნებო დაწესებულებას და იგი არ წარმოადგენს საქართველოს ადმინისტრაციული სასაოლქო კოდექსის მე-6 მუხლის „პ“ პუნქტით გათვალისწინებულ, პრეზიდენტის გამგებლობაში შემავალ საბელმწიფო საქვეყნებო დაწესებულებას, რომლის მიერ მიღებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების თაობაზე აღიარებული სარჩელები საოლქო სასამართლოს პირველი ინსტანციით განსჯადია.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის შესაბამისად სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს საქმე. არაუფლებამოსილ სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაგზავნის უფლებამოსილ სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს. საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლში 2000 წლის 24 თებერვალს შეტანილი ცვლილებით (რომელიც ძალაში შევიდა 2000 წლის 9 მარტს) ქობილისის საოლქო სასამართლო აღნიშნული სარჩელის განხილვის არაუფლებამოსილი სასამართლო გახდა.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის თანახმად „სასამართლოსადმი უწყებრივად დაქვემდებარებულ ადმინისტრაციულ საქმეებს განიხილვენ რაიონული სასამართლოები, გარდა ამ კოდექსის მე-6 მუხლით გათვალისწინებული საქმეებისა“. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, წარმოდგენილი სარჩელი არ განეკუთვნება მე-6 მუხლში აღნიშნულ სარჩელთა კატეგორიას, რის გამოც სარჩელი განხილული უნდა იქნეს საქართველოს საოლქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის შესაბამისად მოასუსხის ადგილსამყოფელის მიხედვით.

სასამართლო კოდექსამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, მე-5, მე-6 და 26-ე მუხლებით, საქართველოს საოლქო საპროცესო კოდექსის მე-15, 24-ე, 264-ე და 285-ე მუხლებით,

და ა დ გ ი ნ ა :

1. შპს „შეტეხი-93“-ის და თანამოსარჩელე ორგანიზაციის სამეცნიერო-საწარმო გაერთიანება „ანალიზხელსაწყო“-ს სარჩელი პირველი მოასუსხის საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტი“, შორე მოასუსხის სააქციო საზოგადოება „ელექტროაგრომატის“, შესაბამისად მოასუსხის პატენტის ავტორების, ფიზიკური პირების ალექსანდრე ჯაფარიძის, გიორგი ლაღიძის, გივი დაიდიოვის, კახა ლეყავას, შურთაზ ჩიქვინიას მიმართ, პატენტის ავტორების და პატენტმცოდნეობის გაუქმების შესახებ გადაკვეთა-განსჯადობისამებრ უფლებამოსილ ქობილისის ეკე-საბურთალოს რაიონულ სასამართლოს.

2. საქმის გადაგზავნის შესახებ ეცნობოს მხარეებს.

3. განიხილოს გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/687-01

3 აპრილი, 2001წ. ქობულისი

გაყვასპორთალოს რაიონული სასამართლოს მოსამართლემ აკახნიაურმა გელენტის მდივნობით

განიხილეთ სამოქალაქო საქმე №2/687. მოსარჩელების შპს „მეტეხი-93“-ს და სამეცნიერო საწარმოო გაერთიანება „ანალიზხელსაწყოს“ სარჩელი მოასახელებს სს „ელექტროავტომატის“ და კატენტის ავტორების აჯაფარობის, გლადობის, გადავიდვის, კლუფასის, მჩიტქანაიას; მე-3 პირის საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიმართ, კატენტის ავტორობის და კატენტმულობელიობის გაუქმების შესახებ.

გ ა მ ო ვ ა რ კ ე ე ი :

სარჩელში აღნიშნულია, რომ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიერ 1997 წლის 15 აპრილს გაცემული იქნა კატენტი №322 8 წლის ვადით სასარგებლო მოდელზე „ელექტროენერჯის დატაცებისა და საფასურის გადაუხდელობის საწინააღმდეგო აღრიცხველ შემცირ-გამაძაწილებელ მოწყობილობაზე“, რომლის ავტორებად დასახელებულნი არიან მოასახელები აჯაფაროძე, გლადობე, გადავიდოვი, კლუფაძე, მჩიტქანაია, ზოლო კატენტმულობელია სს „ელექტროავტომატი“.

1997 წლის იანვარში მოსარჩელების „მეტეხი-93“-ის და სს გაერთიანება „ანალიზხელსაწყოს“ თანამშრომლების მიერ შემუშავებული იქნა ელექტრომრიცხველების კარადის მოდელი. ახალი მოწყობილობის შექმნის, ქსელის ახალი სტუმის გამოცდის და მის ემპეტურობაში დარწმუნების შეზღვე დაიღო ხელშეკრულება შპს „მეტეხი-93“-სა და სს „ანალიზხელსაწყოს“ შორის 1997 წლის 7 თებერვალს 100 ცალი მრიცხველის კარადის დამზადებაზე. მოსარჩელეთა განმარტებით მათ მიერ შექმნილი ელექტროგამაძაწილებლის კარადის ნახაზები 1997 წლის მარტში წაიდეს მოასახეზეთა წარმომადგენლებმა. რაზედაც შედგენილი იქნა სათანადო აქტი.

მოასახეების მიერ კატენტით დაცული იქნა ისეთი სამრეწველო ნიმუში, რომელიც არ აკმაყოფილებს საქართველოს საპატენტო კანონის მე-13 მუხლით გათვალისწინებულ სიახლის კრიტერიუმს. ენაიდან იგი ცნობილი იყო წერილობითი და ზეპირი აღწერათ. აგრეთვე, პრაქტიკული გამოყენებით „საქსატენტში“ განცხადების შეტანის თარიღამდე.

აქედან გამომდინარე მოსარჩელები ითხოვენ 1997 წლის 15 აპრილს გაცემული №322 კატენტის და აღნიშნული კატენტით დაცული სასარგებლო მოდელზე ავტორობის უფლებების გაუქმებას.

მოასახეზეთა წარმომადგენლებმა ნბიტარიშვილმა სარჩელი არ სცნო და აღიშნა, რომ „საქსატენტში“ ჩატარდა კატენტუნარაინობის დასდასტურებელი ექსპერტისა, რომელმაც დადასტურა სასარგებლო მოდელის სიახლის კრიტერიუმში და დაადგინა კატენტის ე. უცემის კანონიერება. ვარდა ამისა, „საქსატენტში“ მოქმედებს სპეციალური სააქლაციო პალატა, სადაც მეტეხის ხელმძღვანელობას საქართველოს სამრეწველო საკუთრების ოფიციალურ ბიულეტენში საგანაცხადო მასალების გასაცნობად გამოუყირიდან 3 თვის ვადამი და არა 3 წლის შემდეგ. შეებლო შეეტანა კატენტუნარაინობის კრიტერიუმების უარყოფასთან დაკავშირებული დასაბუთებული შედეგება კატენტის გაუქმის თაობაზე, რადგანაც „მეტეხის“

ხელშეწყობას ასეთი შედეგა არ აღუზრავს, „საქსატრეტი“ გამოიტანა გადაწყვეტილება სასარგებლო მოდელის პატენტის ვაუჩის თაობაზე.

მოასხუხის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებით ირკვევა, რომ სს „ელექტროავტომობილს“ ვაუჩი უფრო ადრე შეუძენია და შექმნა „ელენურგის შემყვან-გამანაწილებელი და აღმოსტევილი მიწობილობა, კარგული შესრულებით“.

მოსამზადებელ სხდომაზე დაქმნულია მოასხუხე „ელექტროავტომობილის“ წარმომადგენლის ა. ხაინდრაყას შუამდგომლობა „საქსატრეტის“ არასათანადო მოასხუხედ ცნობისა და საქმეში მე-3 პირად ჩაბნის შესახებ. შუამდგომლობას მხარი დაუჭირა მოსარჩელე „მეტეხი-93“-ის წარმომადგენელმა ა. ვახანიამ.

სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელე შპს „მეტეხი-93“-ის დირექტორმა დღებუაქიმ და სს გაერთიანების „ანალიზხელსაწყო“-ს წარმომადგენელმა თ. სურმაქიამ უარი განაცხადეს ხარვეზზე, თანაოდან მათი ახსნა-განმარტებით მოასხუხეების მიერ შექმნილი და დამატენტებული კარდა არ შეესაბამება მოსარჩელეების მიერ შექმნილ ელექტროგამანაწილებელ კარდას. სსკ-ს 272-ე მუხლის „გ“ პუნქტის თანახმად „სასამართლო შეწყვეტს საქმის წარმოებას თუ მოსარჩელემ უარი თქვა ხარვეზზე“.

თხელშეწყობა რა სსკ-ს 272-ე, 273-ე, 274-ე მუხლებით

დ ა ე ა დ ვ ი ნ ე :

1. შეწყვეტს სამოქალაქო საქმის წარმოება მოსარჩელეების შპს „მეტეხი-93“-ის და სს „ანალიზხელსაწყო“-ს ხარვეზისა გამო მოასხუხეების „ელექტროავტომობილის“ პატენტის ავტორების ა. ვახანიძის, ვლადიძის, გლადიძის, გლადიძის, კლავაძის, მჩიქვანიას, მე-3 პირის „საქსატრეტის“ მიმართ პატენტის ავტორების და პატენტისფლობის ვაუჩების შესახებ, თანაოდან მოსარჩელეებს უარი განაცხადეს ხარვეზზე.

2. ამ განჩინებაზე შეიძლება კრძო ხარჯის შეტანა 12 დღის ვადაში ამავე სასამართლოში, მხარეებისათვის განჩინების ჩამარების დღიდან.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელაო

№ 3/1014-02

5 აპრილი, 2002 წ. ქობოლის

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამწარმო და ვაუჩების საქმეთა პალატა

შუამდგერლობა: ბეჯან ზომბაშვილი (თამბჯლოშარე),
ქეთევან ვახედაძე (მომხსენებელი),
თენგიზ კობახიძე

სხდომის მდიანი: ე. ხაჩიძე

კასატორი: სს „ელექტროავტომობილ“ (მოსარჩელე)

მონინადალდევე მხარე: შპს „მეტეხი 93“, შპს „მეტეხი 99“

განაჩინებელი სასამართლო გადაწყვეტილება: თბოლისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმო კოლეგიის 2001 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილება

კასატორის მოთხოვნა: გადაწყვეტილების ვაუჩებუა და ახალი გადაწყვეტილების მოღება

დავით საგანი: ინტელექტუალური საკუთრების პატენტით დაკრული უფლების დარღვევით მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურება.

სს „ელექტროავტომატმა“ სარჩული მომართა სასამართლოს და მოითხოვა მოს-
სუხეების: შპს „მეტეხი 93“-ისა და „მეტეხი 99“-ისაგან მატერიალური და მორალური ზიან-
ის ანაზღაურება შენდვი საფუძვლით: 1997 წელს შეიძუმა, წარმოებში დასრუა და
სერიულად გამოეუბა „ელექტროტერჯიის შეტან-გამანარელებელი აღმრეხველი მწყობი-
ობა“, რომელიც გამოირყვას მომხარებელი ელექტროტერჯიის დატყუებას. მოწყობილო-
ბის წარმოებაზე მიღებული აქვს ზარისხის სერტიფიკატი და 1997 წლის 15 აპრილიდან 8
წლის ვადით გატყუული პატენტით. მიუხედავად გაფრთხილებისა, მოასახე არგარიზაციებს
მათთან შეთანხმების გარეშე დაამზადეს და დაამონტაჟეს მათი პროდუქციის ოდნტური
მოწყობილობა ისინი რაონის სხვადასხვა დასახლებულ უბნებში, რთიყ მთ მოყენეს
მნიშვნელოვანი მატერიალური და მორალური ზიანი. მოასახეს უნდა დაეზადებინა !50000
ლარის ღირებულების პროდუქცია, რაც წარმოადგენს მათთვის პირდაპირ მიყენებულ მყე-
რალური ზარალს, რადგან აღნიშნული შეყვთა უნდა მიეღო სს „ელექტროავტომატს“
როგორც კანონიერ პატენტსფლობელს.

მოასახე შპს „მეტეხი 93“-მა სარჩული არ ენო შენდვი საფუძვლით: „მეტეხი 93“-მა
1997 წლის იანვარში სს „ახალიზ ხელსაწყოს“ ქარხანაში დაამუშაყ და შექმნა მრეცხე-
ლების კარდის მოდელი. კარდა გამბზნული იყო მდელიც კორპუსის სადრამაზომი დას-
რინტაყებლად, რომელიც მდლიანად გამოიყხაყდა ელექტროტერჯიის დატყუებას. 1997
წლის მარტში მერე ლევიონის კორპუსში დაამონტაჟეს სს „ახალიზხელსაწყოსში“ დამზ
ბული კარადები, რაც იმაყე დღეს მონახულეს თბილისის შერიის, საქტერჯოს ენეროვიას-
ლების სამმართველო და „თელასის“ ხელმძღვანელებს. ტელევიზიის და პრესის წარმომდ-
გენლებმა. სასლ ტელევიზიით ფარიოდ იყნა გაშუქებული. დაწრგილი სახლის დაკანონ-
ების მიზნით შეიქმნა დოკუმენტაცია, რაც რეგისტრირებულია საქრთველოს სტანდარტიზაცი-
ის, მეტროლოგიისა და სერტიფიკაციის დეპარტამენტის შირ 1997 წლის 18 ივლისს. მოას-
სახეთა პატენტს არაყერი აქვს სურთიო მთ შირ დამზადებულ ელექტრომოწყობილობასთან.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და ზამყნარმო საქმეთა კოლეგიის 2001
წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილებით არ დაემყოფილა სს „ელექტროავტომატის“
სარჩული შპს „მეტეხი 99“-ის და „მეტეხი 93“-ის მომართ ინტელექტუალური საყუთრების
პატენტით დაყული უფლების დარღვევით მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიან-
ის ანაზღაურების შესახებ.

სასამართლომ გადაწყვეტილება გამოიტანა შენდვი საფუძვლით: დადგინოლად მიიჩნია,
რომ მოსარჩელეს სს „ელექტროავტომატის“ სასარგებლო მოდელზე (მყირე გამოგონება) სასა-
პატენტო სიგელი მიღებული აქვს 1998 წლის 15 აპრილს, ხოლო სასარგებლო მოდელის
რეყერატი „საქპატენტის“ სამრეველო საყუთრების ოფიციალურ ბოულეტენში გამოქყენდა
მხოლოდ 1997 წლის 10 ნოემბერს, მაშინ, როცა 1997 წლის 1 ნოემბრისათვის მოასახეს
მდლიანად დამთარებული ჰქონდა ელექტროკარადების დამზადება და საცხოვრებელ
კორპუსებში დამონტაჟების სამუშაოები. სასამართლომ დადასტურებულად მიიჩნია გარეშო-
ბა, რომ მოასახეს არ დაურღვევა სს „ელექტროავტომატის“, როგორც პატენტსფლობელის.
განსაკუთრებული უფლება, არ უწარმოებიათ და არც სხვაგვარად უნარგებლიათ პატენტით
დაყული სასარგებლო მოდელით. პატენტით დაყული სასარგებლო მოდელის ფორმულაში
ჩამოთვლილი ისეთი ნიშნები, როგორცაა სამუშაო ჩამრბი და სამუშაო მრეცხველი, არა
აქვს მოასახეთა შირ დამზადებულ ელექტროკარადებს. სს „ელექტროავტომატის“ და
„მეტეხი 93“-ის შირ დამზადებული ელექტროკარადების სქემები მრეველად განსხვავებთან
ერთმანეთისაგან, ამტომ საქრთველოს მინისტრთა კანონების 1992 წლის 16 მარტის N 302
დებულების 82-ე მუხლზე დაყრდნობით სასამართლომ სარჩული არ დაემყოფილა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და ზამყნარმო საქმეთა კოლეგიის 2001
წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილებაზე საყასაციო საჩივარი შეიტანა სს „ელექტროავ-
ტომატმა“, რომლითაც მოითხოვა გადაწყვეტილების გაუქმება შენდვი საფუძვლით:

სასამართლომ სარჩულზე უარის თქმის საფუძვლად მიიჩნია ის გარეშობა, რომ „მეტეხი

93" 1997 წელს ვერ დაარღვედა 1999 წლის 24 თებერვლის სასაბჭო კანონი, რაც არასწორია. ვერ ერთი საქართველოს სასაბჭო კანონის მე-14 თავის 78-ე მუხლი მოითხოვს, რომ ამ კანონის ამოქმედებამდე გამოცემული აქტები უთანხმოებდა ან კანონის მიხედვით გატყვევებული აქტების". ე.ი. ვარკვეულწოდ ახალი კანონი იცავს მანამდე გატყვევებული აქტების და შორეულ კანონს აქვს უკუქმედების ძალა, თუ იგი არასაბჭოებს და მანამდე მდგომარეობას. მოცემულ შემთხვევაში ახალი კანონი უფრო შედეგადაა ახალი. კასტორი ასევე მოითხოვს, რომ სასაბჭოლოდ არასწორად დანიშნა განმარტებითი ექსპერტიზა, რადგან იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტიზის დასყენა იყო სწორი. სასაბჭოლოდ გადაწყვეტილება გამოიტანა იმ საყურადღებო, რომ თითქმის მოსარჩელისა და მოპასუხის სასარგებლო მიზეზები ერთნაირი არ არის. ასეთი მიზეზობა არასწორია, რადგან საქმეში არსებობს ექსპერტიზების დასყენა, რომ მათი ნაწარმი იდენტურია.

ს ა მ რ ტ ი ვ ა ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ შეისწავლა საქმის მასალები, საკასაციო საჩივრის სამართლებრივი საფუძვლები, შეამოწმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება და თვლია, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაეკმაყოფილებინა შემდეგ გარემოებათა გამო:

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმო საქმეთა კოლეგიის მიერ დადგინდა არის მიზნული ფაქტობრივი გარემოება, რომ ატენტიზაციის სს „ელექტროკომპანის“ ატენტიზაციის დასრულებული ელექტროკარადის სექსი და მოპასუხე შს „შეტები 93“-ის მიერ დამზადებული ელექტროკარადის სექსები ძირულებად განხილვებთან ერთმანეთისაგან. მოპასუხეს არ დაურღვევა სს „ელექტროკომპანის“, როგორც ატენტიზაციის, განსაკუთრებული უფლება ფლობის, სასარგებლოდ და განკარგავდეს სასარგებლო მიზეზის, მოპასუხეს არ გამოეწინა, არ უწარმოებდა და არც სხვაგვარად უსარგებლო ატენტიზაციის დასრულებული სასარგებლო მიზეზით. საქართველოს სამოქალაქო სასამართლო, რადგანის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებით საუბრებულა სასამართლოთათვის, თუ წამოყენებული არ არის დამტკიცებული და დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია. მოცემულ შემთხვევაში კასტორის მიერ წამოყენებული პრეტენზია არ დამტკიცებულია და არც იტყვილებად არ არის დასაბუთებული.

საკასაციო პალატა ვერ გთხოვრებს საკასაციო საჩივრის მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ საოლქო სასამართლოს კოლეგიამ არასწორად გამოიყენა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის დადგინებით დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ“ დებულება და უნდა გამოეწინებინა საქართველოს სასაბჭო კანონი, რომელიც მოღებულა 1999 წლის 5 თებერვლის და რომ თითქმის ამ კანონს უკუაქციეთ ძალა აქვს. საქმის მასალებით უფრო დადგინდა და არც კასტორი არ უარყოფს, რომ მხარეთა შორის სამართლებრივი ურთიერთობა (დაე) წარმოიშვა 1997 წელს. ამ დროისათვის კი მოქმედებდა საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის დადგინებით დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ“ დებულება. ასევე ვერ იტყვება განმარტებული კასტორის მოსაზრება იმის შესახებ, რომ საქართველოს სასაბჭო კანონს უკუაქვია აქვს. „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის 47-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად „ნორმატიული აქტს უკუაქვია აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის დადგინილი ამ ნორმატიული აქტით“. 1999 წლის 5 თებერვლის „სასაბჭო კანონით“ ამ კანონის უკუაქვია დადგინილი არ არის.

საკასაციო პალატა ვერ გთხოვრებს კასტორის მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ სასამართლო პალატამ არ იმსჯელა შს „შეტები 99“-ის მიმართ, რომლის მიმართაც კაბინეტი შეტანილი თავდაპირველი სარჩული. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების აღწერლობით ნაწილში მსჯელობა როგორც შს „შეტები 93“-ის, ისე შს „შეტები 99“-ის მიმართ. გადაწყვეტილებით კასტორის უარი ეთქვა „სარჩულზე მოპასუხეების შს „შეტები 93“-სა და „შეტები 99“-ის მიმართ ინტელექტუალური საკუთრების ატენტიზაციის დასრულების დასაბუთებული მიზეზების და მრავალრიცხოვანი ანაზღაურებაზე“.

საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმო საქმეთა კოლეგიის მიერ დამტკიცებული

ბუღალ არის მინეული, რომ კასტორის სს „ელექტროავტომატს“ სასარგებლო მოდელზე (მცირე გამოგონება) საპატენტო სიგელი №322 მიღებული აქვს 1997 წლის 15 აპრილს, ხოლო სასარგებლო მოდელის რეგერატი „სექსტანტის“ სამრეწველო საკუთრების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნდა მხოლოდ 1997 წლის 10 ნოემბერს, მაშინ, როცა 1997 წლის 1 ნოემბრისათვის მოასხუბე „შეტეხი 93“-ს მთლიანად დამზარებული ქიზნა ელექტროკარადების დამზადება და საცხოვრებელ კორპუსებში სამონტაჟო სამუშაოები. სამუქალაქო საპროექტო კოლექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საოლქო სასამართლოს კოლეჯის მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები საჯალდებულა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დამატებითი და დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია. კასტორის პრეტენზია, რომ მოასხუბე „შეტეხი 93“ 1999 წელსოც ავრისულა პატენტით დატული ელექტრომუხეან-გამანწილებელი კარადების დამზადებას. არ არის დასაბუთებული. კასტორი მოითთებს საქმის 35-ე და 48-ე ფურცლებზე. 35-ე ფურცელზე თბილისის საჯაციო ქარხანა 1999 წლის 6 ოქტომბრის კასტორისთვის გაგზავნილ №655/014 წერილში მოითთებს, რომ საჯაციო სახელწიფო ვერაიანებასა და „შეტეხი 93“-ს შორის დიდო ხელშეკრულება ამ უკანასკნელის მიერ შეტანილი ცარიელი დონაბეული კარადების შეკოებაზე და არ – ახლის დამზადებაზე. 48-ე ფურცელზე მოასხუბე შს „შეტეხი 99“ თვის შესაგებლში მოითთებს, რომ 1997 წლის 1 ნოემბრამდე მათ მიერ დამზადებულ და დამონტაჟებულ იქნა 600-მდე კარადა. 1999 წლის 7 ივლისს „თი-უ-ს“ თელასმა დიდო ხელშეკრულება ისნის რაიონში ჩოლოყშვილისა და ბოვან ხეჩირიყის ქუჩაზე არსებული აღრიყბეის რეკონსტრუქციაზე, კასტორის მიერ მოითთებული არჯერი თს წერილი არ ეწინააღმდეგება საოლქო სასამართლოს მიერ დადგნილად იქმნიულ ფაქტობრივ ვარემოებას, რომ 1997 წლის პირველი ნოემბრისათვის, ანუ მანამდე, ხანამ სასარგებლო მოდელის რეგერატი გამოქვეყნდებოდა სამრეწველო საკუთრების ოფიციალურ ჟურნალში, მოასხუბეს უკვე დამზადებული და დამონტაჟებული ქიზნა ელექტროგამანწილებელი კარადები. ასეთ ვითარებაში მოასხუბის მიერ დამზადებული კარადები პატენტით დტული სასარგებლო მოდელის სრულიად იღენტური რომც იყოს, საქართველოს მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული „გამოგონების შესახებ დებულებების“ მე-60 მუხლის თანახმად, თუ რომელიმე პირი გამოგონებაზე განაცხადის შეტანის თარიღისათვის კეთილსინდისიერად სარგებლობდა ამ გამოგონებით ან განახორციელა საშადალი მისი გამოყენებისათვის, მას უფლება აქვს ინდივიდუალურად გამოიყენოს გამოგონება პატენტის მოქმედების ბოხედაჯად. საქმეში არსებული მასალებით დახტურდება, რომ მოასხუბე სადაყო კარადების დამზადება დაიწყო 1997 წლის მარტის თვეში, ხლო იმავე წლის 1 აპრილს დიდო ხელშეკრულება მუნიციპალურ საწარმო „თელასთან“ ქ. თბილისში ელექტროინერჯიის აღრიყბეის წრედების სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარებაზე, ხლო კასტორის „სექსტანტში“ განაცხადი შეტანილი აქვს 1997 წლის 15 აპრილს.

საკასაციო პალატა თელის, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯის მიერ საქმის განხილვისას კანონის დარღვევას ადგილი არ ქიზნა და არ არსებობს მისი გაუქმების კანონიერი საფუძველი.

ს ა რ ე ზ ი დ ე უ ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხილმტვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროექტო კოლექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ ვ ა ნ ა :

1. სს „ელექტროავტომატის“ საკასაციო საჩიყარი არ დაქსოყოილდეს.
2. უცელელი დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯის 2001 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილება.
3. საკასაციო პალატის განიინება საბოლოოა და არ განასრუდება.



გ ა დ ა წ ყ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№2/ა-113-2002

5 ივნისი, 2002 წ., ქ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯია
შეზღვევნილია: მ. ჩანტლაძე (თავმჯდომარე),
ქ. ლევლაძე (მომხსენებელი),
დ. თაღრაძე

სხდომის მდივანი: ი. ხუჯაყაძე
მოსარჩელე: ზურაბ ბაბუნაშვილი

მხასხუხე: „შ.პ.ს. მარტინ ბაუერი თბილისი“; წარმომადგენელი - თ. სალუქვაძე

დავის საგანი: საექტორო ჯილდოს ანაზღაურება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

მოსარჩელე ითხოვს მხასხუხის მიერ 1999, 2000, 2001 წლებში პატენტით დაცული მისი გამოგონების გამოყენების გამო საექტორო ჯილდოს ანაზღაურებას 63.000 აშშ დოლარის ოდენობით.

მოსარჩელე არის №1494899 პატენტით დაცული გამოგონების: „ბაიხის ჩაის დახარისხების ხაზი ბაბუნაშვილი“ ავტორი. მხასხუხემ ეს გამოგონება გამოიყენა 1999, 2000, 2001 წლებში თავის მულაბელობაში მოქცეულ ჩაის ფაბრიკებში ბაიხის ჩაის პროდუქციის ხარისხის გასაუმჯობესებლად და გამოუშვა დაახლოებით 1500 ტონა შავი ბაიხის ჩაის პროდუქცია, რომლის ღირებულება დაახლოებით შეადგენს 1ტ-ზე - 700 აშშ დოლარს, მთლიანად 1.050.000 აშშ დოლარს.

მოსარჩელე „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 78-ე მუხლის და „სსრკ-ში გამოგონების შესახებ“ კანონის 32-ე მუხლის „1“ პუნქტის საფუძველზე ითხოვს მიღებული მოგების 15% ან თვითღირებულების არანაკლებ 2%-ის (21.000 აშშ დოლარის) გადახდას მხასხუხისაგან საექტორო ჯილდოს სახით.

მოსარჩელე არის №1184510 პატენტით დაცული გამოგონების „ბაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის დამხარისხებელი დანადგარი“ ავტორი. მხასხუხემ ეს გამოგონება გამოიყენა 1999, 2000, 2001 წლებში, მის საკუთრებაში არსებული ჩაის ფაბრიკებში, რასაც ადასტურებს „სს ინვირის ჩაის ფაბრიკაში“ შუდგენილი „ბაიხის ჩაის“ წყ ფაბრიკის ხაზის აქტივობა 1998 წლის 16 სექტემბრისათვის და ამ ფაბრიკის სახელზე სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „ბაბუნაშვილის ოფის“ 2000 წლის 03 დეკემბრის №132 განცხადება.

მოსარჩელე ითხოვს მხასხუხის მიერ №1184510 პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენების გამო, საექტორო ჯილდოს ანაზღაურებას 21.000 აშშ დოლარის ოდენობით, რაც წარმოადგენს მხასხუხის მიერ 1999, 2000, 2001 წლებში გამოშვებული 1.500 ტონა შავი ბაიხის ჩაის თვითღირებულების (1500ტ X 700 აშშ დოლარზე) 1.050.000 აშშ დოლარის 2%-ს.

მოსარჩელე არის №1237151 პატენტით დაცული გამოგონების „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილობა“ ავტორი. მხასხუხემ ეს გამოგონება გამოიყენა 1999, 2000, 2001 წლებში. თავის საკუთრებაში არსებული ჩაის ფაბრიკებში, რასაც ადასტურებს ფირმა „მარტინ ბაუერი თბილისი“-ს ინვირის ჩაის ფაბრიკაში ბაიხის ჩაის წყ ფაბრიკის ხაზის სექტა 1998 წლის 16

სექტემბრისათვის და 2000 წლის 3 დეკემბრის №132 განცხადება.

მოსარჩელე ითხოვს მოასუსხის მიერ №1237151 პატენტით დაკული გამოგონების გამოყენების გამო საავტორო ჯილდოს ანაზღაურებას 21.000 აშშ დოლარის ოდენობით, რაც წარმოადგენს მოასუსხის მიერ 1999, 2000, 2001 წლებში გამოიყენებულ 1.500 ტონა შავი ხაიხის ჩაის თეთლირებლებს (1.500ტ X 700 აშშ დოლარზე) 1.050.000 აშშ დოლარის 2%-ს.

მოასუსხე მხარემ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ სარჩელში აღნიშნული პატენტ-ზიგის მიყვანილობა ჩაის საწარმოებს, რომლებიც არიან დამუკიდებელი იურიდიული პირები და მათი ქონება წარმოადგენს ხსენების საკუთრებას. არავითარი ქონებრივი ურთიერთობა ამ საწარმოსთან მას „მარტინ-ბაუერ თხაღისს“ არ გააჩნია;

ხ ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგია საქმის მასალების შესწავლით და მხარეთა ზემოთ ახსნა-განმარტებების მოსმენით მიუღია იმ დასკვნაზე, რომ ზურამ ბაბუნაშვილის სარჩელს უარი უნდა ეთქვას დატყვევებლობაზე.

დადგენილია, რომ მოსარჩელე ზურამ ბაბუნაშვილის გამოგონებების: „აიხის ჩაის დახარისხების ხაზი - ბაბუნაშვილი, „აიხის ჩაის ნახევარფაბრიკის დახარისხებული დანადგარი“, „ჩაის მჭრელ-მტეხი მოწყობილობა“ დაკულია ყოფილი სსრკ-ის პატენტებით: №1494899-ით, №1184510-ით და №1237151-ით, რომლებიც მოქმედებს 1991 წლის 1 ივლისიდან.

1. სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა საავტორო ჯილდოს ანაზღაურების თაობაზე სამართლებრივი საუკუნის არქონება.

სასამართლო კოლეგია არ იზიარებს მოსარჩელის პოზიციას მისი მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლად „სსრკ-ში გამოგონების შესახებ“ 1991 წლის 31 მაისის ენონის 32-ე მუხლის, „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 75-ე მუხლისა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302-ე დადგენილების მე-1 მუხლის შესახებ, ვინაიდან:

- „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 78-ე მუხლით დადგინდა რა, რომ ამ კანონის ამოქმედებამდე გაცემული პატენტები უთანაბრდება ამ კანონის მსდებით გაცემულ პატენტებს. „საქართველოს საპატენტო კანონით“ განსაზღვრული სამართლებრივი დაცვის რეჟიმში მოქცეა ინტელექტუალური საკუთრების ისეთი ობიექტი, როცმულ შემთხვევაში გამოგონება, რომელზეც „საპატენტო კანონის“ ამოქმედებამდე საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე, კერძოდ, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული იქნა გამოგონების შესახებ“ გაცემული იქნა საქართველოს რესპუბლიკის პატენტი;

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცდა და 1992 წლის 1 მაისიდან სამოქმედოდ იქნა შერუღებული „დებულება გამოგონების შესახებ“. ამ დადგენილების მე-2 მუხლით განისაზღვრა, რომ გამოგონების შესახებ დებულების ძალაში შესვლის შემდეგ გამოგონებასთან დაკავშირებით წარმოქმნილ სამართლებრივ ურთიერთობათა მოსართ გამოყენების უნდა ყოფილიყო დებულება გამოგონების შესახებ; ამავე დადგენილების მე-3 მუხლით დამუკიდებლად გამოცხადდა საქართველოს რესპუბლიკის პატენტის გაცემა ყოფილი სსრკ-ს საავტორო მოწმობით ამ პატენტით დაკული იმ გამოგონებებზე, რომელთაც „პროპრეტეტი ჰქონდათ 1972 წლის 1 მაისის შერდეგ. აღმდგენ, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302-ე დადგენილების მე-3 მუხლიდან გამომდინარე ზურამ ბაბუნაშვილის სახელზე გაცემული №1494899, №1184510 და №1237151 ყოფილი სსრკ-ის პატენტები მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნება ვითანაბრებული „საქართველოს საპატენტო კანონის“ საფუძველზე გაცემულ საქართველოს პატენტებთან, თუ მათზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების შესაბამისად იქნესოდა გაცემული საქართველოს რესპუბლიკის პატენტი. როგორც მოსარჩელე მხარემ განმარტა მას სსრკ-ის პატენტებით დაკული თავის გამოგონებებზე არ მოუღია საქართველოს რესპუბლიკის პატენტები, იუმცა 1992 წლის

განცხადება ასეთი პატენტის მოღვაწე მის მიერ წარდგენილი ყოფილა.

ამდენად, სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ ზუსტად აღინიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე ზურაბ ბაქრაძის გამომგონებელზე გაცემული სსრკ-ს პატენტები ექვსი წლის განმავლობაში, საქართველოს საპატენტო კანონის¹ საფუძველზე მიღებულ საქართველოს პატენტებს და ექვსი წლის განმავლობაში საქართველოს საპატენტო კანონის მოქმედების არქალში, თურქეთს ასეთ შემთხვევაშიც, საქართველოს საპატენტო კანონში² საერთაშორისო დიპლომ ანაზღაურება გათვალისწინებული არ არის.

2. სასამართლო კოლეგია იტყვის, რომ ზ. ბაქრაძის სახელზე გაცემული ზემოხსენებული სსრკ-ს პატენტების მოქმედება საქართველოს ტერიტორიაზე ექვსი წლის განმავლობაში საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-4 მუხლის საფუძველზეც, ენადაც ზურაბ ბაქრაძის არ წარმოადგენს უცხოეთის ფიზიკურ პირს. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302-ე დადგენილების მე-4 მუხლით კი დაშვებული იქნა უცხოეთის ფიზიკური და იურიდიული პირების სახელზე გაცემული ყოფილი სსრკ-ს პატენტების მოქმედების გაგრძელება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, თუ პატენტმფლობელს წინასწარ, 1992 წლის 1 იანვრამდე, სქანდა გადახდილი ბაჟი პატენტის ძალაში შენარჩუნებისათვის.

3. საქართველოს სასოქალაქო სამართლებრივი კოდექსის მე-4 მუხლიდან გამომდინარე, მხარეებს სათანადო მტკიცებულებით უნდა დადასტურონ ის ფაქტობრივი გარემოებები, რომელთაც საფუძველად უდევს თვითნებ მოთხოვნებს.

სახარბიელო მხარე სათანადო მტკიცებულებით ექვსი დადასტურა ის ფაქტობრივი გარემოება, რომლის საფუძველზეც ითხოვს სასაქონლო დიპლომის ანაზღაურებას, ექვსივე სსრკ-ს №1494891, №1184510, №1237151 პატენტებით დატანილი მისი გამომგონებების გამოყენება რუსეთის მიერ. ასევე ის ჩაის ფაბრიკები, რომლებიც მოსარსიელის განმარტებით იყენებენ მის გამომგონებებს: „სს მარტინ ბაუერ ინვირ“ „სს მარტინ ბაუერ ოლიმი“, „სს მარტინ ბაუერ კალბა“, „სს მარტინ ბაუერ ყელიშკარი“ და ა. შ. წარმოადგენენ მოასხეზე „სს მარტინ ბაუერ თბილისისგან“ დამოუკიდებელ იურიდიულ პირებს, რომელთა მიერ განხორციელებულ ქაღალდებზე „სს მარტინ ბაუერ თბილისის“ ასუხისასველობის სამართლებრივი საფუძველები არ არსებობს.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სსკ-ის 243-ე, 249-ე, 395-ე, 397-ე მუხლებით. გადაწყვეტა:

ს ა რ ე ზ ო ლ ე უ ტ ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

ზურაბ ბაქრაძის საჩივრს „სს მარტინ ბაუერ თბილისის“ მიმართ, სასაქონლო დიპლომის ანაზღაურების შესახებ, ეთქვას უარი დაკმაყოფილებაზე.

გადაწყვეტილების გასაჩივრება შეიძლება საკასაციო წესით საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, თბილისის საოლქო სასამართლოს მეშვეობით, მხარეთაათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემიდან ერთი თვის განმავლობაში.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

3/1237-02

7 თებერვალი, 2003 წ. ქობულისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს საოლქო, სამეწარმეო და გეოგრაფიკული საქმეთა პალატა შემადგენლობა: მიხეილ გოგიშვილი (თავმჯდომარე),

**ლალი ვარლამაშვილი (მომხსენებელი),
ბურბან წიქვაძე**

ხელშეწყობის მდივანი: ლევა ხანიკიძე

კასატორი: ზურაბ ბაქრაშვილი (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე: შპს „მარტინ ბაუერი თბილისი“ (მოსახსენებელი)

გასართავებელი განწინება: თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეცნიერო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 5 ივნისის გადაწყვეტილება

კასატორის თხოვნა: გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩლის დაკმაყოფილება.

დავის საგანი: საავტორო უფლების ანაზღაურება.

ა ლ ვ ე რ ი ლ ი ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ე :

2002 წლის 18 ივნისის სასამართლოს საოლქო სასამართლოში სარჩელი აქვს ზურაბ ბაქრაშვილმა შპს „მარტინ ბაუერი თბილისის“ წინააღმდეგ და მოითხოვა საავტორო უფლების სახით თანხის დაკისრება.

მოსარჩელემ მოუთხოვა, რომ იგი №1494899 პატენტით დაცული გამზომების „ა“-ის ჩაის დახარისხების ჩაის ბაქრაშვილის“ №118450 პატენტით დაცული გამზომების „ა“-ის ჩაის ჩაის ჩაყვარებაში კაქტის დამზარისხებელი დანადგარის“ და №1237151 პატენტით დაცული გამზომების „ა“-ის მქრელ-მტეხა მოწყობილობის“ ავტორია, მოსახსენებელი პატენტებით დაცული გამზომებები გამოიყენა 1999, 2000, 2001 წლებში თ.კ.ს მულტიპლიკაში არსებულ ჩაის ფაბრიკებში ჰაიხის ჩაის პროდუქციის ხარისხის გასაუმჯობესებლად და გამოუმუშა დაახლოებით 1500 ტონა შავი ჩაისის ჩაის, რომლის დარეგულირება დაახლოებით შეადგენს 1.050.000 აშშ დოლარს. „საქართველოს სამატარქო კანონის“ 78-ე მუხლის და „სსრკ-ში გამზომების შესახებ“ კანონის 32-ე მუხლის „ა“ პუნქტის საფუძველზე მოსარჩელემ მოითხოვა მისი გამზომების თითოეული გამზომების შედეგად მიღებული მოგების 15% ან დამზარებელი ჩაის ფაბრიკებულების არანაკლებ 2%-ის (21.000 აშშ დოლარის) სულ - 64300 აშშ დოლარს გადახდის დაკისრება მოსახსენისათვის საავტორო უფლების სახით.

მოსახსენებელმა სარჩელი არ ეწო და განსვრტა, რომ სარჩელში აღნიშნული პრეტენზიები შეეხება ჩაისის მწარმოებელ საწარმოებს, რომლებიც არიან დამოუკიდებელი თურქული ბიზნისი და არაფაბრიკის ტიპის თურქული უწარმოებია ამ საწარმოებთან შპს „მარტინ ბაუერი თბილისის“ არ გააჩნია.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეცნიერო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 5 ივნისის გადაწყვეტილებით ზურაბ ბაქრაშვილის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საოლქო სასამართლომ დაადგინა, რომ მოსარჩელის გამზომებები „ა“-ის ჩაის დახარისხების ჩაის ბაქრაშვილის“ „ა“-ის ჩაის ჩაის ჩაყვარებაში კაქტის დამზარისხებელი დანადგარის“ „ა“-ის მქრელ-მტეხა მოწყობილობის“ დაცული უფლება სსრკ-ს პატენტებით: №1494899, №118450 და №1237151, რომლებიც მოქმედებს 1991 წლის 1 იანვარიდან.

სასამართლო კოლეგიამ მოუთხოვა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა საავტორო უფლების ანაზღაურების თაობაზე სასამართლოზე საფუძველზეა მოკლებული, რადგან საავტორო უფლების საპატენტო კანონის“ 78-ე მუხლით დადგინდა, რომ ამ კანონის მითქვამს: „გაყვანილი პატენტები უნდა არღებდეს ამ კანონის მიხედვით გაყვანილ პატენტებს, რომლებიც საავტორო კანონის მითქვამს: „საქართველოს სასამართლოს საოლქო სასამართლოს რეგულირების მინისტრის კანტეტის 1992 წლის 16 მარტის №112 დადგინდებით დამტკიცებული დებულებით გამზომების შესახებ“ გაყვანილია. აქედან გამომდინარე, საავტორო უფლების ანაზღაურების თაობაზე სასამართლოზე საფუძველზეა მოკლებული, რადგან საავტორო უფლების საპატენტო კანონის“ 78-ე მუხლით დადგინდა, რომ ამ კანონის მითქვამს: „გაყვანილი პატენტები უნდა არღებდეს ამ კანონის მიხედვით გაყვანილ პატენტებს, რომლებიც საავტორო კანონის მითქვამს: „საქართველოს სასამართლოს საოლქო სასამართლოს რეგულირების მინისტრის კანტეტის 1992 წლის 16 მარტის №112 დადგინდებით დამტკიცებული დებულებით გამზომების შესახებ“.

ამ დადგინდებით დადგინდა, რომ 1992 წლის 1 იანვარიდან ანაზღაურება დებულებით გამზომების შესახებ“ ამ დადგინდებით მუ? მუხლით განისაზღვრა, რომ ცოცხალია ჩაისის

დებულების ძალაში შესვლის შემდეგ გამოგონებასთან დაკავშირებით წარსუქნილ ხაზართ-
ლებრივ ურთიერთობებში გამოყენებული უნდა ყოფილიყო დებულება „გამოგონების შესახებ“;
ასევე დადგინდების მე-3 მუხლით დაშვებულად გამოცხადდა საქართველოს რესპუბლიკის
პატენტის აკტებს ყოფილი სსრკ-ის საპატენტო მოწოდებით ან პატენტით დატულ იმ გამო-
გონებებზე, რომელთაც პრიორიტეტი ჰქონდათ 1972 წლის 1 მაისის შემდეგ.

აქედან გამომდინარე ზურაბ ბაზუნაშვილის სახელზე გაკეთული ზუსტად აღწერილი პატენტე-
ბი იმავალად იმ შესთავაზებულ იქნება ვთარამარებელი „საქართველოს საპატენტო კანონის“ სა-
ფუძველზე გაკეთულ საქართველოს პატენტებთან, თუ მათზე საქართველოს რესპუბლიკის
მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების შესაბამისად იქნებოდა
გაკეთული საქართველოს რესპუბლიკის პატენტი, ხოლო მოსარჩელის განმარტებით კი მას
სსრკ-ის პატენტით დატულ თავის გამოგონებებზე არ მიუღია საქართველოს რესპუბლიკის პა-
ტენტები. თუმცა 1992 წელს განცხადება ასეთი პატენტის მიღებაზე მის მიერ იყო წარდგენი-
ლი. ამდენად, სასამართლო კოლეგიამ ჩათვალა, რომ ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ზურაბ
ბაზუნაშვილის გამოგონებაზე გაკეთული სსრკ-ის პატენტები ვერ გაუთანაბრდება საქართველოს
საპატენტო კანონის საფუძველზე მიღებულ საქართველოს პატენტებს და ვერ მოქმედებს საქარ-
თველოს საპატენტო კანონის მოქმედების არეალში. თუმცა ასეთ შემთხვევაში საქართველოს
საპატენტო კანონით საპატენტო ვიდეოს ანაზღაურება ვთავაზობს ვინცაა

სასამართლო კოლეგიამ ასევე მიიჩნია, რომ ზ. ბაზუნაშვილის სახელზე გაკეთული
ზექსისტირებული სსრკ-ის პატენტების მოქმედება საქართველოს ტერიტორიაზე ვერ
გაქრულდება საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის
№302 დადგენილების მე-4 მუხლის საფუძველზე, ვინაიდან ზურაბ ბაზუნაშვილი არ წარ-
მოადგენს უცხოეთის ფიზიკურ პირს. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
1992 წლის 16 მარტის №302-ე დადგენილების მე-4 მუხლით კი დაშვებული იქნა
უცხოეთის ფიზიკური და იურიდიული პირების სახელზე გაკეთული ყოფილი სსრკ-ის პატენ-
ტების მოქმედების გაუქმლება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, თუ პატენტებ-
ვლობელს წინასწარ 1992 წლის 1 იანვარამდე ჰქონდა გადახდილი ბათი პატენტის ძალაში
დატოვებისათვის.

კოლეგიამ მიიჩნია, რომ მოსარჩელე მხარე ვერ დადასტურა ის ფაქტობრივი გარე-
შობა, რომლის საფუძველზეც ითხოვს საპატენტო ვიდეოს ანაზღაურებას, კერძოდ მომა-
სუსსის მიერ სსრკ-ის პატენტით დატული გამოგონებების გამოყენებას. ამასთან, ის ჩაიხ ფაბ-
რიკის, რომლებიც მოსარჩელის განმარტებით იყენებდნენ მის გამოგონებებს, წარმოადგენენ
მოსახლეობის „მარტინ ბაუერი თბილისისაგან“ დამოუკიდებელ იურიდიულ პირებს, რომელთა
მიერ განხორციელებულ ქმედებებზე მას „მარტინ ბაუერი თბილისის“ მასუხისმგებლობის
სამართლებრივი საფუძველი არ არსებობს

აღნიშნული გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ზურაბ ბაზუნაშვილმა და
მოითხოვა სადავო გადაწყვეტილების გაუქმება და სარჩელის დაქმნაყოფილება.

კასატორმა მიუთითა, რომ სასამართლო კოლეგიამ არასწორად განმარტა საქართველოს
რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-3 და
მე-4 მუხლები. კერძოდ, კოლეგიამ მიიჩნია, რომ ზურაბ ბაზუნაშვილის სახელზე გაკეთული
№1494899, №1184510 და №1237151 ყოფილი სსრკ-ის პატენტები მხოლოდ იმ შემთხვევაში
იქნებოდა გათანაბრებული „საქართველოს საპატენტო კანონის“ საფუძველზე გაკეთულ
საქართველოს პატენტებთან, თუ მათზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების შესაბამისად იქნებოდა გაკეთული საქარ-
თველოს რესპუბლიკის პატენტი. კასატორმა მიუთითა, რომ აღნიშნული დადგენილების მე-
3 მუხლი არ ავალდებულებს სსრკ-ის მიერ გაკეთულ გამოგონებებზე საპატენტო მოწოდებისა
და პატენტების მიღების მოახლოებამდე მათზე საქართველოს რესპუბლიკის პატენტის
მიღებას. ამასთან, კასატორის მიაჩნია, რომ დებულების მე-4 მუხლის საფუძველზე უცხოეთის
ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე სსრკ-ის მიერ გაკეთული პატენტების მოქმედება ვერცხლდე-
ბა საქართველოს მიერ ტერიტორიაზე.

კასატორის მოსახრებით აღნიშნულ გადაწყვეტილებაში სასამართლომ არ გამოიყენა

„გამოგონების შესახებ“ დებულების 85-ე და 86-ე მუხლები, საქართველოს სასაქონლო სამართლის კოდექსის 532-ე, 533-ე და 534-ე მუხლები, საქართველოს სასაქონლო კოდექსის 1507-ე მუხლი, საქართველოს სასაქონლო კანონის 76-ე მუხლი, „სსრკ-ში გამოგონების შესახებ“ 1991 წლის 31 მარტის კანონის 32-ე მუხლი და რუსეთის ფედერაციის უზენაესი საბჭოს 1992 წლის 23 სექტემბრის №3518-1 დადგენილების მე-1 მუხლი.

ზაბუნაშვილის განმარტებით აღინიშნება შემთხვევაში სასამართლომ დაარღვრა კანონის წესები, კერძოდ საქართველოს ადმინისტრაციული კოდექსის ორთხმდე დეკლარაცია განეხილა ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახდო საქმეთა კოდექსით.

ს ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ი ნ ა წ ი ლ ა :

აღსანიშნავია საქმის მასალებს, მოიხილა მხარეთა ახსნა-განმარტებანი და თვლის, რომ საკასაციო ხარისხი უსაფუძვლოა შემდეგ გარემოებათა გამო:

საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მიერ მოცემულ საქმეზე დადგინდა, რომ ხარვეზი უსაფუძვლოა, რადგან მოსარჩელემ ვერ დაადასტურა მოპასუხის მიერ პატენტით დაკრძალული გამოგონებების გამოყენება. კასატორის აღნიშნული გარემოების მიმართ არ წარსივლევია საკასაციო პრეტენზია. სასაქონლო სამართლის კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილით თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს კარგობები, რომლებზედაც იგი ამბობს თავის მოთხოვნებს და შესაგებებს. ვინაიდან მოსარჩელემ არ გამოიყენა კანონით იმართებული უფლება - დაამტკიცოს მოთხოვნის ფაქტობრივი გარემოებები, საკასაციო ალტერნატივა - რომ განსაზღვრული გადაწყვეტილება არსებითად სწორია და ხარვეზზე უარის თქმა, ამ გარემოებაზე მითითებით, დასაბუთებულია.

აღსანიშნავია იზიარების სასამართლოს მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ მოცემული დავის განხილვისას სასამართლომ დაარღვრა განსჯადობის წესი, რადგან ეს დავა ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახდო კოდექსის უნდა განეხილა.

აღსანიშნავია, რომ ადმინისტრაციული წესით განსახილველ საქმეთა განსჯადობის წესს ადგენს ადმინისტრაციული სამართლის კოდექსის მე-2 მუხლი. მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს საავტორო ჯილდოს ანაზღაურება. მათთვისვე მუხლის მე-2 ნაწილში ადმინისტრაციული დავის საგნის შესახებ კონკრეტული ამბობს რაიმეა, რომელთა განვრცობის შემთხვევაში კი შეესაბამება ანალოგიური დავა ადმინისტრაციული წესით იქნეს განხილული, მითუმეტეს, თუ მხარეები კერძო სამართლის იურადიული და ფიზიკური პირები არიან. ამდენად, კასატორის მოსაზრება მოცემული საქმის არაგანსჯადი სასამართლოს მიერ განხილვის თაობაზე უსაფუძვლოა.

აღსანიშნავია საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილების მოტივების იმის შესახებ, რომ საქართველოს საპატენტო კანონისა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით ზაბუნაშვილის საქმეზე გაცემული ყოფილი სსრკ-ს პატენტები მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნებოდა გათანაბრებული საქართველოს საპატენტო კანონის საფუძველზე გაცემულ საქართველოს პატენტებთან, თუ მათზე მითითებული დადგენილების შესაბამისად იქნებოდა გაცემული საქართველოს რესპუბლიკის პატენტები. დადგენილების მე-3 მუხლით სსრკ-ს პატენტებზე დადგენილებულ სუბიექტურ ნიშნულსა და პატენტის ხელახალი რეგისტრაცია, ე.ი. №302 დადგენილება ყველა გამოგონებულს (მათ შორის სსრკ-ს პატენტებზე დადგენილებულს) აძლევდა იმის საშუალებას, რომ გარკვეული ობიექტური პირობების შესრულების შემთხვევაში მიეღო ეროვნული პატენტი. აქედან გამომდინარე უსაფუძვლოა კასატორის მოსაზრება იმის შესახებ, რომ ხელახალი რეგისტრაციის გაუქმების გარეშე იგი პატენტებზე დადგენილებულია. სწორედ, პატენტის მოქმედება არ სცილდება იმ ქვეყნის ფარგლებს, რომელშიც გასცა პატენტი. ზაბუნაშვილზე გაცემული პატენტი მოქმედებდა ყოფილ სსრკ-ში, რომელიც აღარ არსებობს. საქართველოს რესპუბლიკის შექმნის შემდეგ ახალ სამართლებრივ სფეროში ამოქმედდა ქართული კანონმდებლობა, რომელშიც სხვა სამართლებრივ ურთიერთობებთან ერთად დაარეგულირა ინტელექტუალური საკუთრების ურთიერთობანიც. აქედან გამომდინარე, ის სამართლებრივი დავის საშუალებები, რომლებიც

განისა და პარტიული წევრების დადგინა ერთიანად კანონმდებლობაში. სასაბჭოო
უნაღობა („საქართველო“) კანონმდებლის შესახებ“ დებულების საფუძველზე 1992 წლის 1
მარტის განკარგულ დაქვეყნდა ხარაღი გარეგნობის საფუძველზე დადგინდა, რომ „საქ-
მადგენი“ ბ. ბარბაქაძის ხარაღზე არ გაუცია სასაბჭოო სოფლი. პარტიული წევრების
მ. წამბორიანი ხარაღზე სოფლის გაცემით, იგი რეგისტრირდება სახელმწიფო სასაბჭო-
ო რეგისტრში (საქართველოს 20-ე 57-ე მუხლები) და წარმოადგენს უფლების დამდგენ
ხარაღების დამდგენს.

საქართველო არ იხარაღებს კანონმდებლის მოსაზრების იმის თაობაზე, რომ სასაბჭოო უნაღობა
კანონმდებლის დებულების 26-89-ე მუხლები და სასაბჭოო სასაბჭოო კოდექსის 532-534-
ე მუხლები დებულების დათხოვნილი წამბორი ერთგულად უცხოელ ყიზიყურ ხარაღზე და
არა სასაბჭოო რეგისტრში რეგისტრირდება სასაბჭოო ხარაღის ხარაღის, ძალაზე
მუხლები რომ 534-ე მუხლის პირველი ნაწილი ადგენს პარტიის ვადამდე გაუქმების წესს
კანონმდებლის წამბორი აქტით (მარტის სასაბჭოო დებულება შეიზღვევს, და
წამბორი. მარტის მოქმედებში მუხლებში ხარაღი ვადამდე არა ხარაღი მინისტროს დაქვე
დებულება ადამი სასაბჭოო რეგისტრის მოსაზრებით, კანონმდებლის დადგინდა, მაგრამ ეს
არა რეგისტრირდება წამბორი მოსაზრებულ დებულებას იმის შესახებ, რომ შესაძლებელია
საბჭოო წამბორი აქტის საფუძველზე ვადამდე არა ვადამდე პარტიის პარტიის.

მუხლები ხარაღი სასაბჭოო კოდექსის მარტი მუხლები გადაწყვეტილებას საფუძველზე
არ უნდა კანონმდებლის დებულება.

ს ა რ ე ბ ი ლ ე უ ც ი ა ნ ა წ ი ლ ი :

საქართველო იმდროინდელი ხარაღი სასაბჭოო კოდექსის 410-ე მუხლი და

დ ა ა დ გ ე ნ ა :

საქართველო ხარაღი ხარაღი არ დადგინდა.

საქართველო დამბორი ხარაღი სასაბჭოო სასაბჭოო და სასაბჭოო
საქართველო 2002 წლის 5 თვისას გადაწყვეტილება.
განისა ხარაღი და არ კანონმდებლის.

საპატრონო ქონორარის ანაზღაურება



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელთ

№02/123 20 თებერვალი, 2001 წ. ქ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯიამ შექვეყნა შემადგენლობით: ქეთევან დევლაძე (თავმჯდომარე), დავით თოღრაძე, მარინა ჯიფაშვილი

ზოგადების მდებარეობით

განიხილა სამოქალაქო საქმე დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის სარჩელის გასო სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს მიმართ სააგროპრო ქონორარის ანაზღაურების თაობაზე.

გ ა მ ო ა რ კ ე ვ ი ა :

დენერგვის სამეცნიერო ცენტრის დირექტორმა ლჩაიბაიამ სარჩელით მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს მიმართ და მოითხოვა სააგროპრო ქონორარის ანაზღაურება.

მოსარჩელე სასარჩელიო განცხადებაში უთითებს, რომ ოთხი წელიწადია თვითნებურად უშეუქონ ახალი ტექნოლოგიით, გრეხვის გარეშე, ჩაის ბუნებრივი შრობით, ჩაის პროდუქციას. სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს წარუდგინა ხელშეკრულების პროექტი, რათა გადაეხადათ მიხთვის რეალიზებული პროდუქციის ღირებულებიდან 20%, როგორც სააგროპრო ქონორარი 1997 წლიდან.

მოსარჩელე აგრეთვე უთითებს, რომ ვეწარმე ბიულეტენ №15-ში დასმული საკითხების გათვალისწინებით უნდა შეიქმნა სახელმწიფო და კერძო ხეცტორი, უნდა მოხდეს აღურიცხავი პროდუქციის გამოვლენა და აიკრძალოს პროდუქციის გამოშვება, სააგროპრო ქონორარის ანაზღაურების გარეშე

მომასუხე - სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრომ საქმის მომზადების სტადიაზე წარმადგინა შეპასუხებაში სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ ახალი ტექნოლოგიით, გრეხვის გარეშე ჩაის ბუნებრივი შრობით, ჩაის პროდუქციის გადამუშავების ტექნოლოგიური პროცესი მათთვის უცნობია, მათი სისტემის ჩაის ფაბრიკებში ასეთი მუოლი არ განხორციელებულა, რის გამოც თელის, რომ სარჩელი წარდგენილია არასათანადო მომასუხის მიმართ და მოითხოვს, როგორც არასათანადო მომასუხე ამოციხული იქნეს სასამართლო პროცესიდან.

საქმის მომზადების სტადიაზე სასამართლო კოლეჯიამ დააკმაყოფილა მოსარჩელის შეამდგომლობა და აჭარის სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროდან, გურიისა და სამეგრელოს მხარის სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოებდან გამოითხოვა მონაცემები 1997 წლიდან 2000 წლის ჩათვლით, კერძო და სახელმწიფო ხეცტორში სელიონურად და ბუნებრივად (გრეხვის გარეშე) გამოშრალი ჩაის პროდუქციის რაოდენობის შესახებ.

ობურგეთისა და ზუგდიდის რაიონების სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამმართველოებიდან სასამართლოში წარმადგინა შეტყობინებებში მითითებულია, რომ

ზოღადი დაქველდებარებულ რაიონებში კერძო და სახელმწიფო სექტორში ხელეწიურად და ბუნებრივად (გრეხვის გარეშე) გაიშორალი ჩაის პროდუქცია არ წარმოებულა.

სასამართლო კოლეგიამ შეისწავლა რა საქმეში არსებული მასალები, მოისმინა მხარეთა განმარტებები, მოიწინა, რომ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის სარჩელი უნდა დარჩეს განუხილველი შეზღვევი გარეშობების გამო:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 79-ე მუხლის მიხედვით მხარეებდ სასამართლოში შეიძლება გამოვიდნენ ფიზიკური და იურადიული პირები, კანონით გათვალისწინებულ შესახებეკვერში ორგანიზაციები, რომლებსაც არ არიან იურიდიული პირები.

მოცულ სამოქალაქო საქმეზე მოსარჩელე მხარეს წარმოადგენს დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი, რომელიც სასამართლოში საქმეს აწარმოებს დირექტორის ლერი ჩაჩიბაის მეშვეობით.

დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის, როგორც პროცესში მონაწილე მხარის სამართლებრივი სტატუსის გამოკლევისას, სასამართლო კოლეგიამ ლერი ჩაჩიბაის განმარტებებისა და საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე დაადგინა ფაქტობრივი გარეშობა იმის შესებ, რომ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი შეიქმნა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საპრობლქო ექსპერიმენტალური ლაბორატორიის ბაზაზე, როგორც შეზღუდული მასუბისმშველობის საზოგადოება და რეგისტრირებული იქნა მთაწმინდის რაიონის გამგეობის მიერ, 1993 წლის 15 აპრილს.

1994 წლის 28 ოქტომბერს მადებული იქნა საქართველოს რესპუბლიკის კანონი „მეწარმეთა შესახებ“, რომელიც ძალაში შევიდა 1995 წლის 1 მარტიდან. ამ კანონის თაბაზე საქართველოს კანონის მიხედვით, ამავე კანონის მეორე მუხლით განისაზღვრა, რომ „მეწარმეთა შესებ“ კანონის ამოქმედებამდე (1995 წ. 1 მარტამდე) კერძო სამართლებრივი წესთა შემწილი სწარმოება ექვედებამებთან ხელახალ რეგისტრაციას 1996 წლის 1 იანერამდე. „მეწარმეთა შესებ“ კანონით განსაზღვრული წესით.

„მეწარმეთა შესებ“ კანონის მე-4 მუხლით განისაზღვრა სწარმოთა რეგისტრაციის შედგევი წესი: სწარმოს რეგისტრაციას ახორციელებს სასამართლო-სამეწარმეო რეესტრში სათანადო ჩანაწერებით.

ამრივად, ვინაიდან შეზღუდული მასუბისმშველობის საზოგადოება „დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი“ რეგისტრირებული იქნა 1993 წ. 15 აპრილს მთაწმინდის რაიონის გამგეობაში, ზემოთდინებული გარეშობებიდან გამოდინარე ექვედებარებოდა საეაღდებულო სასამართლო რეგისტრაციას სამეწარმეო რეესტრში სათანადო ჩანაწერებით 1996 წლის 1 იანერამდე. როგორც მოსარჩელე მხარის წარმომადგენელმა სასამართლოს სხდომაზე განმარტა მას „დანერგვის სამეცნიერო ცენტრს“ 1993 წლის შედგევი საეაღდებულო სასამართლო რეგისტრაცია არ გაეკლათ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით კერძო სამართლის იურიდიულ პირთა რეგისტრაციას გადაწვევტი მნიშვნელობა ენიჭება, ვინაიდან სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-4 ნაწლით იურიდიული პირის უფლებუწარიაანობა წარმოიშობა მხოლოდ მისი რეგისტრაციის შედგად.

სსკ-ის 80-ე მუხლის მიხედვით სამოქალაქო საპროცესო უფლებუწარიაანობა (გამოიდეხს სასამართლოში მოსარჩელედ და მომასუბედ) იურიდიულ პირს წარმოეშობა რეგისტრაციის მომწტიდან.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ ლერი ჩაჩიბაია არ არის უფლებამოსილი წარმოადგინოს სამოქალაქო საპროცესო უთითერითობებში დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი, როგორც იურიდიული პირი, ვინაიდან თითონ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრს, როგორც იურიდიულ პირს არ გააწია სამოქალაქო საპროცესო უფლებუწარიაანობა, კანონით დადგენილი წესით (რეგისტრაციის გზით) მისი შეუქმნლობის გამო.

სსკ-ის 275-ე მუხლის „ბ“ პუნქტით სასამართლო განუხილველად დატოვებს სარჩელს, თუ სარჩელი დაინტერესებული პირის სახელით შეიტანა იმ პირმა, რომელსაც არ აქვს უფლებამოსილება საქმის წარმოებაზე.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდე-

ქსის 275-ე მუხლის „ბ“ პუნქტით, 276-ე, 284-ე, 285-ე, 414-ე, 416-ე მუხლებით.

და ა ა დ ვ ი ნ ა ა :

დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის სარჩელი დარჩეს განუხილველი.
განჩინება გასაჩივრდება კერძო საჩივრით. ვალაყუის მომენტადან 12 დღის განმავლობაში, თბილისის საოლქო სასამართლოში.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№ 3კ/400-01

30 მარტი, 2001 წ., ქობილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბებან ზომიაშვილი (თავმჯდომარე),
ქეთევან გაბელაია (მომხსენებელი),
მაია ახალაძე

კრძო საჩივრის ავტორი: დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი; წარმომადგენელი - ა. ჩაჩიაია
მოწინააღმდეგე მხარე: სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო;
წარმომადგენელი - რ. ბესელა

გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და
სამეწარმეო საქმეთა საპალატო პალატის 2001 წლის 20 თებერვლის განჩინება
განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე.

სარჩელის საგანი: საავტორო პონორარის ანაზღაურება.

ა დ ვ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ა :

დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის ღირეკტორმა ლ. ჩაჩიაიამ სარჩელი აღძრა თბილისის საოლქო სასამართლოში სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს მიმართ საავტორო პონორარის ანაზღაურების მოთხოვნით. იმ საუფქელით, რომ მოასსუსე ოთხი წელია თვითნებურად უშვებს ახალი ტექნოლოგიით, ვრეხვის გარეშე ჩაის ბუნებრივი შრომით, ჩაის პროდუქციას. სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს მოსარჩელემ წარუდგინა ხელშეკრულების პროექტი, რომლის მიხედვითაც მიხთვის უნდა გადაეხდათ რეალიზებული პროდუქციის ღირებულებიდან 20%, როგორც საავტორო პონორარა 1997 წლიდან, რაც სამინისტრომ არ შეასრულა. მოსარჩელე ასევე, ითხოვს, რომ ექსარეს ბოლუეტენ №15-ში დასხული საკითხების გათვალისწინებით უნდა შემოწმდეს სახელმწიფო და კერძო სექტორი, უნდა მოხდეს აღრიცხული პროდუქციის გამოვლენა და აკრძალოს პროდუქციის გამოშვება საავტორო პონორარის ანაზღაურების გარეშე.

მიწინააღმდეგე მხარემ სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრომ სარჩელი არ ცნო და თავი არასათანადო მოასსუსხედ მიიჩნია იმ საუფქელით, რომ შაოი ხისტკების ჩაის ფაბრიკაში აღნიშნული ახალი ტექნოლოგიით პროდუქციის გამოშვება არ მოხდარა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა კოლევის 2001 წლის 20 თებერვლის განჩინებით დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის

სარჩელი დარჩა განუხილველი იმ საფეხქვით, რომ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი არ არის რეგისტრირებული როგორც იურიდიული პირი, რის გამოც მას სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-80 მუხლის მიხედვით არ გააჩნია სამოქალაქო საპროცესო უფლებუნარიანობა ე.ი. შესაძლებლობა გამოვიდეს სასამართლოში მოსარჩელედ და მოსახუბედ. დანერგვის სამეცნიერო ცენტრმა საოლქო სასამართლოს განჩინებაზე შეიტანა კერძო საჩივარი, რომლითაც მოითხოვა 2001 წლის 20 თებერვლის განჩინების გაუქმება შემდეგი საფუძველით: მოსამართლედ სარჩელი დატოვა განუხილველი იმის გამო, რომ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრი არ არის რეგისტრირებული და მხედველობაში არ მოილო ის ფაქტი, რომ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრთან ერთად სასამართლოს სარჩელი წარუდგინა გაამკეპლობა „აკადემიამ“, რომელიც სათანადო წესით არის რეგისტრირებული.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 12 მარტის განჩინებით კერძო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 417-ე მუხლის მიხედვით საქმე გადაგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

ძალატა გაეცნო საქმის მასალებს, კერძო საჩივრის შინაარსს და თვლის, რომ კერძო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

ს ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

ძალატა ვერ გაიზარებს დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის დირექტორებს ლ. ჩაჩიბაძის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ სასამართლოს სარჩელი წარუდგინა დანერგვის სამეცნიერო ცენტრმა და განმარტვლობს „აკადემიამ“ და ამგვარად ისინი თანამოსარჩელეები არიან. სასამართლო განცხადების მიხედვით სარჩელი აღარდგინა მხოლოდ დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის მიერ. თანამოსარჩელის არსებობის შესახებ ლ. ჩაჩიბაძის საქმის განხილვისასაც არ განუცხადებია და მხოლოდ სასამართლო განცხადებაზე მისი როგორც გამომცემლობა „აკადემიის“ მთავარი რედაქტორის ხელმოწერის ფაქტი გამომცემლობა „აკადემიის“ თანამოსარჩელედ მჩინების საფუძველს არ წარმოადგენს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

ძალატამ იხილმძღვნა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს. დარჩეს უცვლელი თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტრების საქმეთა სააპელაციო ძალატის 2001 წლის 20 თებერვლის განჩინება.. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის უარიმის
დაპისრება, გამოგონების გამოყენების აკრძალვა



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№ 3j-331-03

22 აპრილი, 2003 წ., ქობოლის

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტების
საქმეთა პალატა

შემაღდგენლობა: მათა ახალაძე (თავმჯდომარე),
მაია სულხანიშვილი (მომხსენებელი),
ნურე კვანტალიანი

კასატორი: შპს „ოზურგეთის სმკის“ დირექტორი დ. ქაღიშიელი (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე: ზურაბ და მალხაზ ბაბუნაშვილები (მოსარჩელები)

გასარჩევბული გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო,
სამეწარმეო და გაკორტების საქმეთა სააპელაციო პალატის 2002 წლის 27 ნოემბრის
განჩინება

კასატორის თხოვნა: გასარჩევბული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით
ხარსილზე უარის თქმა

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე.

დავის საგანი: პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის უარიმის დაკისრება,
გამოგონების გამოყენების აკრძალვა, პატენტისა და საავტორო მოწმობის ნაცელად გაკეპული
დაპსი დოკუმენტების გაუქმება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ო ნ ა წ ი ლ ა :

ზურაბ და მალხაზ ბაბუნაშვილებმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მიმართეს
ხარსილთ შპს „ოზურგეთის სმკის“ მიმართ და აღნიშნეს, რომ შპს „ოზურგეთის სმკ“
უნებარსიოდ, მოგების მიღების მიზნით აშხადებს 1991 წლის 13 ნოემბრის მალხაზ
ბაბუნაშვილზე გაკეპული №1494899 პატენტით დაცულ გამოგონებას, „მკროდამხარისხებუ-
ლი მიხადგემუს“, და 2600 ლარად რეალიზაციას უკეთებს ჩოს ფახრიკებში. როგორც
მოსარჩელები აღნიშნავენ, მოპასუხის მიერ გამოგეპულია 100-ზე მეტი დამხარისხებელი
მანქანა, რომელთა სერთო ღირებულება აღემატება 260000 ლარს, საოდანაც მოგება 20%-
ის ოდენობით შეადგენს 52000 ლარს. მოგების 15% კი შეადგენს 7800 ლარს, რაც საავ-
ტორო უილდოა. აღნიშნულზე მითითებით მოსარჩელები მოითხოვენ პატენტით დაცული
გამოგონების აკრძალვას და უნებარსიოდ გამოყენებისათვის პატენტმულობის სასარგე-
ბლოდ უარიმის სახით 5000 აშშ დოლარის გევიკაღენტის ლარის დაკისრებას, ხოლო
გამოგონების ავტორის სასარგებლოდ საავტორო უილდოს, 7800 ლარის დაკისრებას.

საქმის განხილვის დროს შპს „ოზურგეთის სმკის“ მიერ შეტანილ იქნა შეგეპებული
სასარჩელო განცხადება, რომლითაც მხარე საქართველოს სასატენტო კანონის 57-ე მუხლის
შესაბამისად მოითხოვა ზურაბ და მალხაზ ბაბუნაშვილების გამოგონების – №1494899
პატენტის და საავტორო მოწმობის ნაცელად გაკეპული დამსი დოკუმენტის გაუქმება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის მიერ

2002 წლის 23 ოქტომბერს სასამართლოს სხდომაზე მას „ოზურგეთის სმკ-ს“ წარმომადგენლის გამოუცხადებლობის გამო გამოტანილ იქნა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება.

მას „ოზურგეთის სმკ-ის“ დირექტორმა გაასაჩივრა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 23 ოქტომბრის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და მოითხოვა მისი გაუქმება ომ საუფლებლი, რომ იგი 21 ოქტომბერს გახდა ავად გულის შეტევით, ფილტვების ანთების და მალარი წნევის შედეგად. 22 ოქტომბერს მან გააგზავნა დეკლარაცია, რითაც ითხოვა სხდომის გადადება. მხარის აზრით, მისი გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სასატიო მიზეზით და სასამართლოს უფლება არ ჰქონდა, გამოეტანა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის მიერ მას „ოზურგეთის სმკ-ის“ ხაზიერი არ დაქაყოფილდა. სასამართლომ მიიჩნია, რომ მხარისათვის სასამართლოში გამოცხადებისათვის ხელშეწყველულ გარემოებებს ადგილი არ ჰქონდა. დეკლარაცია სასამართლოს ჩაბარდა სხდომის დაბრუნების შემდეგ. ხოლო დ.ქაღვიშვილის წარმომადგენელმა ვერ დაადასტურა, რომ მისი გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სასატიო მიზეზით. სასამართლომ დ. ქაღვიშვილის ავადმყოფობაც არ მიიჩნია სასატიო მიზეზად, რადგან ეს უკანასკნელი ავად გახდა სხდომაზე ორი დღით ადრე და მას ამ დროის განმავლობაში უფლება ჰქონდა საქმეზე მონაწილეობა მიენდო სხვა პირისათვის.

სასამართლოს აღნიშნული განჩინება მას „ოზურგეთის სმკ-ს“ დირექტორმა დ.ქაღვიშვილმა გაასაჩივრა საკასაციო წესით და მოითხოვა მისი გაუქმება ომ საუფლებლი, რომ სასამართლომ მსჯელობაში არ მიიღო მისი მტკიცებულებები დეკლარაცია და ავადმყოფობის ცნობის სახით. მის მარწმუნებელს არ ჰქონდა მინიჭებული სამოქალაქო კოდექსის 98-ე მუხლით მინიჭებული უფლებები და ამიტომ სასამართლო არ იყო უფლებამოსილი, მიეღო დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. ამასთან, კასატორის განმარტებით, ბაზნაშვილებს არ გაანადგომ სარგელის აღჭერის წინაპირობები მათი პატენტის პატენტუენარობის გამო.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ განიხილა საქმის მასალები. გაეცნო საკასაციო საჩივრის საუფლებლის და თელის, რომ იგი საწილობრივ უნდა დაქაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 230-ე მუხლის თანახმად სასამართლოს გამოაქვს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, თუ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდება მოასსუხე. მოცემულ შემთხვევაში სასამართლოს სხდომა გრძელდებოდა იელისიდან ოქტომბრამდე. ამ პერიოდში სასამართლომ მოიხილა მხარეთა, მათ შორის, მოასსუხის ახსნა-განმარტებები. მხარეებისა და მოსამართლეების მიერ დასმულია შეკითხვები, დაკითხულია სპეციალისტი, რაც გამოირიცხავს მოასსუხე მხარის გამოუცხადებლობის ფაქტს სასამართლოს სხდომაზე. უფრო მეტიც, მას „ოზურგეთის სმკ-ს“ დირექტორი დ. ქაღვიშვილი პირადად წარმოადგენდა აღნიშნულ იურიდიულ პირს სასამართლოს სხდომაზე. რაც შეეხება მის წარმომადგენელ ხარობელიძეს, როგორც საქმეში წარმოდგენილი ორდერიდან ირკვევა, იგი დ.ქაღვიშვილის (როგორც ფიზიკური პირის) წარმომადგენელია და არა მას „ოზურგეთის სმკ-ის“. ხოლო დ.ქაღვიშვილის ავადმყოფობის ფაქტი, რაც უარყოფილი არ არის სასამართლოს მიერ, წარმოადგენს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 241-ე მუხლის თანახმად დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების საუფლებელს. მითუმეტეს, რომ მხარემ სასამართლოს აცნობა თავისი ავადმყოფობის შესახებ.

საყურადღებოა ის გარემოებაც, რომ სასამართლოს მიერ გამოტანილი დაუსწრებელი გადაწყვეტილებაში სასამართლოს არ უმსჯელა მას „ოზურგეთის სმკ-ს“ შევებებული სარგელის მოთხოვნის თაობაზე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა თელის, რომ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო კოლეგიის განჩინება უნდა გაუქმდეს და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

საქმის ხელახალი განხილვისას სასამართლომ შესაბამისი შეფასება უნდა მისცეს მხარის გამოუცხადებლობის მიზეზს.

ს ა რ ე ზ ი ლ ე უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე, 412-ე მუხლით და

ღ ა ა დ ვ ი ნ ა :

შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ. გაუქმდეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო კოლეჯის 2002 წლის 27 ნოემბრის განჩინება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე კოლეჯიას.

სახელმწიფო ბაჟის გადახდევინების საკითხი გადაწყვეტს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



**გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთი**

№სს 604-1254-03

4 დეკემბერი, 2003 წ., ქობულისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საქმეთა პალატა

შემაღვენლობა: შიდა ახალაძე (თავმჯდომარე),
ქუთუაძე ვახუშაია (მომხსენებელი),
თენგიზ კობახიძე

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე
კასატორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე: შპს „ოზურგეთის სარემონტო მექანიკური კომბინატი“ (მოასსუბე)
გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეჯის 2003 წლის 2 ივლისის გადაწყვეტილება
კასატორის მოთხოვნა: გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება.

დავის საგანი: პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენებისათვის ჯარიმის დაკისრება, პატენტით დაცული გამოგონების გამოყენების აკრძალვა.

ა დ წ ე რ ი ლ ე ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ზურაბ და მალხაზ ბაბუნაშვილებმა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სარჩელი მომართეს შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ მიმართ და მოითხოვეს პატენტით დაცული გამოგონების აკრძალვა, უნებართვოდ გამოყენებისათვის პატენტმფლობელის სასარგებლოდ, ჯარიმის სახით 5000 აშშ დოლარის გეოვილენტო ღირის დაკისრება, ხოლო გამოგონების ავტორის სასარგებლოდ, საავტორო ჯილდოს, 7800 ღირის, დაკისრება.

საქმის განხილვის დროს შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ შეიტანა შეგებებული სარჩელი, რომლითაც მხარემ საქართველოს საპატენტო კანონის 57-ე მუხლის შესაბამისად, მოითხოვა ზურაბ და მალხაზ ბაბუნაშვილის გამოგონების - №1494899 პატენტისა და საავტორო

მოწმობის ნაცულად გაკეპული დაძვარი ღოკუმენტის გაუქმება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიამ 2002 წლის 23 ოქტომბრის სასამართლოს სხდომაზე შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ წარმომადგენლის გამოუცხადებლობის გამო გამოიტანა დაუსრულებელი გადაწყვეტილება.

შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ ღირებულება გაასაჩივრა ქუთაისის საოლქო სასამართლომ 2002 წლის 23 ოქტომბრის დაუსრულებელი გადაწყვეტილება და მოითხოვა მისი გაუქმება, რაც ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 27 ნოემბრის განჩინებით არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლო კოლეგიის აღნიშნული განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ ღირებულება დ. ქადაგიშვილმა, რომლითაც მოითხოვა მისი გაუქმება იმ საფუძველით, რომ სასამართლომ მხედველობაში არ მიიღო მისი მტკიცებულებები დეპოზიტისა და ავადყოფილების ცნობის სახით. მის მარწმუნებელს არ ჰქონდა მინიჭებული სამოქალაქო კოდექსის 98-ე მუხლით მინიჭებული უფლებები და ამიტომ სასამართლო არ იყო უფლებამოსილი, მიეღო დაუსრულებელი გადაწყვეტილება. ამასთან, ბაბუნაშვილებს არ გაანდათ სარჩელის აღდგინის წინაპირობები მათი პატენტის პატენტუნარიანობის გამო.

საქართველოს უზენაეს სასამართლოს სამოქალაქო, სამწარმოო და გაცოტრების საქმეთა კალატის 2003 წლის 22 აპრილის განჩინებით შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა – გაუქმდა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო კოლეგიის 2002 წლის 27 ნოემბრის განჩინება და საქმე ხელახალი განიხილვისათვის დაუბრუნდა იმავე კოლეგიას.

საკასაციო კალატამ განჩინება გამოიტანა შემდეგი საფუძველებით: ჩათვალა, რომ შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ ღირებულები დ. ქადაგიშვილი პირადად წარმომადგენდა აღნიშნულ ოჯახში იყო პირი სასამართლოს სხდომაზე, ამასთან მისი ავადყოფილების ფაქტი სასამართლოსთვის ცნობილი იყო, რასაც არც სასამართლო უარყოფს, სასამართლო კოლეგიას დაუსრულებელ გადაწყვეტილებაში არ უშეჯელია შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ შევებებული სარჩელის მოითხოვნის თაობაზე.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 25 ივნისის განჩინებით გაუქმდა ამავე კოლეგიის 2002 წლის 23 ოქტომბრის დაუსრულებელი გადაწყვეტილება და საქმის წარმოება განახლდა საერთო წესით.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიამ 2003 წლის 2 ივლისის გადაწყვეტილებით მალხაზ და ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი შპს „ოზურგეთის სმკ-სთან“ გამოგონების უნებართვოდ გამოყენებით მიყენებული ზიანის ანაზღაურებისა და გამოგონების გამოყენების აკრძალვის შესახებ არ დააკმაყოფილა უსაფუძველობის გამო. ასევე არ დაკმაყოფილდა შპს „ოზურგეთის სმკ-ს“ შევებებული სარჩელი უსაფუძველობის გამო.

სასამართლო კოლეგიამ გადაწყვეტილება გამოიტანა შემდეგი საფუძველებით: ზ. ბაბუნაშვილმა არ გადაიხადა სათანადო ბაჟი, რის გამოც სსრკ საავტორო მოწმობების, №1494899 „მათის ჩაის დახარისხების ხაზი ბაბუნაშვილის“ საფუძველზე არ არის გაკეპული საქართველოს პატენტი, ზემოაღნიშნულმა საავტორო მოწმობამ შეწყვიტა თავისი მოქმედება თვით რუსეთის რესპუბლიკაშიც კი 1993 წლის 2 ივლისიდან ყოველწლიური გადასახდის გადაუხდელობის გამო. ამასთან, არ გაიზიარა მოსარჩელეთა მოსაზრება იმის შესახებ, რომ მათ მიერ შექმნილია 100-ზე მეტი მანქანა, რომლებიც მათი გამოგონების მიხედვით იყო დამზადებული, ვინაიდან ამის შესახებ მათ არავითარი მტკიცებულება არ წარმოუდგენიათ.

სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილებაზე საკასაციო საჩივარი შეიტანა ზურაბ ბაბუნაშვილმა, რომლითაც მოითხოვა გადაწყვეტილების გაუქმება შემდეგი საფუძველით: კოლეგიამ არასწორად ცნო გაუქმებულად №1494899 საავტორო მოწმობა, მაშინ როდესაც იგი გაკეპულია 1991 წელს სსრკ-ის სახელმწიფოს მიერ და რომელიც რეგისტრირებულია საპატენტო რეგისტრში.

ხ ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ შეისწავლა საქმის მასალები, საკასაციო საჩივრის საფუძვლები და თვლის, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, შესაბამისად, უკველი უნდა დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის განაჩევრებულა გადაწყვეტილება შემდეგ გარემოებათა გამო: კოლეგიის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოება, რომ მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილის სსრკ საივტორო მოწყობის, №1494899 „ბიზნის ჩაის დახარისხების ხაზი ბაბუნაშვილის“ საფუძვლზე არ არის გატყუელი საქართველოს პატენტის, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის II ნაწილის თანახმად, კოლეგიის მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები საეაღდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასტკიცითი და დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია. მოცემულ შემთხვევაში კასატორს აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოების დადგენის მიმართ საკასაციო პრეტენზია წამოყენებული არ აქვს, დადგენილი ფაქტობრივი გარემოების პირობებში კი კოლეგიამ სწორად არ დაკმაყოფილა ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი, რადგან მოსარჩელე ითხოვდა მოასხუის მიერ პატენტით დატული გამოგონების უნაპროყო გამოყენებისათვის თანხის დაკისრებას, აღნიშნული მოთხოვნის დაკმაყოფილება შესაძლებელი იქნებოდა თუ მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილის სსრკ კაემორის გამოგონების სახელმწიფო კომიტეტის მიერ 1989 წლის 22 მარტს გატყულ პატენტის №1494899 საფუძვლზე მიღებული ენებოდა საქართველოს პატენტი.

„გამოგონების შესახებ დებულებით დამტკიცებისა და სამოქალაქო შემადების თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-3 პუნქტის თანახმად, „დაშვებულია საქართველოს რესპუბლიკის პატენტის გაცემა ყოფილი სსრკ კაემორის საექტორო მოწყობით ან პატენტით დატული გამოგონებაზე, რომელთაც აქვთ პრიორიტეტი 1972 წლის 1 მაისის შემდეგ, ამასთან, საქართველოს რესპუბლიკის პატენტის მოქმედების 20 წლიანი ვადა ათვლება გამოგონების არსებული პრიორიტეტიდან, იგივე წესი გავრცელდება პატენტებზე, რომლებიც გაცეულია უცხოეთის ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირებზე“. ბაბუნაშვილის არ უსარგებლია ზემოაღნიშნული დადგენილებით მინიჭებული უფლებით და არ მოუთხოვია საქართველოს ტერიტორიაზე საბჭოთა კაემორის პატენტით დატული გამოგონების საფუძვლზე დადგენილი წესით საქართველოს პატენტის გაცემა.

საქმეში წარმოადგენილი რუსეთის ფედერაციის პატენტებისა და სასაქონლო ნიშნების სააგენტოს მიერ 2002 წლის 10 სექტემბერს გატყული ცნობის თანახმად, კასატორის საექტორო მოწყობამ შეწყვიტა მოქმედება თვით რუსეთის ფედერაციაშიც 1993 წლის 2 ივლისიდან ყოველწლიური გადასახადის გადაუხდელობის გამო, აღნიშნულის გათვალისწინებით ზ. ბაბუნაშვილის მოთხოვნა უსაფუძვლოა.

პალატა თვლის, რომ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიაში საქმის განხილვის დროს კანონი არ დარღვეულა, რის გამოც გასაჩივრებული გადაწყვეტილება უკველი უნდა დარჩეს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ზურაბ ბაბუნაშვილის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს, უკველად დარჩეს ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 2 ივლისის გადაწყვეტილება.

განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სასარგებლო მოდელით უკანონო სარგებლობის აპრიალმა და
მიყენებული ზიანის ანაზღაურება



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ ან-594-1236-03

18 ნოემბერი, 2003 წ. ქობულისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამწარმოო და გაცოტრების
საქმეთა პალატა შემსწავლლობა: მათა ახალაძე (თავმჯდომარე),
მათა სულხანიშვილი (მომხსენებელი),
მარიამ ცისკაძე

სხდომის მდიანი: გ. ხუსტაშვილი

კასატორი: თეიმურაზ შარაშენიძე (მოსარჩელე)

მონინდალმდევე შმარე: ომარ არსენიძე (მოსასუხე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება: თბილისის სოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და
სამწარმოო საქმეთა კოლეჯის 2003 წლის 7 აგვისტოს გადაწყვეტილება

კასატორის მოთხოვნა: გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი
გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

დავის საგანი: სასარგებლო მოდელის დამზადების, სარგებლობისა და ბრუნვაში გაშვების
აკრძალვა, მიყენებული ზიანის ანაზღაურება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიერ
2001 წლის 13 იულისს გაცემული U865 პატენტის მახვეით, თეიმურაზ შარაშენიძე საცხ-
იურ კლდე შემოებში დამონტაჟებული აწეე საშუალებების, აწეე ლიფტების გაშვების
მოწესაბილობის სასარგებლო მოდელის პატენტმფლობელა.

2002 წლის 28 მარტს თეიმურაზ შარაშენიძემ სარჩელით მიმართა ვაქე-საბურთალოს
რაიონულ სასამართლოს ომარ არსენიძისა და შესაძე პირის - ინტელექტუალური
საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტის“ მიმართ და მოითხოვა სასარგებლო მო-
დელის დამზადების, ბრუნვაში გაშვების აკრძალვა და უკანონო გამოყენებით გამოწვეული
ზილულებული შემოსავლის - 1500 ლარის დაკისრება. მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ მოასსუხემ
უხემად ხელყო მისი უფლებები: ოარსენიძემ უნებართოდ დამონტაჟა მისი სასარგებლო
მოდელი დიდ ლილოში, დემეტრე თვალადებულის ქუჩაზე მდებარე მე-16 კორპუსში, აგრეთვე,
მე-3 მ/რის I და VII კორპუსებში. ამით კი დიარღვა მისთვის, როგორც პატენ-
ტმფლობელისათვის სამრეწველო საკუთრების დაცვის შესახებ კონვენციით, საქართველოს
სასატენტო კანონითა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით მინიჭებული უფლებები.

მოასსუხე ოარსენიძემ სარჩელი არ ცნო და შესაგებულში განმარტა, რომ თ.შარაშენიძის
მიერ დამზადებული მოდელი სრულიად განსხვეაებულია მისი მოდელისაგან. თ.შარაშენიძის
მოდელი დამზადებულია ე.წ. ბურკეტის სისტემით, რაც ითვალისწინებს მიმწოდებლისაგან
დამუშეული მონეტის სიმძიბით ბურკეტულად გადაცემას და ელექტრობრძავის ჩართვის
ქსელთან მიერთებას. ოარსენიძის მოდელში კი გამოყენებულია მონეტის წონა. მონეტა მიმ-
წოდებლისაგან სიმძიბით ეცემა ქსელში ჩამრთველ კონტაქტზე და აშალებს წრედს ლიფტის

ელექტროზრავის ჩასართველად. აღნიშნულის დასმტკიცებლად მოასსუებ წარმოდგინა მის მიერ დამზადებული მოწყობილობა-აპარატი და მოითხოვა მოსარჩელესაც წარმოედგინა თავისი აპარატი. მოასსუებმ აღიზნა, რომ მის მიერ თანავეტრებთან ერთად „საქატეტისტი“ წარდგენილია განაცხადი სასარგებლო მოდელზე პატენტის მოსაღებად. შესაძისსად, საქართველოს საპატენტო კანონის 51-ე მუხლის საფუძველზე, განცხადების გამოქვეყნების დღიდან პატენტის გაკემამდე მას ჩივება იგივე უფლებები, რაც მინიჭებული უნებოდა პატენტით. მან დაამზადა გამშეები მოდელის ორი ვერსია. მისი მოდელის დამზადება და დამონტაჟება ითავა გავითანება „თბილიოტემ“. ამვე მოწყობილობით მუშაობისას საჭიროა სათანადო საშასურის ლიცენზია. მის აქეს „თბილიოტის“ მიერ გაკემული ლიცენზია, მოსარჩელეს კი - არა, რის გამოც არ უნდა მიეცეს მისი მოდელის საშაქლაქო ბრუნვაში გამშეების უფლება. თ.მარაშენიძის მიერ დამზადებული მოდელი წარმოდგენს ჩვეულებრივი ტელეფონის ავტომატში ჩამონტაჟებულ მოწყობილობას. ასეთ აპარატს საშაქლო წარმოება არ უშეება, ისინი მუშაობიდა რუსეთიდან და გასარკვევია, თუ საიდან აქეს მოსარჩელეს აღნიშნული აპარატები.

გაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2002 წლის 1 აპრილის განჩინებით დაკმაყოფილდა თ.მარაშენიძის განცხადება ხარჩელის უბრუნველყოფის შესახებ და მოისნა დედლიომში, დთადდადებულის ქუჩაზე მდებარე მე-16 კორპუსში, ავრებზე, დლი დღიზის მე-3 მრ-ში პირველ და მეშვიდე კორპუსებში დამონტაჟებულ ლიფტებზე ლიფტის გამშეები მოწყობილობა. ამავე სასამართლოს 2002 წლის 3 მაისის განჩინებით საქვე განსჯადობით გადაკვზავნა თბილისის საოლქო სასამართლოს.

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრ „საქპატენტის“ მიერ ოარსენიძის და მისი თანავეტრების განცხადების საფუძველზე ჩატარებული ექსპერტიზის შდეველ, 2002 წლის 19 ივლისის მიღებულ იქნა დადებითი გადაწყვეტილება სასარგებლო მოდელის პატენტის გაკემის თობაზე. თვით პატენტი დღესდღეობით გაკემული არ არის.

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრ „საქპატენტის“ სააქლაციო პალატის 2002 წლის 16 დეკემბრის №263 გადაწყვეტილებით თიშურაზ მარაშენიძეს უარი ეთქვა სააქლაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე „ესაფუტელობის გამო. ძალაში დარჩა „საქპატენტის“ საპატენტო ექსპერტიზის 2002 წლის 19 ივლისის №18222 დღეობითი გადაწყვეტილება. „საქპატენტის“ სააქლაციო პალატის გადაწყვეტილებაში აღიზინა, რომ ოარსენიძის სასარგებლო მოდელში სახეზეა მოწყობილობისათვის დამასასათიეული განასხვავებული არსებითი ნიშანი - მისი ელემენტების ახალი ურთიერთგანლაგება (მონეტის ან ვეტონის შესაძისის ზომის მქონე მოწოდებული განთავსებულის საკონტაქტო წველის ზეობით), რის გამოც სასარგებლო მოდელი აკმაყოფილებს სახლის კრიტერიუმს.

საქმის განხილვის პროცესში თბილისის საოლქო სასამართლოს საშაქლაქო და საშეწარმო საქმეთა კოლეგიის განჩინებების საფუძველზე ჩატარდა ორი ექსპერტიზა: პირველი - საქართველოს იუსტიციის საშინისტროს ექსპერტიზისა და ხეციალურ გამოკლევათა ცენტრის, ხოლო მეორე - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დამოუკიდებელი ექსპერტიზის საშენიერო-კლევეითი ცენტრის მიერ.

იუსტიციის საშინისტროს კლევეითი ცენტრში ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, ლიფტის გამშეები სასარგებლო მოდლები, რომლებზეც გამოტანილია საპატენტო გადაწყვეტილებები, ერთმანეთისაგან განსხვავდება. თუმცა, მოდლები არ შეიძლება ჩათივადის იმ სახელედ, რომელიც გულისხმობს ახლის გამოგონებას, რადგან ორივე არსებულ ცნობილ პრინციპზეა აგებული. ტექნიკურ უნივერსიტეტში ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნაში კი მოითიებულია, რომ ომარ არსენიძის მიერ შექმნილი ლიფტის გამშეები მოწყობილობა არის დამზადებული თ.მარაშენიძის სახელწიფო პატენტით დაცული სასარგებლო მოდელის ფორმულის მიხედვით.

თბილისის საოლქო სასამართლოს საშაქლაქო და საშეწარმო საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2003 წლის 7 აგვისტოს გადაწყვეტილებით თ.მარაშენიძის საჩივლი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლომ გაითარა იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტიზისა და სოციალურ გამოკვლევათა ცენტრში ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნა მხოლოდ იმ ნაწილში, რომლის მიხედვით მხარეების მიერ წარმოდგენილი მოძღვრები აშკარად განსხვავდება ერთმანეთისაგან, ხოლო ექსპერტიზის დასაბუთება იმის შესახებ, რომ მოძღვრები არ შეიძლება ჩათვალოს სიახლედ, ზიონია არადაზარებულად, კოლეგიაში გაითვალისწინა ოპარსენიძის მიმართ 2002 წლის 19 ივლისს გაცემული საატენტო ექსპერტიზის დადებითი გადაწყვეტილება და „საქ-ატენტის“ სააქლაციო აქტის 2002 წლის 16 დეკემბრის №263 გადაწყვეტილება, რომელთა მიხედვით ო. არსენიძის მოძღვრი აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს. სასამართლომ დაუსაბუთებლად მიიჩნია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დასუკლებული ექსპერტიზის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დასკვნა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 7 აგვისტოს გადაწყვეტილებაზე თიბურაზ შარაშენიძემ შოტანა საკასაციო საჩივარი, რომლითაც მოიხიოა გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება. საკასაციო საჩივარი უფუნება შეძლევ მოტივებს: საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტიზისა და სექციულ გამოკვლევათა ცენტრში ექსპერტიზის წინაშე არასწორად დასვა შეკითხვა, რამაც გამოიწვია ექსპერტიზის დასკვნის არასრულყოფილება და ტუნდრეცირება. სალო სათიხის გარკვევის მიზნით სასამართლოს, საქართველოს საატენტო კანონის მე-13 მუხლის საფუძველზე, ექსპერტიზის წინაშე უნდა დაესვა შეძლევები სამი შეკითხვა: არის თუ არა ოპარსენიძის მოწყობილობა გაუმჯობესებული, აკმაყოფილებს თუ არა იგი სიახლისა და საძრეველო გამოყენებალობის კრიტერიუმებს. კასატორის აზრით, სასამართლომ არასწორი შეყასება მისცა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დამოკლებული ექსპერტიზის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დასკვნას, უფუნებელი საქართველოს საატენტო კანონის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნა სასარგებლო მოძღვრის სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს სასარგებლო მოძღვრის ფორმულით განსაზღვრის შესახებ: არ გამოიყენა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 131-ე მუხლი და არ იმსყვდა იმ გარემოებაზე, რომ მოასახუებ ალიარა რაძლენიძე საცხოვრებელ კორპუსში ორი ვებმპლარი ლიფტის გამშვები ფასანი მოწყობილობის დამონტაჟება.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო ქალატე საკასაციო ხაიერის საფუძვლებისა და საქმის მასალების განხილვის შედეგად მიიღა დასკვნაზე, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს შეძლევ გარემოებათა გამო:

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მოასახუებ ოპარსენიძემ და მისმა თანაეცტორებმა ნ. აბლაშვილმა და ბ. გუდნიძემ 2002 წლის 18 მარტს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ცენტრ „საქატენტში“ წარადგინეს განაცხადი ლიფტის გამშვები მოწყობილობის სახელწოდების მქონე სასარგებლო მოძღვრის ატენტის მისაღებად. ჩატარებული საატენტო ექსპერტიზის შედეგად, საქართველოს საატენტო კანონის 38-ე მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე, 2002 წლის 19 ივლისს მიღებულ იქნა საატენტო ექსპერტიზის დადებითი გადაწყვეტილება სასარგებლო მოძღვრის ატენტის გაცემის თაობაზე.

აღნიშნული გადაწყვეტილება დატოვებულ იქნა ძალაში თიბურაზ შარაშენიძის სააქლაციო საჩივრის განხილვის შედეგად საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ურონული ცენტრ „საქატენტის“ სააქლაციო აქტის მიერ 2002 წლის 16 დეკემბრის მიღებული №263 გადაწყვეტილებით, რომლითაც თ.შარაშენიძეს უარი ეთქვა საატენტო ექსპერტიზის 19.07.2002წ. №18222 დადებითი გადაწყვეტილების გაუქმების შესახებ სააქლაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უსაფუძვლობის გამო. გადაწყვეტილებაში აღინიშნა, რომ ოპარსენიძის სასარგებლო მოძღვრში სახეზეა მოწყობილობისათვის დამახასიათებელი განმასხვავებელი არსებითი ნიშანი – მისი ელემენტების ახალი ურთიერთგანლაგება (მონეტის ან ეტონის შესაბამისი ზომის მქონე მიწროდებული განთავსებული საკონტაქტო წყვილის ზემოთ), რის გამოც სასარგებლო მოძღვრი აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმს.

საქართველოს სასაქონლო კანონის 51-ე მუხლის თანახმად, განაჯილად, გამოქვეყნების დღიდან პატენტის გაქცევაზე განსხვავებულს პირობათადაც ქიქება იგივე უფლებებზე, რაც მ.ს. მინიჭებული ექსპონატი პატენტით. თუ პატენტი არ იქნა გაქცეული, მაშინ ადინიტილი უფლებები წარმოქმნილად არ მიიჩნევა. მოცემული მუხლის ძალით ძრასახეუ ოარსწიისი, როკორც განმტბადლების უფლებები სასარგებლო მოდელის რბმართ უტოლდება პატენტრელობლის უფლებებს, რომელთა წარმოქმნილად მიჩნევა შტესტიმში დასკოლებული იქნება პატენტის გაცემის ფაქტზე. ამვე კანონის 53-ე მუხლის მსდვეით, თუ რომელიმე პირი სასარგებლო მოდელზე „საქსატენტში“ განაცხადის შტესტანის თარჯიმანზე, ან იმ პირველ განაცხადის შტესტანის თარჯიმანზე, რომელიც პარიზის კონვენციით დადგენილი პრიორიტეტის მოთხოვნის საფუძველია, კეთილსინდისიერად სარგებლობდა ამ სასარგებლო მოდელით, ან განაჯილად მონაზადებელი საზეშაოები მისი გამოყენებისთვის, მას უფლება აქვს ინდივიდუალურად გამოყენოს იგი პატენტის მოქმედების მუხუდებზე (წინასარგებლობის უფლება). ზემოაღნიშნული მუხლების საფუძველზე, ომარ არსნიძეს განაცხადის შტესტანზე, კრბმად, 2002 წლის 18 მარტამდე ქეინდა სასარგებლო მოდელის ინდივიდუალურად გამოყენების უფლება, ხოლო განაცხადის გამოქვეყნების დღიდან მან შეიძინა საქართველოს სასაქონლო კანონის 48-ე მუხლით გათვალისწინებული უფლებები, სახელდობრ, უფლება თავისი შედეგულებისებრ გამოყენოს სასარგებლო მოდელი, დაზმადოს იგი, ჩართოს ობიექტი საშოქელაქო ბრუნვამში, მისი გამოყენებით მიიღოს შემოსავალი ან აკრძალოს ადინიტილი ქსოვსკტი, თავისი შეხედულებისამებრ განკარგოს სასარგებლო მოდელი, დადგენილი წესით გასკეს დაცეზნა.

ამდენად, საქმის მასალებით დადგენილია, რომ როკორც პატენტრელობლად ოეობურაზ მარაშეიძის, ასვე განმტბადებელ ომარ არსნიძის მიერ შექმნილ სასარგებლო მოდელებზე „საქსატენტის“ მიერ სასაქონლო კანონის 38-ე მუხლის მოთხოვნის საფუძველზე ჩატარდა ექსპერტიზა სახელზე, მის მიერ რევიტორიფული განაცხადებისა და გაქცეული პატენტების გათვალისწინებით. ორივე ავტორის სასარგებლო მოდელის სახელის ექსპერტიზის მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადასტურების შუდვად თითოეულის მბმართ გამოტანილ იქნა გადაწყვეტილება სასარგებლო მოდელის პატენტის გაცემის თარბაზე. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ მოცემულ შემთხვევამზ საჩივისის შესკველი სადაეო საკითხების გადასკურლად და მონარკელის მოთხოვნასა საფუძველანობის შესამონშებლად არ არსებობდა სასამართლოს მიერ ექსპერტიზის დანიშნის აუტოლებლობა, ვინაიდან სასამართლოს განჩილების საგანს მოცემულ შემთხვევამზ არ წარმოადგენდა „საქპატენტის“ მიერ სასარგებლო მოდელის პატენტის გაცემის თარბაზე მიღებული სასაქონლო ექსპერტიზის დადებითი გადაწყვეტილების კანონიერება, რომლის შემონსშების შესახებ მოთხოვნა შეიძლება წაყენოს არა ფიზიკურ, არამედ შესაბამის ოეიდილო პირს – „საქპატენტს“. სწორედ ასეთი დავის განჩილების ექნებოდა არსებითი მნიშვნელობა სასამართლოს მიერ დანიშნული, საშოქელაქო სასოკეისი კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკენას, რომლის შემეუპობითაც შესაძლებელი ვახდებოდა „საქპატენტის“ მიერ ჩატარებული ექსპერტიზის მართლზომიერების შესწმება. საკასაციო პალატას მიარწია, რომ მოცემულ საქმესთან დაკავშირებით წამოქრალი ის საკითხები, რომელთა განმარტებაც საკელოურ ცოდნას მოთხოვდა, არ სკვირობდა სასამართლოს მიერ ექსპერტიზის დანიშნენას, ვინაიდან შესწავლილი და დადასტურებული იყო კომპეტენტური ორგანოს – „საქპატენტის“ მიერ საქართველოს სასაქონლო კანონით დადგენილი წესით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკენით. სწორედ ამ ფაქტმა გამოიწვია სასამართლო კოლეციის მიერ საბოლოო ჯამში სასამართლოს მიერ დანიშნული ექსპერტიზის დასკენის ვაზიარება მხოლოდ იმ წილიში, რომელიც შესაბამებოდა „საქპატენტის“ მიერ ჩატარებულ ექსპერტიზას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ საკასაციო საჩივარი არის უსაფუძველი და არ უნდა დაკმაყოფილებეს.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ე ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხლმძღვანელა საშოქელაქო სასოკეისი კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ე ნ ა :

თეიმურაზ შარაშენიძის საკასაციო სარჩელი არ დაქვეყნდებოდა.

შედეგად დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2103 წლის 7 აგვისტოს გადაწყვეტილება. განიხილეს საბოლოო და არ გასაჩივრდება.



გ ა დ ა წ მ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს საბიურო

№2/ა-46-2001 18 ივნისი, 2003 წ. ქ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგია შემადგენელია:

მ. ჩანტლაძე (თავმჯდომარე),

მ. ჯიყაშვილი,

გ. გულუდანი

სხდომის მდივანი: ხ. სურაბეიაშვილი

მოსარჩელე: თ. შარაშენიძე; წარმომადგენელი – გ. კვერცხიძე

მომასხუბე: ნ. აბელაშვილი; წარმომადგენელი – ლ. პატარჯალაშვილი

დავის ხაზანი: სასატენტო უფლებების დაცვა და ზიანის ანაზღაურება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

თეიმურაზ შარაშენიძემ სარჩელით მომართა თბილისის საოლქო სასამართლოს მოასხუბეების შპს „თბილილიფტ“-ისა და ნოდარ აბელაშვილის მიმართ და მოითხოვა მოასხუბეებს აეკრძალათ მისი სასარგებლო მოდელით უკანონოდ სარგებლობა და სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართვა და ზიანის ანაზღაურების მიზნით დაეკისროს მოასხუბეებს, მის მიერ მოუღებელი შემოსულის გადახდევინება 150.000 ლარის ოდენობით.

2003 წლის 13 ივნისის სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მოსარჩელე თეიმურაზ შარაშენიძისა და მოასხუბე შპს „თბილილიფტს“ შორის მოღწეული შორიგების საფუძველზე შეწყდა საქმის წარმოება.

მოსარჩელე თეიმურაზ შარაშენიძემ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე სასარჩელიო მოთხოვნა დააბუსტა მოასხუბე ნოდარ აბელაშვილის მიმართ და ითხოვს:

აეკრძალოს მოასხუბეს ლიფტის გამშვები ფასიანი მოწყობილობით უკანონოდ სარგებლობა და მისი ჩართვა სამოქალაქო ბრუნვაში.

დაეკისროს მოასხუბეს თ. შარაშენიძისათვის მიყენებული ზიანისა და მოუღებელი შემოსევალი 150.000 ლარის ოდენობით.

მოსარჩელე თავის სარჩელს ამყარებს შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე:

მოსარჩელის განმარტებით 2001 წლის 13 ივლისიდან ის არის სასარგებლო მოდელზე პატენტბუღი. მისი სასარგებლო მოდელი განკუთვნილია საცხოვრებელ შენობებში დამონტაჟებულ აწვე საშუალებებს, ანუ ლიფტებს და წარმოადგენს ლიფტის გამშვებ მოწყობილობას, რომლის გამოყენებით უზრუნველყოფილია ლიფტით სარგებლობის საფასურის გადახდა.

მოასხუბის მიერ მოხდა მისი უფლებების ხელყოფა, რაც გამოიხატება იმაში, რომ მოასხუბე თბილისის სხვადასხვა კორპუსებში აკეთებდა განცხადებებს. რაც მას იმის დამადას-

ტურებლად მიანინა, რომ მისი სასარგებლო მოდელი უკანონოდ არის ჩართული სამოქალაქო ბრუნვაში, რაც მას აყენებს მნიშვნელოვან ზიანს, კინაღამ თბილისში არის დაახლოებით 7000 ლიფტი და შესაბამისად ამ ლიფტების ხარვეზობით ის კარგავს ბაზარს.

მოსარჩელე მოთხოვნის სასართლებრივ საუბედოდ უთითებს სამრეწველო საკუთრების დაცვის „კანონის კონცეფციას“ და საქართველოს „სასატენტო კანონის“ 48-ე, 70-ე მუხლებს. მოასუსხე მხარე წოდარ აბელაშვილი წარმოადგენს წერილობით შესვებულ საჩინს არ ცნობს და მიიწინებს, რომ ის არ იყენებს მოსარჩელის საატენტო უფლების, კინაღამ გააჩნია საკუთარი კონსტრუქციის ლიფტის საღარი აპარატები, რომელთა შესახებაც საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრში „სასატენტო“ გაკეთებულა განაცხადი AUN#200200/070, პრიორიტეტის თარიღი 28.06.02 წელი. საკანცლარო ჩაჩინი N#828 28/06/02. დასახლებული განაცხადები ამჟამად განხილვის პროცესშია და ის, როგორც ავტორი სარგებლობს განაცხადის პრიორიტეტის უფლებით. ასევე, საკანცლარო ცნობა N#613 და იმავე ცენტრის მიერ დარეგისტრირებული განაცხადი N#869 2002 წლის 02 დეკტბრის.

მოასუსხე, შესაგებელში უთითებს, რომ ის არ არღვევს საქართველოს „სასატენტო კანონის“ 48-ე მუხლს, კინაღამ მის მიერ გამოყენებული მოწყობილობა არსებითად განსხვავდება მოსარჩელის მიერ დაატენტებული მოწყობილობისაგან. ის ასევე არ არღვევს დასახლებულ ბუღი კანონის 70-ე მუხლს, კინაღამ ის არ აწხადებს, არ იყენებს და არ რთავს სამოქალაქო ბრუნვაში სხვის სასარგებლო მოდელის ფორმულის მიხედვით დაშხადებულ იპატენტს.

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მოასუსხემ ასევე განმარტა, რომ მოსარჩელის მიერ მტკიცებულბად წარმოადგენილი სარეკლამო განცხადება არ გამოადგება იმის დასადასტურებლად, რომ ის აწხადებს, იყენებს და რთავს სამოქალაქო ბრუნვაში მოსარჩელის სასარგებლო მოდელის ანალოგიური მოწყობილობას. მოასუსხე ითხოვს სარჩელს ეთქვას უარი დაკამოფირებაზე უსაუბედლობის გამო.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლო კოლეგია მუისწავლა სარჩელის მასალები, მოიხიზნა მხარეთა ზეპირი განმარტებები, გამოიკვლია სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საუბედულები და მიიწინა, რომ სარჩელს უარი უნდა ეთქვას დაკამოფირებაზე შემდეგ ვარკებოგათა გამო:

დადგენილია და მხარეებს სადაიოდ არ გაუხდიათ, რომ:

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „სასატენტო“-ს მიერ გაკეთებულა პატენტი N#4865 სასარგებლო მოდელზე („ლიფტის გამშვები მოწყობილობა“) თიებურაზ შარაშინიძის სახელზე.

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრში „სასატენტო“ ნ. აბელაშვილის მიერ შეტანილია განაცხადი AUN#200200/070, პრიორიტეტის თარიღი 28.06.2002 წელი, საკანცლარო ნომერი N#828 28.06.2002 წელი სასარგებლო მოდელზე „ლიფტის გამშვები მოწყობილობა“.

საქართველოს „სასატენტო კანონის“ მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად სასარგებლო მოდელის სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს განსაზღვრავს სასარგებლო მოდელის ფორმულა.

იმავე კანონის 48-ე მუხლის თანახმად, „პატენტმფლობელს აქვს განსაკუთრებული უფლება თავისი შეხებულებებისებრ გამოიყენოს გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, სამრეწველო ნიშუმი, დააშხადოს პატენტით დაცული პროდუქტი, ჩართოს ობიექტი სამოქალაქო ბრუნვაში, მისი გამოყენებით მიიღოს შემოსავალი ან აკრძალოს აღნიშნული ქმედებები.“

საქმეში წარმოადგენილი მტკიცებულებებით მოსარჩელის მიერ ვერ იქნა დადასტურებული ვარკებოგათა იმის შესახებ, რომ მოასუსხე მხარის მიერ დააშხადებული და ჩართული იქნა სამოქალაქო ბრუნვაში მოსარჩელის პატენტით დაცული ობიექტი.

სასამართლო ვერ გაიზიარებს მოსარჩელის მტკიცებას იმისთან დაკამოგებით, რომ მის მიერ წარმოადგენილი სარეკლამო განცხადება თითქმის დადასტურებდეს ფაქტს იმის შესახებ, რომ მოასუსხე აწხადებს და რთავს სამოქალაქო ბრუნვაში მოსარჩელის სასარგებლო მოდელს.

ელის ყორღელის მიხედვით დაშვებულ ლიფტის გამშვებ მოწყობილობას.

საქართველოს „სასტენტო კანონის“ 70-ე მუხლის თანახმად, სასარგებლო მოდელის ავტორობის მთავისება იმ შემთხვევაში იწვევს მასუფისსებლობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით, თუ პირი დასტურებულ სასარგებლო მოდელს პატენტებლობის წესდართვის გარეშე დააშვდეს. ვაზოიყრების ან წართავს სამოქალაქო ბრუნვამო, ვინაიდან საქმეში წარმოდებოდა მტკიცებულებების თანახმად, მოსარჩელე მხარის მიერ ვერ იქნა დადასტურებული ვარაუდობები იმის შესახებ, რომ მომასუხე მხარის მიერ ადგილი ქქონდა ზქსოთამდოთელილ რომელიქ კანონსწინააღმდეგო ქმედებას (დააშვება, გამოყენება, სამოქალაქო ბრუნვამო წართვა) სასამართლო საფუძველს მოკლებულად მიიწვევს მოსარჩელე მხარის მოთხოვნას ლიფტის გამშვები ფასიანი მოწყობილობით სარგებლობისა და მისი სამოქალაქო ბრუნვამო წართვის აკრძალვის შესახებ.

სასამართლო კოლეგია ასევე საფუძველს მოკლებულად მიიწვევს მოსარჩელე მხარის მოთხოვნას მომასუხის კანონსწინააღმდეგო ქმედებით მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურებულად მოდელელი შემოსულის სახით 150 000 ლარის მომასუხისასათვის დაქონრებას შესახებ, იმ მოტივით, რომ მოსარჩელის მიერ ვერ იქნა დადასტურებული მომასუხის კანონსწინააღმდეგო ქმედება, რასაც შეიძლება მასკოლიდა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლით ვათვალისწინებული შედეგები.

სასამართლო ასევე მიიწვევს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 197-ე მუხლის თანახმად უნდა ვაუქმსეის სასამართლო კოლეგიის 2002 წლის 5 დეკემბრის განჩინება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ, ვინაიდან აღარ არსებობს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების საფუძველი.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელია რა საქართველოს სამოქალაქო სასოციესო კოდექსის მე-8, 24-ე, 395-ე, 397-ე, 197-ე მუხლებით, გადაწყვიტა:

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

მოსარჩელე თ. შარაშენის სარჩელს მომასუხე ნ. ახელიაშვილის მიმართ სასტენტო უფლებების დაცვისა და ზიანის ანაზღაურების შესახებ, თქვას უარი დაცვაყოფილებაზე.

გაუქმდეს თბილისის საოქლო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 5 დეკემბრის განჩინება სარჩელის უზრუნველყოფის ნაწილობრივ დაცვაყოფილების შესახებ.

გადანყვეტილების ვასაწივრება შეიძლება საკასაციო წესით საქართველოს უზენაეს სასამართლოში თბილისის საოქლო სასამართლოს მეშვეობით მხარეთათვის დასასოეთებული გადაწყვეტილების ასლის წაბრებიდან ერთი თვის ვადამი.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

ნანს 449-1096-03 27 ნოემბერი, 2003 წ., ქობილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და ვაკოტრების საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მია აზალაძე (თავმჯდომარე),
ქეთევან ვახლავა (მომსხენებელი),
თენგიზ კობახიძე

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე
კასატორი: თეიმურაზ შარაშენიძე
მოწინააღმდეგე შტაბი: ნოდარ აბელაშვილი
გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და
საქმწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება
კასატორის მოთხოვნა: გასაჩივრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი
გადაწყვეტილების მიღება

დავის საგანი: საპატენტო უფლებების დაცვა და ზიანის ანაზღაურება.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

თეიმურაზ შარაშენიძემ სარჩელით მიმართა სასამართლოს შპს „თბილყოცისა“ და ნოდარ აბელაშვილის მიმართ. მან მოითხოვა, მოასუსხებეს აკრძალვით მისი საჩივრებელი მოდელით უკანონოდ სარგებლობა, სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართვა და ზიანის ანაზღაურების მიზნით დაეკისრათ მოუღებელი შემოსავლის 150 000 ლარის, გადახდა.

2003 წლის 18 ივნისს სასამართლოს მთავარ სხდომაზე თეიმურაზ შარაშენიძეს და შპს „თბილყოცის“ შიშის მორიგების საფუძველზე შეწყდა საქმის წარმოება.

თეიმურაზ შარაშენიძემ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე სასარჩელი მოთხოვნა დაახუნტა ნოდარ აბელაშვილის მიმართ და მოითხოვა: აკრძალვის მოასუსხეს ლიფტის გამშვები ფასიანი მოწყობილობით უკანონოდ სარგებლობა და მისი ჩართვა სამოქალაქო ბრუნვაში. მოასუსხეს დაეკისროს მიყენებული ზიანისა და მოუღებელი შემოსავლის, 150 000 ლარის, გადახდა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილებით თეიმურაზ შარაშენიძის სარჩელს, ნოდარ აბელაშვილის მიმართ საპატენტო უფლებების დაცვისა და ზიანის ანაზღაურების შესახებ, უარო უთქვა დაეკისრებინა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმწარმოო საქმეთა კოლეგიამ გადაწყვეტილება გამოიტანა შემდეგი საფუძველით: დადასტურებულად ცნო ის ფაქტი, რომ საქართველოს ინტელექტუალურა საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა „საქპატენტმა“ გასცა პატენტი №4865 სასარგებლო მოდელზე – („ლიფტის გამშვები მოწყობილობა“) თეიმურაზ შარაშენიძის სახელზე; ასევე დადასტურებულად ცნო, რომ საქართველოს ინტელექტუალურ საკუთრების ეროვნულ ცენტრში „საქპატენტში“ ნ. აბელაშვილის მიერ შეტანილია განაცხადი, AU №2002001070, პროპორტების თარიღი 28.06.2002 წელი, საინველარიო ნომერი №828 28.06.2002 წელი, სასარგებლო მოდელზე „ლიფტის გამშვები მოწყობილობა“. საქართველოს „საპატენტო კანონის“ 48-ე მუხლის თანახმად, პატენტმპობილულის აქვს განსაკუთრებული უფლება თავისი შესვლულებისამებრ გამოიყენოს გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, სამოწველო ნიმუში, დამზადოს პატენტით დაცული პროდუქტი, ჩართოს ობიექტი სამოქალაქო ბრუნვაში, მისი გამოყენებით მიიღოს შემოსავალი ან აკრძალოს აღნიშნული ქმედებები. ამასთან, არ ვითარა მოსარჩელის მტკიცება იმასთან დაკავშირებით, რომ მოასუსხენ დაამზადა და სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართო მოსარჩელის პატენტით დაცული ობიექტი. ასევე, საფუძვლს მოქლებულად მოიჩინა მოსარჩელეს მოთხოვნა მოასუსხისთვის 150 000 ლარის დაკისრების თაობაზე, რადგან მოსარჩელემ ვერ დადასტურა მოასუსხის კანონსწინააღმდეგო ქმედება.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქმწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა თეიმურაზ შარაშენიძემ, რომლითაც მოითხოვა გადაწყვეტილებას გაუქმება შემდეგი საფუძველით: სასამართლომ არ დაასაბუთა, თუ რატომ არ გაიჩიარა ის ფაქტი, რომ ნოდარ აბელაშვილი აქვეყნებდა სარეკლამო განცხადებებს და ამზადებდა ლიფტის გამშვებ მოწყობილობებს, მაშინ როდესაც მას საამისოდ არავითარი უფლება არ გააჩნდა; შეუასება არ მისცა იმ გარემოებას, რომ ნ. აბელაშვილმა პროცესზე პრაქტიკულად არ უარყო სარეკლამო განცხადებებთან თავისი

კემბრი; მოასუსის ქედებში დარღვა საქართველოს საპატენტო კანონის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნები.

ს ა მ რ ტ ი ე ა ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

პლატამ შეისწავლა საქმის მასალები, საკასაციო საჩივრის საფუძვლები და თელის, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დატყვევდეს. შესაძამსად, უკველად უნდა დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილება შემდეგ გარემოებათა გამო: კოლეგიამ დაადგინა ფაქტობრივი გარემოება, რომ მოსარჩელე თუმურაზ შარაშენიძეს ხახელზე საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის, „საქსატენტის“, მიერ გაცემული პატენტი №4865 სასარგებლო მოდელზე – ლიფტის გამშვები მოწყობილობა. ასევე, დადგინდა, რომ მოასუსეხე ნოდარ აბელაშვილმა საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრ „საქსატენტში“ შეიტანა განაცხადი AU № 2002001070 პრიორიტეტის თარიღი 28.06 2002, სასარგებლო მოდელზე – „ლიფტის გამშვები მოწყობილობა“. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის II ნაწილის თანახმად, საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მიერ დატყვევებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები გარემოებები შეუძლებელია სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დამატებითი და დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია. მოცემულ შემთხვევაში კასატორს კოლეგიის მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებების დადგენის მიმართ პრეტენზია წამოყენებული არა აქვს. დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებების პირობებში კოლეგიამ სწორად არ დააკმაყოფილა თუმურაზ შარაშენიძის საჩივლი, რადგან საქართველოს საპატენტო კანონის 51-ე მუხლის თანახმად, განაცხადის გამოქვეყნების დღიდან პატენტის გაცემამდე განმეცხადებელს პირობითად უნდა ეფუძვლოს უფლებები, რაც მას მინიჭებული უქონდა პატენტით. თუ პატენტი არ იქნება გაცემული, მაშინ აღნიშნული უფლებები წარმოქმნილად არ მიიჩნევა. მოცემულ შემთხვევაში ნოდარ აბელაშვილს შეუძლია აქვს განაცხადი „საქსატენტში“ სადავო სასარგებლო მოდელზე და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიერ 2002 წლის 18 ივლისს გამოქვეყნებული პატენტის გაცემის თაობაზე. ამდენად, მან შეიძინა საქართველოს საპატენტო კანონის 48-ე მუხლით გათვალისწინებული უფლებები, ხახელდობრ, უფლება თავისი შეხედულებისამებრ გამოიყენოს სასარგებლო მოდელი. დამზადდის იგი, ჩართოს ობიექტი სამოქალაქო ბრუნვაში, მისი გამოყენებით მიიღოს შემოსავალი ან აკრძალოს აღნიშნული ქმედებები, თავისი შეხედულებისამებრ განკარგოს სასარგებლო მოდელი, დადგერილი წესით გასცეს ლიცენზია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, პლატამ თელის, რომ მოასუსეხე ნოდარ აბელაშვილს უფლება ჰქონდა ესარგებლა იმ სასარგებლო მოდელის გამოყენებით, რომელზედაც შეიტანა განაცხადი „საქსატენტში“.

პლატამ თელის, რომ საოლქო სასამართლოს კოლეჯიამ საქმის განხილვის დროს ცნობის დარღვევას ადგილი არ ჰქონია, რის გამოც, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება უცვლელი უნდა დარჩეს.

ს ა რ ე ზ ი ლ ე უ ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

პლატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ე ნ ა :

თუმურაზ შარაშენიძის საკასაციო საჩივარი არ დატყვევდეს. უკველი დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სასარჩელო განცხადების წარმომავალი პილგარი



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№3გ/აღ-27-ქ.ს.-03

29 მაისი, 2003 წ. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბესიკ კობერიძე (თავმჯდომარე),
ნინო ჭაღავიძე (მომხსენებელი),
გიორგი ქუჯაია

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმინის გარეშე

კრძალვების აქტით: ზურაბ ბაბუნაშვილი

მოწინააღმდეგე მხარე: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“

მოწინააღმდეგე მხარე: „როსპატენტი“

გასარჩევნელი გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლის და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინება.

დავის საგანი: სასარჩელო განცხადების წარმომავალი მიღების საკითხი.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 21 ოქტომბრის განჩინებით განსჯადობის შესაბამისად თბილისის საოლქო სასამართლოს გადმოვეზაუნა ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარჩელო განცხადება მოპასუხეების საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ და რუსეთის ფედერაციის საპატენტო უწყების მიმართ.

მოსარჩელე ითხოვდა: მოპასუხე „საქპატენტისაგან“ 500 000 აშშ დოლარის გადახდის დაკისრებას, მოსარჩელის გამოგინებაზე გაცემული დამცავი ლოკუმენტის (სსრ კავშირის სახელმწიფო პატენტების) ვადაზე ადრე გაუქმების შესახებ წერილობითი ცნობების გავრცელებისათვის, კანონით დადგენილი უფლებამოსილების შეუსრულებლობისათვის და მოსარჩელის მოტყუებისათვის; აგრეთვე მოპასუხის მიერ გავრცელებული ყველა წერილობითი ლოკუმენტის ყალბ ლოკუმენტად გამოცხადებას.

მოსარჩელე მოპასუხე „როსპატენტისაგან“ ითხოვდა 2 000 000 აშშ დოლარის ანზღაურებას. მის გამოგინებებზე გაცემული დამცავი ლოკუმენტების, სსრ კავშირის სახელმწიფო პატენტების/ რუსეთის, აზერბაიჯანის, სომხეთის, ბელორუსიის, ყაზახეთის, ყირგიზეთის, უკრაინის ტერიტორიაზე ვადაზე ადრე მოქმედების შეწყვეტისათვის, აგრეთვე მოპასუხის მიერ გაუქმებული დამცავი ლოკუმენტების მოქმედების აღდგენას და ყოფილი სსრკ-ის სახელმწიფოებში მათი მოქმედების გავრცელებას.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლის და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით მოსარჩელეს უარი ეთქვა სარჩელის მიღებაზე სსრკ-ის 186-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ და „ე“ პუნქტების საუწყველზე, იმ მოტივებზე მითითებით, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლის და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 12 თებერვლის განჩინებით წარმომავალი მიღებული მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი „საქპატენტის“ მიმართ.

მის გამოინებაზე გაკეპული დამკავი დოკუმენტის (პატენტის) ვადაზე ადრე გაუქმებისათვის 500 000 აშშ დოლარის ანაზღაურების თაობაზე.

ამასთან, „საერთაშორისო კრძოლ სასამართლოს“ შესახებ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს სასამართლოებს არ აქვთ საერთაშორისო კომპეტენცია მოსახუბე „როსპატენტის“ მიმართ.

მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილის კრძოლ საჩივარი წარადგინა თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმინისტრაციული სასამართლისა და საგადასახადო საქმეტა კოლეციის 2002 წლის 12 დეკემბრის განჩინებაზე და მოითხოვა მისი გაუქმება.

კრძოლ საჩივრის აეტარი უითებდა შემდეგ გარემოებებზე:

ა) 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით თბილისის საოლქო სასამართლომ გაუქმებულა გამოცხადდა ქუთაისის სასამართლოს 2002 წლის 21 ოქტომბრის განჩინება;

ბ) ქუთაისის საოლქო სასამართლომ მოსარჩელის მიერ 2002 წლის 16 ოქტომბრის შეტანილი იქნა აღმინისტრაციული შეტეტული სარჩელი საქმეზე №2ა/30-02 მოასხუბე „საქპატენტის“ და „როსპატენტის“ მიმართ. აღნიშნული სარჩელი ქუთაისის საოლქო სასამართლომ გადღაგებუნა თბილისის საოლქო სასამართლომ მოსარჩელის თანხმობის გარეშე;

გ) თბილისის საოლქო სასამართლოს 30.12.02წ. განჩინება წარმოადგენს მხარეთა ზეპირი მოსტერის გარეშე გამოტმარულ დაუსწრებულ გადაწყეტელბას, თნადან მასში სასამართლოს მიერ განსახილველი საკითხები წარმზოადგენს საქმის სუჯარი განხილვის საგანს. კერძოდ, საჩივრის აეტარი უითებდა, რომ მოცეპულ საჩივრზე მოასხუბე მხარეს წარმზოადგენს „საქპატენტი“ – ივრიდული პირის უწყებებით, ხოლო იმ საქმეზე, რისილ-იყ წარმზოადგენს მიღებული მოასხუბე მხარეა „საქპატენტის“ გენტრალური დირექტორი დავით გებუნია – ფიზიკური პირი, რომელმაც გამოსცა ფაქტური სასატენტო სიგელეზი და ყალბი მძანებეს. ასევე მოცეპული სარჩელი მოსარჩელე „საქპატენტისაგან“ ითხოვს 500 000 აშშ დოლარის გადახდას ცრუ სწერილობითი ანფორმაციების გავრეტელბისა და მინიჭებული უწყებამზოადგელებების არავეტროხად შესწრულებლისათვის.

კრძოლ საჩივრის აეტარი განმარტადა, რომ საქართველოს სართო სასამართლოებს აქვთ საერთაშორისო კომპეტენცია „როსპატენტის“ მიმართ, თნადან „როსპატენტის“ ინსტიტუტის, დრეტორის მიერ ხელმწერილ სერალბი აღნიშნულა, რომ 23.09.92წ. რესეთის ყუდ-ერაციის სახლერებს გართ მჯებუნა ფიზიკური პირები პატენტის მიღებაზე სარჩის წარმზოადგენს ახლენუნ სასატენტო უწყებამი რეგისტრირებული პატენტსწმუნებულის მეშეუბო.

აქვე კრძოლ საჩივრის აეტარი მოითხოვდა, რომ სასამართლო 30.12.02წ. განჩინებამი შეგნებულად ეელის დავის საგანს, რომ შექმნას განჩინების კანონისმეტარი საუეტელბები და ამ გზით შეგნებული სარჩელი დაუკემპროს 2002 წლის 12 თებერელის განჩინებამ, რომელყ სინამდელიემი არ არსებობს.

ს ა მ ო ტ ე ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლო გაეტრო რა კრძოლ საჩივრის საუეტელბისა და შეამონვა გასარჩელებლი განჩინების კანონირება, მიონნა, რომ კრძოლ საჩივარი უსაუეტელია და არ უნდა აქნეს დამკავოთლებული შემდეგ გარემოებათა გამა:

საქმეში წარმზოადგენილი სარჩელის საუეტელზე ზ. ბაბუნაშვილი ითხოვს მოასხუბე საქპატენტისათვის მის სასარგებლოდ 500 000 აშშ დოლარის დაციხებას, მოსარჩელის გამოგონებაზე გაკეპული დამკავი დოკუმენტების ვადაზე ადრე გაუქმების შესახებ წერილობითი ცნობების გავრეტელბისათვის, კანონით დადგენილი უფლებამოსილების შეუსრულებლობისათვის და მოსარჩელის მოტყუებისათვის. ამასთან მოასხუბის მიერ გავრეტელბული ყულა წერილობითი დოკუმენტის ყალბ დოკუმენტად გამოცხადებას.

ამვე საქმეში წარმზოადგენილია ზ. ბაბუნაშვილის სარჩელი საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს ეკონომიკის, მრეტეულობის და ვაჭრობის მინისტრის, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ერონული ცენტრის „საქპატენტის“ გენტრალური დირექტორის მიმართ, რომლის შესაბამისდაც ზ. ბაბუნაშვილი ითხოვს მოასხუბისათვის 500 000 აშშ

დოღარის ღარებში დაკისრებას, შუღვე ხაუჩულებზე მითოებით: „მოასუხის მიერ სამრეწველო ინტელექტუალური საკუთრების ბუნდოვანი, კონსტიტუციასთან და სამოქალაქო კოდექსთან შეუსაბამო კანონებისა და კანონქვემდებარე ნორმატიული სამართლებრივი აქტების სამოქმედოდ შევიღების, მათი გამოყენების გზით მისი მოტყუების, სამრეწველო საკუთრების ობიექტზე საკუთრების უფლებისა და განსაკუთრებული უფლებების უგებო დატოვების; დამკვეთი დოკუმენტების გაყვამლობისა და ამ დოკუმენტების გამოყენებაში სამართლებრივი დანერგულებზე კონტროლისა და ზედამხედველობის გაუქმდობით „მოყენებული“ მორალური და მატერიალური ზარალისათვის.

მითითებული სარჩელი თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახდო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 12 თებერვლის №34/72 განჩინებით მიღებული იქნა წარმოებაში.

საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს „ერო საჩივროს ავტორის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ სარჩელები მიმართულია სხვადასხვა მხარეთა წინააღმდეგ.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 86-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, თითოეული მოსარჩელე ან მოსასუხე მუივე მხარის მიმართ პროცესში გამოდის დამოუკიდებლად. ამდენად ის გარუბება, რომ საქმეში №34/72 მონაწილეობს რამდენიმე მოასუხე, თავისთავად არ განაპირობებს დავის საგნის თუ მხარის პროცესუალური სტატუსის შეცვლას.

რაც შეეხება „ერო საჩივროს მოტივაციას, თითქოს ერთ შემთხვევაში მხარეს წარმოადგენს „საქატენტი“, ზოლო მუივეში ამ უკანასკნელის ხელშეღვეანელი. საკასაციო სასამართლოს მიერ გზიარებული ვერ იქნება.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 208-ე მუხლის I ნაწილის შესაბამისად, სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს, ავტუთე მისი თანამდებობის პირს ან სხვა სახელმწიფო მოსამსახუროს მიერ მისი სამსახურობრივი მოვალეობის განხორციელებისას მიყენებული ზიანისათვის მასუსისმგებელია სახელმწიფო.

სახელმწიფო უფლებამოსილებას კი, კანონის შესაბამისად, ახორციელებენ მისი ორგანოები.

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულიდან გამოდინარე, საკასაციო სასამართლოს მართებულად მიანია საოლქო სასამართლოს მსჯელობა და ადასტურებს, რომ ორივე შემთხვევაში ზ. ბაბუნაშვილის სარჩელზე მოასუსხეს წარმოადგენს ერთი და იგივე პირი „საქატენტი“.

საკასაციო სასამართლო ასევე მართებულად მიიჩნევს საოლქო სასამართლოს მსჯელობას დავის საგანსა და საუბეველზე და თვლის, რომ ორივე შემთხვევაში სახეზეა დავის ერთი და იგივე საგანი - უფლად თანხაში გამოხატული მატერიალური და მორალური ზიანი და საუბეველი-მოასუსხის მხრიდან თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობა, სამრეწველო საკუთრების ობიექტზე უფლების შეღახვა და მოსარჩელის მოტყუება.

ყოველივე აღნიშნული კი საკასაციო სასამართლოს აძლევს საუბეველს მიიჩნიოს, რომ საოლქო სასამართლოს მხრიდან სწორად იქნა გამოყენებული საქართველოს საოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის „გ“ პუნქტი და სასამართლოს მხრიდან მოცემული მუხლის გამოყენებისას კანონის მოთხოვნათა დარღვევას ადგილი არა აქვს.

რაც შეეხება საოლქო სასამართლოს მიერ სსკ-ის 186-ე მუხლის „ე“ პუნქტზე დაყრდნობით სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის საკითხს, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საოლქო სასამართლოს მხრიდან ასევე ადგილი არა აქვს კანონის არასწორ გამოყენებას ან განმარტებას.

„საერთაშორისო „ერო სამართლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს სასამართლოებს აქვთ საერთაშორისო კომპეტენცია, თუ მოასუსხეს აქვს საცხოვრებელი ადგილი, რეზიდენცია ან ჩვეულებრივი ადგილსამყოფელი.

მოასუსხე „როსატენტის“ საქართველოში არ გაანია რეზიდენცია ან წარმომადგენლობა, აღნიშნულის არსებობის ფაქტს ვერ ადასტურებს თავად „ერო საჩივროს ავტორი“. შესაბამისად, ზემოაღნიშნული მუხლის დებულებიდან გამოდინარე, სასამართლო უფლებამოსილია სსკ-ის 186-ე მუხლის „ე“ პუნქტზე დაყრდნობით მოსარჩელეს უარი უთხრას

სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე.

რაც შეეხება კერძო საჩივრის ავტორის მოთხოვნას იმის შესახებ, რომ ქუთაისიდან სარჩელი გადაიოჯჯანა მისი თანხმობის გარეშე, აღნიშნულზე საკასაციო სასამართლო საჩივრის ავტორის ყურადღებას მიაქცევს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-2 ნაწილს, რომლის შესაბამისადაც, არაუფლებამოსილ სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის უფლებამოსილ სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

ამდენად, განხუადობის საკითხის გადაწყვეტიას კანონმდებელი არ ითვალისწინებს მოსარჩელის თანხმობას და სასამართლოს აძლევს უფლებას განხუადობის წესის დარღვევით მიღებული სარჩელი გადაგზავნოს უფლებამოსილ სასამართლოში.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საჩივრის ავტორის მოსაზრება ზემოაღნიშნულ საკითხზე არ გამოძინარეობს კანონმდებლობის მოთხოვნებიდან.

ასევე უსაფუძვლოა, კერძო საჩივრის ავტორის მოსაზრება გასაჩივრებული განჩინების მხარეთა მონაწილეობის გარეშე განხილვის თაობაზე. საკასაციო სასამართლო მხარის ყურადღებას მიაქცევს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-4 ნაწილს, რომლის შესაბამისადაც, სარჩელის წარმოებაში მიღების საკითხს სასამართლო წყვეტს 5 დღის განმავლობაში და სარჩელის წარმოებაში მიღების სტადიაზე საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობა მხარეთა მონაწილეობას არ ითვალისწინებს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს მიერ გასაჩივრებული განჩინების მიღებისას კანონმდებლობის ჩათბივნათა დარღვევას ადგილი არა აქვს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის I და II ნაწილებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე, 420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. ზურაბ ბატუნაშვილის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს
2. უცვლელად იქნეს დატოვებული თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სეადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 30 დეკემბრის განჩინება.
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ლ ა წ მ მ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№02/60

23 მაისი, 2000 წ. ქ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ შექმნილი შემდგენლობით: მანატლაძე (თავმჯდომარე),
დათიფრაძე,
ქაღვიძაძე

წვეულებსა და მდივნობით
მოსარჩელე: უშანგი თამარაშვილის მონაწილეობით
მომასხუბე: კოლია სადალაშვილის დაუსწრებლად

განიხილა უშანგი თამარაშვილის სარჩელი მომასხუბე კოლია სადალაშვილიან, პატენტის მუდრბელის განსაკუთრებული უფლების განხორციელებისა და მის მიერ შემუშავებული ფორმის პურის აკრძალვის თაობაზე.
სასამართლომ

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

2000 წლის 17 აპრილს ინდივიდუალურმა მეწარმემ უშანგი თამარაშვილმა სარჩელით მომართა თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიას ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ მიერ 1999 წლის 30 ივნისს საბრწყველო ნიშნულზე გაკეტილი №084 პატენტიდან გამოზღწარე პატენტის მუდრბელის განსაკუთრებული უფლების განხორციელებისა და მის მიერ შემუშავებული ოვალური ფორმის პურის ცხობის აკრძალვის თაობაზე.

სასარჩელი განცხადების მისუღვით 1997 წლის 19 მაისიდან უშანგი თამარაშვილი არის ინდივიდუალური მეწარმე. 1999 წლის თებერვლის თვიდან პატენტის საფუძველზე მან დაიწყო მის მიერ შემუშავებული ოვალური პურის ცხობა და რეალიზაცია. უკანასკნელი ორი თვის განმავლობაში უშანგი თამარაშვილის მიერ შემუშავებული ოვალური ფორმის პურის ცხობა დაიწყო ქვირში მცხოვრებმა კოლია სადალაშვილმა. მოსარჩელის მიერ მომასხუბის არაერთგზის გაფრთხილების მიუხედავად, ეს უკანასკნელი კვლავ განაგრძობს ოვალური ფორმის პურის ცხობას. მოსარჩელის განმარტებით მისთვის შემამოთოთებელია ის გარემოება, რომ მომასხუბე აცხობს გაყოლებით დაბალი ზარისხის პურს, რაც ვკვეყემ აფრებს მის მიერ გამოძეხვარი პურის ზარისხსაც, რის გამოც პურს უკარგავენ მომხმარებელს, რადგან მათ უჭირთ გაარჩიოთ ერთმანეთისგან ეთხვალურად ერთი ფორმის, თუმცა სხვადასხვა ზარისხის პური. აღნიშნულის გამო კი ფერხდება მისი მაღალზარისხიანი პურის რეალიზაცია. ამით კი მის საწარმოს ადგება მატერიალური ზიანი.

მოსარჩელის განმარტებით, მომასხუბეს — კოლია სადალაშვილს პატენტი აღნიშნული ფორმის პურის გამოსაცხობად არ გააჩნია.

ზემოაღნიშნულიდან გამოზღწარე, მოსარჩელე მოითხოვს მის მიერ შემუშავებული ფორმის ცხობა აკრძალოს მეწარმეს კოლია სადალაშვილს.

უშანგი თამარაშვილს სასარჩელი განცხადების და თანდართული სახუთების ასლები გაეუზუნა და ჩაბარდა მომასხუბეს სსკ-ს 184-ე მეხლის შესამამისად, სასარჩელი

განცხადებაში მოითხოვს ოკრდოულ მისამართზე (ქვირი, ვარკის ქ. №11).

სასამართლოს მიერ 2000 წლის 23 მაისისათვის დაინიშნა სასამართლოს მთავარი სხდომა და მოასხუხე მხარეს გაეგზავნა ღებემა შეტყობინებით. სასამართლოს სსკ-ის 78-ე მუხლის შესაბამისად შეუდგა საქმის განხილვას მას შემდეგ, რაც მოასხუხისათვის გაგზავნილი უწყება დაბრუნდა წარსერით, რომელიც ადასტურებს მის მოლებას კოლია სადაღ-შეილის მიერ.

სასამართლოს მთავარ სხდომაზე გამოცხადდა მოსარჩელე უმანგი თამარაშვილი, რომელმაც მხარი დაუჭირა სარჩელს და სსკ-ის 230-ე მუხლის საფუძველზე მოითხოვა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანა.

სასამართლო კოლეგიამ სარჩელში მოითხოვული ფაქტობრივი გარემოებები დამტკიცებულად ჩათვალა. მას პიანია, რომ აღნიშნული გარემოებები ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას.

სასამართლო კოლეგიამ იხილმქვანულა რა სსკ-ის 230-ე, 232-ე, 234-ე, 235-ე, 236-ე, 237-ე იხულებით, საქარიელოს საატენტო კანონის მე-3, 48-ე მუხლებით

გ ა ლ ა წ მ ე ი ტ ა :

დაკსოფილდეს უმანგი თამარაშვილის სარჩელი.

1. აკრძალოს მოასხუხე კოლია სადაღ-შეილს მეწარმე უმანგი თამარაშვილის მიერ შემუშავებული ოკალური ფორმის პურის ცხობა.

2. გადაწყვეტილება შეიძლება ვასარიკრდეს მოასხუხისათვის გადაწყვეტილების გადაცემიდან ათი დღის ვანმავლობაში საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიაში.



გ ა ნ წ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სასულიერო

2 ოქტომბერი, 2000 წ., ქ. თბილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ შემდეგი შემადგენლობით: მჩანტლაძე (თავმჯდომარე),

მლიძრაძე,
ქალუკლაძე

განიხილა საქმის მასალები ნ.სადაღ-შეილის სარჩელისა ვამო მოასხუხის - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტისა“ და თანამოასხუხის სამრეწველო ნიმუშის პატენტების №D-83, D-84-ის მფლობელის უთამარაშვილის მომართ საქპატენტის მიერ გაცემული სამრეწველო ნიმუშის პატენტების №D-83, D-84-ის ვაუქმების თაობაზე.

სასამართლო კოლეგიამ

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

2000 წლის 27 სექტემბერს თბილისის ვაე-საბურთალოს რაიონის სასამართლომ თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიას ვად-მოუგზავნა ნ.სადაღ-შეილის სარჩელი მოასხუხე - „საქართველოს ინტელექტუალური

საერთოების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტი“-სა და თანამოსახულის - სამრეწველო ნომუშის პატენტების №D-83.D-84-ის მფლობელის უთამბარაშვილის მიმართ, „საქსატენტის“ მიერ გაცემული სამრეწველო ნომუშის პატენტების № D-83.D-84-ის გაუქმების მოთხოვნით.

ვაკე-საბურთალოს რაიონის სასამართლომ 2000 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით მიზნა, რომ ნიკოლოზ სადალაშვილის მიერ აღძრული სარჩელი „საქსატენტისა“ და ემანგი თამბარაშვილის მიმართ წარმომადგენელი ინტელექტუალური საკუთრებითი უზიარებლობიდან და თანახმად სსკ-ს მე-14 მუხლის „გ“ პუნქტისა, განხილულ უნდა იქნეს თბილისის ხალქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქწარმოო საქმეთა კოლეგიის მიერ.

სასამართლო გაეცნო რა წარმოდგენილი საქმის მასალებს, მიზნა, რომ განსხილველი საქმე არ ექვემდებარება თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქწარმოო საქმეთა კოლეგიის მიერ განხილვას შემდეგ ვარუზობათა ვაშა:

საქართველოს „საპატენტო კანონის“ მე-2 მუხლის თანახმად, „საქსატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირის უფლებებს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, „საქსატენტი“ არის იურიდიული პირი, რომელიც კანონიერ ბლობის საფუძველზე არსებობს საჯარო-სამართლებრივ უფლებამოსილებებს.

საქართველოს „საპატენტო კანონის“ 32-ე მუხლის I პუნქტის თანახმად, საპატენტო ექსპერტიზის მიერ გაცემული დასკვნის საფუძველზე ადმინისტრაციული აქტის საიო გასცეკის პატენტს, რომელიც აწესებს პირის უფლებებსა და მოვალეობებს.

სამოქალაქო და საქწარმოო საქმეთა კოლეგიაში ვადმოვზაქილ საქმეში დავის სავანს წარმოდგენს არა პატენტმფლობელის პატენტით მინიჭებული უფლებების დარღვევა ფიზიკური ან იურიდიული პირების მიერ, არამედ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის „საქსატენტის“ მიერ გაცემული პატენტის შესაბამისობა „საპატენტო კანონთან“, რომლის განხილვეაც სასამართლოს აზრით უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამარაალწარმოების წესით, საქართველოს ადმინისტრაციული ხაპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის „ა“ პუნქტის შესაბამისად.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლო თვლის, რომ ადმინისტრაციული ხაპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის თანახმად სასამართლოსადმი უწევბრივად დაქვემდებარებულ საქმეებს ვარდა ამავე კოდექსის მე-6 მუხლით ვათვალისწინებელი საქმეებისა, განხილვავნ რაიონული (ქალაქის) სასამართლოები.

სასამართლომ იხელმძღვანელა რა სსკ-ს 284-ე, 285-ე მუხლებით, ადმინისტრაციული ხაპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის „ა“ პუნქტით, მე-5 მუხლით, მე-13 მუხლით, 26-ე მუხლის II-III პუნქტებით

და ა დ გ ა ნ ა :

ნ.სადალაშვილის სარჩელი მოახხულის - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის, „საქსატენტისა“ და თანამოსახულის სამრეწველო ნომუშის პატენტების №0-83, 0-84-ის მფლობელის უთამბარაშვილის მიმართ, პატენტების გაუქმების თაობაზე, ვადავზავნოს საქართველოს უზრუნველ სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგდასახალო საქმეთა ვალატას სასამართლოთა შორის ვანსჯადობის შესახებ დავის ვადაწვეტის მიზნით.

საქმის ვადავზავნის შესახებ ეცნობოს მოსარჩელეს.

ვანწინება ვასაჩივრებას არ ექვემდებარება.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ ქ-ა-დ-11-გ

19 დეკემბერი, 2000 წ..ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატამ

შუღვეი შემადგენლობით: იტაბუცაძე (თავმჯდომარე),
ნ.სხირტლაძე,
ნ.კლარჯიეთიშვილი

განიხილა თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო კოლეგიის 2000 წლის 2 ოქტომბრის განჩინება, რომლითაც საქმის მასალები ნ.სადალაშვილის სარჩელისა გამო, მოასსუხის საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ და თანამოასსუხის უთამარაშვილის მიმართ, „საქსატენტის“ მიერ გაცემული სამრეწველო ნიმუშის პატენტების D-83, D-84 გაუქმების თაობაზე. გამოგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას სასამართლოთა შორის განსჯადობის დაეის გადასაწყვეტად.

გ ა მ ო ა რ კ ვ ო ა :

2000 წლის 30 აგვისტოს ნიკოლოზ სადალაშვილმა სასარჩელო განცხადებით მიმართა ეკე-საბურთალოს რაიონულ სასამართლოს. მოსარჩელე მოითხოვდა უშანგი თამარაშვილზე „საქსატენტის“ მიერ გაცემულ სამრეწველო ნიმუშის პატენტების D-83, D-84 გაუქმებას. იმ მოტივით, რომ დასატენტირებული პურის ნიმუშები და ფორმა ადრეც გამოაყენებოდა და ცნობილი იყო ჯერ კიდევ სსრ კავშირის დროს.

თე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2000 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით განისჯადობით საქმე განსახილველად გადაგზავნა თბილისის საოლქო სასამართლოში. რაიონულმა სასამართლომ მიიწინა, რომ ნიკოლოზ სადალაშვილის მიერ აღძრული სარჩელი „საქსატენტის“ და უთამარაშვილის მიმართ წარმოშობილია ინტელექტუალური საკუთრების ურთიერთობიდან და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 14-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად თბილისის საოლქო სასამართლოს განისჯადია.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 2 ოქტომბრის განჩინებით საქმე ნ.სადალაშვილის სარჩელისა გამო გადაგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატაში სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დაეის გადაწყვეტის მიზნით. სასამართლო კოლეგიამ მიუთითა, რომ საქართველოს „საქსატენტო კანონის“ მე-8 მუხლის თანახმად „საქსატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებებს. იგი ასრულებს საჯარო-სამართლებრივი უფლებამოსილებებს. „საქსატენტო კანონის“ 32-ე მუხლის 1 პუნქტის თანახმად. „საქსატენტი“ სასატენტო ექსპერტიზის მიერ გაცემული დასკვნის საფუძველზე ადმინისტრაციული აქტის სახით გასცემს პატენტს. რომელიც აწესებს პირის უფლებასა და მოუაღოპას.

სასამართლო კოლეგია თვლის, რომ აღნიშნულ საქმეში დაეის საგანს წარმოადგენს არა პატენტულობის პატენტით მიიჭებული უფლებების დარცევა ფიზიკური ან იურიდიული

პირის მიერ, არამედ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - „საქსატენტის“ მიერ გაკეპული პატენტის შესაბამისობა „საპატენტო კანონთან“, რომლის განხილვა სასამართლოს აზრით უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით. ამდენად, საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და საქწარმოეო კოლეჯამ მიიჩნია, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 5-ე მუხლის თანახმად, საქმე განსახილველად უნდა გადაეცეს რაიონულ სასამართლოს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატამ იმსჯელა სარჩელის განსჯადობის საკითხზე და მიამჩნია, რომ საქმე ნ.სადალაშვილის სარჩელისა გამო რაიონული სასამართლოს განსჯადი შერღვევი გარეუბების გარე.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის თანახმად სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დაეას წვეტეს ზუღღგობი სასამართლო. იმდევ კოდექსის მეორე მუხლის II ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის სავანს შეიძლება წარმოადგენდეს ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან. პალატა თვლის, რომ საქმეზე, ნ.სადალაშვილის სარჩელის გამო, დავის სავანს წარმოადგენს „საქსატენტის“ მიერ გაკეპული პატენტის შესაბამისობა საქართველოს „საპატენტო კანონთან“. სოლო საქართველოს „საპატენტო კანონის“ 32-ე მუხლის I პუნქტის თანახმად, „საქსატენტი“ სასატენტი გქსატენტიზის მიერ გაკეპული დასკენის საეუძველზე იღებს გადაწვეტილებას პატენტის გქსის თაობაზე აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ უნდა გადაწვეტოს „საქსატენტმა“ საქართველოს „საპატენტო კანონის“ მოთხოვნების დაცვის ვასცა თუ არა სამრეწველო ნიშუშების პატენტები D-83 და D-84, რომლებიც ადმინისტრაციული ხასათის აქტებს წარმოადგენენ.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის თანახმად სასამართლოსადმი უწევებრივად დაქვემდებარებულ ადმინისტრაციულ საქმეებს განიხილავენ რაიონული (საქალაქო) სასამართლოები, ვარდა ამ კოდექსის მე-6 მუხლით გათვალისწინებული საქმეებისა, საქართველოს პრეზიდენტის 28.06.98წ. №392 ბრძანებულით დამტკიცებული საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ დებულების მიხედვით „საქსატენტი“ არ განეკუთვნება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დანესებულებას. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 15-ე მუხლის I ნაწილის თანახმად, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარდგინება იურიდიული პირის ადვოკატთა კოლეჯის მიხედვით. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ მდებარეობს თბილისში ჭავჭავაძის I რიხი №6-ში. ამდენად საქმე ნ.სადალაშვილის სარჩელისა გამო არის ეკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2, მე-5, 26-ე მუხლებით და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 15-ე მუხლის I ნაწილით და

დ ა ა დ ვ ი ნ ა :

ადმინისტრაციულ საქმეზე, მოსარჩელის ნიკოლოზ სადალაშვილის სარჩელის გამო მოასუზე საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტისა“ და თანამოასსუზის უმანგი თამარაშვილის მიმართ, „საქსატენტის“ მიერ გაკეპული სამრეწველო ნიშუშების D-83 და D-84 გაუქმების თაობაზე, განსჯად სასამართლოდ მიწნეული იქნეს ქობილისის ეკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლო.

საქმე განსახილველად გადაგზუნენოს ქობილისის ეკე-საბურთალოს რაიონულ სასამართლოს.

განჩინება საბოლოოა და არ ვასჩივრდება.

გაეროგონებაზე პატენტის გაცემა



გ ა ე რ ო გ ო ნ ე ბ ა ზ ე ს ა ქ ა რ თ ე ლ ო ს ს ა ხ ე ლ ო

№03/67

3 დეკემბერი, 1999 წ., ქობულთა

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეჯიამ

შერდეი მუხდგენლობით: ტ.ზამბახიძე (თავმჯდომარე),
ი.თაღლია,
ი.ღვებავიძე

სხდომის მდიანი: ლ.ტყეშელაშვილი

მოსარჩელე: ფიზიკური პირის ავთანდილ თავართილაძის

მოპასუხე ორგანიზაციის: საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ წარმომადგენლის, ამვე უწყების თურლიძის განყოფილების უფროსის ზ. ნუფარიძის მონაწილეობით

განიხილა საქმის მასალები მოსარჩელე ფიზიკური პირის ავთანდილ თავართილაძის სარჩელისა გამო მოპასუხე ორგანიზაციის საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ მიმართ.

მოსარჩელე ითხოვს დაევალოს მოპასუხეს: ა) გასცეს გამოგონებაზე „ნაპირების დაცვის ნაგებობა“, რომლის განცხადის შეტანის პროორიტეტული თარიღია 1990 წლის 10 იანვარი, დამკვეთი დოკუმენტი – პატენტი (ანუ გადაფორმდეს); ბ) გასცეს გამოგონებაზე „ნაპირების დამკვეთ ნაგებობა ცარიელი კედლით“, რომლის განცხადის შეტანის პროორიტეტული თარიღია 1991 წლის 30 ივლისი, დამკვეთი დოკუმენტი – პატენტი.

სასამართლო სხდომაზე საქმეში არსებული დოკუმენტების შესწავლისა და საქმის განხილვაში მონაწილე პირთა ზეპირი ახსნა-განმარტებების საფუძველზე სასამართლომ დადგინდა ცნო შეხვედრა:

თბილისის საოლქო სასამართლოს 02.11.99წ. სასარჩელო გარცხადებით მიმართა მოსარჩელე ფიზიკურმა პირმა ავთანდილ თავართილაძემ მოპასუხე ორგანიზაციის, საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ (შემდგომში „საქპატენტი“) მიმართ. მოსარჩელე ითხოვდა დაევალოს მოპასუხეს (სასარჩელო განცხადებაში ლაპარაკია უფლების მინიჭებაზე მოპასუხისათვის, მაგრამ სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელემ დააკონკრეტა თავისი ზოთხოვნა და ითხოვს მოპასუხისათვის არა უფლების მინიჭებას, არამედ ითხოვს, რომ სასამართლომ დაევალოს მოპასუხეს შეასრულოს გარკვეული მოქმედებები) გასცეს ორ გამოგონებაზე ცალ-ცალკე ორი პატენტი. პირველ გამოგონებაზე ანუ „ნაპირების დაცვის გამოგონებაზე“ გამოტანილია დადებითი გადაწყვეტილება და ყოფილი საკემპრო საპატენტო უწყების მიერ იყო გაცემული საუტორო მოწმობა. მეორე გამოგონებასთან დაკავშირებით საკემპრო საპატენტო უწყებამ სცნო მოსარჩელე პატენტმდობელად, მაგრამ პატენტის გაცემა ვერ მოესწრო ყოფილი სსრ კემპროს დაშლასთან დაკავშირებით. მოსარჩელის განმარტებით მას აღარ მოუშარათავს არც ყოფილი სსრ კემპროს საპატენტო უწყებისათვის, არც რუსეთის ფედერაციის საპატენტო უწყებისათვის.

მოპასუხე ორგანიზაციამ 19.11.99წ. მიმართა თავისი შესაგებელით (შეასუხებით) თბილისის საოლქო სასამართლოს. მოპასუხე მიუთითებს ხარვეზზე კანონმდებლობაში, ამასთან

აღნიშნავს, რომ საეკთროო მოწმობა, რომელსაც ფლობს მოსარჩელე მოქმედებს ყოფილი სსრ კავშირის ფარგლებში, მათ შორის საქართველოშიც. ამასთან, კანონდებლობის ხარვეზის აღმოჩენის მიზნით მომასუხე ითხოვს სასამართლოს გადაწყვეტილებაში მოქმედი კანონდებლობის განმარტებას, რაც შეეხება საკანონმდებლო ვაქუმს და რასაც პრეკლუზიის მნიშვნელობა მიეძღვნება. ამასთან, მომასუხე ითხოვს განმარტებას შემდეგ ორ საკითხო საკითხზე: ა) საკანონმდებლო თუ არა ის ფაქტი, რომ სსრ კავშირის საეკთროო მოწმობა ან პატენტი ვრცელდებოდა საქართველოს ტერიტორიაზე იმისათვის, რომ გაეცეს საქართველოს პატენტი, რომელიც გაგრძელდება სსრ კავშირის მიერ გაკეპული დამკვეთი ლოკუმენტის მოქმედების ვადას (ანუ გადაფორმება); ბ) წაითლება თუ არა სსრ კავშირის მიერ გაკეპული საეკთროო მოწმობა ან პატენტი უცხოურ დამკვეთი ლოკუმენტად, რომლის საფუძვლზეც შეიძლება გაეცეს შემოტანილი პატენტი.

გააკეთა რომ 10.01.90წ. მოსარჩელე ფიზიკურმა პირმა მომართა ყოფილ სსრ კავშირის მეცნიერებათა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტთან არსებული გამოგონებათა და აღმოჩენათა სახელმწიფო კომიტეტს თხოვნით ეცნოთ განმეცხადებელი გამოკონების „ნაპირების დაცვის ნაგებობა“ ავტორად და გაეცათ დამკვეთი ლოკუმენტი – საეკთროო მოწმობა (განაცხადი №4779033). წარდგენილი ლოკუმენტაცია სრულიად აქმაყოფილებდა იმპანონდებული კანონდებლობის მოთხოვნებს და 15.08.91წ. სსრ კავშირის მეცნიერებათა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტთან არსებულმა გამოგონებათა და აღმოჩენათა სახელმწიფო კომიტეტმა გასცა მოსარჩელის სახელზე საეკთროო მოწმობა №1698319. გამოგონებაზე: „ნაპირების დაცვის ნაგებობა“.

30.07.91წ. მოსარჩელე ფიზიკურმა პირმა და მისმა მამ (ვლადიკარბოლადე) მომართეს ერთობლივი განაცხადით რუსეთის საპატენტო უწყებას თხოვნით ეცნოთ იხიროთ თანავეტორებულ გამოგონებაზე: „ნაპირების დამკვეთი ნაგებობა ცარიელი კვლით“ და გაეცათ მათ სახელზე დამკვეთი ლოკუმენტი – პატენტი. რუსეთის საპატენტო უწყების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სახელმწიფო საპატენტო ექსპერტიზის 06.08.92წ. გადაწყვეტილებით დღევინდა, რომ გამოგონება: „ნაპირების დამკვეთი ნაგებობა ცარიელი კვლით“ (საპატენტო ექსპერტიზის გადაწყვეტილებაში გამოგონების დასახელება მითითებულია შემოკლებით – ნაპირების დამკვეთი ნაგებობა) სრულიად ასუსობს გამოგონებათა კრიტერიუმებს და გადაწყვეტილება გაეცეს მითითებული განაცხადის საფუძველზე პატენტი.

ქვეყანაში შექმნილი ვითარების გამო (ივლისსმება სსრ კავშირის რღვევა. საქართველოში არსებული ვარშობებში) ავტორებს აღარ მიუძღრათეო არც სსრ კავშირის საპატენტო უწყებისათვის და არც რუსეთის საპატენტო უწყებისათვის. მოსარჩელემ მომართა „საქსატენტს“ 26.10.99წ. (განაცხადის საკანცელარიაო №2740/01-99) და მოითხოვა ორივე შემოაღნიშნულ გამოგონებაზე პატენტის გაცემა.

მომასუხემ დაუბრუნა მოსარჩელეს გამოგონებაზე განაცხადის მასალები შემდეგ ვარშობებათა გამო:

საქართველოს საპატენტო კანონის 77-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად 25.05.99წ. ძალადაკარგულია საქართველოს ყოფილი მინისტრთა კაბინეტის 16.03.92წ. №302 დადგენილება, რომლის მიხედვითაც იყო დაშვებული საქართველოს პატენტის გაცემა ყოფილი სსრ კავშირის საეკთროო მოწმობით ან პატენტით დაცულ გამოგონებაზე, რომელთაც ქვირდათ პრიორიტეტი 01.05.72წ. შემდეგ. ამასთან მოსარჩელის განაცხადი ვერ იქნებოდა განხილული როგორც განაცხადი შეტანილი „საქსატენტში“ პატენტის მისაღებად, ვინაიდან საქართველოს საპატენტო კანონის მე-4 მუხლის შესაბამისად შემოტანილი პატენტი გაცემა უცხოური პატენტის მეფლობეზე.

სასამართლო კოლეჯი მიიჩნევს, რომ მოსარჩელე ფიზიკურ პირს მილიანად უნდა ეთქვას უარი მის სასარჩელი მოთხოვნებზე შემდეგ ვარშობებათა გამო:

პირველი, მოსარჩელე მიიჩნევს თავის თავს ორი გამოგონების ავტორად: ა) გამოგონებაზე „ნაპირების დაცვის ნაგებობა“, რომლის განაცხადის შეტანის პრიორიტეტული თარიღია 1990 წლის 10 იანვარი. მითითებულ გამოგონებაზე მოსარჩელის აქვს აღებული დამკვეთი ლოკუმენტი – საეკთროო მოწმობა, რომლის მოქმედება ვრცელდებოდა სსრ კავშირის მთელ ტერი-

ტორიაზე. მათ შორის საქართველოზე. ბ) გამოვინებაზე (თანაეცხრად) „ნაპირების დამცავი ნაგებობა (ცარიელი კედლით“, რომელზეც იყო გაკეთებული მხოლოდ განაცხადი და არსებობს რუსეთის სასაბჭოო უწყების სასაბჭოო ექსპერტიზის დადებითი გადაწყვეტილება. ატტენტის გაკეთის თაობაზე. მაგრამ ატტენტა კერ გაიცა სსრ კავშირის რევევის შვედეთ (როგორც ამის მოსარჩელე ამტკიცებს).

აღსაყვრებული ურთიერთობები რველირდებოდა საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 16.03.92წ. №302 დადგინილების „გამოვინების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ შესახებ. მეოთხე და მეხუთე პუნქტებით. მითითებული აქტი აღგენდა, რომ იყო დაშვებული საქართველოს ატტენტის გაკეთა ყოფილი სსრ კავშირის საყტტორო მოწმობით ან ატტენტით დაეულ გამოვინებაზე. რომელთაც ქეონდათ პრიორიტეტი 01.წ.72 წლის შემდეგ. ამასთან საქართველოს ატტენტის მოქმედების 20-წლიანი ვადა უნდა ყოფილიყო ათეული გამოვინების არსებული პრიორიტეტადან. იგივე წესი უნდა ყოფილიყო გაერკლებული ატტენტებზე, რომლებიც იყო გაკეთული უცხოეთის ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე.

უცხოეთის ფიზიკური და იურიდიული პირების სახელზე გაკეთული ყოფილი სსრ კავშირის ატტენტის მოქმედება უნდა გაერკლებულიყო საქართველოს ტერიტორიაზე. თუ ატტენტმოღობილებს წინასწარ, 1992წლის 1 იანვრამდე ქეონდათ გადახდილი მათ ატტენტის ძალიშ შენარჩუნებისათვის და იშ ვადით, რომელსაც ითვალისწინება ბოლა გადახდა. მითითებული მთარობის დადგინილების მე-5 პუნქტი პირდაპირ აღგენდა, რომ განაცხადები, რამლებიც ყოფილი სსრ კავშირის სასაბჭოო უწყებაში განხილვის სტადიაში იყო ან რომლებზეც იყო მიღებული დადებითი გადაწყვეტილება, მაგრამ არ იყო გაკეთული საყტტორო მოწმობები ან ატტენტები. შეიძლება ყოფილიყენ შეტანილი „საქატტენტში“, ამასთან მათ შეუნარჩუნდებოდათ ყოფილი სსრ კავშირის სასაბჭოო უწყების მიერ დადგინილი პრიორიტეტები.

05.02.99წ. საქართველოს სასაბჭოო კანონის 71-ე მუხლის მე-2 პუნქტის საყრეველზე ძალადაკარგულად ჩათვალა საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 16.03.92წ. №302 დადგინილება და მითითებული დადგინილების აღნიშნული ნორმები.

მეორე, ხარეტი კანონმდებლობაში არ არსებობდა. ნორმატიული აქტები აწესრიგებდენ ურთიერთობებს, რომლებსა თაობაზე მოსარჩელე მამართა მოასახეს, მოსარჩელეს რომ მიეშართა მოასახისათვის საქართველოს სასაბჭოო კანონის ამოქმედებამდე (აღნიშნულია, რომ კანონი ამოქმედდა მისი მიღებიდან სამი თვის შემდეგ) მხარეთა შორის წამოჭრილი ურთიერთობები მოწესრიგება სამართლებრივი აქტებით. შესაბამისად, კანონმდებელმა მოასახეგა სადაყო ურთიერთობები. ჩათვალა რომ ყელა დანტერესებულ პირს ქეონდა შესაძლებლობა მიეშართა თავისი უფლებებისა და კანონიერი ურთიერთობების დასაცავად ჯერ „საქატტენტისათვის“, ხოლო თუ პირი მინიშ მიიწვედა, რომ მისი უფლებები და ინტერესები დარჩა დაცვის გარეშე. შემდგომ პირს ქეონდა უფლება მიეშართა სასამართლო ორგანობისათვის. შესაბამისად, მოასახე საყსებით კანონიერად და მართებულად მოიქცა, რომესაც არ გასცა განაცხაუბზე დამცავი დოკუმენტი - ატტენტი. ატტენტის გაკეთის საშეღებრივი საყრეველი არ არსებობს.

შესახებ, სასამართლო ვერ მიიწვეს საყტტორო მოწმობას, რომელიც იყო გაკეთული ყოფილი სსრ კავშირის შეწიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტთან არსებული გამოვინებათა და აღმონებათა სახელმწიფო კომიტეტის მიერ, როგორც დამცავ დოკუმენტს, რომელიც იყო გაკეთული უცხო სახელმწიფოს მიერ. ჯერ ერთი, საყტტორო მოწმობა მოქმედება მიელ ტერიტორიაზე (იგულისხმება ყოფილი მთელი სსრ კავშირის ტერიტორია, ფარგლებში და შესაბამისად საქართველოს ფარგლებშიც). მეორე, მართალია რუსეთის ფედერაცია სცნობს, რომ სწორედ რუსეთის ფედერაცია არის ყოფილი სსრ კავშირის უფლებამუქედრე, მაგრამ დაუდგენილია ამჟამად დაეულია საყტტორო მოწმობით დასაცავი უფლებები, თუ არა. აღსანიშნავია, რომ მოსარჩელის განმარტებით მას აღარ მიეშართას რუსეთის ფედერაციის სასაბჭოო უწყებისათვის, ე.ი. მოსარჩელეს არა აქვს გადახდილი არც ბაი საყტტორო მოწმობის ძალიშ შენარჩუნებისათვის, შესაბამისად სასამართლო ვერ ჩათვლის

№1698349 სააგროპრო მოწმობას, როგორც უცხო ქვეყნის დამცვე ლოკუმენტს.

მეოთხე, რაც შეეხება მეორე გამოგონებასთან დაკავშირებით. პატენტის გაცემის მოთხოვნას, აღნიშნული მოთხოვნა უსაყუდელია. გამოგონებაზე „ნაპირების დამცვე ნაგებობა (არაიული კედლით“, რომლის განაცხადის შეტანის პრიორიტეტული თარიღია 30.07.91წ. დამცვეი ლოკუმენტი - პატენტი არ ყოფილა გაცემული. შესაბამისად ამჟამად „საქსატენტს“ არ გააჩნია არავითარი საძარბოეკრივი საფუძველი გასცეს პატენტი.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სამოქალაქო სასროცესო კოდექსის 243-ე, 244-ე, 247-ე, 250-ე, 255-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ვ ე ი ტ ა :

1. მოსარჩელე ფიზიკურ პირს აეთანდღე თვართქილამეს მის სასარგლო მოთხოვნებზე მოასხუბე ორგანიზაციის, საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიმართ. მძლიანად ეთქვას უარი.

ა) ეთქვას უარი აეთანდღე თვართქილამეს მის მოთხოვნაზე დაედალოს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქსატენტს“ გასცეს გამოგონებაზე „ნაპირების დამცვის ნაგებობა“, რომლის განაცხადის შეტანის პრიორიტეტული თარიღია 1990წ. 10 იანვარი, დამცვეი ლოკუმენტი - პატენტი (ანუ გადაფორმდეს).

ბ) ეთქვას უარი აეთანდღე თვართქილამეს მის მოთხოვნაზე დაედალოს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქსატენტს“ გასცეს გამოგონებაზე „ნაპირების დამცვეი ნაგებობა ცარიული კედლით“, რომლის განაცხადის შეტანის პრიორიტეტული თარიღია 1991წ. 30 ივლისი, დამცვეი ლოკუმენტი - პატენტი.

2. ფიზიკურ პირს აეთანდღე თვართქილამეს გადახდეს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟი 30 ღარი ოდენობით.

საღისრულებო ფურცელი აღსასრულებლად გადაეგზავნოს აქარის ავტონომიური რესპუბლიკის საღისრულებო სამსახურის ქაბოების საღისრულებო ბიუროს.

გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატაში, ქაბილისის საოლქო სასამართლოში საკასაციო საჩივრის შეტანით, ერთი თვის ეადამი წინამდებარე გადაწყვეტილების გამოტანის მომენტიდან.



გ ა დ ა წ ვ ე ი ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№3გ/ად-15-კ

20 მარტი, 2000 წელი ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატამ

- შემდეგი შემადგენლობით:
- ა. ტაბუცაძე (თავმჯდომარე),
 - ბ. ვაჩაძე,
 - გ. ხიზიტიაძე

კასატორის: აეთანდღე თვართქილამის წარმომადგენლის, ცირა ჯავახიშვილის მოწინააღმდეგე შმარის: „საქსატენტის, წარმომადგენლის, დავით ძაბუკაშვილის მონაწილეობით

განხილავთ ავთანდილ თავართქილაძის საკასაციო საჩივარი თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 1999 წლის 3 დეკემბრის გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტოსაგან..“ მისთვის გამოგონებაზე „ნაპირების დაცვის ნაგებობა..“ ხსრ კავშირის საავტორო მოწმობის, ხოლო გამოგონებაზე „ნაპირების დამკვეთი ნაგებობის ცარიელი კვლით..“ პატენტის გაცემაზე რუსეთის სასატენტო უწყების მიერ გამოტანილი დადებითი გადაწყვეტილების გადაფორმების, ან შემოტანილი პატენტების გაცემის თაობაზე.

საკასაციო პალატამ მოისინა რა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის მთა ენაძის მოხსენება.

გ ა მ ო ა რ კ ე ი ა :

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“, 1999 წლის 26 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ავთანდილ თავართქილაძეს უარი ეთქვა პატენტების მისაღებად განაცხადის განხილვის შესახებ იმ მოტივით, რომ „საქართველოს სასატენტო კანონის მე-4 მუხლის შესაბამისად შემოტანილი პატენტი გაიცემა უცხოური პატენტის მფლობელზე და არა ხსრ კავშირის საავტორო მოწმობასა და პატენტის გაცემაზე რუსეთის სასატენტო უწყების მიერ გამოტანილ დადებით გადაწყვეტილებაზე. ამასთან, ამ კანონის 77-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, 1999 წლის 25 მაისიდან ძალადაკარგულად ჩითულა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება, რომლის მიხედვითაც დაშვებული იყო საქართველოს პატენტის გაცემა (გადაფორმება) ყოფილი ხსრ კავშირის საავტორო მოწმობით ან პატენტით დაიულ გამოგონებაზე, რომელთაც ქვირდათ პრიორიტეტი 1972 წლის 1 მაისის შემდეგ.

1999 წლის 4 ნოემბერს მოსარჩელე ავთანდილ თავართქილაძემ ხარველით მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიას და მოითხოვა „საქსატენტის“, მიერ მისთვის გამოგონებაზე „ნაპირების დაცვის ნაგებობა..“ – ხსრ კავშირის საავტორო მოწმობის, ხოლო გამოგონებაზე „ნაპირების დამკვეთი ნაგებობის ცარიელი კვლით..“ – პატენტის გაცემაზე რუსეთის სასატენტო უწყების მიერ გამოტანილი დადებითი გადაწყვეტილების გადაფორმება, ან შემოტანილი პატენტების გაცემა შემდეგ გარემოებათა გამო:

ხსრ კავშირის გამოგონებათა და აღმოჩენათა სახელმწიფო კომიტეტის მიერ 1991 წლის 15 აგვისტოს ავთანდილ თავართქილაძეზე გაიცა საავტორო მოწმობა №1698349 გამოგონებისათვის „ნაპირების დაცვის ნაგებობა..“

რუსეთის სასატენტო უწყების მიერ 1992 წლის 6 აგვისტოს ავთანდილ თავართქილაძეზე გამოტანილ იქნა დადებითი გადაწყვეტილება პატენტის გაცემის თაობაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დამკვეთი ნაგებობის ცარიელი კვლით..“ მაგრამ პატენტის გაცემა ვერ მოხერხდა, რადგან დაიშალა სამქმთა კავშირი და ასეთ ურთიერთობებს არეგულირებს და საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება.

ამ დადგენილების შესაბამისად, განაცხადზე, რომელზეც ყოფილი ხსრ კავშირის სასატენტო უწყებამ გაცემული იყო საავტორო მოწმობა ან პატენტი, დაშვებული იყო საქართველოს რესპუბლიკის დამკვეთი დოკუმენტის გაცემა.

მოქმედ „საქართველოს რესპუბლიკის სასატენტო კანონი..“ რომელიც ძალაში შევიდა 1999 წლის 25 მაისს, და რომლითაც გაუქმდა საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება, მართალია არ არეგულირებს აღნიშნულ საკითხებს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ გამოგონებულმა თავის გამოგონებებზე ვერ მიიღოს პატენტის ფლობის უფლება, რომლის მოქმედების უდა კანონით დადგენილი წესით გასული არ არის.

მოასახებ, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“, წარმომადგენელმა არ ცნო სარჩელი შემდეგი საფუძვლებით:

„საქართველოს სასატენტო კანონის..“ (ძალაშია 1999 წლის 25 მაისიდან) 77-ე მუხლის

მე-2 პუნქტის შესაბამისად ძალადაკარგულად ჩაითვალია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება „გამოგონების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შუიშოების თაობაზე... რომლის მე-3 პუნქტის თანახმად დაშუიშული იყო საქართველოს პატენტის გაცემა ყოფილი სსრ კავშირის საავტორო მოწმობით ან პატენტით დაკულ გამოგონებებზე, რომელთაც ქმნდნთ პრიორიტეტი 1972 წლის 1 მაისის შემდეგ (ე.წ. ვადაფორმბა...).

ამასთან, „საქართველოს საპატენტო კანონის... მე-4 მუხლის შესაბამისად: „გამოგონების უცხოური პატენტის შელობების სახელზე შეიძლება გაიცეს შემოტანილი პატენტო... მაგრამ მოსარჩელის სახელზე სსრ კავშირის საპატენტო უწყების მიერ გაკუიული საავტორო მოწმობის საფუძველზე არ შეიძლება გაიცეს შემოტანილი პატენტი, რადგან აღნიშნული საავტორო მოწმობა ურკულდებოდა საქართველოს ტერიტორიაზე (როგორც სსრ კავშირის შემადგენელ ნაწილზე) და იგი არ შეიძლება ჩაითვალოს უცხოურ დამკაცე ლიკუიზრად.

ამდენად, „საქპატენტს... აღარ აქვს ნორმატიული საფუძველი ერთი მხარე. გასცეს პატენტი სსრ კავშირის საავტორო მოწმობით ან პატენტით დაკულ გამოგონებებზე და შორე მხრივ, გასცეს შემოტანილი პატენტი, ამასთან, „საქპატენტო... შზადა სასამართლოს რეპს-მერი გადაწყვეტილება განიხილოს როგორც პრეკლუზიტი და შემდგომში მიიღოს სახელმძღვანელო.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგდასახლო საქმეთა კოლეგიამ 1999 წლის 3 დეკემბრის გადაწყვეტილებით უარი უთხრა მოსარჩელე ავთანდილ თავართილადეს ხარჯლის დამყოფილებზე და მოითთა:

1999 წლის 5 თებერვლის „საქართველოს საპატენტო კანონის... 77-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ძალადაკარგულად ჩაითვალია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება და შესაბამისად ამ დადგენილების ის ნორმბა, რომლებიც აწესრიგებდნენ ყოფილი სსრ კავშირის საავტორო მოწმობის ან პატენტის საფუძველზე საქართველოს პატენტის გაცემის, ე.წ. ვადაფორმბას. ამდენად, საქართველოს პატენტის გაცემის სამართლებრივი საფუძველები არ არსებობს.

ავთანდილ თავართილადეს საავტორო მოწმობაზე ვერ გაიცემა ვერც შემოტანილი პატენტი, ვინაიდან საავტორო მოწმობა მოქმედებდა ყოფილი საჭოთა კავშირის მიუღს ტერიტორიაზე, მათ შორის საქართველოს ფარგლებშიც და იგი უცხო ქვეყნის საავტორო მოწმობად არ ჩაითვლება. ამასთან, დაუდგენელია, ამჟამად დაკულია თუ არა საავტორო მოწმობაზე დასაკაცი უფლებები.

რაც შეეხება ავთანდილ თავართილადის მოთხოვნას, შორე გამოგონებასთან დაკავშირებით პატენტის გაცემის შესახებ, აღნიშნული მოთხოვნა უსაფუძელია. გამოგონებაზე „ნაპირების დამკაცი ნაგებობა ცარიელი კვლით... რომლის განაცხადის შეტანის პრიორიტეტული თარიღია 1991 წლის 30 ივლისი, ყოფილი სსრ კავშირის პატენტი გაცემული არ ყოფილა. ამდენად, „საქპატენტს... არ გაჩნია არკითარი სამართლებრივი საფუძველი ვასცეს საქართველოს პატენტი ან შემოტანილი პატენტი.

ავთანდილ თავართილადის წარმომადგენელმა საკასაციო საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგდასახლო საქმეთა კოლეგიის 1999 წლის 3 დეკემბრის გადაწყვეტილების გაუქმბა. ამასთან, „საქპატენტისგან... მის გამოგონებებზე საქართველოს პატენტების ან შემოტანილი პატენტების გაცემა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა საკასაციო პალატა გაეყრო საქმის მასალებს, შეამოწმა გადაწყვეტილების კანონიერება და დასაბუთებლობა, წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და თვლის, რომ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დამყოფილდეს. თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგდასახლო საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილება უნდა შეიკვალოს იმ ნაწილში, რომელთაც ავთანდილ თავართილადეს უარი უთქვა „საქპატენტის-გან... საავტორო მოწმობის საფუძველზე შემოტანილი პატენტის გაცემაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დაცვის ნაგებობა“. შემდეგ ვარეშობათა გამო:

„საქართველოს სასაბჭოო კანონის„ მე-4 მუხლის თანახმად, შემოტანილი პატენტი გაიცემა უცხოეთში დასაბჭოებულ იმ გამოგონებაზე, რომელზედაც ჩატარებულია ექსპერტურა სტენტირარინობის ცვლა კრიტერიუმის გათვალისწინებით. შემოტანილი პატენტი შეიძლება გაიცეს გამოგონების უცხოური პატენტის მფლობელის სახელზე, რომელიც პატენტმფლობელს ანიჭებს განსაკუთრებულ უფლებას გამოიყენოს, აწარმოოს ან გაყიდოს პროდუქცია, მაგრამ არ აძლევს უფლებას აუკრძალოს შესაძენ პირს ასეთი პროდუქციის საზღვარგარეთიდან შემოტანა.

საკასაციო პალატა ვერ გაიზარებს თბილისის საოლქო სასამართლოსა და მოწინააღმდეგე მხარის მოსაზრებას, რომ ყოფილი სსრ კავშირის მიერ გაცემული საუბირო მოწმობა არცვლდება საქართველოს ტერიტორიაზე (როგორც სსრ კავშირის შემადგენელ ნაწილზე) და იგი არ შეიძლება ჩათვალოს უცხოურ დამკვეთ ღირებულებად.

საქართველოს კონსტიტუციის პირველი მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, „საქართველო არის დამოუკიდებელი, ერთიანი და განუყოფელი სახელმწიფო, რაც დადასტურებულია 1991 წლის 31 მარტს ქვეყნის მიერ ტერიტორიაზე, მათ შორის აფხაზეთის ასსრ-ში და ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ჩატარებული რეფერენდუმით და 1991 წლის 9 აპრილის საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტით...“

ამდენად, საკასაციო პალატას მიანიძა, რომ ავთანდილ თაყაიშვილიაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დაცვის ნაგებობა, გაცემული საუბირო მოწმობა №1698349, რომელიც 1991 წლის 15 აგვისტოსაა რეგისტრირებული სსრ კავშირის გამოგონებათა სახელმწიფო რეესტრში, წარმოადგენს უცხოურ დამკვეთ ღირებულებას, უცხოურ პატენტს და, რადგან „სამრეწველო საკუთრების დაცვის პარიზის 1883 წლის 20 მარტის კონვენციის„ თანახმად, საუბირო მოწმობა უთანასწოებს პატენტს, უფადა და არ სჭირდება დაცვას, მასზე უნდა გაიცეს შემოტანილი პატენტი.

საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საოლქო სასამართლოს მოსაზრებას, რომ უნაძიდან ავთანდილ თაყაიშვილიაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დამკვეთ ნაგებობა ცარიელი კედლით„ რუსეთის სასაბჭოო უწყების მიერ ვერ იქნა გაცემული პატენტი, დღესათვის, „საქართველოს სასაბჭოო კანონის„ მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად არ არსებობს სამართლებრივი საფუძველი შემოტანილი პატენტის გასაცემად.

ამასთან, საკასაციო პალატა კასაციის ფარგლებს მაქცევს იმ გარემოებას, რომ მას შეუძლია განაცხადი გამოგონებისათვის „ნაპირების დამკვეთ ნაგებობა ცარიელი კედლით„ თავიდან შემოტანოს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრში „საქსატენტი„, იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთის სასაბჭოო უწყების მიერ ინფორმაცია ამ გამოგონების შესახებ არ გამოქვეყნებულა.

საკასაციო პალატა, ასევე იზიარებს თბილისის საოლქო სასამართლოს მოსაზრებას, რომ ავთანდილ თაყაიშვილიაძის ვერც ერთ ზემოთ დასახელებულ გამოგონებაზე ვერ გაიცემა საქართველოს პატენტი, ვინაიდან „საქართველოს სასაბჭოო კანონის„ 77-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად ძალადაკარგულად ჩაითვალა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება და ამდენად, ყოფილი სსრ კავშირის საუბირო რეგისტრის ან პატენტის საფუძველზე საქართველოს პატენტის გაცემის სამართლებრივი საფუძველები აღარ არსებობს.

ამდენად, საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას მიანიძა, რომ ავთანდილ თაყაიშვილიაძის საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს.

იხილეთ: იხილეთ რა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მეორე ნაწილის გ) ქვეპუნქტით, 23-ე და 33-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 409-ე და 411-ე მუხლებით, საკასაციო პალატამ

გ ა ლ ა წ ყ ე ი ტ ა :

1. ავთანდილ თვართქილაძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. დაეუკულოს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქ-პატენტს“, ორი კვირის ვადაში კარონით დადგენილი წესით გამოსცეს ადმინისტრაციული აქტი ავთანდილ თვართქილაძეზე შემოტანილი პატენტის გაცემის თაობაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დაცვის ნაგებობა... რომელზეც გაცემულია საექტორო მიწმობა №1698349.
3. თბილისის საოლქო სასამართლოს 1995 წლის 3 დეკემბრის გადაწყვეტილება ძალაში დარჩეს იმ ნაწილში, რომლითაც ავთანდილ თვართქილაძეს უარი უთქვა პატენტის გაცემაზე გამოგონებისათვის „ნაპირების დამცავი ნაგებობა ცარიელი კედლი... რომელზეც ვერ მოესწრო პატენტის გაცემა.
4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ 3კ-633 19 ოქტომბერი, 2000 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაცოტრების საჩუთა ძალატამ

შედევნი შესდგენლობით: შ. წიქეაბე (თამბუდომარე),
შ. გოგიშვილი,
ლ. გორელაშვილი

განიხილა შსს „კომუნყოფისერვისცენტრის“ ღირეცტორიის პირველი მოადგილის ტმარაშვილის კრძო საჩუთარი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო კოლევკის 2000 წლის 10 თებერელის განჩინებზე, საქმეზე – ქობილისის ქარხანა „ელექტროავტომატის“ სარჩელის გამო ელექტროენერგის რეალიზაციისა და დისკრეტიზაციის სამმართლო სს „ქელასის“, შსს „რობას“, შსს „აქსის“, შსს „კომუნყოფისერვისცენტრის“ მმართ ინდივიდუალური საკუთრების მატენტის დაცვისა და მიყენებული ზიანის 90000 ლარის გადახდევინების შესახებ.

სალატამ

გ ა მ ო ა რ კ ე ვ ი ა :

ქობილისის ქარხანა სს „ელექტროავტომატი“ სარჩელი აღძრა ქუთაისის საოლქო სასამართლოში. მოსარჩელე განსარტადა, რომ 1997 წელს შეიბუშა, წარმოებაში დანერგა და სეროულად გამოეშა ელექტროენერგის შეყენან-გამასწორებელი აღმრიცხველი მოწყობილობა, რომელიც გამოიყენებს მოხმარებული ენერგის საყენასურის გადახდევლობასა და დატაცებას. მოწყობილობის წარმოებაზე მიღებული იქნა ზარისხის სერტაფიკატი და 1997 წლის 15 აპრილიდან 8 წლის ვალით გაყებული №322 მატენტი, როგორც ცნობილი გახდა, მოასუხე ორგანიზაციებმა, მოსარჩელესთან ყველგვარი შეთანხმების გარეშე ქ.ქუთაისში დაამონტაჟეს აღნიშნული მოწყობილობის იდენტური მოწყობილობა, რითაც მოსარჩელეს მიყენეს მატერიალური ზიანი, რომელიც შედგენდა 90000 ლარს. სს „ელექტროავტომატი“ თავის სარჩელში მოითხოვდა მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო კოლევკამ მხარეთა შირ წარმოდგენილი ურთიერთობიგების აქტის საყუველზე, გამოიტანა 2000 წლის 10 თებერელის განჩინება, რომლითაც დამტკიცებული იქნა მხარეთა მორიგება: ქუთაისის ელექტროენერგის რეალიზაციისა და დისკრეტიზაციის სამმართლო, სს „ქელასი“, შსს „რობას“, შსს „აქსი“ და „კომუნყოფისერვისცენტრი“, აღიარებდნენ მოსარჩელის პირიიტეტულ უფლებას შის შირ გამოყებული და დასატენტებული ელენერგის შეყენან-გამანაწილებელ აღმრიცხველ მოწყობილობაზე და მისეის გარანტია, რომ ქ.ქუთაისში საცხოვრებელი კორპუსებთან აღნიშნული მოწყობილობების მოსალოდნელ ნამოტანასა და მონტაჟეს მოახდენდნენ მხოლოდ დასატენტებული მოწყობილობის შეშეობით. სახელმწიფო ბაგი 2250 ლარის ოდენობით დაცოსრათ მოასუხეებს სოლიდარულად და სამოქალაქო საპროცესო კოლევკის 272-ე მუხლის „დ“ პუნქტის: თანახმად, მხარეთა მორიგების საყუველზე შეწყდა ამ საქმის წარმება.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო კოლეგიის 2000 წლის 10 თებერვლის განჩინებაზე შპს „კომუნყოფსერვისცენტრის“ დირექტორის პირველმა მოადგილემ ტ. ძიგრაშვილმა შეიტანა კრძო საჩივარი. იგი აღნიშნავდა, რომ შპს „კომუნყოფსერვისცენტრის“ მიერ სასამართლო კოლეჯიში წარმოდგენილი იქნა ოფიციალური მომართვა, რომლის საფუძველზე იგი არ ცნობდა სარჩელს, ვინაიდან „საქტერგის“ რეალიზაციისა და დისკრეტიზაციის ქუთაისის რეგიონალური სამმართველოს დაცემით შპს „კომუნყოფსერვისცენტრმა“, როგორც შემსრულებელმა, ძიოლი ზუსოაღნიშნული მოწყობილობისა და შესასრულებელ სამუშაოთა ნახაზები. ამდენად, კატენტიმულიტობლითან ანგარიშსწორებაზე ტექნიკურ და ეკონომიკურ შედეგებზე მახუხისმგებელია დამკვეთი და არა შემსრულებელი შპს „კომუნყოფსერვისცენტრი“.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკორტების საქითა პალატის 2000 წლის 21 აგვისტოს განჩინებით უმობრაოდ იქნა დატორტული ტ.ძიგრაშვილის კრძო საჩივარი. ვინაიდან კრძო საჩივარი შემობტანილია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით, პალატამ დაავალა საჩივრის შემობტან პირს 2000 წლის 18 სექტემბრის რათელით წარმოედგინა დაზუსტებული კრძო საჩივარი და მინდობილობა, რომელიც დადასტურებდა წარმომადგენლის უფლებამოსილებას კრძო საჩივრის შეტანაზე.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე მუხლის შესაბამისად, კრძო საჩივრის განხილვა ზემდგომ სასამართლოში წარმობებს შესაბამისად ამ სასამართლისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით. ამავე კოდექსის 396-ე მუხლის შესამე ნაწილით სასამართლო ავალებს საჩივრის შემბტან პირს შეავსოს ზარკეზი, რისთვისაც უნიშნავს მას ეადას. თუ ამ ეადამი ზარკეზი არ იქნება შეესებული, საკასაციო საჩივარი არ დაიშვება. ვინაიდან აღნიშნულ ეადამი შპს „კომუნყოფსერვისცენტრის“ დირექტორის პირველი მოადგილის ტ.ძიგრაშვილის მიერ არ იქნა შეესებული ზარკეზი, კრძო საჩივარი არ დაიშვება და უნდა დარჩეს განუხილველად.

პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 396-ე, 401-ე მუხლებით და

და ა ა დ გ ი ნ ა :

შპს „კომუნყოფსერვისცენტრის“ დირექტორის პირველი მოადგილის ტ.ძიგრაშვილის კრძო საჩივარი ქუთაისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქითა კოლეგიის 2000 წლის 10 თებერვლის განჩინებაზე დატორტულ იქნეს განუხილველად. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ლ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№3/216

22 სექტემბერი, 2003წ., ქობულთა

ე.ე.საბურთალოს რაიონული სასამართლო

შემადგენლობა: მოსამართლე ნ.ზვიადაძე

სხდომის მდივანი: ი.პესია

მოსარჩელე: სს „ლალიის“ წარმომადგენელი ე.ე.ევახიშვილი

მომასწავლებელი: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის წარმომადგენელი გ.კვიციანი.

დავის საგანი: პატენტის ლაივად ცნობა.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

სს „ლალი“მ სასარჩელო განცხადებით საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის მიმართ პატენტის ლაივად ცნობის შესახებ მომართა ე.ე.საბურთალოს რაიონულ სასამართლოს და წარმომადგენელმა ე.ე.ევახიშვილმა განმარტა, რომ 2001წ. 17 დეკემბერს მოსარჩელემ „საქპატენტში“ შეიტანა განცხადება მოცულობითი სასაქონლო ნიშნის (ბოთლის) რეგისტრაციაში გატარების შესახებ.

2002წ. 5 სექტემბერს „საქპატენტმა“ სახელმწიფო ექსპერტიზის გადაწყვეტილებით საუბედოდ უარი უთხრა სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციაზე იმ მოტივით, რომ სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილი მოცულობითი ნიშანი იდენტურია შპს „ლალი“-ს კუთვნილი ნიშანსა, რომელზეც გაკეწულია პატენტი №132. ბოთლი, რომლის სასაქონლო ნიშნით რეგისტრაციაზე უარი უთხრა, სს „ლალიის“ მიერ შეუმუშავებელი იქნა ჯერ კიდევ 1996 წელს და რადგან იმ დროისთვის არ არსებობდა „საქპატენტი“ ბოთლი სასაქონლო ნიშნით რეგისტრირებული იქნა ფირმა „ეკარკში“, რომელიც წარმოადგენდა კერძო სამართლის იურიდიულ პირს და თავისი წესდების თანახმად ახორციელებდა „საქპატენტის“ მსგავს საქმიანობას, იმ განხილვაში, რომ იბოქტურად არსებული საავტორო, სამრეწველო ან სასაქონლო ნიშანი მხოლოდ რეგისტრირებულა მომასწავლებელს სასაქონლო კანონის მე-12 და მე-14 მუხლების მოთხოვნებიდან გამომდინარე არ ქონდა უფლება გაეცა პატენტი შპს „ლალი“-ს მიმართ. მოსარჩელე მოითხოვს ბათილად იქნეს ცნობილი ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ მიერ შპს „ლალი“-ს მიმართ 2002 წელს გაკეწული №132 პატენტი, თანხმად ზოგადი აღმინისტრაციული კოდექსის მე-60 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის და საქართველოს „საქპატენტო კანონის“ 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებიდან გამომდინარე.

მოსარჩელე სასარჩელო მოთხოვნას ასახულებს დამუკავშირების ნაშრომით „ინტელექტუალური საკუთრების სამართლის“ შესახებ, სადაც მოუთითებს (გვ.129 2000წ. გამოშვება) პაროზის კონვენციის მე-6 მუხლი ავალს მონაწილე ქვეყნებს განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ საყოველთაოდ ცნობილი სასაქონლო ნიშნების დაცვას, რომ თუ მოხდება ცნობილი ნიშნის მსგავსი ან იდენტური ნიშნის რეგისტრაცია ან გამოყენება, მაშინ ცხადი იქნება არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის ფაქტი. მაგალითად, „ლალიის“ წყლების აღმნიშვნელი ნიშანი სხვამ, რომ გამოიყენოს უდავო იქნება ზიანი როგორც შესაკუთრისათვის ასევე

საზოგადოებისათვის.

მაოსუხე საქ. ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ წარმომადგენელმა გვიმსაუბრა სარჩელი არ ცნო და გამარტა, რომ შპს „ლალი“-ს მიერ 2001 წლის 20 სექტემბერს „საქსატენტში“ წარდგინოლ იქნა განაცხადი სამრეწველო ნიშნულად ბოთლის რეგისტრაციის თაობაზე. საქართველოს „საატენტო კანონის“ მე-14 და არა როგორც მოსარჩელე მართობის, მე-12 მუხლის მიხედვით, სამრეწველო ნიშნის სიახლის დადგენა ხდება „საქსატენტში“ შეტანილი უფრო აღინდელი პრიორიტეტის მქონე განაცხადებთან შედარების გზით. „საქსატენტმა“ კანონის ზემოხსენებული მოთხოვნების შესაბამისად, შეადარა წარდგინოლ ბოთლი „საქსატენტში“ შეტანილ უფრო აღინდელი პრიორიტეტის მქონე განაცხადებს და, ვინაიდან მათ შორის არ აღმოჩნდა მსგავსი ნაყოფა, საქართველოს „საატენტო კანონის“ 39-ე მუხლის შესაბამისად მიიღო გადაწყვეტილება ატენტის გატებაზე. 41-ე მუხლის შესაბამისად 2002 წლის 10 იანვარს მოახდინა სამრეწველო ნიშნის რეგისტრაცია სამრეწველო საკუთრების რეესტრში და შპს „ლალი“-ს სახელზე გასცა ატენტი №14/132.

2001 წლის 17 დეკემბერს სს „ლალი“-მ „საქსატენტში“ შემოიტანა განაცხადი სასაქონლო ნიშნად ბოთლის რეგისტრაციის მოთხოვნით. „საქსატენტის“ ექსპერტიზამ განიხილა განაცხადი და „სასაქონლო ნიშნის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, 2002 წლის 5 სექტემბრის №1068 გადაწყვეტილებით უარი უთხრა მას რეგისტრაციაზე ვინაიდან, იგი იმ დროისთვის საქართველოში სხვის კერძოდ შპს „ლალი“-ს კუთვნილი დაკული სამრეწველო ნიშნის იდენტური იყო, რაც ზემოხსენებული ნიშნის თანახმად სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციაზე უარის თქმის საფუძველს წარმოადგენს. ამდენად, „საქსატენტის“ გადაწყვეტილება რომლის გაუქმებასაც მოსარჩელე ითხოვს „საქსატენტის“ კანონის სრული დაკეთი აქვს მოღებული, ამდენად, არარსებობს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60 მუხლით გათვალისწინებული მისი გაუქმების საფუძველი.

რაც შეეხება ატენტის №14/132 გაუქმების მოთხოვნას იმ საფუძველით, რომ სამრეწველო ნიშნი არ აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმებს, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ ბოთლს არ გააჩნდა საქართველოს „საატენტო კანონით“ მოთხოვნილი სიახლე, შესაძლებელი იქნება ატენტის გაუქმება სამრეწველო ნიშნის არაპატენტებარანობის საფუძველით.

შესაბამისად შპს „ლალი“ სასამართლო სხდომაზე ხელშეორედ არასასატიო მიზეზით არ გამოკხადდა და სასამართლომ საქართველოს ადმინისტრაციული კოდექსის 26-ე მუხლის მეორე პუნქტის მოთხოვნებიდან გამომდინარე საქმე განიხილა მის დაუსწრებლად.

ს ა მ ო ტ ი ე ა კ ო ი ნ ა წ ი ლ ი :

მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოხმების და საქმეში არსებული მასალების შეუყავისას სასამართლო თვლის, რომ სარჩელი საფუძველიანა და უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო: ბოთლი, რომლის სასაქონლო ნიშნით რეგისტრაციაზე „საქსატენტმა“ უარი უთხრა მოსარჩელეს, წარმოადგენს სს „ლალი“-ს გამოკონებას. საქართველოს „საატენტო კანონის“ მე-18 მუხლის 1 პუნქტის თანახმად გამოკონების, სასაქონლო მოდელის, სამრეწველო ნიშნის ავტორად მიჩნევა ფიზიკური პირი, რომლის ინტელექტუალური და ნიშნულადებობის შრომის შედეგად შექმნა გამოკონება, სასაქონლო მოდელი ან სამრეწველო ნიშნი. ბოთლის მოდელი შემუშავებული იქნა სს „ლალი“-ს მიერ 1996 წელს უფრო დიდი მოცულობით, ხოლო შპს „ლალი“-მ მოახდინა ბოთლის მოცულობის შემცირება თუმცა ორივეს მოდელი ერთმანეთის იდენტურია, რაც დასტურდება მოწებების დათო და ხაზუნა კონკრეტული ახსნა-განმარტებებით. სს „ლალი“-ს მიერ ბოთლის მოდელი შექმნა ლაღის წყლების რეალუზებისათვის, რათა მომხმარებელს შესაძლებლობა ჰქონოდა განსხვავებინა ის, სხვა მსგავსი წყლების მწარმოებლებსაგან. საქართველოს „საატენტო კანონით“ დაკულია საყოველთაოდ ცნობილი სასაქონლო ნიშანი. სს „ლალი“-მ არის საყოველთაოდ ცნობილი საზოგადოება, რომელსაც გააჩნია საყოველთაოდ ცნობილი სასაქონლო ნიშანი და იგი დაკ-

ული უნდა იქნეს რეგისტრაციის გარეშე და თუ მის სასაქონლო ჩიშანს გამოიყენებს სხვა პირი მის ინტერესებს შესაძლებელია ზიანი. საქართველოს „საპატენტო კანონის“ 57-ე მუხლის 1 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად პატენტი უნდა გაუქმდეს თუ დადგინდება, რომ პატენტის საგანი არ არის პატენტუნარიანი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

ზ/აღნიშნულიდან გამოშინარე სასამართლომ იხელმძღვანელა რა სსკ-ს მე-8, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 258-ე, 369-ე მუხლებით, აღმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1, მე-2, მე-12, 22-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. სასარჩელო მოთხოვნა დაკმაყოფილდეს და ბათილად იქნეს ცნობილი ინტელექტუალური სკუორების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ მიერ შპს „ლალი“-ს მიმართ 2002 წელს გაყებული პატენტი N/დ/132.
2. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით ქობილისის საოლქო სასამართლოში, გადაწყვეტილების ასლის მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მეშვეობით.

**გამომგონებაზე პატენტის გათქმა და გასტან დააქვერგებული
პროცედურების განხორციელება**



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№02ა/119-00

14 ნოემბერი, 2000წ., ქათილისი

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ
შემდეგი შესადგენლობით: **მ. ღობაძე (თავმჯდომარე),**
მ. ჯიყაშვილი,
გ. გულეანი

საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა გამოპონებულ ზურაბ გალაქტიონის ძე
ბაბუნაშვილის სარჩელი მოასსუხე საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ ოჯრდ-
ოული მნიშვნელობის მქონე საქართველოს პატენტებისა და საპატენტო სოგულების ფაქტე-
ბის დადგენის შესახებ. სასამართლო კოლეგიამ

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი განსახილველად შემოვიდა თბილისის საოლქო სასამარ-
თლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიამ; სასამართლო კოლეგიას მიაჩნია
რომ მოცემული სარჩელი განეკუთვნება საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და ზგა-
დასახლო საქმეთა კოლეგიის განსჯად დაეთა კატეგორიას შემდეგ გარემოებათა გათვალის-
წინებით:

მოსარჩელე ზაბუნაშვილი სარჩელში სადავოდ ხდის რიგი საპატენტო სოგულებისა და
პატენტების კანონიერებას და ითხოვს მოასსუხე მხარეს, საქართველოს ეკონომიკის სამინ-
ისტროს დაევალოს მისთვის კანონის შესაბამისად შედგენილი საპატენტო სოგულების გაცემა.
სარჩელის მიხედვით მოასსუხედ მიწნეული საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო,
აღმასრულებელი ხელისუფლების სტრუქტურისა და საქმანობის წესის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-4 მუხლის თანახმად, საშთაგრობო დაწესებულება, ზოლო ადმინისტრაციულ საპრო-
ცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად საქართველოს საშთაგრობო დაწესე-
ბულების ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების თარაზე სარჩელებს განიხ-
ილავს საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული და საგადასახლო საქმეთა კოლეგია.

ამდენად, სასამართლო კოლეგიას მიაჩნია, რომ მოცემული სარჩელი ადმინისტრაციული
საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად განსახილველად უნდა გადაეცეს
თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და საგადასახლო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-285,
მუხლებით ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 26 მუხლის მე-2 პუნქტით და მე-6
მუხლის „ბ“ პუნქტით

ღ ა ა დ გ ე ბ ა :

ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ განსახ-
ილველად გადაეცეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და საგადასახლო

საქმთა კოლეგია.

განჩინების ასლი გადაეგზავნოს მოსარჩელეს.

გაინიშნება არ ეასაჩივრდება.



გ ა დ ა ნ ი შ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№3/12

21 თებერვალი, 2001 წ., ქობულხი

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმთა კოლეგიაში

შემდეგი შემადგენლობით: ი. ლევაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. გლოველი,
ტ. შამაშიძე

ვახტანგ ცუცხლაძის მდივნობით

მოსარჩელე: ზურაბ ბაბუნაშვილი

მოასსუხე: საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს წარმომადგენლის - ზ. ნიხრაძის

შესამე პირის: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ წარმომადგენლის - ზ. ნუგაიძის მონაწილეობით

განიხილა მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილის სასარჩელო მასალები საქართველოს ეკონომიკის მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მიმართ. სასამართლომ

გ ა მ ო ა რ კ ვ ი ა ა :

მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელით მიმართა სასამართლოს, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მიმართ და მოითხოვა ბათილად იქნეს ცნობილი „საქპატენტის“ მიერ გაკერული საპატენტო სიგელები №2 (1479047), №3 (749379), №4 (1200894), №116 (1556623), №304 (1965859), №325 (1692306), №626 (1403792), №607 (1251848), №605 (688154), №488 (771282), №489 (717250), №606 (1237151) და დაეულოს მოასსუხეს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-7 მუხლისა და დადგენილებით მოღებული დებულების „გამოგონების შესახებ“ საუბრეულზე გამოსცეს განმცხადებლის №000055, №000056, №000085, №000093, №000849, №000851, №000862, №000863, №000892, №000928, №000929, №000864 განცხადებაზე ახალი ადმინისტრაციული აქტები საქართველოს პატენტების სახით.

2. დაეულოს მოასსუხეს საპატენტო სიგელის გამოგონებაზე „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ ახალ გამოგონებაზე პატენტის აღწერალობისა და ახალი პატენტის შეესება და გაცემა.

3. გაუქმდეს №პ2002 პატენტი და დაეულოს მოასსუხეს განაცხადზე №A1998 №0003093 გასცეს საპატენტო სიგელი გამოგონებაზე. გაუქმდეს 10.02.1998 წლის №A1998 №0003093 განაცხადზე შეესებული გამოგონებაზე პატენტის აღწერალობა და დაეულოს მოასსუხეს, რომ გასცეს სწორად შეესებული ახალი აღწერალობა ჩაკრული ზემოთაღნიშნული საპატენტო სიგელის გამოგონებაზე ყდამი ისე, რომ ორივეს ერთად

გაანრღეს იურიდიული ძალა.

მოსარჩელე თავის მოთხოვნას ასახულებს შემდეგი გარემოებით. ყოფილი სსპკოთა კავშირის მიერ გაცემულ პატენტებზე, საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროსა და მის შემადგენლობაში შემავალ საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურს „საქპატენტის“ უნდა გაეცაო საქართველოს რესპუბლიკის პატენტები, ეკატერინოპოლის სახელმწიფო საპატენტო რეესტრში, რომელითაც მოსარჩელის განსაკუთრებული უფლება დატული იქნებოდა პატენტების დატულ გამოგონებაზე, პრიორიტეტის თარიღიდან 20 წლის მანძილზე.

მოსარჩელეს მიანია, რომ აღნიშნული საპატენტო სიგელები მას ანიჭებს სსრკ-ის პატენტების გამოგონებაზე მხოლოდ საავტორო უფლებას, რომელიც უფრო ადრე 1977-84 წლებში სსრკ-ის საპატენტო სამსახურში ვასცა საავტორო მოწმობების სახით. „საქპატენტის“ მიერ გაცემული საპატენტო სიგელებით მას არ შეუძლია დაიცვას აღნიშნულ გამოგონებებზე ჭინჭრივი უფლებები, აღძრას სარჩელები კონტრაფაქტორების მიართ. რომლებიც დაამხადებენ ან გამოიყენებენ აღნიშნული საპატენტო სიგელებით დატულ გამოგონებებს. აგრეთვე მოუთითებს, რომ საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 532-ე მუხლის საფუძველზე საპატენტო სიგელებით დატულ გამოგონებებზე განსაკუთრებული უფლება ეკუთვნის სახელმწიფოს, ვინაიდან აღნიშნული მუხლი ადგენს: გამოგონების ავტორის თავისი არჩევანის მიხედვით შეუძლია მოითხოვოს თავისი ავტორობის აღძრება სახელმწიფო-ოპოზიის გამოგონებაზე განსაკუთრებული უფლების გადაცემით ან თავისი ავტორობის აღძრება გამოგონებაზე მისთვის განსაკუთრებული უფლების მიკეთვებით.

მოსარჩელეს მიანია, რომ „საქპატენტის“ მიერ გაცემული საპატენტო სიგელებით დატულ გამოგონებებზე არა აქვს მინიჭებული განსაკუთრებული იურიდიული უფლება და ისინი არ წარმოადგენს საავტორო უფლების დამადასტურებელ იურიდიულ დოკუმენტსაც. ვინაიდან საპატენტო სიგელის ფორმა არაა დამტკიცებული საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროს კოლეგიის მიერ, მასზე არაა მიცემული სახელმწიფო სიმბოლიკა - ღერბი, რაც სახელმწიფოს სახელით გაცემული იურიდიული დოკუმენტაციითათვის აუცილებელია, მათზე არ არის დასაბუთებული სახელმწიფოს სახელით მოქმედი სამინისტრო, რომელიც დებულების „გამოგონების შესახებ“ უნდა იყოს საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტრო, ვინაიდან დებულებას 1994 წლის 25 მაისამდე ცვლილება არ განუცდია და ძალაში იყო. ასევე, უნდა იყოს აღნიშნული განაცხადის ნომერი, ბიულეტენში გამოქვეყნების თარიღი და ნომერი, მეცნიერებისა და ტექნიკის მინისტრის ხელწერა და რაც მთავარია საპატენტო სიგელზე არაა დასმული ბეჭედი, რომლის ფუნქციასაც ასრულებს ბეჭედისაგან დასხვადი დასეხვებული ჯალაღი. გადაღებული ფერად ქსეროქსზე, რომელზედაც გაკეთებულია წარწერა „საქართველოს საპატენტო უწყება“. „საქპატენტი“, რომელიც არ გამოდინარეობს დებულების „გამოგონების შესახებ“ მე-20 მუხლიდან. მოსარჩელეს მიანია, რომ საპატენტო სიგელები შეესებულები იყო დებულების მოთხოვნათა უხეში დარღვევით, რის გამოც ისინი ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი და დაეცაოს საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს ვასცეს ახალი აღმინისტრაციული აქტები, საქართველოს პატენტების სახით.

მოპასუხე, საქართველოს ეკონომიკის მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრომ თავისი შესაგებელით განმარტა, რომ იგი არასათანადო მოპასუხეა, ვინაიდან „საქპატენტო“ რომელიც ადრე სამინისტროს დაქვემდებარებაში შედიოდა დღეისათვის წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს და „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად უფლებამოსილია მონაწილეობა მიიღოს სასამართლო პროცესში და გამოვიდეს როგორც მოპასუხე, ამიტომ უნდა შეიცვალოს სათანადო მოპასუხე.

სასამართლო კოლეგიამ საქართველოს სამოქალაქო სასოცესო კოდექსის 85-ე მუხლის შესაბამისად შესთავაზა მოსარჩელე ზურაბ ბაბუნაშვილს თავდამირველი მოპასუხე შეცვალა სათანადო მოპასუხით - „საქპატენტით“. მოსარჩელემ უარი განაცხადა მოპასუხის შეცვლაზე. სასამართლოს კოლეგიას მიანია, რომ სარჩელი აღძრულია არასათანადო მოპასუხის

მიმართ შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოსარჩელე თხოვეს სასაქონლო სივრცის ბათილად ცნობას და ახალი აღმინისტრაციული აქტის - საქონლის გაცემის საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ექსპორტის სამინისტროსაგან, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების „გამოკონტროლების შესახებ“ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ და „გამოკონტროლების შესახებ“ დებულების საფუძველზე, რომლის მე-20-21 მუხლების თანახმად „რესპუბლიკაში სასაქონლო საქმიანობას ხელშეწყობის საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა და ტექნიკის სამინისტრო, რომლის შემადგენლობაში საქართველოს რესპუბლიკის სასაქონლო სამსახური („სასაქონლო“).

„საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტრო და მის შემადგენლობაში არსებული „სასაქონლო“ სამსახური შეიქმნა და ატარებენ სასაქონლო საქმიანობის ერთიან სასაქონლო პოლიტიკას“.

მოსარჩელე მიუთითებს, რომ ვინაიდან „სასაქონლო“ წარმოადგენს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ექსპორტის სამინისტროში შესვალ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, მის მიერ გაცემული დამკვეთი დოკუმენტები არ წარმოადგენენ სახელმწიფოს სახელით გაცემულ დამკვეთ დოკუმენტებს და ასეთი დოკუმენტების გაცემის ვალდებულება სახელმწიფოს სახელით ეკისრება სამინისტროს.

საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ექსპორტის სამინისტროს დებულებისა და „სასაქონლო“ დებულების გაცნობის შედეგად აღინიშნება, რომ „სასაქონლო“ უფლებამოსილია საქართველოს სახელით ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე საქართველოს სახელით გასცეს დამკვეთი დოკუმენტები ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე „სასაქონლო“ უფლებამოსილია ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში, დადგინდეს ვერ კიდევ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილება 22-ე, 56-ე და 57-ე მუხლებით.

მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტრო, ხოლო შემდგომ ეკონომიკის სამინისტრო ახორციელებდა კონტროლს „სასაქონლო“ საქმიანობაზე.

შემდგომში, საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს კოლეგიის 1996 წლის 23 სექტემბრის №35 ოქმით დამტკიცდა „საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დეპარტამენტის დებულება“ და განისაზღვრა დეპარტამენტის დაქვემდებარებული ორგანიზაციები - მათ შორის საქართველოს რესპუბლიკის სასაქონლო სამსახური „სასაქონლო“.

საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით დამტკიცდა საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „სასაქონლო“ დებულება, რომლის პირველი თავის პირველი მუხლით განისაზღვრა, რომ „საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „სასაქონლო“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებების სამართლებრივ უზრუნველყოფას ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში.

დებულების მე-4 თავის პირველი მუხლის შესაბამისად „სასაქონლო“ უფლებამოსილია საქართველოს სახელმწიფოს სახელით გასცეს დამკვეთი დოკუმენტები ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე.

საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 26 ივნისის №272 ბრძანებულებით დამტკიცებული საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ექსპორტის სამინისტროს დებულების მე-9 თავის შესაბამისად სამინისტროს შემადგენლობაში შეიქმნა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „სასაქონლო“, რომლის საქმიანობაზე კონტროლს ახორციელებს სამინისტრო.

საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის განკარგულებით ცვლილებით შეიქმნა საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით დამტკიცებულ „სასაქონლო“ დებულებაში, რომლის თანახმადაც იგი წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, რომლის საქმიანობაზე კონტროლს ახორციელებს სახ-

ულწიფო მინისტრი.

საქართველოს სასატანტო კანონის მე-8 მუხლის შესაბამისად „საქსატრეტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებებს. კანონის მე-10 მუხლის შესაბამისად „საქსატრეტის“ ფუნქციები და უფლებამოსილებანი განისაზღვრება დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

აღნიშნული კანონქველდებარე აქტებით და საქართველოს სასატანტო კანონით განსაზღვრულია საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „საქსატრეტის“ უფლებამოსილებანი ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში.

სასამართლო კოლეგიას მიანია, რომ მოსარჩელემ თავისი მოთხოვნები არასათანადო მოასხუხის მომართ წამოაყენა. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლის მე-2 წინადადების შესაბამისად „თუ მოსარჩელე არ არის თანახმა თავდაპირველი მოასხუხის სათანადო მოასხუხით შეკვლაზე, სასამართლო თავისი გადაწყვეტილებით უარს ეტყვის მოსარჩელეს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე“.

სასამართლო კოლეგიამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწილით, მე-6, 22-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე, 243-ე, 248-ე, 249-ე, 395-ე და 397-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ე ბ ი ტ ა :

1. მოსარჩელე – ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მხარით არ დაკმაყოფილდა;
2. მოსარჩელეს გადახდეს სახელმწიფო ბაგი 420 ლარის ოდენობით. სახელმწიფო ბაგი ჩაირიცხოს საქართველოს ეროვნულ ბანკში კოდი 220101107 ანგარიშში №000141107 საერთო სასამართლოების მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის დეპარტამენტი;
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს (ქობილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №32), ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატაში. თბილისის საოლქო სასამართლოში საკასაციო საჩივრის შეტანით, მხარეთათვის გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან ერთი თვის ვადაში.



გ ა დ ა წ ყ ე ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ 33/აღ-55-კ-01

27 ივლისი, 2001 წ. ქობილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემაღდგენლობა: ბადრი მეტრეველი (თავმჯდომარე),
ნანა კლარჯიანი (მომხსენებელი),
ბესიკ კობერიძე

სხდომის მდივანი: თ. შუშიაშვილი

კასატორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე (მოასხუხე): საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო, წარმომადგენელი – სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის

მთავარი სპეციალისტი ზ. ჩიხრაძე

შესაშუ პირი: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქ-
პატენტი“, წარმომადგენელი - ზ. ნუჯარიძე

გასამიჯნობელი გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული
სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის
გადაწყვეტილება

დავის საგანი: 1. საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს
სათანადო მოპასუხეობა; 2. სახელმწიფო ბათის 420 ლარის კასატორისათვის დაკისრების
კანონიერება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

გამომგონებელმა ზ. ბაბუნაშვილმა 2000 წლის 2 ოქტომბერს სარჩულით მიმართა ქუ-
თაისის საოლქო სასამართლოს, საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსა და საქართველოს
ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ წინააღმდეგ ორიდი-
ნული მნიშვნელობის მქონე საქართველოს პატენტებისა და საპატენტო სიგელების ფაქტების
დადგენის შესახებ, რაც საქართველოს სამრეწველო საპროექტო კოდექსის მე-16 მუხლის
შესაბამისად არ იქნა მიღებული წარმოებაში ქ. ქუთაისის საოლქო სასამართლოს მიერ და
მოსარჩელეს განმარტა მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით სარჩელის აღძვრის წესი,
რის შედეგადაც გამოგონებელმა ზ. ბაბუნაშვილმა სარჩელი აღძრა თბილისის საოლქო
სასამართლოში მოპასუხე საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ შეზღვევი
მოთხოვნით:

1. გამოგონებაზე „საქპატენტის“ მიერ გაცემული №2 (1479047), №3 (749379), №4
(1200894), №116 (1556623), №304 (965859), №325 (1692306), №626 (1403792), №607
(1251848), №605 (688154), №488 (771282), №489 (717250), №606 (1237151) საპატენ-
ტო სიგელების ბათილად ცნობა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60
მუხლის საფუძველზე, როგორც „გამოგონების შესახებ“ დებულების მოთხოვნათა უხეში
დარღვევითა და არაუღებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემულისა.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 59-ე მუხლის, საქართველოს
რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-3
მუხლის, ამ დადგენილებით მიღებული „გამოგონების შესახებ“ დებულების მოთხოვნათა
დაკითი მოსარჩელე მოთხოვნა მოპასუხე - საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს დაე-
ვალის №000055, №000056, №000085, №000093, №0000849, №0000851, №0000842,
№0000863, №0000892, №0000928, №0000929 და №0000864 განაცხადებზე ახალი ადმინი-
სტრაციული აქტების - საქართველოს პატენტების გამოცემა.

2. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 52-ე და 61-ე მუხლებისა და
„გამოგონების შესახებ“ დებულების შესაბამისად „აგურა ჩაის მიღების ხაზი-ზურბა
ბაბუნაშვილი“, ახალ გამოგონებაზე პატენტის აღწერილობისა და ახალი პატენტის შეესება-
გაქმის მოპასუხისათვის დაკისრება.

3. „ჩაის სახმობ-დამზარისებელი მანქანა - ზ. ბაბუნაშვილი“ გამოგონების განაცხადზე
არაუღებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული და სახელმწიფო საპატენტო რეესტრში
გაუტარებელი 2002 პატენტის გაუქმება და №A 1998 003093 განაცხადზე სახელმწიფოს
სახელთ გამოგონებაზე საპატენტო სიგელის გამოცემის მოპასუხე მზარისათვის დაეალდე-
ბულება, აგრეთვე ამ გამოგონებაზე „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 76-ე მუხლის
შესაბამისად შეესებული ახალ აღწერილობის გაცემა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს სამრეწველო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000
წლის 14 ნოემბრის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროექტო კოდექსის მე-
6 მუხლის „ბ“ პუნქტისა და 26-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, ზ. ბაბუნაშვილის
სარჩელი განსხილველად განსჯადობით გადაეცა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინ-

ისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგია.

მოქალაქე-საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრომ³ ზ. ბაბუნაშვილის სარჩული არ ცნო, მიიჩნია, რომ იგი არასათანადო მოქალაქეა და მის ნაცვლად საქმეში მოქალაქედ ჩართული უნდა იქნეს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“, თანხმად „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის 1 პუნქტისა. ქ. თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 17 იანვრის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის შესაბამისად საქმეში შესამე პირად ჩართო საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“.

2001 წლის 6 თებერვალს მოსამზადებელ სხდომაზე მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილს უარი განაცხადა მის მიერ მიითებული მოქალაქის - საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს სათანადო მოქალაქით - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ შეცვლაზე.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილებით ზ. ბაბუნაშვილს უარი უთქვა საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მიმართ სარჩელის დაკმაყოფილებაზე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლის მე-2 წინადადების შესაბამისად, კერძოდ:

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით „გამოგონების შესახებ“ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შუამდგომლობის თაობაზე“ და ამ დებულების 20-21, 56-57 მუხლებს, საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს კოლეგიის 1996 წლის 23 სექტემბრის №35 ოქმის, საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით „დამტკიცებული საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტი“ დებულების“ 1 და მე-4 თავის 1 მუხლებს, საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 26 ივნისის №272 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს დებულების“ მე-9 თავის, პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის განკარგულებისა და „საქართველოს საპატენტო კანონის“ მე-8, მე-10 მუხლების შესაბამისად, სასამართლო კოლეგიამ მიიჩნია, რომ საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - „საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ არის სათანადო მოქალაქე, ნაცვლად საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროსი, უნაიდან იგი ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირის უფლებებს მაგრამ, რადგან მოსარჩელემ უარი განაცხადა არასათანადო მოქალაქის სათანადო მოქალაქით შეცვლაზე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლის თანხმად, სასამართლომ მოსარჩელეს უარი უთხრა სარჩელის დაკმაყოფილებაზე და მოსარჩელეს დააკისრა სხელმწიფო ბაჟის 420 ლარის გადახდა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს კოლეგიის „გადაწყვეტილებას საქასაციო წესით დასაჩივრებს კასატორი ზ. ბაბუნაშვილი, რომელიც საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“, 393-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ პუნქტის საფუძველზე ითხოვს მის გაუქმებას შემდეგი საფუძველით.

1. სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლიდან და საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს არასათანადო მოქალაქეობასთან დაკავშირებით კანონშესაბამიო, უნაიდან ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით მიღებულ „გამოგონების შესახებ“ დებულების 1, 56-ე და მე-20 მუხლებს, რომელთა მიხედვითაც, საქართველოს რესპუბლიკა იცავს უფლებას გამოგონებაზე და ადასტურებს მას პატენტით, გამოგონების აღიარება კი დასტურდება საპატენტო სივლის

გაეყობით და საქართველოს რესპუბლიკაში საპატენტო საქმიანობას, რადგან ხელშეწყობდა საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა და ტექნიკის სამინისტრო, ამ სამინისტროს უნდა გამოეყენებინა, ხოლო მასში შემავალ „საქპატენტს“ უნდა მოეცა მისთვის ადმინისტრაციული აქტები – საპატენტო სივლილი გამოგონებაზე და პატენტი, ამიტომ დღეისათვის საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო არის სათანადო მოპასუხე;

2. ხარისხში მითითებულ ყველა საპატენტო სივლილს ხელს აწერს „საქპატენტის“ თავმჯდომარე დ. ვაშაია. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს ან სახელმწიფოსაგან დელეგირებული უფლების საფუძველზე ყურძნა პირის მოქმედებასა და გადაწყვეტილებაზე პასუხისმგებელია სახელმწიფო, რაც ადასტურებს სათანადო მითითებული მოპასუხის – ეკონომიკის სამინისტროს სათანადო მოპასუხედ აღიარებას.

3. სასამართლო კოლეგიას სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლის შესაბამისად არ განუხილავს საპროცესო უფლებამოსილების საკითხი და უფლებამოსილების საკითხის გასარკვევად 279-ე მუხლის თანახმად არ შეუძრება საქმის წარმოება, რის გამოც გადაწყვეტილებაში მითითებული საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობის და ვაჭრობის სამინისტრო ფიქტიური მოპასუხეა, ისევე როგორც საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, ვინაიდან მათ შემუშავდა არ ქონიათ საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახური „საქპატენტთან“ და არც საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტთან“.

4. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულების საფუძველზე, საჯარო სამართლის იურიდიული პირია და უფლება არა აქვს მის შემქმნაზე არსებულ სახელმწიფო სამსახურის საქმიანობაზე გამოვიდეს სასამართლოში სათანადო მოპასუხედ.

5. ვინაიდან საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს შემადგენლობაში იყო ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, ადამიანურულად ხელისუფლების სტრუქტურისა და საქმიანობის შესახებ კანონის 43-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს ეკონომიკის მინისტრი ვალდებული იყო კასტორისათვის გაეცა ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტები – პატენტები და საპატენტო სივლილები, რაც დამატებით ადასტურებს საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს სათანადო მოპასუხეობას.

6. თბილისის სოლიკო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიამ საქმე განიხილა განხილვის წესების დარღვევით და უსწოროდ გამოიყენა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ პუნქტი. ვინაიდან სადავო საპატენტო სივლილი გამოგონებაზე და პატენტი არ წარმოადგენს სამართლებრივ დანერგვების მიერ გატეხულ ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტებს და კოლეჯია საპროცესო კოდექსის მე-5, 26-ე მუხლების საფუძველზე ვალდებული იყო საქმე განხილვით გადაეხვეინა ვაჭრობის სამართლის რაიონულ სასამართლოში, რასაც ადასტურებს ამავე სასამართლოს კოლეგიის მიერ ანალოგიურ დეკრეტში 2001 წლის 25 იანვარს გამოტანილი განჩინება.

7. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-10 მუხლის I-II ნაწილების საფუძველზე კასტორის საოლქო სასამართლოს კოლეგიის გადაწყვეტილებას, ასევე, ასაჩივრებს სახელმწიფო ბაისი 420 ლარის დაკისრების ნაწილშიც, ვინაიდან მიანიშნავს, რომ დღევანდელი აქტის სასამართლოზე ადმინისტრაციული საჩივრის წარდგენის წესი.

8. კასტორი, ასევე ითხოვს მის მიერ სასამართლოს კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის სხდომის ოქმზე წარდგენილ შენიშვნების განხილვასაც, რაც სასამართლო კოლეგიის 2001 წლის 9 მარტის განჩინებით განუხილველად დარჩა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 291-ე მუხლის გათვალისწინებული ვადის დარღვევით წარდგენის გამო.

მოწინააღმდეგე მხარე - საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობის და ვაჭრობის სამინ-

ისტროს წარმომადგენელი საკასაციო საჩივარს არ ცნობს, მიუხედავად იუანხმება საოლქო სასამართლოს კოლეგიის გადაწყვეტილებას. მის უცვლელად დატოვებას და საკასაციო საჩივარზე უარის თქმას ითხოვს.

საქმეში მესამე პირად ჩართული საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ იუანხმება საოლქო სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილებას და მის უცვლელად დატოვებას ითხოვს, თინიდან აღიარებს, რომ ზ. ბახუნაშვილის სარჩელთან დაკავშირებით იგი უნდა იყოს მოპასუხე, რადგან დაწვეული „ვაშლიანების შესახებ“ დებულების დამტკიცების თაობაზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის №302 დადგენილებისა „საპატენტო კანონის შესახებ“ 1999 წლის კანონის ჩათვლით პატენტის გაცემა ევალება „საქსატენტს“ და გაკეთდეს პატენტებთან დაკავშირებულ დავებზე შესაბამისად მოპასუხედ ჩართული უნდა იქნეს „საქსატენტი“.

ხ ა მ ო ტ ი ე ა ც ი ი ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატა საქმის მასალების გაეცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოძიების, საკასაციო საჩივრის საფუძვლანობის და გასაჩივრებელი გადაწყვეტილების კარონიერება-დასბუთებულობის შემოწმების შუდეგად მიიწვეს, რომ ზ. ბახუნაშვილის საკასაციო საჩივარს ნაწილობრივ უნდა დაემაყოფილდეს და თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმბრის-ტრაციული საბართლისა და საეადასახლო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილების შეცვლით მიღებული უნდა იქნეს ახალი გადაწყვეტილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. საკასაციო პალატა უსაფუძვლობის მოტივით არ იზარებს კასატორის არგუმენტს საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს სათანადო მოპასუხეობის თაობაზე და იუანხმება საოლქო სასამართლოს კოლეგიას სამინისტროს არასათანადო მოპასუხედ, ხოლო საქმეში მესამე პირად ჩართული საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ სათანადო მოპასუხეობის შესახებ, ხაზულ-დობრ:

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით დამტკიცებული „ვაშლიანების შესახებ“ დებულების 1 მუხლით: „საქართველოს რესპუბლიკა იცავს უფლებას გამოიგონებაზე და აღსტურებს მას პატენტით“. დებულების მე-20, 21-ე მუხლებით განსაზღვრულია საპატენტო საქმანობის ორგანოები და დადგენილება, რომ საქართველოში საპატენტო საქმანობას ხელმძღვანელობდა საქართველოს რესპუბლიკის მენიერებისა და ტექნიკის სამინისტრო, რომლის შემადგენლობაშიც შედიოდა საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახური „საქსატენტი“. ორივე ეს ორგანო შეიშუშაებდა და ატარებდა საპატენტო საქმანობის ერთიან სახელმწიფო პოლიტიკას. გარდა 20-21-ე მუხლებში აღნიშნული ერთობლივი ფუნქციისა, დებულებით, ასევე იყო რეგლამენტირებული ამ ორგანოთა კომპენტენტიაც. კრობად, დებულების 32-ე მუხლის მიხედვით საქართველოს რესპუბლიკის მენიერებისა და ტექნიკის სამინისტრო ხელმძღვანელობდა საპატენტო-საინფორმაციო საქმანობას, საქართველოს რესპუბლიკის გამოგონებულთა და რაციონალიზატორთა ხაზოგადობებთან ერთად მუთოდურ და სხვა სახის დახმარებას უწევდა დანტერესებულ პირებს საპატენტო-სალიცენზიო საქმანობაში. დებულების 22-ე მუხლით კი განსაზღვრული იყო „საქსატენტის“ უფლება-მოვალეობანი: საპატენტო განაცხადის მიღება, ექსპერტიზის ჩატარება, პატენტის გაცემა, პატენტის მოქმედების შეწყვეტა, იძულებითი ლიცენზიების გაცემა, პატენტის ბათილად ცნობა და სახელმწიფო საპატენტო რეესტრის წარმოება, რაც დეტალურად არის განმარტებული დებულების მე-5 თავით „საპატენტო უფლების გაფორმება“, რომლის მიხედვითაც პატენტის გაფორმებისთან დაკავშირებული მილანი პროცედურა პატენტის მიღებაზე განაცხადის შეტანდანი დაწვეული, გაეკებული საპატენტო სიგელის სახელმწიფო საპატენტო რეესტრში რეესტრაციითა და „საქართველოს რესპუბლიკის სამრეწველო საკუთრების ოფიციალურ ბიულეტენში“

გამოქვეყნებით ადამიანურული, ხორციელდებოდა მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის სა-
პრეტო სამსახურის („საქსატენტის“) მიერ და მარტოოდენ იგი იყო კომპეტენტური სა-
პრეტო უფლების გაფორმება. საქსატენტის გაკემაზე „საქსატენტის“ განსაკუთრებულ უფლე-
ბამოსილებას ამ სფეროში ადასტურებს დებულების მე-11 მუხლის მე-2 აბზაცის იმერ-
ტიული მოთხოვნა, რომლის თანახმადაც: „სატენტებლობის შეუძლო გაყიდვის ან სხვა გზით
პატენტის გასხვიება, ასევე გამოგონების გამოყენების ლიცენზიის დადგენილი წესით გაკე-
მა, რისი შეთანხმებაც დადგენილი წესით რეგისტრაციაში გატარდებოდა „საქსატენტში“ და
ამის შემდგომ ისედაც გასხვიება იურიდიულ ძალას, ამიტომ საკასაციო სასამართლო
უიანხმება საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილებას, რომ „გამოგონების შესახებ“
დებულებიდან გამომდინარე ზ. ბაბუნაშვილის სარჩელზე სათანადო მოპასუხეა საქართველოს
რესპუბლიკის სასატენტო სამსახური „საქსატენტი“.

საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს კოლეგიის 1996 წლის 23 სექტემბრის სხდომის
№35 ოქმით დამტკიცდა ეკონომიკის სამინისტროს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დეპარ-
ტამენტის დებულება და სტრუქტურა და საქართველოს რესპუბლიკის სასატენტო სამსახური
„საქსატენტი“ დაექვესდგა მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.

საქართველოს არალამენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულების I პუნქტით
გაუქმდა საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების
დეპარტამენტთან არსებული საქართველოს სასატენტო სამსახური „საქსატენტი“ და მის
ბაზ.ზე ისევ საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან შეიქმნა ინტელექტუალური
საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“, რომელიც საქართველოს პრეზიდენტის 1999
წლის 30 აპრილის №210 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქართველოს ეკონომიკის
სამინისტროს“ დებულების VIII მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის მიხედვით წარმოადგენდა სამინ-
ისტროს საქვეუწყებო დაწესებულებას. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებუ-
ლი ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ №392
ბრძანებულებით დამტკიცებული დებულების I მუხლის I პუნქტის თანახმად არის საჯარო
სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს ფიზიკური და იურადიული პირების
უფლებების სამართლებრივ უზრუნველყოფას ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში.
ხოლო III მუხლის I პუნქტის მიხედვით მის ძირითად ფუნქციას წარმოადგენს: ინტელექ-
ტუალური საკუთრების ობიექტებზე განაცხადების ფორმალური მოთხოვნებისა და არსობრივი
ექსპერტიზა, დამკვეთი დოკუმენტების გაკემა და ძალაში შენარჩუნება, რეგისტრის წარმოება,
დებულების მე-4 მუხლის I პუნქტით მხოლოდ „საქსატენტს“ კვლავ უფლებამოსილი
საქართველოს სახელმწიფოს სახელით გასცეს დამკვეთი დოკუმენტები ინტელექტუალური
საკუთრების ობიექტებზე და ამიტომ, „საქსატენტის“ დებულებიდან გამომდინარე უდავოდ
დასტურდება საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილების მართებულობა „საქსატენტის“
სთანადო მოპასუხეობასთან დაკავშირებით.

საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 26 ივნისის №272 ბრძანებულებით დამტკიცე-
ბული „საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს დებულების“
28-ე პუნქტის თანახმად, ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“
იყო საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს სისტემაში
შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელსაც აკონტროლებდა ეს სამინ-
ისტრო. საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულებით
ცვლილება შეიქმნა „საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუ-
ალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ შესახებ საქართველოს პრეზიდენ-
ტის №392 ბრძანებულებაში და საქსატენტის საქმიანობაზე სამსახურებრივი ზედამხედველო-
ბის განხორციელება დაეკისრა საქართველოს სახელმწიფო მინისტრს.

„საქართველოს სასატენტო კანონის“ მე-3 მუხლით დადგენილია, რომ გამოგონებაზე,
სასარგებლო მოდელსა და სამრეწველო ნიმუშზე გაიცემა პატენტი, რომელიც ადასტურებს
ავტორობას და ანიჭებს პატენტებლობის განსაკუთრებულ უფლებას გამოგონებაზე,
სასარგებლო მოდელს ან სამრეწველო ნიმუშზე, ხოლო კანონის მე-2, მე-5 და მე-9 თავები
ყო ახლენ პატენტის მისაღებად განაცხადის წარდგენის, სასატენტო ექსპერტიზისა და

პატენტის გაცემის რეგლამენტაციას. ანალოგიურად ზემოაღნიშნული კანონქველდებარე აქტებისა, კანონის მიხედვითაც ავტორის, საბუშარის მიმცემის ან მათი უფლებამოსილის მიერ გამოცემულზე სასარგებლო მოდელსა და სამრეწველო ნიმუშზე ვარაუხადის წარდგენა ხელს „საქპატენტში“ რომელიც საპატენტო ექსპერტიზას ატარებს. აქცენტებს მონაცემებს ოფიციალურ ბოლდენტში (32-ე, 37-ე მუხლები), ახორციელებს გამოგონების, სასარგებლო მოდელის რეგისტრაციას სამრეწველო საკუთრების რეგისტრში და ვასკებს პატენტს, რომლის ფორმასა და რეგისტრში შესატან მონაცემებს ადგენს თავად „საქპატენტი“ (41-ე მუხლი). ხოლო 56-ე მუხლის მიხედვით, პატენტტი ძალას კარგავს „საქპატენტში“ პატენტბულოპელის მიერ საკუთარ პატენტზე წერილობით უარის შეტანის შემთხვევაში.

ამდენად, „საქართველოს საპატენტო კანონის“ თანახმად, გამოგონებაზე პატენტის გაცემასა და მასთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელებაზე ერთდერთა კომპეტენტური ორგანო იყო და არის „საქპატენტი“, მხოლოდ იგი იყო (არის) უფლებამოსილი პატენტის გაცემაზე და მართოდენ იგი უზრუნველყოფს სამართლებრივად ყიზიკურ და იურიდაულ პართა უფლებებს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში და მიუხედავად დროის სხვადასხვა მონაკვეთში უწყებრივად სხვადასხვა სამინისტროსადმი დაქვემდებარებისა, საკასციო პალატის ახრით. „საქპატენტის“ ფუნქცია და კომპეტენცია არ შეცვლილა, რაც ადასტურებს საოლქო სასამართლოს კოლეციის გადაწყვეტილების სისწორეს ზ. ბაბუნაშვილის სარჩელთან დაკავშირებით საქართველოს გრონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს არასათანადო მომასხუბების შესახებ და საკასციო პალატასაც მიახას, რომ კონკრეტულ დავაში სათანადო მომასხუხედ უნდა ჩართულიყო საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების უროვნული ცენტრი „საქპატენტი“, რომელსაც „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის 1 პუნქტისა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-80 და 81-ე მუხლების შესამამისად აქვს საპროცესო უფლებამოსიანობა-ქმედუნარიანობა და შეუძლია სასამართლოში განახორციელოს მხარის უფლებამოსილება.

ვინაიდან მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილმა უარი განაცხადა არასათანადო მომასხუხის სათანადო მომასხუხით - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების უროვნული ცენტრი „საქპატენტი“ შეცვლაზე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლის თანახმად, საოლქო სასამართლომ მართებულად უთხრა უარი მოსარჩელეს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე, სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად კანონიერა, სასამართლომ სწორად გამოიყენა და განმარტა კანონი (კანონქველდებარე აქტები), ამიტომ კასციო უსაფუძვლოა ამ ნაწილი და სსკ-ის 410-ე მუხლის თანახმად, არ უნდა დაკმაყოფილდეს. მაგრამ მოსარჩელისათვის სახელმწიფო ბაგის 420 ღარის დაცირების უსწორობის ნაწილში საკასციო სასამართლო იზარებს საკასციო სარჩევარს სსკ-ის 46-ე მუხლის მე-2 და „სახელმწიფო ბაგის შესახებ“ კანონის მე-5 მუხლის 1 ნაწილის „ბ“ პუნქტიდან გამომდინარე, რომლის თანახმადაც საკუთო სასამართლოებში განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბაგის გადახდისგან თავისუფლდებიან მოსარჩელენი საეტიორო, აღმოჩენის, გამოგონების, სამრეწველო ნიმუშის უფლებადან წარმოშობილ დავებზე, ამიტომ საკასციო სარჩევარი ამ ნაწილში საუფუძვლიანია, უნდა დაკმაყოფილდეს და მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილი უნდა გათავისუფლდეს სახელმწიფო ბაგის გადახდისგან.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე, 386-ე, 389-ე, 399-ე, 410-ე მუხლებით, 46-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და

გ ა ღ ა წ ე ე ბ ი ტ ა :

1. ზურაბ ბაბუნაშვილის საკასციო სარჩევარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

2. თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილების შეცვლით მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება.

3. ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მიმართ, არ დაკმაყოფილდა.

4. ზურაბ ბაბუნაშვილი ვითავისუფლდეს სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.

5. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება ხაზოლითა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

№ 3ვ/აღ-3-ა-02

2 აპრილი, 2002 წ. ქობილის

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და ხევა კატეგორიის საქმეთა ძალაგამ

შემდეგი შესაღებლობით: ბადრი ბეტრეველი (თავმჯდომარე),
ბესიკ კობერიძე (მომხსენებელი),
ნანა გლარჯიანიშვილი

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწილისა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 429-ე მუხლის თანახმად ზეპირი განხილვის გარეშე შეაშინა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ზ. ბაბუნაშვილის განცხადების დასაშვებობის საკითხი.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

2001 წლის 26 სექტემბერს ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელი აღძრა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიაში მოახსენებების: საქართველოს არეზიდენტის, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროსა და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტის“ მიმართ.

სასარჩელო მოთხოვნები იყო:

1. საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროს საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურში („საქსატენტში“) ზურაბ ბაბუნაშვილის მიერ 1992 და 1994 წლებში შეტანილ გამოგონების განაცხადზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის დადგენილების მე-3 მუხლის საფუძველზე სასამართლოს დაევალებინა მოქანსუხეებისათვის, გამოეცათ და გადაეცათ ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის საქართველოს სახელმწიფოს სახელით საქართველოს პატენტები, რაც გატარებული იქნებოდა საქართველოს საპატენტო რეესტრში;

2. 1996 წლის 12 იანვარს საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროს საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურ „საქსატენტში“ ზ. ბაბუნაშვილის მიერ შეტანილ გამოგონების განაცხადზე – „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ – მოსარჩელისათვის საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სიგელისა და პატენტის გაცემა „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 76-ე მუხლის საფუძველზე.

3. „საქსტენტო“ 1992 წლის 10 თებერვლის მოსარჩელის ბიკ გეტანა ჯანაშიას განცხადება „სახლის ჩაის სახეივანეპროექტის გადამრედაქციული დამფარვა № 3 დაბუნსედი“ - მოხარულსათვის საქსტენტოს რეესტრის სასტენტო სეკციას და მატენტის ვაქუს „საქსტენტოს სასტენტო კანონი“ 76-ე მუხლით და „ვახუშტის მუხლი“ 1992 წლის 16 მარტის დეკრეტის საუბელებზე.

4. საქსტენტოს რეესტრის მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დეკრეტულში (ცლილსესის და დამტებების შეტანა კონკრეტულად მოხარულ ითხუდა მოსარჩელი აქტის მე-3 და მე-4 მუხლების ტექსტის ახალი რედაქციით ჩამოყდების და ხასმარლის საუაზხოდ აღნიშნული მუხლების ტექსტის ახალი რედაქციით შრეტქა.

5. საქსტენტოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულების მათილ ცნობა.

6. „საქსტენტოს სასტენტო კანონი“ მათილ ცნობა და საქსტენტოს რეესტრის მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 და №303 დეკრეტულბუბთ მათილ „ვახუშტის მუხლი“ და „სამრეწული ნომის მუხლი“ დებულებების ამოქვლილ შებოლებ.

7. საქსტენტოს რეესტრის მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დეკრეტულბუბთ მათილ „ვახუშტის მუხლი“ დებულებში ცლილებბის და დამტებბის შეტანის თაბბზე კანონროეტბის მოშბადება აგრეთვე მოხარულ ითხუდა. ხასმარლის დეკრეტბინა მოასუბისათვის „სამრეწული ინტელექტუალური საკუთრების მუხლი“ კანონი. შებუბეებს და მიღება, რომლითაც დეული იქსტრდა ვამბერტბლის საკუთრული უბეებს ვამბერტბს და მატენტბუბობის უბეებს ვამბერტბს არ მარტი საქსტენტოს ტრანსტორბზე არამედ - ობმო“-ს წვეტ ტვებბბზე.

8. მოასუბეს დაციბრბოდა ზურბ ბბუნაშვილისათვის მიტებული მატენტალური და მარალური ზბინის 500000 აშშ დოლარის ეკვივალენტ ბარის ანბდარება.

თბილისის საბლქო ხასმარლის აბმინისტრაციული ხამარლისა და საეკონსბბდი საეჭთა კოლეგბთ განბზილა ზურბ ბბუნაშვილის ხარტლის წარბბებში მიღების საეისი და 2001 წლის 1 ოქტომბრის ვამბიტან განბრბბა, რომელბზე:

1. საქსტენტოს სამბქალბქო სასროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „- ბუნტბის საუბეველზე მოსარჩელე ზ. ბბუნაშვილს უარი ებტე ხარტლის მიღებაზე იმ ნაწილბში, რომლითაც მოსარჩელე ითხუდა ცლილებბისა და დამტებბის შეტანას საქსტენტოს მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დეკრეტულბუბთ და მითბებული აქტის მე-3 და მე-4 მუხლების ახალი რედაქციით ჩამოყდებისა.

2. საქსტენტოს სამბქალბქო სასროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „- ბუნტბის საუბეველზე მოსარჩელე ზ. ბბუნაშვილს უარი ებტე ხარტლის მიღებაზე იმ ნაწილბში, რომელბზე მოსარჩელე ითხუდა „საქსტენტოს სასტენტო კანონის“ მათილ ცნობას, ამასბინ, საქსტენტოს რეესტრის მინისტრთა კაბრეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 და №303 დეკრეტულბუბთ მიღებული „ვახუშტის მუხლი“ და „სამრეწული ნომის მუხლი“ დებულებების ამოქვლბას.

3. საქსტენტოს სამბქალბქო სასროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „- ბუნტბის საუბეველზე მოსარჩელე ზ. ბბუნაშვილს უარი ებტე ხარტლის მიღებაზე იმ ნაწილბში, რომლითაც მოსარჩელე ითხუდა, ხასმარლის დეკრეტბინა მოასუბისათვის „სამრეწული ინტელექტუალური საკუთრების მუხლი“ კანონის შებუბეებს და მიღება.

4. ხარტლის სხვა ნაწილებში მოსარჩელეს მიტეა ებდა ხარტებბის მუხლსებდ. კრბოდ. საქსტენტოს სამბქალბქო სასროცესო კოდექსის 178-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „- ბუნტბის თანახმად მოსარჩელეს უნდა დეკონკრეტბინა მოასუბბთა მბუბისბებბობის ფარგლებზე. აგრეთვე, სამბქალბქო სასროცესო კოდექსის 178-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „- ბუნტბის თანახმად მოსარჩელეს ხასმარლიბში უნდა წარბდინა მტკიცებულებბე.

აღნიშნულ განბრბებაზე ზ. ბბუნაშვილბ შეტანა კრბო ხარტარი, რომელბზე ითხუდა ხასმარლი კოლეგის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განბრბების ვაქებება და მბი ხარტლის წარბბებში მიღება.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განჩინებით ზ. ბაბუნაშვილს უარი ეთქვა კრძომ საჩივრის დაკმაყოფილებაზე და იგი საქმის მასალებთან ერთად განსახილველად გადაეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას.

საკასაციო სასამართლომ 2001 წლის 25 დეკემბერს საქმის ზეპირი მოხსენის გარეშე განიხილა ზ. ბაბუნაშვილის კრძომ საჩივარი და არ დააკმაყოფილა იგი. შესაბამისად, უკუელ-ლო დარჩა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინება.

2002 წლის 15 თებერვალს ზ. ბაბუნაშვილმა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადებით მიმართა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას და ითხოვა ამავე სასამართლოს 2001 წლის 25 დეკემბრის განჩინების გაუქმება, საქმის წარმოების განახლება და მისი მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

საკასაციო სასამართლომ შეამოწმა ზ. ბაბუნაშვილის განცხადების დასაშვებობა და მიუ-და შეზღუდვ დასკვნასზე:

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ა :

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ შეტანულ უნდა იქნეს გადაწყვეტილების (განჩინების) გამოძთან სასამართლოში. განცხადებას განიხილავს გადაწყვეტილების გამოძთან სასამართლო იმ შემთხვევაშიც, როდესაც არსებობს ზემდგომ სასამართლოს განჩინება ამ გადაწყვეტილების უკუელად დატოვების შესახებ.

უნდაღან, განმცხადებელმა ზ. ბაბუნაშვილმა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადება შემოიტანა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2001 წლის 25 დეკემბრის განჩინებაზე, რომლითაც უკუელად დარჩა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინება, ამიტომ საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად ზემოთ აღნიშნული განცხადება უნდა განიხილოს თავდაპირველი განჩინების გამოძთან სასამართლომ, კერძოდ, თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლე-გიამ. სასამართლო კოლეგიამ, აგრეთვე, უნდა იმსჯელოს ზ. ბაბუნაშვილის განცხადების დასაშვებობაზე სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 421-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ა :

საკასაციო სასამართლომ იხუმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ზურაბ ბაბუნაშვილის განცხადება განსჯადობის წესის დაცვით განსახილველად გადაეგზავნოს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლოს განჩინება სპოლიოა და არ გასაჩივრდება.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№ 3/აღ-93-კ-ს-02

12 თებერვალი, 2003წ. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბესიკ კობერიძე (თავმჯდომარე მომხსენებელი),
მაია ენაძე,
ნინო ქადაგიძე

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე
კრძო საჩივრის ავტორი: ზურაბ ბაბუნაშვილი (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება: თბილისის ხალქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 15 ნოემბრისა და 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინებები

კრძო საჩივრის თხოვნა: 1) გასაჩივრებული განჩინებების გაუქმება; 2) საქმის წარმოების განახლება

მოწინააღმდეგე მხარეები: საქართველოს პრეზიდენტი; საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო (შპს-სუხე); საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ა :

2001 წლის 26 სექტემბერს ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელი აღძრა თბილისის ხალქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეჯიში მოასუხებების; საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროსა და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიმართ.

სასარჩელი მოთხოვნები იყო:

1. საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროს საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურში („საქსატენტში“) ზურაბ ბაბუნაშვილის მიერ 1992 და 1994 წლებში შეტანილ გამოგონების განაცხადზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის დადგენილების მე-3 მუხლის საფუძველზე სასამართლოს დაევალებინა მოასუხებებისათვის, გამოეცათ და გადაეცათ ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის საქართველოს სახელმწიფოს სახელით საქართველოს პატენტები, რაც ვატარებული იქნებოდა საქართველოს საპატენტო რეესტრში;

2. 1996 წლის 12 იანვარს საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის სამინისტროს საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სამსახურ „საქსატენტში“ ზ. ბაბუნაშვილის მიერ შეტანილ გამოგონების განაცხადზე – „აურა ჩაის მოღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ – მოსარჩელისათვის საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სივლითა და პატენტის ვაცემა „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 76-ე მუხლის საფუძველზე.

3. „საქსატენტში“ 1992 წლის 10 თებერვალს მოსარჩელის მიერ შეტანილ გამოგონების განაცხადზე, „მაიხის ჩაის ნახევარფაბრიკატის გადაამუშავებული დანადგარი ზ. გ. ბაბუნაშვილი“ – მოსარჩელისათვის საქართველოს რესპუბლიკის საპატენტო სივლითა და

მატენტის გაცემა „საქართველოს საატენტიკო კანონის“ 76-ე მუხლისა და „გამოგონების შესახებ“ 1992 წლის 16 მარტის დებულების საფუძველზე.

4. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა, კონკრეტულად მოსარჩელე ითხოვდა მთითებული აქტის მე-3 და მე-4 მუხლების ტექსტის ახალი რედაქციით ჩამოყალიბებას და სასამართლოს სთავაზობდა აღნიშნული მუხლების ტექსტის ახალი რედაქციის პროექტს.

5. საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულების ბაზოლად ცნობა.

6. „საქართველოს საატენტიკო კანონის“ ბაზოლად ცნობა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 და №303 დადგენილებებით მიღებული „გამოგონების შესახებ“ და „სამრეწველო ნიმუშის შესახებ“ დებულებების სამოქმედოდ შექმნება.

7. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებით მიღებულ „გამოგონების შესახებ“ დებულებაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე კანონპროექტის მომზადება, აგრეთვე, მოსარჩელე ითხოვდა, სასამართლოს დაეკლავინა მოპასუხისათვის „სამრეწველო ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ“ კანონის შექმნება და მიღება, რომლითაც დაეკლავინა გამოგონებების საერთო უფლება გამოგონებაზე და პატენტმფლობელის უფლება გამოგონებაზე არა მარტო საქართველოს ტერიტორიაზე, არამედ – „ისპო“-ს წევრ ქვეყნებშიც.

8. მოასუსეს დაეკლავინა ზურაბ ბაბუნაშვილისათვის მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის 500000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარის ანაზღაურება.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადასახადო საქმეთა კოლეგიამ განიხილა ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელის წარმოებაში მიღების საკითხი და 2001 წლის 1 ოქტომბრის გამოიტანა განჩინება, რომელშიც:

1. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ პუნქტის საფუძველზე მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილს უარი ეთქვა სარჩელის მიღებაზე იმ ნაწილში, რომლითაც მოსარჩელე ითხოვდა ცვლილებებისა და დამატებების შეტანას საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებაში და მთითებული აქტის მე-3 და მე-4 მუხლების ახალი რედაქციით ჩამოყალიბებას.

2. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ პუნქტის საფუძველზე მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილს უარი ეთქვა სარჩელის მიღებაზე იმ ნაწილში, რომელშიც მოსარჩელე ითხოვდა „საქართველოს საატენტიკო კანონის“ ბაზოლად ცნობას, ამასთან, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 და №303 დადგენილებებით მიღებული „გამოგონების შესახებ“ და „სამრეწველო ნიმუშის შესახებ“ დებულებების ამოქმედებას.

3. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ პუნქტის საფუძველზე მოსარჩელე ზ. ბაბუნაშვილს უარი ეთქვა სარჩელის მიღებაზე იმ ნაწილში, რომლითაც მოსარჩელე ითხოვდა, სასამართლოს დაეკლავინა მოპასუხისათვის „სამრეწველო ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ“ კანონის შექმნება და მიღება.

4. სარჩელის სხვა ნაწილებზე მოსარჩელეს მიეცა ვადა ზარეგების შესახებ. კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 178-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ე“ პუნქტის თანახმად მოსარჩელეს უნდა დაეკონკრეტებინა მოპასუხეთა ქსეების მდებარეობის ფარგლები, აგრეთვე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 178-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ზ“ პუნქტის თანახმად მოსარჩელეს სასამართლოში უნდა წარედგინა მტკიცებულებები.

აღნიშნულ განჩინებაზე ზ. ბაბუნაშვილმა შეიტანა კერძო საჩივარი, რომელშიც ითხოვა სასამართლო კოლეგიის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინების გაუქმება და მისი სარჩელის წარმოებაში მიღება.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 19 ოქტომბრის განჩინებით ზ. ბაბუნაშვილს უარი ეთქვა კერძო საჩივრის დაენაცხოვრებაზე და იგი საქმის მასალებთან ერთად განსახილველად

გადავზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას.

საკასაციო სასამართლომ 2001 წლის 25 დეკემბერს საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ზ. ბაბუნაშვილის კრძოლ საჩივარი და არ დააკმაყოფილა იგი. შესაბამისად უცვლელად დარჩა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინება.

2002 წლის 15 თებერვალს ზ. ბაბუნაშვილმა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადებით მიმართა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას და ოთხთუა ამავე სასამართლოს 2001 წლის 25 დეკემბრის განჩინების გაუქმება, საქმის წარმოების განახლება და მისი მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 2 აპრილის განჩინებით ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ზურაბ ბაბუნაშვილის განცხადება განსჯადობის წესის დაცვით განსახილველად გადავზავნა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 15 ნოემბრის განჩინებით განუხილველად დარჩა ზურაბ ბაბუნაშვილის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ.

აღნიშნული განჩინება ზურაბ ბაბუნაშვილმა გაასაჩივრა კერძო საჩივრით, რომელიც დაუსაბუთებლობის გამო, თბილისის საოლქო სასამართლომ 2002 წლის 25 ნოემბრის განჩინებით გადავზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატას.

კრძოლ საჩივრის ავტორი მიჩნევს, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 15 ნოემბრის განჩინება უკანონოა, რასაც ამყარებს შემდეგ გარემოებებზე:

ზურაბ ბაბუნაშვილის განცხადებაში ახლად აღმოჩენილ გარემოებად მიჩნეული იყო საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 25.12.2001 წლის განჩინება. მოსარჩელე ბაბუნაშვილი განცხადებით მოითხოვდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2001 წლის 25 დეკემბრისა და თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინებების გაუქმებას, იმ მოტივით, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამწარმოო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 14 ნოემბრის განჩინებით, თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილებითა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2001 წლის 27 ივლისის გადაწყვეტილებით ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი მიჩნეულ იქნა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის განსჯად საქმედ.

კრძოლ საჩივარში აღნიშნულია, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 423-ე მუხლის პირველი პუნქტის ე) ქვეპუნქტისა და 424-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2002 წლის 2 აპრილისა და თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 15 ნოემბრის განჩინებები, ვინაიდან ამ განჩინებებით აღიარდა განსჯადობის წესი.

ზ. ბაბუნაშვილი მოითხოვს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლისა და 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად სასამართლოს იჩივებს მოსარჩელე, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია. აღნიშნულიდან გამომდინარე კრძოლ საჩივრის ავტორის მიაჩნია, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 25 დეკემბრისა და 2002 წლის 2 აპრილის განჩინებები უკანონოა. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს 2002 წლის 15 ნოემბრის განჩინება, საქართველოს უზენაესი

სასამართლოს 25.12.2001 წლისა და 02.04.2002 წლის განჩინებები ამჟამა წინააღმდეგობაში თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 14 ნოემბრის თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადსახალო საქმეთა კოლეგიის 2001 წლის 21 თებერვლისა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 27 ივლისის განჩინებებთან, რაც წარმოადგენს კანონის უხეშ დარღვევას.

კრძო საჩივარში აღნიშნულია, რომ თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადსახალო საქმეთა კოლეგიის 01.10.2001 წლისა და 15.11.2002 წლის განჩინებები, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 25.12.2001 წლისა და 02.04.2002 წლის განჩინებები გამოტანილია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით. კრძო საჩივრის ავტორი მოითხოვს, რომ სასარჩელო განცხადების პირველი სამი პოთხოვნა ეხება გამოგონების განაცხადებს – ინოვაციურ ადმინისტრაციულ აქტებს, როგორცაა გამოკეცა, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 532-534-ე მუხლების, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილების მე-3 მუხლისა და სასატენტო კანონის 76-ე მუხლის საფუძველზე საქართველოს სახელმწიფო ადმინისტრაციული დანესებულებების – საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით გამოყოფილი საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებასა და ტექნიკის სამინისტროს უფლებამოსილებით რეგამოს კომპეტენციამი შუდის ბაჟნაშუილი მოითხოვს, რომ მის სასარჩელო განცხადებამი მოითხოვული ადმინისტრაციული აქტების კანონიერების საკითხი, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლისა და 24.02.2002 წლის №169 საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის შესაბამისად საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სხვა კატეგორიის საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

კრძო საჩივარში მოითხოვულია, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის თანახმად მოსარჩელის სასარჩელო განცხადების ყველა მოპასუხე მხარეს წარმოადგენს სახელმწიფო, კრძოლ. საქართველოს პრეზიდენტს. მოსარჩელის განცხადებით, მოპასუხე მხარეს მთლიანად უნდა დაეკისროს ხარჯები მოითხოვული მატერიალური და მორალური ზარალის ანაზღაურება 500000 აშშ დოლარის ოდენობით. კრძო საჩივრის ავტორის განმარტებით მოპასუხე, აგრეთვე, მასეხისმგებელია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილებამი ცვილებებისა და დამატებების შეტანაზე (სასარჩელო განცხადების მე-4 მოთხოვნა), საქართველოს პრეზიდენტის 23.12.2000 წლის №534 ბრძანებულებამი (სასარჩელო განცხადების მე-5 მოთხოვნა), საქართველოს სასატენტო კანონსა (სასარჩელო განცხადების მე-6 მოთხოვნა) და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 16.03.1992 წლის №302 დადგენილებით მოღებულ დებულებამი ცვილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ კანონპროექტის მომზადებამი.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ზურაბ ბაჟნაშუილი ითხოვს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადსახალო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 15 ნოემბრისა და 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინებების გაუქმებასა და საქმის წარმოების განახლებას.

ს ა მ ო ტ ე ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოხმენის ვარემე ვაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა კრძო საჩივრისა და გასარჩევბული განჩინების სამართლებრივი საფუძვლები, რის შედეგაეც მოვიდა დასკვნამდე, რომ კრძო საჩივარი არ უნდა დაეკასყოფილდეს.

საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ ზ. ბაჟნაშუილი თავის განცხადებამი ახლად აღმოჩენილ ვარემებედ თელის თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 14 ნოემბრის განჩინებასა და მოითხოვბის სამოქალაქო

საპროცესო კოდექსის 423-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ და „ვ“ ქვეუბნებზე.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის მოტივაციას, რომ განმცხადებელმა ზ. ბაბუნაშვილმა დაარღვია ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების სასამართლოში შეტანის ვადა, კერძოდ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 426-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილების თანახმად ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ზ. ბაბუნაშვილის განცხადება სასამართლოში შეტანილი უნდა ყოფილიყო ერთი თვის განმავლობაში და ვადის ღენა დაუწყებოდა იმ დღიდან, როდესაც მხარისათვის ცნობილი გახდა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების საუქუელის არსებობა.

საკასაციო სასამართლო ეთანხმება თბილისის საოლქო სასამართლოს, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში, ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის მიერ 2001 წლის 1 ოქტომბრის განჩინების გამოტანისას განმცხადებელ ზ. ბაბუნაშვილისთვის ცნობილი იყო თბილისის საოლქო სასამართლოს სამოქალაქო და სამეწარმეო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 14 ნოემბრის განჩინების თაობაზე.

აღიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ზ. ბაბუნაშვილის განცხადება თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიამ სწორად ჩათვალა დაუშვებლად.

ამდენად, ზ. ბაბუნაშვილის კრძოლ საჩივრის დაკმაყოფილების სამართლებრივი საუქუელი არ არსებობს.

ს ა რ ე ზ ი ლ უ ე ო ო ნ ა წ ი ლ დ :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე, 420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ ვ ი ნ ა :

1. ზ. ბაბუნაშვილის კრძოლ საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. უცვლელად დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2002 წლის 15 ნოემბრისა და 25 ნოემბრის განჩინებები.
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.



გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელთ

№ პს-252-386-კ-03 28 ნოემბერი, 2003 წ., ქ. თბილისი
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა
კალაძე

შემადგენლობა: ბესიკ კობერიძე (თავმჯდომარე),
ვიორჯი ქაჯაია (მომხსენებელი),
ნინო ქადაგიძე

ხელმოის მდივანი: თამარ შუშიაშვილი

კასტორი (მოსარჩელე): ზურაბ ბაბუნაშვილი
მოწინააღმდეგე მხარე (მოპასუხე): საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“, წარმომადგენელი – ზ. ნუყარიძე
გასაჩივრებელი გადაწყვეტილება: თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა საპლაცკო პალატის 2003 წლის 29 მაისის განიხილვა

დავის საგანი: №2/226-01 საქმეზე – ნორმატიული აქტების ბათილად ცნობა, ყალბი საატენტო სიგელების გაცემით გამოწვეული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურება; №2/225-01 საქმეზე – გამოგონებაზე აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ საატენტო სიგელის გაუცმლობით გამოწვეული მატერიალური ზიანის ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1998 წლის 13 ნოემბერს ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელი აღძრა თბილისის ვაკის რაიონის სასამართლოში. მოპასუხე „საქსატენტის“ მიმართ და მოითხოვა გამოგონებებზე №2 (1479047); №3 (749379); №4 (1200894); №116 (1556623); №304 (965859); №325 (1692306); №605 (688154); №606 (1237151); №607 (1251848); №488 (771282); №489 (717250) და №626 (1403792) ინტელექტუალური საკუთრების დამადასტურებელი ყალბი დოკუმენტების გაცემით მიყენებული მატერიალური ზარალის 15000 ლარის ანაზღაურება და მოპასუხის მიერ ეროპორაქუნულად და გამოგონებების შესახებ“ დებულების მე-20 და 21-ე პუნქტების გერჯის ავლით მიღებული ყველა ნორმატიული აქტისა და საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის №302 დადგენილების მე-9 პუნქტის უხეში დარღვევით მიღებული 1997 წლის 14 მაისის №8 და 8 აგვისტოს №13 ბრძანებების გაუქმება.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ყალბი საატენტო სიგელების გაცემასთან დაკავშირებით მიმართა მოპასუხეს, რომელმაც წერილობით გაცემულ პასუხში ფაქტობრივად აღიარა აღნიშნული და მოუთხოვა, რომ „საქსატენტში“ მომდინარეობდა შემოაბა დამკვეთი დოკუმენტების სრულყოფაზე და გათვალისწინებული იქნებოდა მის მიერ გამოითქმული მოსაზრებები. მოსარჩელის განმარტებით, „გამოგონებების შესახებ“ დებულების მე-11 პუნქტის მიხედვით, პატენტი ადასტურებს ავტორობას და პრიორიტეტს ანიჭებს პატენტმფლობელის განსკორებულ უფლებას გამოგონებაზე, რათა გამოიგონებით მიიღოს შემოსავალი ან მოგება. პატენტმფლობელი განკარგავს გამოგონებას თავისი შეზღუდულობისამებრ, ზ. ბაბუნაშვილის განმარტებით კი იგი ვერ დებულობდა შემოსავალს „საქსატენტის“ მიერ გამოგონებებზე გაცემული საატენტო სიგელებით და თუილიდა მათ ყალბ დოკუმენტებად.

თბილისის ვაკის რაიონის სასამართლოს 1999 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილებით ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრა ზურაბ ბაბუნაშვილმა თბილისის საქალაქო სასამართლოში და მოითხოვა გასაჩივრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილება, ასევე მოითხოვა მოპასუხისთვის საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 165-ე პუნქტის საფუძველზე ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების ორი თვის ვადაში შესრულების დაკისრება და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის დადგენილებით მიღებული „გამოგონებების შესახებ“ დებულების პირველი და 56-ე პუნქტების საფუძველზე სწორად შევსებული პატენტისა და საატენტო სიგელის გაცემის დაკისრება „საქსატენტში“ შესულ ყველა გამოგონებაზე.

ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 1999 წლის 5 მარტის №154 განჩინებით საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, უკუიღვალად დარჩა გადაწყვეტილება „საქსატენტის“ მიერ გაცემული დოკუმენტების ყალბ

ლოკუმენტად ცნობისა და ზარალის ანაზღაურებაზე უარის თქმის ნაწილში, ხოლო დანაწიერ ნაწილში გადაწვეტილებას გაუქმდა და ხელახლა გარასხილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

თბილისის ვაეკ-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2001 წლის 24 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ზურაბ ბაბუნაშვილის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა დაეის საგნის არარსებობის გამო, ეკრძაოდ, სასამართლოს განმარტებით, საქსატენტის თავმჯდომარის 1993 წლის 5 მაისის ბრძანებით დამტკიცებულმა „ვაშლიანების, სასარგებლო მოედლის და სამრეწველო ნომუშის სახელმწიფო რეესტრების წარმოების წესმა“ დაკარგა ნორმატიული ძალა, ხოლო 1997 წლის 15 მაისის №8 და 1997 წლის 8 აგვისტოს №13 ბრძანებები განაცხადის განხილვისა და პატენტის შენახვის შესახებ გაუქმებულ იქნა საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 24 ოქტომბრის „სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე საუფასურის გადახდის ხისტების მოწესრიგების შესახებ“ ბრძანებულებით.

რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილებას სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ზურაბ ბაბუნაშვილმა და მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღება, რომლითაც მოასახურებდა დაეისრებოდა 50 000 აშშ დოლარის ექვივალენტი ღირსის გადახდა, ასევე „საქსატენტის“ მიერ მიღებული და სამრეწველო საკუთრების 1998 წლის №1 ოფიციალურ ბიულეტენში 12-27-ე ნომრით მოითხოვნილი ნორმატიული აქტებისა და „საქსატენტის“ თავმჯდომარის მიერ გამოქვეყნებული 1997 წლის 14 მაისის №8 და 1997 წლის 8 აგვისტოს №13 ბრძანებების ბათილად ცნობა.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 182-ე მუხლის მეოთხე პუნქტის შესაბამისად, შიშართა შეუძლებლობის საფუძველზე მოცემულ საქმესთან გარეთიანდა იმავე მხარეებს შორის არსებულ დავასთან დაკავშირებით ხარულყო სასამართლოს კოლეგიის წარმომადგომლობით არსებული საქმე გამოგონება „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილთან“ დაკავშირებით.

1999 წლის 11 იანვარს ზურაბ ბაბუნაშვილმა სარჩელი აღძრა თბილისის ვაეის რაიონის სასამართლოში მოასახურებდა „საქსატენტის“ მიმართ და მოითხოვა პატენტის გაუცუქმლობით მიყენებული მატერიალური ზიანის 10 000 ღირსის ანაზღაურება.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ 1996 წლის 12 იანვარს „საქსატენტის“ კანცელარიაში ჩაბარა მასალები გამოგონებაზე „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“, რომელიც რეესტრაციაში გატარდა 1996 წლის 30 აპრილს (განაცხადი №002236), ანუ განაცხადი რეესტრაციაში გატარდა 100 დღის შემდეგ, ხოლო სახელმწიფო სასატენტო ექსპერტიზის დადებითი გადაწყვეტილება გამოტანილი იქნა განაცხადების შეტანიდან 23 თვის შემდეგ - 1997 წლის 26 დეკემბერს. სასამართლოს მთავარ სხდომაზე საქმის განხილვის დროს ზ. ბაბუნაშვილმა აღნიშნა, რომ პატენტი გაუცუქმი იქნა, მაგრამ იგი იყო ყალბი, რადგან ვერ იცავდა მის უფლებებს.

თბილისის ვაეკ-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2001 წლის 24 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ზ. ბაბუნაშვილის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მოსარჩელის მიერ „საქსატენტში“ შეტანილი №002236 განაცხადებზე „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ პატენტი გაიცა და არ გაიზიარა მოსარჩელის მტკიცება იმის თაობაზე, რომ გაუცუქმი პატენტები იყო ყალბი, ვინაიდან, აღნიშნულ საკითხზე იყო კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად, „საქსატენტის“ მიერ გაუცუქმი პატენტები არ იყო ყალბი ლოკუმენტები. შესაბამისად, უსაფუძვლოდ იქნა მიჩნეული ამ ლოკუმენტების გაუცუქმით მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა.

რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილებას სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ზურაბ ბაბუნაშვილმა და მოითხოვა მისი გაუქმება და მოასახურებოდა 1996 წლის 12 იანვარს შეტანილი №002236 განაცხადებზე „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ 1998 წლის 13 ნოემბრამდე პატენტის გაუცუქმლობისათვის მიყენებული მატერიალური ზიანის 10 000 ღირსის გადახდის დაკისრება. ასევე მოითხოვა მოასახურებოდა მხარის მიერ, „აგურა ჩაის მიღების ხაზი ზურაბ ბაბუნაშვილი-ს“ გამოგონებაზე გაუცუქმი №1505 სასატენტო სოვლის

ორიგული ძალის მქონე დოკუმენტად აღიარებს. საოლქო სასამართლოში ზ. ბაბუნაშვილმა უარი თქვა ხასკელაციო ხარისხის მოთხოვნაზე დოკუმენტის ნამდვილობის აღიარების ნაცდობში.

თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სასჯელაციო ძალადგის 2003 წლის 29 მაისის განჩინებით ზურაბ ბაბუნაშვილის ხასკელაციო ხარისხები არ დაკმაყოფილდა. უკლებლად დარჩა თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 2001 წლის 24 ოქტომბრის გადაწყვეტილებები №2/225-01 და №2/226-01 საქმეზე.

სასამართლომ გადაწყვეტილების საფუძველად მოუთხოვა შემდეგ გარემოებებზე:

სასამართლომ არ გაიზარა სარჩელში მოთხოვნილ 12 გამოგონებაზე მოპასუხის მიერ ყალბი ხასკეტენტო სიგელის გაცემის გამო მიყენებული 10000 ლარი მატერიალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე აქლანტის მოთხოვნა იმ საფუძველზე, რომ არსებობდა თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილება, რომლითაც ზ. ბაბუნაშვილის აღნიშნული მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება ძალაში იქნა აღტოვებული თბილისის საქალაქო სასამართლოს 1999 წლის 5 მარტის №154 განჩინებით. ამდენად, სასამართლოს განმარტებით, აქლანტის ამ მოთხოვნასთან დაკავშირებით არსებობდა კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილება, რომელიც გაუქმებული არ ყოფილა, ხოლო დევა იმავე საგანზე იმავე მხარეებს შორის იმავე საფუძველზე არ დაიშვებოდა.

სასამართლომ დადგინდად მიიჩნია ის ფაქტი, რომ მოპასუხის მიერ 1992-1996 წლებში მიღებული, საქართველოს სამრეწველო საერთაშორისო 1998 წლის №1 ოფიციალური ბოლდენტში 12-27-ე ნომრით შეტანილი 16 ნორმატიული აქტისა და 1997 წლის 14 მაისის №8 და 1997 წლის 8 აგვისტოს №13 ბრძანებების ბაზაზე ცნობის შესახებ აქლანტის მოთხოვნა იყო ხანდაზმული, ვინაიდან სარჩელის აღიარების დროისათვის (1998 წლის 13 ნოემბერს) მოქმედ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 361-ე მუხლის მიხედვით, სარჩელი სადავო აქტის ბაზაზე ცნობის მოთხოვნით სასამართლოში შეიტანებოდა ერთი თვის ვადაში. მოქმედ აღმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის შესაბამისად, სარჩელი ნორმატიული აქტის ბაზაზე ცნობის მოთხოვნით სასამართლოს უნდა წარედგინოს უშუალოდ ზიანის მიყენებოდან 3 თვის ვადაში. სადავო აქტები კი, აქლანტის განმარტებით, მიღებისთანავე ლახავდნენ მის ინტერესებს და უშუალოდ აყენებდნენ ზიანს. აღნიშნულიდან გამომდინარე და იმის გათვალისწინებით, რომ სარჩელი აღიძრა მხოლოდ 1998 წლის 13 ნოემბერს, სასამართლოს განმარტებით, აქლანტმა გაუშვა 1992-1997 წლებში გამოცემული სადავო ნორმატიული აქტების გასაჩივრებისთვის სასამართლოში მომართვის ვადა.

სასამართლომ გაიზარა რაიონული სასამართლოს მსჯელობა იმის თაობაზეც, რომ გამოგონებაზე „აგურა ჩაის მიღების საზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ გაცემული №1505 საპატენტო სიგელი არ იყო ყალბი დოკუმენტი, რადგან ამავე მხარეებს შორის არსებულ დეკლარაციასთან დაკავშირებით კანონიერ ძალაში შესული თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს 1999 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილებით დადგინდად იყო მიჩნეული, რომ „საპატენტის“ მიერ გაცემული საპატენტო სიგელები არ წარმოადგენდნენ ყალბ დოკუმენტებს.

სასამართლომ ასევე უსაფუძველად მიიჩნია აქლანტის მოთხოვნა 1996 წლის 12 იანვრის შეტანილ განაცხადზე „აგურა ჩაის მიღების საზი ზურაბ ბაბუნაშვილი“ საპატენტო სიგელის 1998 წლის 13 ნოემბრამდე გაუცემლობისათვის მატერიალური ზიანის ანაზღაურების შესახებ, ვინაიდან სასამართლოს განმარტებით, პატენტის გაცემის დაგეგმვა გამოწვეული იყო გამოგონების ფორმულის და აღწერილობის დაზუსტებისა და გამოკვლევის საფასურის გადაუხდელობით, რამაც საპატენტის უწყებას ბრალი არ მიუძღოდა.

საოლქო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გასაჩივრა ზურაბ ბაბუნაშვილმა და მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღება, რომლითაც დაკმაყოფილდებოდა მისი მოთხოვნები: მოპასუხისთვის მის მიერ „საპატენტის“

კანცლარიაში 1992-1994 წლებში შეტანილ განცხადებაზე სსრკ-ის მიერ 1983-1989 წლებში გაცემული საავტორო მოწმობებისა და 1991 წლებში გაცემული სსრკ-ის პატენტების სანაცვლოდ საქართველოს რესპუბლიკის პატენტების გაუქმლობისათვის 15 000 ლარის გადახდის დაკისრება, ასევე საქართველოს საპატენტო უწყება „საქპატენტის“ ტიტულით 1992-1998 წლებში გამოცემული ფიქტიური და სამოქმედო შემოღებული საფასურის შესახებ ნორმატიული აქტებისა და ბრძანებების ბათილად ცნობა და მოასუსებისათვის 10 000 ლარის გადახდის დაკისრება.

კასაციური საკასაციო საჩივრებში მიუთითებს, რომ რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება და განჩინება გამოტანილია არასათანადო მოქმედებით, საქართველოს ინდივიდუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ მიმართ, რომელსაც საპატენტო სიგელისა და პატენტის გაცემის უფლება არ ჰქონდა. გადაწყვეტილებაში დიფიქსირებული ნორმატიული აქტები და 1997 წლის 14 მაისის და 8 აგვისტოს №8 და №13 ბრძანებები ფიქტიურია და არ წარმოადგენენ სახელმწიფო ადმინისტრაციული დაწესებულების მიერ გაცემულ სამოქმედო შემოღებულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, ვინაიდან ისინი გამოცემულია არასახელმწიფო და რეგისტრაციაში გაუტარებელ საპატენტო უწყება „საქპატენტის“ სახელით მოქმედი ფიქტიური დაწესებულების მიერ, რომელიც არ არის შექმნილი სამართლებრივი ფორმით.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატა გაეცნო საქმის მასალებს, მოიხილა მხარეთა ახსნა-განმარტებები, შემოწმა საკასაციო საჩივრების საფუძვლიანობა და ვასაჩივრებელი განჩინების კანონიერებად დასაბუთებულობა და მიიჩნევს, რომ კასაციურ შურად ბაძუნაშვილის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს უსაფუძვლობის მოტივით და უცვლელად დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და სავადასახლო საქმეთა სააქლაციო პალატის 2003 წლის 29 მაისის განჩინება შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს კასაციონის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ მის სასარჩლო განიხადებაზე რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება და სააქლაციო სასამართლოს განჩინება გამოტანილია არასათანადო მოქმედებით მიმართ და რომ „საქპატენტის“ არ ჰქონდა უფლება გაეცა მისი გამოგონების განაცხადზე საპატენტო სიგელი და პატენტი. „საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან ინტელექტუალური საკითხების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ შესახებ საქართველოს პარლამენტის 1998 წლის 28 ივლისის №392-ე ბრძანებულების პირველი პუნქტი გაუქმდა საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დეპარტამენტთან არსებული საქართველოს საპატენტო სამსახური „საქპატენტი“ და მის ბაზაზე შეიქმნა ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“. ამავე ბრძანებულების მე-2 პუნქტით ამტკიცდა ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ თანდართული დებულება, რომლის მე-4 თავის პირველი პუნქტის თანახმად, „საქპატენტი“ უფლებამოსილია საქართველოს სახელმწიფოს სახელით გასცეს დამკვეთ დოკუმენტები ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე.

საკასაციო პალატა ასევე ვერ გაიზიარებს კასაციონის მოსაზრებას, რომ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“ 1999 წლის 24 მარტს ვერ გასცემდა მის განცხადებაზე ვერც ნამდვილ და ვერც ყალბ საპატენტო სიგელს ან პატენტს იმ მიზეზით, რომ ეს ტიტული 2000 წლის 23 დეკემბერს მიიღო, რადგან როგორც აღინიშნა, ეს ორგანიზაცია საპატენტო სამსახურის „საქპატენტის“ ბაზაზე შეიქმნა საქართველოს პარლამენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით, ხოლო 2000 წლის 23 დეკემბერს ამ ბრძანებულებაში საქართველოს პრეზიდენტის №534-ე ბრძანებულებით შევიდა ცვლილებები და დამატებები.

აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ არ არსებობს კასაციონის შურად ბაძუნაშვილის საკასაციო საჩივრების დაკმაყოფილების

სამართლებრივი საუბრეები და შესაბამისად, უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის ხოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2003 წლის 29 მაისის განჩინება

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 399-ე, 404-ე, 410-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. კასატორის ზურაბ ბაბუნაშვილის საკასაციო სარჩეარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დარჩეს თბილისის ხოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2003 წლის 29 მაისის განჩინება;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ სარჩევდება.

**„საქსატენტის“ სამიანობის იურიდიულ მომსახურებად და
დღგ-ით განაუთხინილ დაუბგრაჲ ოპერაციად გინგვა**



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№36/აღ-13-კს.

24 ოქტომბერი, 2000 წ. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა
ძალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

- ო. ტაბუცაძე (თავმჯდომარე),
- ნ. კლარჯიშვილი,
- ნ. სხორტლაძე

6. კვიპლეთმულის მდინობით

კრძო საჩივრის ავტორის: საქართველოს საგადასახლო შემოსაულები სამინისტროს
საგადასახლო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხელთა ინსექციის წარმომადგენლის ლ.
წილაურის

მოწინააღმდეგე შხარის: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენ-
ტრის „საქსატენტი“ წარმომადგენლის ა. შიხაშვილის მონაწილეობით.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის
თანახმად, საქართველოს საგადასახლო შემოსაულები სამინისტროს საგადასახლო დეპარ-
ტამენტის წარმომადგენელთა მეორედ არასასატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის გამო, მათ
გარეშე განიხილა საქართველოს საგადასახლო შემოსაულები სამინისტროს საგადასახლო
დეპარტამენტის მსხვილ გადამხელთა ინსექციის უფროსის ე. დავითოვის კრძო საჩივარი
საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეგი-
ის 2000 წლის 22 აგვისტოს განჩინების გაუქმების თაობაზე.

საკასაციო ძალატამ მოსამართლე ნ. კლარჯიშვილის მოხსენების, მხარეთა ახსნა-განმარ-
ტებების მოსმენის, საქმის მასალების, სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განჩინებისა და
კრძო საჩივრის გაცნობის შულგად

გ ა მ ო ა რ კ ე ბ ა :

საქართველოს საგადასახლო შემოსაულები სამინისტროს საგადასახლო სახელმწიფო
დეპარტამენტის მსხვილ გადამხელთა ინსექციის 2000 წლის 16 თებერვლის №52 და 3
მარტის №79 ბრძანებების საუთუელზე 10 მარტს შემოწმდა ინტელექტუალური საკუთრების
ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ ბოუეუტთან ანგარიშსწორების სისწორე და უცხო ქვეყ-
ნის განაცხადებზე შესრულებული პოცედურებისათვის ბოუეუტის ხასარგებლოდ დავოცხა
614327 ლარის დღგ-ს გადახდა.

შემოწმებაძლე „საქსატენტი“ ხელმძღვანელობდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს
1997 წლის წერილებით №1-06/62/1051, №07-1-07/226/2926, რომლებმაც განმარტებულა,
რომ პატენტი და ლიცენზია წარმომადგენს არამატერიალურ ქონებას, რომელსაც მოიყავს
საქონელი, ამიტომ „საქსატენტზე“ გავრცელდება საგადასახლო კოდექსის 102-ე მუხლის
შულაეთი და „საქსატენტის“ მიერ არამატერიალური აქტივების (პატენტის, ლიცენზიის) ექს-
პორტი დღგ-ს ნულოვანი განაკეთით დაიხგრება.

საქართველოს საგადასახლო შემოსაულები სამინისტროს საგადასახლო დეპარტამენტის

2000 წლის 6 ივნისის №04-2-6/163/1624/661 წერილით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის შესაბამისად, „საქსტენტს“ ფინანსური სანქციის, საურაისის სახით დამატებით დაეკისრა 349473 ლარის, სულ 963800 ლარის გადახდა.

2000 წლის 16 ივნისის საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტისა და მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციის მიმართ სარჩელი აღძრა საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა „საქსტენტმა“ და მოითხოვა:

ა). საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის ბათილად ცნობა;

ბ). 963800 ლარის დღე-ს დავალიანებაზე მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციის მიერ 2000 წლის 15 ივნისს „საქსტენტის“ მომსახურე – „საქართველოს ბანკსა“ და „გაერთიანებულ ქართულ ბანკში“ წარდგენილი №430 და 431 საინკასო დავალების ბათილობა.

გ). საქმეზე გამოტანილი ვადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე №430; 431 საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყვეტა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 16 ივნისის განჩინებით მოსარჩელის შუამდგომლობა სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით №430,431 საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყვეტის შესახებ დაკმაყოფილდა, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლისა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

2000 წლის 22 აგვისტოს „საქსტენტმა“ კვლავ მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს და მოითხოვა მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციის 2000 წლის 18 აგვისტოს №4558; 559 საინკასო დავალებების ბათილად ცნობა და სარჩელის უზრუნველყოფის სახით, ასევე, მოითხოვა ზემოაღნიშნული საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყვეტა, რომლითაც 2000 წლის 10 მარტის სადავო აქტის საფუძველზე უნდა მომხდარიყო „საქსტენტის“ საბანკო ანგარიშებიდან დღე-ს ძირითადი დავალიანების – 580865 ლარის ჩამოწრა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს კოლეგიამ 2000 წლის 22 აგვისტოს დაკმაყოფილა მოსარჩელის შუამდგომლობა სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ და საქმეზე ვადაწყვეტილების გამოტანამდე შეაჩერა №4558; 559 საინკასო დავალებების მოქმედება, იმავე საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლისა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე.

შეორე დღესვე, 2000 წლის 23 აგვისტოს, მოსარჩელე „საქსტენტმა“, ისევ მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს დამატებითი სარჩელით, რომელშიც მიუთითა, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ თბილისის საოლქო სასამართლოს 2000 წლის 22 აგვისტოს განჩინების ასლების „საქსტენტის“ მომსახურე „საქართველოს ბანკსა“ და „გაერთიანებულ ქართულ ბანკში“ ჩაბარებამდე მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციის ზეწოლით ბანკებმა განხორციელეს მის ანგარიშზე იმ მომენტისათვის რიცხული თანხების 66307,86 აშშ დოლარისა და 303,29 ლარის ჩამოწრა. იმავდროულად მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციამ წარადგინა 2000 წლის 22 აგვისტოთი დათარიღებული ძალი საინკასო დავალებები №589 – „გაერთიანებულ ქართულ ბანკში“ და უნორმო საინკასო დავალება – „საქართველოს ბანკში“, 580865 ლარის დღე-ს ძირითადი დავალიანების დაფარვაზე. „საქსტენტი“ ამგვარადვე სარჩელის უზრუნველყოფის სახით ითხოვდა მსხვილ გადასხედელთა ინსპექციისათვის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების სადავო აქტის საფუძველზე ყოველგვარი საინკასო დავალებების წარდგენის აკრძალვას, რადგან სასამართლოს მიერ ვადაწყვეტილების გამოტანამდე საინკასო დავალების აღსრულება – მისი ანგარიშებიდან 580865 ლარის ჩამოწრა – უდიდეს ფინანსურ ზიანს მიყენებს „საქსტენტს“ და საერთოებს შეუქმნის მის ნორმალურ ფუნქციონირებას. ამასთან, შეუსაბამობა საინკასო დავალებებში მითითებულ დარიცხულ თანხებშიც, რადგან 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტით „საქ-

პატენტს" დაეკისრა დღგ-ს ძირითადი დაეკისრება 614327 ლარი, ხოლო 22 აგვისტოს ბოლო საინკასო დავალებებით დარიცხული დღგ-ს ძირითადი დაეკისრების თანხა შეიკავებს 580 865 ლარს, მაშინ, როდესაც 66307,86 აშშ დოლარი და 3030,29 ლარი „საქსატენტის“ ანგარიშებიდან უკვე ჩამოწრილია.

თბილისის სააღიკო სასამართლოს 2000 წლის 23 აგვისტოს განჩინებით დაკმაყოფილდა „საქსატენტის“ დამატებითი სასარჩელო განცხადებაში ჩამოყალიბებული შეუძლოებლობა საჩრელოს უზრუნველყოფის სახით 2000 წლის 22 აგვისტოს №589 და უნაბრო საინკასო დავალებების მოქმედებას შეწყვეტისა და 2000 წლის 10 მარტის სადავო შემოსწავების აქტის საფუძველზე, მსხვილ გადახდელთა ინსპექციისათვის შემდგომში საინკასო დავალებების წარდგენის აკრძალვის თაობაზე, შემდეგი მოტივებით:

სასამართლო კოლეგიას უკვე ორიჯერ ქონდა მსჯელობა მოცემული საქმის მოსამზადებელ სტადიაზე საჩრელოს უზრუნველყოფის სახით ანალოგიური ღონისძიების (საინკასო დავალების მოქმედების შეწყვეტა) განხორციელების თაობაზე და ორიჯე შემთხვევაში დაკმაყოფილდა მოსარჩელის შეუძლოებლობა, რადგან ანგარიშიდან სადავო თანხის – 580865 ლარის ჩამოწერა დიდ ზიანს მოუტანს მოსარჩელეს და არსებითად საჩრელოს დაკმაყოფილების შემთხვევაში კი მნიშვნელოვნად გააძვირებს „საქსატენტის“ სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების აღსრულებას. ამასთან შეუსაბამობა შემოსწავების აქტით დარიცხულ დღგ-ს ძირითადი გადასახადის თანხასა და საინკასო დავალებაში მითითებულ თანხას შორის. ამიტომ კოლეგიამ აბეჯერდად მიზანშეწონილად ჩათვალა „საქსატენტის“ შეუძლოებლობის დაკმაყოფილება.

თბილისის სააღიკო სასამართლოს 2000 წლის 22-23 აგვისტოს განჩინებებზე, ექვსო საჩრელო შეიტანა მოასსუე – მსხვილ გადახდელთა ინსპექციამ, ითხოვს მათ გაუქმებასა და 580865 ლარის ბოუჯეტის სასარგებლოდ გადახდის მიზნით, საინკასო დავალებების ამოქმედებას შემდეგი საფუძველზე:

1. სასამართლო კოლეგიამ განჩინებების განმარტებით ნაწილში მოუთითა, რომ ხელმძღვანელობის საქართველოს საბოქალაქო სასროცესო კოდექსის 191-ე, 194-ე და 198-ე მუხლებით საჩრელოს უზრუნველყოფის ღონისძიებების შესახებ, რისი უფლებაც მას არ გააძნედა საქართველოს ადმინისტრაციული სასროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილიდან გამოძღონარე. საინკასო დავალება წარმოადგენს ადმინისტრაციულ აქტს. ამიტომ საქმის წარმოება უნდა მომდინარეობდეს საქართველოს ადმინისტრაციული სასროცესო კოდექსის მოხუდით, შესაბამისად, საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყვეტაზე სასამართლოს უნდა ეხელმძღვანელებოდა საქართველოს ადმინისტრაციული სასროცესო კოდექსის 29-ე და 30-ე მუხლებით.

2. საქართველოს ადმინისტრაციული სასროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად სასამართლოს არ ქონდა №№558; 559 საინკასო დავალებების შეწყვეტის უფლება. მოწინააღმდეგე მხარე – საქართველოს ინტელექტუალური საკითხების ეროვნული ცენტრის – „საქსატენტის“, წარმომადგენელი ექვსო საჩრეოს არ იზარებს, თვლის, რომ საჩრელოს უზრუნველყოფის შესახებ სააღიკო სასამართლოს 2000 წლის 22-23 აგვისტოს განჩინებები კანონიერია. გამოტანილია საქართველოს საბოქალაქო და ადმინისტრაციული სასროცესო ნორმების დაცვით და მათი გაუქმების სამართლებრივი საფუძველი არ არსებობს. ამასთან, განმარტავს, რომ საქმის გადაწყვეტაზე საჩრელოს უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუტარებლობა და №№558; 559 საინკასო დავალებებით მათი ანგარიშიდან 580865 ლარის ჩამოწერა, რომ ნამდვილად დიდი ფინანსურ ზიანს მოაყენებს მოსარჩელის, უდავო ფაქტია. ასევე, ცხადია, ის ეკონომიკური შედეგები, რაც ამ ღონისძიების გამოუყენებლობას მოაყენებს, ეკრძოდ, საჩრელოს დაკმაყოფილების შემთხვევაში, ამაშიმდელი სეკესტრირებული ბოუჯეტის პირობებში, თუ საერთოდ შეუძლებელი არ გახდება თანხის დაბრუნება, მნიშვნელოვნად მაინც გაძვირდება გადაწყვეტილების აღსრულება. გარდა ამისა, მსხვილ გადახდელთა ინსპექციამ უკანონოდ, ბანკებზე ზეწოლით უკვე მოახდინა „საქსატენტის“ საბანკო ანგარიშიდან 66307,86 დოლარისა და 303,29 ლარის ჩამოწერა და ახალი საინკასო დავალებები წარადგინა „საქსატენტის“ მომსახურე ბანკებში. სადავო საინკასო

დავლებებსა და შემოსების აქტივ დარიცხულ დღე-ს გადასახლის თანხას შორის არის მნიშვნელოვანი სხვაობა. რაც საინკასო დავალებების კანონიერებას ჰაიკვოდ ხდის. ყოველივე ზუსტად აღნიშნულის გათვალისწინებით სასამართლოს უკონდა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და 30-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სამეც საუფლებელი საინკასო დავალებების შესაჩერებლად. მის განმარტებით კანონიერია და თხოვს უცვლელად დატოვებას.

საკასაციო პალატა მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, კერძო საჩივრის დასაბუთებულობისა და საუფლებლიანობის შემოწმების, გასაჩივრებული განმარტებისა და საქმის მასალების შესწავლის შედეგად თქვით, რომ კერძო საჩივრის დატყუარებულებაზე მსხვილად გადამხდელთა ინსპექციის უარი უნდა ეთქვას უსაუფლებლობის გამო და უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახლო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 22-23 აგვისტოს განჩინება ხარხელის უზრუნველყოფის შესახებ. შემდეგ ვარებობათა გამო:

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით საინკასო დავალებების მოქმედების შეჩერებაზე თბილისის საოლქო სასამართლოს კოლეგიას გამოტარალი აქვს ხუთი განჩინება: 2000 წლის 16 ივნისს, 23 ივნისს, 22 აგვისტოს, 23 აგვისტოსა და 25 აგვისტოს. ხუთივე განჩინება მართებულად ეუფლება საქართველოს სამქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლსა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 პუნქტს. ამავე კოდექსის 29-ე მუხლის მე-2 ნაწილი, მართალია, | ნაწილით დადგენილი ზოგადი წესისაგან განსხვავებით თვალისწინებს გადასახდების გადახდასთან დაკავშირებული წარდგენით, მაგრამ კოლეგიის მიერ მოითხოვული მე-3 ნაწილის თანხმად, მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაშიც მხარე უფლებამოსილია მიმართოს სასამართლოს ადმინისტრაციული აქტის შეჩერების მოთხოვნით. ამდენად, №№ 558; 559 საინკასო დავალებების მოქმედების შეჩერების მოთხოვნაზე „საქსატრენის“ პროცესუალური უფლება გათვალისწინებულია საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, რომელშიც ასევე მოითხოვლია ამ მოთხოვნის დატყუარებულების პირობებიც. კერძოდ, ამავე კოდექსის 30-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, მხარის მოთხოვნით სასამართლოს შეუძლია გადასახდებთან დაკავშირებული აქტის მოქმედება შეაჩეროს მხოლოდ მკაცრად განსაზღვრულ 3 შემთხვევაში:

1. თუ არსებობს დასაბუთებული ეჭვი ადმინისტრაციული აქტის კანონიერების თაობაზე;
2. თუ მისი გადადებული აღსრულება არსებით ზიანს აყენებს მხარეს;
3. თუ შეუძლებელს გახდის მისი (მხარის) კანონიერი უფლების ან ინტერესის დაცვას.

აქტის შეჩერების პირველ აუცილებელ პირობის (ადმინისტრაციული აქტის კანონიერების თაობაზე დასაბუთებული ეჭვი) საფუძვლად ხოლქო სასამართლოს კოლეგიამ 2000 წლის 16 და 23 ივნისის განჩინებებში სწორად მოითითა მსხვილად გადამხდელთა ინსპექციის მხრიდან საგადასახლო კოდექსის 243-ე მუხლის უგულებელყოფაზე. კერძოდ, ამ მუხლის პირველი ნაწილის თანხმად, გადასახდის სადავო თანხა შესაძლებელია გადახდოლი იქნეს სასამართლოში სარჩელის აღჭერის მოუხდევად, მაგრამ პირველი ნაწილის ბოლო წინადადების მიხედვით: „ჯარიმა და სადავო საურაეები ამოიღება სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე“. მსხვილად გადამხდელთა ინსპექციის მიერ №№ 430; 431 საინკასო დავალებები 2000 წლის 15 ივნისს წარდგენილი იქნა 963800 ლარის გადახდაზე, რომელიც მოიცავდა 2000 წლის 10 მარტის შემოსების სადავო აქტივ დარიცხულ დღე-ს ძირითადი გადასახდის თანხას - 614327 ლარს და საგადასახლო კოდექსის 252-ე მუხლის პირველი ნაწილით დარიცხულ ფინანსურ საწკიას - 349473 ლარს. ამდენად, საგადასახლო კოდექსის 243-ე მუხლის ოგნორირებით წარდგენილი №№ 430; 431 საინკასო დავალებების შეჩერება, საკასაციო პალატის აზრით, უდავოდ კანონიერი იყო.

საკასაციო პალატა, ასევე, მართლზომიერად მიიჩნევს, კოლეგიის მიერ 2000 წლის 18 აგვისტოს №№ 558; 559 საინკასო დავალებების შეჩერებას საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 30-ე მუხლის პირველი ნაწილის ამავე პირობის საფუძველზე.

ენიდან თვით საინკასო დავალებამა მითითებული, რომ „გადიხვეწიება შემოსულების აქტით დარიცხული დღგ-ს ძირითადი დავალიანება 580865 ლარი“. თავად შემოსულების აქტით კი „საქსტენტის“ დარიცხვა დღგ-ს გადასახადი 614327 ლარი. იმ ფაქტს, რომ საგადასახადო სამსახურის მიერ „საქსტენტის“ შემოსულებაზე შედგა მხოლოდ ერთი, 2000 წლის 10 მარტის აქტი, კერძო საჩივრის აქტივობა აღარცაა. ამდენად, №558; №559 საინკასო დავალებებში მითითებულ დღგ-ს თანხას – 580865 ლარსა და შემოსულების სადავო აქტზე მითითებულ იგივე თანხას შორის – 614 327 ლარი, არის პრინციპული განსხვავება. აქედან გამომდინარე, საინკასო დავალებების კანონიერებაზე საოლქო სასამართლოს ექვი საუფუძლიანთა და საინკასო დავალებების მოქმედება შეკრებილია ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და 30-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად და არ არსებობს კოლეჯის 22-23 აგვისტოს განჩინებების გაუქმების საუფუძლები.

საკასაციო პალატა თვლის, რომ უდავოა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 30-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული აქტის შეკრების შემდეგ 2 საუფუძელი, კერძოდ; ის, რომ №№558; 559 საინკასო დავალებების საუფუძელზე „საქსტენტის“ ანგარიშთან 580865 ლარის ჩამოწერა მოსარჩელის უუჭველად დიდ ზიანს მიყენებს და მძიმე ფინანსურ მდგომარეობაში ჩაყენებს. ქვეყნის ბიუჯეტის სექსტრისა და მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, ასევე, ნათელია, რომ საინკასო დავალებების აღსრულება სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში, გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას – „საქსტენტის“ კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვას.

ამდენად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ „საქსტენტის“ შუამდგომლობები სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით №№558; 559 საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყობაზე კანონიერია, საოლქო სასამართლოს კოლეჯის ქორდა. ადმინისტრაციული აქტის შეკრებისათვის კოდექსით გათვალისწინებული საბიუჯეტო პირობა, საოლქო სასამართლო კოლეჯის განჩინება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და 30-ე მუხლის პირველი ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნათა შესტი დავით არის გამოტანილი. კოლეჯის საპროცესო ნორმები არ დაურღვევია, ამიტომ კერძო საჩივარს დაკმაყოფილებაზე უარი უნდა ეთქვას უსაუფუძლოდობის გამო და უკუვლად უნდა დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული საპროცესოსა და საგადასახადო საქმეთა კოლეჯის 2000 წლის 22 აგვისტოს განჩინება დავის გადაწყვეტამდე №№558; 559 საინკასო დავალებების მოქმედების შეწყობის თაობაზე.

ამასთანავე, საკასაციო სასამართლო მითითებს საქართველოს საგადასახადო შემოსულების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გამამხდელთა ინსპექციას საქართველოს კონსტიტუციის 82-ე მუხლის მე-2 პუნქტზე, რომლის მიხედვითაც „სასამართლოს აქტები სავალდებულოა ეყლა სახელმწიფო ორგანოსა და პირისათვის ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე“. საქართველოს კონსტიტუცია, როგორც უზენაესი კანონი, პირდაპირ მოქმედებს და მასში განმტკიცებული პრინციპების დაცვა თანაბრად სავალდებულოა როგორც მოქალაქეთათვის, ასევე სახელმწიფო ორგანოსა და საჯარო მოსამსახურეთათვის, მათ შორის მსხვილ გამამხდელთა ინსპექციის თანამდებობის პირთათვისაც და რაიმე თვითნებობა ან სასამართლოსადმი დაუმორჩილებლობა, ასევე მისი აქტების შეუსრულებლობა შესაბამის სამართლებრივ შედეგებს იწვევს.

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419, 420-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ა მ ა :

1. საქართველოს საგადასახადო შემოსულების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გამამხდელთა ინსპექციის უფროსის ე. დავითურის კერძო საჩივარი

არ დასაყოფილებს.

2. უცვლელად დარჩეს თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 2000 წლის 22-23 აგვისტოს განჩინებები.

3. უზენაესი სასამართლოს განჩინება სამოლოა და არ განსაზღვრება.



გ ა დ ა წ ყ ე ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№3/17-2001

31 იანვარი, 2001წ., ქობილის

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატამ

შემდეგი შესაძგენლობით: **ითხოვრა (თაყვალმარე),
ილევამუილი,
ტ.ზამხახიძე**

ე. იქიხიასის მდივნობით

მოსარჩელე: საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ წარმომადგენლების დეპარტამენტი, ზნეუარიძის, რატიკაძის, ა.შინაშვილის.

მომასხუხე: საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის წარმომადგენლების ე.ხანიშვილის, ადასამიძის; საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს მსხვილ ვადამხელთა ინსპექციის წარმომადგენლის ლ.წიფილაურის მონაწილეობით.

განიხილა მოსარჩელე საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ სარსელი, მომასხუხე – საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის და მსხვილ ვადამხელთა ინსპექციის მიმართ. მოსარჩელე ითხოვს:

1. „საქპატენტის“ საქმანობა მონეულ იქნეს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტის მეხამე აბზაცში მითითებულ იუროდოლ მომსახურებად, რომლის უცხოურ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე განეეის ადგილად ითილება მომსახურების მიძღები მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელი, რომელთანაც ეს მომსახურება უფრო მეტადაა დაკავშირებული და აღნიშნული კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მე-2 წინადადების თანახმად ჩათვალოს, რომ „საქპატენტის“ მიერ განეული ამგვარი ოქერაციები, როგორც საქართველოს ფარგლებს გარეთ განეული მომსახურება არ განეუთენება დღე-ით დასაბგერ ოქერაციებს.

2. საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ ვადამხელთა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტი ბათილად იქნეს ცნობილი იმ ნაწილში, რომლითაც „საქპატენტის“ მიერ უცხოურ განსახადებაზე განეული მომსახურება მიუთენებულა დღე-ით დასაბგერ ოქერაციად და „საქპატენტის“ დათისრებული აქეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 614327 ლარის გადახდა.

3. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს საგადასახადო დეპარტამენტის თაყვალმარის პირველი მოადგილის ათავართილაძის 2000 წლის 6 ივნისის №04-2-ბ/16.3/1624/66: წერილი (გადაწვეტილება) და მის საფუძველზე „საქპატენტისათვის“ საერატის სახით 349479 ლარის დათისრება.

4. ბათილად იქნეს ცნობილი 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის საფუძველზე

სს „საქართველოს ბანკს“ და „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ მთავრობის ფილიალში წარდგენილი №430, №431, №558, №559, №589 და უნებრო სანკასო დაეაღებები.

5. დაუბრუნდეს „საქსტრანს“ 2000 წლის 18 აგვისტოს №558 და №559 სანკასო დაეაღებების საფუძველზე უკანონოდ ჩამოჭრილი 66307,87 აშშ დოლარი და 303,29 ლარი.

ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

მოსარჩელემ, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა „საქსტრანს“ 2000 წლის 16 ივნისს სარჩელი აღძრა თბილისის სალქო სასართლოში საქართველოს საგადასახლო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახლო დეპარტამენტისა და მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის მამართ და მოითხოვა:

1. საქართველოს საგადასახლო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახლო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის სათილად ცნობა იმ ნაწილში, რომლითაც „საქსტრანსის“ მიერ უცხოურ განცხადებაზე გაწეული მომსახურება მიკუთვნებულია დღე-ით დასაბეგრ, ოპერაციად და დაკისრებული აქვს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 614327 ლარის გადახდა.

2. საქართველოს საგადასახლო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახლო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ათაკარტიქლადის 2000 წლის 6 ივნისის №04-2-6/163/1624/66/ წერილის (გადაწყვეტილების) და მის საფუძველზე „საქსტრანსისთვის“ საურავის სახით 349479 ლარის დაკისრების სათილად ცნობა.

3. საქართველოს საგადასახლო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახლო სახელმწიფო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის 2000 წლის 15 ივნისის №430 და №431 სანკასო დაეაღებების სათილად ცნობა.

4. საქართველოს საგადასახლო კოდექსის 107-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე „საქსტრანსის“ საქმანობის ორიდოულ მომსახურებად ცნობა, რომელზეც უნდა გაერკეულდეს ამავე კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 პუნქტი.

სასამართლო განხილვისათვის მომზადების სტადიაზე მოსარჩელემ გაზარდა სასარჩელო მოთხოვნა და მოითხოვა 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის საფუძველზე წარდგენილი №558, №559, №589 და უნებრო სანკასო დაეაღებების სათილად ცნობა, 2000 წლის 18 აგვისტოს №558 და №559 სანკასო დაეაღებების საფუძველზე უკანონოდ ჩამოჭრილი 66307,87 აშშ დოლარის და 303,29 ლარის დაბრუნება, სასამართლოს მოთვარ სხდომაზე კი მოსარჩელემ დაზუსტა თავისი სარჩელი იგვარად, რომ მოითხოვა „საქსტრანსის“ საქმანობა მიჩნეულ იქნეს საგადასახლო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტის შესამე აბაკში მითითებულ ორიდოულ მომსახურებად, რომლის უცხოურ ფიზიკურ და ორიდოულ პირებზე გაწევის ადგილად ითილება მომსახურების მოქები მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოყელი, რომელთანაც ეს მომსახურება უფრო მეტადაა დაკავშირებული და აღნიშნული კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მე-2 წინადადების თანხმად ჩითივალის, რომ „საქსტრანსის“ მიერ გაწეული ამავე ოპერაციები, როგორც საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაწეული მომსახურება არ განეკუთვნება დღე-ით დასაბეგრ ოპერაციებს. მოსარჩელემ არ მოითხოვა მასზე საქართველოს საგადასახლო კოდექსის 102-ე მუხლის საფუძველზე დღეს სლოიანი განაკეთის გაერკელება.

მოსამხედებმა, საქართველოს საგადასახლო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახლო დეპარტამენტმა და ამავე სამინისტროს მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციამ სარჩელი არ სცნეს და უარი განაცხადეს მის დაქმყოფილებაზე იმ მოტივით, რომ „საქსტრანსის“ მიერ უცხოურ ორიდოულ და ფიზიკურ პირების განცხადებაზე გაწეული საქმანობა არ წარმოადგენს საგადასახლო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ პუნქტის შესამე აბაკში მითითებულ ორიდოულ მომსახურებას და რომ ეს საქმანობა წარმოადგენს კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტით გათვალისწინებულ ეკონომიკურ საქმანობას და საქართველოს საგადასახლო კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესამხმისად წარმოადგენს დღე-ით დაბეგრის ობიექტს.

ს ა მ ი ტ ი ე ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასმართლომ თავისი შინაგანი რწმენით შეაფასა საქმეზე მოპოვებული მტკიცებულებები, იხელმძღვანელა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-17 მუხლის 1 ნაწილით, მე-7 მუხლის 1 ნაწილით, 90-ე მუხლით, 96-ე მუხლის მეორე ნაწილით, 107-ე მუხლით, საქართველოს სასაქონლო კანონით, საქართველოს კანონით სასაქონლო ნიშნების შესახებ, ჩარმატული აქტების შესახებ კანონით, საქართველოს ეკონომიკის მინისტრის 1997 წლის 27 ივლისის №51 ბრძანებით „სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საოპერაციების დამტკიცების შესახებ“, საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №332 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქსატენტის“ დებულებით, მიიჩნია, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაეკმაყოფილებს შემდეგ გარემოებათა გამო:

2000 წლის 10 მარტის საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის შემოწმების საფუძველზე, მოსარჩელეს – საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქსატენტს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დამატებით დაერიცხა 614327 ლარი დღე საურაეი და არ დაერიცხა ჯარიმა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 254-ე მუხლის მე-4 პუნქტის გათვალისწინებით. მოსარჩელისათვის დამატებით დღე-ს დარიცხვის საფუძველზე გახდა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტით გათვალისწინებული საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელება, 1997 წლის ოქტომბრიდან 1999 წლის დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში, რაც შემდეგში გამოიხატა: „საქსატენტის“ მიერ მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციაში წარმოდგენილ დღე-ს დელარაციებში დასაბეგრი ბრუნების დიფერენცირებულია როგორც 20%-იანი განაკვეთით დასაბეგრი ბრუნვა. საქართველოს იურიდიულ და ფიზიკურ პირებისაგან დადგენილი საფასურით მიღებულ ოანსების მიმართ და ნულთან განაკვეთით დასაბეგრი ბრუნვა, უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირების სახელით პატენტრწმუნებულების განაცხადებზე გაწეული პროცედურებისათვის გადახდილი თანხების მიმართ.

2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტი დარიცხულ თანხასთან დაკავშირებით, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა „საქსატენტმა“ გაასაჩივრა შემდგომ საგადასახადო ორგანოში, საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დესპარტამენტში. დესპარტამენტის პირველი მოადგილის ათავართქილადის 2000 წლის 6 ივნისის წერილის შესაბამისად საგადასახადის გადამხდელის საჩივარი არ დაეკმაყოფილა როგორც უსაფუძვლო და არაკანონიერი, „საქსატენტის“ მიერ გაწეული საქმიანობა მიწვეულ იქნა საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტით გათვალისწინებული საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულ საქმიანობად. გარდა ამისა შემდგომმა საგადასახადო ორგანომ მიიჩნია, რომ „საქსატენტის“ მიმართ საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის შესაბამისად არ იყო გამოყენებული ფინანსური სანქცია – საურაეი და მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციას დაეკალა ძირითადი გადასახადის თანხებზე საურაეტის დარიცხვა.

შემდგომში დიფერენცირების და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე საქართველოს მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციამ 2000 წლის 15 ივნისს გამოსცა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, საიდან დაეკალა (განკარგულა) საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ მიმართ დღე-ს დელარაციების სულ 963800 ლარის გადახდების თაობაზე (ძირითადი თანხა 614327 ლარი, საურაეი 349473 ლარი).

სასმართლოს მიიჩნია, რომ საგადასახადო ორგანოს მიერ მოსარჩელეს სწორად დაერიცხა დღე-სა და საურაეტის გადახდები შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებების სამართლებრივ უზრუნველყოფას ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში. „საქსატენტი“ უფლებამოსილია საქართველოს სახელით გასცეს დამკვეთ დოკუ-

მენტები ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე თავისი კომპეტენციის ფარგლებში მიიღოს გადაწყვეტილებანი, რომელთა შესრულება აუცილებელია ფიზიკური და იურიდიული პირებისათვის, წარმოადგინოს საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციაში.

„საქსატენტი“ თავისი ძირითადი ფუნქციების განხორციელებისას ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან იღებს დადგენილი წესით განსაზღვრულ საფასურებს. საფასურები და სხვა შემოსავლები ირიცხება „საქსატენტის“ ანგარიშზე, რომელსაც განაჯავებს მხოლოდ „საქსატენტი“ (საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ივნისის №392 ბრძანებულებით დამტკიცებული ინტელექტუალური საკუთრების ერთეული ცენტრი „საქსატენტის“ დებულება; შეტანილია ცვლილებები საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 23 დეკემბრის №534 ბრძანებულებით; თავი I, მუხლი I; თავი III; თავი IV მუხლი 1,2; თავი V მუხლი 3).

ამდენად, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში „საქსატენტი“ ასრულებს სახელმწიფოსაგან კანონმდებლობის საფუძველზე დელეგირებულ საჯარო-სამართლებრივ უფლებამოსილებებს, გამოსცემს ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტებს, რის გამოც „საქსატენტის“ მიერ უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირების უფლებების სამართლებრივი უზრუნველყოფა და ამ სფეროში განხორციელებული საქმიანობა არ შეიძლება განხილულ იქნეს როგორც საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტის მესამე აბზაცში მითითებული იურიდიული მომსახურება. მართალია, საქართველოში მოქმედი არც ერთი ნორმატიული აქტი არ იძლევა იურიდიული მომსახურების ცნების განმარტებას, მაგრამ სასამართლოს აზრით, იურიდიული მომსახურება – შეიძლება წარმოიშვას მხოლოდ თანასწორუფლებიანი სუბიექტების ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე და ემსახურებოდეს მხოლოდ თავად მომსახურების მიმღების ინტერესს. მაშინ, როდესაც „საქსატენტის“ საქმიანობა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში გამოიხატება ხელისუფლებითი ფუნქციების განხორციელებაში და „საქსატენტი“ უფლებამოსილია კანონმდებლობის საფუძველზე არ დააკმაყოფილოს პირის გაანცხადი ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტზე დამკვეთი ლოკენტის გაცემის თაობაზე, ე.ა. არ მოახდინოს პირის ინტერესის სამართლებრივი უზრუნველყოფა.

საგადასახადო კანონმდებლობით, დამატებული ღირებულება წარმოადგენს საქონლის (მომსახურების და სამუშაოების) ღირებულების იმ ნაწილს, რომელსაც მწარმოებელი ამტკებს მესამე პირებისაგან შექმნილი იმ ნედლეულის, მასალების, სამუშაოებისა და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც გამოიყენება წარმოების პროცესში. ღირებულება გადამხდელთა ფიზიკური და იურიდიული პირები. მათ შორის არაფიზიკური ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებიც საქართველოში ახორციელებენ საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 90-ე, 92-ე მუხლის მეორე ნაწილი).

დამატებული ღირებულების გადასახადით დაბეგრის ობიექტა დასაბეგრი ოპერაცია ანუ პირის მიერ საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდება, მათ შორის უსასყიდლოდ, თუ ისინი ითვლება განხორციელებულად საქართველოს ტერიტორიაზე (საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის მეორე ნაწილი).

ამდენად, დაბეგრის ობიექტის წარმოშობის ცვალებადი ნიშანს წარმოადგენს ტერიტორიულობის პრინციპი, რადგან დაბეგრის ობიექტი შეიძლება წარმოიშვას მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიაზე.

„საქსატენტის“ საქმიანობა განხორციელებული უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის ჩაითვლება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად, კონკრეტულად მომსახურების მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელი ყველთვის საქართველოა. როგორც ადრე მოქმედი სასაქონლო ნიშნების შესახებ დებულებით, ისე ამჟამად მოქმედი საქართველოს სასატენტო კანონით, სასაქონლო ნიშნების შესახებ კანონით: პირი, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიაზე არ გააჩნია მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი ან უცხო ქვეყნის იურიდიული პირი, ან მისი წარმომადგენელი „საქსატენტთან“ ურთიერთობას წარმოადგენს მხოლოდ საქართველოში ატესტირებული და რეესტრში რეგისტრირებული პატენტრწმუნებულის

მეშვეობით და პატენტრწმუნების მეშვეობით ახორციელებს მთლიანად ან ნაწილობრივ ინტელექტუალური საკუთრების დაცვას საქართველოს ტერიტორიაზე.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად უცხოური ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად საქართველოში ითვლება გადასახადის გადასხდელის დაწესებულება, რომლის მეშვეობითაც ის მთლიანად ან ნაწილობრივ ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, რწმუნებული პირის საქმიანობის ჩათვლით.

- პირად, საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული უცხოური ფიზიკური პირის ან უცხოური საწარმოს მუდმივი დაწესებულება საქართველოში პატენტრწმუნებულია და „საქ-პატენტის“ მიერ რწმუნებულისათვის საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდება ჩაითვლება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, „საქპატენტის“ საქმიანობის „ოურიდულ მომსახურებად“ აღიარების შემთხვევაში კი ასეთი საქმიანობა საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად ჩაითვლება.

საგადასახადო კანონის შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკის მინისტრის 1999 წლის 27 ივლისის (ძალაშია 1999 წლის 1 ოქტომბრიდან) №51 ბრძანება „სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურების დამტკიცების შესახებ“, რომლის თანახმადაც სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურები განსაზღვრულია დამატებული ღირებულების გათვალისწინებით. „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად მინისტრის ბრძანება არის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი, რომელიც მოქმედებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და საგადასახადო შესასრულებლად, როგორც საგადასახადო ორგანოსათვის, ისე გადასხდელისათვის.

ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით „საქპატენტის“ საქმიანობა უცხო ქვეყნის ფიზიკური და ოურიდული პირების ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის უზრუნველყოფის სფეროში საგადასახადო ორგანოების მიერ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად სწორად იქნა მიჩნეული საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულ საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდებად, ე.ი. დამატებული ღირებულების გადასახადი დასაბეგო ობიექტად და არ არსებობს სარჩელის დაკმაყოფილების როგორც ფაქტობრივი, ისე სამართლებრივი საფუძველი. ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის შესაბამისად მოსარჩელეს სწორად დაერიცხა საურავი ვადაგასულ საგადასახადო გადასხდელებზე და კოდექსის 254-ე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე სწორად არ დაერიცხა ამ მუხლით გათვალისწინებული ჯარიმა, რადგან გადასახადის თანხის შემცირება მოხდა შესაბამისი ორგანოების მიერ მიცემული არასწორი წერილობითი მოითხოვნის საფუძველზე. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 248-ე მუხლის საფუძველზე, დარიცხული თანხების ოდენობაზე მოსარჩელის დასაბუთებული მოთხოვნის არარსებობის გამო, სასამართლომ საქმე განიხილა მხოლოდ სასარჩელო მოთხოვნის ფარგლებში, იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მეორე ნაწილით, მე-4, მე-12, 22-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 248-ე, 250-ე, 395-ე და 397-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ვ ე ბ ა :

1. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს.
2. მოსარჩელეს გადასხდეს სახელმწიფო ბაი 5000 ლარის ოდენობით. სახელმწიფო ბაი ჩაირიცხოს საქართველოს ეროვნულ ბანკში ანგარიშზე №000141107, კოდი 220101107 | სახაზინო სამსახური.
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატაში (ძმები ზუბალაშვილების №32) გადაწყვეტილების მხარეთათვის ჩამარებიდან ერთი თვის ვადაში, თბილისის საოლქო სასამართლოში საჩივრის შეტანით.

საქართველოს ინტელექტუალური საკუორების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ სასარჩელო მოთხოვნა.

1. „საქსატენტი“-ს საქმიანობა მიჩნეულ იქნეს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტის მე-3 აბზაცში მოითხოვულ იურიდიულ მომსახურებად, რომლის უცხოურ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე გაწევის ადგილად ითვლება მომსახურების მიმღები მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელი, რომელთანაც ეს მომსახურება უკრო მეტადაა დაკავშირებული და აღნიშნული კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მე-2 წინადადების თანახმად ჩაითვალოს, რომ „საქსატენტის“ მიერ გაწეული ამგვარი ოპერაციები, როგორც საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაწეული მომსახურება, არ განეკუთვნება დღე-თი დასახვერ ოპერაციებს.

2. საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადახდელთა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტი ბაზლიად იქნეს ცნობილი იმ ნაწილში, რომლითაც „საქსატენტი“-ს მიერ უცხოურ განაცხადებზე გაწეული მომსახურება მიკუთვნებულა დღე-თი დასახვერ ოპერაციად და „საქსატენტს“ დაკისრებული აქვს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 614327 ლარის გადახდა.

3. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ათაქართილადის 2000 წლის 6 ივნისის №04-2-6/163/1624/661 წერილი და მის საფუძველზე „საქსატენტი“-სათვის საურავის სახით 349479 ლარის დაკისრება.

4. ბაზლიად იქნეს ცნობილი 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის საფუძველზე სს „საქართველოს ბანკს“ და სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ მთავრობის ფილიალში წარდგენილი №430, №431, №558, №559, №589 და უნაზრო სანიკასო დავალებები.

5. დაუბრუნდეს „საქსატენტს“ 2000 წლის 18 ავისტოს №558 და №559 სანიკასო დავალებების საფუძველზე უკანონოდ ჩამოჭრილი 66307,87 აშშ დოლარი და 303,29 ლარი.

საქმის მასალების გაკნობის, მხარეთა მოსმენის და საქმეზე სპეციალისტებად მოწვეული პირების განამარტებების შემდეგ მიმართა, რომ სარჩელი საფუძველანა და იგი უნდა დატყა-ოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

„საქსატენტის“ საქმიანობა მიჩნეული უნდა იქნეს სამართლებრივ (იურიდიულ) მომსახურებად, აღნიშნული მოსაზრება ეყარება „საქართველოს სასატენტიო კანონს“, საქართველოს კანონს „სასატენტიო ნიშნების შესახებ“ და საქართველოს საგადასახადო კოდექსს. კრძობ „საქართველოს სასატენტიო კანონის“ მე-8 მუხლის თანახმად: „საქსატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუორების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებებს“. აღნიშნული მუხლით განისაზრება „საქსატენტის“ საქმიანობის სფერო, რომ სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირები ინტელექტუალური საკუორების დაცვის სფეროში, თავისთავად გასარკვევა – თუ რა იგულისხმება სამართლებრივად უზრუნველყოფაში. კონკრეტულ საქმესთან დაკავშირებით კი „საქსატენტის“ სამართლებრივი უზრუნველყოფა არარეზიდენტ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებთან მიმართებაში არარეზიდენტ (უცხოელ) ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს „საქსატენტი“ უწევს მომსახურებას, ვინაიდან ამავე კანონის მე-4 მუხლის თანახმად „გამოგონების უცხოური პატენტის მულობის სახელზე შეიძლება გაიცეს შემოტანილი პატენტი. შემოტანილი პატენტი გაიცება უცხოეთში დასატენტიებულ იმ გამოგონებაზე, რომელზედაც ჩატარებულია ექსპერტიზა პატენტუნარიანობის ყველა კრტერიუმის გათვალისწინებით. შემოტანილი პატენტი პატენტმულობის ანტიტებს განსაკუორებულ უფლებას გამოიყენოს, აწარმოოს ან გაყიდოს პროდუქცია, მაგრამ არ აძლევს უფლებას აუკრძალოს შესამე პირს ასეთი პროდუქციის საზღვარგარეთიდან შემოტანა“.

აღიშნული მუხლის შინაარსიდან ჩემთვის გასაგებია ხდება, რომ არარეზიდენტ (უცხოური) ფიზიკურ და იურიდიულ პირს უკვე აქვს პატენტის იგი „პატენტულობელი“ და „საქ-პატენტის“ მიერ გააცემს მხოლოდ შემოტანილი პატენტის ე.ი. უკვე დაპატენტებულია საზღვარგარეთ, საზღვარგარეთეა ნატარული სრული ექსპერტიზა. „საქპატენტის“ მიერ გაიცემს მხოლოდ შემოტანილი პატენტის შემოტანილი პატენტის გაცემა ჩემი აზრით განხილული უნდა იქნეს იურიდიულ მომსახურებად, ვინაიდან თავად პატენტის გაცემა უცხოელ პირებზე არის მომსახურება, მაგრამ ვინაიდან გაცემული პატენტი სამართლებრივად უზრუნველყოფს პატენტის მფლობელის განსაკუთრებულ უფლებებს დაცვას ამიტომ საქპატენტის საქმიანობა არარეზიდენტ პირებთან უნდა განვიხილოთ როგორც სამართლებრივი მომსახურება. ამასთან უნდა დადგინდეს „საქპატენტის“ მიერ გაწეული იურიდიული მომსახურება უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურიდიული პირებისათვის განკუთვნიება იცვარ მომსახურებას, როსტილი დღე-ღამე იტარება თუ არა.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად: „დღევანდისადაც იურიდიული პირის მიერ საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდება, მათ შორის უსასყიდლოდ, თუ ისინი ითვლება განხორციელებულად საქართველოს ტერიტორიაზე ამ კოდექსის 106-ე ან 107-ე მუხლების მიხედვით, ამ კარის შესაბამისად გათვალისწინებული საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდების ვარაუდ, ამავე პუნქტის მე-2 წინადადების თანახმად: „დასაფრთხილებს არ განეკუთვნება, ამ კოდექსის 107-ე მუხლის მიხედვით საქართველოს ფარგლებს გარეთ მომსახურების გაწევა ან შესრულება“. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ პუნქტი განსაზღვრავს თუ რა ითვლება სამუშაოს შესრულების ან მომსახურების გაწევის ადგილად. „მომსახურების მიხედვით მუდმივი დანერგვების ადგილსამყოფელი, რომელთანაც ეს მომსახურება უფრო მეტადაა დაკავშირებული“. ჩემი აზრით უდავოა, რომ „საქპატენტის“ მიერ გაწეული მომსახურება დაკავშირებულია უცხო ქვეყნის ფიზიკურ და იურიდიულ პირებთან და ამდენად მომსახურება გაწეულად უნდა ჩაითვალოს საზღვარგარეთ არარეზიდენტი იურიდიული და ფიზიკური პირების ადგილსამყოფელის მიხედვით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-14 მუხლის თანახმად.

საქმეში არსებული მასალებით და საქმის ზუსტი მოსმენის დროსაც მომსახურების მიერ სარჩელზე შესაგებების ჩამოყალიბებისას მომსახურების მოხილვა „საქპატენტის“ საქმიანობასთან მიმართებაში ერთმნიშვნელოვნად იყო „მომსახურება“; საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ პუნქტით განსაზღვრული ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილი, რომელიც ასრულებს სამუშაოს ან ეწევა მომსახურებას.

საგადასახადო კოდექსის მე-7 მუხლის პირველი ნაწილი განსაზღვრავს ეკონომიკური საქმიანობის არსს, ხოლო მეორე ნაწილი იმ საქმიანობებს, რომელიც არ განეკუთვნება ეკონომიკურ საქმიანობას. კერძოდ, სახელმწიფო ხელისუფლების, აგრეთვე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების საქმიანობა, რომელიც უშუალოდ არ არის დაკავშირებული მათთვის კანონმდებლობით მინიჭებული ფუნქციის შესრულებასთან“.

როგორც აღვნიშნეთ „საქპატენტის“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (იხ. დებულება „საქპატენტის“-ს შესახებ) საქართველოს კანონის „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ მე-2 მუხლი განსაზღვრავს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის ცნებას; მე-13 მუხლის პირველი ნაწილი განსაზღვრავს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის დაფინანსების წყაროებს, ხოლო ამავე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შემოსავლები მთლიანად ხსარდება იურიდიული პირის მიზნებსა და ამოცანების განხორციელებას.

აღიშნული კოდექსი ერთხელ ადასტურებს, რომ „საქპატენტი“-ს შემოსავლები მთლიანად უნდა მიხმარდეს მის მიზნებს.

საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად „ამ მუხლის პირველი ნაწილის ერთზე მეტ პუნქტში აღწერილი სამუშაოების შესრულებისა თუ მომსახურების გაწევის ადგილი განისაზღვრება რაგონ პირველი პუნქტის მიხედვით“.

მომსახურების „საქპატენტი“-ს საქმიანობას მართალია განიხილავენ მომსახურებად, მაგრამ

მიიჩნევენ, რომ იგი განხილული უნდა იქნეს როგორც ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილის მიხედვით.

მიმართა, რომ საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, როდესაც დაეას არ იწვევს „საქსტანტი“-ს საქმიანობა როგორც მომსახურება, იგი განხილული უნდა იქნეს ორიდოულ მომსახურებად. ე.ი. ჩათვალოს „ე“ პუნქტის შესაბამისად ანალოგიურად განსაზღვრულ მომსახურებად და მასზე უნდა გაერყილებინ კოდექსის 96-ე მუხლის მეორე ნაწილის ბოლო წინადადება.

აღნიშნულიდან გამომდინარე მიმართა, რომ ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი მსხვილ გადახედვითა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტი იმ ნაწილში, რომლითაც „საქსტანტი“-ს დღე-ს სახით სახელწოდებო ბუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა 614,326 ლარი უცხოეთის ფინანსური და ორიდოული პირების განცხადებაზე შესრულებული მომსახურებისათვის მოცემულ საფასურებზე.

აგრეთვე ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ათავართუქაძის 2000 წლის 6 ივნისის №04-2-6/163/1624/661 წერილი გადაწყვეტილება, რომლითაც „საქსტანტი“-ს საურავის სახით დაერიცხა 349479 ლარის დაქისრება, ვინაიდან საგადასახადო კოდექსის 243-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ჯარიმებისა და საურავების თანხები ამოიღება მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე და საგადასახადო კოდექსის 254-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, „ჯარიმა არ გამოიყენება შესაბამისი ორგანოების მიერ არასწორი წერილობითი მითითების შედეგად გადასახადის თანხის შეშვირებისას“. როგორც წარმოდგენილი მასალებით ირკვევა „საქსტანტი“ საგადასახადო ორგანოების და კონტროლის პალატის მიერ რამდენჯერმე იყო შემოწმებული და შედეგად იქტებით, „საქსტანტს“ გადასახადი არ დარიცხვია.

ასევე, ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი მსხვილ გადახედვითა ინსპექციის 2000 წლის 10 მარტის შემოწმების აქტის საფუძველზე სს „საქართველოს ბანკს“ და სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ მთაწმინდის ფილიალში წარდგენილი №430, №331, №558, №559, №589 და უნომრო საჩქასო დოკუმენტები.

„საქსტანტი“-ს უნდა დაუბრუნდეს 2000 წლის 18 აგვისტოს №558 და №559 საჩქასო დოკუმენტების საფუძველზე „საქსტანტი“-ს ანგარიშებიდან უკანონოდ ჩამოჭრილი 303,29 ლარი და 66307,86 აშშ დოლარი.

o. ლევაშვილი



გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელთ

№ 33/ად-47-01

10 აგვისტო, 2001 წ. ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბადრი ბეტრეველი (თავმჯდომარე),
ნუგზარ სხორტლაძე (მომხსენებელი),
ბესიკ კობჯიანი

ხელმოხსნის მდივანი: ეკერიძე

კასტორი: ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქსტანტი“, წარმო-

მადგენელი - გენერალური დირექტორი დგახუნია, რაპიტაეა (რწმუნება №01-03/224, 07.08.01წ), დ.ასუკაშვილი, ზ.უფარიძე, ა.შხაშვილი (რწმუნება №01-03/223, 07.08.01წ.), მსტუფანიშვილი (რწმუნება 07.08.01წ.)

გასაზრებელი გადაწყვეტილება: თბილისის ხოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 31.01.01წ. გადაწყვეტილება

მონინალდებულ შხარე: საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტი, წარმომადგენლები ე.ხანიშვილი, ა.დასაძიძე (რწმუნება №1-09/4670, 30.07.01წ.), საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა საგადასახადო ინსპექცია, წარმომადგენლები მდათაშვილი, რ.ჯამბ (მინდობილობა №11/2111, 06.08.01წ.)

დავის საგანი: - საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის 10.03.2000წ. აქტის ბათილად ცნობა იმ ნაწილში, რომლისაც „საქსატენტის“ მიერ უცხოურ განცხადებებზე გაწეული მომსახურების მიუყენებელია დღით დასაბეგრ ოპერაციად და „საქსატენტს“ დაეკისრა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 614 327 ლარის გადახდა;

- საქართველოს საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ა.ოკუაშვილის 06.06.2000წ. №04-2-6/163/1624/661 წერილის და მის საფუძველზე „საქსატენტისათვის“ საურავის სახით 349479 ლარის დაკისრების ბათილად ცნობა;

- 10.03.2000წ. აქტის საფუძველზე სს „საქართველოს ბანკს“ და „ვაკროინგებული ქართული ბანკის“ მიწაწმინდის ფილიალში წარდგენილი №430, №431, №558, №559, №589 და უბარო სარქასო დეკლარაციების ბათილად ცნობა;

- 18.08.2000წ. №558 და №559 სარქასო დეკლარაციების საფუძველზე 66 307,87 აშშ დოლარის და 303,29 ლარის გადარიცხული თანხის „საქსატენტისათვის“ დაბრუნება.

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის მიერ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ საქმიანობის შემოწმების საფუძველზე შედგა 10.03.2000წ. აქტი, რომლის თანახმადაც დადგენილია, რომ 1997წ. სექტემბრიდან „საქსატენტი“ უცხოეთის ფიზიკური და იურიდიული პირების განაცხადებზე არ ახდენდა დამატებითი ღირებულების გადასახადის დარიცხვას, რის გამო „საქსატენტს“ დღეს სახით სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა 614 327 ლარი.

შემოწმებამდე „საქსატენტი“ ხელმძღვანელობდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 1997 წლის №1-06/62/1051, №07-1-07/226-2926 წერილებით, რომლებშიც განმარტებულია, რომ ატენტი და ლიცენზია წარმოადგენს არამატერიალურ ქონებას. „საქსატენტის“ მიერ არამატერიალური აქტივების ექსპორტი საგადასახადო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად იხვევება დღვის წლიური განაკვეთით.

10.03.2000წ. აქტი გასაჩივრდა საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტში, რომელმაც 06.06.2000წ. №04-2-6/163/1624/661 წერილით შემოწმების აქტი ჩათვალა საფუძელიანად. მიჩნეულ იქნა, რომ „საქსატენტის“ მიერ უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის ატენტის გაცემა არ შეიძლება ჩათვალოს საქონლის ექსპორტად და იურიდიულ მომსახურებად, შესაბამისად მასზე არ უნდა ვაერცვლდეს საგადასახადო კოდექსის 102-ე მუხლის და 107-ე მუხლის 1 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის დებულებები. ამასთანავე, ვინაიდან შემოწმების მიერ დარიცხულ თანხაზე არ იყო გამოყენებული ფინანსური საწკიები საურავის სახით, საჭიროდ იქნა მიჩნეული მისი დარიცხვა ძირითადი გადასახადის თანხაზე, რის საფუძველზე საურავის სახით „საქსატენტს“ დაეკისრა 349 479 ლარი.

„საქსატენტმა“ 16.06.2000წ. სარჩელით მიმართა თბილისის ხოლქო სასამართლოს.

რომლითაც მოითხოვა საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის და 96-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე „საქსატენტის“ მიერ უცხოურ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე გაწეული საქმიანობის საქართველოს ფარგლებს გარეთ გაწეულ მომსახურებად მიჩნევა, მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის 10.03.2000წ. აქტის დღგ-ს ნაწილში, საქართველოს საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის 06.06.2000წ. №04-2-6/163/1624/661 წერილის (გადაწყვეტილების), 10.03.2000წ. აქტის საფუძველზე სს „საქართველოს ბანკსა“ და „კავთიანთბუღი ქართული ბანკის“ მთავარი თბილისის ფილიალში წარდგენილი №430, №431 საინკასო დავალებების ბათილად ცნობა. აღმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 29.3 მუხლის საფუძველზე მოსარჩელემ თხოვა აგრეთვე საქმეზე გამოტანილი გადაწყვეტილების ძალაში შესვლამდე №430 და №431 საინკასო დავალებების მოქმედების შეჩერება. საოლქო სასამართლოს 16.06.2000წ. განჩინებით საინკასო დავალებების მოქმედება შეჩერდა. 22.08.2000წ. „საქსატენტმა“ კვლავ მიმართა თბილისის საოლქო სასამართლოს და მოითხოვა 18.08.2000წ. №558, №559 საინკასო დავალებების ბათილად ცნობა. მანამდე კი მათი მოქმედების შეჩერება. სასამართლოს 22.08.2000წ. განჩინებით საინკასო დავალებების მოქმედება შეჩერდა. განჩინების ასლების „საქსატენტის“ მომსახურე ბანკებში ჩაბარებამდე განხორციელდა მის ანგარიშზე იმ დროისათვის რიცხული 66.307.86 აშშ დოლარის და 303.29 ლარის ჩამოწერა. იმაგორიულად მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციამ 22.08.2000წ. წარადგინა ახალი №589 და უნობრო საინკასო დავალება. 23.08.2000წ. დამატებითი სასარჩულო განცხადებით „საქსატენტმა“ მოითხოვა აღნიშნული საინკასო დავალებების ბათილად ცნობა, დაეის არსებით გადაწყვეტამდე მათი შეჩერება, „საქსატენტის“ ანგარიშიდან ჩამოწერილი თანხის დაბრუნება. თბილისის საოლქო სასამართლოს 23.08.2000წ. განჩინებით დაკმაყოფილდა „საქსატენტის“ დამატებით სასარჩულო განცხადებაში ჩამოყალიბებული შეადგომლობა საჩულის უზრუნველყოფის სახით 22.08.2000წ. №589 და უნობრო საინკასო დავალებების მოქმედების შეჩერების და 10.03.2000წ. სადავო აქტის საფუძველზე მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციისათვის შედგომში საინკასო დავალებების წარდგენის აკრძალვის თაობაზე. საქართველოს უზენაეს სასამართლოს აღმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 24.10.2000წ. განჩინებით არ დაკმაყოფილდა საგადასახადო შემოსულების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის კრძო საჩუარო. უცვლელად დარჩა თბილისის საოლქო სასამართლოს 22-23.08.2000წ. განჩინებები.

თბილისის საოლქო სასამართლოს აღმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა კოდექსის 31.01.01წ. გადაწყვეტილებით არ დაკმაყოფილდა „საქსატენტის“ სარჩული. სასამართლომ აღნიშნა, რომ „საქსატენტი“ ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში ასრულებს სახელმწიფოსაგან კანონმდებლობის საფუძველზე დელეგირებულ საჯარო-სამართლებრივ უფლებამოსილებას, გამოსცემს აღმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, რის გამოც „საქსატენტის“ მიერ უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირების უფლებების სამართლებრივი უზრუნველყოფა და ამ სფეროში განხორციელებული საქმიანობა არ შეიძლება განხილული იქნეს, რაგორც საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის I ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტში მოთხოვნილი იურიდიული მომსახურება. სასამართლოს აზრით, „იურიდიული მომსახურება“ შეიძლება არსებობდეს მხოლოდ თანასწორუფლებიანი სუბიექტების ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე და უნახურებოდეს მხოლოდ თავად მომსახურების მიძღვრის ინტერესებს, მაშინ როდესაც „საქსატენტის“ საქმიანობა გამოხატება ხელისუფლებითი ფუნქციების განხორციელებაში და იგი უფლებამოსილია არ დაკმაყოფილოს პირის განაცხადი დამტკიცო დოკუმენტის გაცემის თაობაზე.

სასამართლომ მიუთითა აგრეთვე, რომ „საქსატენტის“ საქმიანობა განხორციელებული უცხო ქვეყნის იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის ჩათვლება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად, კონაიდან მომსახურების მიძღვრი მუდმივი დანქნებულების ადგილსამყოფელი საქართველოში იმყოფება. „საქართველოს სასატენტო კანონი“, „სასაქონლო ნიშნების შესახებ“ კანონის მიხედვით პირი, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიაზე არ გააჩნია მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი ან უცხო ქვეყნის იურიდიული პირი ან მისი წარ-

მომდევრული „საქპატენტთან“ ურთიერთობას წარმოადგენს მხოლოდ საქართველოში ატესტირებული და რეგისტრში რეგისტრირებული პატენტრწმუნებულის მეშვეობით. საგადასახადო კანონმდებლობით (საგადასახადო კოდექსის 17.1 მუხ.) განისაზღვრული უცხოური ფიზიკური პირის ან უცხოური სწავრობის მუდმივი დაწესებულება საქართველოში პატენტრწმუნებულისა და „საქპატენტის“ მიერ რწმუნებულისათვის საქონლის მიწოდება, სასამართლოს ანბრო, საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად ჩაითვლება. „საქპატენტის“ საქმიანობის „თორიოულ მომსახურებად“ აღიარების შემთხვევაში კი ასეთი საქმიანობა საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად ჩაითვლება.

კოდექსი მოითხოვს აგრეთვე, რომ საგადასახადო კანონმდებლობის მექანიზმმა საქართველოს ეკონომიკის მინისტრის 27.07.99წ. №51 ბრძანება „საზრუნველი საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურების დამტკიცების შესახებ“, რომლის თანახმადაც სამსხრევლო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურები განსაზღვრულია დღეს გათვალისწინებით.

საოლეო სასამართლოს 31.01.01წ. გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრდა „საქპატენტის“ მიერ, კასატორი აღნიშნავს, რომ 2000 წლის მარტამდე „საქპატენტის“ მიერ მიუკეტთან ანგარიშსწორება ოთხჯერ იქნა შემოწმებული საგადასახადო სამსახურებისა თუ კონტროლის ძალტრის მიერ, უცხოელი განმცხადებლისათვის მომსახურების გაწევისას დღეს გადახდევინება სადაკოდ არ გამოდარა, შემოწმების აქტებში ფიქსირდებოდა, რომ მიითიფრული მომსახურებისათვის „საქპატენტი“ გათავისუფლებული იყო დღეს-საგან ან ოფერებოდა ნულოვანი განაკვეთით. კასატორი „საქართველოს საპატენტო კანონის“ მე-8, მე-11, 42-ე მუხლების, „სასაქონლო ნიშნების შესახებ“ კანონის 22-ე მუხლის, საქართველოს პრეზიდენტის 28.06.98წ. №392 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქპატენტის“ დებულების 11 თავის ნორმების საფუძველზე თელის, რომ „საქპატენტი“ საქმიანობის სფეროს წარმოადგენს ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე უფლებების წარმოშობის სამართლებრივი უზრუნველყოფა, რაც ხორციელდება კანონით დადგენილი პროცედურებით, რომლებიც ნორმატიული აქტებით კვლითიორდება „თორიოულ ქმედებებად“ და ამდენად წარმოადგენს სამართლებრივ (თორიოულ) მომსახურებას. ის, რომ „საქპატენტის“ საქმიანობა განკუთვნიება სამართლებრივი (თორიოული) მომსახურების სფეროს დასტურდება აგრეთვე საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორით „პროდუქციის სტატისტიკური კლასიფიკაცია საქმიანობის სახეობათა მიხედვით“, რომელიც შეესაბამება ევროპულ სტანდარტს CPA. ის ფაქტი, რომ ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე უფლებების წარმოშობისთან დაკავშირებული საქმიანობა, რომელსაც ახორციელებენ საპატენტო უწყებები, მიკუთვნიება სამართლებრივი მომსახურების სფეროს, ნათლად არის დადასტურებული ევროგავრთიანების კლასიფიკატორითაც (კლასი 74.11). სამართლებრივი მომსახურების სახეებს მიკუთვნიება აგრეთვე ოფიციალურად დანიშნული ექსპერტების საქმიანობაც, რომლებიც უშუალოდ ახორციელებენ საპატენტო უწყებაში შესული განაცხადების ექსპერტიზას.

კასატორი არ თანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ თორიოული მომსახურება შეიძლება წარმოიშვას მხოლოდ თანასწორუფლებიანი სუბიექტების ურთიერთშთანხმების საფუძველზე და ემსახურებოდეს მხოლოდ თაყად მომსახურების მიძღვრის ინტერესებს. ის, რომ „საქპატენტი“ უფლებამოსილია კანონმდებლობის საფუძველზე არ დააკმაყოფილოს პირის განაცხადი ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტზე დამკვეთი ღირებულების გაცემის თაობაზე, ე.ი. არ მოახდინოს პირის ინტერესების სამართლებრივი უზრუნველყოფა, არ ადასტურებს მომსახურების არარსებობას. კასატორი უთითებს, რომ მომსახურების გაწევის დროს ყოველთვის არა აქვს ადგილი თანასწორუფლებიანი სუბიექტების ურთიერთობას, შესაბამისად მომსახურების მიძღვნი ყოველთვის ვერ იღებს მისთვის სასურველ შედეგს. ასეთი სასიათის ურთიერთობებს ადგილი აქვს აუდიტის მიერ განწული მომსახურების, აექტომობილეების ტექნიკური კონტროლის მომსახურების და სხვ. შემთხვევებში. მომსახურების სუბიექტების თანასწორუფლებიანობაზე მინიშნებას არ შეიკავს საგადასახადო კოდექსის 29-ე მუხლის პირველი ნაწილის მე-10 პუნქტი („მომსახურების გაწევა“) და მე-7 მუხლის პირველი ნაწილი („ეკონომიკური საქმიანობა“), რაც

ადასტურებს 31.01.01 წ. გადაწყვეტილებით მომსახურების, კერძოდ კი იურიდიული მომსახურების არასწორ ინტერაქტიუციას, კოდექსის 29-ე და 7-ე მუხლების არასწორ გამოყენებას. საგადასახადო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის პირველ აბზაცში მითითება პატენტების, ლიცენზიების, საეპოქო მარკების და საავტორო უფლებების საკუთრებაში გადაცემის ან დამობის შესახებ ასევე ადასტურებს „საქსატენტის“ საქმიანობაზე კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის გაურკვევლობას.

კასატორი უსაფუძვლოდ თელის აგრეთვე მომსახურების მიძღების ბუღიტი ადგობსამყოფელის დადგენისათვის კოდექსის მე-17 მუხლის გამოყენებას, ასეთ პირად პატენტრწმუნებულის მიწვევას. პატენტრწმუნებულთა საქმიანობის მარკეტულიზებული აქტების – „საქართველოს საპატენტო კანონის“, „სასაქონლო ნიშნების შესახებ“ კანონის, მეცნიერებათა და ტექნიკის სამინისტროს 21.07.92წ. №25 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების „საქართველოს რესპუბლიკის პატენტრწმუნებულის შესახებ“ მიხედვით, უცხოელი განმცხადებლის მიმართ პატენტრწმუნებულების საქმიანობა ატარებს დამხმარე ხასიათს, მას არ აქვს კავშირი განმცხადებლის ეკონომიკურ საქმიანობასთან, კასატორი უთითებს, რომ საზოგადოდ, უცხოელი განმცხადებლის საგანაცხადო მასალების მომზადება განმცხადებლის ენაზე ხდება მისივე ქვეყნის პატენტრწმუნებულის მეშვეობით, მაგრამ არც ერთი და არც მეორე პატენტრწმუნებულს არ შეიძლება მიწვეულ იქნეს პირად, რომლის მეშვეობით განმცხადებელი მთლიანად ან ნაწილობრივ ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას და წარმოადგენს მის მუდმივ დაწესებულებას, რადგან მათი ფუნქცია შემოფარგლება მხოლოდ განმცხადებლისათვის დახმარების გაწვეთ უფლებების მოპოვებაში, ხოლო გაწვეული მომსახურების შუღვეად უფლებების მოძიება არის მხოლოდამხოლოდ განმცხადებელი – პატენტრწმუნებულის და სასაქონლო ნიშნის მოძიებელი მფლობელი. ამასთანავე, სამკენველი საკუთრებაში მოქმედი საერთაშორისო ხელშეკრულების ფარგლებში უფლებების მოპოვების პროცედურაში პატენტრწმუნებულის ფუნქცია ძალზედ შეზღუდული ან პრაქტიკულად გამორიცხულია. პატენტრწმუნებულის საქმიანობის შუღვედ განმცხადებელი არ იღებს არც მივებას, არც შემოსავალს და არც კომპენსაციას, ამდენად, ის არ შეიძლება მიწვეულ იქნეს საგადასახადო კოდექსის მე-7 მუხლის მიხედვით ეკონომიკურ საქმიანობად და შესაძრისად არარეზიდენტის მიღებულ დაწესებულებაზე საქართველოში, საწინააღმდეგო მოსაზრებას მივცეკვართ აბსურდულ სიტუაციაშივე, როდესაც არარეზიდენტი განმცხადებელი, რომლებსაც პატენტრწმუნებულის საშუალებით შიგთანეს განაცხადი „საქსატენტში“, უნდა იფერეზიდენტი საგადასახადო კოდექსის 36-ე მუხლის მიხედვით, თუქცა მათ არც შემოსავალი მიუღათ და არც ეკონომიკური საქმიანობა განუხორციელებიათ. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კასატორი თელის, რომ პატენტრწმუნებულის საქმიანობა განკუთვნიება საგადასახადო კოდექსის მე-17 მუხლის შესახებ ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ საქმიანობას, „საქსატენტის“ საქმიანობის ცალკეული ელემენტები (კონსულტაციის გაწვეა, რჩევის მიცემა, ინფორმაციული ძიება) მოცულია კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით, რაც დამატებითი არგუმენტია „საქსატენტის“ საქმიანობაზე ზემოაღნიშნული პუნქტის გასავერტელებლად.

რაც შეეხება საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს 27.07.99წ. №51 ბრძანებულებით დამტკიცებულ საფასურებში არსებულ ჩანაწერს იმის შესახებ, რომ საფასურები დადგენილია დღეს გათვალისწინებით, აღნიშნული დოკუმენტი ადგენს, რომ მოცეპული საფასურების სიდიდეები თვისობაში მოიცვენ დღეს-ს, მაგრამ არ უთითებს მის კონკრეტულ სიდიდეებს. ეკონომიკის სამინისტროს პოზიცია ამ საკითხისადმი განმარტებულია ეკონომიკის მინისტრის მოადგილის წერილში (№5-01-03/16, 20.03.2000წ.) საგადასახადო ინსტრუქციისადმი, რომლის თანახმად უცხოელისათვის დამკავი დოკუმენტის გაცემა ვანიხილება არამატერიალური საქონლის ექსპორტად და კოდექსის 102-ე მუხლის შესაბამისად გათვალისწინებულია დღეს-ს წულოვანი, ხოლო ადგილობრივი განმცხადებლისათვის 20 პროცენტანი განაკვეით. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კასატორი ითხოვს თბილისის საარტქო სასამართლოს 31.01.01წ. გადაწყვეტილების გაუქმებას, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით „საქსატენტის“ სარჩელის სრულად დაქსყოფილებას.

მონინალმდევე მხარე - საქართველოს საგადასახადო შუქოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტმა და მსხვილ გადახდელთა ინსპექციამ საკასაციო საჩივარი მიიწინეს უსაფუძვლოდ და მოითხოვეს თბილისის საოლქო სასამართლოს 31.01.01წ. გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვება. მიწინააღმდეგე მხარემ აღნიშნა, რომ სამართლებრივი უზრუნველყოფა კი შეიცავს იურიდიულ მომსახურებას, მაგრამ სამართლებრივი უზრუნველყოფა საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ დატკიცებული საქართველოს ერთეული კლასიფიკატორისა და ეკონომიკური კლასიფიკატორის სახეების სტატისტიკური კლასიფიკატორის მიხედვით, მომსახურება სტატისტიკის და საეკონომიკური უწყებების სფეროში და იურიდიული დოკუმენტების მომზადება ცალ-ცალკე განხილული, კერძოდ, პატენტებისა და საავტორო უფლებების გაყვამა და სხვა მომსახურება იურიდიული დოკუმენტების მომზადების სფეროში კი განხილულა ერთობლივად როგორც სამართლებრივი მომსახურება, მაგრამ ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად. ანუ პატენტების და საავტორო უფლებების გაყვამ არ შეუძლებს თავის თავში იურიდიულ მომსახურებას დოკუმენტების მომზადების სფეროში და პირიქით.

„საქპატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი. „საქართველოს საქპატენტი კანონის“ მე-8, 11.1 მუხლებთან გამოსდინარე მისი საქმიანობა უზამდად ეკონომიკურ საქმიანობას და შეიძლება განხილულ იქნეს არა როგორც კოდექსის 107-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ე“ ქვეუბნით გაწეული მომსახურება, არამედ როგორც 107-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ე“ ქვეუბნით გაწეული მომსახურება. ვინაიდან არარეზიდენტი ან მისი წარმომადგენელი „საქპატენტთან“ ურთიერთობას წარმოიქმნის მხოლოდ საქართველოში ატესტირებული და რეგისტრირებული რეგისტრირებული პატენტრწმუნებულის მეშვეობით, პატენტრწმუნებულ ჩათვლება არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებად საქართველოში, ხოლო „საქპატენტის“ მიერ საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდება ჩათვლება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად. მართალია პატენტის მიღებით არარეზიდენტი შუქოსავლის, მოგებას ან კომპენსაციას არ იღებს, მაგრამ აღნიშნული უშუალოდ არის დაკავშირებული მის ეკონომიკურ საქმიანობასთან და გადამწვეტ როლს ასრულებს ეკონომიკური საქმიანობის წარმატებით წარმართვაში. ვინაიდან მისი პროდუქცია დაყვლია გაყვლებისაგან, რაც დადებითად აისახება მის მომავალ მოგებაზე.

კოდექსის 237-ე მუხლის თანახმად, საგადასახადო ორგანოს შეუძლია დაარიცხოს და გადასინჯოს გადასახადის დარიცხული თანხის დარიცხვა და გადასინჯვა საგადასახადო პერიოდის დამთავრებიდან 6 წლის განსვლობაში. ამდენად, არ არის მხედველობაში მისაღები აგრეთვე კასტორის მოსაზრება იმის შესახებ, რომ სადავო აქტის მიღებამდე ოთხჯერ ჩატარებული შემოწმების შედეგად განსახილველი საკითხი არც ერთხელ არ გამხდარა სადავოდ.

„საქპატენტის“ მომსახურების ტაროფები ყველგან ითვალისწინებენ დღ-გ-ს, კასტორის პოზიციის გაზიარების შემთხვევაში „საქპატენტი“ უნდა ახდენდეს არარეზიდენტისათვის ტარიფის შემცირებას დღ-გ-ს თანხით, რასაც იგი არ ახორციელებს. მედარია ეკონომიკის მინისტრის წერილის (20.03.2000წ. №5-01-03/16) მითითება იმის შესახებ, რომ უსპონდენტისათვის დამკვეთ დოკუმენტის გაყვმა ვარზილება არამატერიალური საქონლის ექსპორტად. ვინაიდან საქონლის ექსპორტს რომ ქონდეს ადგილი, საქონელი „საქპატენტს“ უნდა გეოთვნიდეს. პატენტი „საქპატენტის“ საკუთრებას არ წარმოადგენს, მას უფლება არა აქვს თითონ განავოს პატენტი, შესაბამისად ვერც სხვა პირს ვერ გადასცემს საკუთრებაში. ამდენად, „საქპატენტის“ მიერ პატენტრწმუნებულისათვის გაწეული მომსახურება წარმოადგენს არა კოდექსის მე-17 მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეუბნით განსაზვრულ მომსახურებას, არამედ მე-17 მუხლის 1-ლი ნაწილით განსაზვრულ საქმიანობას.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატა საქმის მასალების შესწავლის, საქმის განხილების, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის და საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად თვლის.

რომ საკასაციო სამიჯარი უნდა დაემყარებინა შემდეგ გარეუბრაზა გამო:

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“ „საქართველოს საპატენტო კანონის“ მე-8 მუხლის, „სასაქონლო ნიშნების შესახებ“ კანონისა და „საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელების და გეოგრაფიული აღნიშვნების შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის, საქართველოს პრეზიდენტის 23.06.98წ. №392 ბრძანებულებით დამტკიცებული საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ დებულების 1 თავის თანახმად, არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სასარგებლოდ უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებებს. „საქპატენტის“ საქმიანობა არ განეუფლება შექარბობას და არ არის მიმართული უპირატესად მიკების მისაღებად. „საქპატენტის“ ფუნქციონალური დატვირთვის საჯარო-სამართლებრივი ხასიათის მიუხედავად (ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე განცხადების ფორმალური მოთხოვნებისა და არსობრივი ექსპერტიზა, დამკვეთი ლოკუმენტების გაცემა და ძალიან შენარჩუნება, რეგისტრების წარმოება, მასალების გამოქვეყნება, ოფიციალური ბიულეტენის გამოცემა, სააქლაციო ძალატის შექმნა, ფიზიკური და იურიდიული პირებისათვის შესრულებისათვის სავადებულო გადაწყვეტილების მიღება და სხვ.) სამართლებრივი საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურები და სხვა შემოსავლები, „საქართველოს საპატენტო კანონის“ მე-11 მუხლის, „საქპატენტის“ დებულების მე-5 თავის მიხედვით, ირიცხება „საქპატენტის“ ანგარიშზე, რომლებსაც განკარგავს მხოლოდ „საქპატენტი“. ამდენად, „საქპატენტის“ ფინანსური წყაროები (ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე განაცხადების ფორმალური მოთხოვნებისა და არსობრივი ექსპერტიზასთან, დამკვეთი ლოკუმენტების გაცემასთან, რეგისტრაციასთან და ძალიან შენარჩუნებასთან, ახელაიცებთან და ძირითად საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა პროცედურების დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურები, აგრეთვე საინფორმაციო, საკონსულტაციო-კულევითი და სხვა სახის მომსახურებით მღებული შემოსავლები) თავისი ბუნებით არ წარმოადგენენ ქვეყანაში მოქმედი მოსაკრებლების სისტემის შემადგენელ ნაწილს. 05.02.99წ. კანონით „მოსაკრებლების სისტემის საფუძვლების შესახებ“ 06.02.98წ. კანონის მე-5 მუხლში შეტანილი ცვლილებების და დამატებების თანახმად, მოსაკრებლის სახეებიდან ამოიციხულ იქნა საპატენტო მოსაკრებლები, ამასთანავე მე-5 მუხლის მე-4 პუნქტი დადგინდა, რომ ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული სარეგისტრაციო და სახელმწიფო საქსპერტო მოსაკრებლები არ ვრცელდება სამართლებრივი საკუთრების დაცვასთან დაკავშირებით „საქპატენტის“ მიერ გაწეულ საქმიანობაზე. ამდენად, მიუხედავად იმისა, რომ „საქპატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, მისი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები უთანაბრდება ეკონომიკურ საქმიანობას, კრძობდ, არასამეწარმეო ეკონომიკურ საქმიანობას და მასადაამე, ექვემდებარება დღით დაბეგრას. ამასთანავე, დღე წარმოადგენს ტერიტორიულ გადასახადს, დღე-ით დასაბერ ოპერაციებს არ განეუფონება საქართველოს ფარგლებს გარეთ მომსახურების გაწევა. მომსახურების გაწევაში, დღის მიზნებისათვის, იგულისხმება კომპლაციის მიზნით გაწეული ნებისმიერი ეკონომიკური საქმიანობა, რომელიც არ წარმოადგენს საქონლის მიწოდებას ან საბუნაოს შესრულებას. დაბეგრის ობიექტის წარმოშობის კვლეოიკურ ნიშანს წარმოადგენს ტერიტორიულობის პრანციპი, შესაბამისად ნებისმიერი პირის მიერ საქონლის მიწოდება, საბუნაოს შესრულება და მომსახურების გაწევა უცხოეთის სახელმწიფოს ტერიტორიაზე არ წარმოშობს საგადასახადო შედეგებს საქართველოში. ამდენად, საგადასახადო ვადებულების ძირითად მომენტს წარმოადგენს საქონლის (საბუნაოს, მომსახურების) მიწოდების ადგილის განსაზღვრა. საგადასახადო კოდექსის 96-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დასაბერ ოპერაციებს არ განეუფონება ამ კოდექსის 107-ე მუხლის მიხედვით საქართველოს ფარგლებს გარეთ მომსახურების გაწევა ან საბუნაოს შესრულება. საგადასახადო კოდექსის თანახმად, რავი მომსახურების გაწევის ადგილად ითვლება მომსახურების მიმღები მუღმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელი, რომლის სასარგებლოდუ ხორციელდება მომსახურება, მათ შორის საკონსულტაციო, იურიდიული, საბუნალტრო, საინფორმაციო, სარეკლამო, აგრეთვე ინფორმაციის დამუშავებისა და სხვა ანალიგიური მომსახ-

ურება (107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის შიგნით ახსნა). საქართველოში აღნიშნავს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებაში მოცემილი მოსახურება იმის შესახებ, რომ „საქსატენტის“ საქმიანობა არ წარმოადგენს იურიდიულ მომსახურებას არის წინააღმდეგობრივი და არ ითვალისწინებს კანონმდებლობის მოთხოვნებს. საქსატენტის გაკეთების პროცედურის სამართლებრივი რეგლამენტაცია არ ადასტურებს მომსახურების არათანასწორი უკლებლობას, ვინაიდან ყოველგვარი მომსახურება ითვალისწინებს სამართლის ნორმის მოთხოვნათა შესრულების ვალდებულებას, ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში სამართლებრივი ურთიერთობა ეწყობა კანონის წინაშე სუბიექტთა თანასწორობის პრინციპს და წარმოშობს ურთიერთსამართლიან ურთიერთობებს. ამასთანავე, საგადასახადო კოდექსში მოცემული მომსახურების გაწვევის, ეკონომიკური საქმიანობის ცნება პარალელურად საგადასახადო-სამართლებრივი კატეგორია და სწორედ ამ აზრით არის „საქსატენტის“ საქმიანობა მიჩნეული მომსახურებად, არასამეწარმეო ეკონომიკური საქმიანობად, რაც სრულიად არ უარყოფს ამ საქმიანობის სუბსტანციურ ფუნქციურ ბუნებას, მის საჯარო-სამართლებრივ სასაბუნების, სახელმწიფოებრივ უკლებამოსილების განხორციელებას. საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მიერ მოყვანილი არგუმენტაცია („საქსატენტის“ მიერ აღმოჩენილი საგადასახადო-სამართლებრივი აქტის გამოცემის გამო გაწეული საქმიანობის იურიდიულ მომსახურებად მიჩნევის შეუძლებლობა, მომსახურების მიხედვით თანასწორი უკლებლობის სუბიექტების ურთიერთშთანხმების საფუძველზე წარმოშობა, მისი მიხედვით მომსახურების მიხედვით ინტერესებისადმი წარმართულობა, „საქსატენტის“ მიერ ხელისუფლებით ფუნქციების განხორციელება, მისი უფლება არ დაკისრებულია პირის განაცხადი) უარყოფს „საქსატენტის“ საქმიანობის არამხოლოდ იურიდიული მომსახურების, არამედ საერთოდ ყოველგვარი მომსახურების ხასიათს ამასთანავე, საგადასახადო კოდექსის თვალსაზრისით უადასახადო დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) მიწოდება. საოლქო სასამართლოს კოლეგია, ასახელებს რა „საქსატენტის“ დღით დაბეგვრის სუბიექტებს, უარყოფს უცხოელი პირების განაცხადებზე „საქსატენტის“ მიერ მომსახურებას გაწევას, როგორც კოლეგიის მიერ ფაქტობრივად უარყოფილ იქნა „საქსატენტის“ დატერტილი ღირებულების გადასახადი დაბეგვრა როგორც არარაზდენტო ასევე რეზიდენტი ფიზიკური და იურიდიული პირების განაცხადის მიმართ. აღსანიშნავია, რომ „საქსატენტის“ მიერ მომსახურების გაწევას ადასტურებს თითო მონიშნულადვე მხარე - სავადასახადო დეპარტამენტი და მისხელ გადახდილთა ინსპექცია. 10.03.2000წ. სადავო აქტში აღნიშნულია, რომ „საქსატენტი“ ეწევა საგადასახადო კოდექსის 29-ე მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებულ მომსახურებას. მხარე ადასტურებს აგრეთვე იმას, რომ „საქსატენტის“ საქმიანობის მარველამენტირებული საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრული „საქსატენტის“ მიერ ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში ფიზიკური და იურიდიული პირების სამართლებრივი უზრუნველყოფა თავისთავად მოიცავს იურიდიულ მომსახურებას. ამასთანავე, საქსაცხო პალატა არ იზიარებს მოწინააღმდეგე მხარის მოსახურებას იმის შესახებ, რომ ვინაიდან საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ დამტკიცებული საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორის და ევროგავრთიანებაში ეკონომიკური საქმიანობის სახეების სტატისტიკური კლასიფიკატორის მიხედვით მომსახურება დატენტებისა და საავტორო უფლებების სფეროში და იურიდიული ლიცენზირების მომსახურება ცალკეა განხილული, დატენტებისა და საავტორო უფლებების გაკეთება არ შეიძლება იურიდიულ მომსახურებას, ლიცენზირების მომსახურების სფეროში და პირიქით. საქსაცხო პალატა აღნიშნავს, რომ სამართლებრივი (იურიდიული) მომსახურების გრადაცია ქვედარგებად არ ადასტურებს დატენტების და საავტორო უფლებების სფეროს სამართლებრივი მომსახურების ცნების მიღსა არსებობას, ვინაიდან საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორი - „პროდუქციის სტატისტიკური კლასიფიკაცია საქმიანობის სახეობათა მიხედვით“ (ოფიციალური გამოცემა), ევროგავრთიანების ეკონომიკური საქმიანობის სახეობების სტატისტიკური კლასიფიკატორის მსგავსად, მომსახურებას დატენტებისა და საავტორო უფლებების სფეროში ითვალისწინებს სამართლებრივი მომსახურების თავში (კლასი 74.11), ამასთანავე, იგი არ არის მოცული კლასიფიკატორის რომელიმე სხვა კლასით. პალატა

მსჯელობაში იღებს იმას, რომ ერთნაირი კლასიფიკაციით, რომელიც დამტკიცებულია საქ. სტანდარტის თავმჯდომარის 17.05.94წ. №75 პრასნებით და რეგისტრირებულია უსტატისტიკოს სამინისტროს ნორმატიული აქტების რეკისტრში (რეგისტრაციის № 10001.3003584), წარმოადგენს სტანდარტიზაციის ნორმატიულ დოკუმენტს. „სტატისტიკის შესახებ“ კანონის მე-15.4 მუხლის თანახმად, იგი სავალდებულოა გამოსაყენებლად იურიდიული და ფიზიკური პირების საქმიანობაში.

საკასტო პალატა აღნიშნავს, რომ სამრეწველო საკურორების ობიექტებზე უფლებას მოსაყენების პროცედურა ატარებს კონსოლიდირებულ ხასიათს, მის ქვეყნებზე განეკუთვნება ინფორმაციის დამუშავება (ინფორმაციული ძეგა, შედეგების სისტემატიზაცია და ა.შ.), ხანწორმასობა მასალების გამოქვეყნება და გავრცელება. საკონსოლიდირებული ხასიათის შემთხვევაში, რაც აღემატება 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის შიგნით აბზაცით.

საკასტო პალატა არ იზარებს მოსახუების წარმომადგენლის მოსახრებას იმის შესახებ, რომ „საქსტენტის“ შირ მომსახურების გაცეის ადგილის ადვილად დადგენას გამო, მასი საქმიანობა არ უნდა იქნეს მარწული კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტში მითითებულ მომსახურებათა რიცხვს, ვინაიდან ეს ნორმა თითქოსწინებს ისეთ მომსახურებას, რომლის გაცეის ადგილის განსაზღვრა პრაქტიკულად შეუძლებელია. ასეთი კრიტერიუმით იურიდიულ მომსახურებად არ უნდა იქნეს მიწვეული მგ., ადვოკატის შირი სასამართლოში არარეზიდენტის ინტერესების დასაცავად წარმომადგენლობითი ფუნქციის შესრულება. ვინაიდან ასეთ შემთხვევაში მომსახურების გაცეის ადგილი საკესით განსაზღვრულია. საგდასახლო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის შირე აბზაცი არ იძლევა საქმიანობის სახეების ამოწურავ წამართვალს და საკონსოლიდირებული, იურიდიული, სახეალტრო, სარწინრო, სარეკლამო, ინფორმაციის დაწოდებების მომსახურებასთან ერთად თითქოსწინებს სხვა ანალოგიურ მომსახურებასაც. კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტში მომსახურების სახეობების კონსოლიდაცია მომსახურების ისეთ ხასიათის მიხედვით, რომელიც იძლევა მისი შედეგების გამოყენების შესაძლებლობას შირე-დავად იმისა, თუ სად ხორციელდება უშუალოდ მომსახურე ორგანიზაციის საქმიანობა შეტყვევებას იმაზე, რომ ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე უფლებების წარმოშობასთან დაკავშირებული „საქსტენტის“ შირ გაცეული მომსახურება პირდაპირ რომც არ იქოს გათვალისწინებული კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტში. მასზე გავრცელება მომსახურების მიმღები მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელის მიხედვით მომსახურების გაცეის ადგილის დადგენის წესით. როგორც 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის შირე აბზაცში გათვალისწინებული „სხვა ანალოგიური მომსახურება“ საგდასახლო კოდექსის 107-ე მუხლის შირე ნაწილის თანახმად, ამ მუხლის პირველი ნაწილის ერთზე მეტ ქვეპუნქტში აღწერილი საშუაობების შესრულებისა თუ მომსახურების გაცეის ადგილი განისაზღვრება რიგით პირველი პუნქტის მიხედვით. რის გამო ავტომატურად გამოირიცხება მომსახურების მოსახრება „საქსტენტის“ საქმიანობის მიმართ 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული რიგობის გავრცელების შესაძლებლობის შესახებ. ვინაიდან „საქსტენტის“ შირ გაცეული მომსახურება თავდება „ე“ ქვეპუნქტში მითითებულ მომსახურებაში.

საკასტო პალატა არ იზარებს აგრეთვე საოლქო სასამართლოს კოლეგიის მოსახრებას იმის შესახებ, რომ პატენტრწმუნებელი წარმომადგენს კოდექსის მე-17 მუხლით გათვალისწინებულ არარეზიდენტის მუდმივმოქმედ დაწესებულებას. საგდასახლო კოდექსის მე-17 მუხლის თანახმად, უცხოელი ფიზიკური პირი ან უცხოური საწარმოს მუდმივ დაწესებულებად საქართველოში ითვლება დაწესებულება, რომლის შემეუობითაც ის მილიანად ან ნაწილობრივ ახორციელებს ეკონომიკურ საქმიანობას. პატენტრწმუნებულის საქმიანობა უკავშირდება სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების მოპოვებასთან, დაცვასთან და მას განმტყვევების ეკონომიკურ საქმიანობასთან არაიქითარი უშუალო კავშირი არ აქვს. პატენტრწმუნებულის საქმიანობის შედეგად უცხოელი განმტყვევებელი უშუალოდ არ იღებს მოგებას, შერისაჯალს ან კომპენსაციას, შესაძობისად, საგდასახლო კოდექსის მე-7 მუხლის თანახმად, იგი არ შეიძლება მიწწულ იქნეს ეკონომიკურ საქმიანობად. ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში სამართლებრივად დამცავი დოკუმენტის მიღება, რაც ხელს უწყობს

მისივე არარეზიდენტის საქმიანობის წარმატებას, დადებითად აისახება მის შემდგომ საქმიანობაზე. არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კომპენსაციად და მისაღებად ეკონომიკურ საქმიანობად, ვინაიდან აღნიშნული არარეზიდენტისათვის არ მოსდევს უშუალო, პირდაპირი ეკონომიკური შედეგი, ხოლო რაც შეეხება არაპირდაპირ ეკონომიკურ ეფექტს, იგი შეიძლება არაეკონომიკურ საქმიანობასაც მოჰყვას (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 25.01.2000წ. გადაწყვეტლება ელანკორეელის და ექანანობის სარჩელზე). ძალაშია ევრადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ კოდექსის 107-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის მიხედვით დასატრეული ღირებულების გადასახადის მიზნით მომსახურების გაწევის ადგილად ითვლება მომსახურების მიღები მუდმივი დაწესებულების ადგილსამყოფელი, რომელთანაც ეს მომსახურება უფრო მეტადაა დაკავშირებული. ცხადია, რომ „საქსატენტის“ მიერ მომსახურების გაწევა ხორციელდება არა პატენტრწმუნებულის, არამედ უცხოელი ფიზიკური და იურიდიული პირის მიმართ, მომსახურების შედეგად უკლებების მიღები არის განმცხადებელი – პატენტის ან მოწიხობის მომავალი მულობელი და არა პატენტრწმუნებული, ამასთანავე, „საქსატენტის“ მიერ გაწეული მომსახურების საფასურს იხდის განმცხადებელი და არა პატენტრწმუნებული, შესაბამისად, მომსახურების გაწევის ადგილს არარეზიდენტი პირების განაცხადების მიმართ არ წარმოადგენს საქართველოს ტერიტორია, რაც მოცემულ შემთხვევაში გამოიხატავს საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არსებობას. შეჯამებულაში მისაღები ისიც, რომ თავად საგადასახადო დეპარტამენტის წარმომადგენლების განცხადებით და მათ მიერ პროცესზე წარდგენილი მასალების თანახმად, პატენტრწმუნებულები არარეზიდენტი პირებისათვის გაწეული მომსახურების საფასუროდან არ იბეგრებიან დღევით. ვინაიდან არარეზიდენტი პირის წარმომადგენელი „საქსატენტთან“ – პატენტრწმუნებული არ არის რეგისტრირებული დღვის ვადამხდელად, სახეზე არ არის გადასახადის ვადამხდელის მუდმივი დაწესებულება. აღნიშნული დასტურდება აგრეთვე კოდექსის 111-ე მუხლის მეორე ნაწილით, რომლის თანახმად პატენტრწმუნებულის მიერ არარეზიდენტისათვის მომსახურების გაწევა არ განიხილება მარწმუნებლის ოპერაციად და ამდენად, პატენტრწმუნებული არ არის გადასახადის ვადამხდელის მუდმივი დაწესებულება საქართველოში. დამტკიცებული დოკუმენტის მიღების პროცედურასთან დაკავშირებით არარეზიდენტს არ შეიძლება აყვდეს პატენტრწმუნებულის სახით მუდმივი დაწესებულება საქართველოში, უკანასკნელი გულისხმობს რეგულარულად საბუშარების შესრულებასთან, მომსახურების გაწევასთან და საქონლის მიწოდებასთან დაკავშირებულ საქმიანობას.

პატენტრწმუნებული მოქმედებს უცხოური საწარმოს ინტერესებიდან გამომდინარე, მისი საქმიანობა დაშხარე ხასიათისა და საგადასახადო კოდექსის მე-17 მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს უცხოური საწარმოს მუდმივი დაწესებულებად. მიუხედავად იმისა, რომ „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 66-ე მუხლით გათვალისწინებული პატენტრწმუნებულის დებულება საქმის განხილვის დროისათვის არ შეუძლებულია, მოქმედი კანონმდებლობა („საქართველოს საპატენტო კანონი“, „სასაქონლო ნიშნის შესახებ“ კანონი, „საქსატენტის“ დებულება და სხვ) იძლევა პატენტრწმუნებულის საქმიანობის ხასიათის დადგენის საკმაო საფუძველს. „საქართველოს საპატენტო კანონის“ 23-ე მუხლის თანახმად გამოიგონებაზე, სასარგებლო მოდელზე, სამწველო ნიმუშზე განაცხადი პატენტრწმუნებულის გარდა შეიძლება წარდგენილ იქნეს ავტორის, საბუშარის მიმცემის მიერ. თვით ის, რომ კანონის 26-ე მუხლი ითვალისწინებს სახელმწიფო ენაზე მხოლოდ პატენტის მიღების თაობაზე განცხადების, ხოლო სხვა მასალის ნებისმიერ ენაზე წარდგენის შესაძლებლობას, მეტყველებს იმაზე, რომ „საქსატენტში“ რეგისტრაციისათვის საუკლებელი მასალების შედგენა ხდება უცხოელი პირის მიერ. ამასთანავე, კანონის 33-ე მუხლის თანახმად, თუ გამოიგონა, რომ წარდგენილ განაცხადს აკლავ კანონით გათვალისწინებული რომელიმე საგანაცხადო მასალა, „საქსატენტში“ აღნიშნული მასალების წარდგენას სიხოვს განმცხადებელს (ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს, რომელიც მოითხოვს პატენტის მიღებას) და არა პატენტრწმუნებულს. გარდა ამისა, სამწველო საკუთრების სფეროში მოქმედი საერთაშორისო ხელშეკრულების მიხედვით პატენტრწმუნებულების ფუნქცია შეზღუდულია ან პრაქტიკულად გამოირიცხულია. ასე, მაგ., სასაქონლო ნიშნის

საერთაშორისო რეგისტრაციის შესახებ მადრიდის შუთანხმებასთან დაკავშირებული ოქმის (მიღებულია მადრიდში 27.07.89წ., საქართველო ოქმს შეუერთდა საქართველოს პარლამენტის 13.05.98წ. დადგენილებით) მიხედვით საპატენტო უწყებასა და განმცხადებლის შორის საშუალო ფუნქციას ასრულებს ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციის საერთაშორისო ბიურო. საერთაშორისო რეგისტრაციის შედეგად მაცემელი წლიური შემოსავლი, ოქმის მე-8 მუხლის თანახმად, ნაწილდება საერთაშორისო ბიუროს (იქვე მინიშნულია მუხლები შორის თანხარ ნაწილად, სასაქონლო ნიშნებზე უცხოურ განაცხადთა დახსენებით 80% სწორედ ამ ოქმის საშუალებით შედის „საქპატენტში“ (2000 წელს მადრიდის ოქმით შეტანილი განაცხადების რაოდენობა შეადგინა 4053, ხოლო პატენტარწმუნებულის საშუალებით შეტანილმა უცხოურმა განაცხადებმა – 2268, სულ 1988-2000წწ. შეტანილ ოქმა 6321 განაცხადი, მადრიდის ოქმით შეტანილ ოქმა 4053 განაცხადი, ხოლო პატენტარწმუნებულების საშუალებით 2268 უცხოური განაცხადი). ამასთან, არჩინებული შუთანხმების საშუალებით წარმოშობილ განსაკუთრებულ უფლებებს ისეთივე იურიდიული ძალა აქვს, როგორც უფლებებს წარმოშობილს იმ პროცედურით, რომელშიც ადგილობრივი პატენტარწმუნებელი მონაწილეობს.

„სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვისა და მომსახურების საკუთრების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის 23.06.92წ. №664 დადგენილების თანახმად უცხოეთის ფიზიკურ და იურიდიულ პირთათვის დადგენილი საკუთრით არ ითვალისწინებდა დამატებული ღირებულების გადასახადს. „სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე საფასურის გადახდის სისტემის მოწესრიგების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 24.10.99წ. №599 ბრძანებულებით საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის 23.06.92წ. №664 დადგენილება ძალადაკარგულად ჩაითვა 1999 წლის 1 ნოემბრიდან. ბრძანებულების მე-2 პუნქტის თანახმად, 1999 წლის 1 ნოემბრიდან „საქპატენტში“ შესული გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიშნის და სასაქონლო ნიშნის განაცხადების განხილვის, პატენტის გაცემისა და სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციის საფასურის გადახდა 23.06.92წ. №664 დადგენილების მიხედვით უნდა მომხდარიყო. უცხოურ ფიზიკური და იურიდიული პირების მიმართ „საქპატენტის“ მიერ გაწეული მომსახურების დღით დაბეჭდვის ვალდებულება არ მოპოვებულა „სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საკუთრების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკის მინისტრის 27.07.99წ. №51 ბრძანების ჩანაწერიდან იმის თანახმად, რომ სამრეწველო საკუთრების ობიექტებზე უფლებების დაცვის საფასურები განსაზღვრულია დამატებული ღირებულების გადასახდის ვალდებულების მიხედვით. საქართველოს კონსტიტუციის 94-ე მუხლის მიხედვით, მხოლოდ საქართველოს კანონით შეიძლება განისაზღვროს გადასახადის სახეები, სტრუქტურა, ოდენობა, მათი შემოღებისა და გადახდის წესი. კანონმდებლარე ნორმატიული აქტით, მინისტრის ბრძანებით არ შეიძლება დადგინდეს ან შეიცვალოს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულებები. საგადასახადო კოდექსის მე-4 მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად აკრძალულია არასაგადასახადო კანონმდებლობით გადასახადის დაბეჭდასთან დაკავშირებული საკითხების დარეგულირება. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გადასახადით დაბეჭდვისას ან კოდექსის დებულებებსა და კანონმდებლობის სხვა სფეროს ნორმატიული აქტების დებულებებს შორის კოლიზიის წარმოქმნის დროს გამოიყენება ამ კოდექსის დებულებები. ამდენად, „საქპატენტის“ საქმიანობა უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურიდიული პირების ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის უზრუნველყოფის სფეროში არ უნდა იქნეს მიჩნეული საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულ საქონლის (საბუმარის, მომსახურების) მიწოდებად. დამატებული ღირებულების გადასახადით დასაბეგრ ობიექტად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი, საქართველოს საბიუჯეტო საპროცესო კოდექსის

გ ა ლ ა წ ყ ე ი ტ ა :

1. საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქსატენტის“ საქსაცხო საინჟინრო დამაყოფილდეს, გაუქმდეს თბილისის საოლქო სასაპროფილოს ადმინისტრაციული სიაროლისა და საგადასახადო საქმეთა კოლეგიის 31.01.01წ. გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება.

2. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მსხვილ გადამხდელთა ინსპექციის 10.05.2000წ. შემოსუბის აქტი იმ ნაწილში, რომლითაც „საქსატენტის“ მიერ უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურადიული პირების განაცხადებზე გაწეული მომსახურება განკუთვნილია დღე-ით დასაბეგრ ოპერაციად და „საქსატენტს“ დაკისრებული აქვს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 614327 ლარის გადახდა.

3. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს საგადასახადო დეპარტამენტის 06.06.2000წ. №04-2-6/163/1624/66 წერილი (გადაწყვეტილება) და მის საფუძველზე „საქსატენტისათვის“ საურაჟის სახით 349479 ლარის დაკისრება.

4. ბათილად იქნეს ცნობილი 10.03.2000წ. შემოსუბის აქტის საფუძველზე ს.ს. „საქართველოს ბანკსა“ და ს.ს. „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ მთაწმირის ფილიალში წარდგენილი №430, №431, №558, №559, №589 და უნიპრო საინკასო დეკლარაცია.

5. 18.08.2000წ. №558 და №559 საინკასო დეკლარაციის საფუძველზე „საქსატენტის“ ანგარიშიდან ჩამოწერილი 66.307,87 აშშ დოლარის ექვივალენტი ქრონულ ვალუტაში და 303,29 ლარი „საქსატენტს“ ჩეთვალის მომავალი გადასახადების გადახდის ანგარიშში.

6. დაუბრუნდეს „საქსატენტს“ სახელმწიფო ბატის სახით გადახდილი 5000 ლარი.

7. განიხინება საბოლოო და არ გასაჩივრდება.

საქართველოს საპატენტო კანონი

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1

ეს კანონი აწესრიგებს ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების - გამოგონებების, სასარგებლო მოდელებისა და სამრეწველო ნიმუშების შექმნასთან, მათ გამოყენებასა და სამართლებრივ დაცვასთან დაკავშირებით წარმოქმნილ ქონებრივ და ძირად არაქონებრივ ურთიერთობებს.

მუხლი 2

ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი შინაშენილობა:

- ა) „საპატენტი“ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი;
- ბ) საერთაშორისო ბიურო - ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციის საერთაშორისო ბიურო;
- გ) პარიზის კონვენცია - 1883 წლის 20 მარტს ხელმოწერილი სამრეწველო საკუთრების დაცვის პარიზის კონვენცია (გადასინჯულია სტოკჰოლმში 1967 წლის 14 ივლისს, შესწორებულია 1974 წლის 28 სექტემბერს);
- დ) საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულება - 1970 წლის 19 ივნისს ხელმოწერილი, მრავალმხრივი საერთაშორისო ხელშეკრულება (შესწორებულია 1979 წლის 28 სექტემბერს, ცვლილებები შეტანილია 1984 წლის 3 თებერვალს);
- ე) სამრეწველო საკუთრების ობიექტი - გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, სამრეწველო ნიმუში;
- ვ) პატენტი - ამ კანონის შესაბამისად გაცემული დამცავი დოკუმენტი;
- ზ) შემოტანილი პატენტი - უცხოეთში დასაბუთებულ გამოგონებაზე ამ კანონის შესაბამისად გაცემული პატენტი;
- თ) განმცხადებელი - ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც მოითხოვს პატენტის მიღებას;
- ი) განაცხადი - დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად გაფორმებული პატენტის განაცხადი აუცილებელი სახუთების ერთობლიობა;
- კ) საერთაშორისო განაცხადი - საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების მოთხოვნით გაფორმებული და შეტანილი განაცხადი;
- ლ) ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზა - საგანაცხადო მასალების სისრულის, გაფორმებისა და მათში აღწერილი ობიექტის ერთიანობის შემოწმება;
- მ) პრიორიტეტი - უპირატესობა, რომლითაც სარგებლობს ადრე შეტანილი განაცხადი უფრო გვიან შეტანილის მიმართ;
- ნ) საკონვენციო პრიორიტეტი - პრიორიტეტი, რომლითაც შეუძლია ისარგებლოს განმცხადებელმა პარიზის კონვენციის სხვა მონაწილე ქვეყანაში პატენტის მიღების მიზნით განაცხადის მიწოდების შემთხვევაში და რომელიც დგინდება პირველი განაცხადის შეტანის თარიღით, ამ კონვენციის მე-4 მუხლის თანახმად;
- ო) საგამოყენო პრიორიტეტი - პრიორიტეტი, რომლითაც შეუძლია ისარგებლოს განმცხადებელმა პარიზის კონვენციის სხვა მონაწილე ქვეყანაში პატენტის მიღების მიზნით განაცხადის მიწოდების შემთხვევაში და რომელიც დგინდება ზემოაღნიშნული კონვენციის წევრ ქვეყანაში მოწყობილ ოფიციალურ ან ოფიციალურად მიჩნეულ გამოყენებაზე გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის ექსპონირების თარიღით, ამ კონვენციის მე-11 მუხლის თანახმად;
- პ) პატენტრწმუნებული - სამრეწველო საკუთრების სფეროში სხვისი სახელით მოქმედი „საპატენტო“ რეგისტრირებული პირი;

უ) დეპოზიტარიუსი - უფლებამოსილი ორგანიზაცია, სადაც ინახება ბიოლოგიური რეპროდუქცირებადი მასალა.

მუხლი 3

გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა და სამრეწველო ნიმუშზე გაიცემა პატენტი, რომელიც აღასტურებს ავტორობას და ანიჭებს პატენტის მფლობელს განსაკუთრებულ უფლებას გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა ან სამრეწველო ნიმუშზე.

მუხლი 4

1. გამოგონების უცხოური პატენტის მფლობელის სახელზე შეიძლება გაიცეს შემოტანილი პატენტი.

2. შემოტანილი პატენტი გაიცემა უცხოეთში დაპატენტებულ იმ გამოგონებაზე, რომელზედაც ჩატარებულა ექსპერტიზა პატენტუნარიანობის ყველა კრიტერიუმის გათვალისწინებით.

3. შემოტანილი პატენტი პატენტმფლობელს ანიჭებს განსაკუთრებულ უფლებას გამოიყენოს, აწარმოოს, ან გაყიდოს პროდუქცია, მაგრამ არ აძლევს უფლებას აუკრძალოს შესაძენ პირს ასეთი პროდუქციის საზღვარგარეთიდან შემოტანა.

მუხლი 5

1. გამოგონების პატენტის მოქმედების ვადა განისაზღვრება 20 წლით „საქპატენტში“, განაცხადის შეტანის დღიდან.

2. შემოტანილი პატენტის მოქმედების ვადა განისაზღვრება უცხო ქვეყნის ძირითადი პატენტის მოქმედების ვადით, მაგრამ არა უტეცეს 10 წლისა „საქპატენტში“ განაცხადის შეტანის დღიდან.

3. სასარგებლო მოდელის პატენტის მოქმედების ვადა განისაზღვრება 8 წლით „საქპატენტში“ განაცხადის შეტანის დღიდან.

4. სამრეწველო ნიმუშის პატენტის მოქმედების ვადა განისაზღვრება 15 წლით „საქპატენტში“ განაცხადის შეტანის დღიდან.

მუხლი 6

1. გამოგონების სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს განსაზღვრავს გამოგონების ფორმულა.

2. სასარგებლო მოდელის სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს განსაზღვრავს სასარგებლო მოდელის ფორმულა.

3. სამრეწველო ნიმუშის სამართლებრივი დაცვის ფარგლებს განსაზღვრავს საკუთრივ ნიმუშის ან მის გამოსახულებაში წარმოდგენილი დამახასიათებელი არსებითი ნიშნების ერთობლიობა.

მუხლი 7

1. გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელზე, რომლებიც შესაბამისი კომპეტენტური ორგანოს მიერ გასაიდუმლოებულია ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის თვალსაზრისით, პატენტი გაიცემა მხოლოდ მათი განსაიდუმლოების შემდეგ, ამ კომპეტენტური ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

2. გასაიდუმლოება დასაშვებია ორი წლის ვადით, რაც პატენტის მოქმედების ვადის განმავლობაში შეიძლება გაგრძელდეს ყველი შემდგომი ორი წლით.

3. საიდუმლო გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის სამართლებრივი დაცვისა და გამოქვეყნების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი II. საქსატენტი

მუხლი 8

„საქსატენტი“ არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში სამართლებრივად უზრუნველყოფს ფიზიკური და იურიდიული პირების უფლებებს.

მუხლი 9

„საქსატენტთან“ ფუნქციონირებს სასაელაყო პალატა, რომელიც იხილავს ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტზე უფლების მოპოვების პროცედურასთან დაკავშირებულ დავას.

მუხლი 10

1. „საქსატენტის“ ფუნქციები და უფლებამოსილება განისაზღვრება მისი დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.
2. „საქსატენტს“ ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელსაც თანახლებაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 11

1. „საქსატენტის“ ფინანსური წყაროებია ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე განაცხადების ფორმალურ მოთხოვნებსა და არსობრივ ექსპერტიზასთან, დამკვეთი დოკუმენტების გაყვასთან, რეგისტრაციასთან და ძალაში შეტანასთან, აკლაციასთან და ძირითად საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა პროცედურების დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურები. აგრეთვე საინფორმაციო, საკონსულტაციო-კლექციითი და სხვა სახის მომსახურებით მიღებული შემოსავლები.
2. საფასური და სხვა შემოსავალი ირიცხება „საქსატენტის“ ანგარიშზე, რომელსაც განკარგავს მხოლოდ „საქსატენტი“. „საქსატენტის“ მიერ წლის განმავლობაში გამოუყენებელი თანხები გადადის მომავალი წლის ანგარიშზე.
3. დასაშვებია „საქსატენტისთვის“ სახსრების, მათ შორის, გრანტების დადგენილი წესით გამოყოფა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.
4. „საქსატენტი“ ყოველი წლის 1 დეკემბრისათვის აწმადებს მომავალი წლის ბიუჯეტს, რომელშიც ასახული უნდა იყოს „საქსატენტის“ ყველა ხარჯი და მისი დაფარვის წყარო.
5. „საქსატენტის“ ბიუჯეტს ამტკიცებს „საქსატენტის“ გენერალური დირექტორი.

თავი III. პატენტუნარაჩობა

მუხლი 12

1. პატენტით შეიძლება დაცულ იქნეს ისეთი გამოგონება, რომელიც პატენტუნარაჩობა და აკმაყოფილებს ნიახლის, საგამომგონებლო ღონისა და სამრეწველო გამოყენებადობის კრიტერიუმებს.
2. გამოგონება ახალია, თუ იგი ცნობილი არ არის ტექნიკის არსებული ღონით.
3. გამოგონებას აქვს საგამომგონებლო ღონე, თუ განაცხადის შეტანის თარიღისათვის ან, თუ მოთხოვნა საკონვენციო პრიორიტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღისათვის, იგი საეცალისტიკისათვის ცხადია არ გამოძღინარეობს ტექნიკის არსებული ღონიდან.
4. გამოგონების სამრეწველო გამოყენებადობა ნიშნავს მისი დაზღვევის ან მისით სარგებლობის შესაძლებლობას მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, განმრთელობის დაცვისა და საქმიანობის სხვა სფეროებში.
5. ტექნიკის არსებულ ღონეს განსაზღვრავს ყველა ის მონაცემი, რომელიც საყოველთაოდ გახდა ცნობილი წერილობით, ზეპირი აღწერით. საჯარო გამოყენებით ან სხვა გზით განაცხადის შეტანის თარიღამდე ან, თუ მოთხოვნა საკონვენციო პრიორიტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღამდე.

6. გამოგონების სახლის დადგენისას ტექნიკის ღონეს, სხვა საინფორმაციო წყაროს გარდა, მიკუთვნება „საქსატენტში“ გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე შეტანილი ყველა განაცხადი, თუ მათ აქვთ უფრო ადრინდელი პრიორიტეტი, სახსლე დგინდება მხოლოდ ერთი საინფორმაციო წყაროს განხილვის საფუძველზე.

7. საგამოგონებლო ღონის დადგენისას ტექნიკის ღონეს არ მიეუთვნება „საქსატენტში“ განახლებულად წარდგენილი განაცხადები გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე.

8. ტექნიკის არსებული დოზით ცნობილი ნივთიერებებსა და ნარკები შეიძლება მიწვეულ იქნეს პატენტურაზანად, თუ ისინი გამოიყენება აქამდე უცნობი დანიშნულებით.

მუხლი 13

1. პატენტით შეიძლება დაყულ იქნეს ისეთი სასარგებლო მოდელი, რომელიც წარმოადგენს გაუმჯობესებულ მოწყობილობას, ნივთიერებას ან ხერხს და რომელიც აკმაყოფილებს სახლისა და სამრეწველო გამოყენებადობის კრიტერიუმებს.

2. სასარგებლო მოდელი ახალია, თუ იგი ცნობილი არ არის ტექნიკის არსებული ღონით.

3. სასარგებლო მოდელის სამრეწველო გამოყენებადობა ნიშნავს მისი დამზადების ან მისი სარგებლობის შესაძლებლობას მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, ჯანმრთელობის დაცვისა და სპორტის სხვა სფეროებში.

4. ტექნიკის არსებულ ღონეს განახლებურად ყველა ის მონაცემი, რომელიც საყოველთაოდ გახსია ცნობილი წერილობით, ზეპირი აღწერით, აგრეთვე, საჭიროებლობა გამოყენებით და რომელიც შეეხება იმავე დანიშნულების მოწყობილობებს, ნივთიერებებსა და ხერხებს განაცხადის შეტანის თარიღამდე ან, თუ მოითხოვება საკონვენციო პრიორიტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღამდე.

5. სასარგებლო მოდელის სახლის დადგენისას, ტექნიკის ღონეს სხვა საინფორმაციო წყაროს გარდა, მიკუთვნება „საქსატენტში“ გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე შეტანილი ყველა განაცხადი, თუ მათ აქვთ უფრო ადრინდელი პრიორიტეტი. სახსლე დგინდება მხოლოდ ერთი საინფორმაციო წყაროს განხილვის საფუძველზე.

მუხლი 14

1. პატენტით შეიძლება დაყულ იქნეს ისეთი სამრეწველო ნიშნები, რომელიც წარმოადგენს ნაკეთობის მხატვრულ-კონსტრუქციულ გარეგან სახეს და რომელიც აკმაყოფილებს სახლისა და სამრეწველო გამოყენებადობის კრიტერიუმებს.

2. სამრეწველო ნიშნები ახალია, თუ მისი არსებითი ნიშნების ერთობლიობა, რომელიც განახლებურად ნაკეთობის ესთეტიკურ თვისებურებებს, საყოველთაოდ არ არის ცნობილი წერილობით, ზეპირი აღწერით, საჯარო გამოყენებით ან სხვა გზით „საქსატენტში“ განაცხადის შეტანის თარიღამდე ან, თუ მოითხოვება საკონვენციო პრიორიტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღამდე.

3. სამრეწველო ნიშნის სახლის დადგენისას მხედველობაში მიიღება „საქსატენტში“ შეტანილი ყველა განაცხადი, თუ მათ აქვთ უფრო ადრინდელი პრიორიტეტი.

4. სამრეწველო ნიშნის სამრეწველოდ გამოყენებადობა, თუ შესაძლებელია მისი მრავალჯერადი დამზადება.

მუხლი 15

ინფორმაციის გახსნა გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, ან სამრეწველო ნიშნის ავტორის მიერ (ან სხვა პირის მიერ, რომელსაც განაცხადის შეტანის თარიღისათვის პატენტის მფლობის უფლება აქვს, ან შესაძლო პირის მიერ, რომლისთვისაც ეს ინფორმაცია ავტორისა ან პირდაპირ ან არაპირდაპირ გზით ხელმისაწვდომი გახდა), რაც სხვა შემთხვევაში იმოქმედება განაცხადში წარმოდგენილი ობიექტის პატენტურაზანობაზე, არ მიახდენს გაუქმებას.

ა) გამოგონების პატენტურაზანობაზე, თუ ინფორმაცია გახსნილია 12 თვის განმავლობაში მისზე განაცხადის შეტანის თარიღამდე ან, თუ მოითხოვება საკონვენციო პრიორიტეტი.

იტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღამდე;

ბ) სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის პატენტარაიანობაზე, თუ ინფორმაცია გახსნილია ნ თვის განმავლობაში მათზე განაცხადის შეტანის თარიღამდე ან, თუ მოითხოვება საკონვენციო პრიორიტეტი, ამ პრიორიტეტის თარიღამდე.

მუხლი 16

გამოგონებად ან სასარგებლო მოდელად არ მიიჩნევა:

- ა) აღმოჩენა, სამეცნიერო თეორია, ან მათემატიკური მეთოდი;
 - ბ) მხატვრული კონსტრუირების შედეგი;
 - გ) ალგორითმები და პროგრამები გამოძიებული მანქანებისათვის;
 - დ) აღზრდის, სწავლების მეთოდი და სისტემა; ენის გრამატიკული სისტემა, აგრეთვე, გონებრივი ოპერაციების შესრულების მეთოდები, ოპსიების, გათამაშების წესები;
 - ე) შეურუბრობის ორგანიზაციის და მართვის მეთოდი;
 - ვ) ნაგებობათა, შენობათა, ტერიტორიათა დაკვეთების პროექტი და სქესი;
 - ზ) ინფორმაციის წარდგენა,
- თუ განაცხადში წარმოდგენილია ამ მუხლის „ა-ზ“ ქვეუბნებში ჩამოთვლილი ობიექტები.

მუხლი 17

პატენტი არ ვაიცემა:

- ა) გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელს ან სამრეწველო ნიმუშზე, რომელიც იწვევს არაპროფიტურ, ამორალურ და/ან ანტისაზოგადოებრივ ქმედებს;
- ბ) გამოგონებაზე ან სასარგებლო მოდელზე, რომელიც ეხება ადამიანებისა და ცხოველებისათვის გათვალისწინებული შეურაცხობის ქირურგიულ, თერაპიულ და დიაგნოსტიკურ ხერხებს. ეს წესი არ ვრცელდება მიწოდებულზე, ნივთიერებებზე, რომლებიც გამოიყენება აღნიშნულ ხერხებში;
- გ) გამოგონებაზე, რომელიც ეხება მცენარეთა და ცხოველთა ჯიშებს, აგრეთვე მცენარეთა და ცხოველთა ჯიშის გამოყენის უპირატესად ბიოლოგიურ ხერხებს. ეს წესი არ ვრცელდება მიკრობიოლოგიურ ხერხებსა და ამ ხერხეთა მიღებულ პროდუქტებზე;
- დ) სასარგებლო მოდელზე, რომელიც ეხება მცენარეთა და ცხოველთა ჯიშებს, აგრეთვე მცენარეთა და ცხოველთა ჯიშის გამოყენის უპირატესად ბიოლოგიურ ხერხებს, მიკროორგანიზმთა შტამებს, მცენარეთა და ცხოველთა უჯრედების კულტურებს, ბიოტექნოლოგიისა და გენური ინჟინერიის ობიექტებს, ქიმიური ხერხით მიღებულ ნივთიერებებს;
- ე) სამრეწველო ნიმუშზე, რომელიც ეხება:
 - ეა) შენობათა ან სხვა უძრავ ნაგებობათა გარეგან სახეს, გარდა მცირე არქიტექტურული ფორმებისა;
 - ებ) თხევადი, აირისებრი, ფხვიერი და სხვა არამდგრადი ფორმის მქონე ობიექტებს;
 - ეგ) ნაკეთობებს, რომელთა გარეგანი სახე განპირობებულია არსებითი ნიშნების მხოლოდ ტექნიკური ან ფუნქციური დანიშნულებით;
 - ედ) უშუალოდ ნაბეჭდ პროდუქციას.

თავი IV. ავტორი და პატენტმფლობელი

მუხლი 18

1. გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის ავტორად მიიჩნევა ფიზიკური პირი, რომლის ინტელექტუალური და შემოქმედებითი შრომის შედეგად შეიქმნა გამოგონება, სასარგებლო მოდელი ან სამრეწველო ნიმუში.
2. ავტორობა უვადოდ დაცული განუსხივებელი უფლებაა.
3. თუ ავტორი მოითხოვს „საქსატენტო“ ელდებულა არ გამოაცხადონ მისი სახელი.
4. თუ გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, სამრეწველო ნიმუში შეიქმნა რამდენიმე პირის

ერთობლივი შემოქმედებით შრომის შედეგად, თითოეული მათგანი მიიწვევა თანავეტორად.

5. ურთიერთობაში თანავეტორთა შორის განისაზღვრება მათ შორის დადებული ხელშეკრულებით.

მუხლი 19

1. ავტენტის მიღების უფლება აქვს ავტორს ან მის უფლებამონაცემს.

2. რამდენიმე პირის შემოქმედებით შრომის შედეგად შექმნილ გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა და სამრეწველო ნიმუშზე ავტენტის მიღების უფლება აქვს როგორც ყველა ავტორს ერთობლივად, ასევე ცალკეულ მათგანს სხვა დანარჩენი ავტორების მიერ ავტენტის მიღებაზე უარის თქმის შემთხვევაში.

მუხლი 20

1. მუშაკის მიერ შექმნილ გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა ან სამრეწველო ნიმუშზე, როგორც დაკავშირებულია სამსახურებრივი მოვალეობის ან საეციალური დავალების შესრულებასთან და რომელიც ითვალისწინებს საგამოგონებლო საქმიანობას, ავტენტის მიღების უფლება ეკუთვნის სამუშაოს მიმცემს, თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. თუ ავტენტი სამუშაოს მიმცემს ეკუთვნის, მაშინ მუშაკს უფლება აქვს, ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, სამუშაოს ნიმუშისა და დამატებით მიიღოს გამოგონების გამოყენების ფარდი გასამრავლო.

2. თუ გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის შექმნა დაკავშირებული არ არის მუშაკის მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის ან საეციალური დავალების შესრულებასთან, ავტენტის მიღების უფლება ეკუთვნის მუშაკს. ამ შემთხვევაში სამუშაოს მიმცემს განაცხადის შეტანის დღიდან ეკუთვნის ლიცენზიისა და ავტენტის შესყიდვის უპირატესი უფლება.

3. თუ გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, სამრეწველო ნიმუში შექმნილია სახელმწიფო დაკვეთით ან ორგანიზაციისა შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოს შესრულების პროცესში, ავტენტის მიღების უფლება განისაზღვრება დაკვეთის ან ხელშეკრულების პირობით.

მუხლი 21

1. მუშაკი ვალდებულია სამუშაოს მიმცემს დაუყონებლივ შეატყობინოს წერილობით მის მიერ შექმნილი გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის შესახებ.

2. თუ სამუშაოს მიმცემი, რომელსაც მუშაკმა აცნობა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებასთან ან დავალებასთან დაკავშირებით შექმნილი გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის შესახებ, შეტყობინების მიღების დღიდან სამი თვის განმავლობაში „საქსატენტში“ არ წარადგენს განაცხადს, მაშინ მუშაკს უფლება აქვს თვითონ მიიღოს ავტენტი.

მუხლი 22

1. თუ „საქსატენტში“ ერთსა და იმავე გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა ან სამრეწველო ნიმუშზე სხვადასხვა დროს არის წარდგენილი ორი ან რამდენიმე განაცხადი, ავტენტი გაიცემა პირველ განაცხადზე.

2. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადები „საქსატენტში“ ერთსა და იმავე დღეს არის წარდგენილი, ავტენტი გაიცემა განმცხადებელთა შეთანხმებამთ მითითებულ პირზე (პირებზე). თუ შეთანხმების მიღწევა ვერ მოხერხდა, ავტენტის გაცემის საკითხს გადაწყვეტს სასამართლო.

თავი V. განაცხადის წარდგენა

მუხლი 23

1. განაცხადს „საქსატენტში“ წარადგენს ავტორი, სამუშაოს მოძიებრი ან მათი უფლებამოსიანელები.
2. თუ გამოგონება, სასარგებლო მოდელი ან სამრეწველო ნიმუში ორი ან მეტი პირის ერთობლივი (თანაზიარი) შემოქმედებითი შრომის შედეგად არის შექმნილი, ისინი განაცხადს ერთიერთშეთანხმების საფუძველზე ერთობლივად წარადგენენ იმ შემთხვევაშიც კი, როცა თითოეული მათგანის შემოქმედებითი წილი გამოგონების შექმნაში განსხვავებულია.
3. თუ რომელიმე ავტორი უარს ამბობს განაცხადის შეტანაზე, განაცხადის წარდგენის უფლება ენიჭება დანარჩენ ავტორებს.
4. განაცხადი შეიძლება წარდგერილ იქნეს პატენტრწმუნებულის მეშვეობით.
5. განაცხადის წარდგენა ხდება „საქსატენტში“ საგანაცხადო მასალების უშუალოდ შეტანით ან სხვა გზით.

მუხლი 24

1. განაცხადი გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის პატენტის მისაღებად უნდა შეიტყუდეს:
 - ა) განცხადებას პატენტის მიღების თაობაზე, რომელშიც მითითებულია გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის ავტორი და ის პირი, რომელიც მოითხოვს პატენტის მიღებას;
 - ბ) გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის აღწერილობას;
 - გ) გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის ფორმულას;
 - დ) ნახაზებს, თუ ისინი აუცილებელია გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის არსის ასახსნელად;
 - ე) რეკერატს, რომელიც არ გამოიყენება ტექნიკის ღონის დასადგენად და გააჩნია მხოლოდ საინფორმაციო ხასიათი;
 - ვ) სხვა დოკუმენტებს, თუ ისინი აუცილებელია გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის ასახსნელად.
2. განაცხადი სამრეწველო ნიმუშის პატენტის მისაღებად უნდა შეიტყუდეს:
 - ა) განცხადებას პატენტის მიღების თაობაზე, რომელშიც მითითებულია სამრეწველო ნიმუშის ავტორი და ის პირი, რომელიც მოითხოვს პატენტის მიღებას;
 - ბ) სამრეწველო ნიმუშის გამოსახულებას ან თვით ნიმუშის ნაკეთობას;
 - გ) აუცილებლობისას სამრეწველო ნიმუშის აღწერილობას, ნახაზებს და სხვა მასალებს.

მუხლი 25

1. ყოველ განაცხადს „საქსატენტში“ წარდგენის დღიდან ერთი თვის განმავლობაში უნდა დაერთოს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზისათვის დადგენილი საფასურის გადახდის დამადასტურებელი საბუთი.
2. თუ განაცხადი წარდგენილია პატენტრწმუნებულის მეშვეობით, საგანაცხადო მასალებს განაცხადის შეტანის დღიდან ერთი თვის განმავლობაში უნდა დაერთოს განაცხადებლის მიერ გაცემული მინდობილობა.
3. თუ განაცხადი წარდგენილია ავტორის უფლებამოსიანელების მიერ, საგანაცხადო მასალებს განაცხადის შეტანის დღიდან ერთი თვის განმავლობაში უნდა დაერთოს უფლებამოსიანელების დამადასტურებელი საბუთი.

მუხლი 26

1. განაცხადს პატენტის მიღების თაობაზე წარდგენილი უნდა იყოს სახელმწიფო ენაზე. სხვა საგანაცხადო მასალები - ნებისმიერ ენაზე.
2. „საქსატენტში“ საგანაცხადო მასალების სხვა ენაზე წარდგენის შემთხვევაში განმცხადებელმა მიწოდების დღიდან ორი თვის განმავლობაში უნდა უზრუნველყოს ქართული თარ-

გამნის წარდგენა.

3. გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის აღწერილობა წარდგენილი უნდა იყოს დადგენილი წესით და ისეთი სისრულით, რომ შესაძლებელი დარგის სპეციალისტისათვის შესაძლებელი იყოს მისი განხორციელება.

4. თუ განაცხადი ეხება ბიოლოგიურ რეპროდუქციონზე მასალას, რომელიც შეიძლება აღიწეროს განაცხადში ისეთი სისრულით, რომ სპეციალისტისათვის ცხადი იყოს მისი განხორციელების შესაძლებლობა, ან, თუ ეს ბიოლოგიური მასალა არ არის საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი, განაცხადს თან უნდა ერთოდეს დეპოზიტარიუსის მიერ გაცემული ბიოლოგიური მასალის დეკლარაციის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

5. გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის ფორმულა შედგენილი უნდა იყოს დადგენილი წესით, ასახავდეს მის არსს და უუძენებოდეს აღწერილობას. გამოგონების ფორმულა შეიძლება შედგებოდეს ერთი ან რამდენიმე მუხლისაგან. სასარგებლო მოდელის ფორმულა უნდა შედგებოდეს ერთი მუხლისაგან.

6. სამრეწველო ნიმუშის გამოხატულება უნდა იძლეოდეს გარკვენი სახის სრულ და დეტალურ წარმოდგენას.

7. სამრეწველო ნიმუშის აღწერილობა უნდა შეიცავდეს მისთვის დამახასიათებელ არსებით ნიშნებს.

მუხლი 27

განაცხადი „პატენტში“ შეტანილად ჩაითულება იმ დღიდან, როდესაც წარდგენილია შემდეგი მასალები:

ა) გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე – განცხადება პატენტის მისაღებად, აღწერილობა, ფორმულა და ნახაზები, თუ ისინი აუცილებელია გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის არსის ასახსნელად;

ბ) სამრეწველო ნიმუშზე – განცხადება პატენტის მისაღებად, სამრეწველო ნიმუშის გამოხატულება ან ნაკეთობა.

მუხლი 28

1. განაცხადი გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე პატენტის მისაღებად უნდა ეხებოდეს ერთ გამოგონებას ან სასარგებლო მოდელს, მაგრამ შეიძლება მოიცავდეს ერთი საგამობრუნებელი იდეით გაერთიანებულ გამოგონებათა ჯგუფს.

2. განაცხადი სამრეწველო ნიმუშზე პატენტის მისაღებად უნდა ეხებოდეს ერთ სამრეწველო ნიმუშს, მაგრამ შეიძლება მოიცავდეს ერთ ან რამდენიმე ნაკეთობას (ვარიანტს), ნაკეთობათა ნაკრებს (კომპლექტს), თუ ისინი გაერთიანებულია ერთი მხატვრულ – კონსტრუქციული იდეით.

მუხლი 29

1. განმცხადებელს უფლება აქვს:

ა) დაეოს წარდგენილი განაცხადი მასში შემავალ ნაწილებად და წარადგინოს გამოცალკეებული განაცხადი;

ბ) შეცვალოს წარდგენილი განაცხადის აღწერილობა, ფორმულა და ნახაზები;

გ) გარდაქმნას განაცხადი გამოგონებაზე განაცხადად სასარგებლო მოდელზე და პირიქით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა-ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გამოცალკეებული განაცხადის საგანსა და ცვლილებებს უნდა შეიცავდეს ადრე წარდგენილი განაცხადი. ამ პირობით მას უნარჩუნდება ადრე შეტანილი განაცხადის შეტანის თარიღი.

3. გამოცალკეებული განაცხადის წარდგენა, ცვლილების შეტანა და განაცხადის გარდაქმნა დასაშვებია პატენტის გაცემის თაობაზე გადაწყვეტილების გამოტანამდე.

მუხლი 30

1. განაცხადებელი, რომელსაც სურს ისარგებლოს საკონვენციო პროორიტეტით, ვალდებულია განაცხადი გამოაგონებას ან სასარგებლო მოდელზე წარადგინოს „საქსატენტში“ პარიზის კონვენციის წევრ ქვეყანაში ადრე შეტანილი განაცხადის შეტანის თარიღიდან თორმეტი, ხოლო სამრეწველო ნიმუშზე – ექვსი თვის განმავლობაში.

2. განმცხადებელმა, რომელსაც სურს ისარგებლოს საგამოყენო პროორიტეტით, ვალდებულია განაცხადი გამოაგონებაზე სასარგებლო მოდელს ან სამრეწველო ნიმუშზე წარადგინოს „საქსატენტში“ პარიზის კონვენციის წევრ ქვეყანაში მოწყობილ ოფიციალურ ან ოფიციალურად მიჩნეულ გამოფენაზე გამოაგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის ექსპონირება თარიღიდან ექვსი თვის განმავლობაში. საგამოყენო და საკონვენციო პროორიტეტი ერთმანეთის ვადას არ ავრძელებს.

3. თუ განმცხადებელმა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზის გამო აღინშნულ ვადებში ვერ შეძლო განაცხადის შეტანა „საქსატენტში“ საკონვენციო ან საგამოყენო პროორიტეტის მოთხოვნით, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოთითებული ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს ორი თვისა.

4. განმცხადებელმა, რომელსაც სურს ისარგებლოს საკონვენციო ან საგამოყენო პროორიტეტის უფლებით, ამის შესახებ უნდა მოითხოვოს „საქსატენტში“ განაცხადის წარდგენისთანავე ან განაცხადის წარდგენიდან ორი თვის განმავლობაში და თან დაურთოს ასეთი მოთხოვნის უფლების დამადასტურებელი საბუთი. ან წარადგინოს იგი „საქსატენტში“ საკონვენციო ან საგამოყენო პროორიტეტის მოთხოვნიდან არა უგვიანეს სამი თვისა.

5. პროორიტეტი შეიძლება დადგინდეს:

ა) დამატებითი მასალების წარდგენის თარიღით, თუ განმცხადებელმა ისინი გააფორმა დამოუკიდებელი განაცხადის სახით და წარადგინა „საქსატენტში“ სამი თვის განმავლობაში მას შემდეგ, რაც მიიღო შეტყობინება, რომ დამატებითი მასალები არ მიიღება მხედველობაში, რადგან ისინი ეკლავიან განცხადებელი ობიექტის არსს;

ბ) „საქსატენტში“ იმავე განმცხადებლის უფრო ადრინდელი განაცხადის შეტანის თარიღით, რომელშიც გახსნილია ამ გამოაგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის არსი. თუ განაცხადი, რომლითაც მოითხოვება ასეთი პროორიტეტი, შეუღდა გამოაგონებაზე ან სასარგებლო მოდელზე უფრო ადრინდელი განაცხადის შეტანის თარიღიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ხოლო სამრეწველო ნიმუშზე უფრო ადრინდელი განაცხადის შეტანის თარიღიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ამასთან, უფრო ადრინდელი განაცხადი გატანოლად ითვლება;

გ) ადრე შეტანილი რამდენიმე განაცხადის საფუძველზე, ყოველი მათგანისათვის ამ მუხლის მე-5 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის პირობების დაცვით.

6. პროორიტეტი არ დადგინდება იმ განაცხადის შეტანის თარიღით, რომელზედაც უკვე მოთხოვნილია უფრო ადრინდელი პროორიტეტი და რომელზედაც საქმის წარმოება შეწყდა.

მუხლი 31

1. საქართველოში შექმნილ გამოაგონებაზე ან სასარგებლო მოდელზე განაცხადის უცხო ქვეყნის სასატენტო უწყებაში წარდგენამდე განმცხადებელი ვალდებულია შეიტანოს განაცხადი „საქსატენტში“ და სთხოვოს მას უცხო ქვეყანაში დასატენტების ნებართვა.

2. „საქსატენტში“ ვალდებულია ექვსი თვის განმავლობაში აცნობოს განმცხადებელს თვისი გადაწყვეტილება გამოაგონების ან სასარგებლო მოდელის უცხო ქვეყანაში დასატენტების თაობაზე. თუ ამ ვადაში განმცხადებელს გადაწყვეტილება არ ეცნობა, მას შეუძლია წარადგინოს განაცხადი უცხო ქვეყანაში დასატენტებლად.

თავი VI. სასატენტო ექსპერტიზა და პატენტის გაცემა

მუხლი 32

1. „საქსატენტში“ ატარებს სასატენტო ექსპერტიზას, რის საფუძველზედაც გამოაქვს

გადაწყვეტილება პატენტის გაცემის თაობაზე.

2. ექსპერტიზის მსვლელობისას „საქპატენტს“ შეუძლია მოითხოვოს განმცხადებლის-თან დამატებით მასალების წარდგენა ან განაცხადში ცვლილების შეტანა, რომელთა გარეშე შეუძლებელია განაცხადის განხილვის გაგრძელება.

მუხლი 33

1. „საქპატენტს“ წარდგენილი განაცხადის შეტანის თარიღს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზის საფასურის გადახდის დამადასტურებელი საბუთის წარდგენის შემთხვევაში დასატრებს ერთი თვის ვადაში.

2. თუ გამოვიჩნდა, რომ წარდგენილ განაცხადს აქვია ამ კანონის 27-ე მუხლით გათვალისწინებული რომელიმე საგანაცხადო მასალა, „საქპატენტი“ განმცხადებელს სთხოვს აღნიშნული მასალების წარდგენას შეტყობინების მიღების დღიდან ერთი თვის განმავლობაში.

3. თუ განმცხადებელი შეასრულებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნას, მაშინ განაცხადის შეტანის თარიღად ჩითვლება აღნიშნული მოთხოვნის შესრულების თარიღი. თუ განმცხადებელი ვერ შეასრულებს ამ მოთხოვნას, განაცხადი შეტანილად არ ჩითვლება.

4. თუ გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის აღწერილობაში მოითხოვება ნაბაზები, რომლებზე არ იყო წარდგენილი განაცხადში, „საქპატენტი“, ამ მუხლის პირველი პუნქტით ვადაში მოითხოვს განმცხადებლისაგან მათ წარდგენას. თუ განმცხადებელი ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში შეასრულებს ამ მოთხოვნას, მაშინ განაცხადის შეტანის თარიღად ჩითვლება აღნიშნული ნაბაზების მიღების დღე. თუ განმცხადებელი ვერ შეასრულებს ამ მოთხოვნას, განაცხადის შეტანის თარიღად ჩითვლება განაცხადის მიღების თარიღი, ხოლო ნებისმიერი აღნიშნულ ნაბაზებზე ამოღებულად ჩითვლება.

მუხლი 34

1. ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზა ტარდება განაცხადის შეტანის თარიღის დადასტურების დღიდან ერთი თვის განმავლობაში.

2. განაცხადზე საქმის წარმოება წყდება, თუ განაცხადი არ აკმაყოფილებს ფორმალური ექსპერტიზის მოთხოვნებს.

მუხლი 35

1. თუ დადასტურდა, რომ განაცხადი გამოგონებაზე აკმაყოფილებს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზას, „საქპატენტი“ აწარმოებს კვლევას განაცხადში აღწერილი გამოგონების ტექნიკის ღონის დასადგენად, რის საფუძველზედაც ატარებს სიახლის ექსპერტიზას და ადგენს დოკუმენტურ დასკვნას.

2. „საქპატენტი“ დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურის გადახდისას უზრუნველყვს კვლევის ჩატარებას ექვსი თვის განმავლობაში.

3. განაცხადი გამოგონებაზე, რომელზედაც განმცხადებელმა არ გადაიხადა კვლევისათვის დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასური, განიხილება როგორც განაცხადი სასარგებლო მოდელზე.

მუხლი 36

1. „საქპატენტი“ უგზავნის განმცხადებელს დოკუმენტურ დასკვნას ტექნიკის ღონის შესახებ. განმცხადებელს შეუძლია დასკვნის მიღებიდან ორი თვის განმავლობაში წარადგინოს „საქპატენტში“ გამოგონების ფორმულის ახალი რედაქცია, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს გამოგონების აღწერილობის არსობრივ ფარგლებს, ან წარადგინოს წერილობითი ასახვა.

2. თუ დოკუმენტური დასკვნის მიღებიდან ორი თვის განმავლობაში განმცხადებელმა არ წარადგინა შესწორება ან დასაბუთებული შეასუსება და განაცხადი აკმაყოფილებს სიახლის კრიტერიუმის მოთხოვნებს, „საქპატენტს“ გამოაქვს წინასწარი გადაწყვეტილება გამოგონების პატენტის გაცემის თაობაზე.

მუხლი 37

1. გამოგონების პატენტის გაცემის თაობაზე წინასწარი გადაწყვეტილების საფუძველზე დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურის გადახდისას „საქპატენტი“ აქვეყნებს მონაცემებს საქართველოს სამრეწველო საკუთრების ოფიციალურ ბიულეტენში (შუბღვომში – ბიულეტენი) და გამოაქვს საგანაცხადო მასალებს გასაცნობად.
2. ბიულეტენში მონაცემების გამოქვეყნებოდან სპი თვის განმავლობაში დაინტერესებულ პირს, დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურის გადახდის შემთხვევაში, შეუძლია „საქპატენტში“ შეიტანოს პატენტინარიანობის კრიტერიუმების უარყოფასთან დაკავშირებული დასაბუთებული შედეგება პატენტის გაცემის თაობაზე.
3. „საქპატენტი“ შესაძლოა პირის მიერ ამ ვადაში წარდგენილ შედეგების მასალებს უგზავნის განმცხადებელს, რომელსაც შეუძლია ორი თვის განმავლობაში წარუდგინოს „საქპატენტს“ წერილობითი პასუხი ან შეცვალოს გამოგონების ფორმულა.
4. თუ განმცხადებელმა ამ ვადაში არ წარადგინა „საქპატენტში“ დასაბუთებული შექმნის ან არ შეიტანა ცვლილება გამოგონების ფორმულაში, „საქპატენტი“ ორი თვის ვადაში განიხილავს შესაძლო პირის შედეგებს და გამოაქვს შესაბამისი გადაწყვეტილება პატენტის გაცემის თაობაზე.

მუხლი 38

1. თუ დადასტურდა, რომ განაცხადი სასარგებლო მოდელზე აკმაყოფილებს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზას, „საქპატენტი“ ერთი თვის განმავლობაში ატარებს ექსპერტიზას სახელზე მის მიერ რეგისტრირებული განაცხადებისა და გაცემული პატენტების გათვალისწინებით.
2. თუ დადასტურდა, რომ განაცხადი სასარგებლო მოდელზე აკმაყოფილებს სახელის ექსპერტიზის მოთხოვნებს, „საქპატენტს“ გამოაქვს გადაწყვეტილება სასარგებლო მოდელის პატენტის გაცემის თაობაზე.

მუხლი 39

თუ დადასტურდა, რომ განაცხადი სამრეწველო ნიმუშზე აკმაყოფილებს ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზას, მაშინ „საქპატენტს“ გამოაქვს გადაწყვეტილება პატენტის გაცემაზე.

მუხლი 40

„საქპატენტი“ გამოგონების, სასარგებლო მოდელისა და სამრეწველო ნიმუშის პატენტის გაცემის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურის გადახდის შემთხვევაში, აქვეყნებს მონაცემებს ბიულეტენში. ვარდა ამისა, „საქპატენტი“ აქვეყნებს გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის აღწერილობას.

მუხლი 41

1. პატენტის გაცემის თაობაზე მონაცემების გამოქვეყნების შემდეგ, დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურის გადახდის შემთხვევაში, „საქპატენტი“ ახორციელებს გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის რეგისტრაციას სამრეწველო საკუთრების რეესტრში (შუბღვომში – რეესტრი) და გასცემს პატენტს.
2. პატენტის ფორმას და რეესტრში შესატან მონაცემებს ადგენს „საქპატენტი“.
3. ნებისმიერ პირს უფლება აქვს დადგენილი წესით გაეცნოს რეესტრს.
4. პატენტის ძალაში შესაბამისებლად გადაიხლება დადგენილი წესით განსაზღვრული წლიური საფასური.

მუხლი 42

1. „საქპატენტს“, გამოაქვს უარყოფითი გადაწყვეტილება გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის პატენტის გაცემის თაობაზე მილიანად ან მათ ნაწილზე, თუ განაცხადი:
ა) ეხება ისეთ ობიექტებს, რომლებიც ამ კანონის მე-16 მუხლის შესაბამისად არ მიიჩნეა

გამოგონებზე და სახარვეზო მოდელზე;

ბ) ეხება გამოგონებასა და სახარვეზო მოდელს, რომლებზედაც ამ კანონის მე-17 მუხლის შესაბამისად პატენტის არ გაცემს;

გ) არ აქცეფილებს სახილველ პატენტუნარიანობის მოთხოვნების კორექციონს;

დ) არ აქცეფილებს ამ კანონის 26-ე მუხლის მე-3 პუნქტის მოთხოვნებს;

ე) შეიცავს ფორმულას, რომელიც არ გამოხდინარეობს აღწერილობიდან;

ვ) თავისი აღწერილობისა და ფორმულით არ იძლევა ამ კანონის 35-ე მუხლით გათვალისწინებული დღევანდის მატერიალს შესაძლებლობას;

ზ, შეიცავს ერთი დამოუკიდებელი მუხლით წარმოდგენილი გამოგონების ფორმულას, რომელშიც აღწერილია ერთზე მეტი გამოგონება და რომელიც არ იქნა დაყოფილი „საქ.-სატენტის“ მოთხოვნით ან განმცხადებლის ინიციატივით;

თ) ეხება გამოგონების პირველად აღწერილობიდან გამოკლკეებულ განაცხადს, რომლის არსი არ არის მოცემული პირველად აღწერილობაში.

2. თუ უარყოფითი გადაწყვეტილება ეხება მხოლოდ განაცხადის ნაწილს, მაშინ ფარ-მული შესაბამისი მუხლები ამოიღება.

მუხლი 43

„საქსატენტის“ გამოაცხადებულ უარყოფითი გადაწყვეტილება საჩრევნელი ნიმუშის პატენტის გაცემის თაობაზე, თუ განაცხადი ეხება ისეთ ნიმუშს, რომელზედაც ამ კანონის მე-17 მუხლის შესაბამისად პატენტის არ გაცემს.

მუხლი 44

განაცხადზე ზაქმის წარმუბა წყდება დადგენილი წესით განსაზღვრული საფასურების გადახდულობის შემთხვევაში.

მუხლი 45

განმცხადებლის უფლება აქვს გამოქვეყნებამდე გამოიხიზოვოს განაცხადი.

მუხლი 46

1. განმცხადებელს უფლება აქვს მოითხოვოს პროცედურული ვადების გაგრძელება დად-გნალი წესით.

2. განმცხადებელს, მის მიერ პროცედურული ვადების დარღვევის შემთხვევაში, უფლება აქვს მოითხოვოს „საქსატენტისაგან“ ამ ვადების აღდგენა დადგენილი წესით.

მუხლი 47

1. პატენტზე განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზის, საპატენტო ექსპერ-ტის პროცედურული, პატენტის გაცემის, ძალაში შესანარჩუნებელი წლიური და სხვა იურიდიული მნიშვნელობის ქმედებებისათვის გადაიხდება საყასური, საფასურის იღებობა და მისი გადახდის პირობები განისაზღვრება დადგენილი წესით.

2. დასაშუბა საყასურების გადახიზვევა სერთამორისო ნორმების, კროვეული ვალუტის, კურხის ცვლილებისა და მრედაციის გათვალისწინებით.

თავი VII. საპატენტო უფლებებით სარგებლობის ფარგლები

მუხლი 48

1. პატენტმფლობელს აქვს განსაკუთრებული უფლება თავისი შეხვედულებისამებრ გამოეცნოს გამოგონება, სახარვეზო მოდელი, საჩრევნელი ნიმუში, დააშუბლოს პატენტით დაცული პროდუქტი, ჩართოს იმიექტი სარეკლამო ბრუნვაში, მისი გამოქვეყნებით მიიღოს შემოსავალი, ან არცადაღოს აღნიშნული ქმედებები.

2. პატენტმფლობელი, თავისი შეხვედულისამებრ, განკარგავს გამოგონებას, სახარვეზო

მოდელს სამრეწველო ნიმუშს. მას შეუძლია გაეყოს ან ხსნა ეზით გაიხსიოს ატენტი, დადგინდეს წესით გასცეს ლიცენზია.

მუხლი 49

თუ ატენტსმფლობელის განსაკუთრებული უფლება ურყველება ატენტზე, რომლის ხაზანა ახალს პროდუქტის მოღების ხერხი. მაშინ საწინააღმდეგოს დატკიცებაზე ხსნა პირის მიერ დამზადებული ნებისმიერი მსგავსი პროდუქტი ითვლება ამ ხერხით მიღებულიად.

მუხლი 50

თუ ატენტის მფლობელი რამდენიმე პირსა, მაშინ:

- ა) ატენტის გახხვისება ან ლიცენზიის გაცემა ნებადართულია მხოლოდ ყველა ატენტსმფლობელის თანხმობით;
- ბ) ატენტსმფლობელს უფლება აქვს ატენტით დატული ობიექტი გამოიყენოს საკუთარ წარმოებაში ხსნა ატენტსმფლობელთა თანხმობის გარეშე.

მუხლი 51

განაცხადის გამოქვეყნების დღიდან ატენტის გაცემამდე განმცხადებელს პირობითად ენოქება იგივე უფლებები, რაც მას მიიქვებული ექნებოდა ატენტით. თუ ატენტი არ იქნა გაცემული, მაშინ აღნიშნული უფლებები წარმოქმნილად არ მთმნება.

მუხლი 52

ატენტიდან გამომდინარე განსაკუთრებული უფლების დარღვევა არ მთმნება:

- ა) ატენტსმფლობელის მიერ ან მისა ნებათით დამზადებული ნაწარმის სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართვის შემდგომ გავრცელება ან სხვაგვარად გამოყენება;
- ბ) გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის კრძალი წესით გამოყენება ან არადი ხარუებლობისათვის, რადესაც ამგვარი ჭრდება არ ისახავს კოერციულ მიზნებს;
- გ) გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის გამოყენება რომელიმე ქვეყნის ხაზგაუთ ხომალდზე, საერენ ან სახსილოთი სატრანსპორტო საშუალებებზე, მათი საკარავლოს სტიქიურიზაზე შემთხვევით ან დროებით ყოფნის დროს. ასეთ შემთხვევაში გამოგონება, სასარგებლო მოდელი და სამრეწველო ნიმუში უნდა გამოიყენებოდეს მხოლოდ ამგვარ სატრანსპორტო საშუალებებზე და არა მქნარსუბისათვის;
- დ) გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის გამოყენება სტიქიური უბედურების, კატასტროფის, ეპიდემიისა და ხსნა ხვანებო ვითარების დროს.

მუხლი 53

თუ რომელიმე პირი გამოგონებაზე, სასარგებლო მოდელსა ან სამრეწველო ნიმუშზე „საკატენტიზო“ განაცხადის შეტანის თარიღამდე, ან იმ პირული განაცხადის შეტანის თარიღამდე, რომელიც პირობის კონვენციით დადგენილი პირობიტების მოთხოვნის საფუძველია, ეწითლსინდისიერად სარგებლობდა ამ გამოგონებით, სასარგებლო მოდელით ან სამრეწველო ნიმუშით, ან განახორცილა მოხაზადებული ხაზმარეზი მისი გამოყენებისათვის, მას უფლება აქვს დიდიოდულურად გამოიყენოს იგი ატენტის მოქმედების რუხებდავად (წინასარვესლობის უფლება).

მუხლი 54

1. ატენტსმფლობელის მიერ წლიური საფასურის გადახდებლობა იწყებს ატენტის მოქმედების შეწყვეტას.
2. თუ ატენტსმფლობელმა სასატიო მიზეზით არ გადახნადა წლიური საფასური, მას უფლება აქვს შეამტკობლოს აღმას „საკატენტიზის“ წინაშე ატენტის მოქმედების აღდგენის თაობაზე.
3. შეამტკობლობა აღიძურება ხაზი იყის განსაკუთრებაში, დადგენილი საშეღავათო ვადის

გასვლის შემდეგ და გადაწყვეტილება აღდგენის შესახებ შეიტანეს რეესტრში.

4. პატენტის მოქმედების აღდგენის შესახებ დადებითი გადაწყვეტილების გამოტანისას პატენტი აღდგინდება ჩათვლას, თუ აღნიშნული გადაწყვეტილების გამოტანიდან სამი თვის განსაკუთრებით გადახდილი იქნება წლიური სუფასური.

მუხლი 55

ნებისმიერ პირს, რომელმაც საქართველოს ტერიტორიაზე პატენტის ძალის დაკარგვის დღიდან მის აღდგენასდგე ყოველწინდისიერად გამოიყენა ან განახორციელა მოხმარებული საბრუნოები იმ გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის გამოყენებისას, რომელიც პატენტის საგანს შეადგენს, უფლება აქვს განაგრძოს მისი გამოყენება ბენეფიციარისთვის. ამ უფლების გადაცემა დასაშვებია მხოლოდ სანარჩოსთან ერთად (შემდგომსარგებლობის უფლება).

მუხლი 56

პატენტი ძალის კარგავს „საქპატენტში“ პატენტმფლობელის მიერ ხაკუთარ პატენტზე წერილობითი უარის შეტანის შემთხვევაში.

მუხლი 57

1. პატენტი უქმდება, თუ დადგინდა, რომ:

- ა) პატენტის საგანი არ არის პატენტუნარიანი;
- ბ) პატენტი არ აღწერს გამოგონებას, სასარგებლო მოდელს და სამრეწველო ნიმუშს ისეთი სისრულით, რომ შესაძლებელი იყოს მისი განხორციელება;
- გ) პატენტის საგანი ვანეკუთვნება ისეთ ობიექტებს, რომლებზედაც ამ კანონის თანახმად პატენტი არ გაიცემა;
- დ) პატენტის საგანი სცილდება იმ განაცხადის შინაარსის ფარგლებს, რომლის მოსუფიუთაც დადგინდა პროორიტეტი, ან პატენტი გაეუქმლა გამოცდულად, ცხებელი განაცხადის საუფუქელზე და მისი საგანი სცილდება პირველი განაცხადის შინაარსის ფარგლებს;
- ე) თუ პატენტმფლობელს არ აქვანდა უფლება პატენტზე ამ კანონის მე-20 ან 21-ე მუხლების შესაბამისად.

2. პატენტმფლობელის მიერ შემოტანილი პატენტით დაყული გამოგონების გამოყენებლობა საქართველოს ტერიტორიაზე პატენტის გაყცხიდან სამი წლის განმავლობაში იწყვეს შემოტანილი პატენტის გაუქმებას. ამასთან, გამოყენებად არ ჩათვლება შემოტანილი პატენტით დაყული გამოგონების საუფუქელზე დამზადებული პროდუქციის იმპორტი საქართველოში.

მუხლი 58

პატენტის სრულ ან ნაწილობრივ ბათილად ცნობას უაუქცუთი ძალა აქვს პატენტზე განაცხადის შეტანის თარიღიდან.

თავი VIII. ლიცენზია გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის გამოყენებაზე

მუხლი 59

1. პატენტის მფლობელს ან მის უფლებამონაცკულეს (ლიცენზიარი) უფლება აქვს გასცეს სხვა პირზე (ლიცენზიარი) ლიცენზია.
2. ლიცენზია შეიძლება იყოს მარტივი ან განსაკუთრებული.
3. მარტივი ლიცენზია ლიცენზიარს უტოკებს პატენტოდან გამოდღინარე ყველა უფლებას.
4. განსაკუთრებული ლიცენზია ლიცენზიარს უარგავს ანალოგიური პირობებით სხვა ლიცენზიების გაყემას უფლებას.

მუხლი 60

1. პატენტმფლობელს ან მის უუღლესმონაცველს შეუძლია განაცხადოს და ლიცენზირების რეჟიმ და თხოვნით მომართოს „საქსატენტს“ რეესტრში შესახადის ჩანაწერის შეტანის თაობაზე იმ შემთხვევაში, თუ პატენტზე, რომელზედაც ცხადდება ღია ლიცენზია, არ არის გაკეული განსაკუთრებული ლიცენზია.
2. ღია ლიცენზია შეიძლება იყოს მხოლოდ მარტივი.
3. ღია ლიცენზირების რეჟიმ უფლებას აძლევს ნებისმიერ პირს გამოიყენოს პატენტით პატენტმფლობელიან შეთანხმებული პირობებით. თუ შეთანხმების მადევე არ ხერხდება, გამოყენების პირობები ადგენს სასამართლო.
4. ღია ლიცენზირების რეჟიმის გამოცხადებისას საპროცედურო საფასურის თანხა ორჯერ შეიძლება.
5. პატენტმფლობელს შეუძლია ნებისმიერ დროს მომართოს „საქსატენტს“ ღია ლიცენზირების რეჟიმის გაუქმების თაობაზე. თუ სალიცენზიო ხელშეკრულება არ დადებულია ან აღარ მოქმედებს, ან ლიცენზიის ყველა მფლობელი თანახმა, მაშინ „საქსატენტს“ აკმაყოფილებს აღნიშნულ თხოვნას.

მუხლი 61

1. გამოგონებასა და სასარგებლო მოდელზე შეიძლება გაიცეს იძულებითი ან ოფიციალური ლიცენზია. იძულებითი ან ოფიციალური ლიცენზია გაიცემა საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული იძულებითი ლიცენზირების კომისიის გადაწყვეტილებით.
2. იძულებითი ლიცენზია შეიძლება იყოს მხოლოდ მარტივი. იგი გაიცემა პატენტის გაკეუმის თარიღიდან ოთხი წლის შემდეგ, ნებისმიერი დაინტერესებული პირის მოთხოვნით.
3. იძულებითი ლიცენზიის მოთხოვნა, რაც აუცილებელია საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის, შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ ზემოთ აღნიშნული ვადის განმავლობაში გამოიანება ან სასარგებლო მოდელი არ გამოიყენებოდა საქართველოს ტერიტორიაზე ან გამოიყენებოდა არასაკმარისად, აგრეთვე თუ შეუძლებელია მათი გამოყენება სხვა, უფრო ადრინდელი პატენტის დარღვევის გარეშე.
4. იძულებითი ლიცენზია შეიძლება გაკეულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მანამდე დაინტერესებული პირი ცდილობდა ნებართვის მიღებას პატენტმფლობელისაგან ან მისი უუღლესმონაცველისაგან გონიერული პირობებით და გონიერულ ვადაში, მაგრამ მისი მცდელობა წარუმატებელი აღმოჩნდა.
5. ოფიციალური ლიცენზია, იძულებითი ლიცენზიის საირსახეობა და გაიცემა შესახადის სახელმწიფო ორგანოს მოთხოვნით, თუ დასაბუთებულ იქნა ეროვნული თავდაცვის, აღმართის განმართობის დაცვის ან ქვეყნის ეკონომიკის ინტერესებისათვის პატენტის გამოყენების აუცილებლობა. ოფიციალური ლიცენზია შეიძლება გაიცეს ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მოთხოვნილი ოთხწლიანი ვადის გასვლამდე.
6. ოფიციალური ლიცენზიის გაკევა პატენტმფლობელის ან მისი უუღლესმონაცველის თხოვნით შეიძლება გადაიდოს, მაგრამ არა უმეტეს ერთი წლით, იმ პირობით, რომ პატენტმფლობელი იყისრებს საკუთარი წარმოებით დაკმაყოფილოს სახელმწიფოსა და საზოგადოების მოთხოვნილება.
7. პატენტის გამოყენება ოფიციალური ლიცენზიის საფუძველზე შეიძლება განახორციელოს როგორც სახელმწიფოში, ისე კერძო პირმა, რომელსაც დასახელებს ლიცენზიის გაკეუმის მოთხოვნი კომპეტენტური სახელმწიფო ორგანო ან სასამართლო.
8. ოფიციალური ლიცენზიის გაკეუმის თაობაზე გადაწყვეტილებით დგინდება გამოყენების სფერო, მოქმედების ვადა, ლიცენზიარისა და ლიცენზიატის უფლება-მოვალეობანი და ანაზღაურების ოდენობა.

მუხლი 62

1. სალიცენზიო ხელშეკრულება უნდა გაფორმდეს წერილობით. იგი მხარეთა შუამხმებით შეიძლება დადგინდეს წესით რეგისტრაციაში გატარდეს „საქსატენტში“ ხელშე-

რულების დადებიდან არა უგვიანეს ორი თვისა.

2. ლიცენზიაში შეტანილი არსებითი ცვლილებები მხარეთა სურვილით შეიძლება დადგინდეს წესით რეგისტრაციაში გატარდეს „საქპატენტში“ ამ ცვლილებების შეტანიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა.

3. მონაცემები გაცემული ლიცენზიისა და მათში ცვლილებების შეტანის შესახებ ქვეანდაქსა ბიულეტენში.

თავი IX. გამოგონებელთა შუავათები და პრივილეგიები

მუხლი 63

1. გამოგონების ავტორის განაცხადის განხილვის ნებისმიერ ეტაპზე უფლება აქვს გამოგონებელს მიაკუთვნოს თავისი სახელი ან საციალური დასახელება.

2. საქართველოს გამოგონებელთა საზოგადოების შუამდგომლობის საფუძველზე განმცხადებელი შეიძლება გათავისუფლდეს საფასურის გადახდისგან, გარდა პატენტის ძალაში შესანარჩუნებელი წლიური საფასურისა.

მუხლი 64

გამოგონების, სასარგებლო მოდელის ან სამრეწველო ნიმუშის ავტორებისათვის სხვა შუავათები და პრივილეგიები დგინდება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი X. პატენტრწმუნებულნი

მუხლი 65

1. პირი, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიაზე არ გააჩნია მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი, ან უცხო ქვეყნის იურიდიული პირი, ან მისი წარმომადგენელი „საქპატენტთან“ ურთიერთობას წარმართავს რეგისტრირებული პატენტრწმუნებულის მეშვეობით.

2. პატენტრწმუნებულის უფლებამოსილება დასტურდება განმცხადებლის მიერ გაცემული მინდობილობით.

მუხლი 66

მოთხოვნებს პატენტრწმუნებულის მიმართ, ატესტაციისა და რეგისტრაციის პირობებს აღგნის დებულება პატენტრწმუნებულთა შესახებ, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 67

მონაცემები პატენტრწმუნებულის შესახებ „საქპატენტს“ შეაქვს რეესტრში. ნებისმიერ პირს უფლება აქვს დადგინდეს წესით გაეცნოს რეესტრს.

თავი XI. საპატენტო დავა და მასუხისმგებლობა

მუხლი 68

განმცხადებელს, დარტყერესებულ პირს „საქპატენტის“ მიერ გადაწყვეტილების გამოტანის დღიდან 3 თვის განმავლობაში უფლება აქვს საპატენტო ექსპერტიზის გადაწყვეტილება გაასაჩივროს „საქპატენტის“ სააპელაციო პალატაში.

მუხლი 69

1. პატენტმფლობელს უფლება აქვს პატენტიდან გამოზიდინარე უფლებების დარღვევის თაობაზე წარადგინოს სარჩელი.

2. განსაკუთრებული ლიცენზიის მფლობელს უფლება აქვს პატენტიდან გამოზიდინარე უფლებების დარღვევის თაობაზე აღძრას სარჩელი, თუ პატენტმფლობელი პატენტის დარღ-

ევის შესახებ შეტყობინების მიღებიდან გონივრული კადის განმავლობაში თვითონ არ წარადგინეს სარჩელის სასამართლოში.

მუხლი 70

დაპატენტებული გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის პატენტმფლობელის ნებართვის გარეშე დამზადება, გამოყენება, ჩართვა საოქალაქო ბრუნვაში ან სხვაგვარად სარგებლობა, შთი არის განზრახ გამჟღავნება (ვარდა ავტორისა) „საქპატენტის“ მიერ გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის შესახებ მონაცემების გამოქვეყნებამდე, საიდუმლო გამოგონების, სასარგებლო მოდელის გამჟღავნება, ავტორობის მითვისება იწვევს პასუხისმგებლობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 71

გასაიდუმლოებულ გამოგონებაზე საზღვარგარეთ დასაპატენტებლად განაცხადის წარდგენა იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თავი XII. საერთაშორისო განაცხადი

მუხლი 72

1. ამ თავის წესები გამოიყენება იმ საერთაშორისო განაცხადების მიმართ, რომლებიც „საქპატენტში“, წარდგენილია საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების შესაბამისად.
2. საერთაშორისო განაცხადზე „საქპატენტი“ საქმეს აწარმოებს საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების, ამ კანონისა და სხვა ნორმატიული აქტებისა და დებულებების გათვალისწინებით.

მუხლი 73

1. საერთაშორისო განაცხადი, რომელშიც გამოგონებაზე ან სასარგებლო მოდელზე ეროვნული პატენტის მისაღებად აღნიშნულია საქართველო, ტოლფასა „საქპატენტში“ შეტანილი განაცხადისა და საერთაშორისო განაცხადის შეტანის დღიდან განიხილება, როგორც ეროვნული განაცხადი.
2. საერთაშორისო განაცხადი, რომელშიც აღნიშნულია საქართველო და რომელიც გამოქვეყნებულია საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების 21-ე მუხლის თანახმად, იმავე უფლებების მქონეა, რასაც ითვალისწინებს ამ კანონის 51-ე მუხლი.

მუხლი 74

1. საქართველოს მოქალაქეებისათვის ან საქართველოში საცხოვრებელი ადგილის მქონე პირთათვის „საქპატენტი“ მოქმედებს, როგორც საერთაშორისო განაცხადების „მიმღები უწყება“.
2. „საქპატენტში“, როგორც „მიმღები უწყებაში“. საერთაშორისო განაცხადის შეტანა ხდება ინგლისურ ან რუსულ ენაზე. ამასთან, უფლებამოსილი საერთაშორისო ორგანიზაციებში ან უწყებებში გადაგზავნის საფასური გადახდილი უნდა იქნეს „საქპატენტში“ საერთაშორისო განაცხადის შეტანიდან ერთი თვის განმავლობაში.

მუხლი 75

1. „საქპატენტი“ მოქმედებს, როგორც „აღნიშნული უწყება“ იმ საერთაშორისო განაცხადების მიმართ, რომლებშიც გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის ეროვნული პატენტის მისაღებად აღნიშნულია საქართველო.
2. „საქპატენტი“ მოქმედებს როგორც „არჩეული უწყება“, იმ საერთაშორისო განაცხადების მიმართ, რომლებშიც გამოგონების ან სასარგებლო მოდელის ეროვნული პატენტის მისაღებად აღნიშნულია საქართველო, იმ შემთხვევაში, თუ გამოგონებელი საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების მეორე თავის პირობების თანახმად იჩივებს საქართველოს.

თავი XIII. გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 76

განაცხადებზე, რომლებზედაც ამ კანონის ამოქმედების მომენტისათვის მიზნინარეობს საპატენტო ექსპერტიზა, საქმის წარმოება პატენტის გაქმნის ჩაივლით გაგრძელდეს „ვაშაგონების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის 302 და „სამრეწველო ნიშნების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ 1992 წლის 15 მარტის 303 დადგენილებების მიხედვით.

თავი XIV. დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 77

1. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან 3 თვის გასვლისთანავე.
2. ამ კანონის ამოქმედებასთან ერთად, გარდამავალი დებულებების გათვალისწინებით, ძალადაკარგულად ჩაითვალოს „ვაშაგონების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ და „სამრეწველო ნიშნების შესახებ დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1992 წლის 16 მარტის 302 და 1992 წლის 15 მარტის 303 დადგენილებები.
3. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან შეიქმნას იძულებითი ლიცენზიების კომისია.
4. დაეიწიოს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ინსპექციასა და „საქპატენტს“ შეიქმნას ნორმატიული აქტი საიდუმლო გამოგონებისა და სასარგებლო მოდელის სამართლებრივი დაცვისა და გამოყენების წესის შესახებ.
5. დაეიწიოს „საქპატენტს“:
 - ა) შეიქმნას და დადგენილი წესით დაამტკიცოს დებულება სააქვეყნო პატენტის შესახებ;
 - ბ) შეიქმნას დებულება პატენტრწმუნებულების შესახებ და დასამტკიცებლად წარუდგინოს საქართველოს პრეზიდენტს.

მუხლი 78

ამ კანონის ამოქმედებამდე გაცემული პატენტები უთანაბრდება ამ კანონის მიხედვით გაცემულ პატენტებს.

№ 1791-III. მიღებულია – 05.02.1999 წ.